КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Кваліфікаційна наукова праця
на правах рукопису

ГРЕСЬКО АНДРІЙ МИХАЙЛОВИЧ

УДК 271.4-725(477.83/.86)
(091)“1914/1918”(043.5)

ДИСЕРТАЦІЯ
ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКЕ ДУХОВЕНСТВО ГАЛИЦЬКОЇ МИТРОПОЛІЇ В ПЕРІОД ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ (1914–1918 РР.)

032 Історія та археологія
03 Гуманітарні науки

Подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії

Дисертація містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело _____А. М. Гресько

Науковий керівник**:** Єгрешій Олег Ігорович, кандидат історичних наук, доцент

Івано-Франківськ – 2026

АНОТАЦІЯ

Гресько А. М. Греко-католицьке духовенство Галицької митрополії в період Першої світової війни (1914–1918 рр.). – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії у галузі 03 Гуманітарні науки зі спеціальності 032 Історія та археологія. Карпатський національний університет імені Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України, м. Івано-Франківськ, 2026.

Дисертаційна робота присвячена вивченню історії греко-католицького духовенства Галицької митрополії ГКЦ в умовах Першої світової війни. Дослідження пропонує комплексний огляд напрямків діяльності як вищого, так і парафіяльного духівництва митрополії. У науковій роботі аналізуються фактори, що впливали на діяльність представників українського духовенства в цей період. Основна увага вділяється процесу адаптації священнослужителів до викликів воєнного часу.

Перший розділ дослідження присвячено аналізові історіографії, джерельної бази та методології дослідження. Аналіз показав, що означена проблематика неодноразово ставала об’єктом наукових досліджень. Щоправда події Першої світової війни часто розглядалися як окремий етап в біографіях провідних церковних та світських діячів, а також, як частина ширших напрацювань з історії церкви та Галичини назагал.

Джерельну базу наукового дослідження складають неопубліковані першоджерела з одинадцяти архівних установ (включаючи сім вітчизняних та чотири іноземні) а також збірники документів. Використано комплекс першоджерел з діяльності церковних структур Галицької митрополії ГКЦ, органів влади та управління Австро-Угорщини та Російської імперії, українських громадсько-політичних організацій та фондів особового походження. Значний масив відомостей отримано в результаті аналізу творчого доробку церковних владик, офіційних церковних вісників, статистичних видань, преси та мемуарної спадщини діячів означеного періоду.

У другому розділі охарактеризовано становище структурних підрозділів Галицької митрополії ГКЦ напередодні подій 1914 р. У цей період спостерігається збільшення кількості греко-католицького духовенства. Встановлено, що протягом довоєнного десятиліття церковні владики Андрей Шептицький, Григорій Хомишин та Костянтин Чехович зосередилися на підвищенні освітнього рівня духовенства, відстоюванні інтересів українців в урядових колах та забезпеченні стабільного розвитку церкви. Формування української національної свідомості, яке плекали верховні церковні ієрархи вступало у конфлікт з інтересами місцевих русофілів, які розрізняли носіїв ідентичності «русин» та «українець».

Початок Першої світової війни загострив питання політики щодо греко-католицького кліру Галицької митрополії з боку Австро-Угорщини та Російської імперії. Перший рік війни (серпень 1914 р. – серпень 1915 р.) ознаменувався різкою радикалізацією підходу до означеного питання. Владні структури Австро-Угорщини сприймаючи тих, хто вважався носіями «русской» ідентичності, як потенційних сепаратистів, ув’язнили сотні представників греко-католицького духовенства середніх і нижчих рівнів. Російська адміністрація спробувала усунути провідних церковних діячів з чіткою українською національною орієнтацією з метою позбавити митрополію керівництва та з метою утвердження православного духовенства на її канонічній території.

Відзначається, що невдовзі обидві сторони дещо пом’якшили свою політику. Австро-угорський уряд намагався використати український клір та його ресурси для духовної підтримки своїх солдат. Російський уряд також призупинив найрадикальніші заходи. Ця політика мотивувалася потребою здобуття лояльності українців. Однак, розвиток військових дій показав, що обидві держави не здобули прихильності українського кліру.

У третьому розділі висвітлено діяльність верховного керівництва Галицької митрополії ГКЦ. Митрополит Андрей Шептицький був заарештований російською адміністрацією і направлений до Росії, де його звинуватили в організації пропаганди церковної унії та підтримці українського національно-

визвольного руху. Встановлено, що високопреосвященний Андрей здобув свободу внаслідок обміну полоненими між Росією та Австро-Угорщиною у 1917 р. Напередодні від'їзду владика став співорганізатором церковного синоду на якому було засновано Греко-Католицьку Церкву в Росії. Ця подія мала потенціал стати значною віхою в екуменічній діяльності митрополита, але йому не вдалося отримати схвалення статуту нової церковної структури. Після повернення до Австро-Угорщини Андрей Шептицький продовжив справу розпочату генеральним вікарієм Андрієм Білецьким із відновлення митрополії, яка постраждала в ході бойових дій. Митрополит призначив нового єпископа у Перемишлі, відстоював інтереси українців у владних органах Австро-Угорщини та долучився до створення ЗУНР.

Зазначається, що перемишльський єпископ Костянтин Чехович прагнув уберегти своє духовенство та паству від репресій австро-угорського уряду однак помер у квітні 1915 р. Управління єпархією на тимчасових засадах було доручено вікарію Каролю Волошинському. Він відстоював інтереси єпархіального духовенства перед австрійським урядом, відновив освітній процес в єпархії, налагодив обряд хіротонії для молодого кліру та долучився до усунення наслідків воєнної розрухи. Інтронізація нового єпископа Йосафата Коциловського відбулася у вересні 1917 р. Владика продовжив ініціативи розпочаті вікарієм, та активно брав участь у відновленні позицій УГКЦ та становленні ЗУНР.

Єпископ станиславівський Григорій Хомишин виїхав зі Станиславова напередодні окупації міста російськими військами. Протягом осені 1914 р. – серпня 1917 р. він залишався єдиним представником єпископату Галицької митрополії перед цісарським двором. Впродовж 1916 р. владика Григорій наважився на кілька літургійних експериментів, які мали збільшити присутність римо-католицького обряду, що на думку станиславівського єпископа мало віддалити українців від православної церкви. Реалізувати задумане завадив конфлікт інтересів з представниками церковної адміністрації Львівської архієпархії, Перемишльської єпархії та окремими українськими політиками, які вважали зміни несвоєчасними. Після деокупації Станиславова Г. Хомишин був

вимушений згорнути більшу частину своїх реформ, зосередився на відновленні єпархії, продовжуючи політику вікаріїв Єремії Ломницького та Іоана Литвиновича.

У четвертому розділі дисертації проаналізовано різні аспекти діяльності духовенства Галицької митрополії ГКЦ під час Першої світової війни. Встановлено, що обставини воєнного часу (арешти священників австрійською та російською адміністраціями, вимушена висока смертність та інші чинники) призвели до значного відтоку кадрів духовенства Галицької митрополії ГКЦ. Серед найбільш деструктивних факторів були репресії та тривале зосередження лінії фронту в межах канонічної території митрополії. Це суттєво ускладнило життєдіяльність українського кліру.

Незважаючи на обставини воєнного часу адміністрація митрополії змогла відновити підготовку нових кадрів у всіх місцевих єпархіальних духовних закладах та налагодити обряд хіротонії. Духівництво ГКЦ повернулося до освітньої діяльності у якості педагогів та катехитів у навчальних закладах тилових повітів. Сприятливіші можливості для такої діяльності українське духовенство отримало в Австро-Угорщині.

Акцентується, що початок Першої світової війни призвів до значних людських та матеріальних втрат серед представників чернечих згромаджень митрополії. Однак, після деокупації більшої частини канонічної території у 1915 р. діяльність відновили як представники чоловічих орденів (ЧСВВ, студити та редемптористи), так і жіночі згромадження (ЧСВВ, Сестри Служебниці, Сестри Пресвятої Родини та Сестри Мироносиці).

Воєнні обставини спричинили мобілізацію понад півтори сотні греко-католицьких священників до лав капеланів, які священнодіяли у цій іпостасі на всіх ділянках східного фронту. Частина з цих духовних осіб продовжила і надалі виконувати капеланські обов’язки в умовах становлення ЗУНР.

Зауважується, що під час Великої війни представники греко-католицького духовенства залишилися активними учасниками громадсько-політичного життя. Встановлено, що проросійські організації суттєво втратили свій вплив. Їх

організації та товариства здебільшого припинили діяльність в Австро-Угорщині, оскільки багато проросійських діячів емігрували до Росії. В середовищі духовенства суттєво зміцнилася українська національна ідентичність. Доказом цього стала їхня активна участь в інституціалізації та діяльності українських представницьких організацій та, врешті у встановленні української влади. З метою здійснення благодійної діяльності та опіки над українськими сиротами і біженцями греко-католицьке духовенство організовувало єпархіальні благодійні комітети, підтримувало дитячі притулки, вливалося до лав українських просвітницьких товариств та організацій, надавало допомогу біженцям тощо.

Відзначається, що у приватному житті представники українського духівництва були змушені адаптуватися до діяльності суворих реалій воєнного часу. Адміністративні зміни, загроза відновлення бойових дій, близькість лінії фронту, воєнні реквізиції та інші труднощі ускладнили звичний спосіб життя отців. Дослідження демонструє, що українські греко-католицькі священники здебільшого залишалися відданими своєму обов'язку. Вони намагалися залишатися у своїх парафіях та в межах своїх можливостей виконувати душпастирські обов'язки, брати участь у громадському житті краю. Загалом, українському духовенству вдалося зберегти свій авторитет, налагодити роботу митрополичих структур та зміцнити національну свідомість.

У висновках представлено основні положення щодо становища Галицької митрополії ГКЦ, окреслено еволюцію політики австро-угорського та російських урядів, висвітлено діяльність українського нищого та верховного духовенства протягом Першої світової війни. На нашу думку, майбутнім дослідникам цього питання слід зосередитися на розширенні і систематизації відомостей щодо кількості греко-католицького кліру, яке зазнало впливу Великої війни. Окрім цього необхідно поглибити просопографічне і біографічне вивчення життєписів окремо взятих постатей, поглибленню досліджень в архівних установах Росії, Польщі, Австрії задля поповнення джерельної бази означеної теми.

Ключові слова: Греко-Католицька Церква, Галичина, Перша світова війна, Андрей Шептицький, Григорій Хомишин, Австро-Угорщина, Російська імперія,

парафіяльне духовенство, репресії, русофіли, капелан, духовна підтримка, фахова освіта, арешти, екуменізм.

ABSTRACT

Hresko A. M. The Greek Catholic Clergy of the Galician Metropolitanate during the First World War (1914–1918). – Qualifying manuscript.

Thesis for a Doctor of Philosophy Degree, field of study 03 Humanities, specialty 032 History and Archaeology. Vasyl Stefanyk Carpathian National University of the Ministry of Education and Science of Ukraine, Ivano-Frankivsk, 2026.

The dissertation examines the history of the Greek Catholic clergy of the Galician Metropolitanate of the Greek Catholic Church during the First World War. The study offers a comprehensive analysis of the activities of both the higher and parish Greek Catholic clergy of the Metropolitanate. The research explores the key factors that shaped the activities of the representatives of the Ukrainian clergy during this period. Particular attention is paid to the process of clergy adaptation to the wartime challenges.

The first chapter of the work is devoted to the analysis of the historiography, the source base, and the research methodology. The analysis demonstrated that this issue has been the focus of extensive scholarly attention over time. However, the events of the First World War have often been treated as a distinct stage in the biographies of leading church and secular figures, as well as a part of broader developments in the history of the Church and the Galicia region in general.

The source base of the present research consists of previously unpublished materials from eleven archival institutions, including seven domestic and four foreign, as well as several document collections. The entire range of primary sources on the activities of ecclesiastical structures of the Galician Metropolitanate of the Greek Catholic Church (UGCC), the authorities and administration of the Austro-Hungarian and the Russian Empires, Ukrainian public and political organizations, and personal archival collections. We obtained a significant amount of information from the analysis

of the works of Ukrainian bishops, official church bulletins, statistical publications, the press, and the memoir heritage of figures of that period.

The second chapter characterizes the position of the structural units of the Galician Metropolitanate of the GCC on the eve of the events of 1914. During this period, a steady increase in the number of Greek-Catholic clergy can be observed. It has been proven that during the pre-war decade church leaders Andrey Sheptytsky, Hryhorii Khomyshyn, and Kostyantyn Chekhovych focused on improving the educational level of the clergy, defending Ukrainian interests in government circles, and ensuring the stable development of the Church. The formation of Ukrainian national consciousness, which was encouraged by the supreme church hierarchy, came into conflict with the interests of local «Rusophiles», who sought to distinguish the bearers of the «Ruthenian» identity from the «Ukrainians».

The beginning of World War I intensified policy issues concerning the Greek Catholic clergy of the Galician Metropolitanate by both Austria-Hungary and the Russian Empire. The first year of the war (August 1914 – August 1915) was marked by a sharp radicalization of the approach to this problem. The authorities of the Austro-Hungarian Empire perceived those who were considered to be the carriers of the «Ruthenian» identity as potential separatists and imprisoned hundreds of the mid- and lower-ranking Greek Catholic priests. The Russian administration attempted to eliminate leading church figures with a clear Ukrainian national orientation in order to deprive the Metropolitanate of leadership and with the aim of establishing Orthodox clergy within its canonical territory.

It is noted that soon both sides of the war somewhat softened their policies. The Austro-Hungarian government tried to use the Ukrainian clergy and its resources to provide spiritual support for its soldiers. The Russian government also suspended its most radical measures. This policy was motivated by the need to win the loyalty of the Ukrainians. However, the development of military operations showed that neither state managed to enlist the support of the Ukrainian clergy.

The third chapter highlights the activities of the top leadership of the Galician Metropolitanate of GCC. Metropolitan Andrey Sheptytsky was arrested by the Russian

authorities and exiled to Russia, where he was accused of promoting the propaganda of the idea of the church union and supporting the Ukrainian national liberation movement. It has been proven that His Eminence Andrey gained freedom as a result of the prisoner exchange between Russia and Austria-Hungary in 1917. On the eve of his departure, the bishop became a co-organizer of the Church Synod during which the Greek Catholic Church in Russia was established. This event had the potential to become a significant milestone in A. Sheptytsky's ecumenical efforts, but he failed to obtain approval for the statute of the new church structure.

After returning to Austria-Hungary, Sheptytsky continued the efforts initiated by Vicar General A. Biletskyi to restore the Metropolitanate after the results of the wartime devastation. He consecrated a new bishop in Przemyśl, defended Ukrainian interests before the Austria-Hungarian authorities, and participated in the creation of the West Ukrainian People's Republic (ZUNR).

It is noted that the Bishop of Przemyśl, Kostyantyn Chekhovych, sought to protect his clergy from the repressions of the Austro-Hungarian government, but died in April 1915. The administration of the diocese was temporarily entrusted to Vicar Karol Voloshynskyi. He defended the interests of the diocesan clergy before the Austrian government, restored the educational process in the diocese, established the rite of ordination for young clergy, and contributed to the post war restoration. The enthronement of the new bishop Josafat Kotsylovskyi took place in September 1917. He continued the initiatives begun by the vicar and was actively involved in restoring the positions of the Greek-Catholic Church and the formation of the West Ukrainian People's Republic.

Bishop of Stanislaviv Eparchy, Hryhorii Khomyshyn, left the town before its occupation by Russian troops. From autumn 1914 to August 1917, he remained the only representative of the Galician Metropolitanate's episcopate in relations with the imperial authorities. In 1916 Bishop Hryhorii undertook several liturgical experiments aimed at increasing the presence of the Roman Catholic rite, which, according to the Stanislaviv bishop, was supposed to distance Ukrainians from the Orthodox Church. However, a conflict of interests with the church administration of the Archdiocese of Lviv, the

Diocese of Przemyśl, and Ukrainian politicians who considered the changes untimely prevented the implementation of these plans. After the deoccupation of Stanislaviv, H. Khomyshyn was forced to roll back most of his reforms and focused on the restoration of the diocese, continuing the policies of the vicars Jeremiah Lomnytskyi and Ion Lytvynovych.

The fourth chapter examines the various aspects of the Greek Catholic clergy of the Galician Metropolitanate's activities during the First World War. It has been established that wartime circumstances (such as arrests by the Austro-Hungarian and Russian authorities, forced evacuation, increased mortality, and other factors) led to a significant outflow of clergy from the Galician Metropolitanate of the GCC. Among the most destructive factors were the state repression and the prolonged presence of the front line within the canonical territory of the Metropolitanate. Those factors significantly complicated the life of the Ukrainian clergy.

Despite the wartime circumstances, the Metropolitan administration managed to resume the preparation of new clergy in all diocesan seminaries and to resume the ordination process. The clergy of the GCC (UGCC) also returned to educational activities as teachers and catechists in rural areas. The Ukrainian clergy found more favorable opportunities for such activities in the Austro-Hungarian Empire.

It is emphasized that the outbreak of World War I resulted in significant human and material losses for the male and female monastic congregations of the Metropolitanate. However, following the liberation of most territories of the Galician Metropolitanate in 1915, their activities were resumed by members of the male orders of the OSBM, the Studite monks and the Redemptorists, and the female congregations of the OSBM, the Sisters Servants of Mary Immaculate, the Sisters of the Holy Family, and the Myrrh-Bearing Sisters. The wartime circumstances led to the mobilization of more than 150 Greek Catholic priests as military chaplains, who performed liturgical functions in this capacity on all Austro-Hungarian fronts. Some of them continued to perform chaplaincy duties during the formation of the Western Ukrainian People's Republic.

It should be noted that during the war, members of the Greek Catholic clergy remained active participants in public and political life. The study shows that, due to the circumstances of the First World War, pro-Russian organizations and societies significantly lost their influence. Their organizations and societies largely ceased their activities in the Austro-Hungarian Empire, as many pro-Russian activists emigrated to Russia. The Ukrainian national identity among the clergy became considerably stronger. This was evidenced by their active participation in the Ukrainian representative institutions and organizations, as well as their involvement in the establishment of Ukrainian statehood. In order to carry out charitable activities and provide care for Ukrainian orphans and refugees, the Greek Catholic clergy organized diocesan charitable committees, supported children's shelters, joined the ranks of Ukrainian educational societies and organizations, and provided assistance to refugees, etc.

In their private lives, members of the Ukrainian clergy were compelled to adapt to the harsh realities of wartime. The administrative changes, the constant threat of hostilities, the proximity of the front line, the military requisitions, and other difficulties complicated the ordinary way of life of the priests. The study demonstrates that the Ukrainian Greek Catholic priests remained devoted to their duty. They sought to remain in their parishes and, within their means, fulfill their pastoral duties and take part in the public life of the region. In general, the Ukrainian clergy managed to preserve their authority, establish the functioning of the Metropolitanate, and strengthen national consciousness.

The conclusions present the main findings regarding the situation of the Galician Metropolitanate of the Greek Catholic Church, outline the evolution of the policies of the Austro-Hungarian and Russian governments, and highlight the activities of the Ukrainian lower and higher clergy during the First World War. In our opinion, future researchers of this issue should focus on expanding and systematizing data on the number of Greek Catholic clergy affected by the Great War. In addition, it is necessary to deepen prosopographical and biographical studies of individual figures and to expand research in the archival institutions of Russia, Poland, and Austria in order to enrich the source base of the given topic.

Keywords: Greek Catholic Church (the Greek Catholic Church), Galicia (Halychyna), First World War (World War I), Andrey Sheptytsky, Hryhoriy Khomyshyn, Austria-Hungary (the Austria-Hungaria), the Russian Empire, parish clergy, repressions, Russophiles, chaplain, spiritual assistance, professional education, the arrests, ecumenism.

СПИСОК НАУКОВИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті у наукових фахових виданнях України категорії Б:

1. Гресько А. Арешти греко-католицького духовенства в Австро-Угорщині на початку Першої світової війни. *З історії західноукраїнських земель*, 2024. Вип. 20. С. 47–61.

DOI: https://doi.org/10.33402/zuz.2024-20-47-61

URL: https://www.inst-ukr.lviv.ua/uk/publications/materials/zahidno-ukr-zemli/?id=1179

2. Гресько А. Громадська та релігійна діяльність греко-католицького духовенства в Чернівецькій губернії (1914–1917 рр.). *Науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис «Галичина», 2023.* № 36. С. 211–222.

DOI: https://doi.org/10.15330/gal.36.211-222

URL: https://journals.pnu.edu.ua/index.php/istgal/article/view/7333

3. Гресько А. Діяльність вікарія Андрія Білецького у Львівській архієпархії Греко-Католицької Церкви в 1914–1917 рр. *Науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис «Галичина»*, 2025. Том 38. С. 139–154.

DOI: https://doi.org/10.15330/gal.38.139-154

URL: https://journals.pnu.edu.ua/index.php/istgal/article/view/9942/9615

4. Гресько А. Звільнення митрополита Андрея Шептицького з російського полону в 1917 р. *Науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис «Галичина»*, 2024. № 37. С. 100–113.

DOI: https://doi.org/10.15330/gal.37.100-113

URL: https://journals.pnu.edu.ua/index.php/istgal/article/view/8641

5. Гресько А. Політика адміністрації Галицько-Буковинського генерал-губернаторства щодо греко-католицького духовенства (1914–1915 рр.). *Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Історія*, 2024. № 59, С. 33–40.

DOI: https://doi.org/10.31861/hj2024.59.33-40

URL: https://www.hj.chnu.edu.ua/hj/article/view/289/289

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

6. Гресько А. Арешт фронтового капелана Івана Фединського російською окупаційною адміністрацією весною 1915 р. *Reimagining the Future: Collaborative Solutions for Global Problems*: Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Internet Conference, October 9-10, 2025. FOP Marenichenko V.V., Dnipro, Ukraine, С. 84, 85.

URL: http://www.wayscience.com/wp-content/uploads/2025/10/Conference-Proceedings-October-9-10-2025.pdf

7. Гресько А. Арешти греко-католицького духовенства в Австро-Угорщині та Російській імперії 1914–1915 рр.: порівняльна характеристика. *Матеріали звітної наукової вебконференції викладачів, докторантів, аспірантів університету за 2023 рік Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 1–5 квітня 2024 р., м. Івано-Франківськ*. Електронне видання. Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2024. С. 56–58.

URL: https://kultart.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/10/zbirnyk-tez-vykladachiv_241018_113741.pdf#page=56

8. Гресько А. Греко-католицька семінарія у Кромержижі (1915 р.). *Захист дисертації доктора філософії: покрокова інструкція*: матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 5 травня – 15 червня 2025 року. Львів – Торунь: Liha-Pres, 2025. С. 18–20.

9. Гресько А. Діяльність генерального вікарія, о. Андрія Білецького в умовах російської окупації Львова (вересень 1914 р. – червень 1915 р.) // *Велика*

війна в історії людства : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, приуроченої 110-й річниці початку Першої світової війни (м. Тернопіль, 16–17 жовтня 2024 р.). Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2024. С. 182–185.

URL: http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/34829

10. Гресько А. Діяльність Григорія Хомишина на першому етапі Великої війни (серпень 1914 р. – серпень 1915 р.). *Матеріли звітної наукової вебконференції викладачів, докторантів, аспірантів університету за 2024 рік Карпатського національного університету імені Василя Стефаника*, 24 – 28 березня 2025 р. м. Івано-Франківськ. Електронне видання. Івано-Франківськ, 2025. С. 57–59.

11. Гресько А. Контакти Андрея Шептицького та Дмитра Вітовського під час Першої світової війни (1914–1918 рр.). *На перетині епох. Перша світова війна: феноменологія, геополітичні та гуманітарні наслідки, історична пам'ять.* Міжнародна наукова конференція, присвячена 110-й річниці початку Великої війни 1914-1918 рр., (Чернівці, 27-28 вересня 2024 р.) Матеріали і тези доповідей / Наук. ред. О. В. Добржанський. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2024. С. 53–55.

URL:http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?C21COM=2&I21DBN=ELIB&P21DBN=ELIB&Image_file_name=book/0018212.pdf&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=0

12. Гресько А. Матеріали з історії освітньої та опікунської діяльності УГКЦ в межах Чернівецької губернії (1916–1917 рр.) у фондах Державного архіву Івано-Франківської області. *Матеріали звітної наукової вебконференції викладачів, докторантів, аспірантів університету за 2022 рік Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника*, 3–7 квітня 2023 р., м. Івано-Франківськ. Електронне видання. Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2023. С. 124–126.

URL: https://nauka.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/122/2023/08/2023-tezy-vyk-1.pdf#page=124

13. Гресько А. Матеріали з історії УГКЦ в межах Чернівецької губернії (1916–1917 рр.) у фондах Державного архіву Івано-Франківської області: джерелознавчий аналіз. *Теоретичні та практичні дослідження в галузі гуманітарних і природничих наук*. Матеріали науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 24-25 лютого 2023 р.). – Одеса: Видавництво «Молодий вчений», 2023. С. 43–47.

URL:https://molodyivchenyi.ua/omp/index.php/conference/catalog/view/25/490/1026-1

14. Гресько А. Переговори протоігумена ЧСВВ Платоніда Філяса з представниками греко-католицького духовенства на Закарпатті з метою евакуації братії ЧСВВ з Королівства Галичини і Володимирії в 1914 р. *Modern Movement of Science*: Proceedings of the 17th International Scientific and Practical Internet Conference, October 16-17, 2025. FOP Marenichenko V.V., Dnipro, Ukraine, С. 85, 86.

URL: http://www.wayscience.com/wp-content/uploads/2025/10/Conference-Proceedings-October-16-17-2025.pdf

15. Гресько А. Роль греко-католицького духовенства у політиці австро-угорського уряду стосовно військових поховань (на матеріалах офіційних вісників Галицької митрополії ГКЦ (1914–1918 рр.). *Актуальні дослідження суспільних наук*: матеріали XI Всеукр. наук. конф. (м. Умань, 28 бер. 2025 р.) / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, Черкаський нац. ун-т імені Богдана Хмельницького [та ін.] ; [голов. ред. А. Л. Бержанір; редкол: Я. М. Балановський, В. І. Пархета]. Умань: Візарі, 2025. С. 184–188.

URL:https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2025-04/Матеріали%20конф.%20-%20ЗБІРНИК%20-%202025.pdf

Праці, які додатково відображають результати дослідження

16. Гресько А. Можливості організації навчання та допомоги дітям у воєнних умовах (на прикладі діяльності священнослужителів у західних повітах

Чернівецької губернії). *ІСТОРИКО-КРАЄЗНАВЧА ДІЯЛЬНІСТЬ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ*. Збірник тез доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Івано-Франківськ, 18 травня 2023 р.) / За наук. ред. М. Ю Косила і А. З. Королька. Івано-Франківськ: Симфонія Форте, 2023. С. 92–96.

URL: https://kiu.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/56/2023/12/materialy-zbirnyka-konferentsii-istoryko-kraieznavcha-diialnist-u-zakladakh-osvity-v-umovakh-nush.-m.-ivano-frankivsk.-18.05.2023-r.-maket.pdf

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ……..……..19

ВСТУП…….....20

РОЗДІЛ 1. Джерелознавчий, історіографічний та методологічний аспекти проблеми

1.1. Історіографія проблеми……...……25

1.2. Джерельна база дослідження …….....39

1.3. Методологічні засади дослідження ……...53

РОЗДІЛ 2. Політика австро-угорського та російського урядів щодо греко-католицького духівництва в період Першої світової війни

2.1. Становище духовенства Галицької митрополії ГКЦ напередодні воєнного протистояння.....63

2.2. Політика австро-угорської влади щодо кліру Галицької митрополії ГКЦ упродовж 1914–1918 рр. ……..……73

2.3. Священнослужителі Галицької митрополії ГКЦ в умовах окупаційної політики Російської імперії впродовж Першої світової війни ……...……84

РОЗДІЛ 3. Вище духовенство ГКЦ у час Першої світової війни.

3.1. Релігійна та громадська діяльність митрополита Андрея Шептицького та генерального вікарія Андрія Білецького в 1914–1918 рр. ……..100

3.2. Праця греко-католицьких верховних ієрархів у Перемишлі щодо подолання викликів Першої світової війни ..…….....114

3.3. Активність станиславівського єпископа Григорія Хомишина та єпархіальних вікаріїв в 1914–1918 рр. ……....……125

РОЗДІЛ 4. Релігійна та громадсько-культурна діяльність, приватне життя священників ГКЦ 1914–1918 рр.

4.1. Втрати греко-католицького кліру у час Великої війни……...……136

4.2. Греко-католицькі богословські та освітні заклади у час Першої світової війни. Участь духівництва в освітньому процесі……..……...143

4.3. Чернечі згромадження та капеланство ГКЦ у час Великої війни……..149

4.4. Участь греко-католицького духовенства у громадських організаціях, товариствах та політичних партіях……155

4.5. Повсякденне життя і побутові умови греко-католицького кліру1914–1918 рр. ..…….....165

ВИСНОВКИ……..….176

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ……...……...182

ДОДАТКИ……..……277

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ГКЦ – Греко-Католицька Церква.

ГУР – Головна Українська Рада.

ЗУНР – Західноукраїнська Народна Республіка.

ЗУР – Загальна Українська Рада.

О. – отець.

ОО. – отці.

Орд. – ординаріат.

РНС – Русский Народний Совіт.

РНП – Русско-народная партия.

РПЦ – Російська Православна Церква.

СВУ – Союз визволення України.

Тов. – товариство.

ТУ – Тимчасовий уряд (в Росії).

ТУП – Товариство українських поступовців.

УГА – Українська Галицька армія.

УГКЦ – Українська Греко-Католицька Церква.

УНДП – Українська національно-демократична партія.

УСДП – Українська соціал-демократична партія.

УРП – Українська радикальна партія.

УНР – Українська Народна Республіка.

УПР – Українська парламентська репрезентація.

УСС – Українські січові стрільці.

ХСП – Християнсько-суспільна партія.

ЧСВВ – Чин святого Василія Великого.

Ц.к./ ц.і.к. – цісарсько-королівський / цісарсько і королівський.

APP – Archiwum Państwowe w Przemyślu.

St. – Sankt.

ВСТУП

Актуальність теми. Греко-католицьке духовенство завжди було важливим актором суспільно-політичних відносин Галичини. На початку ХХ століття священники Галицької митрополії ГКЦ були впливовими учасниками більшості українських організацій в Австро-Угорщині, а левова частка української інтелігенції походила зі священичих родин. Напередодні 1914 р. в середовищі духовенства митрополії відбулася кристалізація української ідентичності, яка поступово переважала конкуруючу їй «русинську» течію суспільно-політичної думки. Еволюційний світоглядний поступ духовенства до певної міри був порушений початком Великої війни. Враховуючи стратегічно важливе значення регіону у час військового протистояння та високий авторитет ГКЦ у галицько-українському суспільстві духовенство неминуче потрапляло до сфер впливу, ставало засобом геополітичних та геоконфесійних інтересів Австро-Угорської та Російської імперій. Цей фактор викликав двосторонні репресії, кадрові та матеріальні втрати серед кліру Галицької митрополії.

Тривання російсько-української війни на сучасному етапі, ширення новітніх російських наративів, що як правило мають виразний антиукраїнський характер в особливий спосіб спричиняються до історичних екстраполяцій. Аналогічно Російській Федерацій у 2014 р. щодо мешканців Донбасу обидві воюючі сторони впродовж Першої світової війни пробували використати конкуренцію двох течій суспільно-політичної думки у середовищі духовенства з метою реалізації власних амбіцій на території Галичини. Пропонованого питання фрагментарно торкалися українські дослідники Першої світової війни у контексті своїх наукових зацікавлень. Натомість цілісного дослідження діяльності священнослужителів Галицької митрополії ГКЦ в період Першої світової війни досі не проведено.

Зв’язок теми з науковими програмами, планами, темами. Запропонована дисертація виконана в рамках загальнонаукових тем: «Історія Галичини нового і новітнього часу, історичне краєзнавство, методика викладання історії» (ДРН 0122U000223) і «Реабілітована пам’ять: сторінки історії УГКЦ в

особах» (ДРН 0123U103003) кафедри історії України і методики викладання історії.

Об'єктом дослідження є духовенство Галицької митрополії Греко-Католицької Церкви.

Предметом дослідження виступає політика австро-угорського та російського урядів щодо греко-католицького духівництва, релігійна та громадсько-культурна діяльність священників ГКЦ протягом 1914–1918 рр.

Метою дослідження є створення на основі доступного джерельного та історіографічного матеріалів об'єктивної оцінки місця і ролі духовенства ГКЦ в суспільно-політичному та громадському житті Галичини та Буковини періоду Першої світової війни.

На основі означеної мети нами були визначені *завдання:*

Проаналізувати стан наукової розробки обраної проблематики, систематизувати сукупність першоджерельних матеріалів та означити методологічні засади дослідження;

Визначити становище Галицької митрополії ГКЦ напередодні Великої війни;

З'ясувати політику австро-угорської та російської адміністрацій щодо Галицької митрополії ГКЦ упродовж Першої світової війни;

Означити місце і роль вищого духовенства ГКЦ у подіях 1914–1918 рр.;

Розкрити релігійну та громадсько-культурну діяльність греко-католицького духовенства у Першій світовій війні;

Висвітлити повсякденне життя священників ГКЦ;

Методологію дисертаційної роботи складають принципи історизму, об'єктивності, сходження від абстрактного до конкретного, діалектичного розвитку та когнітивного пізнання. Було застосовано методи загальнонаукового характеру (класифікації, абстрагування і узагальнення, аналізу та синтезу, індукції та дедукції і системний). Із числа спеціально-історичних методів нами застосовано: проблемно-хронологічний, статистичний, евристичний, порівняльно-

історичний методи, а також методи актуалізації, діахронний, просопографічний, біографічний, джерелознавчої критики та метод ретроспективного аналізу.

Хронологічні рамки дослідження обумовлені роками Першої світової війни. Для духівництва Галицької митрополії ГКЦ війна розпочалася 28 липня 1914 р., коли Австро-Угорщина оголосила війну Сербії, що є нижньою межею нашої роботи. У зв'язку з подіями Листопадового зриву в більшій частині канонічної території митрополії розпочалося становлення української держави – ЗУНР. Тому ми означуємо верхньою межею нашої роботи переломну дату – 1 листопада 1918 р., як своєрідний перехід від Першої світової війни до Польсько-української війни.

Територіально-географічні межі роботи охоплюють канонічні межі Галицької митрополії ГКЦ у 1914–1918 рр. До її складу входили Львівська архієпархія, Станиславівська та Перемишльські єпархії, які співпадають з сучасними адміністративними межами Івано-Франківської, та частини Львівської, Тернопільської та Чернівецької областей України, Буковинського повіту Румунії, Підкарпатського і Малопольського воєводств Польщі.

Означена дисертаційна робота обґрунтовує окремі положення, які характеризуються **науковою новизною.**

У роботі вперше комплексно розглянуто особливості розвитку Галицької митрополії ГКЦ в контексті військового протистояння Австро-Угорської та Російської імперій;

проаналізовано маловідомі відомості про діяльність вікаріїв Галицької митрополії ГКЦ: оо. Андрія Білецького, Кароля Волошинського, Єремію Ломницького, Іоана Литвиновича та інших діячів.

Уточнено:

обставини звільнення з інтернування внаслідок обміну полоненими митрополита Галицького Андрея Шептицького в 1917 р. та його повернення в Австро-Угорщину;

відомості про греко-католицьких священників, які стали жертвами репресій з боку Австро-Угорщини та Росії;

дані про священнослужителів, які стали біженцями в Австро-Угорщині та Росії;

облікову інформацію щодо священнослужителів, які упокоїлися чи пройшли обряд хіротонії в ході Першої світової війни.

Отримали подальший розвиток:

Дослідження стосовно політики Російської та Австро-Угорської імперій щодо українців назагал та греко-католицького духовенства зокрема;

Питання вивчення біографій українських греко-католицьких церковних владик та провідних церковних діячів означеної епохи.

Практичне значення дисертаційного дослідження полягає у можливості застосування висновків та матеріалів роботи у дослідницькій діяльності (вивчення питань історії України, україноцентричного аспекту історії церкви, краєзнавчої діяльності, підготовці конференцій, наукових праць); педагогічній роботі (формування навчальних матеріалів, підготовки лекційних і семінарських занять з історії України та історії Церкви); ознакування місць пов'язаних з життєдіяльністю видатних греко-католицьких діячів митрополії; створення статистики та біографій жертв репресій та вимушеної еміграції періоду Великої війни; організації паломництв та туристичних маршрутів у місця пам'яті пов'язаних з подіями Першої світової війни та історії Галицької митрополії ГКЦ.

Апробація результатів дослідження. Апробація основних та окремих положень дисертаційного була здійснена під час презентації і виступів на щорічних звітно-наукових конференціях викладачів, докторантів, аспірантів, та студентів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника за 2022–2024 рр. Результати авторських напрацювань були оприлюднені під час виступів на конференціях: Науково-практичної конференції «Теоретичні та практичні дослідження в галузі гуманітарних і природничих наук» (м. Запоріжжя, 24-25 лютого 2023 р.); Всеукраїнської науково-практичної конференції «Історико-краєзнавча діяльність у закладах вищої освіти в умовах Нової Української Школи» (м. Івано-Франківськ, 18 травня 2023 р.); Міжнародної науково-практичної конференції, приуроченої 110-й річниці початку Першої світової війни

«Велика війна в історії людства» (м. Тернопіль, 16–17 жовтня 2024 р.); Міжнародної наукової конференції, присвячена 110-й річниці початку Великої війни 1914–1918 рр., «На перетині епох. Перша світова війна: феноменологія, геополітичні та гуманітарні наслідки, історична пам'ять» (Чернівці, 27–28 вересня 2024 р.); XI Всеукраїнської наукової конференції «Актуальні дослідження суспільних наук» (м. Умань, 28 березня 2025 р.); 1st International Scientific and Practical Internet Conference «*Reimagining the Future: Collaborative Solutions for Global Problems*» (Дніпро, 9–10 жовтня 2025 р.); 17th International Scientific and Practical Internet Conference «*Modern Movement of Science*» (Дніпро, 16–17 жовтня 2025 р.). Окрім цього частина результатів роботи була опублікована у збірнику матеріалів всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Захист дисертації доктора філософії: покрокова інструкція» (5 травня – 15 червня 2025 р.).

Особистий внесок здобувача. Представлене наукове дослідження є результатом пошукової та творчої роботи автора. У ній через запропоновані особисті версії, припущення та ідеї висвітлено авторське бачення обраної проблеми з притаманними йому трактуванням основних положень.

Публікації. Ключові та окремі положення дисертаційного дослідження були представлені у 16 наукових публікаціях, з них 5 у історичних фахових виданнях.

Структура роботи. Дисертаційне дослідження складається з: переліку умовних скорочень, списку наукових праць за темою дисертації, вступу, чотирьох розділів поділених на підрозділи, висновків, списку використаних джерел та одинадцяти додатків, поділених на двадцять вісім частин. Загальний обсяг роботи – 603 с., із них основного тексту – 181.

РОЗДІЛ 1. Джерелознавчий, історіографічний та методологічний аспекти проблеми

1.1. Історіографія проблеми

В подіях Першої світової війни греко-католицьке духовенство залишалося опорою української інтелігенції. На жаль, об'єктивне вивчення ролі і місця українського греко-католицького духовенства у подіях 1914–1918 рр. за винятком окремих епізодів було неможливим до 1991 р. у зв'язку з геополітичним обставинами. Цей підрозділ присвячений аналізу поступу вивчення участі духівництва Галицької митрополії ГКЦ у перебігу подій Першої світової війни.

Під час підготовки дисертаційної роботи ми опрацювали комплекс історіографічних джерел, який висвітлює історію Галицької митрополії ГКЦ, її структурних підрозділів і кліру впродовж подій 1914–1918 рр. Дослідження цієї проблематики ускладнюється труднощами роботи з першоджерелами, фактором національної і конфесійної специфіки в регіоні, та ін. Проблема дослідження участі греко-католицького духовенства в подіях Великої війни часто розглядалася як проміжний складник у вивченні загальної історії УГКЦ, її структурних підрозділів, біографій церковних діячів, історії України, натомість бракує комплексних праць з означеної теми.

Враховуючи згадані геополітичні та національно-конфесійні особливості ми поділили історіографію дослідження нашої проблеми на дві великі групи: напрацювання українських вчених та розвідки науковців-іноземців. Слід виокремити п'ять підгруп української історіографії дослідження окресленої теми: 1) праці дослідників періоду Першої світової війни (1914–1918 рр.); 2) доробок науковців міжвоєнного періоду (1923–1939 рр.); 3) українська радянська історична думка (1945–1991 рр.); 4) розвідки діаспорних дослідників; 5) праці українських вчених після відновлення державної незалежності України (з 1991 р.). Незважаючи на те, що праці представників діаспорної та радянської історіографій є носіями відмінностей методологічних та ідеологічних підходів, які формувалися

в різних політичних умовах ми вирішили не виділяти їх в окрему групу. На наш погляд вони є органічною складовою поступу української історіографії оскільки продовжують наукові студії історії духовенства Галицької митрополії ГКЦ в подіях 1914–1918 рр. започатковані у попередні етапи. Ці розвідки і концепції отримали подальший розвиток, або спростування в умовах становлення історичної думки незалежної України. Дослідження науковців-іноземців ми розділили за національним походженням авторів.

Перші розвідки українських істориків з означеної теми з'явилися у воєнну добу в середовищі інтелігенції Австро-Угорщини. Зокрема, 1915 р. вийшло друком дослідження І. Крипякевича про російську окупацію Галичини. У ній розглянуто російську церковну політику, обставини арешту А. Шептицького, та заходи щодо насадження православного духовенства в канонічній території Галицької митрополії ГКЦ [1053, с. 71–82].

Найбільше, на наш погляд для документування впливу війни на українське духовенство зробили редактори видання «Нива: Місячник посвячений церковним і суспільним справам». До числа найбільших дописувачів належать: о. Юліан Дзерович, який аналізував загальні і локальні впливи російської політики на український клір [969; 970]; о. Іван Рудович, який розвінчував політичні міфи про українське духовенство [1064] та ін. В означений час з'явилося декілька праць про українських владик. Анонімний дописувач «В.Е.П.» написав біографію владики Костянтина Чеховича [288], а колектив священників у складі Т. Лежогубського, В. Лишняка, В. Масляка та ін. у 1918 р. опублікували книгу про інтернування та повернення з Росії митрополита Андрея Шептицького [968].

Таким чином, праці українських дослідників періоду Першої світової війни започаткували аналіз впливу бойових дій на Галицьку митрополію ГКЦ. Проте, цим розвідкам притаманні суб'єктивність, публіцистичність та апологетичний стиль викладу матеріалу. На жаль, ці студії не набули критичного, академічного характеру. Левова частка напрацювань присвячувалася констатації діяльності верховного кліру, регіональним втратам та еміграції духовенства, але без наукового осмислення.

У міжвоєнний період низка українських діячів створили серії спогадів та праць напівавтобіографічного характеру, у яких, зокрема, висвітлювали роль церкви в подіях 1914–1918 рр. З числа видних прикладів таких праць є творчий доробок Костя Левицького, який подав власне бачення участі оо. А. Білецького, Г. Хомишина, А. Шептицького у політичних подіях 1914–1918 рр. [837; 1014; 1015]. В означений час зріс інтерес до вивчення історії духовних інституцій: Анонімний автор «В. Д.» пролив світло на історію української семінарії в Римі [931], історик В. Гриник – семінарії в Перемишлі [964], а о. А. Перхач про організовану в еміграції греко-католицьку семінарію у м. Кромержиж [844].

Окрім цього науковці вділили увагу і біографіям церковних діячів: оо. Мирон Горникевич та Іван Рудович написали дослідження присвячене постаті о. Йосифа Боцяна. Перший автор – про інтернування священнослужителя в Росії, а другий – про його громадсько-політичну активність [947; 1065]. Анонімний автор з псевдо «І. Г.» упорядкував біографію владики Йосафата Коциловського, в якій, зокрема розглянув його духовне становлення та інтронізацію під час Першої світової війни [987].

Виокремимо наукову роботу осіб, які згуртувалися навколо об'єднання «Центральний Талергофський комітет». Попри свою русофільську орієнтацію, представники організації провели інтенсивну роботу щодо збору відомостей про жертв австро-угорських репресій. Підсумком їхньої праці стала публікація чотирьох томів «Талергофського Альманаху», де зібрано не лише документальні, мемуарні джерела, а й напрацювання священників [866–869]. До їх числа належать оо. Антоній Бучко, Олександр Ілевич, Григорій Качала, Володимир Микитка, Володимир Венгринович, Михайло Вербицький, та ін.

Отже, у міжвоєнний період розширився діапазон наукових зацікавлень дослідників з вивчення історії церкви періоду Першої світової війни. Були створені нові праці, які охоплюють ряд питань: висвітлення загального характеру перебігу воєнних подій на території Галицької митрополії ГКЦ, вивчення біографій церковних священнослужителів та інституцій, дослідження наслідків російських та австро-угорських репресій щодо духовенства ГКЦ. Праці набули

більш наукового характеру. Зростає рівень критичного сприйняття минулих подій на основі підкріплення напрацювань першоджерельними даними.

Встановлення радянського контролю над територією всієї України після 1945 р. спричинило застій вивчення місця священнослужителів ГКЦ в подіях 1914–1918 рр. Помітною рисою праць українських істориків в СРСР є непопулярність вивчення перипетій Першої світової війни через поразку Росії у ній. Цей фактор було використано радянськими ідеологами як демонстрацію політичного вигорання імперського режиму та обумовлення встановлення радянської влади. Дослідження духовенства ГКЦ як і у випадку з імперськими доктринами не вписувалося в рамки нової атеїстичної ідеології держави. Тому український клір було зараховано в розряд «буржуазних націоналістів», тобто ворожий радянській державі елемент.

Після Львівського псевдособору наріжні питання вивчення історії ГКЦ ігнорувалися. Так, у енциклопедичному виданні «Історія міст і сіл УРСР» тематика церкви переважно відсутня [885–888]. Аналогічна проблема стосується вивчення локального перебігу бойових дій та історії церкви в краєзнавчій тематиці [972; 1093]. Події Першої світової війни розглянуті в радянській історіографії головним чином як передумова і початок становлення радянської влади в Україні. Приклад такого трактування можна знайти в восьмитомній «Історії Української РСР», а саме Том 4 (під ред. колективу авторів Ф. Лося, В. Зайцева, П. Замкового і ін.) та Том 5 (редкол. М. Супруненко, Ю. Бабко, Ю. Гамрецький і ін.) [992; 993]. Особливій критиці були піддані постаті верховного керівництва Галицької митрополії ГКЦ. Лише в епізодичних згадках про митрополита А. Шептицького його таврують лідером «реакційного табору», тощо. Цікаво, що під критику потрапляли і «москвофіли» [993, с. 304, 329]. Ще одним прикладом ідеологічної оцінки ГКЦ і митрополита А. Шептицького є доробок пропагандиста Владіміра Добричева. Цей автор негативно оцінює владику обвинувачуючи його у сприянні австро-німецьким військам у їхній спробі захопити Україну у 1918 р. [972, с. 13].

Можемо відзначити, що проблема ролі греко-католицького духовенства Галицької митрополії ГКЦ в подіях Великої війни 1914–1918 рр. радянськими науковцями об'єктивно не розглядалася. Їм відведена роль об'єкта в критичних напрацюваннях, де клір висвітлено, як перепону на шляху до становлення «комуністичного» суспільства. Отже основною своєю масою напрацювання радянської історіографії не становлять наукового інтересу для висвітлення нашої теми.

Активно займалися цією проблемою представники української діаспори. Їхні перші розвідки з'явилися ще в період Великої війни. Так, у 1915 р. в США вийшов у світ збірник компілятивного характеру, в якому вміщені відомості про вплив подій Першої світової війни на Галичину. У ньому також згадувався арешт митрополита А. Шептицького та окремі відомості про російську церковну політику в окупованій території [983, с. 21, 22, 30–41]. Однак, те видання було, головним чином результатом компіляції відомостей з європейської періодики.

Після Другої світової війни діаспорні історики розширили напрями дослідження з історії духовенства Галицької митрополії ГКЦ. Цьому сприяли друк публікацій у фахових духовних виданнях «Богословія» та «Записки ЧСВВ». Таким чином, збільшилася кількість напрацювань присвячених чернечим згромадженням. Так, о. Атанасій Великий присвятив нарис згромадженню Сестер Служебниць, а о. Ісидор Патрило – історії Галицької провінції ЧСВВ [934]. Обидва дослідники розглянули і вплив подій 1914–1918 рр. на чернечі ордени [1049]. Колишній капелан Іван Лебедович систематизував інформацію та написав працю про українських капеланів УГА, частина з яких розпочала діяльність під час Першої світової війни [1013]. Зріс інтерес науковців до участі духовенства в політичному житті українців Австро-Угорщини. Історик М. Добрянський проаналізував роль А. Шептицького в історії ГКЦ в умовах передвоєнного десятиліття [973].

Одним із провідних напрямків наукової роботи залишилася історична персоналістика. 1954 р. у Канаді о. Іриней Назарко написав біографію владики Й. Коциловського. Центральною постаттю досліджень залишався митрополит

А. Шептицький. Його активність доби Першої світової війни розглядалася в рамках: біографічних життєписів (Степан Баран [916]), екуменічної діяльності (Іван Музичка [1113], Любомир Гузар [965]), джерелознавчих розвідках (Петро Ісаїв [991], Роман Лехнюк [1019; 1020]), комплексних праць, які поєднують біографію митрополита з геополітичними обставинами його діяльності (праці Андрія Кравчука [893], Ярослава Пелікана, Павла Магочія [897] та ін.), тощо.

На відміну від радянської історіографії діаспорні історики працювали над створенням наукових праць з критичним підходом та глибшою спеціалізацією напрямків роботи. Їм було притаманне залучення новітніх авторських методик означеної доби, включення греко-католицького духовенства митрополії до загального поступу української історії періоду Першої світової війни і підсилення напрацювань першоджерельними матеріалами. Однак, вивчення Галицької митрополії ГКЦ у період Першої світової війни розглядалася переважно в комплексних працях. Головними перепонами для згаданих науковців стали відсутність доступу до першоджерельного матеріалу в Україні і труднощі комунікації між дослідниками. Це суттєво сповільнювало, а подекуди унеможливлювало поглиблення наукових студій. Однак, діаспорна історіографія зберегла тяглість наукового вивчення теми, що була забракована радянським урядом.

Відновлення державної самостійності України та легалізація УГКЦ посприяли посиленню наукового інтересу до вивчення цієї проблеми. В українській історіографії постали численні праці, присвячені подіям Першої світової війни. Помітна частка з них присвячена фактору Австро-Угорщини у подіях 1914–1918 рр. Із числа актуальних напрямків з історії вивчення політики Австро-Угорщини виділимо: репресії цісарсько-королівської адміністрації (Ігор Берест [921], Володимир Сурнін [1080], Віталій Гайсенюк [940], Володимир Макарчук [1028], Олексій Сухий, Ірина Лозинська [1081]), загальний аналіз політики воюючих сторін щодо України і українців (Олексій Кураєв [1106], Уляна Уська [1086], Віталій Середюк [1071]), політичну діяльність українців у австрійських органах влади (Ігор Чорновол [1090], Анжеліка Баран [1096]) та ін.

Щоправда, вказані дослідники торкалися характеристики політики цісарського щодо духовенства ГКЦ переважно в загальному контексті.

Вітчизняні науковці також поглибили дослідження різних векторів політики російської військової адміністрації. До таких належать вивчення організації місцевої окупаційної адміністрації (Володимир Любченко [1024; 1025]), діяльності органів цензури (Олександр Кирієнко [996]), політики окупаційних органів влади (Володимир Глизнер [946], Ігор Ільницький [990]), активності українців-біженців в Росії (Тамара Лазанська [1009]), насадження російського православного кліру (Андрій Стародуб [1076], Руслан Куцик [1007], Сергій Позняк [1060]; Ірина Лозинська [1019], Ігор Баран [915; 1097]) та ін. До числа загальних напрацювань зарахуємо перебіг бойових дій в межах канонічної території Галицької митрополії (Валерій Волковинський [938], Андрій Королько [1002], Олександр Дєдик [967]), діяльність русофілів (Ірина Орлевич [1041], Віталій Гайсенюк [941; 942]), повсякденне життя духовенства та інтелігенції (Оксана Дрогобицька [974]), тощо. Так само згадані науковці в контексті представлених напрямків опосередковано вділяли увагу греко-католицькому духовенству.

Таким чином, аналіз вітчизняних студій присвячених Першій світовій війні надає нам достатнє уявлення про геополітичні обставини та перебіг Великої війни, політику австрійських та російських адміністрацій означеної доби та їх вплив на українське населення. Однак, в названих розробках наша проблематика розглянута головним чином в контексті означених напрацювань. Саме тому ми зосередимося на дослідженнях безпосередньо присвячених греко-католицькому духовенству.

Становлення незалежної української історичної думки ознаменувався усуненням наративів радянської атеїстичної ідеології, які фактично унеможливлювали об’єктивне вивчення ролі духівництва Галицької митрополії ГКЦ в подіях Першої світової війни. В рамках поглиблення вивчення історії ГКЦ українці створили наукові дослідження, які безпосередньо чи опосередковано торкаються ролі греко-католицького духовенства в умовах Першої світової війни.

Внаслідок цього отримали поступ наступні напрямки: загальна історія ГКЦ, де період 1914–1918 рр. розглянуто, як етап історії митрополії (Василь Марчук [1029], Роман Лехнюк [1017; 1018], Нестор Мизак [1031], Андрій Яремчук, Микола Вегеш [933], Юлія Грабець [1102]); дослідження родів греко-католицьких священників (Лідія Купшик [1063]); історія церковної структури ГКЦ та її підрозділів у воєнних подіях (І. Андрухів, Олександр Лисенко [1074], Ігор Пилипів [1055; 1103], Руслан Делятинський, Олег Єгрешій [1057], Тетяна Горан [1101]); громадсько-політична діяльність греко-католицького духовенства за воєнних обставин (Тетяна Панфілова [1047], Юрій Плекан [1059]); інститут греко-католицьких священників-капеланів (Ігор Пилипів, Руслан Делятинський, Михайло Забанджала [984], Наталія Колб [1056]); екуменізм (Уляна Безпалько [1099]) та ін. Означені дослідники вивчали історію Галицької митрополії ГКЦ вже з україноцентричного погляду.

Не є винятковою для українських науковців і вивчення місця греко-католицького духівництва безпосередньо в умовах Першої світової війни. Використовуючи доступ до українських та іноземних архівів науковці поглибили студії в напрямках: участі українського унійного духівництва у становленні ЗУНР впродовж листопада 1918 р. (Руслан Делятинський [966], Олег Єгрешій [976]); загальних оглядів становища Церкви і духовенства в подіях Першої світової війни (Орест Мазур, Ігор Баран [1027], Андрій Заярнюк, Василь Расевич [985], Олег Павлишин [1045]); екуменістичних ініціатив А. Шептицького (Елла Бистрицька) [923]; капеланства українських священників в Першій світовій війні (Софія Предка [1061], Андрій Лозинський [1023], Іван Стичинський [1077]); вплив репресій на духівництво ГКЦ (Юрій Плекан [1058]); благодійницька діяльність українських священників (Богдан Баран, Юрій Петрик [914]) та ін. Бачимо, що різні вектори діяльності українського кліру безпосередньо в умовах війни 1914–1918 рр. вже ставали об’єктом для досліджень українських науковців. Однак, досі бракувало комплексних і узагальнюючих праць щодо історії Галицької митрополії ГКЦ в хронологічних рамках 1914–1918 рр.

Примножилась кількість напрацювань присвячених також греко-католицьким владикам. Досі актуальними є дослідження життєдіяльності владики Г. Хомишина, започатковане Олегом Єгрешієм [977; 978; 979] і продовжене Ігорем Пилипівим [1054], Олександром Руснаком [1068] та іншими науковцями. Зріс інтерес до вивчення постатей «середніх ланок» греко-католицької адміністрації: о. Івана Костецького (Ірина Орлевич [1043]), о. Тита Войнаровського (Ореста Шевченко [1092; 1110], Оксана Пасіцька [1048]), о. Йосифа Ґродського (Роман Скакун [1072]), о. Йосифа Проця (Руслан Делятинський та Андрій Королько [1003]) та ін. Період Першої світової війни у діяльності митрополита А. Шептицького був розглянутий науковцями в контексті вивчення його участі в Українській революції, політичній діяльності до і після Першої світової війни (Ярослав Білас [924; 925; 1100], Ліліана Гентош [943, 944]), контактів владики з іншими діячами (Уляна Безпалько [920]; Ірина Орлевич [1042], Наталія Діанова [971]), економічної діяльності високопреосвященного (Роман Івасів [988]), державотворчих поглядів ієрарха (Наталія Прокоп [1108; 1040], Володимир Басараб [917; 918; 1098]) та ін. На жаль, значно менше уваги українські історики приділили перемишльським владикам Й. Коциловському та К. Чеховичу.

Із числа науковців, які досліджували безпосередню діяльність вищих ієрархів в подіях Великої війни виокремимо: Сергія Адамовича, який аналізував контакти А. Шептицького з СВУ впродовж [909]; Богдана Бернадського, який вивчав умови арешту владики російською адміністрацією в 1914 р. [922]; Григорія Сергійчука, який висвітлив окремі епізоди вимушеного перебування митрополита в Росії у 1917 р. [1070]; розвідки Олега Павлишина та Олександра Руснака, які дослідили впровадження григоріанського календаря Григорієм Хомишиним [1044; 1067]; Володимира Мороза, дослідника діяльності редемпториста Франца Бонна в Тернополі [1033]; Оресту Шевченко, яка проаналізувала діяльність митрата Тита Войнаровського [1091] та ін. Бачимо помітний науковий інтерес до діяльності церковних владик та представників кліру ГКЦ в 1914–1918 рр.

Збільшилось число напрацювань вітчизняних науковців з історії чернечих згромаджень. Одним з зачинателів цього питання став о. Михайло Бубній – автор дослідження про згромадження оо. Редемптористів [929]. Дослідник о. Петро Квич написав історію монастиря ЧСВВ у Зарваниці [995], Ольга Ігнатюк – про представників ЧСВВ в лавах капеланів [989], Світлана Турків захистила дисертацію присвячену діяльності сестер ЧСВВ [1109]. Ольга Маслій присвятила працю сестрам Мироносицям [1030]. Разом із тим, більшість з існуючих досліджень розглядали події Першої світової війни у загальному контексті історії згромаджень. На сьогодні вже розроблено і окремі праці приурочені безпосередньо подіям 1914–1918 рр. на окремо взяті ордени. Історик Роман Цюцяк дослідив зміну становища монастирів ЧСВВ в подіях 1914–1918 рр. [1088], а дослідник Юрій Скіра – діяльності ордену Студитів у цей самий час [1073].

Попри те, що спеціальних енциклопедичних досліджень стосовно місця ГКЦ у час Великої війни поки не розроблено, одне з видних енциклопедичних видань торкається періоду ЗУНР. У ньому вміщено низку біографій греко-католицьких священників і капеланів, які активно священнодіяли в період Великої війни і продовжили активність в добу Української Революції. Їх авторство належить колективу істориків, до яких увійшли Микола Вітенко, Наталія Винник, Петро Гуцал, Микола Лазарович, Олександр Лисенко, Олександр Луцький, Ігор Любчик, та ін. Статті біографічного характеру присвячені українським священникам були опубліковані у всіх чотирьох томах серії [881–884].

Отже, в умовах становлення української незалежності тематика ролі духівництва Галицької митрополії ГКЦ в подіях Першої світової війни отримала широку наукову розробку. Доказом цього можна назвати виконані праці присвячені політиці Австро-Угорщини та Росії щодо ГКЦ, аналізу стану Галицької митрополії та впливу на неї бойових дій, діяльності українських владик та рядового духівництва. Постали ряд напрямків, які раніше були недоступні, чому посприяло розширення наукових методик, доступність і діджиталізація

джерельної бази. Разом із тим найбільший інтерес у дослідників наша тематика привертає переважно в контексті ширших доробків та при наближенні ювілейних річниць Великої війни.

Не оминули дослідження українського греко-католицького духівництва в подіях Першої світової війни і науковці-іноземці. Ми виявили дослідників з числа польських, російських і британських вчених. Зазначимо, що Російська імперія була однією з сторін Першої світової війни та брала участь у боях за канонічні території Галицької митрополії. Ми вважаємо за необхідне залучити науковий доробок російських науковців задля висвітлення комплексної картини історіографічної оцінки подій 1914–1918 рр. в історії ГКЦ. Вони зосередили свою увагу на політиці російської адміністрації на окупованих територіях Австро-Угорщини. До них належать автори загальних напрацювань Александра Бахтурина [919] та Антон Карин [994], дослідниця російсько-румунських відносин Іріна Благодатских [926], Ніна Пашаева [1050], яка висвітлювала русофільський рух в Галичині та ін.

Значна кількість російських дослідників зосередилася навколо видання «Русин». Серед науковців, які публікувалися в ньому значаться В. Абраменко (дослідник біженців з Прикарпаття [908]), російсько-молдавський науковець Сергей Суляк (дослідник загального впливу війни на носіїв «русинської» ідентичності [1078; 1079]), та ін. Цікаво, що останні відстоюють окремішність носіїв ідентичності «русин» від «українців» навіть в межах канонічної території Галицької митрополії.

Російські науковці також вивчали теми безпосередньо присвячені Галицькій митрополії ГКЦ. Так, Тімофей Ясеніцький аналізував місіонерську діяльність греко-католицького духовенства в Російській імперії [1095]. Історики з Росії також створили ряд напрацювань про російських полонених в державах Четверного блоку. Зокрема, Станіслав Чернявский [1089] та Зоя Ненашева [1037] означили діяльність російського уряду щодо обміну о. Николая Рижкова на митрополита А. Шептицького, чого раніше взагалі не розглядалося в працях українських істориків. Перевагою російських науковців є доступ до імперських

архівів із справами періоду Великої війни. У їхніх розвідках духовенство ГКЦ розглянуто переважно, як чужорідну інституцію в імперії, політика щодо якої пройшла еволюцію від формальної віротерпимості до обмеженого співіснування.

Одним із наріжних каменів інтересів польських науковців дотичних до нашої проблематики стала проблема облог фортеці Перемишль. Різним аспектам цієї проблеми посвятили свої праці Емілія Обарзанек [900], Ян Куца [895], Томаш Помикач [901]. Доступ до інформаційно насичених архівів та академічна мобільність сприяла примноженню кількості напрацювань польських науковців. Їхню увагу привернули греко-католицькі владики: науковиця Маґдалена Новак у фундаментальній монографії досліджувала біографію владики Шептицького до 1914 р. [1038]; Пьотр Мікетиньскі написав біографію брата владики, генерала Станіслава Шептицького [899]; Міхал Вавжонек дослідив екуменічну діяльність високопреосвященного Андрея в Росії впродовж війни [932], а Атанасій Маквей – ув'язнення А. Шептицького у Російській імперії [898]. Йоанна Кабарж-Вілінська [890] досліджувала активність єпископа Г. Хомишина, науковець Ян Драус [889] аналізував постать владики Й. Коциловського, а Адам Щупак – К. Чеховича та духовенства ГКЦ в умовах облоги Перемишля [903; 904]. Тому напрацювання польських науковців становлять інтерес для вивчення діяльності ієрархів Галицької митрополії в 1914–1918 рр.

Польський науковець Каміл Рушала охарактеризував положення українських біженців в умовах вимушеної еміграції в Австро-Угорщину [902]. Науковиця Анна Крохмаль дослідила вплив російської окупації 1914–1915 рр. на Перемишльську єпархію [894]. Аналогічний аналіз тільки в контексті вивчення регіону Лемківщини здійснив Пьотр Шланта [905]. До слова, британський історик Александер Вотсон досліджував заходи греко-католицького духовенства проти дезертирства солдатів в фортеці Перемишль [906], а нідерландський науковець Вільгельм де Фріс проаналізував історію становлення східних «унійних» церков під контролем Папи Римського, де лиш фрагментарно торкнувся впливу війни на них [937].

Отже, іноземні науковці зосереджували свою увагу на загальному аналізі подій Першої світової війни в Галичині і Буковині. Однак, в даному контексті нерідко фігурують заходи здійснені австро-угорською та російською адміністрацією щодо греко-католицького духовенства. Так, російські науковці зосередились на вивчені церковної політики імперського уряду, австро-угорських репресій, а також постаті А. Шептицького. В той самий час польські науковці вділили помітну увагу місцю духівництва ГКЦ в облозі фортеці Перемишль, впливу війни на Перемишльську єпархію ГКЦ, а також на діяльність всіх тогочасних владик ГКЦ.

Аналізуючи проблематику австро-угорської політики в історіографії, ми можемо помітити, що найкраще з цієї тематики про події 1914–1918 рр. досліджено австро-угорські репресії, політичну діяльність українських священників та еволюцію окремих напрямків цісарської воєнної економіки. Менш вивченими залишилися проблематика еміграції українського духівництва, доля інтернованих, деталі локальної політики адміністрації Галицького намісництва і Крайового уряду Буковини. Це спричинене мовним бар'єром та розосередженість джерельної бази в сховищах держав-наступників Австро-Угорщини. Українське духівництво переважно фігурує в контексті політичної активності українців.

Кращою видається ситуація з вивчення російської політики щодо українського духівництва ГКЦ. В цьому відношенні помітний прогрес у дослідженні діяльності окупаційної адміністрації, російського православного духівництва та загальних оглядів участі Росії у Першій світовій війні. Разом із тим чимало українських науковців зосереджують більшу увагу на найбільш радикальному етапі війни (1914–1915 рр), в той час, як події 1916–1918 рр. проаналізовані значно менше.

Найкраще серед церковних ієрархів проаналізовано життєдіяльність митрополита А. Шептицького. Відома низка праць присвячених його інтернуванню в Росії, політичну та екуменічну активність владики після звільнення. Порівняно слабше досліджено обставини звільнення глави ГКЦ з полону, взаємозв'язки архипастиря з іншими владиками в означену добу, спробу

запровадження целібату 1918 р. та ін. Нині фактично не існує наукових розробок присвячених вікарію Львівської архієпархії – о. Андрію Білецькому, який за відсутності владики Андрея три роки відстоював інтереси духівництва перед російським та цісарськими дворами.

При аналізі діяльності владики Григорія Хомишина у 1914–1918 рр. дослідники зосередилися на його календарній та обрядовій реформах 1916 р. Дещо краще опрацьовано його зв'язки з іншими владиками. Разом з тим маловідомими залишалися обставини виїзду, перебування і діяльності єпископа у Відні (1914–1915 рр.), діяльності станиславівських вікаріїв Іоана Гордієвського та Іоана Литвиновича а також другої вимушеної еміграції Г. Хомишина у 1916–1917 рр.

В Україні нині порівняно мало напрацювань присвячених останнім рокам життя владики К. Чеховича та діяльності Й. Коциловського після інтронізації. Значно ретельніше досліджували діяльність владик польські науковці, які проаналізували активність К. Чеховича в умовах облоги Перемишля та обставини його смерті, а також інтронізацію Й. Коциловського. Вони ж досліджували діяльність двох вікаріїв – о. Кароля Волошинського та о. Платоніда Філяса.

При аналізі діяльності українського греко-католицького духівництва впродовж 1914–1918 рр. ми можемо відзначити успіх науковців у висвітленні пастирської та політичної активності священників, їх представницької ролі, капеланства, діяльності в галузі освіти та благодійних товариствах. Вітчизняній історіографії бракує просопографічних та комплексних напрацювань, присвячених діяльності рядового духовенства у воєнних умовах, розвідок про вплив війни на регіональне духівництво та їхнє повсякденне життя. Однак, науковці продовжують наукову розробку теми.

Таким чином, ми розділили історіографію обраної проблематики на дві великі групи – розвідки українських та іноземних науковців. В рамках української історіографії ми виділили напрацювання воєнного та міжвоєнного періодів, «діаспорну», «радянську» і «незалежницьку» історіографії. Найбільшого прогресу

в дослідженні ролі духовенства Галицької митрополії здійснили українські науковці, які працювали з 1991 р.

Дослідниками вже написано низку праць про політику Австро-Угорщини і Росії щодо духівництва ГКЦ. Суттєвого поступу набули студії діяльності українських владик, верховного духовенства, чернечих згромаджень, загальна історія Галицької митрополії. Між тим нині бракує комплексних напрацювань, які б розглядали греко-католицьке духовенство у рамках 1914–1918 рр. Мало висвітленими залишилися тематика діяльності єпархіальних вікаріїв, окремі епізоди діяльності церковних владик та студій напрямків активності рядового духівництва.

Із числа труднощів при висвітленні актуальної теми є проблеми першоджерельного матеріалу і багатовекторність тематики. Дослідники змушені розглядати греко-католицьке духівництво під великою кількістю вимірів: як пастирів, моральних авторитетів, жертв війни та приватних осіб. Чи не найбільшим недоліком є брак праць на мікроісторичну тематику та вивчення життєдіяльності регіонального греко-католицького кліру.

1.2. Джерельна база дослідження

Комплекс першоджерел, який ми використали для написання дослідження складається з неопублікованих матеріалів фондів архівних установ та збірників опублікованих документів, пастирських послань греко-католицьких владик, що зазвичай опубліковані у збірниках, матеріалів преси означеної доби, мемуарної спадщини діячів означеного періоду, збірників спогадів та обліково-звітних видань. Нами було використано неопубліковані матеріали з фондів одинадцяти архівних установ, із яких сім вітчизняних та чотири закордонні.

Ми мали змогу особисто попрацювати з документами у читальних залах Центрального державного історичного архіву України у м. Львів (далі – ЦДІАЛ України), Державного архіву Львівської області (далі – Держархів Львівської обл.), Державного архіву Івано-Франківської області (далі – Держархів Івано-

Франківської обл.) та Державного архіву Чернівецької області (далі – Держархів Чернівецької обл.). Матеріали з фондів Центрального державного історичного архіву України у м. Київ (далі – ЦДІАК України), Державного архіву Тернопільської області (далі – Держархів Івано-Франківської обл.), та Державного архіву Закарпатської області (далі – Держархів Закарпатської обл.) були отримані внаслідок замовлення сканкопій документів. Крім цього ми ознайомилися з оцифрованими матеріалами закордонних архівних установ на дистанційних платформах: Archiwum Państwowe w Przemyślu (далі – APP) на платформі «https://www.szukajwarchiwach.gov.pl»; Архиву внешней политики Российской Империи (далі – АВПРИ) та Российского Государственного Военно-исторического архива (далі – РГВИА) – «http://gwar.mil.ru»; офіційному сайті Архіву Західноукраїнської Народної Республіки у Римі – «https://zunr.arinsy.com». Частина матеріалів з означених архівних фондів була введена нами вперше.

Враховуючи геополітичні обставини в яких перебувала Галицька митрополія ГКЦ ми поділили архівні першоджерела за походженням. Таким чином, нами було виділено документи церковних органів влади та управління (до яких належить безпосередньо Галицька митрополія ГКЦ та інші церковні структури), матеріали органів влади та управління Австро-Угорщини (цивільні та воєнні структури, які здійснювали управління територією де локалізувалися канонічні межі митрополії), документи окупаційних органів влади та управління Російської імперії (структури, які ставили за мету закріпитися на окупованій території і реалізовувати імперську політику щодо конфесій), документи громадських організацій і товариств (з якими взаємодіяли чи до складу яких входили представники греко-католицького духівництва) та джерела особового походження.

Першу групу першоджерел становлять, власне, документи сформовані внаслідок діяльності структурних підрозділів Галицької митрополії ГКЦ. Найбільша кількість документів адміністрації митрополії зберігається у ЦДІАЛ України. Вони репрезентовані в ньому фондами митрополичої консисторії (Ф. 201), митрополичого ординаріату (Ф. 408), генерального вікаріату для греко-

католиків у Відні (Ф. 527) та фондом протоігуменату ЧСВВ (Ф. 684). У них зберігається робоче листування представників митрополії з державними і громадськими діячами різного рангу та всередині церковної структури, протоколи засідань представників структурних підрозділів митрополії та церковних організацій, розпорядження владик та адміністрації єпархіальних і деканальних центрів, матеріали робочого і звітного характеру авторства священників, їх особові справи, тощо [28–33; 97–100; 102–108; 116–121].

Діяльність регіональних церковних структур репрезентована фондами єпископських консисторій у Станиславові (Ф. 504 у Держархіві Івано-Франківської обл.) та Перемишлі (APP. Sygn. 56/142/0.). Також інтерес становлять документи з історії окремих парафій, як фонд парафії у Перемишлі «APP. Sygn. 56/148/0.). Окрім справ, які представлені робочою перепискою про впровадження і виконання церковними адміністраціями консисторських та урядових розпоряджень у них інтерес становлять джерела обліково-звітного характеру, зокрема метрики обліку єпархіального кліру [135–141; 262–272]. Документи оформлені українською, німецькою, польською, російською мовами, а авторами є представники церковної адміністрації ГКЦ та рядового духовенства. Мотив формування першоджерел: забезпечення роботоздатності структур митрополії, їх адаптація до воєнних викликів, допомога отцям у духовній, посередницькій, педагогічній діяльностях, капеланстві та ін. Територіальні межі охоплюють територію Галицької митрополії ГКЦ.

Окремі матеріали щодо греко-католицьких священників було нами виявлено у фондах Мукачівської єпархії ГКЦ (Ф. 151) та Мукачівського монастиря ЧСВВ (Ф. 64) Держархіву Закарпатської обл. Серед них особливий інтерес становить листування між закарпатським духовенством та урядовими структурами Королівства Угорщина щодо розміщення отців-біженців з Галичини та Буковини, документи з історії церковних реформ того часу [152–155]. Для відстеження адміністративних та ідеологічних змін в регіоні та його впливу на духівництво ГКЦ ми також скористалися доступними матеріалами православних конфесій. Серед них – фонд з документами Почаївської лаври (Ф. 258 у Держархіві

Тернопільської обл.) та Буковинської православної митрополії (Ф. 320. у Держархіві Чернівецької обл.). Із числа перших ми скористалися доступом до російської православної преси, зокрема російськомовним часописом «Почаївський Листок», а з числа останніх – німецько- і румунськомовною робочою перепискою кліру Буковини з органами влади Герцогства [181; 199].

Ми доповнили згадані матеріали документами з фондів особового походження церковних діячів. Перший із них – архів А. Шептицького (Ф. 358 у ЦДІАЛ України). Збережені документи репрезентують церковну, політичну, екуменічну, благодійну, приватну, економічну та інші напрямки діяльності владики А. Шептицького під час Великої війни. У справах фонду збережено особисті документи владики, пастирські послання, матеріали преси, робочі документи про зв'язки високопреосвященного з владиками ГКЦ, представниками кліру різних конфесій, австро-угорського, російського, українською та ін. адміністраціями та організаціями, епістолярну спадщину владики та ін. матеріали [34–92].

Аналогічним чином змістовним є фонд адміністратора маєтків ГКЦ у 1914–1918 рр. о. Тита Войнаровського (Ф. 682 у ЦДІАЛ України). Найбільший інтерес для нас представили матеріали періоду еміграції отця, а саме копії меморандумів поданих цісарському уряду, документи про українських переселенців в Австро-Угорщині та робочі переписки [34–92; 112–115]. Матеріали названих фондів оформлені українською, німецькою, польською, російською, французькою та ін. мовами. Вони стали результатом приватної, творчої та робочої активності фондоутворювачів. Їх сукупність дозволяє відстежити основні напрямки активності верховних ієрархів Галицької митрополії ГКЦ.

Третю групу неопублікованих документів становлять матеріали органів влади Австро-Угорщини. Монархія була володарем території на якій локалізувалася Галицька митрополія з 1772 р. Джерельний матеріал репрезентований через накази та розпорядження австрійського уряду, та його виконавчих органів на місці – Галицького намісництва з центром у Львові, Крайового уряду Буковини у Чернівцях та повітових центрів. До першоджерел

цієї групи відноситься фонд Галицького намісництва (Ф. 146 у ЦДІАЛ України). Окрім нього інформаційно наповненими є фонди львівського магістрату та дирекції поліції (Ф. 3. та Ф. 350 у Держархіві Львівської обл.). Означені першоджерела представлені обліковими матеріалами щодо положення духівництва, переписки між урядовими і воєнними адміністраціями щодо активності українських владик та рядового кліру, документи обліку воєнних збитків, про впровадження календарної реформи 1916 р., наглядові справи на підозрюваних в русофільстві, тощо [21–23]. Додамо, що у Державному архіві Чернівецької області вціліли документи Буковинського сейму (Ф. 2). Ці матеріали дозволяють простежити особливості організації адміністративного управління Буковини протягом 1914–1918 рр. [190].

Щоправда через евакуацію управлінських структур Королівства Галичини і Володимирії, а також Герцогства Буковина у зв'язку з наступами російських армій частина документів локальних адміністрацій так і не повернулася в місця попереднього зберігання. Вціліли тільки декілька збірок повітових органів влади і управління. До них, зокрема, належать фонди повітових староств Печеніжина, Снятина та Калуша (Ф. 10, Ф. 16, Ф. 568) у Держархіві Івано-Франківської області та міського управління Тернополя (Ф. 32) у Держархіві Тернопільської обл. Там зосереджено циркуляри, розпорядження і робочі матеріали щодо мобілізації та політики монархії щодо «неблагонадійних» громадян і організацій [97; 122; 132]. Додамо, що окремі розпорядження австрійської влади вміщено у змішаних фондах, зокрема колекції інформаційних матеріалів для населення, які зберігаються нині у Фонді 636 Держархіву Івано-Франківської області [149–151].

Авторство матеріалів названої групи належить офіційним цивільним та військовим представникам влади Австро-Угорщини. Мотив створення – підтримка функціонування адміністративного апарату дуалістичної монархії, та забезпечення підтримки потреб фронту. Географія отриманих документів домінуюче припадає на територію сучасних Львівської області та Підкарпатського воєводства Республіки Польща. Мова документів – переважно німецька та польська, рідше – українська.

Наступну велику групу становлять документи російських окупаційних органів влади. Окупанти проголосити Тимчасове військове генерал-губернаторство Галичини (у подальшому Генерал-губернаторство областей Австро-Угорщини зайнятих під час війни, ще пізніше – Обласний комісаріат Галичини та Буковини). Окупована територія була поділена на губернії: Перемишльську, Львівську, Тернопільську та Чернівецьку.

Фонди канцелярії військового генерал-губернатора (Ф. 361) і головного жандармського управління (Ф. 365) на сьогодні зберігаються в ЦДІАК України. З означених фондів ми опрацювали особові справи священнослужителів ГКЦ, які були вислані в Росію [1–16]. Окремі дані вищих органів влади і управління імперії щодо греко-католицького духовенства вціліли у фондах АВПРИ а саме Ф. 160 «Отдел о военнопленных», Ф. 323 – «Дипломатическая канцелярія при Ставке». Фонди 2003 «Штаб Верховного главнокомандующего (Ставка)» і 2067 – «Штаб главнокомандующего арміями Юго-Западного фронта» зосереджено у Російському державному воєнно-історичному архіві. У них збережено звіти адміністрації про виконану роботу, документи про інтерноване греко-католицьке духівництво та переписку щодо їх обміну, накази і розпорядження щодо реалізації церковної політики на місцях [273–280].

Варто додати, що в Україні збереглися продуковані діяльністю російської центральної губернської адміністрації документи. Вони, зокрема, представлені фондами канцелярій губернаторів Перемишльського (Ф. 645. у ЦДІАЛ України [111]), Львівського (Ф. 907 у Держархіві Львівської обл. [168–177]), Тернопільського (Ф. 322. у Держархіві Тернопільської обл. [186, 187]) та Чернівецького (Ф. 283. у Держархіві Чернівецької обл. [195–198]). Цінними для дослідження є робочі переписки російської адміністрації щодо греко-католицьких владик, перебігу розслідування діяльності та висилки українських священників у Росію, дозволи на організації процесій, циркулярні розпорядження губернаторів, облікові документи щодо чисельності греко-католицького кліру та ін.

У порівнянні з документами австро-угорських регіональних структур значно краще збереглися комплекси повітових російських установ. Вони означені

матеріалами фондів начальників повітів Печеніжин (Ф. 604. у Держархіві Івано-Франківської обл. [144]), Броди, Рава-Руська (Ф. 905, Ф. 911 у Держархіві Львівської обл. [164–167; 178]), Скалат (Ф. 306. у Держархіві Тернопільської обл. [182–185]); помічників начальників повітів у Новому Селі (Ф. 382 у Держархіві Тернопільської обл. [189]); повітових комісарів у Косові, Городенці, Снятині, Коломиї (Ф. 12 [123–126], Ф. 15 [127–131], Ф. 62 [133; 134], Ф. 605 у Держархіві Івано-Франківської обл. [145]), Збаражі (Ф. 378. у Держархіві Тернопільської обл. [188]) та Чернівцях (Ф. 27 у Держархіві Чернівецької обл. [191–194]); повітових оціночних комісій збитків завданих війною в Коломиї (Ф. 607 у Держархіві Івано-Франківської обл. [147]), Бродах (Ф. 904 у Держархіві Львівської обл. [164]), Скалаті (Ф. 248 у Держархіві Тернопільської обл. [180]) [958, с. 124–126]; та поліцейських управлінь у Станиславові (Ф. 528. у Держархів Івано-Франківської обл. [142]) [959, с. 44]. Опрацьовуючи названі фонди ми виявили робочі документи щодо реалізації постанов центральних губернських адміністрацій, обліку та утримання греко-католицького духівництва, аналізу завданих збитків церковному майну та ін.

Авторство представлених матеріалів належить представникам військового та цивільного апарату Російської імперії. Основний мотив формування – забезпечення потреб Південно-Західного фронту, оборона та розширення зайнятих територій з метою подальшої інкорпорації в межі імперії. Територіальні межі охоплюють домінуюче територію сучасних Тернопільської, Чернівецької та частково Івано-Франківської і Львівської областей України. Мовами документації є російська, польська, українська, румунська.

П’яту групу архівних джерел складають матеріали громадських та політичних організацій у які вливалося греко-католицьке духовенство. Їх ми можемо поділити на три групи: власне церковні, українські-національні та русофільські. У фондах ЦДІАЛ України вціліли матеріали організацій всіх трьох груп. Церковні товариства представлені фондом Ф. 572 – «Український єпархіальний комітет опіки над воєнними сиротами». Матеріали фонду відображають звіти про опікунську активність духовенства над сиротами в

Першій світовій війні та робочі матеріали щодо організації благодійної активності церковнослужителів [109; 110]. Власне українські організації репрезентовані фондами головної представницької організації українців Загальної Української Ради (Ф. 440) та благодійних товариств: «Український жіночий комітет допомоги пораненим воякам УСС» (Ф. 398) та Українського крайового комітету помочі для виселенців у Львові (Ф. 397). Вони вміщують державні розпорядження щодо організації допомоги вимушено переміщеним особам, звіти обліку біженців, кількісні показники священників в українських організаціях та їх роль в українському русі [93–96; 101].

Не менш важливими, на нашу думку, є фонди товариств русофільського руху – Львівський ставропігійський інститут (Ф. 129) [17–20], Центральний Талергофський комітет (Ф. 147) [26], Товариство імені Михайла Качковського (Ф. 182) [27]. Ці організації зазнали найбільших втрат через репресії здійснені цісарським урядом. Тому їх учасники витворили та накопичили великий масив облікових та інформаційних даних про постраждалих членів організацій, в тому числі і на священників ГКЦ.

Додамо, що великий корпус першоджерел витворений українськими діячами на сьогодні зберігається в Архіві ЗУНР у Римі. До нього увійшли облікові матеріали ведені українськими товариствами щодо обліку релокованих та інтернованих біженців (Ф. 1. Оп. 1.) [200–254], фонди Українського Воєнного музею (Ф. 1. Оп. 2) [255–257], документи з приватних архівів Євгена Олесницького (Ф. 1. Оп. 16) [258], Євгена Петрушевича (Ф. 1. Оп. 18) [259], Юліана Романчука (Ф. 1. Оп. 19) [260] та ін. Матеріали найкраще підходять для відстеження священників-біженців та арештантів, їх діяльності за межами Галицької митрополії. Це можливо завдяки збереженим зверненням українських товариств до цісарського уряду щодо духовенства ГКЦ, листування, списків, статистичних та біографічних даних в’язнів таборів Талергоф і Терезин, листів обліку біженців з повітів Галичини і Буковини, переписки між священниками і політичними діячами та ін.

Авторство цих матеріалів належить очільникам та учасникам товариств до яких належали греко-католицькі священики. Домінуюча частка проукраїнських товариств і організацій функціонували в умовах релокації в межах Цислейтанії, а після деокупації краю – поверталися у звільнені території. Прихильники москвофільських організацій намагалися перенести свою діяльність в території окуповані Росією, а після її поразки – на територію держави-завойовника. Мовами матеріалів церковних товариств та організацій національного спрямування переважно є українська, а для спілкування з урядовими структурами – німецька, польська, російська. Москвофільські товариства послуговувалися так званим «язичієм» та, подекуди, російською мовою. Мотив формування – відстоювання товариствами власних інтересів та виконання поставлених завдань.

Наступну групу становлять першоджерельні матеріали актуалізовані у документальних збірниках. Вцілому, місце греко-католицького духовенства у подіях Першої світової війни розглядається переважно в контексті більш комплексних проблематик. Центральною постаттю, якій присвячені збірники був митрополит Галицький А. Шептицький. Ще 1956 р. о. Атанасій Великий, ЧСВВ в еміграції оприлюднив у виданні «Записки ЧСВВ» збірку окремих документів справи Канцелярії головного начальника постачання армій Південно-західного фронту 1914 р. з перепискою про ув'язненого митрополита (28 серпня 1914 р. – 28 березня 1915 р.) [812]. Документи розкривають відомості про арешт, інтернування А. Шептицького та перебіг дискусій щодо його подальшого положення.

Значно більше опублікованих збірників першоджерел постало в часи національної державності України. Варто згадати публікацію епістолярної спадщини брата митрополита – Казимира Шептицького до іншого родича, Станіслава Шептицького. Збірник виконано у формі подарункового видання і впорядковано Юстином Бойком та Іваном Матковським. У видання потрапили листи за період Першої світової війни з фондів студитського монастиря у Кастель-Гандольфо. Вони, в тому числі, прямо стосуються моніторингу родичами положення митрополита Галицького у Росії [813].

У нашому дослідженні ми використали зібрання джерел про зв'язки владики Андрея з греко-католиками в Росії, впорядковані колективом авторів під керівництвом Юрія Аввакумова [818], та перший і другий томи зі збірки про життя і діяльності А. Шептицького впорядковані колективами авторів під керівництвом Андрія Кравчука [819; 820]. Перше зі згаданих видань вміщує матеріали, які присвячені екуменічним старанням владики щодо поширення ідей церковної унії в Російській імперії. Наступні два репрезентують творчий доробок та епістолярій високопреосвященного Андрея, відображають різні аспекти його активності в тому числі впродовж Першої світової війни.

Окремі відомості про напрямки активності греко-католицького духовенства було використано нами і з тематичних видань. Так, частково участь і роль греко-католицького духовенства в становленні Західноукраїнської Республіки було представлено у першому томі збірника «Західно-Українська Народна Республіка. 1918–1923. Документи і матеріали» [816]. Так само інформацію про поступ русофільських організацій, який дотикається до історії греко-католицького духовенства напередодні війни ми отримали зі збірника «Москвофільство: документи і матеріали» впорядкований С. Макарчуком і О. Сухим. Він висвітлює політику Росії щодо підтримки проросійських організацій в освіченому середовищі галицьких українців [821].

З-поміж групи статистичних збірників найбільший інтерес для висвітлення історії Галицької митрополії ГКЦ представляють єпархіальні шематизми. У них зосереджено інформацію про адміністративний устрій та кадровий склад структурних підрозділів митрополії. Для висвітлення обраної проблематики ми застосували останні видання передвоєнних статистичних збірників Львівської архієпархії, Перемишльської та Станиславівської єпархій за 1914 р. [875, 877, 879]. Окрім цього для порівняння чисельного складу духовенства ми скористалися також шематизмами виданими у 1904 та 1918 рр. Видання не виходили друком протягом 1915–1918 рр. (за винятком Перемишля в 1918 р.). Ці матеріали запропоновано українською мовою за територіальним поділом єпархій [874; 876; 878; 880].

Наступну помітну групу джерельних матеріалів становлять оригінали і видані у збірниках пастирські послання та авторський доробок греко-католицьких владик А. Шептицького, Г. Хомишина, Й. Коциловського та К. Чеховича. Нам вдалося попрацювати з оригіналами пастирських послань владики Г. Хомишина «… о допустах Божих в часі війни», «о подвигах за добрі і святі справи», «о післанництві українського народа» та «о послусї канінонічнм» у яких преосвященний Григорій обумовив церковні реформи [281–284]. Додамо, що мали змогу попрацювати з оригіналами праць греко-католицьких владик у фондах ЦДІАЛ України [24; 36; 41], офіційних єпархіальних вісниках означеної доби та ін. [659; 663; 671; 807].

На сьогодні вже є оприлюднені авторські напрацювання майже всіх владик означеного періоду за винятком К. Чеховича. Лідерство в даному аспекті належить митрополитові Андрею. Його пастирські послання оприлюднені в численних збірниках, серед яких найбільш змістовним, на наш погляд є чотиритомник пастирських послань, упорядниками якого були львівські фахівці – Оксана Гайова та Роман Тереховський. Пастирські листи глави ГКЦ оприлюдненні ним у 1914–1918 рр. поміщено у першому томі, другому та четвертому томах. Видання україномовне, з географічними та іменними покажчиками [822–824].

Не оминули дослідники і постаті станиславівського єпископа Г. Хомишина. 2017 р. Андрій Черемський видав збірник «Про візантійство» до якого ввійшли згадані нами вище два пастирські послання єпископа [817]. Додамо, що роком раніше в Любліні за редакції о. Ігоря Пелехатого та Володимира Осадчого був перевиданий трактат Г. Хомишина «Два царства». Хоча він і не присвячений безпосередньо подіям Великої війни, містить деякі думки автора про окремі події означеного періоду [815]. Крім того, 2004 р. дослідник Володимир Пилипович оприлюднив збірник напрацювань єпископа Й. Коциловського, до якого зокрема потрапили його пастирські послання за 1917–1918 рр. [814, с. 443]. Таким чином, вітчизняні науковці до певної міри вділяли увагу творчій спадщині трьох із чотирьох ієрархів Галицької митрополії означеної доби.

Ми також мали змогу попрацювати з оригіналами та електронними копіями періодики 1914–1918 рр. з фондів ЦДІАЛ України, Відділу періодичних видань бібліотеки імені В. Стефаника у Львові та бібліотеки Івано-Франківської академії Івана Золотоустого [38; 39]. Значний науковий інтерес представляють офіційні вісники – «Львівско-Архиепархіяльні Відомости», «Вістник Перемиской Епархії» та «Вістник Станиславівскої Епархії» [657; 662; 666]. Видання містять офіційні розпорядки, постанови, донесення та накази митрополичого ординаріату, українських владик, консисторій, зосереджено також офіційні накази цісарського уряду та інші установчі документи, що відображають всі напрямки роботи духівництва Галицької митрополії. Додамо, що з січня 1916 р. було відновлено друк щомісячного часопису «Нива: Місячник посвячений церковним і суспільним справам», який видавало Товариство Св. Апостола Павла. Його редколегія документувала вплив Великої війни на духовенство митрополії, а також висвітлювала актуальні літургійні та організаційні питання [970, с. 3–16].

Відомості про українське духівництво трапляються і в українській періодиці: «Дїло», «Вістник Союза визволення України», «Свобода» тощо. Серед рубрик цих друкованих видань варто виділити хроніки воєнних подій, матеріали обліку воєнних збитків, мартиролог видатних діячів, відомості про статус і діяльність українських владик, актуальні зміни в середовищі церкви та ін. [313, с. 2; 341, с. 1; 630, с. 23, 24]. Подекуди відомості про церковну політику, обмін полонених, перебіг бойових дій та постанови влади поміщено і в російських виданнях, зокрема «Холмская Русь», «Новое время» та «Нива. Иллюстрированный журналъ литературы политики и современной жизни» [293; 294; 394].

Ще одну цінну групу джерел представляють опубліковані звітні і друковані матеріали. Серед них виділяється інформаційна записка «Современная Галичина» оформлена воєнно-цензурним відділенням при штабі головнокомандуючого арміями Південно-Західного фронту у 1914 р. Це першоджерело було укладене в Росії за підтримки виселенців з числа москвофілів з Австро-Угорщини та назагал відображало уявлення російських військових установ про національний склад

Королівства Галичини і Володимирії. Щоправда, у цій пам'ятці дещо спотворено висновки про співвідношення прихильників української та русофільської течій [873].

Нами опрацьовано офіційні звіти генерал-губернатора краю Георгія Бобринського, канцелярії воєнного генерал-губернатора та звіт губернатора Чернівецької губернії Євреїнова [870; 871; 872]. Вони постали у 1915–1916 рр. як звітний матеріал установ при складанні повноважень і ротації представників влади. У кожному з цих видань вміщено підрозділи про реалізацію церковної політики, запропоновано промовисті нормативні документи щодо реалізації політики стосовно греко-католицького кліру, поміщено звітні матеріали про їх виконання.

Мемуарні першоджерела ми можемо поділити на декілька груп: спогади церковних діячів, особисті життєписи громадсько-політичних та культурних постатей з числа українців, та іноземців які писали про греко-католицьке духівництво в умовах Великої війни. В окрему підгрупу варто виділити збірники спогадів тематичного призначення, які безпосередньо чи опосередковано висвітлювали роль духівництва ГКЦ у Першій світовій війні.

Серед представників українського кліру, які писали про означену добу нами використано спогади оо. Т. Войнаровського [830], К. Костецького [836], Й. Іванця [834; 835], А. Перхача [844], В. Величковського, В. Матвієйка. До переліку спогадів, які торкалися діяльності греко-католицького духівництва Галицької митрополії або висвітлювали важливі обставини Великої війни на канонічній території Греко-Католицької Церкви варто зарахувати спогади діячів: М. Алиськевича [825], Д. Богачевського [826], С. Брика [827], М. Грушевського [831], Д. Дорошенка [832; 833], К. Левицького [837], О. Лотоцького [838], В. Маковського [839; 840], І Макуха [841], В. Нагірного [842], М. Ріпецького [845], В. Ступку [848], К. Трильовського [849] та Л. Цегельського [851]. Безпосередньо чи опосередковано перебіг Великої війни в Галицькій митрополії фігурує у спогадах: А. Рижкової [846], Ю. Соловйова [847], Николая II [853],

Є Георгіївського, Г. Шавельского, Е. Фішера [850], В. Габсбурга, С. Шпунда [852] та Г. Яблонською [859].

Тематичні збірники спогадів з обраної проблематики постали вже в перші десятиліття після Першої світової війни. Попри певну русофільську заідеологізованість особливу цінність представляють чотири томи «Телергофського Альманаху», виданого Центральним Телергофським Комітетом у Львові протягом 1924–1932 рр. Зібрані переважно русофілами спогади (помітну частину з яких становлять священники) висвітлюють систему австрійських репресій та умов утримання в'язнів у таборах Телергоф, Терезин та інших місцях зосередження інтернованих [866–869].

В умовах незалежної України під редакцією В. Семеніва був опублікований тематичний збірник присвячений подіям Першої світової війни в Галичині. Помітну частину зібраних матеріалів становить творчий доробок редактора часопису «Нива» о. Ю. Дзеровича та спогади вікарія о. А. Білецького [862]. У 2017 р. постав збірник спогадів про владику Г. Хомишина. Про воєнний період активності єпископа в ньому залишили свідчення зокрема оо. Авксентій Бойчук, К. Костецький та ін. [863]. До того ж в еміграції та в епоху державної незалежної України поставали тематичні збірники, присвячені окремо взятому регіонові, серед яких ми використали відомості зі збірників присвячених історії Буковини, Брідщини, Стрийщини та Перемишля [860; 861; 864; 865].

Отже, нами структуровано використані першоджерела та у декілька груп: першоджерела із фондів архівів; їхні видання у збірниках документів; статистичні видання і періодика означеної доби; пастирські послання та їх систематизовані збірники та, мемуари учасників подій. До числа першої групи належать неопубліковані документи з 11 архівних установ, які ми згрупували за походженням на документи церковних структур, матеріали особових фондів, першоджерела російських та австро-угорських органів влади та управління, а також джерела українських організацій. Окремі з них розглянуто нами у документальних збірниках. До числа найцінніших віднесемо статистичні матеріали, представлених у формі єпархіальних шематизмів та офіційні церковні

єпархіальні вісники, а також мемуарний доробок діячів означеної епохи означеної доби.

Запропонований поділ носить умовний характер, містить, так би мовити, перехідні матеріали між виділеними групами. Критичний аналіз та зіставлення представленої інформації дозволили нам дослідити положення Галицької митрополії ГКЦ напередодні війни, політику Австро-Угорщини та Російської імперії стосовно духівництва митрополії впродовж 1914–1918 рр., висвітлити життєвий шлях та діяльність українських владик вказаного періоду, а також визначити напрямки активності та різні аспекти життя українського духівництва в умовах Великої війни.

1.3. Методологічні засади дослідження

Дослідження ролі і місця греко-католицького духівництва Галицької митрополії ГКЦ в Першій світовій війні ставить перед нами актуальні завдання: аналіз геополітичних умов 1914–1918 рр. та їх вплив на положення ГКЦ, висвітлення політики Австро-Угорщини та Російської імперії в період Першої світової війни щодо церковних структур ГКЦ; вивчення діяльності верховної еліти ГКЦ (А. Шептицького, К. Чеховича, Г. Хомишина та Й. Коциловського) в означений хронологічний період та студії всіх сторін діяльності священнослужителів. Як бачимо, означена проблематика може носити міждисциплінарний характер в сфері історії, соціології, політології та релігієзнавства. З метою висвітлення означеної проблематики ми застосували принципи історизму, сходження від абстрактного до конкретного, термінологічний, когнітивний, об’єктивності та діалектичного розвитку.

Одним з основоположних для дисертаційного дослідження став принцип історизму, що обумовив деталізований аналіз витоків, першооснов об’єкту дослідження та його поступу в обраний нами хронологічний відрізок [1114, с. 36]. Цей принцип спонукав нас обумовити актуальну структуру дослідження, а саме – простежити положення церковних структур Галицької митрополії ГКЦ

напередодні війни, дослідити політику Російської імперії та Австро-Угорщини щодо Греко-Католицької Церкви та висвітлити адаптацію українського духівництва до священнодіяння та громадської діяльності в умовах Великої війни. Таким чином, ми означили лінійний аналіз різних аспектів означеної проблеми дослідження.

Варто відзначити, що події 1914–1918 рр. висвітлюються з точки зору щонайменше «двох центрів влади» (Австро-Угорщини та Росії); групи національностей (українців, німців, поляків, угорців, росіян та ін.); різних політичних течій: національної, радикально-соціалістичної, консервативної, демократичної, ліберальної, москвофільської, які розгортали свою діяльність у середовищі духовенства. Саме тому праця із сукупним джерельним масивом проблематики вимагала розуміння походження першоджерела та сукупності поглядів закладеного в нього. Це, своєю чергою, спонукало до використання принципу об'єктивності, який застерігав від апологетики об'єкту дослідження [939, с. 223]. На основі критичного підходу ми простежували причинно-наслідкові зв'язки, зіставляючи фактологічний матеріал з джерел про історичні події в Галицькій митрополії ГКЦ та перебігу Першої світової війни. Ми простежили еволюцію політики ворогуючих сторін щодо українського духівництва, зміни в курсах українських владик та позитивні і негативні фактори положення українського кліру протягом подій Першої світової війни.

Особливості хронологічного відрізку та геополітичного положення духівництва Галицької митрополії ГКЦ обумовило застосування термінологічного принципу для володіння актуальною церковною та адміністративною термінологіями означеної доби [1114, с. 36]. Характерними рисами української мови означеного періоду був домінуючий фонетичний правопис, наявність значної кількості «галицизмів». У церковних структурах був власний термінологічний апарат в тому числі з запозиченнями із церковнослов'янської, грецької та латинської мов. Водночас існувала група населення русофільського спрямування із характерним використанням так званого «язичія», етимологічного правопису та подекуди російської мови. Актуальними залишилися і суттєві

запозичення з іноземних мов, оскільки протягом 1914–1918 рр. урядовими мовами були німецька, польська та російська. Ми не вводили авторського трактування окремо визначених термінів. Тлумачення окремих часто фігуруючих визначень було систематизовано у окремий додаток та прикріплено поклик на першоджерела [Див. Додаток І.].

При висвітленні історії ГКЦ в період Першої світової війни є доречним використання принципу сходження від абстрактного до конкретного [1035, с. 198]. Цей принцип ми застосовували при демонстрації конкретних тверджень і випадків адаптації священнослужителів ГКЦ до діяльності в Галицько-Буковинському генерал-губернаторстві та в Австро-Угорщині (на прикладі окремо взятих священиків). Також з його допомогою ми висвітлили еволюцій курсу Австро-Угорщини та Російської імперії щодо українського кліру впродовж війни (аналіз ключових нормативних актів та заходів держав), впливу перебігу бойових дій на церковну ієрархію (напрямки діяльності владик, ініціативи окремих священників, тощо.) та ін.

Спроба відображення організаційної єдності структурних підрозділів Галицької митрополії ГКЦ впродовж подій Першої світової війни спонукали нас дотриматися принципу діалектичного розвитку [1103, с. 33]. Так, канонічна територія митрополії опинилася в одному з центрів військового протистояння Троїстого союзу (Австро-Угорщина, Німеччина) та Антанти (Російська імперія, Румунія). Боротьба ворожих ідеологій спричинила військовий конфлікт між державами та всередині суспільства. У цьому ключі ми висвітлили особливості політики обох держав щодо українського кліру. Певною мірою простежено поділ духовенства ГКЦ на прихильників національного та русофільського спрямувань, а також поглядів на подальшу роль церкви у поступі українців. Яскравим прикладом діалектичного розвитку можна назвати спроби реалізації реформ церкви здійснюваних українськими владиками. Так, єпископ Г. Хомишин відстоював «окцидентальну» ідею модернізації церкви за римо-католицьким зразком, а митрополит А. Шептицький культивував «орієнтальну» течію

зміцнення православного обряду. Деяке тертя між двома курсами було актуальною темою у вченому середовищі українського духівництва.

Необхідність аналізу суспільного мислення та пам'яті в середовищі українського духовенства обумовило використання когнітивного підходу [1103, с. 33]. Як вже згадувалося, український греко-католицький клір був розділений на українців (з притаманними пережитками австрофільства) та русофілів (прихильників єднання з Російською імперією). Нами акцентовано, що саме проблема чіткої ідентичності стала причиною репресій. Російська адміністрація своєю політикою спростувала уявлення про романтизований «русский мир» чим підірвала авторитет русофілів. Цісарський уряд успішно усунув левову частку проросійських діячів, однак в цей самий час проводив непослідовну політику стосовно українців. Ця обставина спричинила послаблення австрофільських прикмет в середовищі українського духовенства і спонукала до культивування ідей створення незалежної української держави.

При написанні дисертації ми намагалися застосовувати регіональний підхід. Було продемонстровано ступінь впливу війни на структурні одиниці митрополії. Крім того, наше дослідження ми намагалися розглядати з позицій цивілізаційного підходу адже Галицька митрополія ГКЦ як церковна структура належала до унійних церков на фронтирі між двома християнськими осередками – католицькою Австро-Угорщиною та православною Російською імперією [1099, с. 42]. Взаємодія двох гілок християнства а також слов'янських, германських, романських та угро-фінських груп народів відіграла свою роль для розвитку церковного утворення, а також до певної міри позначилася на причинах і перебігу Великої війни.

Також ми скористалися сукупністю методів спеціально-історичного та загально-наукового спрямування. До групи спеціально-історичних ми відносимо проблемно-хронологічний метод. Загальні обставини Першої світової війни та її локального прояву в межах канонічної території Галицької митрополії ГКЦ спонукали нас чітко визначити хронологічні межі роботи [939, с. 224]. Для українського духовенства вступ у Першу світову війну відбувся водночас з

оголошенням Австро-Угорщиною війни Сербії 28 липня 1914 р. З цього часу в державі розпочалася мобілізація, яка зачепила і капеланів. Однак, колапс і розпад Австро-Угорщини по різному позначився на дату і умови кінця Першої світової війни для її колишніх володінь. Власне, попри те, що в зарубіжній історіографії офіційним кінцем війни традиційно вважають Комп'єнське перемир'я 11 листопада 1918 р. для духовенства Галицької митрополії ГКЦ ця дата не є актуальною через початок польсько-української війни. Саме тому ми визначаємо нашою верхньою межею 1 листопада 1918 р., а саме події Листопадового чину, які стали переходом Першої світової війни у локальну Польсько-українську.

З метою вираження загальних наслідків Першої світової війни на український клір ми сформували власну базу даних оформлену в таблиці. Таким чином, ми намагалися запропонувати відомості про духівництво, яке впродовж серпня 1914 р. – листопада 1918 р. поповнило ряди українського кліру [Див. Додаток Б., Додаток Б.2., Додаток Б.4.], упокоїлося [Див. Додаток Б.1., Додаток Б.3, Додаток Б.5], пережило інтернування в Терезині [Див. Додаток В., Додаток В.1., Додаток В.2.], Талергофі [Див. Додаток Г., Додаток Г.1., Додаток Г.2], відбуло інтернування в Росії [Див. Додаток Е] або уникло його [Див. Додаток Е.1], потрапило під санкції Австро-Угорщини [Див. Додаток Ґ., Додаток Ґ.1., Додаток Ґ.2.], стало біженцями в Австро-Угорщині [Див. Додаток Д., Додаток Д.1., Додаток Д.2.] або Росії [Див. Додаток Є., Додаток Є.1, Додаток Є.2.]. Ми ставили собі за мету знайти документальне підтвердження того, що священик пережив одне із згаданих середовищ. Використовуючи статистичний метод ми змогли розрахувати власні чисельні показники впливу згаданих чинників на український клір, що і було представлено в пропонованому дослідженні. Представлені відомості не претендують на абсолютну вичерпність і допускають можливість подальшого доповнення і уточнення [1111, с. 37].

Окрему увагу варто вділити евристичному методу, який аналогічно з принципом об'єктивності спонукає до аналізу об'єкту дослідження, долаючи суб'єктивні погляди активних учасників процесу [1103, с. 37]. Ми накопичили широкий першоджерельний та історіографічний матеріали для висвітлення

маловідомих епізодів дослідження. Шляхом зіставлення історичних джерел різного походження ми встановили, що А. Шептицький був звільнений з російського полону внаслідок обміну військовополоненими між Російською імперією та Австро-Угорщиною у Швеції, а ще однією стороною, яка надихнула преосвященного Г. Хомишина на церковні реформи було греко-католицьке духовенство в Транслейтанії, тощо.

Пропоноване дослідження спонукало нас зіставляти спільні та відмінні риси різних аспектів проблематики дослідження [1114, с. 36]. До таких належать: напрямки діяльності українських владик означеної доби, реалізації церковних постанов в єпархіях, політики цісарського та імперського уряду щодо українського кліру, тощо. До слова, ми розробили таблицю у якій зіставили інформацію задокументовану Галицько-Буковинським генерал-губернатором Г. Бобринським та уповноваженим Священним Синодом керуючим церковними справами Євлогієм Георгіївським щодо чисельності населених пунктів в які були призначені представники російського православного кліру [Див. Додаток Ж., Додаток Ж.1.]. Таким чином означену роботу ми виконали застосовуючи порівняльно-історичний метод.

Використовуючи метод актуалізації, ми змогли окреслити декілька ключових акцентів, на які варто робити наголос при використанні наших матеріалів у науково-дослідній та освітній роботі. До таких відносяться положення: Протягом Першої світової війни духовенство Галицької митрополії ГКЦ залишалося одним із форпостів української інтелігенції, яке виконувало духовні, культурні, освітні, капеланські та представницькі функції; Проблема чіткої національної ідентичності стала одним з ключових чинників репресій з боку австрійського та російського урядів; Перша світова війна стала добою остаточного занепаду москвофільства та скріплення української ідентичності в середовищі греко-католицького духівництва; Більшість священнослужителів продемонструвало ідейну відданість обов’язкам сану не лише зберігши Галицьку митрополію, як таку, а й посприяли згуртуванню українців до протистояння воєнним викликам.

Ми послуговувалися і діахронним методом, який в особливий спосіб спонукав нас до аналізу історії та розвитку ГКЦ як окремої інституції в умовах Першої світової війни [1113, с. 72]. Проводився аналіз ключових історичних подій, які вплинули на їх розвиток, зумовивши реакцію владик ГКЦ та рядового кліру на означені події. Представлено також характерні зміни спричинені історичним процесом як в окремих структурних одиницях Галицької митрополії, так і духовенства в цілому.

Просопографічний метод спонукав до вивчення окремо взятого, колективу чи соціальної групи на основі всієї доступної сукупності першоджерел. В нашому випадку ціле дослідження є просопографічним, оскільки присвячене греко-католицькому духовенству, як соціальній групі. Ми спробували проаналізувати основну сукупність чинників, які впливали на український клір в умовах війни та напрямки їхньої діяльності.

Центральними постатями нашого дослідження є владики Греко-Католицької Церкви періоду Першої світової війни. Тому послуговуючись біографічним методом ми сформували окремий розділ, присвячений життєдіяльності митрополита А. Шептицького, а також єпископів Г. Хомишина, К. Чеховича та Й. Коциловського, які опинилися в різних умовах та мали власні погляди на подальшу долю духовенства та української нації. Певну увагу вділено також видним єпархіальним вікаріям – А. Білецькому, К. Волошинському, Є. Ломницькому, І. Литвиновичу та деяким іншим священнослужителям, які відіграли помітну роль в історії ГКЦ. Нами було уточнено окремі деталі біографій греко-католицьких священників, зокрема обставини перебування на еміграції, інтернуванні, уточнено час хіротонії та смерті впродовж подій Великої війни.

З історії ГКЦ періоду Великої війни актуальними до вивчення є матеріали офіційних органів влади Австро-Угорщини, окупаційних структур Російської імперії, церковних структур ГКЦ, матеріалів громадсько-політичних організацій та фондів особового походження. Різносторонність світоглядів, національної та ідеологічної належності авторів документів спонукала нас до критичного сприйняття представленої в першоджерелах інформації. Саме тому ми були

змушені скористатися методом джерелознавчої критики і зіставляти інформацію представлену різними першоджерелами для аналізу спільних та відмінних рис і вироблення відносно об’єктивного погляду на ту чи іншу подію.

Метод ретроспективного аналізу обумовив різнобічне висвітлення напрямків активності українського духівництва у ході Великої війни. Таким чином, зіставивши політику Австро-Угорщини і Росії, а також перебіг бойових дій ми змогли проаналізувати особові втрати греко-католицького духовенства в умовах війни, усвідомити заходи щодо поповнення священницьких кадрів, відновлення освітньої діяльності отців, функціонування капеланства, становище чернечих згромаджень, політичну активність духовенства, задіяність у роботі українських товариств і приватне життя духовенства. Аналіз еволюції діяльності духовенства Галицької митрополії ГКЦ в умовах Великої війни дозволило нам зрозуміти їхнє становище напередодні польсько-української війни 1918–1919 рр.

Із числа загальнонаукових методів ми використали метод класифікації. Нам доводилося групувати різні об’єкти за типами, видами та ознаками. Скажімо, при систематизації першоджерельного матеріалу ми застосували комплексний поділ джерел за походженням та місцем зберігання. Таким чином, ми виокремили декілька великих груп історичних пам’яток, а саме: матеріали офіційних органів влади та управління Австро-Угорщини і Росії; документи церковних структур – власне першоджерела сформовані в межах УГКЦ; матеріали громадських організацій та фонди особового походження. Крім цього ми сформували бази даних із поділом священників за факторами, які вплинули на їхню активність в умовах Першої світової війни, тощо.

Окрема річ – методи абстрагування і узагальнення адже в міру накопичення великого масиву джерельної інформації ми були змушені відсіювати значну кількість другорядної чи малозмістовної інформації [1113, с. 69]. Звісно, що обсяг дисертаційного дослідження не дозволив висвітлити абсолютно всі деталі обраного предмету дослідження, спонукаючи вділити основну увагу основному змісту. Таким чином в пропонованому дослідженні представлено лише основні

результати та дані наших студій, а другорядні відомості були використані для наукової апробації результатів нашої роботи.

При розробці структурних підрозділів дисертаційного дослідження аналізу піддається будь-яке обране питання, проте синтез загальної представленої інформації формує цілісність нашого наукове дослідження [1112, с. 83]. Актуальними структурними елементами для висвітлення теми стали: діяльність вищого духовенства, політика австро-угорського та російського урядів щодо церковнослужителів, діяльність та життя священнослужителів ГКЦ в умовах воєнного конфлікту. Сукупність згаданих елементів формуються в єдину цілісну картину, яка висвітлює роль духовенства Галицької митрополії в подіях Великої війни.

Мусимо згадати також методи індукції та дедукції адже висвітлення діяльності українського кліру спонукало нас неодноразово узагальнювати окремі висновки на основі одиничних явищ [1111, с. 34, 35]. Для прикладу, аналізуючи випадки із вже згаданої статистики ми змогли зіставляти окремі фрагменти з життя священників з метою висвітлення обставин та умов репресій здійснених цісарським та імперським урядами, загальної картини становища та ареалу локалізації українських біженців, тощо. Аналогічним чином ми репрезентували загальне твердження через одиничні випадки. У такий спосіб ми показали місце і роль духівництва в окремо визначених громадських та політичних організаціях, а також їхньої участі в Листопадовому чині, проявах політики австрійського та російського урядів стосовно конкретного священнослужителю, тощо.

Оскільки ми розглядали історію та становище всього духівництва Галицької митрополії ГКЦ як єдиної церковної структури ми можемо сказати про застосування системного методу [1111, с. 83]. Встановлено, що саме підтримка роботоздатності територіальних одиниць митрополії та належне виконання обов’язків кадрами духівництва дозволила церкві вціліти в умовах війни. Всі єпархії змогли функціонувати в умовах відсутності владик завдяки діяльності уповноважених вікаріїв та налагодженого апарату. Церковна адміністрація

функціонувала по обидві сторони фронту. Більше того, вікарії і адміністрація започаткували процес відновлення позицій українського кліру.

Отже, з метою якісного висвітлення обраної проблематики ми користалися сукупністю підходів, а саме історизму, об'єктивності, термінологічного, сходження від абстрактного до конкретного, діалектичного розвитку та когнітивного. Для реалізації поставлених мети та завдань було застосовано методи загальнонаукового характеру, а саме: класифікації, абстрагування і узагальнення, аналізу та синтезу, індукції та дедукції і системний. Із числа спеціально-історичних методів ми застосували: проблемно-хронологічний, статистичний, порівняльно-історичний, актуалізації, просопографічний, біографічний, джерелознавчої критики та ретроспективного аналізу.

Вивчення ролі і місця греко-католицького духівництва Галицької митрополії ГКЦ в подіях Великої війни триває вже понад 110 років. Весь масив інформації ми згрупували на вітчизняну (а в її рамках воєнний, міжвоєнний, радянський, діаспорний, «незалежницький» етапи розвитку) та іноземну історіографічні групи. Найбільший розвиток отримали напрацювання загального характеру присвяченого подіям Першої світової війни та їхнього контексту в історії ГКЦ.

Доступний джерельний матеріал ми згрупували на неопубліковані архівні документи та оприлюднені матеріали у збірниках, статистичні і друковані видання означеного періоду, доробок українських церковних владик, першоджерела преси та мемуарну спадщину означеної доби. До числа найбільш інформативних першоджерел ми зараховуємо матеріали з фондів архіву ЗУНР в Римі, ЦДІАЛ України, офіційних церковних вісників, шематизмів, матеріали української преси та мемуари діячів. В рамках обумовлення методології наукової роботи ми скористалися сукупністю наукових принципів: історизму, об'єктивності, термінологічного, когнітивного та ін. Окрім цього ми скористалися сукупністю методів загальнонаукового (класифікації, абстрагування, узагальнення, аналізу і синтезу, індукції і дедукції, системний) та спеціально-історичних методів (статистичний, біографічний, порівняльно-історичний та ін.).

РОЗДІЛ 2. Політика австро-угорського та російського урядів щодо греко-католицького духівництва в період Першої світової війни

2.1. Становище духовенства Галицької митрополії ГКЦ напередодні воєнного протистояння

В імперії Габсбургів Галицька митрополія ГКЦ зміцнювала свій вплив у Королівстві Галичини і Володимирії та Герцогстві Буковина. Напередодні війни у 1914 р. в середовищі греко-католицького духовенства конкурували русофільська та українська суспільно-політичні течії. З кінця XIX ст. ГКЦ остаточно трансформувалася в каталізатор становлення української нації. Останній чинник негативно сприймався Росією, так само, як русофільський фактор занепокоїв цісарсько-королівський двір.

В цілому Галицька митрополія охоплювала майже всю територію компактного проживання українців в монархії. Виняток становили парафії на території Трансілейтанії у віданні Мукачівського, Пряшівського та Гайдудорозького єпископів ГКЦ, які не підпорядковувалися Галицькому митрополитові. Греко-католицьке духовенство співіснувало із значним впливом римо-католицького та вірменського кліру, та наростаючою пропагандою православ'я з боку Російської імперії.

Унікальною рисою українського кліру стало те, що священники ГКЦ стали першими офіційними представниками українців в політичному середовищі монархії Габсбургів, в той час, як їхні спадкоємці виокремилися в середовище світської інтелігенції [1020, с. 35]. Попри поступове відмежування кліру від офіційної політики отці залишалися помітними діячами культурних, просвітніх і благодійних організацій. До числа провідних напрямків їхньої діяльності початку XX ст. належали створення товариств тверезості, видавнича діяльність, поширення мережі культурно-просвітніх товариств «Просвіта», «Общество им. М. Качковского», участь в політичних партіях галицьких українців, тощо [1047, с. 410–412].

Станиславівська єпархія ГКЦ охоплювала південні території митрополії. Станиславівські владики розширювали свою діяльність на Герцогство Буковину. Наприкінці 1913 р. у єпархії нараховувалися 22 деканати, 433 парафії, 732 церкви, 64 каплиці, 515 душпастирів, 109 богословів, 116 представників і представниць чернечих згромаджень у 4 чоловічих та двох жіночих монастирях ЧСВВ та 13 домах Сестер Служебниць, які підтримували 1 022 000 парафіян [879, с. 299–301]. У порівнянні з 1904-м роком станом на 1914 р. у Станиславівській єпархії: постали 7 нових церков, 10 каплиць, один жіночий монастир ЧСВВ і 8 домів Сестер Служебниць, натомість кількість душпастирів скоротилася на 24 отців [878, с. 228, 229].

Перемишльська єпархія ГКЦ займала всю західну та північно-західну частину митрополії. Вона була другою за чисельністю парафій та, фактично першою за площею. Згідно шематизму на 1914 р. до її складу входило 40 деканатів та одна парафія в Кракові у 31-му повіті, які забезпечували релігійні потреби для 1 252 492 парафіян. Сумарно в межах деканатів нараховувалося 687 парафій, 1320 церков, 896 представників світського кліру, 155 богословів і 257 представників монашого кліру у 6-ти чоловічих та 1 жіночому монастирях ЧСВВ, 18-ти домах Сестер Служебниць [877, с. 394–397]. Порівнюючи цю статистику з даними 1904 р. можемо зауважити, що до 1914 р. в єпархії: почали функціонувати 42 нові церкви і 6 нових домів Сестер Служебниць; Зросла чисельність представників світського кліру на 23 діячів, богословів – на 65 осіб, натомість число парафій у єпархії скоротилося на одну [876, с. 500–502]. Таким чином Перемишльська єпархія помірними темпами нарощувала свій вплив у Західній Галичині.

Львівська архієпархія ГКЦ була центральною і найбільшою адміністративною одиницею митрополії. До її складу на початку 1914 р. входили 54 деканати. У її межах нараховувалось 754 парафії, 1273 церкви, 35 каплиць, 1017 представників світського кліру, 190 богословів та 282 представників чернечого кліру у 5 чоловічих та 2 жіночих монастирях ЧСВВ, трьох Студитських осередках та 12 домах Сестер Служебниць, які забезпечували релігійні потреби

для 1 335 977 парафіян [875, с. 35, 36, 441, 442]. У порівнянні з 1904-м роком у архієпархії: остаточно закріпився поділ з 24-ма новими деканатами; розгорнули діяльність ченці Студитського уставу та Редемптористи; почали функціонувати три нові парафії, 23 церкви, сформовано 5 нових домів Сестер Служебниць; зросла кількість світського духовенства на 70 отців, богословів на 44 [874, с. 394–396]. Львівська архієпархія зберегла лідерство у темпах поступового розвитку.

Дещо інші дані про стан Галицької митрополії ГКЦ у 1914 р. були представлені колективом авторів у складі М. Вегеша, Н. Концур-Каранович, В. Марчука і М. Палінчака: 53 деканати, 754 парафії, 1308 церков, 886 священників та 1 335 977 віруючих у Львівській єпархії; 41 деканат, 629 парафій, 1320 церков, 826 священників та 1 252 492 віруючих у Перемишльській єпархії; 21 деканат, 433 парафії, 596 церков, 838 священників та 1 022 000 віруючих у Станиславівській єпархії [933, с. 128]. Підсумовуючи статистику ми зауважили, що у передвоєнне десятиліття духовенство спрямувало зусилля для зміцнення існуючих впливів а не на духовну експансію. Цей підхід посприяв зростанню чисельності парафіян в середньому на 13,6% за 10 років (у Станиславівщині – на 11,7%, Перемишльщині – на 14,6%, Львівщині – на 14,7%). Помірно збільшилась кількість світського духовенства та здобувачів духовної освіти. Це підтверджує мирний, еволюційний шлях поступу духовенства митрополії.

Довоєнне десятиліття стало добою становлення нового станиславівського єпископа Григорія Хомишина [879, с. XIII]. Він завершив у 1907 р. будівництво семінарії імені І. Золотоустого та поглибив співпрацю із Руською колегією в Римі. Напередодні війни владика був обраний таємним радником імператора [21, арк. 13]. Єпископ підтримав діяльність Християнської суспільної партії (далі – ХСП). Владика Григорій обстоював постулат, що інтереси церкви для духовенства повинні бути вищі за національну та політичну діяльність. Він заохочував просвітницьку, громадську та опікунську діяльність отців [948, с. 205; 978, с. 21, 27; 1057, с. 245, 247; 1103, с. 72–76].

До 1914 р. почали викристалізовуватися його окцидентальні (тобто спрямовані на наближення чинного устрою ГКЦ до римо-католицького) погляди

на необхідність реформи ГКЦ. У своєму листі до митрополита А. Шептицького від 17 липня 1910 р. він доводив переваги неодружених священників та поділився думкою, що не висвячуватиме богословів, які завершили навчання у Римі та вирішили взяти шлюб. Однак, під впливом митрополита владика Григорій у той час ще не загострював питання целібату [50, арк. 13–18].

Припускаємо, що єпископ міг бути автором статті «Справа принятя Григорянського калєндаря» опублікованої анонімом під псевдонімом «о. Г.» у часописі «Нива» в березні 1914 р. У ній було обумовлено необхідність запровадження григоріанського календаря [298, с. 127–129]. Консервативна позиція і реформістські погляди владики Г. Хомишина спричинили його конфронтацію з москвофільським проводом, і подекуди з національним табором українців [50, арк. 26, 27; 978, с. 20–22, 29]. Єпископ підтримав сеймову реформу 14 лютого 1914 р. [1103, с. 77]. Вісімнадцятого лютого того ж року владика Григорій видав розпорядження на період великого посту [654, с. 17–19; 742, с. 47, 48]. Безумовно, найбільшою подією у єпархії в 1914 р. мав стати анонсований на осінь єпархіальний синод [657, с. 45, 46].

В довоєнне десятиліття єпископ К. Чехович зосередив увагу на підвищенні професійного рівня кадрів духовенства [52, арк. 6]. 25 червня 1912 р. було розпочато будівництво нової семінарії та збільшено фінансування іншим навчальним закладам [288, с. 84; 1101, с. 64]. Завдяки співпраці з А. Шептицьким у львівську семінарію було переведено єпархіальних богословів. Напередодні війни у Львові навчалися 85 перемишльських семінаристів, а у Перемишлі – 28 богословів [877, с. 381, 382]. Освітні та кадрові зусилля К. Чеховича були частиною заходів проти присутньої у єпархії москвофільської та православної агітації. Як показав аналіз листування між єпископом та митрополитом А. Шептицьким перший стриманими темпами намагався зменшити їхню присутність [52, арк. 65].

У передвоєнні п’ять років владика К. Чехович пожвавив свою діяльність, як посол Галицького сейму та таємний радник імператора [52, арк. 20, 67, 69, 94]. За свою громадську і духовну активність він отримав лицарський титул, орден

Залізної Корони та інші відзнаки [877, с. VII]. З кінця 1913 р. К. Чехович брав участь у перебігу дискусій щодо реформ Галицького сейму [52, арк. 96, 98]. У лютому 1914 р. владика Чехович видав архієрейське послання у якому закликав парафіян виховувати дітей у дусі християнських чеснот [659, с. 9].

Впродовж перших трьох тижнів травня 1914 р. єпископ в супроводі о. В. Левицького та своєї сестри здійснив службову поїздку у Рим. Вже 12 травня того року він був прийнятий на аудієнції у Пія X, якому доповів про поточний стан справ єпархії [691, с. 47–49]. Нами встановлено, що у березні 1909 р. єпископи перемишльський та станиславівський обговорювали імовірність втягнення Австро-Угорщини у війну внаслідок анексії Боснії та Герцеговини [52, арк. 5]. На початку червня 1914 р. К. Чехович долучився до унормування документів у справі деканальних візитацій на 1914 р. а у липні того року виїхав на лікування у Марієнбад (тепер Mariánské Lázně, Чехія) [288, с. 84; 781, с. 57–68].

Впродовж передвоєнного десятиліття владика А. Шептицький вважав за доцільне піднести авторитет Галицької митрополії з залученням дисциплінарного устрою Римо-католицької церкви при збереженні східного обряду. Митрополит завершив Добромильську реформу ЧСВВ у підсумку чого контроль над монастирями ордену перейшов до українського протоігумена, о. Платоніда Філяса [1004, с. 867]. В рамках реалізації угоди між настоятелем П. Мюрреєм та владикою А. Шептицьким 21 серпня 1913 р. у Галичину прибули представники ордену Редемптористів [929, с. 33, 35]. Під опікою митрополита у 1904 р. відновлюється згромадження монахів Студійського уставу [965, с. 79; 1073, с. 44].

З метою усунення проблеми освітньої підготовки дяків і священників від початку своєї каденції А. Шептицький сприяв розвитку архієпархіяльної семінарії та розширив можливості для здобуття богословами освіти у Папській колегії у Римі, Інсбрукському університеті, інституті Св. Августина у Відні та інших закладах [875, с. 427, 428]. Дещо зросла кількість церковних книг адаптованих під українську розмовну мову [1000, с. 52, 59]. Впродовж вересня 1906 р. митропролит очолив перше паломництво галицьких українців до Святої землі

[1094, с. 16, 17]. Владика А. Шептицький також став першим митрополитом ГКЦ, який відвідав українців за межами Європи.

Будучи членом Палати Вельмож та сейму Королівства Галичини митрополит був прихильником українського табору, негативно ставився до радикальної та соціалістичної течії, зменшував вплив русофілів і займав примирюючу позицію у взаємних з польською адміністрацією [1017, с. 352]. Каменем спотикання української і польської сторін в той час були питання розподілу мандатів у сеймі, виборчого права та створення українського університету [1038, с. 448, 453, 455, 456, 459, 460, 575; 1030, с. 112].

У січні 1902 р. під час аудієнції до імператора Франца високопреосвященний А. Шептицький підняв проблему створення українського університету [819, с. XXVII]. 22 січня 1906 р. спільно з делегацією у складі двох єпископів та українських депутатів він обумовив необхідність сеймової реформи. Попри те, що митрополит засудив вбивство намісника А. Потоцького він виступив за консолідацію українських урядовців [925, с. 68, 69; 973, с. 115]. Двадцять восьмого червня 1910 р. він виголосив промову у Палаті Панів, повторно актуалізувавши проблему у Галицькому сеймі, а 23 квітня 1913 р. виступив у Відні на конференції щодо виборчої реформи [822, с. 718–722]. Всі три владики були присутні на засіданні сейму 28 січня 1914 р., де було підписано протокол угоди, а 14 лютого ухвалено нову виборчу реформу та отримано дозвіл відкрити український університет [925, с. 73; 1038, с. 460, 461]. А. Шептицький був одним із тих осіб, які підписали протокол про реформу [360, с. 4].

Під час зустрічі з братом Казимиром Шептицьким у Інсбруці в березні 1914 р. владика Андрей поділився думками, що згадана реформа мала стати початком польсько-українського порозуміння [813, с. 96, 97]. Він підтримав ХСП, однак на відміну від станиславівського владики не вважав що священникам варто відмовитися від політичної діяльності [1038, с. 478, 479]. Однак, 1 червня 1914 р. митрополит заборонив священникам балотуватися у депутати без дозволу митрополичого ординаріату [790, с. 45]. Окрім цього фінансову допомогу від владики Андрея отримали і українські організації, в тому числі «Товариство

Січових Стрільців у Львові», «Просвіта», «Сільський господар» та ін. [48, арк. 1, 2; 1059, с. 150].

Під впливом поглядів російського священника Владіміра Соловйова митрополит сформував власну амбіцію налагодження контактів між римо-католицькою і православною церквами через навернення Російської імперії в церковну унію [965, с. 51, 67, 68]. Він планував відновити на теренах імперії Київську митрополію, архієпархії Володимирську, Полоцьку, Смоленську та єпархії Луцьку, Острозьку, Новгородоцьку, Мінську, Берестейську, Вітебську, Мстиславську, Оршанську, Могилівську, Холмську, Белзьку, Сіверську, Пінську, Турівську і Кам'янець-Подільську [1055, с. 39]. Вони повинні були увійти до складу національних екзархатів, які в подальшому мали б розвинутися у окремі структурні одиниці ГКЦ [1027, с. 58].

Свої проєкти Галицький митрополит представив папі Бенедиктові XV. Останній під час перебування владики Андрея у Римі в лютому 1908 р. наділив його повноваженнями адміністратора для восьми з означених вище церковних одиниць, правами, що були аналогічними делегатам у Північній Америці, а також правом передавати виконання пастирських обов'язків духовенству. Як засвідчив з цього приводу А. Шептицький у листі братові К. Шептицькому від 16 лютого 1908 р.: «…За тиждень Бог дав мені більше, ніж отримала ціла наша Церква від часу Берестейської унії» [818, с. 220, 222, 224, 225]. В рамках реалізації екуменічних цілей митрополит Андрей встановив контакт із покатоличеними священниками з Росії – о. Іоаном Дейбнером, о. Леонідом Фьодоровим, о. Євстафієм Сусалевим та ін. з якими розробляв проєкти легального оформлення у Росії греко-католицьких парафій. Однак станом на червень 1914 р. унійне духовенство у імперії залишалося на напівлегальному становищі [818, с. 656, 670, 672].

Владика А. Шептицький проводив активну підготовчу роботу щодо подальшої діяльності в Росії. Користуючись титулом «Єпископа Кам'янець-Подільського» він у січні 1908 р. призначив о. Алексія Зєрчанінова завідувачем духовних справ Кам'янецької єпархії, чим започаткував оформлення зародку

адміністрації майбутніх парафій у Росії [818, с. 216, 219; 875, с. 11]. Митрополит виступив на перших двох Велеградських з'їздах, однак через хворобу не зміг бути присутнім на третьому [1026, с. 75–78].

Крім того митрополит налагодив робочу переписку з православним архієпископом Антонієм Храповицьким з яким обговорював можливості міжконфесійних контактів [920, с. 467; 971, с. 50, 51]. Більше того, львівський архієпископ інкогніто побував у Росії влітку 1907 р. та 1912 р. [35, арк. 1]. У 1908 р. владика А. Шептицький розпочав справу купівлі землі у «білоруських» губерніях Росії для переселення туди галицьких селян. Російська сторона відхилила ініціативу, вбачаючи спробу оформити прецедент для створення унійних парафій у імперії [821, с. 176].

В середовищі духовенства існувала конкуренція між прихильниками національної та русофільської течій. Прикладом бачення Росією стану «русского» (з точки зору імперії тотожного «російському») населення в Галичині відображала книга «Современная Галичина». Російські політичні кола вважали унійне духовенство ядром галицької інтелігенції. У книзі описано всі русофільські організації та керівний склад їхнього представницького органу – «Народного Совѣта», до якого також входили чотири священники – о. Корнилій Сеник, о. Маркил Раставецький, о. Іоан Мащак та о. Николай Винницький. Російські урядовці були переконані у збереженні домінуючих позицій русофілів у межах північно-східної Галичини (повіти Рава Руська, Сокаль, Жовква, Кам'янка-Струмилова, Радехів, Броди, Золочів, Перемишляни, Зборів, Скалат) та вздовж Карпатських гір (повіти Коломия, Печеніжин, Калуш, Долина, Жидачів, Дрогобич, Сколе, Турка, Добромиль, Лісько, Сянік, Березів, Ясло, Горлиця і Новий Сонч) [873, с. 1, 8, 18–24].

Додамо, що впродовж довоєнного десятиліття відбувався злам національної свідомості галицьких українців від «русинської» до «української» [930, с. 98]. Зміцненню останньої сприяли греко-католицькі владики. Вони діяли виключно пастирськими заходами. Акцентуючи на освіті, архієреї сформували свідоме духовенство, яке напередодні війни змогло осісти в єпархіальних центрах та

великих містах краю внаслідок чого русофіли були витіснені на прикордоння [818, с. 840, 856]. До слова, 1908 р. всі владики вийшли зі складу Товариства М. Качковського [1038, с. 472]. Через два роки вони видали пастирське послання проти русофільської агітації [819, с. XXVIII].

В русофільському середовищі та в Росії зросла антипатія до постаті митрополита А. Шептицького. Православний архієпископ Євлогій Георгіївський закидав владиці співпрацю з австрійським штабом для відторгнення Малоросії від Росії [857, с. 166, 167]. Привід до упередженого ставлення мали і русофіли. Митрополит заборонив богословам читати русофільське видання «Галичанин» [818, с. 840]. Анонсоване А. Шептицьким відкриття Національного музею у Львові в 1913 р. спонукало російську сторону задуматися над можливою евакуацією музейних експонатів музею Ставропігійського Інституту [821, с. 110–111]. Однак поступово молоде греко-католицьке духовенство почало активніше підтримувати проукраїнські організації, що нарощувало кадрову проблему для русофільських товариств. У січні 1912 р. русофільському депутату о. К. Сеникові було запропоновано скласти депутатські повноваження [38, арк. 154; 821, с. 179, 180].

У відповідь на ці рішення русофіли та російська адміністрація відповіли спробою компрометації владики А. Шептицького у своїх виданнях, зокрема неодноразово наголошуючи на належності його родини до польського інтелектуального середовища. Також вони організовували прощі до православних осередків Росії та дистанціювали своїх прихильників від проукраїнського кліру [1040, с. 340, 343, 345]. Однак, частина русофілів доводила свою лояльність, в тому числі у червні 1914 р. коли депутація товариства «Галицко-русская Рада» прибула до Відня [60, арк. 7; 1041, с. 236]. Цісарський уряд Австро-Угорщини позитивно ставився до духовенства Галицької митрополії ГКЦ, оскільки воно було одним із стовпів проавстрійських настроїв. Після виборчої кампанії 1907 р. віденський уряд почав декларативно підтримувати український національний рух [1071, с. 185]. Дирекція поліції у Львові почала інтенсивно накопичувати відомості про русофільських діячів.

На зламі 1913–1914 рр. урядом монархії було розпочато чистки православних діячів у Транслейтанії. Аналогічні заходи навесні 1914 р. відбулися і в Королівстві Галичини і Володимирії. Найгучнішим виявився судовий процес над русофілами С. Бендасюком, М. Сандовичем, І. Гудимою та В. Кодром. Власне, обвинувачені були виправдані, однак, упередження цісарського двору до підозрюваних в русофільстві зросло [1028, с. 400]. Вже через декілька днів від моменту оголошення війни Російській імперії у краї розпочалися перші затримання греко-католицького духовенства [65, арк. 1, 2]. У листі від 8 серпня 1914 р. до Галицького намісництва митрополит виступив проти затримань священників і клопотав щодо їх звільнення [91, арк. 18].

Ми робимо висновок, що духовенство Галицької митрополії ГКЦ стало одним із стовпів зміцнення української національної свідомості, адже владики зайняли проукраїнську позицію. Своєю діяльністю щодо забезпечення якісної освіти для молодого духовенства преосвященні Г. Хомишин та К. Чехович добилися створення нового свідомого духовенства, яке змогло витіснити з ключових посад прихильників русофільського табору. В цей час пожвавішала діяльність митрополита А. Шептицького: він розробив плани розвитку екуменічних зв’язків з Російської імперією. Спільними силами галицькі владики обстоювали інтереси українців у Галицькому сеймі та Віденському парламенті.

Означені заходи були негативно сприйняті москвофілами, які почали втрачати власні позиції. Таким чином у протистоянні «українського» та «русофільського» суспільно-політичних таборів до 1914 р. перші здобули явну перевагу у середовищі греко-католицького духівництва. Австро-Угорщина намагалася протиставляти означені течії в середовищі духовенства. У довоєнне десятиліття цісарський двір відносно лояльно ставився до українського табору. Через наростаючу загрозу війни австро-угорські спецслужби почали моніторинг за поведінкою греко-католицького кліру митрополії, що в подальшому загрожувало перерости у хвилю репресій.

2.2. Політика австро-угорської влади щодо кліру Галицької митрополії ГКЦ упродовж Першої світової війни 1914–1918 рр.

Вбивство спадкоємця престолу Франца Фердинанда спонукало Австро-Угорщину розпочати війну. Політика щодо Галицької митрополії ГКЦ у державі Габсбургів в той час реалізовувалася через Міністерство віросповідань і просвіти, Військове міністерство, крайові, повітові та поліцейські органи влади. На початку війни у монархії було проведено серію заходів проти русофільського духовенства, а отримані ресурси українського священництва були вжиті на забезпечення потреб армії. Затяжна війна і прорахунки призвели до втрати Австро-Угорщиною соціальної опори у середовищі греко-католицького духовенства.

Оголосивши війну Російській імперії Австро-Угорщина виношувала експансіоністські цілі [1071, с. 186; 1082, с. 223]. Чотири армії монархії спробували перенести театр бойових дій на територію Росії. До листопада того року під контролем імперії опинилася майже вся канонічна територія Галицької митрополії ГКЦ за винятком Мушинського деканату Перемишльської єпархії [Див. Додаток З.]. Воєнний успіх росіян спонукав цісарський уряд провести евакуацію управлінських структур. Галицьке намісництво було перевезене у м. Бяла (нині Bielsko-Biała, Польща), Крайова шкільна рада і Крайова дирекція скарбу опинилися у м. Закопане (тепер Zakopane, Польща) а Крайовий вищий суд – в Оломоуці, (тепер Olomouc, Чехія) [525, с. 2]. У серпні 1914 р. розпочалася евакуація установ Герцогства Буковина у Дорна-Ватру (тепер Vatra Dornei, Румунія) [199, арк. 4; 850, с. 87]. Нагальні умови евакуації не дозволили дуалістичній монархії врятувати управлінські структури Галицької митрополії, які залишилися на окупованій території. Організовану евакуацію біженців у західну Цислейтанію урядові вдалося провести тільки у Прикарпатті, та на захід від Львова [1066, с. 318].

До серпня 1915 р. під контролем Австро-Угорщини знову опинилася Перемишльська єпархія, і більші частини Львівської архієпархії і Станиславівської єпархії. Вже 11 липня 1915 р. уряд зробив частину повітів

доступною для повернення біженців [902, р. 11]. Внаслідок бойових дій літа 1916 р. Австро-Угорщина знову втратила всю Станиславівську єпархію по р. Бистриця Солотвинська, і деканати Львівської архієпархії між Бродами і Підгайцями [1082, с. 223, Див. Додаток З].

Таким чином у Сянок виїхали управлінські структури з Богородчан і Надвірної, у Золочів – з Бродів, у Новий Сонч – з Бучача, Городенки, Коломиї, Косова, Печеніжина, Снятина і Тлумача, у Дрогобич – з Підгайців; у Новий Торг – з Станиславова і Заліщиків, а Зборівська адміністрація опинилася при командуванні 9-го корпусу неподалік станції польової пошти № 29 [161, арк. 2]. Частина структур Буковини була вивезена у Прагу та Відень [190, арк. 5]. Цього разу у Лаврів було евакуйовано більшу частину управління Станиславівської єпархії [141, арк. 4]. Влада санкціонувала дозволи для проживання українських виселенців у містах Гмюнд, Відень, Медлінг, Амштеттен і Голлабрун у Нижній Австрії, Вольфсбергу у Каринтії, Празі і Хоцені у Богемії та Адамшталі у Моравії [93, арк. 3; 839, с. 3].

У липні-серпні 1917 р. Австро-Угорщина повернула майже всю Буковину (за винятком повітів Гура-Гумора, Серет і Сучава) та Галичину (крім Скалату, Збаражу і Бродів) [Див. Додаток З.]. На честь успіху імператор Карл побував у Коломиї, Чернівцях та деяких інших містах [460, с. 2]. Вже 15 липня 1917 р. з Бялої у Львів повернулися перші департаменти Галицького намісництва [161, арк. 11–14, 16, 17, 20; 544, с. 2; 550, с. 2]. Наприкінці 1917 р. було посилено нагляд щодо поширення соціалістичних ідей серед населення [941, с. 162]. Того ж року була створена «Централя Відбудови Краю», яка мала сприяти усуненню руйнувань спричинених бойовими діями. Її діяльність в першу чергу була розгорнута у Західній Галичині [841, с. 211]. Як і у 1915 р. на декопованій території дуалістичної монархії було розгорнуто мобілізацію чоловічого населення, в тому числі і духовенства [179, арк. 18].

Внаслідок укладення Брест-Литовського миру у другій половині лютого 1918 р. Австро-Угорщина повернула під свій контроль Броди, Збараж, Скалат, а у березні 1918 р. і повіти південно-східної Буковини. Вся Галицька митрополія ГКЦ

була очищена від російської присутності, а війська дуалістичної монархії зайняли Подільську, Херсонську та Катеринославську губернії Росії [1083, с. 211]. Частина військових, зокрема Вільгельм Габсбург підтримували контакт із Галицьким владикою [80, арк. 9–11; 86, арк. 9].

Суттєвим прорахунком стало небажання цісарського двору дотриматися умов мирного договору у Бресті, щодо автономії українців про які урочисто сповіщалося українське населення в тому числі і через духовенство [55, арк. 45]. Не було вирішено і проблему поділу провінції Королівства Галичини на дві частини за національною ознакою [260, арк. 343, 344]. На цьому неодноразово акцентували увагу українські представники і, зокрема, високопреосвященний А. Шептицький [29, арк. 1–5; 43, арк. 25]. Врешті, воєнна розруха, розвиток національно-визвольних рухів та занепад економіки призвели до розпаду Австро-Угорщини. Щонайменше до середини 1918 р. у середовищі духовенства митрополії ще підтримувався курс федералізації держави [943, с. 217, 218]. Ці обставини спричинили перехід більшості священників на незалежницькі позиції.

Однією з найбільших проблем для держави стало інтернування у вересні 1914 р., митрополита А. Шептицького у Росію [969, с. 167; 897, p. 21]. Українське духовенство та політична еліта інтенсивно клопотали перед цісарським двором за подальшу долю діяча [1014, с. 128, 324]. За становищем владики стежили не лише політичні, а й військові кола держави, в тому числі брат владики – генерал Станіслав Шептицький [88, арк. 102, 103]. Міністерство закордонних справ дізналося про становище в’язня у Курську наприкінці 1914 р. через амбасадора США у Петрограді [810, с. 2; 1100, с. 81]. На час переговорів щодо репатріації А. Шептицького цісарська адміністрація санкціонувала діяльність вікарія о. А. Білецького.

Ще з кінця 1914 р. цісарський двір обговорював питання звільнення владики Андрея з папськими структурами у Римі [898, p. 24]. Одним із перших кандидатів на обмін став інтернований в монархії російський священник, професор Єлизаветинського інституту Бугров (?). Російська сторона тоді відмовила, вважаючи пропозицію нерівносильною [545, с. 2].

Наступним претендентом став кореспондент російської газети «Новое Время» Дмитро Янчевецкий. Його було заарештовано 5 серпня 1914 р., адже займався російською агітацією [294, с. 5; 304, с. 3, 4; 305, с. 5; 314, с. 3]. Діяча та підсудних галицьких русофілів мали стратити за державну зраду згідно вироку першого Віденського процесу 21 червня або 21 серпня 1915 р. З фінансового подання Росії у справу втрутився іспанський посол у Відні Антоніо де Кастро. Він добився у імператора Франца заміни вироку на довічне ув'язнення [303, с. 5]. Росіянина обміняли на інтернованого у Росії віце-президента м. Львів Тадеуша Рутковського [85, арк. 201; 395, с. 5].

Причиною призупинення переговорів щодо обміну владики Андрея стало закінчення 27 липня 1916 р. аналізу російською стороною митрополичого архіву [819, с. 133, 134; 922, с. 8]. Про новий статус митрополита у Суздалі, а невдовзі – у Ярославлі австрійську сторону повідомив посол США [1014, с. 324, 469]. Наступним кандидатом на обмін став настоятель російських православних парафій у Карслбаді (тепер Karlovy Vary, Чехія) та Празі о. Миколай (Николай) Рижков. Він був заарештований 7 серпня 1914 р. через обвинувачення в антидержавній діяльності проти Австро-Угорщини. З метою покращення положення о. Н. Рижкова у березні 1917 р. Росія звільнила з ув'язнення митрополита Галицького. Однак, внаслідок судового процесу 19 квітня – 7 травня 1917 р. у Австро-Угорщині о. Рижкова засудили до смертної кари [846, с. 143, 147; 956, с. 103]. Через загострення суспільної напруги у Російській імперії міністр зовнішніх справ М. Терещенко через російського посла у Мадриді Юрія Соловйова добився втручання іспанського короля Альфонсо XIII. Внаслідок цього священнослужитель був помилуваний [847, с. 282].

Сторони провели обмін в'язнями у Стокгольмі. Таким чином вже 24 серпня 1917 р. митрополит А. Шептицький перейшов австро-угорський кордон [956, с. 100–113]. Повернення митрополита стало дипломатичною перемогою, якою Австро-Угорщина дещо посилила лояльні настрої серед українського населення. Окрім цього під час аудієнцій з імператором Карлом та державними чинами, у

своїх звітах урядові та інтерв'ю пресі владика доповів про перебіг стану справ у Росії під час його ув'язнення [38, арк. 86; 897, p. 22].

В умовах Великої війни постала проблема вибору єпископа у Перемишлі, адже владика К. Чехович помер 28 квітня 1915 р. Присутні у єпархіальному центрі каноніки обрали вікарієм о. К. Волошинського [30, арк. 1–3; 111, арк. 1]. Першим кроком дуалістичної монархії стало призначення у Відні о. П. Філяса генеральним вікарієм для духовенства Львівської архієпархії та Перемишльської єпархії в еміграції. На новостворену адміністрацію вікарія поклали обов'язки обліку галицького греко-католицького духовенства, представлення їх інтересів перед адміністрацією та посередництво у репатріації [313, с. 2]. Після деокупації Перемишля державна адміністрація визнала вікарія о. К. Волошинського.

Преса означеного періоду розглядала як кандидатів на єпископський престол чинних греко-католицьких владик Г. Хомишина та Сотера Ортинського, ігумена монастиря у Лаврові о. Анастазія Калиша, віцеректора семінарії у Львові о. Дмитра Яремка, віденського пароха о. Йосифа Жука, крилошанина о. Василя Левицького, настоятеля ЧСВВ о. П. Філяса та деяких інших діячів [554, с. 34]. Урешті-решт у листопаді 1916 р. кандидатом у єпископи був номінований – о. Й. Коциловський. У грудні 1916 р. він склав сповідання віри та оформив документи на єпископство, які були затверджені Папою Римським 29 січня 1917 р. [907, с. 521, 522]. Інтронізація владики Йосафата відбулася в Перемишлі після повернення митрополита А. Шептицького. Таким чином у державі було врегульовано проблему Перемишльського єпископа, яке суттєво затягнулося у ході війни.

Єпископ Г. Хомишин став єдиним галицьким греко-католицьким ієрархом, який двічі (у 1914 та 1916 рр.) добровільно евакуювався під впливом російського наступу. Найгучнішим процесом, який привернув увагу уряду до постаті владики Григорія стало запровадження григоріанського календаря, що переважно негативно оцінили серед українського середовища [24, арк. 37, 97–99; 261, арк. 4]. Того року угорська адміністрація Транслейтанії у співпраці з унійними єпископами Гайдудорозьким, Пряшівським і Мукачівським провела аналогічну

реформу. Запровадження нового календаря у Закарпатті було здійснено з метою мадяризації слов'янського населення провінції. Однак, подія отримала схвалення з боку уряду у Будапешті та цісаря Франца Йосифа оскільки була сприйнята, як підсилення домінуючої у державі римо-католицької конфесії [312, с. 1].

Врешті, цісарський уряд так і не виголосив чіткої позиції щодо календарної реформи у Станиславівській єпархії. Міністерство закордонних справ в особі міністра Стефана фон Райха вбачало необхідність її поширення на всю митрополію [1086, с. 143]. Президент Буковини Р. фон Меран констатував відносно витриману реакцію уніатів на реформу у герцогстві. Органи судової влади в межах Станиславівської єпархії отримали вказівку регулювати роботу судів згідно григоріанського календаря. Впродовж 1916 р. Начальна Команда Армії схвалила реформу і намагалась через Міністерство культури і освіти та галицького намісника Г. фон Колярда переконати греко-католицьких вікаріїв у Львові та Перемишлі провести аналогічний захід. У подальшому питання запровадження григоріанського календаря загальмувалося через Брусиловський прорив [24, арк. 12–14, 18, 30, 31, 36, 100, 112; 1044, с. 43–58]. Радше за все, проєкт був розглянутий у Відні, як бажаний локальний експеримент, який не вдалося реалізувати в силу геополітичних та внутрішніх труднощів [978, с. 39; 1031, с. 58].

В останні п'ять довоєнних років держава посилила нагляд за діяльністю «русофілів». Робота була зосереджена на питанні убезпечення провокацій та пропаганди православ'я [157, арк. 3; 1086, с. 133]. У перші дні серпня 1914 р. Галицьке намісництво розіслало повітовим адміністраціям рескрипти намісника В. Коритовського у якому постановили негайно припинити всю діяльність русофільських товариств [132, арк. 3; 866, с. 26]. Аби підірвати майбутню соціальну опору російської влади австрійські адміністративні органи провели «превентивні» арешти.

Значний поштовх до дій надали трофейні російській матеріали про русофілів [19, арк. 3; 873, с. 1–24]. З їх допомогою були розроблені критерії відбору «неблагонадійних» священнослужителів, особливо тих, які

самоідентифікували себе, як «русский» [17, арк. 3–5; 18, арк. 1–6]. На жаль через складні для Австро-Угорщини воєнні кампанії літа-осені 1914 р., а також весни 1915 р. арешти перетворилися на репресивну машину. Підозрювані у належності до русофілів підлягали негайному інтернуванню та екстрадиції вглиб держави [122, арк. 23 (зв.), 24]. Не винятком стали і сім'ї галицьких українців, які виїхали за межі провінції, зокрема в Королівство Угорщину де за біженцями було посилено перевірки [1084, с. 87].

Окрім греко-католиків в поле зору спецслужб потрапило і православне духовенство Буковини [1058, с. 295, 296]. «Неблагонадійних» заарештовували на основі наявних відомостей про їх політичні переконання а приводом ставали доноси та фінансові стимули щодо них. Нерідко затримання супроводжувалося брутальною поведінкою виконавців затримання. Так, 30 серпня 1914 р. представники львівської поліції побили під час допиту затриманого пароха с. Поршна, о. Миколу Олексія. Внаслідок цього у постраждалого обірвалася барабанна перетинка, було вибито декілька корінних зубів та нанесено інші травми, які були задокументовані у естергомській лікарні [160, арк. 6]. Дванадцятого вересня 1914 р. у м. Мукачево згідно вироку воєнного суду було страчено через повішення пароха с. Протеси о. Романа Березовського, обвинуваченого у шпигунстві [391, с. 3]. Випадки брутальної поведінки органів правопорядку були непоодиноким явищем.

Якщо в'язням вдавалося уникнути воєнно-польового суду їх переводили у повітові в'язниці, де поліційні органи проводили оперативне розслідування [1081, с. 152]. Згодом їх зазвичай доправляли на фільтрацію у карні заклади Чернівців, Станиславова, Львова, Перемишля, Стрия або Нового Сончу. Врешті-решт в'язнів через залізниці Цислейтанії або Карпатські перевали і Транслейтанію етапували в тюремні заклади західних володінь Габсбургів [20, арк. 1, 2; 949, с. 50–57]. Додамо, що намісник Галичини В. Коритовський, реагуючи на протести митрополита А. Шептицького у серпні 1914 р. виправдовував дії адміністрації, а «похибки» і «перебільшення» покладав на умови воєнного часу [68, арк. 111, 112]. Ми зауважили, що чим далі на захід, тим більшим ставав розмах репресій. Для

прикладу, у Дуклянському деканаті тільки 3 з 16 священників залишилися на парафіях уникнувши репресій і евакуації [905, p. 21, 22].

Найбільшим центром ув'язнення греко-католицького духовенства став створений 4 вересня 1914 р. табір Талергоф у герцогстві Штирія [940, с. 11; 1079, с. 60–71; 1080, с. 84–85]. У ньому між вереснем 1914 р. і травнем 1917 р. було ув'язнено 345 священників Галицької митрополії ГКЦ. Із них 45 (13,04 %) (два отці переведені у Талергоф з Терезину)) походили з Станиславівської єпархії, 93 особи (29,95% (5 з них переведені у Талергоф з Терезину)) – з Львівської архієпархії, а 207 священиків (60 % (10 з яких були переведені у Талергоф з Терезину)) – з Перемишльської єпархії [Див. Додаток Г., Додаток Г.1., Додаток Г.2].

Другим найбільшим осередком став табір Терезин (Терезієнштадт) у Королівстві Богемія. Згідно наших розрахунків у ньому було ув'язнено 50 священників ГКЦ: 4 отці (або 8%) з Станиславівської єпархії, 15 священників (або 30%) з Львівської архієпархії та 31 священнодіяч (або 62%) з Перемишльської єпархії [Див. Додаток В., Додаток В.1., Додаток В.2.]. До слова, у Талергофі станом на 9 листопада 1914 р. нараховували 5700 в'язнів, а у Терезієнштаті 890. Рішення щодо звільнення в'язнів приймали комісії, які працювали у Граці та Відні [20, арк. 1, 2]. Таким чином Австро-Угорщина сама спричинила кадрову проблему для духовенства Галицької митрополії.

Інтенсивність репресій зростала в міру віддалення на захід від кордону Австро-Угорщини і Росії. Менша інтенсивність арештів на Львівщині і Станиславівщині пояснюється стрімким наступом російських військ та браком транспортних можливостей і часу в Австро-Угорщини для депортації в'язнів. Частина із них залишилася на місцях та була звільнена російськими військами. Інтенсифікація на захід від Львова обумовлювалася динамічністю бойових дій у Західній Галичині, помітною концентрацією москвофілів у краї та антипатією до них з боку польського населення.

Вже під час кампаній 1915 р. головнокомандувач герцог Фрідріх Австрійський видав розпорядження, у якому закликав військовослужбовців

утриматися від надмірно упередженого ставлення до українського населення. Головнокомандувач особливо наголосив на необхідності індивідуально обумовленого підходу до розгляду справ щодо «неблагонадійних», оскільки через прорахунки і помилки, на його думку, страждатиме авторитет армії серед населення [103, арк. 1, 2]. В цілому, у 1915 р. репресії були слабші аніж 1914 р. однак не припинились та стали більш «цільовими» [158, арк. 1].

У випадку повного звільнення священнослужитель опинявся в лавах біженців. Можливість для повернення відкривалася тільки у випадку офіційного урядового оголошення про відкриття прифронтових повітів для біженців [518, с. 2]. Для повернення виселенці мали отримати легітимації та сертифікат лояльності від Міністерства внутрішніх справ [22, арк. 11].

Часткове звільнення полягало у «конфінації», тобто примусовому заселенню діяча у населений пункт для проживання під наглядом органів правопорядку [949, с. 52]. Впродовж 1916–1917 рр. цісарський уряд продовжив ліквідацію чинних русофільських організацій [27, арк. 1–6]. Окремі з них, щоправда, були «реанімовані» після усунення проросійського чинника [1042, с. 154, 155].

Чи не найгучнішим судовим процесом проти священників-русофілів став другий Віденський процес (25 вересня 1916 р. – 17 лютого 1917 р.). На лавах підсудних опинилися і представники греко-католицького кліру, члени РНС: о. Гаврило Гнатищак, о. Роман Прислопський, о. Миколай Винницький, о. Корнило Сеник, о. Іван Мащак, о. Маркил Раставецький, о. Іван Станчак та о. Теодор Дурнот, яких обвинувачували у державній зраді. О. Гнатищак помер до винесення вироку, а о. Т. Дуркота виправдали. Інших арештантів було засуджено до смертної кари через повішення [520, с. 1; 941, с. 230]. В рамках інавгураційних подій на честь імператора Карла Габсбурга в державі було оголошено амністію для всіх засуджених до смертної кари. Тому, їхній вирок був замінений на довічне ув’язнення [374, с. 1; 927, с. 194, 195; 949, с. 50]. 10 травня 1917 р. табір Талергоф було закрито [606, с. 3; 1078, с. 53].

Цісарський уряд використав наявні людські ресурси Галицької митрополії для воєнних потреб. На початку 1914 р. у митрополії нараховувалося десять чинних і два пенсіоновані польові капелани [875, с. 416, 417]. Згідно розрахунків о. М. Забанджали протягом 1914–1918 рр. капеланську службу в арміях Австро-Угорщини пройшов 161 священник Галицької митрополії, які служили на всіх фронтах [984, с. 42–116]. Згідно даних поданих істориком В. Марчуком, ці священнослужителі тільки у 1915 р. заснували 226 польових каплиць [1029, с. 21].

Відповідно до розпоряджень Апостольського польового вікаріату та Міністерства віросповідань і просвіти греко-католицьке духовенство залучали до проведення богослужінь для військовослужбовців, поранених і хворих, а також заупокійних служб [664, с. 15, 16; 678, с. 7, 8]. Більше того, священнослужителі проводили співбесіди з солдатами щодо запобігання дезертирству, а з кінця 1917 р. – проти поширення революційних настроїв [118, арк. 1]. У державі було посилено контроль за веденням парафіяльних метрик. Їх матеріали використовували для обліку населення та мобілізації [97, арк. 17; 748, с. 33]. Уряд вділив увагу організації ексгумації тіл солдатів, встановленню і догляду за воєнними могилами тощо [688, с. 11–14].

Для солдат Польовий вікаріат Австро-Угорщини санкціонував окремі церковні поступки, в тому числі на проведення спрощеного обряду освячення шлюбу. Певні привілеї було зроблено і для німецьких союзників. Міністерство віросповідань і просвіти постановило греко-католицьким ординаріатам дозволити богослужіння протестантських пасторів-капеланів у своїх храмах а також надало дозвіл на вінчання військовополонених німців – громадян Російської імперії. Натомість виконання пастирських обов’язків для православних було обмежене [722, с. 73, 74; 741, с. 11–13; 777, с. 38].

Варто відзначити, що Австро-Угорщина станом на початок ХХ ст. залишалася державою з високими витратами на ВПК. Згідно даних запропонованих істориком А. Лозинським на початку ХХ ст. витрати на військові потреби в державі становили 9% бюджету. Австро-Угорщина поступалася тільки Італії де витрати становили 18% річного бюджету, але перевищувала інші

європейські держави, зокрема Росію (6,7%) та Німеччину (3,5%). Війна призвела до складних випробувань у економічній сфері Австро-Угорщини. Унеможливлення торгівлі через Середземне море та оточення монархії державами Антанти поставила її в умови напівізоляції [1022, с. 99–103]. Разом із тим, деокупація більшої частини Галицької митрополії у 1915 р. дозволило державі залучити фінансові ресурси на військові потреби. У 1915 р. на деокуповану територію було поширено дію другої 5½ % воєнної позики [716, с. 17; 733, с. 28–30]. На греко-католицькі ординаріати було покладено обов'язок через рядове духовенство доносити до громадськості суть і значення воєнних позик та заохочувати до участі у них [42, арк. 61; 740, с. 22; 749, с. 25; 757, с. 26; 763, с. 71; 784, с. 76; 803, с. 134; 806, с. 75].

Починаючи з вересня 1915 р. у межах митрополії було розпочато вилучення церковних дзвонів. До кінця весни 1915 р. здачу церковних дзвонів приймали на добровільній основі. До початку 1918 р. було проведено щонайменше три великі реквізиції дзвонів, перша з яких розпочалася 14 серпня 1916 р. Винятки становили дзвони сигнальні, захристійні, припрестольні та такі, що становили історичну цінність. Класифікація дзвонів відбувався через переговори з військовими міністерствами та Крайовим консерваторським урядом у Кракові [702, с. 53–60; 729, с. 11; 758, с. 85–88; 769, с. 82–84; 776, с. 34–37].

У жовтні 1915 р. Міністерство віросповідань і просвіти видало розпорядження Ч. 1544 щодо закупівлі мідних елементів з підбанника, куполів, дахів, трун та ін. предметів. Через гострий дефіцит металів перелік предметів із конфіскації було розширено до свічників, ампул, гаубичок, вмивальників, та інших виробів із цинку, хрому, нікелю, вольфраму, міді, олова і бронзи [159, арк. 1]. Більше того, священнослужителі були зобов'язані роз'яснювати парафіянам про подальші воєнні збори вовни, каучуку, білизни та освітлювальних матеріалів [708, с. 29, 30; 720, с. 109; 762, с. 74, 75; 775, с. 33, 34; 800, с. 117]. Так само, для священників були актуальними реквізиції сільськогосподарського інвентаря і худоби на польові потреби військових [271, L. 50]. У підсумку

цісарська адміністрація доволі високо оцінила вклад усього католицького духовенства у ці справи.

Греко-католицьке духовенство брало участь у державних урочистостях. У листопаді 1916 р. після інтронізації імператора Карла Габсбурга було затверджено день жалоби за імператором Францом, іменини та день народження нового імператора та його дружини [710, с. 5, 6]. Держава запровадила практику урочистих відзначень річниць деокупації міст. Для прикладу, 18 травня 1916 р. міська рада м. Калуш затвердила день деокупації міста – 7 червня святковим для всіх містян [143, арк. 1–5].

Робимо висновок, що через поразки у війні державні структури Австро-Угорщини спробували радикально усунути «проросійський» фактор. Це призвело до масових репресій над священнослужителями Галицької митрополії ГКЦ у таборах Талергоф, Терезин та інших містах. Жертвами жорстких заходів стали як русофіли, так і україно філи, що було негативно сприйнято обома сторонами. З іншого боку, Австро-Угорщина добилася повернення з полону митрополита Галицького, владнала справу призначення Перемишльського владики та обережно підтримала окцидентальний експеримент Станиславівського єпископа.

Кадрові та матеріальні ресурси лояльного українського духовенства були спрямовані цісарським двором на підтримку армій Австро-Угорщини. Світське і військове духовенство ГКЦ забезпечувало релігійні потреби солдат, отці були часто посередниками між урядовими заходами та парафіянами. Твердимо, що духовенство Галицької митрополії ГКЦ стало певною опорою австрійської влади у їхній політиці стосовно українців. Затяжна війна, виснаження людських, фінансових і матеріальних ресурсів та неоднозначна політика держави щодо українського населення в цілому підірвали прихильність кліру ГКЦ до Відня. Це стало причиною підтримки ними подальшого становлення ЗУНР.

2.3. Священнослужителі Галицької митрополії ГКЦ в умовах окупаційної політики Російської імперії впродовж Першої світової війни

Включення території Галичини і Буковини до Росії мало стати кульмінацією курсу імперії на єднання земель колишньої Київської Русі. Належність греко-католицького духовенства до католицького світу та домінуюча в їхньому середовищі українська ідентичність були неприйнятні для ідеології Росії. Незважаючи на задекларовану віротерпимість російська окупаційна адміністрація протягом 1914–1915 рр. здійснила низку кроків для нівеляції впливу духовенства Галицької митрополії ГКЦ та створення основ для подальшої інкорпорації її канонічної території в РПЦ.

Як зазначив імператор Николай II, Росія розпочала бойові дії проти Австро-Угорщини у відповідь на «врешті-решт» оголошену війну [853, с. 48]. Єпархіальні центри у Львові та Станиславові були захоплені протягом 2–3 вересня 1914 р. Попри окупацію майже всієї Перемишльської єпархії восени 1914 р. її єпархіальний центр капітулював аж 22 березня 1915 р. Фактично, тільки 41 день (22 березня – 2 червня 1915 р.) російські армії контролювали всі центри митрополії. Такого успіху протягом війни Росія більше не мала. Вже 2 червня 1915 р. австро-угорські війська деокупували Перемишль, 8 червня – Станиславів, а 22-го червня – Львів [870, с. 17]. Внаслідок бойових дій 1915 р. під контролем Росії залишилися 7 деканатів у Львівській архієпархії та 5 у Станиславівській єпархії [Див. Додаток З.].

Починаючи з 17 вересня 1914 р. у Львові пожвавилося налагодження управлінського апарату Галицько-Буковинського генерал-губернаторства. Засадничим документом цього процесу стало положення від 19 серпня (1 вересня) 1914 р. про організацію управління на окупованій території [872, с. 2, 6]. Сфера їхнього впливу поширювалася на ті повіти, у яких не було розташовано штабів армій.

Реалізацію релігійної політики в межах адміністративної одиниці здійснювали: генерал-губернатор Георгій Бобринський, уповноважений Священним Синодом керуючий церковними справами Є. Георгіївський, львівський губернатор Михайло Мельников, губернатор чернівецький і перемишльський Сергій Євреїнов та губернатор тернопільський

І. Л. Чарторижскій [177, арк. 1–18; 871, с. 1–8; 1053, с. 14]. Завідування релігійними питаннями стало функцією другого відділення канцелярії генерал-губернатора [870, с. 6]. Інтереси духовенства у Львівській архієпархії відстоював митрополит А. Шептицький, а після вересня 1914 р. – вікарій о. А. Білецький [954, с. 183–184]. Станиславівську єпархію репрезентував вікарій о. І. Гордієвський а з лютого 1915 р. – о. І. Литвинович. Перемишльську дієцезію до кінця життя представляв єпископ К. Чехович, а після нього – вікарій о. К. Волошинський.

Генерал-губернатор сприймав підавстрійських українців як відірвану від Росії частину «малоросійської» гілки «русского» народу [946, с. 218]. Виголошуючи промову у Львові 10 (23) вересня 1914 р. Г. Бобринський оголосив релігійну віротерпимість та поступове запровадження російського ладу. Російська сторона видала відозву від 5 (18) серпня 1914 р. обіцяючи свободу українцям, які перебували на військовій службі в Австро-Угорщині за умови здачі в полон і складання присяги Николаю ІІ. У березні 1915 р. така практика була припинена [144, арк. 27, 28; 165, арк. 27; 186, арк. 248; 872, с. 2, 4, 14].

Майже одразу генерал-губернатор взявся за виконання телеграми Штабу Головнокомандуючого Південно-Західного Фронту від 13 (26) вересня 1914 р. Вона передбачала уникнення соціальних протистоянь шляхом встановлення віротерпимості та заборони силового навернення парафій ГКЦ до православної віри. Як наслідок Г. Бобринський опублікував циркуляри № 758 від 26 вересня (9 жовтня) 1914 р., № 2647 від 25 січня (7 лютого) 1915 р. та № 6217 від 26 січня (8 лютого) 1915 р., якими встановив принцип віротерпимості, визначив поріг у ¾ голосів парафіян для призначення у парафію православного священника, заборонив діяльність священників, які покинули парафію і виступи проти православної віри та ін. [870, 66, 67, 71]. Ще 26 вересня (9 жовтня) 1914 р. Г. Бобринський заборонив вікарію А. Білецькому призначати «унійного» священика у вакантну парафію без згоди канцелярії [276, л. 45].

Попри декларування визнання існуючих позицій митрополії було визначено прецеденти та нормативний захист призначення православного кліру. В цей час

російська преса розвивали міф про «визвольний» характер дій Росії. Зокрема у виданні «Почаевскій Листокъ» акцентовано на звільненні з в'язниць «русского» духовенства у Львові [181, арк. 8]. Так само через пресу поширювали і міфи [1007, с. 366–369]. Для прикладу, після падіння Перемишля видання «Холмская Русь» оприлюднила фейк про втечу з міста єпископа К. Чеховича [293, с. 9].

Друге відділення канцелярії доклало зусиль, щоб встановити нагляд за греко-католицьким духовенством і владнати питання призначення православного кліру на парафії митрополії [870, с. 27]. Було проведено облік порожніх парафій та чинних монастирів [187, арк. 1–30]. Впродовж вересня 1914 р. – червня 1915 р. було проведено розслідування і санкціоновано дозволи для діяльності 144-ох священників ГКЦ. Впродовж першої окупації краю 35-м отцям ГКЦ за прояв проукраїнських позицій було заборонено проводити богослужіння [870, с. 69]. Урядові санкції були необхідні навіть для процесій, які проводили греко-католицькі отці [172, арк. 38, 44]. Зі священників під час зборів нерідко брали розписки про донесення їм центральних розпоряджень [178, арк. 2 (зв.)].

В цілому, на греко-католицьке духівництво було накладено обмеження воєнного часу. Зокрема, 11 (24) листопада 1915 р. російська адміністрація запровадила систему пропусків для пересування між повітами. Тридцять першого серпня (13 вересня) 1914 р. було оголошено перше розпорядження про комендантський час. Циркулярами від 27 вересня (10 жовтня) та 13 (27) листопада 1914 р. вказано, що майно українських діячів, які виїхали з Галичини при наступі російських військ підлягало опечатуванню, а тих осіб, які проявили особливо вороже ставлення до Росії – конфіскації [870, с. 18, 24, 55, 56; 1087, с. 5–6]. Окремі комісії та представники влади шукали церковні цінності для передачі у російські музеї [69, арк. 142–146]. Із жовтня 1914 р. у краї інтенсифікувалося насадження російської мови [985, с. 167; 990, с. 368].

Швидко було легалізовано діяльність проросійських товариств [144, арк. 72]. Із початку 1915 р. російська влада санкціонувала подальше відкриття приватних навчальних закладів та організації курсів російської мови [166, арк. 1; 986, с. 47–59]. Зміни вчительського персоналу дозволялися тільки з дозволу

адміністрації, матеріали для навчання мали бути надруковані на території Росії, а катехізація дітей мала проводитися представниками тієї віри до якої вони належать [186, арк. 266, 267, 271]. В окупованій території було санкціоновано поширення матеріалів Особливого комітету для видання полемічних листків про унію. Його очолював архієпископ Харківський А. Храповицький. Особливий комітет поширював полемічні матеріали проти ГКЦ [915, с. 151; 1060, с. 65–75].

Новопризначений завідувач церковними справами архієпископ Є. Георгієвський негативно ставився до українства і симпатизував русофілам [291, с. 3–16; 1019, с. 272]. Значну увагу він вділяв наверненню греко-католицького духовенства у православ'я чим планував започаткувати інкорпорацію ГКЦ в РПЦ [1105, с. 80, 86]. Нами зафіксовано 27 випадків апостазії різного ступеня [Див. Додаток Є., Додаток Ж.]. Через наявні самовільні призначення здійснюваних Є. Георгіївським без згоди властей граф Г. Бобринський назвав його діяльність: «…самодовольною церковною політикою, яка іноді перебувала в антагонізмі з політикою вищої воєнно-адміністративної влади краю…» [872, с. 44]. Генерал-губернатор не вважав доцільними негайні радикальні конфесійні зміни [942; 981, с. 565]. Невдоволення діяльністю архієпископа виявляли й окремі генерали, серед яких і О. Брусилов [278, арк. 79, 80].

На думку архієпископа: «…якщо територія вже керується російською цивільною владою то й російська церква має право організувати своє управління». Попри відсутність силового навернення Є. Георгіївський спираючись на підтримку Владімира Бобринского та русофілів поширював православну віру, призначав на вакантні парафії здебільшого духовенство з Волині і стимулював цю ініціативу знизу [942, с. 35, 36; 1045, с. 135]. Він був незадоволений встановленою процедурою навернення парафій, мотивуючи тим, що не встигав задовольняти духовних потреб усіх віруючих та вів переговори з канцелярією генерал-губернатора щодо церковно-приходських шкіл [166, арк. 1, 10; 857, с. 170–174]. Одним з головних напрямків діяльності православного владики стало збільшення числа православних храмів у Львові, що зазнало невдачі [1021, с. 272].

Окупаційні адміністрації інтенсифікували нарощування присутності православного кліру на території Галицької митрополії ГКЦ [962, с. 34, 35; 1076, с. 199]. Протягом вересня 1914 р. – червня 1915 р. канцелярія генерал-губернатора задокументувала призначення 86 православних священників. Аналізуючи їхній звіт нам вдалося встановити 50 призначених православних ієрархів у парафії та 40 невизначених за клопотаннями місцевих жителів. Їх зона осідання охопила 90 населених пунктів у 24 повітах. Канцелярія Є. Георгіївського 4 (17) квітня 1914 р. подала звіт про призначення 113-и отців із яких нам вдалося ідентифікувати 108 православних священників. Ареал їхнього впливу охопив 115 населених пунктів у 23 повітах. Зіставивши дані ми встановили, що дві окупаційні адміністрації за 1914–1915 рр. призначили 128 православних священників у 152 населені пункти в 28 повітах [Див. Додаток Ж., Додаток Ж.1.]. Через короткий термін окупації відсоток переходів виявився порівняно низьким [994, с. 42]. Російські адміністрація не наважилися насаджувати православний клір у прифронтових районах [980, с. 768].

Російські спецоргани віддавали перевагу цільовим висилкам. Жертвами заслання ставали греко-католицькі священнослужителі звинувачені у вираженні українських поглядів, та лояльному ставленні до двору Габсбургів, критиці російської влади і церкви тощо. Ці звинувачення трактувалися, як «шкідлива діяльність» [950, с. 57]. Право ухвалювати рішення про заслання належали генералові Андрею Половцеву [962, с. 35]. Ініціювати процедуру висилки могли також представники військового командування не нижче командира корпусу та адміністрації не нижче повітового начальника [872, с. 16]. Після розслідування і винесення рішення у канцелярії генерал-губернатора обвинувачених передавали етапним комендантам для подальшої висилки до Росії.

Як показало дослідження, російська влада визнала два «найшкідливіші» для себе релігійні елементи – ордени ЧСВВ та Студитів. У телеграмі від 7 (20) листопада 1914 р. направленої в Штаб Верховного Головнокомандувача міністр внутрішніх справ Ніколай Маклаков називав діяльність цих згромаджень ворожими до РПЦ. Він обвинувачував їх у розпаленні релігійної ненависті серед

населення з метою подальшого відторгнення їх від православної церкви. Головним ідейним натхненником процесу він назвав митрополита А. Шептицького. З цієї причини міністр рекомендував військовим колам посилити нагляд за чернечими орденами та усунути діячів, погляди яких їм видавалися ворожими до Росії і православної церкви. До числа останніх він зарахував владику А. Шептицького, станиславівського єпископа Г. Хомишина та протоігумена ЧСВВ о. П. Філяса [280, арк. 494–496 (зв.)].

Згідно наших розрахунків впродовж 1914–1917 рр. до Росії було вислано 71 отця Галицької митрополії ГКЦ (42 із Львівської архієпархії, 16 з Перемишльської єпархії і 13 з Станиславівської єпархії), 4 богослови та ще 14 представників ЧСВВ ще не висвячених у священники. Серед в'язнів значилися провідці діячі митрополії, зокрема: митрополит А. Шептицький, ректор львівської семінарії о. Й. Боцян, станиславівський вікарій о. І. Гордієвський, ректор станиславівської семінарії о. І. Ломницький, о. Віталій Гралюк – настоятель монастиря ЧСВВ у Жовкві, о. Полікарп Марценюк – ігумен монастиря ЧСВВ в Буковій та ін. [Див. Додаток Е.]. Науковець І. Берест оцінює загальну кількість вивезеного українського духовенства у Росію у 80 осіб [921, с. 55]. У випадку з А. Шептицьким росіяни намагалися діяти демонстративно відкритими методами [276, л. 24]. При захопленні окремих населених пунктів російські військові вимагали заручників [156, арк. 2]. До січня 1915 р. основним місцем висилки в'язнів була Томська губернія, далі Симбірська. Згідно постанови Верховного Головнокомандувача від 8 (21) квітня 1915 р. пріоритетною для висилки стала Єнісейська губернія [962, с. 37].

Горлицький прорив 1915 р. спонукав окупаційну адміністрацію до евакуації. Г. Бобринський, зазначав, що евакуація основних структур була завершена 7 (20) червня 1915 р. У Росію було вивезено реквізовані матеріали, викрадені кошти, металеві речі а також церковні дзвони [418, с. 2; 551, с. 3]. Цими діями російські військові кола прагнули перетворити зону захоплену ворогом на непридатну для дислокації [183, с. 2, 3; 872, с. 45, 56].

Двадцятого травня 1915 р. росіяни розгорнули примусове виселення придатного до військової служби чоловічого населення [872, с. 45, 46]. До слова, архієпископ Є. Георгіївський сам організував вивезення сиріт з створених ним дитячих притулків у Львові та взяв участь в координації 50000 галицьких біженців до околиць с. Шубково (тепер Шубків, Рівненська область) [857, с. 178, 179]. За нашими розрахунками до Росії евакуювалися 68 священників ГКЦ (із них 40 з Львівської архієпархії, 26 з Перемишльської єпархії та 2 зі Станиславівської єпархії). Також біженцями стали 25 священників, які прийняли православ'я (18 із 20 священників з Львівської архієпархії, 4 отці з Перемишльській єпархії та 3 священнослужителі з Станиславівської єпархії [Див. Додаток Є., Додаток Є.1. та Додаток Є.2.].

Внаслідок бойових дій літа 1916 р. під російським контролем перебувало 16 деканатів Львівської архієпархії, а у Станиславівській єпархії аж 21. Вірогідно найважчою для адміністрації Галицької митрополії стала повторна втрата єпархіального центру у Станиславові 11 серпня 1916 р. [Див. Додаток З.]. Фактичним очільником станиславівського духовенства на той момент став архідиякон о. Іоан Литвинович [836, с. 136; 879, с. XXI]. Воєнний успіх російських військ спонукав Румунію вступити у війну на боці Росії. Згідно умови від 17 серпня 1916 р. після війни південна Буковина мала відійти Румунії. Таким чином Сучавський та Чернівецький деканати Станиславівської єпархії опинилася в сфері інтересів Румунії [926, с. 77].

Новими реалізаторами конфесійної політики у «областях Австро-Угорщини зайнятих згідно права війни» стали генерал-губернатор Федір Трепов, представник протопресвітера о. Федір Тітов, тернопільський губернатор Чарторижскій та чернівецький губернатор Валеріан Лігін [194, арк. 16, 17; 1024, с. 346, 349]. О. Ф. Тітов був уповноваженою особою протопресвітера російської армії о. Георгія Шавельського. Останній розкритикував діяльність архієпископа Євлогія, вбачаючи за необхідне контрольоване співіснування з греко-католицьким духовенством з метою створення у них позитивної думки про православний клір і спонукати до лояльності новому режимові. Курс планувалося виконувати шляхом

обережнішої політики щодо місцевого кліру та підвищення рівня кадрової підготовки православного духовенства командированого в Галичину [858].

Попри те, що Є. Георгіївський вже не був головною постаттю в релігійній політиці на окупованій території він і надалі моніторив стан православних парафій [167, арк. 1, 2]. Внаслідок революційних подій з квітня 1917 р. окуповані території очолив крайовий Комісар Галичини і Буковини Дмитро Дорошенко. Губернським комісаром Чернівців став Олександр Лотоцький, а Тернополя – Іван Красковський. О. Федір Тітов зберіг свої повноваження [832, с. 96, 103, 107, 113].

Загалом, російська адміністрація при відновленні апарату керувалася «Тимчасовим положенням про управління областями Австро-Угорщини зайнятими згідно права війни» від 3 (16) липня 1916 р. [193, арк. 17]. Як і раніше, кордони губерній і військових районів не співпадали з адміністративними одиницями Галицької митрополії. Висилка греко-католицьких священнослужителів у Росію та призначення православних ієрархів в греко-католицькій парафії скоротилися, однак не припинилася.

Російські органи влади намагалися закріпити православ'я у здобутих раніше парафіях, і подекуди розширити свій вплив у повітах Тернопіль, Скалат, Чортків і Печеніжин [1076, с. 215, Див. Додаток Ж., Додаток Ж.1.]. Згідно таємних інструкцій до правил про забезпечення релігійних потреб греко-католицького населення від 12 (25) січня 1917 р. адміністрація пресвітера в першу чергу намагалася призначити на вакантну греко-католицьку парафію православного отця. Тільки у випадку, якщо місцеві жителі категорично вимагали греко-католицького пароха то з санкції генерал-губернатора такий отець міг бути призначений з місцевого деканату [196, арк. 68].

Нова влада протягом вересня-жовтня 1916 р. організувала перепис греко-католицького духівництва [952, с. 214]. Додамо, що у богослужіннях з 26 вересня (9 жовтня) 1914 р. зберігалася заборона під загрозою штрафу чи ув'язнення на молитви за імператорів Австро-Угорщини [185, арк. 13, 29, 30; 276, л. 46]. В рамках розширення «опіки» над греко-католицьким духовенством 19 січня (1 лютого) 1917 р. Ф. Трепов постановив, що церковні речі, книги і начиння з

зруйнованих церков мають бути передані на зберігання губернатору [192, арк. 1]. Циркулярами від 4 (17) серпня № 6283 та 24 серпня № 7101 1916 р. генерал-губернатор анонсував відновлення навчального процесу у тиловому районі [197, арк. 51]. Умовами відкриття навчального закладу стали наявність санкцій і фінансового самозабезпечення [125, арк. 1, 14, 15]. Попри обмеження греко-католицьке духовенство на законній основі повернулося у навчальний процес [952, с. 217].

Більше того, нова російська адміністрація з більшою терпимістю ставилася до ініціатив відкриття і діяльності товариств і організацій, які допомагали постраждалому населенню. Завдяки цьому греко-католицьке духівництво змогло повернутися і до опікунської діяльності. Провідними організаціями які свідомі українські отці змогли відновити стали «Охоронки». І русофіли, і українці вливалися у організовані окупаційною владою повітові благодійні комітети [952, с. 219].

Щоб уникнути суспільної напруги та неоголошеного протистояння між представниками греко-католицького і православного кліру адміністрація допустила відносно вільне сповідання греко-католицького обряду. Додамо, що формування нових укріплених ліній фронту, які утримувалися довгий час унеможливило динамічну війну. Це спонукало російських військових адаптовуватись до діяльності в межах Галицької митрополії ГКЦ.

Російські кола і надалі не визнавали українців, як окремої нації. Діяльність організацій українського характеру залишалися під забороною [186, арк. 5, 6]. Діяльність вже існуючих товариств пильно відстежувалося. У школах та бібліотеках вилучали матеріали антиросійського змісту та книги друковані «малоросійською» мовами [133, арк. 122]. Більше того, греко-католицькому духовенству було суворо заборонено організовувати навчання у притулках [197, арк. 219–220]. Отже ставлення окупаційної влади до українців і надалі залишалося упередженим.

Наростання суспільної напруги в Росії впродовж лютого-березня 1917 р. позначилось на політиці щодо окупованих територій. Постановами від 12 (25)

березня 1917 р. у богослужіння введено поминання Тимчасового Уряду. Через місяць поминання імператора Николая II під час служб було скасовано [952, с. 216]. Згідно розпоряджень ТУ були проведені численні поступки представникам католицьких конфесій [923, с. 3]. Наказом Ф. Трепова № 151 від 15 (28) березня 1917 р. в генерал-губернаторстві поширено дію розпоряджень про загальну політичну амністію [191, арк. 21, 22]. Це започаткувало повернення висланих у Росію священнослужителів ГКЦ та їхніх родичів. Згодом, 20 березня (2 квітня) 1917 р. Ф. Трепов видав циркуляр № 15222 згідно якого дещо спрощено призначення греко-католицьких священників на парафії [193, арк. 17, 18]. Врешті, 5 (18) квітня 1917 р. він же поширив на окуповані території постанову ТУ про скасування існуючих обмежень на віросповідання [127, арк. 127, 128; 1093, с. 68].

У цьому контексті науковий інтерес представляє доля глави Греко-Католицької Церкви А. Шептицького. Відмовившись свого часу обміняти митрополита А. Шептицького на запропонованих австро-угорською стороною кандидатів Росія у лютому 1917 р. мимоволі пов’язала його долю з російським священником Ніколаєм Рижковим. Після арешту у 1914 р. останній опинився у в’язниці м. Відень де проти нього розпочали слідство. Основним російським спостерігачем за діями священника став іспанський посол в Австро-Угорщині А. де Кастро. В цей час нейтральна Іспанія представляла інтереси Росії у Австрії (Цислейтанії), а США – в Угорщині (Транслейтанії) [275, Обзоръ дѣятельности Министерства Иностранныхъ дѣлъ по заботѣ о военноплѣнныхъ; Справка о томъ, какія нейтральныя государства защищаютъ интересы союзниковъ въ непріятельскихъ странахъ; 1089, с. 41–45; 1099, с. 132].

Використовуючи свої посольства у Іспанії, Румунії, Данії і Швеції представники Росії запропонували австрійській стороні наприкінці 1915 р. обміняти угорського капелана Ружичка (?) на о. М. Рижкова. У березні 1916 р. кандидатом на обмін став український греко-католицький священник Володимир Гоцький. В обох випадках представники Австро-Угорщини відмовляли покликаючись на судове слідство проти о. Н. Рижкова [273, Справка. По дѣлу Настоятеля церкви въ Прагѣ и Карлсбадѣ. о. Николая Рыжкова.].

У відповідь російська сторона вдалася до силових методів. Дев'ятого (22) листопада 1916 р. через іспанського посла у Відень було відправлено повідомлення з пропозицією протягом місяця обміняти о. Рижкова на оо. Карла Дрекселя або Станіслава Гавеля інакше останнім погрожували погіршити умови інтернування в Росії. Оскільки австро-угорська сторона не піддалася на цей ультиматум 27 січня (9 лютого) 1917 р. Росія сповістила Австро-Угорщину про переведення священників на суворий режим утримання у в'язниці на що отримала погрозу контрзаходів [273, (СПРАВКА. По дѣлу Настоятеля церкви въ Прагѣ и Карлсбадѣ. о. Николая Рыжкова.)]. Цей крок викликав протест з боку підросійських поляків. Ішлося про священника польської національності С. Гавеля, а Святий Престол ще з кінця осені 1916 р. відстежував становище о. К. Дрекселя [1037, с. 480].

У підсумку, 24 лютого (9 березня) 1917 р. у Петроград надійшла телеграма з Копенгагену про підготовку суду над о. Н. Рижковим по обвинуваченню у державній зраді. Австро-Угорщина сторона запропонувала звільнити о. Миколая та диякона Александра Соловйова в обмін на митрополита А. Шептицького [273, (Справка. По дѣлу Настоятеля церкви въ Прагѣ и Карлсбадѣ. о. Николая Рыжкова.)]. Зміна правлячої верхівки внаслідок революційних подій у Російській імперії протягом лютого-березня 1917 р. змусила новий уряд переглянути свою позицію. Нова російська адміністрація врешті погодилися і звільнила А. Шептицького, виступивши однак із заявою, що не відповідатиме за його подальшу долю. У відповідь на це цісарська сторона відпустила диякона А. Соловйова, а щоб натиснути на Росію 7 травня 1917 р. засудила о. Н. Рижкова до смертної кари [1037, с. 472].

Останній крок викликав нову хвилю невдоволення в російському суспільстві. У газеті «Новое время» № 14771 за 1917 р. з'явилася анонімна стаття у якій автор констатував, що «…министерство иностранныхъ дѣлъ уже проспало освобожденіе русскаго священника…» [273, Смертный приговоръ русскому священнику. *Новое Время,* 1917, № 14771]. Протягом травня того ж року у Нижньому Новгороді, Москві, Харкові, Миколаєві та інших містах відбулися

з'їзди і збори духовенства та парафіян, які виражали протести проти вироку і закликали чинну владу добитися звільнення о. Н. Рижкова [273, Телеграмма Министру иностранных дел Петроград Изъ ПТГ Нижнновгорода 115501, 62/61, 20, 21, 11. 22 май 1917.; Телеграмма № 58707. Петроград Председателю Совета Министровъ Князю Львову. Изъ ПТГ Москвы 637091 59 19 13 22. 22. Май 1917; Телеграмма № 2/75. Петроград Господину Председателю Министру Львову; Изъ ПТГ из Харькова 233702 76/75 20 В. 24. май 1917.; Телеграмма № 4388. Петроград. Господину министру иностранныхъ делъ; Изъ Николавева, 27 май 1917.)]. Ці обставини та розруха в державі спонукали ТУ видати митрополитові А. Шептицькому документи, а відтак дозволити повернутися додому ще трьом греко-католицьким священникам.

Урешті в липні 1917 р. на території нейтральної Швеції було проведено обмін полоненими. Таким чином, і високопреосвященний А. Шептицький і о. Н. Рижков врешті здобули змогу повернутися додому. Щоправда російські політичні кола не погребували надрукувати в пресі фальшиві чутки про йменування А. Шептицького греко-католицьким митрополитом Київським і Галицьким напередодні його виїзду з Росії щоб зіпсувати йому авторитет в Росії та УНР [87, арк. 35].

Тим часом, 13 березня 1917 р. генерал-губернатор Ф. Трепов склав повноваження [1025, с. 51]. Обласний комісар Д. Дорошенко виношував ідею стабілізувати розбурхане політичне та соціальне середовище на окупованій території. Основний акцент було зроблено на здобутті лояльності «підавстрійських» українців шляхом скасування національних і культурних обмежень. Серед чиновників нової російської окупаційної адміністрації зросла частка українців в той час як військові справи залишилася у віданні генерала А. Брусилова [832, с. 101, 102, 106, 109, 110].

У співпраці з комісаром А. Шептицький призначив вікаріїв для управління окупованими деканатами: редемптористa Ф. Бонна у Львівській архієпархії, о. М. Теодоровича у Станиславівській єпархії та о. К. Костецького у деканатах в Чернівецькій губернії [70, арк. 3, 4; 196, арк. 23; 1033, с. 93]. Додамо, що нова

адміністрація розширила можливість для участі громадян у політичному житті краю. Зокрема у Тернополі виникла Українська Тернопільська Рада, заступником голови якої став о. Григорій Скасків. Тобто греко-католицьке духовенство отримало можливість для політичної активності [975, с. 158].

Більше того, у травні-липні 1917 р. почалася репатріація інтернованих до Росії священників ГКЦ через призначення на парафії в окупованій території митрополії [371, с. 3]. Таким чином, оо. Омелян Боберський, Василь Матвієйко, Николай Рицар, та деякі інші отримали посади в деканатах Львівщини і Станиславівщини. Це дозволило їм повернутися до Австро-Угорщини внаслідок деокупації краю у серпні 1917 р. У результаті переговорів до Галичини повернулися оо. Онуфрій Гадзевич, Гавриїл Казанівський, Омелян Каленюк, Василь Пелех, та інші священнослужителі.

Однак, отриманих впроваджень виявилося недостатньо. Впродовж воєнної кампанії липня 1917 р. російські війська захопили останній деканат Станиславівської єпархії та два деканати Львівської архієпархії. Внаслідок свавілля військових і погрому у Калуші авторитет Росії було остаточно підірвано [832, с. 123, 133]. Розпочатий наприкінці липня контрнаступ австро-угорських військ нівелював воєнні здобутки російської армії [Див. Додаток З.]. Після евакуації канцелярія обласного комісара була розпущена у Києві, канцелярія Тернопільської губернії опинилася у Прилуках а Чернівецької – у Берестині. Відступ супроводжувався активним мародерством, реквізиціями і вивезенням збіжжя до Росії [832, с. 148].

Восени 1917 р. у Львівській архієпархії під контролем російської фронтової адміністрації залишилися тільки деканати Гримайлів, Скалат, Нове Село, Підкамінь і Броди, а у Станиславівській єпархії – частина Сучавського деканату. У ході відступу з Тернопільського і Збаразького повітів російські війська руйнували цю територію. Окремі частини здійснювали грабіжницькі рейди на деокуповану територію [188, арк. 137]. Взимку 1917–1918 рр. окуповані повіти перейшли у підпорядкування УНР [1025, с. 66]. Після укладення Брест-

Литовського мирного договору австро-угорська сторона остаточно відновила контроль над державним кордоном [Див. Додаток З.].

Отже греко-католицьке духовенство Галицької митрополії ГКЦ стало небажаним елементом в експансіоністських цілях Російської імперії. Політику держави щодо нього можна назвати «політикою контрольованою віротерпимості». З вересня 1914 р. по червень 1915 р. окупаційна влада пробувала заспокоїти греко-католицьке духовенство декларуванням віротерпимості. Попри це відбувалося усунення місцевих авторитетних лідерів, насадження православної віри та накладення обмежень на діяльність духовенства при невизнанні їх національної окремішності.

Другий етап, який тривав із серпня 1916 р. по березень 1917 р. характеризувався спробою поступок ГКЦ при збереженні основної імперської ідеології. Попри певне розширення можливостей для діяльності греко-католицьких священників вони продовжували розглядатися як небажаний елемент, який потребував строгого контролю. Революційні події лютого-березня 1917 р. спонукали російську владу до певного пом'якшення у ставленні до греко-католицького духовенства шляхом скасування деяких національних обмежень. Ці заходи не здобули довіри місцевого кліру, що стало одним із чинників того, що російська адміністрація так і не змогла закріпитися на окупованій території.

Таким чином, напередодні Першої світової війни представники духовенства Галицької митрополії ГКЦ залишалися підданими Австро-Угорщини і плекали розвиток української ідентичності. До початку війни цісарська адміністрація балансувала між українською та русофільською суспільно-політичними течіями. Напередодні війни посилилися заходи проти носіїв русофільської ідентичності, які переросли в репресивні заходи впродовж 1914–1915 рр. та суттєво торкнулися українських позицій. Масові репресії доповнені невизнанням української державності відштовхнули греко-католицьке духовенство від австрофільства. Цісарський уряд не докладав зусиль, щоб виправдати прорахунки, а використовував ресурси духівництва для забезпечення матеріальних і духовних потреб фронту.

Адміністрація Російської імперії виношувала ідею інкорпорації території заселеної українцями, вважаючи їх складовою частиною російської нації. У імперії розробляли проєкти включення ГКЦ до структур РПЦ. Впродовж 1914–1915 рр. російська адміністрація неодноразово порушувала задекларований принцип віротерпимості чим відштовхнула греко-католицький клір від себе. В міру поразок з 1916 р. і революції 1917 р. відбулися спроби лібералізації політики щодо ГКЦ однак вона нівелювалася подальшим невизнанням українців як окремої нації що, врешті стало однією з причин поразок держави.

РОЗДІЛ 3. Вище духовенство ГКЦ у час Великої війни

3.1. Релігійна та громадська діяльність митрополита Андрея Шептицького та генерального вікарія Андрія Білецького в 1914–1918 рр.

Бойові дії охопили Львівську архієпархію влітку 1914 р. і завершилися її деокупацією у лютому 1918 р. Із самого початку митрополит Андрей задекларував лояльність до Австро-Угорщини, сподіваючись, що перемога держави матиме позитивні наслідки для української нації та його власної екуменічної діяльності. Це призвело до арешту владики російськими структурами та вимушеної передачі управління архієпархією вікарію о. Андрію Білецькому. Подальші невдачі Росії у війні дозволили архієпископові в 1917 р. здобути свободу, повернутися та продовжити відновлення дієцезії. Обидва діячі постали перед проблемами балансування між воюючими сторонами, наслідками бойових дій і кадровим голодом.

Як таємний радник імператора митрополит одним з перших дізнався і 29 червня 1914 р. оприлюднив відозву з гострим засудженням вбивства Франца Фердинанда. Так само владика опублікував пастирський лист із приводу початку війни з Сербією. У ньому, посилаючись на конституційну політику цісарського двору А. Шептицький закликав населення виконати громадянський обов’язок перед державою та видав вказівки священникам щодо дій у воєнний час [662, с. 69–73].

Початок війни перервав повсякденну діяльність митрополита. В цей час він працював над організацією зборів комісії фонду для вдів і сиріт по священниках, хіротонією молодих отців та ін. [801, с. 64]. Була призупинена й активна політична діяльність архієпископа в Галицькому сеймі [925, с. 73]. Через консула міністерства зовнішніх справ Емануеля Урбаса А. Шептицький 15 серпня 1914 р., представив на розгляд уряду авторський проєкт утворення і «перехідного» устрою української держави на території Російської імперії [991, с. 35, 43]. Чинниками її організації було вказано «введення адміністрації і війська» з «козацькими»

атрибутами, українізація діловодства і унезалежнення церкви. Між іншим, А. Шептицький висунув свою кандидатуру для вирішення церковного питання у майбутній державі [40, арк. 31; 822, с. 824–826; 917, с. 14; 1108, с. 34].

Для втілення проєкту владика усвідомлював необхідність створення українських збройних формувань за прикладом польських легіонів. У цьому питанні він кооперувався з українським парламентським представництвом та СВУ [909, с. 41]. Як приватна особа А. Шептицький долучився до підтримки полку УСС, який комплектувався з українців греко-католицького віросповідання [998, с. 124]. З особистого рахунку митрополит жертвував кошти на потреби формації, підтримував контакт з Бойовою управою та представляв їхні інтереси перед урядом. Більше того, А. Шептицький намагався схилити свого брата С. Шептицького перейняти командування над УСС. На жаль, останній відхилив пропозицію [1014, с. 19, 20]. Додамо, що владика відвідав Бойову управу 27 серпня та зустрічався з представниками УСС напередодні їхнього виїзду зі Львова 29-го числа [296, с. 2].

Через прорив армій Росії на східному фронті в 1914 р., гостро постали проблеми репресій австро-угорських силових структур щодо «русофілів». Це спонукало А. Шептицького оприлюднити пастирське послання від 21 серпня 1914 р. У документі митрополит повторно закликав українців не порушувати присяги і виконати обов’язок перед державою [822, с. 827–828]. З метою сприяння поширенню пастирського листа він отримав підтримку представників Верховного командування армії у Львові [23, арк. 1]. Крім цього 18 серпня 1914 р. митрополича консисторія закликала усіх священників повернутися у місця виконання пастирських обов’язків [804, с. 79]. Російський наступ спровокував і заходи щодо збереження церковного майна. Так, владика Андрей зустрівся з професором Іваном Левинським із яким розробляв можливі варіанти щодо порятування митрополичого архіву [16, арк. 6].

Були також прийняті окремі рішення стосовно русофільського фактору. В діловодстві консисторії посилили дотримання фонетичного правопису. Окремими вказівками було заборонено передплату русофільського видання «Прикарпатская

Русь» та розпочато роботу щодо обліку інтернованих. Щодо становища деяких із них А. Шептицький протягом серпня 1914 р. звертався у Галицьке Намісництво [68, арк. 112; 820, с. 608].

Згідно даних запропонованих істориком Р. Івасівим напередодні Великої війни сумарний капітал А. Шептицького перевищував 750 млн. крон [988, с. 61]. Війна спричинила труднощі у фінансових операціях митрополита, зокрема гостро постала проблема державних виплат. Для прикладу, Галицьке намісництво не оплатило послуг управителя Ставропігійської друкарні С. Бекера за 15 000 примірників пастирського послання від 21 серпня 1914 р. Організувати оплату довелося владиці [57, арк. 25–27]. Проблемою стала також мобілізація та воєнні реквізиції, які спричинили застій і збитки підприємствам куди інвестував кошти митрополит. Так, начальник тартаку в Осмолоді сповістив митрополита про згортання і фактичне призупинення робіт в Осмолоді та Брошневі через мобілізацію [36, арк. 16].

Як відомо, третього вересня 1914 р. російські війська увійшли до Львова. Попри наполягання цісарського уряду митрополит залишився у місті [897, p. 21]. Російська адміністрація відмовилася прийняти запропоновану міським магістратом добровільну кандидатуру А. Шептицького в якості заручника [156, арк. 1, 2]. Митрополит зустрівся з командиром VIII армії О. Брусиловим 5 вересня 1914 р. у Бібрці [1072, с. 152]. Генерал у мемуарах зазначив, що застеріг владику Андрея проти необдуманих дій, а полковник Шереметьєв встановив йому домашній арешт [15, арк. 34; 828, с. 86]. Разом із тим уже 6 вересня 1914 р. він виступив в Успенській церкві м. Львова з засудом воєнної розрухи і протиставив обрядову вищість ГКЦ над цезаропапізмом РПЦ [822, с. 829–380; 857, с. 169]. Вірогідно, що усвідомлення неминучості російських санкцій і небажання перетворитися на маріонетку спонукали А. Шептицького зважитися на цей крок. Як наслідок, вже 12, 14 і 15 вересня 1914 р. у Святоюрському комплексі було проведено обшуки. Їх результатом стало вилучення робочої документації митрополита, якими окупанти прагнули обумовити його усунення, через обвинуватити в пропаганді унії в Росії [15, арк. 26; 916, с. 67]. Врешті, 19 вересня

того року Андрея Шептицького у супроводі о. Й. Боцяна, о. Й. Ґродського та І. Готри вивезли зі Львова [1072, с. 152].

Зауважимо, що ще після обшуку 15 вересня 1914 р. митрополит передав управління адміністрацією вікарію о. А. Білецькому. Цікаво, що у серпні 1914 р. жандармські структури Австро-Угорщини, підозрюючи митрополита у русофільстві позбавили його права виїзду зі Львова. Перейнявши управління архієпархією адміністратор А. Білецький розпочав 26 вересня 1914 р. моніторинг стану парафій. У своїй діяльності він налагодив зв'язки з іншими ієрархами. Зокрема, вікарій 31 грудня 1914 р. зустрівся з римо-католицьким архієпископом Юзефом Більчевським та обговорив окремі прогалини в російському законодавстві [919, с. 172; 953, с. 153]. Водночас, вікарій о. А. Білецький спробував заповнити вакуум парафій, які залишили священники під впливом бойових дій. До кінця російської окупації Львова адміністрація вікарія добилася санкцій на службу для 144-х священнослужителів ГКЦ. Цим частково вдалося призупинити посягання російських православних священників на парафії митрополії. У Львові о. Білецький зумів не поступитися жодним греко-католицьким храмом під остаточне фактичне і юридичне використання православним духовенством. Попри репутацію русофіла вікарій не здійснював богослужінь за російських владик та державців. Шляхом легального ухилення і затягування виконання приписів окупаційних властей адміністрація А. Білецького змогла утриматися до повернення австро-угорської адміністрації та уникнути обвинувачень в колабораціонізмі [953, с. 145; 954, с. 182–183].

Впродовж воєнних кампаній травня–серпня 1915 р. блок Центральних держав деокупував майже всю Львівську архієпархію за винятком Збаразького, Новоселицького, Тернопільського, Микулинецького, Теребовлянського, Скалатського та Грималівського деканатів. Прагнучи уникнути інтернування, вікарій із 16 по 18 червня 1915 р. переховувався у приміщенні Дяківської бурси на вулиці Петра Скарги 2 (нині – вул. Євгена Озаркевича, 2). Після повернення австро-угорської армії до Львова о. Андрій у складі делегації священників ГКЦ привітав головнокомандувача Фрідріха Австрійського та провів урочисте

богослужіння. Після зустрічі з намісником В. Коритовським вікарій отримав дозвіл на діяльність [100, арк. 7, 9 (зв.)].

У 1915 р. здійснено стабілізаційні кроки справ архієпархії. Уже 22 липня того року відновлено випуск офіційного видання «Львівско-Архиепархіяльні Відомости». Окрім численних розпоряджень спрямованих на допомогу і забезпечення потреб армії 22 липня 1915 р. було розпочато новий моніторинг стану парафій. Динамічний 1915 рік завершився прийомом німецького імператора Вільгельма II, 6 грудня, в соборі Св. Юра [100, арк. 7–9].

У 1916 р. постала проблема запровадження григоріанського календаря. Військове командування Австро-Угорщини через міністра просвіти і віросповідань Макса Гусарека, єпископа Е. Бєліка та Галицьких намісників Германа Колярда, Еріха Діллера та Карла Гуйна намагалися спонукати о. Андрія провести реформу у Львівській дієцезії, або санкціонувати перехід на новий стиль військовослужбовців. Вікарій виразив свій протест міністрові просвіти та скерував послання у Рим через Апостольську нунціатуру у Відні. Покликаючись на відсутність митрополита та окупацію частини архієпархії о. Білецький відмовився здійснювати реформу [100, арк. 7, 8; 370, с. 3].

Внаслідок контрнаступу 1916 р. російські війська знову окупували території Тернопільського протопресвітеріату, та ще 4-х деканатів архієпархії [Див. Додаток З.]. В рамках допомоги біженцям митрополичий ординаріат взявся за облік евакуйованого кліру Станиславівської єпархії. Того ж року було розпочато слідство на 38-х священників архієпархії, які виїхали до Росії [Див. Додаток Є.]. Також почали функціонувати «Український Захист ім. Митрополита Андрея гр. Шептицького» та «Комітет для опіки над евакуйованими» [1006, с. 13]. Наприкінці 1916 р. вікарій разом з Крижевицьким єпископом Діонісієм Няраді був на похороні імператора Франца у Відні. Згодом, 27 грудня 1916 р. о. Білецький склав присягу новому імператорові Карлові [100, арк. 1].

Внаслідок бойових дій літа 1917 р. Австро-Угорщина змогла повернути фактично всю Львівську архієпархію (Скалатський, Грималівський,

Новосільський, Підкаменецький і Бродівський деканати були відвойовані тільки у лютому 1918 р.) [Див. Додаток З.]. Нами виявлено інформацію про 21 священника, які були рукоположені в період вікаріату о. Білецького [Див. Додаток Б.]. Обряд висвячення здійснювався вірменським архієпископом Йосифом Теодоровичем [380, с. 2, 3]. До того ж було остаточно відновлено роботу Львівської семінарії [100, арк. 10]. 4 вересня 1917 р. генеральний вікарій приймав у Святоюрському комплексі Саксонського монарха Фрідріха Августа III [953, с. 149]. Додамо, що вікаріат Андрія Білецького тривав з 19 вересня 1914 р. по 10 вересня 1917 р. [953, с. 140].

Тим часом двадцятого вересня 1914 р. митрополита А. Шептицького доправили до Києва [833, с. 44]. Під час перебування в готелі «Континенталь» А. Шептицький 10 (23) вересня написав вітальний лист імператору Николаю II у якому констатував успіх росіян у захопленні Галичини та просив його раціонально правити на новоприєднаних землях [815, с. 80, 81; 1072, с. 164; 898, р. 22]. В порядку речей є те, що духовенство вимушено підпорядковується тій державі, яка контролює їхню канонічну територію, тому дане послання не є проявом колабораціонізму. Це усвідомлювала і російська сторона, через що і не випускала владику до міста [1072, с. 164]. Згідно постанови міністра Владимира Джунковського А. Шептицького етапували до Нижнього Новгорода [15, арк. 3]. Після короткочасного утримання в готелі «Россия» на початку жовтня 1914 р. митрополита перевели у Курськ [402, с. 3; 1034, с. 19].

Владику інтернували через обвинувачення в організації «унійної пропаганди» в Росії та його роль в українському національному русі [922, с. 6]. Із жовтня 1914 р. митрополит проживав у Курську в готелі Полторацького, а згодом – у приватному будинку за адресою Почтовый Переулок ч. 18 [41, арк. 24; 402, с. 3]. Тут на Різдво 1915 р. його відвідав о. Й. Боцян і наприкінці січня передав йому посилку [28 арк. 1, 2]. Водночас архів владики було виявлено окупантами 11 (24) лютого 1915 р. у підвальних приміщеннях Святоюрського комплексу внаслідок допиту каменяра Лева Геца. Аналогічний обшук було проведено і в приміщенні Національного музею і його директора Іларіона Свєнціцького [16,

арк. 1, 3, 44]. Віднайдені документи було направлено до Петрограду [812, с. 489–494].

Після детального аналізу архіву 27 липня 1916 р. російські спецслужби сповістили про виявлення доказів «шкідливої» діяльності архієпископа [819, с. 133, 134; 932, с. 178]. Це дало російській адміністрації привід відтермінувати переговори щодо обміну владики. У вересні 1916 р. А. Шептицького перевезли у Суздаль, де залишили під наглядом ігумена П. Борисовського у Спасо-Єфимівському монастирі. Згодом, у січні 1917 р. митрополит вже перебував під наглядом у м. Ярославль [115, арк. 15; 404, с. 1; 818, с. 707, 712]. Десятого листопада 1916 р., перебуваючи у Суздалі високопреосвященний написав звернення у російське міністерство внутрішніх справ. У документі владика клопотав перед російським урядом провести ретельний розгляд справ інтернованих греко-католицьких священників. Також він просив покращити становище галицько-українських біженців, припинити «навернення» греко-католиків до православної віри та дозволити уніатам вільно сповідувати свою релігію [14, арк. 2, 3].

Після Лютневої революції навесні 1917 р. ТУП оприлюднило «Декларацію Петроградського відділу «Товариства українських поступовців»» від 9 (22) березня у якій, було вміщено вимогу звільнити з ув'язнення А. Шептицького [838, с. 330]. У короткий термін у Думі було схвалено пропозицію міністра О. Керенського про звільнення митрополита. Це планувалося використати для врегулювання гучної справи о. Николая Рижкова. Рішення було реалізоване і владика прибув до Петрограду 18 (31) березня 1917 р. [956, с. 102–104; 1095, с. 12]. Через захворювання він вимушено затримався у Могилівського єпископа Яна Цепляка [337, с. 3]. Після одужання у другій половині квітня 1917 р. митрополит вирушив до Києва задля врегулювання справ греко-католицьких священників, аналізу подій і перспектив поширення унії в Україні [956, с. 110].

Нами встановлено, що у А. Шептицького був ще особистий мотив для подорожі. Як з'ясувалося, у 1915 р., російській військові спалили маєток Шептицьких у Прилбичах, а брата владики – Александра з родиною примусово

евакуювали до Російської імперії. Станом на весну 1917 р. останній перебував у м. Бершадь і митрополит планував зустрітися з ним [813, с. 105, 111, 117]. Щоправда, зустріч, вочевидь, не відбулася.

Після приїзду до УНР митрополит А. Шептицький розгорнув організаційну діяльність. На конференції греко-католицького духовенства, 29–30 квітня 1917 р., він призначив вікаріїв для греко-католицьких священників в УНР, окупованих деканатів Галицької митрополії, а також душпастирів для найбільших міст України. Крім того, владика узгодив з Д. Дорошенком призначення колишніх інтернованих священників на окупованих територіях. У Києві владика зустрічався з М. Грушевським, В. Винниченком та іншими діячами, виступав на селянському з'їзді та провів заупокійне богослужіння за І. Франком на прохання його доньки [99, арк. 87, 89; 846, с. 147; 956, с. 104–106].

Тим часом, у зв'язку із засудженням австро-угорським судом о. Николая Рижкова до смертної кари міністр іноземних справ Тимчасового уряду М. Терещенко у терміновому порядку викликав митрополита до столиці [273, л. 190]. Транзитом через Москву останній прибув до Петрограду [1070, с. 71, 72]. У ході переговорів владику ознайомили з подробицями його обміну на о. Николая. Поки тривали перемовини Андрей Шептицький виступив співорганізатором Петроградського собору 20–31 травня (11–13 червня) на якому було засновано Греко-Католицьку Церкву в Росії [1099, с. 135, 136]. Завдяки папським повноваженням владика здобув на соборі право на схвалення і апеляцію постанов екзарха та виокремлення зі сфери його впливу території України та Білорусі [956, с. 106; 965, с. 262; 972, с. 19]. Адміністрація ТУ визнала постанови собору [831, с. 2; 893, p. 71].

Тим часом, у супроводі оо. Й. Боцяна, Й. Ґродського та Іринея Готри А. Шептицький прибув 9 липня 1917 р. до Стокгольму, де відбувся обмін полонених між Росією та Австро-Угорщиною [34, арк. 4, 5]. Однак, невдовзі після від'їзду митрополита у матеріалах російської преси з'явилася інформація про призначення А. Шептицького митрополитом Київським і Галицьким [379, с. 2].

Нам не вдалося встановити першоджерело міфу, однак певні що це було зроблено з метою компрометації ієрарха.

Попри наполягання міністра Оттокара Черніна якнайшвидше повернутися на терени Австро-Угорщини владика Андрей спробував через Німеччину і Швейцарію потрапити до Риму. Він мав намір скласти присягу папі Бенедиктові XV, затвердити постанови Петроградського собору та добитися додаткових санкцій на місіонерську діяльність на теренах Російської імперії. Вже 29 липня 1917 р. митрополит прибув до Швейцарії, однак не отримав дозволу на перетин італійського кордону і був змушений урешті повернутися до Австро-Угорщини [956, с. 108].

Завдяки сприянню «Комітету зустрічі» на честь приїзду митрополита до Відня 26 серпня 1917 р. було проведено урочистий прийом. У резиденції Вартхольд владика провідав імператора Карла, а також табір галицьких переселенців у Гмюнді [62, арк. 132]. Імператор Карл прийняв присягу від А. Шептицького та нагородив його орденом Леопольда (27 серпня 1917 р. митрополит отримав документ, а орден був йому направлений Намісництвом аж 15 грудня 1918 р.) [44, арк. 20, 21; 339, с. 1]. Крім того, перебуваючи у Відні, 30 серпня 1917 р. владика провів канонічний процес розпізнавання мощей Св. Йосафата Кунцевича. Невдовзі мощі було доставлено до столиці. У присутності п’яти єпископів та протоігумена ЧСВВ було підтверджено їх автентичність [663, арк. 127–132]. 10 вересня 1917 р. митрополит прибув до Львова [956, с. 109; 1106, с. 150].

Двадцять третього вересня 1917 р. у перемишльській катедрі А. Шептицький організував хіротонію Й. Коциловського. Обряд було проведено у співслужінні з єпископами Г. Хомишиним та Д. Няраді [37, арк. 25–31; 289, с. 3]. До листопада 1918 р. митрополит висвятив 45 архієпархіальних священників [Див. Додаток Б]. У 1917 р. митрополит доручив управителю церковних маєтків о. Т. Войнаровському закупити розорені єврейські господарства на 52 000 моргів. Цю землю планувалося використовувати для подальшої парцеляції. Крім того 1918 р. владика купив 3 800 моргів лісу у с. Посіч поблизу Станиславова, частку

прибутку з якого було вкладено у потреби сиріт [830, с. 64–66]. До слова, у жовтні 1918 р. А. Шептицький організував пошук нафтових родовищ для закупівлі [56, арк. 64].

Окремо митрополит виділив субсидії на підтримку Українського Національного музею [92, арк. 62, 63]. Це дозволило поповнювати музейний фонд експонатами та матеріалами особового характеру українських діячів, серед яких напрацювання Ярослава Окуневського, Євгена Олесницького та ін. [75, арк. 25; 83, арк. 16]. Додамо, що певну фінансову і посередницьку допомогу від А. Шептицького в цей час отримали також науковці Іван Панькевич, Ярослав Пастернак, Іван Пулюй, Степан Рудницький та ін. [76, арк. 147; 77, арк. 33; 80, арк. 147; 81, арк. 51, 52].

Двадцять сьомого жовтня 1917 р. митрополит здійснив візит до табору УСС між селами Пісочне та Дроговиж. На станції Миколаїв його вітала депутація УСС. Наступного дня у співслужінні з капеланом Анатолем Базилевичем та о. Олександром Юриком Андрей Шептицький провів богослужіння, освятив прапор легіону та взяв участь в урочистостях на свою честь [957, с. 53–55]. Йому вдалося відновити співпрацю з легіоном а також долучитися до репатріації військовополонених. Митрополит надавав фінансову підтримку стрілецькому шпиталю у Львові, сприяв проведенню «Виставки малюнків і світлин Артистичної Горстки і Пресової Кватири УСС» 15 вересня 1918 р. та ін. [45, арк. 3, 4; 92, арк. 62, 63, 80; 825, с. 10; 928, с. 67].

УСС були не єдиною воєнною формацією, з якою владика підтримував зв’язок. Нами встановлено, що 27 січня 1918 р. А. Шептицький зустрівся з Вільгельмом Габсбургом. Контакти з ним були реанімовано з моменту повернення церковного діяча в Австро-Угорщину. В контексті зустрічі митрополит провів богослужіння для військовослужбовців 13-го полку уланів під командуванням ерцгерцога [542, с. 3; 855, с. 296].

Відзначимо, що у листі від 20 листопада 1917 р. вчений І. Пулюй пропонував послові Т. Окуневському залучити зв’язки А. Шептицького до політичної діяльності щодо української справи [97, арк. 1, 2]. На наш погляд, у

цьому не було необхідності, адже ще 23 вересня 1914 р., перебуваючи у Києві, митрополит висвятив о. Й. Боцяна на єпископа Луцького [968, с. 23]. Прагнучи посилити просвітницьку діяльність українських організацій на Волині А. Шептицький відрядив туди о. Й. Боцяна та о. Василя Матвієнка. Одним із завдань їхньої поїздки став аналіз перспектив реставрації Луцької єпархії. Через Томашів отці прибули до Любліна. Під час аудієнції з генерал-губернатором і рідним братом митрополита – Станіславом Шептицьким останній розпорядився сприяти місії о. Й. Боцяна. Скориставшись дозволом, делегація священників впродовж жовтня 1917 р. відвідала Холм, Жмудь, Ковель і Володимир-Волинський [856, с. 109–120]. С. Шептицький доніс братові, що не здійснюватиме жодних нових передач храмів у межах генерал-губернаторства. Так само він був проти діяльності світського унійного духовенства на окупованій території [49, арк. 1–5]. Діяльністю на Волині та відкритими заявами про можливість приєднання до незалежної України територій «підавстрійської» України Й. Боцян привернув увагу польських урядовців. Упродовж січня 1918 р. його допитали у Дирекції поліції у Львові та завели наглядову справу [163, арк. 1–11]. До кінця війни він займався справами греко-католицької семінарії та Митрополичого Рятункового Комітету [406, с. 3; 1065, с. 138].

Наприкінці листопада 1917 р. митрополит Галицький прибув до Австрії: 19 листопада того року він відвідав табір українських виселенців у Зальцбурзі, а 28 листопада – українські семінарські курси у Відні. У перший день грудня 1917 р. А. Шептицький зустрівся з імператором Карлом та намісником Галичини К. Гуйном [38, арк. 86; 369, с. 3; 405, с. 3]. На аудієнції релігійний діяч представив державцям прохання щодо зменшення реквізицій з цивільного населення та обговорив інші труднощі в краї [457, с. 3].

29 грудня 1917 р. через митрополичий ординаріат розпочався збір коштів на будівництво греко-католицької церкви у Києві для якої вже була отримана площа. У цей самий час 14 греко-католицьких отців священнодіяли в УНР під проводом вікарія о. Михайла Цегельського (у Києві, Одесі, Катеринославі, Вінниці, Мотовилівці, навіть в Ростові на Дону) [809, с. 156, 157]. До середини весни

1918 р. на Павлівській вулиці у Києві було споруджено дерев'яний храм, настоятелем якого став о. Микола Щепанюк [Див. Додаток И.]. Наприкінці літа 1918 р. було розпочато будівництво церкви у Одесі [819, с. 155, 156]. Щоправда через встановлення радянської влади подальшу роботу духовенства було зупинено [98, арк. 1].

16 січня 1918 р. митрополит опублікував два пастирські листи. У першому владика виголосив вдячність парафіянам і кліру за вірність державі та обряду та заохотив духовенство ревніше здійснювати пастирські обов'язки та катехизацію. У другому посланні митрополит вмістив додаткові вказівки щодо ретельного проведення богослужінь [823, с. 3–11]. 27 січня 1918 р. А. Шептицький зустрівся з відомим громадсько-політичним діячем Костем Левицьким і запропонував скликати конференцію українських урядовців. Утім, в силу суб'єктивних обставин пропозиція не була реалізована [1015, с. 652].

Вочевидь несподіванкою для митрополита став отриманий патент від 26 січня 1918 р. із канцелярії болгарських орденів на орден «Св. Александър», присвоєнний йому царем Фердинандом I Кобургом [45, арк. 1]. Крім того, 4 червня 1918 р. через Міністра культури і освіти Австро-Угорщини Андрея Шептицького повідомили, що болгарський цар запросив митрополита у Софію для обговорення релігійних питань [47, арк. 18]. Нам не вдалося встановити більше про наміри болгарського самодержця. Митрополит, вочевидь не зміг прийняти запрошення, однак встановив і підтримував контакт з майбутнім аташе України у Софії Юліаном Налисником, який у серпні 1918 р. прибув до Болгарії [74, арк. 71, 72].

Окрема мова про довгоочікуване укладення мирного договору у Бресті, 9 лютого 1918 р., яке було позитивно сприйняте Галицьким митрополитом. Розпорядженням від 15 лютого він постановив духовенству донести текст мирного договору парафіянам під час подячних богослужінь [55, арк. 45]. Поглиблюючи організаційну роботу, владика Андрей скликав єпископів Й. Коциловського та Г. Хомишина на конференції 19–21 лютого 1918 р. у Львові [36, арк. 53–67; 652, с. 27, 28; 824, с. 119–127]. Владики анонсували на 3 березня

1918 р. урочисте богослужіння за мир [535, с. 3]. Наступного дня після конференції з представниками УПР у Палаті шляхти (Herrenhaus) митрополит виголосив промову [364, с. 1; 543, с. 3; 918, с. 138]. Митрополит схвалив приєднання Холмщини до УНР, визнання держави в етнографічних кордонах і її вихід із війни [1098, с. 123]. Така заява отримала схвалення галицьких українців та віденського двору, однак, вочевидь спровокувала охолодження у стосунках з братом Станіславом, який подав у відставку з посади генерал-губернатора [899, s. 214–220]. Невдовзі, високопреосвященний повернувся до Львова, де третього березня під час української маніфестації провів богослужіння та виголосив урочисту проповідь на честь УНР [612, с. 2].

Однак, А. Шептицький був незадоволений затягуванням ратифікації договору. Із цього приводу 12 квітня 1918 р. він очолив делегацію українських послів до міністра-президента Цислейтанії Ернста Зайдлера [837, с. 25]. Невдовзі після цього, владика зустрівся з королем Баварії, Людвігом III Віттельсбахом. Їхня аудієнція відбулася 25 квітня в Мюнхені [541, с. 3]. Діячі обговорили актуальні проблеми перебування німецьких військ в УНР та тематику ратифікації мирного угоди. Подальша відсутність прогресу спонукали владику 14 липня 1918 р. направити імператорові Карлові особистого листа. У ньому автор наголосив, що у випадку загрози з боку Росії УНР стане союзником Австро-Угорщини, а в перспективі він виразив ймовірність призначення очільником УНР Вільгельма Габсбурга. Запорукою союзу А. Шептицький означив ратифікацію всіх постанов Брестського миру та виокремлення території проживання «підавстрійських» українців в окрему адміністративну одиницю [29, арк. 1–5]. Цісарський уряд так і не ратифікував мирного договору.

Одним із найгучніших рішень митрополита Галицького стало розпорядження від 31 серпня 1918 р. «О вихованю питомціїв і евангельских радах». У ньому владика обумовив необхідність виховання висококваліфікованих місіонерських кадрів за римо-католицьким зразком. Саме за свідомими людьми, які готові прийняти целібат як необхідність відданої служби А. Шептицький вбачав майбутнє і запоруку подальшого розвитку української церкви. Тому

митрополит оголосив, що на дванадцять років від 1919 р. половина місць у класах семінарій буде зарезервована виключно для богословів, готових прийняти целібат [1018, с. 1939; 1019, с. 251].

Дев'ятого вересня 1918 р. до митрополита прибула депутація у складі О. Барвінського, К. Левицького, Ю. Романчука, Є. Петрушевича та інших громадсько-політичних діячів, які просили його відтермінувати рішення [837, с. 71]. Аналогічним чином депутація у складі О. Барвінського та Ю. Романчука повторно прибула до митрополита з метою залагодження непорозумінь [334, с. 3]. В цілому негативно відреагувала і українська громадськість. Зокрема, 24 вересня 1918 р. на адресу владики було відправлено резолюцію з протестом українського народного віча, яке відбулося в Бережанах 22 вересня [55, арк. 26]. 28 вересня 1918 р виразило протест також Ставропігійське Братство [46, арк. 40, 41]. Статті з критикою реформи були опубліковані і в газеті «Дїло» Ч 206 та Ч. 207 [381, с. 1; 647, с. 1]. Як зазначив К. Левицький, А. Шептицький «…не загострював справи…» [837, с. 71]. Імовірно, владика погодився на вимоги делегації щодо відтермінування реалізації проекту до закінчення війни.

Вочевидь, усвідомлюючи факт занепаду Австро-Угорщини, як держави А. Шептицький остаточно віддав перевагу ідеї становлення незалежної держави як запоруки подальшого поступу українців. Тому він поглибив зв'язки з українськими представниками в ході засідань УПР у віденському парламенті 10 жовтня та 19 і 21 жовтня у Львові [816, с. 186; 944, с. 3]. Митрополит долучився і до створеної Української Національної Ради. Ще від середини осені 1918 р. владику втаємничили у плани перейняття влади у Львові військовим шляхом [837, с. 28; 924, с. 106]. У ході Листопадового зриву 31 жовтня – 1 листопада 1918 р. митрополичий комплекс опинився на підконтрольній українцям території. Вже наступного дня владика виступив на українському боці на переговорах з поляками [1005, с. 60–69].

Висновуємо, що митрополит Галицький став однією з жертв Великої війни. За свою екуменічну діяльність та національну свідомість він був інтернований російською адміністрацією. Увесь тягар управління Львівською архієпархією був

покладений на вікарія о. А. Білецького. Між тим А. Шептицький здобув свободу внаслідок обміну полонених на о. Н. Рижкова лише 1917 р. Митрополит продовжив розпочату вікарієм справу організаційного відродження митрополії. В рамках екуменізму він посприяв створенню ГКЦ у Росії. А. Шептицький намагався відновити Луцьку єпархію ГКЦ та налагодити діяльність греко-католицького духовенства на теренах УНР. Священнослужитель докладав зусиль задля подолання наслідків воєнної розрухи та підготовки нового духовенства. Митрополит долучався до фінансування українських військових формувань, допомагав дітям-сиротам, українським біженцям. У політичній сфері, позиція Андрея Шептицького зазнала відчутної еволюції – від автономізму у складі Австро-Угорщини до підтримки створення ЗУНР.

3.2. Праця греко-католицьких верховних ієрархів у Перемишлі щодо подолання викликів Першої світової війни

Війна Австро-Угорщини та Росії призвела до особових втрат духовенства у Перемишльській єпархії. Репресії щодо греко-католицького духовенства та воєнна напруга прискорили смерть єпископа К. Чеховича. Тільки перенесення лінії фронту за межі єпархії дозволили новому владиці Й. Коциловському розпочати стабілізаційні заходи. Управління єпархією у 1914–1918 рр. стало складним викликом для владик цієї єпархії.

Початок Великої війни застав найстаршого владику митрополії у Перемишлі. В той час він контролював завершення будівництва духовної семінарії, яке розпочав 25 червня 1912 р.; турбувався про набір абітурієнтів до духовних закладів, вирішував інші організаційні питання. Єпископ виконував також різноманітну церковно-організаційну роботу (хіротонізував молодих священників, сприяв видавництву єпархіального шематизму та ін.) [288, с. 84; 713, с. 4; 714, с. 5; 780, с. 51; 786, с. 74; 787, с. 73].

Першого липня 1914 р. К. Чехович засудив вбивство Франца Фердинанда [785, с. 55, 56]. Те, що у своїй відозві він не згадав Сербію спонукає на думку, що

єпископ не сподівався на воєнні наслідки атентату. У відповідь на оголошення Австро-Угорщиною війни Сербії та Росії К. Чехович оприлюднив додаткові відозви у яких закликав підтримати курс монархії, видав розпорядження щодо порядку богослужінь та інші інструкції священникам [693, с. 81; 694, с. 85; 695, с. 89; 696, с. 95; 894, l. 238].

Вцілому, через воєнні прорахунки австро-угорського командування російська армія мала успіх у захопленні території Перемишльської єпархії. Так, у середині серпня 1914 р під їхнім контролем опинився Сокальський деканат. Станом на кінець листопада 1914 р. російські військові вже закріпилися у повітах Горлице і Бохня, загрожуючи Кракову, та проривалися в Транслейтанію. Єдиними територіями єпархії які не потрапили під контроль ворога стали Мушинський деканат та місто Перемишль [Див. Додаток З.].

Через поразки на фронті Перемишльська єпархія стала ареною арештів греко-католицького духовенства з боку австро-угорських властей. Зокрема, нами встановлено, що за 1914 р. в деканаті Перемишль-Загородній в'язнями Талергофу стали вісім священників, а при евакуації інших чотирнадцятьох парафій шість священиків отримали урядові санкції[1]. Без духовної опіки унійного духовенства залишився 21 основний та 26 «дочірніх» населених пунктів деканату. У деканаті Перемишль-Місто без духовної підтримки опинилося три основних та чотири прилеглих села[2]. Значних втрат зазнав і Перемишль. В місті один священик став в'язнем Талергофу, два було піддано урядовим санкціям а ще вісім – виїхали чи були евакуйованими [Див. Додаток Г.1., Додаток Ґ.1. та Додаток Д.1.].

---

[1] В'язнями Талергофу стали парохи і завідувачі у селах: Хідновичі, Святе (Święte), Болестрашиче (Bolestraszyce), Яксманичі (Jaksmanice), Барич (Barycz), Поздяч (Leszno), Сосниця (Sośnica) та один священник з Перемишля; Примусово і добровільно з деканату евакуювалися парохи сіл Буців, Медика (Medyka), Вірко (Hurko), Негрибка (Nehrybka), Журавиця (Żurawica), Малковичі (Małkowice), Стобно (Stobno) і Дрогоїв (Drohojów). Санкцій з боку Австро-Угорщини з подальшим переходому у ряди біженців зазнали священники сіл Мацьковичі (Maćkowice), Коровники (Krówniki), Вишатичі (Wyszatyce), Валява (Walawa), Радимно (Radymno), Вуйковичі (Ujkowice) та два священники з Перемишля [Див. Додаток В.1., Додаток Г.1. та Додаток Д.1.]

[2] У деканаті Перемишль-Місто священник у с. Вапівці (Wapowce) опинився у Талергофі, у с. Коритники (Korytniki) отець евакуювався, а у с. Острів (Ostrów) священнодіяч виїхав після тимчасового арешту [Див. Додаткок Г.1., Додаток Ґ.1. та Додаток Д.1.]

Попри воєнну загрозу владика К. Чехович залишився у місті. На наш погляд, він пішов на цей крок з метою демонстрації лояльності до цісаря та відданості обов'язку. Єпископ фактично втратив більшу частину свого оточення, однак не припинив релігійно-церковних заходів. Нами виявлено, що 30 серпня 1914 р. у Перемишлі єпископ висвятив 12 священників а єпископська адміністрація розпочала облік арештантів та біженців [Див. Додаток Б.3.].

Шостого вересня 1914 р. до К. Чеховича прибув перемишльський староста Зигмунд Желеський, який передав капітулі усну рекомендацію воєнного керівництва фортеці якнайшвидше покинути місто за прикладом католицького єпископа Юзефа Пельцара. Староста не приховував відомостей про поширення міфу про «руську» зраду, впливу якої піддалося воєнне керівництво, особливо начальник штабу фортеці Оттокар Губерт. Це викликало слушне обурення К. Чеховича, який відмовився покидати Перемишль без розпорядження Галицького намісництва [904, l. 175–177].

Шістнадцятого вересня 1914 р. у ході конференції магістрату і старост єпископа К. Чеховича вдруге попередили про небезпеку подальшого перебування в місті. Міська влада намагалася дистанціюватися від дій австрійських вояків із приводу вбивства 42-х українців й усунення греко-католицького духовенства від богослужінь у шпиталях [903, l. 184; 904, l. 178]. Владика не покинув фортеці і пережив облогу Перемишля російською армією, якою командував Радко Димитрієвим [843, с. 5–7].

Перша облога була перервана контрнаступом Австро-Угорщини. На знак цієї події 22 жовтня 1914 р. у будівлі перемишльської катедри владика К. Чехович провів урочисте богослужіння, провів урочисту процесію до будинку командира оборони Германа Кусманека фон Бургнойштедтена, де виголосив промову [528, с. 2]. Наприкінці жовтня того ж року єпископа запросив на обід спадкоємець престолу Карл Габсбург. К. Чехович прийняв запрошення і обговорив проблему арештів греко-католицького духовенства та запевнив спадкоємця престолу у своїй лояльності [288, с. 86].

11 листопада 1914 р. 11-та російська армія під командуванням Андрея Селіванова розпочала другу облогу міста [1051, с. 18, 19]. Місто Перемишль та 17 навколишніх сіл опинилися в оточенні. За два дні до цього австро-угорські військові спалили всі прилеглі до фортеці села [904, l. 179]. Нами встановлено, що більшість вірян цих сіл були позбавлені духовної опіки греко-католицьких священників. Парохи сіл Болестрашичі і Яксманиче стали в'язнями Талергофу. Священники сіл Вірко, Журавиця і Негрибка поповнили когорту біженців, а священники сіл Острів та Коровники зазнали урядових санкцій [Див. Додаток Г.1, Додаток Ґ.1., Додаток Д.1.].

У своєму листі до генерала Г. Кусманека від 8 січня 1915 р. владика К. Чехович зазначив, що окрім нього у місті залишилося лише 5 каноніків та 2 священники [906, p. 11]. Нам вдалося ідентифікувати серед них архипресвітера о. Кароля Волошинського, крилошанина о. Михайла Мриця, о. Олександра Зубрицького, о Василія Левицького, архидиякона о. Мирона Подолинського, о. Софрона Дяковича, ЧСВВ, о. Володимира Садовського та капеланів К. Куницького, Р. Каленюка, Ю. Бачинського, В. Телішевського [30, арк. 3; 33, арк. 1; 66, арк. 113; 984, с. 91, 92; 904, l. 183]. Їх обов`язком стало надання духовної підтримки вірянам. Згідно підрахунків польського історика Т. Помикача чисельність українських військових становила близько 35 000 осіб, або чверть гарнізону фортеці [900, l. 95–146]. Владика К. Чехович особисто від початку облоги щодня проводив богослужіння а після нього сповідав прихожан у кафедральній церкві [904, l. 181]. Можемо стверджувати, що греко-католицьке духовенство не полишало надії на деокупацію краю в найближчій перспективі. Доказом цього є вихід друком в оточеному Перемишлі 8 грудня 1914 р. тиражу 15-го номеру «Вістника Перемиской Епархиї». У виданні, зокрема вміщено різнорідні розпорядження на 1915 р., однак умови облоги не дозволили поширити примірник [798, с. 101].

Вірогідно на зламі 1914 і 1915 рр. ставлення австрійських військових кіл у Перемишлі до греко-католицького духовенства дещо пом'якшилося. Отців вже допускали до богослужінь у шпиталях, а один із шпиталів було навіть розміщено

у приміщеннях та каплиці нової семінарії. Капелан Касіян Куницький здійснював богослужіння для поранених у шпиталі № VIII, а о. Василь Телішевський – при шпиталі військової частини № 4. [33, арк. 1–3; 66, арк. 113]. Командувач гарнізону Г. Кусманек частіше радився з преосвященним К. Чеховичем щодо його впливу на мобілізованих вояків. 22 грудня 1914 р. в капітулу привезли на бесіду з єпископом угорських солдат, які свідомо скалічили себе. Сьомого січня 1915 р. Г. Кусманек звернувся до владики К. Чеховича з проханням вплинути на деяких українських солдат з метою припинення їх дезертирства [904, l. 186, 187]. У відповідь на це єпископ впродовж 13–16 та 20–23 січня особисто організував спеціальні богослужіння для підрозділів укомплектованих з українців. Також владика декілька разів їздив на передові позиції, зокрема у прифронтову Журавицю [906, p. 1, 7, 10].

Тим часом, 10 березня 1915 р. російська армія, відбивши низку контратак австрійських військ захопила стратегічно важливий населений пункт – с. Малковиче поблизу Перемишля [1051, с. 18, 19]. В силу виснаження гарнізону командир Г. Кусманек 22 березня прийняв рішення про капітуляцію [895, l. 173; 900, l. 121, 122]. Нами виявлено факт, що вже наступного дня при вході окупантів до Перемишля російські козаки пограбували сад і город греко-католицького єпископа. Того ж дня владика на вимогу російської адміністрації був викликаний на збори до будівлі староства. Згідно свідчень о. К. Куницького він прийшов у пригніченому стані [33, арк. 2]. Як зауважив капелан о. Р. Каленюк, владика став менш врівноваженим [66, арк. 113].

Між тим, єпископ К. Чехович продовжував свою релігійну діяльність у міській катедрі. Однак це не завадило губернатору Сергію Євреїнову 5 квітня 1915 р. дорікнути владиці за те, що той не зустрівся з прибулим православним ієрархом. Невдовзі, 19 квітня 1915 р. у приміщенні єпископської палати було проведено обшук, а частину кімнат опечатали як квартиру для російського високопосадовця [864, с. 78]. До слова, єпископ не взяв участі в урочистостях на честь приїзду до міста імператора Николая II 22–24 квітня. Після занедужання він раптово помер 28 квітня у віці 68 років [111, арк. 1; 288, с. 87]. Похорон відбувся

30 квітня у присутності греко-католицького та римо-католицького духовенства і російських військових (могила владики К. Чеховича збереглася в Комунальному цвинтарі Перемишля – А. Г.) [33, арк. 3; 859, L. 478].

До слова, не маючи актуальної інформації щодо перебігу облоги Перемишля, цісарська адміністрація через Рим санкціонувала призначення у Відні генерального вікарія для біженців з Перемишльської єпархії та Львівської архієпархії. Ним став о. Платонід Філяс, про що стало відомо наприкінці січня 1915 р. [531, с. 6]. Протоігумен ЧСВВ покинув Львівський монастир на початку війни і оселився у Третьому районі Відня за адресою u. Viaduktgasse 53. Вибір уряду був позитивно сприйнятий українською громадськістю завдяки популярності обранця [313, с. 2]. Вікарій подав австрійській адміністрації з о. Т. Войнаровським та о. Кипріяном Хотинецьким меморіал від 24 березня 1915 р. у якому було актуалізовано питання насадження православ'я та підкреслено необґрунтованість масових арештів греко-католицьких священників з боку австро-угорських властей [102, арк. 1–6]. Спільно з о. Іваном Мащаком впродовж березня–травня 1915 р. о. П. Філяс організував облік священнослужителів, які стали біженцями чи були заарештованими на території згаданих дієцезій [105, арк. 13 – 47, 49 – 53; 107, арк. 58].

Отець П. Філяс разом із владикою Г. Хомишиним представляв інтереси греко-католицького духовенства перед цісарським урядом. Проводився облік українських біженців в провінціях Австро-Угорщини: наприклад о. Василь Пинило здійснив пошукову поїздку Каринтією та Крайною. Підтримувався контакт із греко-католицьким духовенством щодо забезпечення духовних і шкільних потреб біженців. Було встановлено зв'язки з благодійними організаціями, серед яких «Український жіночий комітет» щодо збору гуманітарної допомоги військовим [107, арк. 3, 4, 7, 9, 22, 33, 60, 73, 83, 93–94]. Вочевидь о. П. Філяс виконував повноваження вікарія до вересня 1915 р. коли повернувся до Галичини. У подальшому він повернувся до повноважень протоігумена Галицької провінції ЧСВВ [844, с. 130].

В оточеному Перемишлі 2 травня 1915 р. п’ять каноніків обрали капітульним вікарієм о. Кароля Волошинського, а завідувачем маєтків – о. М. Мриця [30, арк. 1–3]. Посаду канцлера певний час виконував о. О. Зубрицький. Цю інформацію вдалося донести у Відень та Львів тільки протягом червня 1915 р., оскільки до цього російські кола обмежували контакт консисторії з іншими установами. Єпархія була остаточно деокупована у липні 1915 р., а вікарій долучився до української депутації, яка вітала вступ австрійського війська до Перемишля, 3 червня, та візит до міста К. Габсбурга та ерцгерцога Фрідріха [373, с. 4].

Завдяки сприятливим організаційним заходам у Перемишльській єпархії найшвидше розпочалася відбудова. Вже 5 липня 1915 р. у консисторії видано перше розпорядження щодо повернення священнослужителів до єпархії [684, с. 9]. Брак кадрів планувалося відновлювати шляхом висвячення нового покоління священників у співпраці з єпископом Г. Хомишиним. Так, на кінець жовтня 1915 р. було оголошено перший повоєнний прийом документів на рукоположення богословів, а на початок березня 1916 р. призначено перші кваліфікаційні іспити на шкільних катехитів та оголошено конкурс на 63 вакантні парафії [727, с. 16; 735, с. 16; 771, с. 64]. Починаючи з жовтня 1916 р. на посади тимчасових парохів почали призначати і священників з інших дієцезій митрополії. 15 жовтня 1915 р. опубліковано відозву щодо збору коштів на відновлення церков. Наступного, 1916 р. організовано облік втрачених церковних культурних цінностей [711, с. 10; 738, с. 23]. А в серпні 1917 р. розпочався збір даних для видання єпархіального шематизму [791, с. 107]. Крім того, було вділено увагу відновленню освітнього процесу для греко-католицького духовенства. Ще 9 липня 1915 р. К. Волошинський розіслав відозви викладацькому складу із закликом якомога швидше повернутися на терени єпархії [107, арк. 6; 732, с. 15, 16]. На 12 жовтня 1915 р. було заплановано подання документів, а на 15 листопада того ж року – збори здобувачів духовної освіти у ректораті єпархіальної семінарії [732, с. 15, 16; 747, с. 24]. Наприкінці грудня 1915 р. розпочато набір абітурієнтів в Інститут церковних співаків імені Еппа Снігурського [768, с. 34].

Для забезпечення потреб військових було поширено урядові рескрипти щодо виконання душпастирських обов'язків для військовослужбовців [688, с. 11; 730, с. 19, 20; 744, с. 21]. Духовенство єпархії взялося повідомляти парафіянам про воєнні позики, збір металу, відомостей на воєнну тематику тощо [716, с. 17; 750, с. 26]. 27 січня 1916 р. у Перемишлі з ініціативи вікарія було засновано «Комітет опіки над сиротами по родичах померлих внаслїдок війни» [717, с. 4].

Таким чином, вікарії оо. П. Філяс та К. Волошинський доклали чимало зусиль щодо налагодження функціонування Перемишльської єпархії. Продовжити справу вікаріїв судилося вже владиці – Йосафатові Коциловському. Слід відзначити, що Велика війна застала товариша вчителя з монастиря Св. Миколая ЧСВВ у Крехові під час лікування в Гладишові, повіті Горлиці. Отець Йосафат запланував на 31 серпня 1914 р. виїзд до Відня з метою зустрічі зі своїм братом та хворим батьком (він помер у наступному, 1915 р. – А. Г.) і шваґром [116, арк. 1–3; 877, с. 384]. Ймовірно, що йому вдалося реалізувати задум оскільки станом на 18 листопада 1914 р. о. Йосафат проживав у Відні за адресою Weyringergasse, 7. Під координацією пароха церкви Св. Варвари він був залучений до надання духовної допомоги пораненим у шпиталях [96, арк. 1, 4]. Опинившись у столиці, о. Й. Коциловський уже не зміг повернутися до окупованого Крехова.

Упродовж свого перебування у Відні майбутній владика встановив контакт із о. П. Філясом. Наприкінці березня 1915 р. вікарій прийняв рішення про відкриття духовної семінарії у м. Кромержиж (маркграфство Моравія), а о. Й. Коциловський згодом став її ректором [1036, с. 12]. Їм вдалося знайти приміщення, а до викладацького складу залучено трьох українських й дев'ятьох чеських священників [844, с. 118–120]. Рішення про відкриття і фінансування навчального закладу було погоджено з міністром освіти Максом Гусареком, та намісниками Галичини і Моравії [116, арк. 4–9].

Новий ректор та вихованці прибули у Кромержиж 22 квітня 1915 р., а навчальний процес для 64-х богословів розпочався вже 25-го квітня того року. Тоді ж розпочалася повноцінна каденція Й. Коциловського. У травні 1915 р. він прийняв ще 11 богословів, які виїхали з Італії (таким чином у семінарії тимчасово

навчалося 75 здобувачів освіти). Того ж місяця в пам'ять єпископа К. Чеховича ним було проведено поминальне богослужіння, а 29 липня – урочисту службу на честь митрополита А. Шептицького. До слова, владика час від часу особисто правив служби, а також, нерідко викладав на заняттях та конференціях [844, с. 120, 121, 124–126]. У недільні дні новопризначений ректор часто організовував прогулянки та екскурсії містом та його околицями. У позанавчальний час о. Йосафат продовжував листуватися з адміністрацією. Значна увага вділялася ним підтримці контактів з чеським викладацьким складом. Зокрема із вдячності за допомогу чеського священника, о. Антонія Стояна в семінарії 14 червня 1915 р. було організовано урочистості, на яких, зокрема був присутній і о. П. Філяс. Окрім цього 5 липня 1915 р. на честь свята Св. Кирила і Мефодія богослови під проводом ректора здійснили паломництво до Велеграду. Наприкінці того місяця у семінарії приймали місію від Оломоуцького ординаріату. Останні іспити було призначено на 31 липня, а на початку серпня 1915 р. здійснено паломництво на гору Св. Гостин [393, с. 2]. Після іспитів ректор прогнозував повернення богословів у деокуповані єпархії [116, арк. 20, 21; 844, с. 127].

Уцілому прогноз Йосафата Коциловського справдився. У листі від 18 серпня 1915 р. до о. П. Філяса, він повідомив, що 41 богослов вже виїхав до Галичини [116, арк. 35, 36]. По мірі зменшення кількості богословів та фінансування у листі від 1 вересня до вікарія ректор пропонував завершити функціонування закладу. У вказаному листі він також попросив працівників консисторій у Львові та Станиславові викликати богословів у єпархії [116, арк. 39–44]. До кінця осені о. Йосафат покинув Кромержиж і повернувся до Галичини. 30 червня 1916 р. у Крехові він в присутності ігумена, о. Діонісія Ткачука склав вічні обіти та зрікся наявного майна на користь Крехівського монастиря [117, арк. 2,3].

Урешті 28 листопада 1916 р. цісарським двором було зроблено вибір на користь о. Йосафата [814, с. 7; 889, l. 241]. Історик Р. Делятинський відзначив, що саме рекомендація преосвященного Г. Хомишина мала помітний вплив на цей вибір [1103, с. 80]. На наш погляд дане твердження відповідає дійсності.

Станиславівський владика міг підтримати о. Йосафата, оскільки ще до війни високо оцінив його як педагога станиславівської семінарії. Про це свідчить похвальний лист єпископа, який зберігся в особовій справі Й. Коциловського [117, арк. 1; 987, с. 67].

Через іменування на єпископство Й. Коциловського викликали у Відень. Шістнадцятого грудня 1916 р. в присутності о. П. Філяса та о. Й. Жука він склав сповідання віри. Сформовану документацію було відправлено на розгляд до Риму. Рішення було апробоване папою Венедиктом XV, 29 січня 1917 р. та викликало позитивну реакцію української громадськості [297, с. 1; 455, с. 2; 794, с. 109–112]. Вже 21 березня імператор Карл I прийняв присягу Й. Коциловського [390, с. 1]. Наприкінці літа 1917 р. у Відні номінований владика вийшов на контакт з громадським діячем М. Тишкевичем щодо подальших планів митрополита А. Шептицького [458, с. 1]. Спільно з «Комітетом зустрічі» він був присутній 26 серпня 1917 р. на привітаннях владики на віденському вокзалі і урочистій вечері 28 серпня [968, с. 82, 83, 98]. У неділю, 23 вересня 1917 р. у Перемишлі відбулася посвята Й. Коциловського [397, с. 1]. Її провели у кафедральній церкві Св. Іоана Хрестителя митрополит А. Шептицький, єпископи Г. Хомишин і Діонісій Няраді, титулярний єпископ Крижевецької єпархії ГКЦ [37, арк. 25–31]. На урочистостях були також присутні: намісник Галичини К. Гуйн, маршалок Станислав Нєзабитовський, титулований єпископ Луцький Й. Боцян, о. Стоян з Кромержижа, протоігумен П. Філяс, та ін. [289, с. 3].

Після номінації єпископ Й. Коциловський встановив тісні робочі зв’язки з митрополитом А. Шептицьким та преосвященним Г. Хомишиним [51, арк. 1–13]. На практиці він продовжив роботу розпочату оо. П. Філясом та К. Волошинським. Одним із перших його заходів стало розширення вживання українського фонетичного правопису в діловодстві [532, с. 2]. Восьмого листопада 1917 р. єпископ Й. Коциловський видав свій перший пастирський лист на честь урочистого святкування свята Св. Йосафата [663, арк. 127–132]. Наприкінці березня 1918 р. владика оприлюднив відозву присвячену організації душпастирської праці [697, с. 61–63]. Значну увагу він вділяв також кадровому

питанню. Нами встановлено що владика 18 листопада 1917 р. висвятив у Перемишлі двадцять священників, а 28 квітня 1918 р. ще двадцять одного отця [Див. Додаток. Б.2]. Нами виявлено, що 5 лютого 1918 р. консисторією було оприлюднено список із двадцяти шести священників, які виїхали до Росії із закликом повернутися [Див. Додаток. Є.1.].

Упродовж 19–21 лютого 1918 р. владика був присутній на нараді єпископів у Львові та долучився до реалізації основних її постанов [692, с. 50, 51]. Із числа інших заходів єпископа варто назвати його участь в утвердженні товариства «Епархіяльна Поміч в Перемишлі», приєднання до збору А. Шептицьким коштів на спорудження греко-католицького храму у Києві, оголошення конкурсів на спорожнілі парафії [712, с. 56; 745, с. 49, 50; 752, с. 57, 58; 765, с. 65; 792, с. 80; 805, с. 4–7].

Додамо, що впродовж війни високопреосвященний Йосафат виокремив краківську парафію в окремий деканат [1101, с. 69]. Третього липня 1918 р. Й. Коциловський розпочав канонічну візитацію, яка була перервана Польсько-українською війною [706, с. 84, 85]. Вочевидь, листопадові події застали владику у дієцезальному центрі. Перший виявлений нами лист владики Йосафата адресований митрополитові ГКЦ 28 листопада 1918 р. У ньому ієрарх повідомляв, що вилучив поминання австро-угорського імператора та монархії з богослужіння [51, арк. 13].

Отже Перша світова війна стала випробуванням для вищого греко-католицького духовенства Перемишля. Єпархія втратила найбільше особового складу кліру в Галицькій митрополії, а також свого владику. Однак завдяки вдалим геополітичним обставинам її канонічна територія була найшвидше деокупована, що дозволило їй першою розпочати відновлення. Своїм перебуванням в оточеному Перемишлі єпископ К. Чехович пом’якшив упереджене відношення австро-угорських військових до греко-католицького духовенства. Два вікарії – о. Платонід Філяс та о. Кароль Волошинський докладали максимум зусиль задля стабілізації релігійно-церковного життя на території єпархії, здійснили перші конструктивні кроки у кадровому, освітньому,

опікунському та посередницькому аспектах діяльності духовенства. Новообраний єпископ Й. Коциловський продовжив і поглибив здобутки своїх попередників. Останній етап Великої війни став радше таким собі «ознайомчим періодом» для молодого владики, який тривав до початку польсько-української війни включно.

3.3. Активність станиславівського єпископа Григорія Хомишина та єпархіальних вікаріїв в 1914–1918 рр.

Вісімнадцятого серпня 1914 р. російські війська захопили м. Гусятин, а 1 жовтня 1914 р. намагалися закріпитися у м. Сигіт. Темпи окупації застали єпископа Г. Хомишина та клір єпархії до певної міри непідготовленими і призвели до еміграції духовенства, репресій і збитків. Мимовільно владика Г. Хомишин став єдиним активним єпископом Галицької митрополії ГКЦ, який протягом всієї війни перебував у межах Австро-Угорщини. Це спонукало єпископа до балансування між адміністрацією, громадськістю та власними поглядами на ГКЦ.

Інформація про оголошення війни Австро-Угорщиною Сербії, 28 липня, та Росії, 6 серпня 1914 р., зустріла преосвященного Григорія на відпочинку у Ворохті [863, с. 219]. На той момент у єпархії тривали підготовчі роботи із організації запланованого дієцезального синоду, продовжувався прийом документів абітурієнтів духовної семінарії, а на 14 вересня 1914 р. було заплановано урочисте посвячення богословів [657, с. 45, 46; 669, с. 94, 95; 670, с. 95]. До слова, у червні 1914 р. єпископ Г. Хомишин не опублікував звернення з приводу вбивства наступника престолу в Сараєво вірогідно не сподіваючись на воєнні наслідки події.

Реакція владики на оголошення війни Сербії з’явилася 30 липня у вигляді відозви із засудом атентату 28 червня і закликом парафіянам залишатися лояльними Австро-Угорщині. Через небезпеку з боку Росії єпископ 7 та 15 серпня опублікував додаткові розпорядження про збереження метрик та інших документів [671, с. 108–112]. До слова, у своїх мемуарах представник єврейської

громади Станиславова С. Шпунд відзначив, що преосвященний Г. Хомишин захоплено читав відозву єврейської громади міста з приводу війни [852, с. 8]. Це наштовхує на думку, що владика з певним ентузіазмом вітав патріотизм населення.

Достеменно відомо, що російські війська захопили Станиславів 3 вересня 1914 р., а владики на той час у місті вже не було [911, с. 11]. Деталі виїзду єпископа Г. Хомишина досі залишаються не встановленими. Франківські історики Р. Делятинський, І. Пилипів та О. Єгрешій відзначили, що владика уникнув російського заслання виїхавши у Відень «в справах» [979, с. 263; 1057, с. 249; 1103, с. 78]. Історикиня Й. Кабарж-Вілінська вказала, що вже у вересні 1914 р. він перебував у столиці [890, p. 85–104]. О. Авксентій Бойчук писав, що при наближенні російських військ єпископ виїхав через Дебрецен під загрозою арешту з боку Австро-Угорщини [863, с. 219]. До слова, о. С. Решетило опублікував спогад, що 2 вересня 1914 р. він отримав свячення від преосвященного Г. Хомишина у Станиславові, однак ця дата не відповідає дійсності [356, с. 3]. Нами встановлено, що єпископ Г. Хомишин виїхав з міста 26 серпня перед цим усно передавши управління єпархією архіприсвітерові-митратові Іоанові Гордієвському [31, арк. 3; 879, с. XVII]. Залізницею через Делятин, Сигіт, Дебрецен і Будапешт владика дістався до Відня [529, с. 3]. Того ж дня місто покинуло і троє з шести отців крилошан – Іоан Ґробельський, Франц Щепкович і Михайло Вальницький [31, арк. 8].

До слова, вікаріат о. І. Гордієвського досі залишається порівняно маловивченим. Вікарію спільно з двома оо. крилошанами Іоаном Литвиновичем та Іваном Редкевичем довелося представляти єпархіальне духовенство перед окупаційними властями. Вже 13-го вересня у міській катедрі російський православний священник самовільно провів богослужіння. Двадцять сьомого жовтня 1914 р. о. І. Гордієвський був присутній на організованих російськими чинами зборах на яких встановлено заборону поминання австрійського імператора. Впродовж 21–22 листопада того ж року російська влада санкціонувала богослужіння православного духовенства в міській катедрі у

пріоритетний час, відвівши греко-католицькому духовенству тільки ранні і вечірні служби. Отцю-вікарію вдалося це компенсувати шляхом розподілу навантаження між центральним храмом та околицями Гірка і Княгинин [290, с. 281, 283].

Наближення фронту до Надвірни і Солотвино спричинило радикалізацію діяльності російської сторони. Зросла кількість інтернованого греко-католицького духовенства, серед яких опинився і о. І. Гордієвський. В перших числах лютого 1915 р. вдома та на робочому місці у отця було проведено обшуки. Причиною арешту стала «неблагонадійність», прояв якої росіяни зауважили у відстоюванні о. Гордієвським прав на катедру, відмова у богослужінні на честь імператора Николая II 6 (19) грудня 1914 р. та відмова прийняти участь у привітанні генерал-губернатора Г. Бобринського під час його візиту до Станиславова. Приводом для дії став донос о. Григорія Литвиновича з обвинуваченням у підтримці вікарієм таємних зв'язків з єпископом Г. Хомишиним. Митрата разом з ректором о. Єремією Ломницьким 5 лютого 1915 р. відправили у Симбірськ [290, с. 283–286].

Через інтернування вікарія та виїзд о. І. Редкевича управління єпархією перейшло до рук архидиякона Іоана Литвиновича [879, с. XVII]. Про перейняття на себе нових обов'язків він повідомив 6 лютого і 20 березня 1915 р. митрополичий ординаріат звідки отримав санкцію на діяльність від 11 (24) березня 1915 р. Таким чином о. Литвинович здійснював управління Станиславівською єпархією до повернення єпископа Г. Хомишина [31, арк. 1–15].

Тож у вересні 1914 р. розпочався «віденський» період життєдіяльності станиславівського владики. 25 січня 1915 р. у співавторстві з П. Філясом та Т. Войнаровським він написав спеціальний меморіал до Папи Бенедикта XV. Ієрархи просили заступництва у справі зняття обмежень з інтернованих священнослужителів ГКЦ та налагодження адміністрації для отців-біженців. Папі було повідомлено також про заходи росіян в митрополії [113, арк. 1–7]. Цей документ є одним з прикладів співпраці керівництва духовенства ГКЦ в еміграції.

Найважливішою справою для владики стала турбота про інтерноване духовенство своєї єпархії. Можемо твердити, що єпископ Григорій намагався покращити їх становище. Так, згідно свідчень о. К. Костецького, преосвященний Г. Хомишин відвідував Талергоф [836, с. 106]. Під час допиту римо-католицький парох с. Козова о. Франц Галас (який спробував нелегально повернутися на окуповану територію через Румунію і був схоплений росіянами – А. Г.), повідомив, що єпископ був свідком у засіданні воєнного суду в м. Грац щодо священників Станиславівської єпархії звинувачуваних в державній зраді [195, арк. 3; 952, с. 219].

Ще однією проблемою стало задоволення потреб біженців [Див. Додаток Д.2.]. Згідно спогадів о. Йосифа Іванця, владика у товаристві о. Іоакима Фещака ЧСВВ відвідали табір біженців у м. Вольфсберг, герцогство Каринтія. На свято Собору Архистратига Михаїла (21 листопада) 1914 р. преосвященний Г. Хомишин освятив площу під будову церкви. Також він побував в адміністрації м. Клагенфурт-ам-Вертерзе. Як відзначив автор, невдовзі табір інспектував президент Герцогства Штирія, наслідком чого стало збільшення фінансування на потреби біженців [834, с. 19; 835, с. 6–8]. Також нами виявлено інформацію про те, що преосвященний Г. Хомишин у квітні 1915 р. дозволив станиславівським богословам М. Біласу та С. Когутякові залишитися у Празі для допомоги організації церковного хору української громади [107, арк. 84, 85]. Окрім цього, він допомагав створеній вікарієм о. П. Філясом семінарії у м. Кромержиж, у якій навчалося 13 богословів з Станиславівської єпархії, зокрема отці-крилошани І. Гребельський та Ф. Шепкович стали її працівниками.

Владика планував повернення до Станиславова одразу ж після деокупації Галичини. Окупаційна адміністрація очікувала на появу єпископа ще в листопаді 1914 р. У газеті «Свобода» було опубліковано статтю «Поворот епископа» у якій вказано, що Г. Хомишин вже повертається у єпархію через Румунію [529, с. 3]. Хоча ця інформація і не відповідала дійсності це спонукало представників російської адміністрації готуватися до можливого затримання. Доказом цього є таємний циркуляр адміністрації Тернопільського губернатора № 1618 від 30

листопада 1914 р. із розпорядженням відстежити перетинання єпископом кордону [185, арк. 116].

Тим часом протягом лютого 1915 р. австро-угорські війська відбили Сучавський, Чернівецький, Косівський та інші деканати. Дочекавшись дозволу від воєнної адміністрації, єпископ Г. Хомишин наприкінці березня того року потягом через Транслейтанію та Прислопський перевал дістався до м. Кимполунг (Câmpulung Moldovenesc), а звідти до Чернівців [1031, с. 57]. Впродовж 30 березня – 9 квітня владика зустрівся з о. К. Костецьким, працював над вирішенням проблем ГКЦ в Буковині та продовжив подорож у Коломию, Стопчатів та Микуличин. У Микуличині єпископ деякий час очікував деокупації Станиславова [836, с. 15–109; 955, с. 58].

Місто Станиславів було відбите австрійською армією 8 червня 1915 р. [911, с. 11; 1068, с. 85]. На нашу думку, єпископ прибув до міста наприкінці липня. Доказом цього є те, що перші публікації владики були написані протягом 13 червня – 22 липня у Микуличині [664, с. 15–16]. У посланні «… о допустах Божих в часї війни» єпископ констатував, що через діяльність русофілів австрійська адміністрація затаврувала усіх галицьких українців «зрадниками». Вихід із цієї ситуації він вбачав у плеканні християнських чеснот серед населення [281, с. 2, 18, 20, 21].

Після повернення до Станиславова Г. Хомишин розгорнув церковно-організаційну роботу. Він намагався усунути кадровий дефіцит священників, висвятивши у Станиславові 24 жовтня 1915 р., 19 березня та 30 квітня 1916 р. по чотири священники, а для Перемишльської єпархії 14 отців [Див. Додаток Б.2., Додаток Б.4.]. Крім того єпископ продовжував роботу щодо відновлення освітнього процесу в місцевій семінарії [658, с. 90–92]. Труднощі в цій ділянці роботи зумовлювалися браком фінансування, особовими та матеріальними втратами серед священнослужителів, а також подальшою окупацією деканатів Гусятин, Скала, Кудринці та Чортків російськими військами.

Варто відзначити, що єпископ намагався підтримувати контакт з цивільною і військовою адміністрацією. Проявом такої взаємодії можна назвати поширення

розпоряджень урядових структур щодо обліку і реквізицій церковних дзвонів, впорядкування могил вояків, надання відомостей про воєнні позики та ін. У березні 1916 р. владика Г. Хомишин долучився до діяльності комітету, який організовував збір пожертв для потреб військових [151, арк. 4].

Проте найголовнішою в діяльності єпископа Г. Хомишина, на наш погляд, впродовж 1915–1916 рр. стала календарна реформа. У пастирському посланні від 15 лютого 1916 р. владика анонсував на 25 березня (свято Благовіщення) запровадження григоріанського календаря у своїй дієцезії для рухомих і нерухомих свят. У цьому ж посланні внесено ряд уточнень щодо літургійної термінології. Владика наголошував на необхідності очищення обряду від східних «візантійських» елементів, які на думку єпископа занепали як такі та перетворилися на інструмент впливу Росії [283, С. 5, 7, 10, 39–43; 977, с. 206].

В цілому, реформа отримала негативну оцінку з боку кліру та інтелігенції [978, с. 35; 1085, с. 38; 1103, с. 80]. Консисторії у Львові та Перемишлі не підтримали запровадження нового календаря [536, с. 4]. Негативно до реформи, як «несвоєчасної» поставилися представники ЗУР, Народний Комітет, Український парламентський клуб, Ставропігійський інститут, товариство Св. Апостола Павла, редакції видань «Діло» та «Нива», централі та філії УНДП, УСДП, УРП та ін. Труднощі у сприйнятті цього нововведення подекуди виникали і у місцевого духовенства та вірян єпархії [286, с. 3; 426, с. 187, 188; 556, с. 3; 557, с. 3; 1067, с. 75]. В той самий час Галицьке намісництво санкціонувало святкування свят у єпархії згідно єпископського нововведення [1044, с. 52]. Дирекцією поліції у Львові було проведено заходи щодо недопущення гострої критики реформи [162, арк. 2]. Суттєвої цензурної чистки зазнали статті у виданнях «Діло» № 76, 84, «Ниві» № 3 за 1916 р. та ін. випусках, де вміщено критику реформи [392, с. 1; 426, с. 187, 188; 539, с. 3;].

Радше негативна реакція громадськості на реформу календаря змусила владику опублікувати послання від 10 квітня 1916 р. «… О подвигах за добрі і святі справи» та 21 квітня 1916 р. «…О послусї канонїчнім» [284, с. 3]. У першому з них Г. Хомишин спростував заяви критиків реформи. Крім того, єпископ заявив

про отримання 22 березня схвалення реформи з боку намісника Галичини Г. фон Колярда. Він також спростував інформацію про критику реформи з боку президента Герцогства Буковина Рудольфа фон Мерана [282, с. 4, 6, 12, 20, 22, 28, 29]. Припускаємо, що друге послання обумовлене прагненням автора вмотивувати духовенство єпархії дотримуватися курсу ієрарха. Додамо, що 24 травня 1916 р. через консисторію священникам було заборонено виконання богослужінь за старим календарем [672, с. 62].

На наш погляд, у сучасній історіографії вивчення календарної реформи 1916 р. малодослідженим залишається «угорський вплив» адже новий стиль протягом 1915–1916 рр. був запроваджений не в одній, а в чотирьох єпархіях ГКЦ. Один за одним єпископи Гайдудорозький – Стефан Міклошій, Пряшівський – Стефан Новак та Мукачівський – Антоній Папп запровадили григоріанський календар. Для прикладу єпископ А. Папп пастирським посланням від 4 травня 1916 р. запровадив новий стиль від 24 червня того ж року. Своє рішення він аргументував практичними потребами та досконалістю календаря [155, арк. 4–10]. Реформа отримала схвалення з боку Естергомського архієпископа Черноха Яноша, адміністрації Земплинського, Берегського та Ужанського комітатів та деяких інших організацій, але переважно негативно була сприйнята мирянами та нижчим духовенством. За подією стежили прем'єр-міністр Транслейтанії Іштван Тиса та міністр внутрішніх справ Янош Шандор [154, арк. 3, 5–14, 18, 28, 36–39, 64, 66, 86; 312, с. 1].

Думається, що єпископ Г. Хомишин знав про угорський резонанс календарної реформи. Доказом цього вважаємо повідомлення про проєкти реформи в греко-католицькій пресі, зокрема виданні «Нива», а також кількаразові відвідини станиславівським єпископом місцевого вищого духовенства. Додамо, що у газеті «Свобода» за жовтень 1914 р. вміщено інформацію про «гостювання» єпископа у Стефана Міклошія в Дебрецені [538, с. 3]. Імовірно, у вже згаданій вище статті, поміщеній у газеті «Свобода» автори помилилися вказавши, що у листопаді 1914 р. єпископ повертався до Галичини через Угорщину. На наш

погляд, це неточність адже владика, вочевидь повторно відвідав Закарпаття [529, с. 3].

Вірогідно майбутню календарну реформу Г. Хомишин підготовляв ще у Нижній Австрії. Підтвердженням цього є збори 52-х отців-біженців у Відні під керівництвом о. Івана Туркевича, як відбулися 15 квітня 1915 р. У ході проведення зборів прийнято рішення про сприяння календарній реформі [104, арк. 3]. Вже в листопаді станиславівський єпископ поділився своїми планами з намісником Г. Колярдом [1085, с. 37].

Правдоподібно, що втративши контакт і надію на зустріч з владиками А. Шептицьким та К. Чеховичем єпископ Г. Хомишин шукав допомоги у греко-католицьких ієрархів Транслейтанії. Під враженням австро-угорських репресій та російського вторгнення владика вирішив прискорити реформу. Зміна календаря відповідала окцидентальним поглядам єпископа адже він прагнув убезпечити українців, і тим самим реалізувати власну амбіцію, віддаливши Галицьку митрополію ГКЦ від РПЦ.

До слова, владика А. Папп брав участь у засіданнях стосовно запровадження мадярської абетки на території своєї єпархії [153, арк. 1–17]. Преосвященний С. Новак своїм пастирським листом від 1 жовтня 1915 р. заборонив використання кирилиці у початкових школах своєї єпархії [101, арк. 1–4]. На наш погляд, причиною несприйняття календарної реформи галицькими українцями стало побоювання, що ця реформа Г. Хомишина може стати прецедентом для полонізації українців. Однак, ми твердо переконані, що єпископ не планував використовувати цей захід для полонізації. Підтвердженням цього ми можемо назвати те, що всі послання і відозви єпископ публікував українською мовою. На нашу думку, саме «несвоєчасність» реформи стала основною причиною її невдачі.

Подальшу діяльність єпископа щодо впровадження реформи перервав новий російський наступ. Протягом червня – липня 1916 р. російським військам вдалося закріпитися майже у всіх деканатах Станиславівської єпархії. Григорій Хомишин разом із окремими представниками консисторії вдруге виїхав з міста.

Як повідомляла газета «Дїло», станом на 17 червня він перебував в комплексі оо. Єзуїтів у м. Хирів [540, с. 3]. Імовірно вбачаючи загрозу окупації владика не хотів повторювати помилок 1914 р. і завчасно готував основу для евакуації. Станом на листопад 1916 р. єпископський ординаріат та сам владика засідали у м. Лаврів, повіт Старий Самбір [399, с. 3; 141, арк. 4].

Єпископ Г. Хомишин долучався і до вирішення церковно-організаційних питань у Перемишльській єпархії. Зокрема 29 жовтня 1916 р. у Перемишлі ним було рукоположено 18 священників, а 22 грудня у Старому Самборі ще п’ятеро отців [Див. Додаток Б.2.]. Крім того у Перемишлі він намагався підтримати вихідців зі Станиславівської єпархії в очікуванні деокупації Станиславова. Такий стан справ продовжувався до літа 1917 р. допоки австро-угорським військам вдалося відновити контроль над кордоном вздовж меж Станиславівської єпархії у Королівстві Галичини та Володимирії. Вірогідно повний контроль над всією Станиславівською єпархією було відновлено лише 16 березня 1918 р. Адже згідно прелімінарного миру в Буфті румунські війська покинули повіти Ґура-Ґумора, Сучаву і Серет [Див. Додаток З.].

Вочевидь, владика Григорій повернувся до Станиславова у вересні 1917 р. і взявся за стабілізацію справ єпархії. У жовтні 1917 р. він провів моніторинг парафій [650, с. 3], а у лютому 1918 р. було відновлено роботу семінарії [32, арк. 1, 2]. Крім того він поповнював лави духовенства єпархії – із 16 вересня 1917 р. до 22 вересня 1918 р. єпископ висвятив 29 отців ГКЦ, продовжив роботу щодо нормалізації освітньої та опікунської діяльності духовенства [Див. Додаток Б.4.]. Між тим думається, що владика почав проводити дещо обережнішу політику. Для прикладу, він не оприлюднив списків священників, які виїхали із ворожими військами. Єпископ і ординаріат дотримувались офіційних розпоряджень уряду щодо відзначення пам’ятних дат та оприлюднювали накази військової та цивільної адміністрації до населення [649, с. 1; 667, с. 53].

Вочевидь, митрополит А. Шептицький був добре поінформований про діяльність Г. Хомишина в умовах лихоліть Великої війни [956, с. 104]. Зокрема, перебуваючи в Києві А. Шептицький призначив митрополичими

адміністраторами о. Николая Теодоровича для деканатів окупованої Станиславівської єпархії в Галичині та о. К. Костецького для деканатів єпархії у Буковині. Однак, згідно спогадів о. К. Костецького призначення на посаду о. Н. Теодоровича наштовхнулося на протест з боку частини станиславівського духовенства під проводом єпархіяльного архідиякона І. Литвиновича. Отці не вбачали потреби у додатковому керівництві, покликаючись на «відпрацьований власний апарат» [836, с. 135, 136].

Вірогідно певне охолодження у відносинах між архієреями А. Шептицьким і Г. Хомишиним наступило після фактичного згортання календарної реформи. В цілому, єпископ не погоджувався з екуменічною активністю та плеканням елементів східного обряду митрополитом. Владика Хомишин уважав за необхідне спрямувати зусилля на укріплення авторитету духовенства всередині митрополії, а також продовжувати реалізовувати реформи у католицькому напрямку [815, с. 299, 315, 316, 343, 369]. Попри згадані непорозуміння, між владиками продовжувалися робочі стосунки. Нами встановлено три підтверджені випадки, коли архієреї перетиналися: на посвяті Й. Коциловського 23 вересня 1917 р. [37, арк. 26]; на конференції єпископів 19–21 лютого 1918 р. [966, с. 81]; на засіданні 18 жовтня 1918 р. у Львові при затвердженні Української Національної Ради [50, арк. 67, 69, 73, 79, 81; 837, с. 93, 94]. На наш погляд, дещо гучно констатувати, що у період Великої війни взаємини між митрополитом А. Шептицьким і єпископом Г. Хомишиним були напруженими.

Відзначимо, що станиславівський єпископ активно цікавився українською справою. Календарна реформа і окцидентальні тенденції згідно переконання Г. Хомишина повинні були зміцнити українську церкву [948, с. 204–211]. Він, схвалив укладення Брестського миру [966, с. 82]. На честь цієї події єпископ провів урочисте богослужіння 3 березня 1918 р. у міській катедрі та виголосив проповідь на площі Франца Йосифа у Станиславові [401, с. 2]. Нами встановлено, що протягом війни владика підтримував контакти з громадсько-політичними діячами: Юліаном Романчуком, Миколою Васильком та В. Габсбургом [50, арк. 71; 260, арк. 588; 677, с. 93–95]. Події Листопадового Чину, 1 листопада

1918 р., застали єпископа Г. Хомишина за підготовкою запланованої хіротонії богословів та конкурсу отців на вакантні парафії [680, с. 96; 681, с. 103, 104].

Підсумовуючи сказане, ми можемо поділити діяльність Г. Хомишина впродовж 1914–1918 рр. на чотири періоди. Перший, «віденський» (осінь 1914 р. – весна 1915 р.) – це період вибору, коли в умовах еміграції Г. Хомишин визначав подальший напрямок розвитку своєї єпархії. Другий етап наважимося назвати «першим станиславівським» (літо 1915 р. – літо 1916 р.). У ту пору владика наважився на декілька заходів, серед яких найконтроверсійнішим була календарна реформа. Третій, «перемишльський» етап (літо 1916 р. – літо 1917 р.) виявився до певної міри проміжним. Четвертий етап можна назвати «другим станиславівським» (осінь 1917 р. – осінь 1918 р.) – це раціональні заходи щодо відновлення Станиславівської єпархії. У підсумку у час Першої світової війни у Г. Хомишина викристалізувалися окцидентальні погляди та сформувалося переконання в необхідності їх реалізації.

Внаслідок бойових дій 1914–1917 рр. всі три структурні підрозділи Галицької митрополії були позбавлені єпископської опіки. Керівництво над ними перейняли генеральні вікарії – о. Андрій Білецький у Львівській архієпархії, о. Кароль Волошинський у Перемишльській єпархії та оо. Іоан Гордієвський і Іоан Литвинович у Станиславівській єпархії. Вони адаптували діяльність духовенства до воєнних умов та розпочали поступове їхнє відновлення. Тільки восени 1917 р. усі три владики змогли повернутися до виконання своїх безпосередніх обов'язків. Митрополит А. Шептицький пережив трирічне російське інтернування і здобув волю внаслідок обміну в'язнями. Внаслідок облоги Перемишля помер владика К. Чехович, а престол залишався вакантним до інтронізації Й. Коциловського. Станиславівський єпископ Г. Хомишин пережив дві вимушені еміграції в умовах яких наважився на літургійні експерименти. Усі три владики Галицької митрополії докладали зусиль задля відновлення своїх канонічних територій та статусу греко-католицького духовенства. Вони пройшли еволюцію поглядів від автономізму до незалежницьких переконань і підтримали становлення ЗУНР.

РОЗДІЛ 4. Релігійна та громадсько-культурна діяльність, приватне життя священників ГКЦ 1914–1918 рр.

4.1. Втрати греко-католицького кліру у час Великої війни

В умовах Першої світової війни духовенство ГКЦ провадило діяльність в умовах австрійського та російського контролю над канонічною територією митрополії розділеною лінією фронту. Попри репресії, інтернування і високу смертність священники підтримували функціонування структурних одиниць митрополії. Перша світова війна стала періодом, коли українська суспільно-політична течія остаточно витіснила русофільську із середовищі греко-католицького духовенства.

Понад чотири роки Російська імперія утримувала фронт у володіннях династії Габсбургів. Нові засоби ведення бойових дій надали можливість арміям завдавати шкоди вглиб ворожих позицій [936, с. 164]. У «сірій» території опинялися десятки населених пунктів. У Галицькій митрополії нічийні зони найдовше утримувалися в межиріччі Прута і Серету (осінь 1914 р.), карпатських перевалах (1914–1915 рр.), межиріччі Стрипи і Серету (1915 р. – 1916 р.), та ін. [Див. Додаток З.]. Таким чином в зоні бойових дій духовенство було евакуйоване, або опинялося в умовах, які паралізували повноцінну активність [182, арк. 2].

По обидві сторони сірої зони розташовувалися прифронтові території у віданні воєнних адміністрацій [996, с. 109]. Ці адмінодиниці залишалися закритими для повернення цивільної адміністрації та біженців. Лінія розмежування фронтового і тилового району з російського боку з серпня 1915 р. по червень 1916 р. проходила вздовж старого австро-російського кордону. З 26 вересня (9 жовтня) 1916 р. із російського боку нова межа простягнулася від Капустинців до Чорткова, Коломиї, Косова, Вижниці, Сторожинця і Сучави [196, арк. 23]. В другій половині 1917 р. лінія тилового району знову була перенесена вглиб імперії. Території на захід від межі перебували у віданні військового, а на схід – губернського управлінь.

На початку грудня 1915 р. австро-угорська адміністрація відкрила для біженців колишні прифронтові повіти Чесанів, Яворів, Рудки, Самбір, Дрогобич, Сколе, Перемишляни, Богородчани, Бібрка, Стрий, Калуш і Львів. Території на схід від цих повітів надалі залишалися під контролем військових [548, с. 3]. 10 вересня 1917 р. австрійська адміністрація відкрила для повернення повіти Перемишляни, Бережани, Рогатин, Підгайці, Товмач, Коломия, Печеніжин, Бучач, Городенка, Снятин і Косів [546, с. 3]. Ці зміни демонструють лише декілька епізодів дестабілізуючого чинника.

За прифронтовими територіями був тиловий район під контролем органів влади Королівства Галичини та Володимирії і Герцогства Буковина з австрійського боку та Галицько-Буковинського генерал-губернаторства з російського. До другої половини 1917 р. адміністрація Галичини була евакуйована в Бялу, а Буковини – у Дорна-Ватру. Центральні осідки окупаційної влади до розпуску у 1918 р. під час війни локалізувалися у Бродах, Львові, Києві, Тернополі і Чернівцях. Духовенство митрополії було змушене рахуватися з адміністративними змінами.

Вісімнадцятого серпня 1914 р. митрополича консисторія закликала священнослужителів повернутися до місць служби [804, с. 79]. Однак війна спровокувала перше масштабне переміщення греко-католицького духовенства Галицької митрополії ГКЦ у ХХ ст. Як ми вже згадували вище, згідно наших розрахунків в'язнями Терезину стали 50 греко-католицьких священників (тридцять один з Перемишльської єпархії, п'ятнадцять – з Львівської архієпархії, чотири з Станиславівської єпархії). Із них 17 були невдовзі переведені у Талергоф [Див. Додаток В., Додаток В.1., Додаток В.2.].

У стінах останнього, не враховуючи згаданих 17-ти потрапили ще 328 отців. Ми виявили, що представники комісій ЗУР в Талергофі (у складі якої о. Стефан Макар) та представники «Дїла» в другій половині 1914 р.– початку 1915 р. ідентифікували серед 345-х отців щонайменше 79 (або 22,898%) з чіткою українською ідентичністю (двадцять один з Львівської архієпархії, сорок вісім з Перемишльської єпархії та десять з Станиславівської єпархії) [Див. Додаток Г.,

Додаток Г.1., Додаток Г.2.]. Отже, ув'язнення у двох концтаборах пережили не менше 378 священників. Нами встановлено, що цісарсько-королівською адміністрацією також було введено санкції на щонайменше 111 отців (чотирнадцять у Станиславівській єпархії, двадцять сім у Львівській архієпархії та сімдесять у Перемишльській єпархії). Окрім цього у випадках п'яти священнослужителів (чотири у Перемишльській та один у Станиславівські єпархіях) санкції переросли у інтерування в Австро-Угорщині (вже враховано нами при обліку в'язнів Талергофу і Терезину) а ще у восьми (чотири у Львівській архієпархії, та по два у Перемишльській і Станиславівській єпархіях)– приводом для інтернування чи виїзду у Російську імперію [Див. Додаток Ґ., Додаток Ґ.1., Додаток Ґ.2.]. Таким чином австрійська система репресій торкнулася щонайменше 497 священників Галицької митрополії ГКЦ.

Найперше цісарська адміністрація перемістила найбільше священників підозрюваних у русофільстві в Герцогство Штирію. Більшості з них присудили проживання під наглядом в містах Гнас, Пассаїль, Грац, Шванберг, Санкт-Петер-ам-Оттерсбах, Мюрцштег, Фордернберг, Фельдбах та Вайц. Підозрюваних з Галицької митрополії також утримували у Голлабрунні і Доберсбергу у Нижній Австрії, Санкт Андре і Альтгофені в Каринтії, Чаславі у Богемії, Оломоуці і Моравській Остраві в Моравії та ін. містах [Див. Додаток В, Додаток Г., Додаток Г.1., Додаток Ґ., Додаток Ґ.1., Додаток Ґ.2.].

В міру просування слідства більшість із заарештованих здобули свободу і також поповнили лави біженців. Наважимося на припущення, що ніколи до 1914–1918 рр., за межами канонічної території митрополії не опинялася така кількість українського кліру. Згідно наших розрахунків (не враховуючи репресії та урядові санкції) через евакуацію парафії залишили 246 отців (сто двадцять три з Перемишльської єпархії, дев'яносто один з Львівської архієпархії та тридцять два з Станиславівської єпархії) [Див. Додаток Д., Додаток Д.1., Додаток Д.2.]. Таким чином в межах Австро-Угорщини довго- чи короткостроково поза межами парафій опинилися не менше 743 представників духовенства. Це спричинило помітний кадровий голод в Галицькій митрополії ГКЦ.

Греко-католицькі священники спробували організувати релігійну опіку у новостворених українських колоніях: Відень (оо. Ігнатій і Теодор Цегельські), Гмюнд (о. Николай Романюк, о. Дмитро Шуль), Марбарх у Нижній Австрії, Прага (о. Теодор Василик), Чеські Будейовиці (о. Юліан Татомир, о. Никола Макара, о. Зенон Крвавич) у Богемії, Зальцбург (о. Тома Березовський) у Герцогстві Зальцбург, Інсбрук (о. Панкратій Кандюк) в Тіролі, Вольфсберг (о. Йосиф Іванець, о. Євген Гузар) у Каринтії, Пршеров (о. Айталь Ковальський та о. Гарасим Семків), Угерске Градіште (о. Николай Конрад) у Моравії, Лайбніц (о. Михайло Городиский), Талергоф (о. Ярослав Карп'як) у Штирії, Тешен (о. Василь Кушнір) у Сілезії, та ін. населених пунктах [106, арк. 7; 114, арк. 1; 537, с. 2]. Навіть після утворення Австрійської Республіки у ній залишилося понад 50 000 виселенців [1048, с. 86]. Співпраця греко-католицьких священників в еміграції дозволила їм запобігти духовному розпорошенню біженців.

Українські священники евакуйовувалися і в Транслейтанію, зокрема Королівство Угорщину (Гуменне, Сомбатхей, Хуст, Руський Керестур, Ньїредьгаза, Трнава, Шаторальяуйхей та ін.), Королівство Хорватії і Славонії (Загреб, Карловац та ін.) та ін. Місцем найбільшого скупчення духовенства в еміграції став Відень. У ньому з 1914 р. оселилися зокрема вікарій о. П. Філяс та єпископ Г. Хомишин. Греко-католицькі священники осідали переважно у центральній та західній частинах столиці (I, VII, XVI та XVIII райони) і, менше у прилеглих до центру територіях (II, III, VIII і XVII райони) [Див. Додаток В.1., Додаток Г., Додаток Г.1., Додаток Г.2., Додаток Ґ., Додаток Ґ.1., Додаток Д., Додаток Д.1., Додаток Д.2.]. Згідно розрахунків кореспондентів «Свободи» станом на 17 червня 1915 р. у Відні перебували 153 священники Галицької митрополії ГКЦ, об'єднаних у «Представництво українського католицького духовенства» [453, с. 3].

Систему заходів проти греко-католицьких священиків, здійснених Австро-Угорською монархією на початку Великої війни насмілимося назвати «першими великими репресіями проти ГКЦ у XX ст.». Її можна оцінити, як злочин проти людяності. Уважаємо, що масштаби репресій австро-угорської держави над

власними громадянами значно перевищували російські репресії. Думається, що саме цей фактор став причиною підтримки священнослужителями ГКЦ української державності 1918–1919 рр.

Репресії російської адміністрації в Галицькій митрополії у час Першої світової війни стали продовженням політики імперського уряду проти ГКЦ. Репресивні заходи торкнулися єпархіальної адміністрації та капеланів з чіткою українською позицією. Згідно наших розрахунків адміністрація вислала у Росію 71 свідомого українського священника ГКЦ, а ще трьом вдалося уникнути заслання попри засуд. Інтернованих отців митрополії утримували в губерніях на території сучасної України (Київська (Київ), Харківська (Терни)), в європейській частині Росії (Курська (Курськ), Казанська (Лаїшеве, Казань), Астраханська (Астрахань), Воронезька (Воронеж), В'ятська (В'ятка), Ярославська (Ярославль, Рибінськ), Володимирська (Володимир), Рязанська (Рязань), Симбірська (Симбірськ), Костромська (Тимошино), Орловська (Орел) губернії) та територіях за Уралом (Іркутська (Іркутськ), Перська (Перм), Оренбурзька (Оренбург, Троїцьк), Єнісейська (Мінусинськ, Бельское, Красноянськ, Качинское, Паново, Плотбище), Томська (Томск, Парабель, Нарим, Колпашнево) губернії, Степному (Омск) і Туркестанському (Перовск) генерал-губернаторстві та Приморській області (Владивосток)) [Див. Додаток Е., Додаток Е.1.].

Частина священників з парафіянами також добровільно виїхала у Росію щоб уникнути наближення лінії фронту, переслідуваннь за підтверджені чи необумовлені звинувачення у проросійських поглядах чи інкримінації у колабораціонізмі чи апостазії [1008, с. 42, 43]. Із 1915 р. в Російську імперію виїхали 68 греко-католицьких отців (сорок з Львівської архієпархії, двадцять шість з Перемишльської єпархії та двоє з Станиславівської єпархії), а також 25 (з 27) священнослужителів, які здійснили апостазію [Див. Додаток Є., Додаток Є.1., Додаток Є.2.]. Найбільшими центрами скупчення біженців з Галицької митрополії у Росії вірогідно стали Ростов на Дону і Київ [908, с. 44; 1009, с. 204]. У підсумку, протягом 1914–1918 рр. в межах Росії опинилися щонайменше 164 священники Галицької митрополії ГКЦ.

У контексті визначення статистичних даних стосовно втрат греко-католицького духовенства варто враховувати також фактор високої смертності. Згідно наших розрахунків із 28 липня 1914 р. по 1 листопада 1918 р. в Галицькій митрополії ГКЦ померли 275 священників (сто вісім у Львівській архієпархії, дев'яносто сім у Перемишльській єпархії та сімдесят у Станиславівській єпархії) [Див. Додаток Б., Додаток Б.1., Додаток Б.2]. Поповнення лав кліру зіштовхнулося з труднощами освітньої складової та проведення обряду хіротонії.

Випробування Великої війни вплинули і на кадрові питання в церковній адміністрації митрополії. Результати наших наукових студій показали, що два представники консисторії у Перемишлі та один у Станиславові потрапили у Талергоф. Три представники Львівської та два Перемишльської консисторій зазнали санкцій з боку Австро-Угорської адміністрації. Натомість три співробітники Львівської та один Станиславівської консисторій стали в'язнями у Російській імперії. Значно більше працівників евакуювалося до Австро-Угорщини: десятеро з Львівської, два з Перемишльської та шестеро зі Станиславівської консисторії. У той же час лише два співробітники із Львівської консисторії виїхали до Росії. Врешті, із середовища консисторій померло п'ятнадцять священнослужителів (одинадцять у Львові, три у Перемишлі та один у Станиславові). Отже, для управлінських ланок провідним дестабілізуючим фактором стала евакуація [Див. Додаток Б.1., Додаток Б.3., Додаток Б.5., Додаток Г.1., Додаток Г.2., Додаток Ґ., Додаток Ґ.1., Додаток Д., Додаток Д.1., Додаток Д.2., Додаток Е., Додаток Є.].

Обставини Великої війни не оминули і 26 представників церковної судової адміністрації. Нами встановлено, що два із них потрапили у Талергоф, четверо стали жертвами санкцій, а шестеро – біженцями в Австро-Угорщині. Крім того, чотири співробітники було інтерновано, а три виїхало до Росії, вісім представників померли. Як бачимо, на представників судового управління фактор переміщення до Австро-Угорщини мав інтенсивніший вплив аніж аналогічні дії з боку Росії [Див. Додаток Б.1., Додаток Б.3., Додаток Г., Додаток Ґ., Додаток Ґ.1., Додаток Д., Додаток Д.1., Додаток Д.2., Додаток Е., Додаток Є., Додаток Є.1.].

Нами встановлено, що події війни мали вплив на 45 керівників деканатів Галицької митрополії: два із них було інтерновано у Терезин, десятеро було інтерновано в Талергоф, шестеро піддано санкціям, а дев'ятеро евакуювалося до Австро-Угорщини. Водночас п'ятеро було інтерновано, а два із них заслано до Російської імперії. Протягом війни шістнадцять деканів померло. Таким чином, провідним дестабілізуючим фактором для керівників середніх церковних ланок стали австро-угорські репресії [Див. Додаток Б.1., Додаток Б.3., Додаток Б.5., Додаток В., Додаток Г., Додаток Г.1., Додаток Ґ., Додаток Ґ.1., Додаток Д., Додаток Д.1., Додаток Е., Додаток Є.1.]. Як виявилося, суттєвих втрат зазнали і виконуючі обов'язків середніх ланок регіональних структур ГКЦ. Згідно наших розрахунків, події Великої війни зачепили 17 містодеканів ГКЦ: один став в'язнем табору Терезин, семеро – в'язнями табору Талергоф, два декани були піддані санкціям, а ще два виїхало до Австро-Угорщини, один інтернований у Росії, п'ятеро померли. Головним дестабілізуючим фактором для цих осіб стали цісарські репресії [Див. Додаток Б.3., Додаток Б.5., Додаток В.1., Додаток Г.1., Додаток Г.2., Додаток Ґ.1., Додаток Ґ.2., Додаток Д.1.].

Жертвами Великої війни стали і 26 деканатських комісарів у сервітутних справах: дев'ятеро було інтерновано у Талергофі, два – піддано санкціям, п'ятеро евакуювалися до Австро-Угорщині, а один інтернований. Водночас два деканатських комісари виїхали до Російської імперії, дев'ятеро померло. Саме дії Австро-Угорщини знову завдали відчутніших втрат у порівнянні з Росією [Див. Додаток Б.3., Додаток Г.1., Додаток Г.2., Додаток Ґ.1., Додаток Д.1., Додаток Є., Додаток Є.1.].

Зібрана нами статистика показала, що під вплив війни потрапили і інші представники середніх ланок деканальної адміністрації. Жертвами подій Великої війни стали 19 представників адміністрації фонду для вдів і сиріт по священниках: вісім представників керуючої комісії фонду у єпархіальних центрах та одинадцять представників регіональних підрозділів. Три еміграційні референти було інтерновано у Талергофі, два – виїхало до Австро-Угорщини, один був засланий до Росії, два виїхало до Росії, один із них помер. Отже, внаслідок

Великої війни постраждало не менше восьми виконуючих обов'язки еміграційних референтів [Див. Додаток Б.1., Додаток Б.5., Додаток Г., Додаток Г.2., Додаток Ґ., Додаток Ґ.1., Додаток Д., Додаток Д.1., Додаток Д.2., Додаток Е., Додаток Є. Додаток Є.1.].

Таким чином війна мала негативний вплив на особовий склад управління Галицької митрополії ГКЦ. В середовищі консисторій головним дестабілізуючим фактором стала вимушена евакуація до Австро-Угорщини. На регіональні одиниці значно деструктивніший вплив здійснили австро-угорські репресії. Попри те, що Російська імперія була перманентною загрозою для подальшого існування митрополії структури Австро-Угорщини показали значно вищий ступінь упередження до своїх громадян і завдали значно більшої шкоди кадрам українського кліру ніж Росія.

4.2. Греко-католицькі богословські та освітні заклади у час Першої світової війни. Участь греко-католицького духівництва в освітньому процесі

Оперативна окупація російськими військами Королівства Галичини і Володимирії в 1914 р. не дозволила цісарській адміністрації організувати евакуацію семінарій митрополії [951, с. 18]. Кампанії 1914 р. паралізували провадження освітнього процесу, а навчальні заклади були де-юре закриті рескриптом Галицько-Буковинського генерал-губернатора від 18 вересня (1 жовтня) 1914 р. [870, с. 55]. У подальшому в приміщеннях усіх трьох семінарій було облаштовано шпиталі. Початок війни між Австро-Угорщиною та Італією у 1915 р. спровокував виїзд богословів із Риму [230, арк. 171].

Частка семінаристів пройшла санітарну службу при шпиталях у Львові, Коломиї, Станиславові, Перемишлі, Моравській Острави, Сигеті та інших містах [219, арк. 146; 229, арк. 62; 237, арк. 287]. Богослови потрапили і під «превентивні» заходи. Результати наших студій показали, що в'язнем Терезину став принаймні один богослов з Перемишльської єпархії [Див. Додаток В.1.]. Щонайменше 12 семінаристів опинилися в таборі Талергоф (два з Львівської

архієпархії, сім з Перемишльської єпархії та три з Станиславівської єпархії) [Див. Додаток Г., Додаток Г.1., Додаток Г.2.]. Санкцій з боку спецслужб зазнало також щонайменше 8 богословів (четверо з Львівської архієпархії, три з Перемишльської єпархії та один із Станиславівської єпархії) [Див. Додаток Ґ., Додаток Ґ.1., Додаток Ґ.2.].

У зв'язку з евакуацією за межами митрополії опинилися ще 86 освітян (двадцять три з Львівської архієпархії, сорок один з Перемишльської єпархії та двадцять два з Станиславівської єпархії) [Див. Додаток Д., Додаток Д.1., Додаток Д.2.]. Місцями скупчення семінаристів стали Відень, Герасдорф-бай-Він і Гмюнд у Нижній Австрії, Грац у Герцогстві Штирія, Санкт Андре, Санкт-Файт-ан-дер-Ґлан у Герцогстві Каринтія, Кошиці, Меджилабірці, Хуст в Королівстві Угорщина, Прага в Королівстві Богемія, Угерське Градіште, Опава в Маркрафстві Моравія та ін. [105, арк. 55; 108, арк. 156, 157; 224, арк. 146; 225, арк. 340; 234, арк. 362; 244, арк. 56; 248, арк. 264]. Чотирьох інтернували в Росії [Див. Додаток Е.]. За межами митрополії опинилося щонайменше 111 богословів.

Війна не оминула і викладацьких кадрів духовних закладів. Ректор львівської семінарії, о. Й. Боцян та віцеректор о. Дмитро Яремко були інтерновані в Росії, а духівник– о. Ізидор Дольницький опинився у Талергофі [Див. Додаток Б.1., Додаток Г., Додаток Е.]. Із персоналу семінарії у Перемишлі о. Михайло Людкевич помер в Талергофі, о. Василь Масцюх був заарештований в Австро-Угорщині, а духівник о. Василь Пинило евакуювався з Перемишля [Див. Додаток Б.3., Додаток Ґ.1., Додаток Д.1.]. Ректор станиславівської семінарії, о. Є. Ломницький помер на російському засланні, а викладач о. Ф. Щепкович виїхав з міста [Див. Додаток Б.5., Додаток Д.2., Додаток Е.]. Як бачимо, всі семінарії зазнали особових втрат.

Із кінця 1914 р. окремі богослови спробували продовжити навчання у інших закладах монархії, зокрема семінарії в м. Танценберг (Tantsenberg) у Каринтії, Празькому та Загребському університетах [107, арк. 84, 85; 236, арк. 332; 244, арк. 87]. Більшість семінаристів не мали змоги продовжувати навчання. Першою спробою відновлення освітнього процесу стала семінарія у м. Кромержиж [1036,

с. 12]. Заклад постав завдяки підтримці крилошанина архієпрархії у м. Оломоуц, о. Антона Стояна [611, с. 3]. Семінарія функціонувала з 22 квітня по 31 липня 1915 р. За цей час у ній продовжили навчання 42 богослови з перемишльської, 20 – з львівської та 13 з станиславівської семінарій [951, с. 19–20; Додаток Ґ., Додаток Ґ.1., Додаток Ґ.2., Додаток Д., Додаток Д.1., Додаток Д.2.].

Завдяки деокупації Перемишля вже 23 жовтня 1915 р. було оприлюднено анонс про відкриття єпархіальної семінарії. 15 листопада 1915 р. семінарія відновила роботу [747, с. 24; 796, с. 65; 964, с. 108]. Водночас близькість лінії фронту та облаштування шпиталю у головному корпусі семінарії у Львові вимусили митрополичу адміністрацію орендувати нове приміщення. Богословський заклад зафункціонував восени 1915 р. [766, с. 54–56]. Через фінансові труднощі семінарія у Станиславові де-юре відновила роботу у лютому 1916 р. Навчальний процес було перервано повторною окупацією Станиславова російськими військами, а відновлено у другій половині 1917 р. [32, арк. 1, 2; 651, с. 1; 658, с. 90; 1057, с. 249]. Новим ректором у Станиславові став о. І. Вальницький [863, с. 97]. До Папської семінарію в Римі богослови змогли повернутися лише 1920 р. [931, с. 141]. Таким чином в митрополії зафункціонували три семінарії, які дали змогу відновити підготовку священників.

Однак, процес хіротонії протягом 1914–1918 рр. був суттєво ускладнений. Через смерть владики К. Чеховича вікарій о. К. Волошинський організовував хіротонію у співпраці з єпископом Г. Хомишиним. З 28 липня 1914 р. по квітень 1915 р. владика К. Чехович висвятив 12 священників, єпископи: Г. Хомишин – 37, Й. Коциловський – 42. Разом з переведенням між єпархіями лави єпархіального духовенства поповнили 92 отці [Див. Додаток Б.2.]. У Львівській архієпархії за відсутності митрополита Апостольський Престол уповноважив проводити обряд вірменського архієпископа у Львові, превелебного о. Йосифа Теодоровича. У співслужінні з вікарієм, о. А. Білецьким він висвятив 22-х отців ГКЦ, а митрополит А. Шептицький після повернення – ще 34-х священників. Таким чином, Львівська архієпархія поповнилася 56-ма молодими священнослужителями [Див. Додаток Б.]. Попри найтривалішу окупацію

єпархіального центру владика Г. Хомишин зумів до 1 листопада 1918 р. провести обряд хіротонії для 39-ти отців. Внаслідок переведення між адміністративними одиницями митрополії число висвячених священників у єпархії зросло до 46 [Див. Додаток Б. 4.].

Загалом, означених заходів виявилося недостатньо. Зіставляючи лише фактор смертності і висвячення молодих отців, виразно бачимо співвідношення: 97 покійних на 92 нововисвячених у Перемишльській єпархії, 108 покійних на 56 нововисвячених у Львівській архієпархії та 70 покійних на 46 нововисвячених у Станиславівській єпархії. Тобто, тільки у Перемишлі ці втрати практично вдалося компенсувати. [Див. Додаток Б, Додаток Б.1, Додаток Б.2., Додаток Б.3., Додаток Б.4., Додаток Б.5.]. Згідно даних представлених Ю. Грабець після Першої світової війни тільки 63,3% священників митрополії продовжили виконувати свої обов'язки [1102, с. 84]. Отже, брак кадрів був актуальним у Галицькій митрополії ГКЦ до кінця Великої війни.

Обставини Першої світової війни не оминули і щонайменше 59 катехитів: шість із них були інтерновані у Талергоф, п'ятеро зазнали санкцій різного ступеня а тридцять один стали біженцями в Австро-Угорщині, четверо було інтерновано, шестеро виїхало до Росії, семеро померло. Головним дестабілізуючим фактором для катехитів стала еміграція [Див. Додаток Б.1., Додаток Б.3., Додаток Б.5., Додаток Г., Додаток Г.1., Додаток Ґ., Додаток Ґ.1., Додаток Д., Додаток Д.1., Додаток Д.2., Додаток Е., Додаток Є., Додаток Є.1.]. Жертвами війни стали щонайменше 97 священників у освітній адміністрації, серед них: двадцять п'ять представників окружних шкільних рад (один потрапив у Терезин, три в Талергоф, три – під санкції та одинадцять стали біженцями в Австро-Угорщині, три священники були інтерновані у Росії, один виїхав у Росію, семеро померло) [Див. Додаток Б.1., Додаток Б.3., Додаток Б.5., Додаток В., Додаток Г.1., Додаток Ґ., Додаток Ґ.1., Додаток Д, Додаток Д.1., Додаток Е., Додаток Є.].

Водночас постраждали 83 шкільні комісарі різних напрямків. Серед них четверо з них потрапили у Терезин, двадцять троє у Талергоф, ще п'ятеро зазнали санкцій з боку Австро-Угорської адміністрації, дев'ятнадцять – стали біженцями в

Австро-Угорщині, четверо – інтерновані в Росіїї, три виїхали у Росію, тридцять один священник помер [Див. Додаток Б., Додаток Б.1., Додаток Б.2, Додаток Б.3., Додаток В, Додаток В.1., Додаток Г., Додаток Г.1., Додаток Г.2., Додаток Ґ., Додаток Ґ.1., Додаток Ґ.2., Додаток Д., Додаток Д.1., Додаток Е., Додаток Є.]. Провідними деструктивними факторами для представників шкільних рад стала евакуація, а для шкільних комісарів – австро-угорські репресії.

В умовах окупації з осені 1914 р. більшість навчальних закладів було закрито (за винятком приватних) [870, с. 55; 912, с. 51]. Спроби російської адміністрації русифікувати кадри та запустити освітній процес зазнали невдачі [166, арк. 1, 10; 1039, с. 574, 575]. Священники певний час не мали змоги для провадження офіційної освітньої діяльності, що поширило явище домашньої освіти у помешканнях духівництва [129, арк. 23; 854, с. 12].

Збереглися численні скарги священників стосовно фінансових збитків завдані школам і їх майну постоєм військових. Парох с. П’ядики представив скаргу, оцінивши збитки завдані постоєм російських військ у розмірі 4824 рублів [147, арк. 1; 148, арк. 1]. О. Іван Кущимович у Лавочнім 8 травня 1915 р. повідомив про цілеспрямований обстріл з російських позицій території школи де зосередилися військові [255, арк. 11]. Схожий випадок спіткав пароха с. Велика Пониква о. Михайла Туркевича, який внаслідок постою російської армії у селі втратив все своє майно [164, арк. 1].

Формування українських колоній в Австро-Угорщині спонукало священників долучатися до освітнього процесу в еміграції. Зокрема, о. Євген Гузар став катехитом в українській школі табору Вофльфсберг [257, арк. 20]. У вересні 1915 р. в тилових районах Герцогства Буковини і Королівства Галичини був санкціонований навчальний процес. Згідно вимог навчального плану на 1915–1916 рр. передбачалося у прискореному темпі надолуження навчального матеріалу за поточний та зірваний війною попередній (1914–1915 рр.) навчальний рік. Між тим, у прифронтових територіях школи і надалі були закриті [860, с. 255, 256].

У 1916 р. адміністрація генерал-губернатора Ф. Трепова санкціонувала відновлення діяльності навчальних закладів в межах тилового району [134, арк. 5]. Обов'язковими умовами стали самозабезпечення школи за рахунок громади та відсутність антиросійського змісту у навчальних матеріалах [952, с. 217; 958, с. 125–126]. Окупаційна адміністрація доволі обережно сприймала «унійне» духовенство, вбачаючи у них потенційних українських сепаратистів [130, с. 3, 4].

Із одного боку, духовенство митрополії отримало можливість для повернення до навчального процесу, але з іншого цей процес був ускладнений відсутністю державної підтримки. Труднощі з фінансами спричинилися до того, що більшість шкіл з російської зони окупації так і не було відчинено. Однак, з осені 1916 р. священники поповнювали ряди наглядових шкільних рад, викладачів чи катехитів. Складнішим було питання з оплатою праці катехитам. Для порівняння, станом на жовтень 1916 р. священник-катехит в українській народній школі окупованої Городенки отримував місячну зарплату в розмірі 50 крон. В той самий час інші викладачі отримували в середньому 100 крон. У тій же Городенці отцеві-сотрудникові в лавах шкільних урядників виплачували 58 крон і 33 гелери місячно, а парохові – 175 крон [128, арк. 5, 7, 14 (зв.), 47].

Сприятливішим виявилося становище отців-педагогів в Австро-Угорщині. Вже 23 грудня 1915 р. у Перемишльській єпархії було оголошено перший анонс кваліфікаційних іспитів на катехитів шкіл, які надалі вже відбувалися в звичному режимі [751, с. 57; 771, с. 64;]. В наступному, 1917 р. відновився цільовий набір педагогів до Перемишльської семінарії і навіть відкрито збір на побудову приміщення українського навчального закладу в Яворові [655, с. 120; 789, с. 106–107]. Церковній адміністрації довелося стабілізовувати дисциплінарні і цільові питання. Було оприлюднено постанови проти зловживання при катехизації в школах і посилено контроль за шкільною документацією [660, с. 61, 62; 782, с. 88, 89]. Отці працювали над підйомом рівня публічної моральності, закликали утримуватися від тілесних втіх, заохочували гарт волі [802, с. 1, 2].

Отже, події Великої війни негативно вплинули на підготовку священницьких кадрів спричинивши своєрідний дворічний застій. Однак, в умовах відсутності більшості владик греко-католицькі вікарії та Станиславівський єпископ зуміли відновити діяльність семінарій у Перемишлі, Львові і Станиславові, налагодити обряд хіротонії. Це дозволило прискорити процес заповнення вакууму особових втрат кліру Галицької митрополії ГКЦ.

Аналогічна ситуація мала місце в середовищі духовенства і в педагогічні діяльності. Значна частина священнослужителів у освітній сфері пережили репресії як з російського так і з австро-угорського боку. У другій половині 1915 р. було відновлено освітню діяльність в тилових районах Австро-Угорщини, а з другої половини 1916 р. і на території митрополії підконтрольній Росії. Ця обставина посприяла поверненню отців до шкіл в якості катехитів і педагогів. Попри низку труднощів пов'язаних з оплатою, робочим навантаженням і бойовими діями священники ГКЦ не припинили своєї участі в освітній сфері.

4.3. Чернечі згромадження та капеланство ГКЦ у час Великої війни

Згідно даних наведених дослідником Р. Цюцяком чисельність отців-василіан станом на 1914 р. становила 85 єромонахів, 77 братів, 47 студентів і 23 новики у шістнадцяти монастирях [1088, с. 90]. Внаслідок мобілізації 37 кліриків ГКЦ пройшли санітарну службу при шпиталях [1049, с. 348]. Нам вдалося встановити, що Навроцький Венямін Василь, ЧСВВ став в'язнем табору Терезин [Див. Додаток В.1.]. Наступ російських військ у 1914 р. спричинив евакуацію монахів ЧСВВ в монастирі у Львові, Гошеві, Лаврові, Дрогобичі і Бучачі. Встановлено, що 26 серпня 1914 р. протоігумен П. Філяс звернувся до протоігумена ЧСВВ провінції Св. Миколая о. Йоакима Хоми з проханням прийняти частину ченців Галицької провінції до монастирів в Мукачево, Малому Березному та Ужгороді. Отець Хома погодився прийняти дванадцять монахів і запропонував для їх розміщення монастирі у с. Біксад (тепер Bixad, Румунія) та Красний Брід (тепер Krásny Brod, Словаччина) [152, арк. 1, 3].

Станом на 12 вересня 1914 р. російські війська вже контролювали монастирі майже всієї провінції ЧСВВ за винятком Дрогобицького, Гошівського, Погонського та Перемишльського. У Лаврів змогли дістатися тільки сімнадцять отців, тридцять два клірики та дванадцять братів. Із цієї причини о. П. Філяс 12 вересня 1914 р. відбув до Ужгорода в надії зіткнутися зі згаданим вище протоігуменом Йоакимом [961, с. 85, 86]. Не заставши священнослужителя в місті він домовився з єпископом А. Паппом, який урешті дозволив прийняти певну кількість біженців [152, арк. 5, 6]. Відомо, що у другій половині вересня 1914 р. в Транслейтанію вирушила група з двох отців, одного брата, двох новиків та двадцяти трьох клiриків ЧСВВ [1049, с. 348]. Під впливом російського прориву через Карпатські перевали місцем їхнього тимчасового осідку став монастир провінції Св. Миколая у м. Маріапоч [1049, с. 348].

Біженцям вдалося отримати допомогу від вікарія Крижевецької єпархії ГКЦ о. Д. Ньяраді у Королівстві Хорватії та Славонії. Таким чином, 13 жовтня 1914 р. біженці прибули у Загреб, де їх розмістили у межах Крижевецької єпархії [937, с. 116; 1049, с. 348]. Місцями їхнього осідку стали Крижевці (тепер Križevci, Хорватія), Вараждин (тепер Varaždin, Хорватія), Яска (тепер Jastrebarsko, Хорватія), Карловац (тепер Karlovac (Хорватія)) і Загреб. Перебування в Хорватії дозволило евакуйованим продовжити новиціат в Загребі та відновити випуск видання «Місіонар» [1049, с. 348; Див. Додаток Д., Додаток Д.1.].

В еміграції опинилися й інші представники василіянського чину. Протоігумен ЧСВВ о. П. Філяс отримав призначення на вікарія у Відні, а о. Й. Коциловський, який у 1915 р. став ректором семінарії у Кромержижі. Окрім цього, в Інсбруці (Тироль) василіянин-капелан о. Панкратій Кандюк став духовним очільником української громади, а о. Маркіян Марисюк священнодіяв у Таборі, Богемія [Див. Додаток Д., Додаток Д.1.].

Російська адміністрація взимку 1914–1915 рр. ініціювала обстеження василіянських монастирів [187, арк. 1–30]. Імперський уряд негативно сприймав отців василіан вважаючи їх апологетами ідей церковної унії та української ідентичності [1029, с. 18]. Згідно наших розрахунків за 1914–1918 р. в Росію було

заслано щонайменше сім отців та чотирнадцять інших представників ЧСВВ [Див. Додаток Е.]. Згідно розрахунків історика церкви І. Патрила чисельність інтернованого Росією духовенства ЧСВВ становила шість отців, десять клірикiв та десять братів [1049, с. 347]. Окупанти закрили монастир Св. Апостола Павла у с. Михайлівка. Його ігумен о. Онуфрій Бурдяк зміг врятуватися тим, що вчасно переплив Дністер і виїхав в Буковину [187, арк. 27–30].

У січні 1916 р. у Жовкві знову відкрилася василіянська друкарня. Згідно розрахунків о. М. Бубнія чисельність монахів-василіян скоротилася зі ста вісімдесяти трьох у 1914 р. до ста сорока чотирьох у 1918 р. [929, с. 15]. Це спонукало їх того ж року відновити новіціат у Крехівському монастирі, а у Лаврові розпочати навчальний процес для ченців. Станом на 29 вересня 1917 р. там вже нараховувалось п’ятнадцять богословів [54, арк. 211–213]. На засіданні капітули ЧСВВ, 12 вересня 1917 р. новим протоігуменом став о. Марка Галущинський, однак він помер 9 грудня 1918 р. у Перемишлі [1049, с. 349, 350].

Сестри-василіянки були змушені тимчасово залишити монастирі у Словіті і Яворові. У Сільці проти сестер представники російської адміністрації розпочали кампанію виселення їх з цього населеного пункту за антипропаганду православ’я [175, арк. 199]. Надалі у окремих обителях, зокрема у Словіті, Станиславові і Кудринцях було організовано дитячі притулки а при інших осередках також благодійні заходи для бідних [910, с. 117; 1109, с. 91–95]. Згідно розрахунків о. М. Бубнія станом на 1918 р. у згромадженні нараховувалося сім монастирів та сто сорок одна черниця.

Згідно даних А. Великого станом на 1914 р. сестри служебниці мали 40 осередків. Війна спричинила їх тимчасову евакуацію, однак, більшість сестер змогли згодом повернутися і продовжити свою діяльність. Понад 19 сиротинців до 1918 р. опинилося під патронатом представниць згромадження [934, с. 176, 187]. Сестри Пресвятої Родини залишалися в своєму осередку в Гошеві під проводом о. Олександра Дикого та о. Теофіла Горникевича. Після завершення бойових дій у Долинському повіті сестри повернулися до Гошева і продовжили діяльність. Зокрема, у 1917 р. відбулися перші облечини для восьми кандидаток

[1117]. Перша світова війна обірвала еволюційне зростання активності сестер мироносиць, які у червні 1914 р. отримали збудоване приміщення у с. Клюсів. Чернече згромадження сестер продовжило функціонувати під проводом о. Юліана Дація. Згромадження зберегло монастирський комплекс, організувало дитячий притулок та провело роботу над оформленням та подальшою редакцією статуту [1030, с. 44, 45].

Отці-редемптористи з бельгійським громадянством в Уневі під проводом о. Й. Схрейвеса відмовилися залишити територію Галицької митрополію на вимогу галицько-буковинського генерал-губернатора. Наприкінці 1914 р – початку 1915 р. вони спробували розгорнути діяльність у Бродах, Глинянах і Лоні [929, с. 35–37; 1033, с. 87]. Внаслідок бойового протистояння 1915–1916 рр. осередок в Уневі (очолив Й. Схрейвес) опинився під австрійським контролем, а Тернопіль (управляв о. Ф. Бонн) – під російським. У квітні-травні 1917 р. о. Франц був призначений митрополитом А. Шептицьким вікарієм для окупованих деканатів Львівської архієпархії. Після деокупації Тернопільського протопресвітеріату у 1917–1918 рр. отці-редемптористи знову опинилися в Австро-Угорщині [1033, с. 93, 96]. У 1918 р. митрополит А. Шептицький передав ордену володіння у Збоїщах [929, с. 37].

Під час Великої війни було розграбований Скнилівський осередок згромадження студитів, а сімнадцять братів заарештовано військовими угорської національності. Після звільнення більшість із братів перебували в провінції Тироль. Їх становище відстежували оо. Т. Войнаровський та о. К. Шептицький. Останній розглядав можливість розміщення студитів у монастирі у с. Камениця в Боснії. Деокупація Скнилова у 1915 р. дозволила монахам повернутися у свої парафії та розпочати їхнє відновлення [1073, с. 45, 46; 1091, с. 433]. Згідно розрахунків о. Михайла Бубнія у 1918 р. студити володіли двома монастирями де проживало 28 монахів [929, с. 17].

Із початком у липні 1914 р. мобілізації в Австро-Угорщині більшість військовозобов’язаних подалися до храмів, вирішили взяти Святе Причастя [998, с. 123; 1075, с. 132]. Українці-військовослужбовці станом на 1910 рік становили

7,6% у складі збройних формувань монархії. У кампаніях 1914–1915 рр. вони брали участь у бойових діях переважно проти Росії. У 1916 р. більшість із них було переведено на італійський фронт. Ті, що залишилися на дислокації в Галичині і Волині у 1918 р. увійшли до складу австро-угорського контингенту, який окупував три губернії Російської імперії [1083, с. 29, 181–221].

Цісарська адміністрація мобілізувала священників у резерві, а невдовзі вони потрапили під управління Апостольського польового вікарія, єпископа Еммеріха Бєліка [935, с. 70, 71; 989, с. 253; 1104, с. 36]. Згідно постанови Міністерства краєвої оборони від 27 лютого 1915 р. ч. VII. 1915 року визначено, що військовому духовенству були підпорядковані резервні частини ландверу і ландштурму, які перебували в спеціально обладнаних місцях дислокації та територіальні бригади ландштурму. Їм також підпорядковувалися цивільні робітники викликані на роботу на фронт, польова жандармерія, що була приписана до діючої армії а також поранені в воєнних медичних закладах [682, с. 5–7]. Богослужіння капеланів були складовою полкових урочистостей [1077, с. 71].

Більш детально проаналізувавши біограми українських священників поданих о. М. Забанджалою, ми нарахували 153-ох чітко ідентифікованих отців Галицької митрополії в австро-угорських військах. Сімдесят три отці (47,712%) належали до Львівської архієпархії, п’ятдесят вісім (37,908%) були з Перемишльської єпархії та двадцять двоє (14,379%) з Станиславівської. Дані о. М. Забанджали показують, що п’ять капеланів належали до ЧСВВ, дванадцять було висвячено у священники протягом війни, семеро отців священнодіяли при УСС, а сорок два священники (27,45%) в подальшому продовжать капеланську службу у лавах УГА [984, с. 41–117]. Проаналізувавши матеріали енциклопедії ЗУНР ми нарахували серед них не менше 34-х отців, які продовжили в подальшому службу в УГА [881, с. 46, 74, 75, 105, 148, 149, 220, 339, 398, 400, 460, 483; 882, с. 140, 141, 156, 174, 175, 189, 245, 246, 289, 372, 375, 384, 456, 474, 516, 747; 883, с. 52, 74, 90, 159, 308, 333; 884, с. 71, 380, 496].

Разом з тим, дослідники І. Пилипів та Р. Делятинський визначають приблизний чисельний склад українських капеланів в Австро-Угорській армії у 20 штатних, 120 резервних, і 4 капелани УСС [1056, с. 132]. Історик А. Лозинський означує не менше 100 капеланів-українців греко-католицького і православного віросповідання в австро-угорській [1023, с. 93]. Однак львівські дослідниці Н. Колб та І. Орлевич визначили чисельність греко-католицького військового кліру у 158 осіб [891, с. 71]. Нам не вдалося знайти випадків призначення у лави російських капеланів греко-католицьких отців а також тих священників, які вчинили апостазію.

Капелани-українці відбули бойові дії на всіх фронтах Австро-Угорщини. Керівництво над ними здійснювали представники всіх католицьких національностей монархії. Через міф «про руську зраду» військові кола намагалися не призначати українців у польові шпиталі [1014, с. 23]. Схожа проблема мала місце і стосовно присудження військових нагород. Виникали труднощі і в обрядовості, а через змішаний національний склад у всіх військових підрозділах не завжди була змога наповнити частини чи шпиталі греко-католицькими капеланами [603,с. 41–43; 1061, с. 476, 477].

Необхідність забезпечення потреб війська не була пропущена і владиками Галицької митрополії. Зокрема, єпископ Г. Хомишин 15 серпня 1914 р. наділив священників повноваженнями відправляти літургії для військових, а отцям деканам негайно заміщати посади мобілізованих отців [668, с. 108–112]. У 1915 р. всі три консисторії наголосили, що духовенство на вимогу військового командування чи капеланів повинно надавати духовні послуги жовнірам на безоплатній основі [272, L. 5; 709, с. 4, 5; 723, с. 17, 18].

В окремих випадках отці добровільно виконували душпастирські обов’язки для українських солдат. Для прикладу, 74 греко-католицькі священники станом на 18 листопада 1914 р. проводили богослужіння у шпиталях Відня [96, арк. 2–4]. Подекуди отці вливалися у склад організацій, які забезпечували потреби шпиталю. Зокрема, о. Володислав Пасинович очолював комітет, який підтримував функціонування шпиталю у Косові [126, арк. 5]. Додамо, що на окупованій

території священники теж змогли включитися до шпитальної адміністрації. Так у м. Городенка парох Микола Котлярчук поповнив повітовий санітарний комітет [131, арк. 7].

В серпні 1916 р. греко-католицьких священників уповноважили сповіщати родини про загибель солдатів [779, с. 93]. Із метою вшанування полеглих жовнірів в Австро-Угорщині восени 1915 р. було санкціоновано встановлення пам'ятних табличок у церквах. Спорудження монументів за полеглими було поручено Центральній комісії для охорони пам'ятників у Відні. Начальна Команда армій визначила пріоритет на створення централізованих братських кладовищ. Повітові та деканальні адміністрації зобов'язали з 1915 р. проводити обстеження територій для виявлення, і збереження могил до початку ексгумацій [963, с. 186, 187].

Догляд за військовими меморіалами та участь у відновленні богослужінь залишалися обов'язками кліру митрополії. Священники також часто публікували літературу для військових. Прикладом такої активності є праця священника Олександра Коренця «Молитвенник для жовнїрів Українців-Католиків», видана кількома накладами під час війни [256, арк. 31–298].

Таким чином, Велика війна торкнулася всіх існуючих чоловічих та жіночих чернецьких згромаджень Галицької митрополії ГКЦ. Найбільш деструктивними для монастирів були бойові дії 1914 р. та окупація краю Російською імперією. Деокупація більшої частини Галицької митрополії дозволила братам і сестрам відновити свої монастирські осередки та продовжувати духовну, благодійну, освітню та опікунську активність.

Наймаштабніша війна в історії Австро-Угорщини спровокувала найбільшу мобілізацію людських ресурсів монархії. До лав капеланів були мобілізовані близько півтори сотні священників Галицької митрополії ГКЦ. Разом із українськими вояками священники були на всіх фронтах продовжували виконувати капеланські обов'язки і в умовах ЗУНР. Частину функцій капеланів було покладено на нижче духовенство ГКЦ.

4.4. Участь греко-католицького духовенства громадських організаціях, товариствах та політичних партіях

У ході Великої війни священнослужителі ГКЦ брали участь в українських та русофільських організаціях. Встановлення російського контролю над митрополією у 1914 р. згубно позначилося на становищі українських товариств. Їх діяльність була заборонена постановою генерал-губернатора від 18 (30) вересня 1914 р. [870, с. 55]. Таким чином українські культурно-просвітницькі («Просвіта», «НТШ», та ін.) і економічні організації («Дністер», «Кредитовий Крайовий Союз» та ін.) було закрито [189, арк. 26].

Уцілілі після австрійських репресій русофільські товариства: «Ставропігійський Інститут», «Народний Дім», «Свято-Володимирське товариство», «Русскій Пріют», «Центральний Молочний Союз», «Русскій Ревизіонний Союз» та інші продовжили функціонувати [357, с. 2]. Такий стан речей зберігався в російській зоні окупації і надалі. В австрійській зоні було ліквідовано «Союз руських дружин», філії «Общества ім. Мих. Качковського», Русский народний інститут «Народний Дім», «Рольничий Союз», та інші організації, зокрема у повітах Бібрка, Долина, Грибів, Коросно, Львів, Новий Сонч, Сянок, Стрий, Ланьцут, Ясло, Яворів, Кам'янка Струмилова, та ін. [27, арк. 1–7; 300, с. 3, 4; 1050, с. 115].

Після повернення до Галичини австрійської адміністрації, 1915 р. відновилася діяльність українських товариств. Священники поповнили численні філії «Просвіти», «Сільського Господаря», «Народної Торгівлі», «Української Бесіди», «Наукового Товариства ім. Шевченка» та інших товариств [378, с. 3; 427, с. 3; 534, с. 3; 1063, с. 36]. Свідоме українське греко-католицьке духовенство влилося до складу оновлених колишніх русофільських організацій.

Протистояння двох держав позначилося на роботі крайової періодики. Представники русофільського табору очолювані Карпато-Русскім освободительным комитетом (у подальшому – РНС) чітко означили своїми прихильниками передплатників «Прикарпатскої Русі», «Голоса Народа», «Русскої

землі», «Русскої Ради» і «Народної Волі». Вони дистанціювалися від видань конкурентів – «Руслан», «Дїло», «Свобода», «Громадський Голос», «Воля» [873, с. 16, 17]. Це дистанціювання не було не помічене владними структурами Австро-Угорщини та Російської імперії. Передплата «неблагонадійної» періодики священнослужителями могла стати приводом для розгортання адміністративного провадження [Див. Додаток Г., Додаток Г.1., Додаток Г.2.]. Під санкції потрапляли література, що була надрукована по той бік лінії фронту чи організаціями, які симпатизували державі-опонентові [1069, с. 235].

Станом на липень 1914 р. церковна преса того часу – «Вістник Перемискої Епархиї», «Львівско-Архіепархіяльні відомости», «Вістник Станиславівскої Епархії», «Нива: Місячник посвячений церковним і суспільним справам» та ін. намагалася залишатися нейтральною за своїм змістом. Водночас упродовж серпня 1914 р. в Австро-Угорщині проросійські видання опинилися під забороною [132, арк. 3]. В російській зоні окупації тільки проросійські видання отримали санкцію на випуск [870, с. 55, 56].

Дванадцятого червня 1915 р. відновив роботу «Вістник Перемискої Епархиї», а 22 липня 1915 р. – «Львівско-Архіепархіяльні Відомости» [673, с. 1; 689, с. 1]. У зв’язку з тривалою окупацією Станиславова видання «Вістника Станиславівскої Епархії» вперше було відновлене у серпні 1915 р., а остаточно – в жовтні 1917 р. [661, с. 1; 698, с. 1]. Першого січня 1916 р. після півторарічної перерви відновився друк часопису «Нива» [302, с. 1].

У Перемишльській єпархії ГКЦ 1918 р. вдалося видрукувати примірник шематизму [880]. Робота щодо збору даних для друку шематизмів у Львові і Станиславові стала можливою у березні 1918 р., однак не була завершена через початок Польсько-української війни [770, с. 72]. Часопис українців в США «Свобода» узагалі не припиняв свого випуску. Першими серед українських видань відновили роботу у Відні газети «Вісник СВУ» та «Дїло» [610, с. 2]. У щоденній діяльності отці були змушені черпали інформацію з проросійських («Прикарпатская Русь»), російських («Нива», «Новий край», «Львівське Воєнне Слово» та ін.) німецьких та польських часописів [408, с. 2].

Наприкінці 1915 р. змогло відновити свою діяльність «Товариство Св. апостола Павла». Із 1916 р. організація під проводом о. Євгена Гузара та о. Олександра Стефановича поновила друк часопису «Нива» [302, с. 1–3; 537, с. 2]. Його редактори, зокрема оо. Юліан Дзерович, Іоан Рудович доклали багато зусиль задля документування впливу подій Великої війни на українське духовенство, аналізу актуальних духовних і світських подій [970, с. 49–52]. Окрім цього організація стала одним з виразників позиції духовенства при актуальних подіях, зокрема реорганізації Ставропігійського інституту, календарної реформи єпископа Г. Хомишина, Холмського питання, та ін. [285, с. 17–21; 426, с. 186–189; 604, с. 57–66].

Війна спричинила високий рівень смертності серед населення, що викликало зростання кількості сиріт. З метою надання гуманітарної допомоги дітям постав «Український Комітет несеня помочи вдовам і сиротам, жертвам війни» (у подальшому – «Фонд ім. Митр. Андрея ґр. Шептицького для українських сиріт»). Він був заснований 12 грудня 1915 р. з ініціативи генерального вікарія о. А. Білецького. Комітет очолюваний Василем Нагірним ставив за мету опіку і забезпечення потреб українських сиріт [40, арк. 64; 914, с. 9]. До складу організації увійшли оо. А. Білецький і Іван Чапельський, а також деякі інші священнодіячі [623, с. 1]. Завдяки зусиллям члена товариства о. В. Лициняка в період з 18 квітня по 12 травня було засновано три дитячі притулки для українських сиріт у містах Брно, та два у Відні [109, арк. 1; 110, арк. 1, 2].

З ініціативи вікарія, о. К. Волошинського 27 січня 1916 р. у Перемишлі почав роботу Комітет опіки над сиротами по жертвах війни для Перемишльської єпархії. Комітет функціонував під проводом о. Василя Левицького, а з листопада 1917 р. – о. Омеляна Мартиновича. Товариство ставило за мету збір коштів, а також допомагало прилаштувати дітей-сиріт у притулки. Станом на 23 липня 1917 р. комітет утримував 543 сироти у Перемишлі та 380 осіб – у приватній опіці єпархії [717, с. 4; 753, с. 23–24; 783, с. 95–98; 788, с. 45–48].

Відомо, що першого листопада 1917 р. у Станиславові вже функціонував Центральний Єпархіяльний Комітет опіки над воєнними сиротами Станиславівської Дієцезії. Можна стверджувати, що основу станиславівських захоронок було закладено під час першої деокупації краю у 1915–1916 рр., одним із сподвижників чого став о. Авксентій Бойчук [863, с. 64]. Під патронатом єпископа Г. Хомишина і проводом сестер Служебниць Пречистої Діви Марії та сестер Василіанок у 1917 р. товариство вже утримувало у Станиславові два дитячі притулки де утримувалися 94 сироти [676, с. 8–10].

Фінансову і матеріальну допомогу від українських священників отримали і інші товариства опіки над сиротами, зокрема австрійський Комітет «Залізного Лицаря» у Львові. Організація постала 2 квітня 1916 р. з метою збору коштів на забезпечення потреб австрійського фонду для вдів і сиріт загиблих військовослужбовців [731, с. 27–29]. Аналогічну підтримку від духовенства отримували і інші товариства, зокрема «Українське Крайове Товариство охорони дітий і опіки над молодіжжю» [764, с. 48, 49].

У 1916–1917 рр. греко-католицьке духівництво влилося до складу «Українського Крайового Комітету помочи для виселенців». Централя цього товариства базувалася у Львові під керівництвом А. Кмицикевича і секретаря – о. Юліана Дзеровича [799, с. 7]. Саме представники греко-католицького кліру були керівниками 31 з 37 повітових осередків організації [94, арк. 1, 1 (зв.)]. Вони здійснювали опіку переселенців, які оселилися у повітах Городок, Яворів, Мостиська, Львів, Стрий, Жидачів, Старий Самбір, Самбір, Рогатин, Калуш, Бібрка, Турка, Бережани, Золочів, Долина, Рудки, Дрогобич, Жовква, Перемишляни та ін. [95, арк. 5–10]. Допомогу від духовенства отримала і організація з аналогічними завданнями, «Комітет в справі несеня помочи мешканцям освободженим від ворожого наїзду» [797, с. 114, 115].

1918 р. постав Митрополичий Ратунковий Комітет очолюваний о. Й. Боцяном. Організація була під потрійною опікою всіх трьох греко-католицьких ієрархів митрополії. Згідно статуту від 31 січня 1918 р. завданням організації було надання матеріальної і фінансової допомоги для переселенців і

сприяння їхньому поверненню додому; підтримка збіднілих та сиріт, допомога в забезпеченні житлових потреб, запобігання голоду та допомога у відновленню майна [407, с. 3; 774, С. 44; 784, с. 45].

Траплялося, що греко-католицьке духовенство митрополії брало участь в роботі російських повітових благодійних комітетів. Вони постали з метою налагодження гуманітарної опіки над бідними, біженцями та сиротами у повітових центрах. Прикладом участі греко-католицького кліру у таких організаціях є діяльність о. Григорія Литвиновича у благодійному комітеті Станиславівського повіту [142, арк. 49]. Його колега з с. Назірна о. Іларіон Цибик долучився до роботи благодійного комітету в Коломиї [145, арк. 6]. Як бачимо, участь священників ГКЦ в російських благодійних організаціях була непоодиноким випадком.

Відновили роботу також захоронки. Ці товариства, зокрема, здійснювали благодійні акції заради підтримки діяльності дитячих притулків по обидві сторони фронту. Нами виявлено, що впродовж 1916–1917 рр. на окупованій Росією території функціонували: «Русько-українська захоронка ім. о. Маркіяна Шашкевича» у Снятині (очільник о. Й. Проць), «Дитячі Притулки під управлінням Сестер Служебниць Пречистої Діви Марії» у Печеніжині (очільник о. В. Саноцький), «Руска Захоронка Марії» у Коломиї та ін. [553, с. 3; 952, с. 218; 960, с. 93]. Достеменно відомо, що навесні 1916 р. почала працювати «Українська Захоронка» у Львові [429, с. 3]. На середину 1917 р. вже діяла сирітська захоронка у Долині під патронатом Сестер Св. Йосифа [547, с. 3] а навесні 1918 р. вже функціонували «Українська Захоронка сестер служебниць Пречистої Діви Марії» у Ярославі, «Захоронка греко-католицьких Служебниць» в Зеленому Гаю, «Українська Захоронка» у Дрогобичі, «Захоронка сестер Василіянок» у Словіті та аналогічні товариства у Кам’янці, Городку, Калуші, Журавно і Тернополі та ін. містах [287, с. 3].

Констатуємо, що представники греко-католицького кліру були членами різних політичних організацій. Чотири священники, що належали до лав проросійського РНС були заарештовані австро-угорськими службами впродовж

серпня 1914 р. [949, с. 50]. В умовах російської окупації Карпато-русскій освободительный комітет Визвольний Комітет відновив діяльність РНС. На першому засіданні 22 вересня 1914 р. до нього включилися оо. Іван Давидович, Іоан Костецький, Роман Красицький, Мартин Пакіж, Володимир Сваричевський, та Павло Филиповський [862, с. 88; 896, с. 69]. Більшість з них залишалися греко-католиками попри те, що іноді лобіювали інтереси російського кліру [1043, с. 655]. У підсумку згадані діячі окрім о. І. Костецького виїхали до Росії 1915 р. та осіли переважно в середовищі галицьких біженців в Ростові на Дону. Туди ж евакуювалися представники Ставропігійського братства, які вивезли артефакти з музею Ставропігійського інституту [365, с. 1, 2; Див. Додаток Є.]. Адміністрація Ф. Трепова вже не санкціонувала повернення русофільської партії на окуповані території [1010, с. 195]. Через витіснення російської армії з Австро-Угорщини втікачі почали зосереджуватися на діяльності серед біженців в Наддніпрянській Україні.

Назагал, початок війни негативно позначився на політичному житті галицьких українців. Від серпня 1914 р. не скликалося засідання Галицького Крайового Сейму. Депутатами у ньому станом на 1914 р. були три греко-католицьких владики та три священники у складі Українського Соймового Клубу: оо. Олександр Капустинський (парох Мельниці), Северин Метелля (парох Люблінця), та Іван Яворський – парох Стрільбич [1090, с. 114, 115, 135, 159, 193, 194]. Останній із них був інтернований в Талергофі [Див. Додаток Г., Додаток Г.1., Додаток Г.2.]. З кінця 1914 р. і впродовж першої половини 1915 р. інтереси українського греко-католицького духовенства на політичній арені довелося відстоювати вікарію П. Філясу, преосвященному Г. Хомишину та о. Т. Вонаровському [112, арк. 1–6].

Діяльність рейхсрату було відновлено 1917 р., а його членами стали оо. Степан Онишкевич і Йосиф Фолис (до своєї смерті 9 жовтня того ж року) [851, с. 27; 997, с. 7, 8; 1096, с. 115, 117]. Із поверненням до Галичини у вересні 1917 р. митрополит А. Шептицький відновив і свою діяльність у рейхсраті. Після укладення Брест-Литовського мирного договору українське духівництво в

основній своїй масі підтримало визнання незалежності УНР та перспективу федералізації дуалістичної монархії. Проблема офіційної позиції греко-католицьких владик Галицької митрополії щодо цього питання була розглянута на конференції єпископів та митрополита у Львові 19–21 лютого 1918 р. Верховні церковнослужителі вирішили підтримати умови Брест-Литовського миру, долучитися до запланованих всезагальних урочистостей із приводу підписання цього договору. У результаті, греко-католицькі владики і клір митрополії масово взяли участь у акції «Свято миру і Української державності», у ході якого виголосили підтримку незалежності УНР, включення до складу України Холмщини та Підляшшя, та закликали до поділу Галичини за національною ознакою [982, с. 3625, 3626, 3631]. Таким чином, духовенство виразило солідарність поступу державотворення.

До складу новоствореної ГУР увійшли оо. С. Онишкевич та Т. Войнаровський. Вони належали до цієї організації і після її реорганізації у ЗУР. О. Т. Войнаровський, був одним з посередників між архикнязем В. Габсбургом та українськими урядовцями [851, с. 27; 1092, с. 484; 1110, с. 141–144; 1116]. Священники ГКЦ, були в числі представників на з’їзді політичних партій 25 березня 1918 р. у Львові. Отця Степана Городецького було обрано членом президії, а серед присутніх були і оо. Андрей Пеленський, Кость Ганущак та Володимир Грицай [837, с. 12–14].

У подальшому греко-католицькі діячі влилися до Української Національної Ради. Всього згідно підрахунків О. Єгрешія до складу організації увійшло не менше 16-ти священників, в тому числі троє владик митрополії [976, с. 200]. Назрівання колапсу Австро-Угорщини спонукало українську сторону до роботи над перейняттям влади. Як відзначив майбутній міністр внутрішніх справ ЗУНР Л. Цегельський, покійний о. Й. Фолис брав участь в нарадах щодо можливості перейняття влади у Львові. Втаємниченими у підготовку останнього були і митрополит А. Шептицький, о. Т. Войнаровський, о. О. Стефанович та радник митрополичої консисторії о. Т. Лежогубський [851, с. 18, 28, 62; 1005, с. 49].

Особисто о. О. Стефанович був у складі української делегації, яка 31 жовтня 1918 р. спробувала мирно отримати управління у намісника Карла Гуйна [837, с. 107; 1005, с. 48, 49]. Більше того, митрополит Галицький став учасником українсько-польських переговорів. Захоплення польськими військами Святоюрського комплексу, 3 листопада 1918 р. унеможливило активну участь українського митрополита у подальшій розбудові ЗУНР. Урешті лише о. О. Стефанович залишився на підконтрольній українцям території у Львові [613, с. 3; 851, с. 18, 28, 62; 967, с. 61].

Окремі отці, зайняли керівні позиції при перейнятті влади на місцях. В ролі співорганізаторів чи безпосередніх виконавців виступили священники у повітових центрах: Долина (о. М. Притуляк), Калуш (о. П. Джулинський та о. А. Бандера), Любачів (о. А. Коритко та о. Ю. Черкавський), Рогатин (о. С. Городецький та о. П. Кудрик), Рудки (о. С. Онишкевич та о. С. Кульчицький), Скалат (о. В. Винярський), Сокаль (о. І. Волянський), Тернопіль (капелан В. Кузьма), Турка (о. Ю. Присташ, о. Г. Морозюк, о. Ю. Федевич) та ін. [614, с. 3; 622, с. 3; 881, с. 251; 882, с. 764, 765; 884, с. 273; 975, с. 173; 976, с. 200; 1013, с. 37, 42, 43, 45, 51, 63, 66; 1107, с. 72]. Священники ГКЦ певною мірою компенсувати брак українців в середовищі урядової адміністрації.

Ще більше отців влилося у новостворену адміністрацію. Вони працювали у містах Бережани (о. В. Дубицкій), Броди (о. Г. Микитюк), Бучач (оо. В. Носковський, І. Кливак, С. Проскурницький та В. Збудовський), Городенка (о. І. Пясецький), Городок (о. В. Лиско, капелан О. Чернецький та о. В. Стеблецький), Добромиль (о. В. Лисяк), Жидачів (о. І. Головкевич), Збараж (о. Л. Юрчинський), Золочів (о. С. Юрик), Кам’янка Струмилова (о. П. Казанівський, о. М. Цегельський), Коломия (о. О. Русин), Печеніжин (о. І. Майковський), Підгайці (о. Ю. Фіцалович), Радехів (оо. В. Пелліх та П. Клебан), Самбір (о. Ю. Татомир, о. Ф. Рабій), Станиславів (о. Й. Раковський), Стрий (о. Остап Нижанковський), Теребовля (о. С. Мохнацький), Тернопіль (о. М. Кондрад) та ін. [376, с. 3; 614, с. 3; 615, с. 1, 2; 616, с. 2; 617, с. 2; 618, с. 3; 619, с. 2; 620, с. 3; 621, с. 1, 2; 882, с. 266, 721, 777; 883, с. 289, 373; 884, с. 293,

498, 504; 976, с. 201; 1013, с. 41, 44, 45, 65]. Більшість із них опинялися на різних посадах адміністрації.

Священнослужителі ГКЦ увійшли також до складу організацій, які не змогли реалізувати переворот. Зокрема, у Ярославі це – оо. Кипріян Хотинецький та Омелян Погорецький. Через відсутність допомоги з боку українського війська зазнав невдачі і Сяноцький Комісаріат ЗУНР в Команчі очолюваний о. Пантелеймоном Шпилькою [1013, с. 32, 37]. Таким чином, священнослужителі влилися до процесу формування нових органів влади, що відіграло помітну роль в організації ЗУНР.

Отже у ході Першої світової війни греко-католицьке духовенство брало участь у діяльності українських та русофільських товариств. Воєнні умови спричинили деструктивний вплив на їх функціонування: з австрійського боку під заборону потрапили проросійські товариства, а з російського боку не були санкціоновані українські організації. [1016, с. 114]. Внаслідок поразок російської армії відбулося зміцнення українського сегменту в середовищі греко-католицького кліру.

Унаслідок російської окупації Галичини 1914–1915 р. майже всі греко-католицькі релігійні організації призупинили свою активність однак після Горлицького прориву відновили роботу. Постали нові організації, які здійснювали опіку над сиротами (єпархіальні комітети опіки над сиротами), біженцями (Український крайовий комітет допомоги переселенцям) а також докладалися до роботи іншого характеру. Священники активно долучалися до роботи регіональних захоронок, повітових благодійних комітетів а також філій українських і проросійських організацій.

Греко-католицький клір залишався складовою частиною політичних товариств. Очільники проросійських релігійних організацій були заарештованими органами Австро-Угорщини. Священнослужителі ГКЦ у складі відродженого проросійського представництва – Русского Народного Совета Прикарпатской Руси з 1915 р. опинилися на вигнанні в Росії. Це суттєво зміцнило українську присутність в Королівстві Галичини і Володимирії. Спершу в складі ГУР, ЗУР, та,

врешті Української Національної Ради а також на місцях отці відстоювали інтереси українців перед цісарською адміністрацією. Колапс Австро-Угорщини посприяв зміцненню ідеї створення незалежної української держави в середовищі кліру.

4.5. Повсякденне життя і побутові умови греко-католицького кліру 1914–1918 рр.

Греко-католицьке духовенство продовжувало здійснення богослужінь відповідно до норм літургійного року. У побуті і суспільному житті священники послуговувались загальноприйнятим в Австро-Угорщині григоріанським календарем. На відміну від новоюліанського, який нині використовують в УГКЦ в той час літургійний рік збігався з юліанським календарем, тобто нерухомі свята святкували на 13 днів пізніше, аніж сьогодні [1118]. На окупованих Росією територіях у серпні 1914 р. – лютому 1918 рр. було введено юліанський календар в діловодстві та побуті.

Владика Г. Хомишин, як вже згадувалося нами вище, спеціальною постановою від 15 лютого 1916 р. запровадив григоріанський календар у богослужіння. Цей календар діяв на території єпархії під контролем Австро-Угорщини включно до 1917 р. [817, с. 86, 87]. Випадків масового опору реформі з боку парафіян майже не зустрічаємо однак, помітна частка населення і надалі послуговувалася юліанським календарем. Реформа не була поширена за межі Станиславівської єпархії [1044, с. 54–56; 1074, с. 143]. Митрополит А. Шептицький після звільнення з Ярославля у 1917 р. видав постанову для окупованих деканатів дотримуватись юліанського календаря [371, с. 3]. Спроби єпископа Григорія реанімувати реформу відійшли на другий план після конференції владик у лютому 1918 р. Однак, станиславівський владика так і не відмовився від намірів запровадити григоріанський календар у майбутньому [1054, с. 195].

В умовах Великої війни робоче навантаження священників не зазнало суттєвих змін. 29 липня 1914 р. митрополит А. Шептицький запровадив додаткові

молитви за імператора Франца, армію і встановлення миру [662, с. 69–73]. У час війни під тиском адміністративних кіл духовенство було вимушене піти на поступки парафіянам стосовно дозволу праці у недільні і святкові дні після літургії. Це мотивувалося потребами забезпечення армії [703, с. 6, 7; 734, с. 41, 42]. У подальшу аналогічні поступки були зроблені і для працівників залізниці та воєнних підприємств [715, с. 31; 1062, с. 140].

Початок війни 1914 р. співпав зі смертю Великого Понтифіка Пія X [807, с. 87–89]. Починаючи з березня 1915 р. митрополичий ординаріат поширив постанову Папи Венедикта V про обов'язкові молитви за встановлення миру [687, с. 3]. У подальшому вони були доповнені службами у «О побіди на вся враги» та дуплікаціями [674, с. 145]. Обов'язковими до виголошення та подальшого виконання стали і папські енцикліки [754, с. 33].

Воєнні умови актуалізували кампанії спрямовані на подолання суспільних проблем. Митрополичий ординаріат постановив 19 листопада 1915 р. заохочувати діяльність товариств тверезості [752, с. 56, 57]. Новою постановою від січня 1916 р. ординаріат постановив проводити богослужіння за «…Зєдиненя Восточної Церкви» в кожного першу неділю місяця [704, с. 3]. Через поглиблення державної продовольчої кризи Міністерство віросповідань і просвіти поширило постанову від березня 1916 р. щодо пропагування ощадності запасів збіжжя [726, с. 21]. Ще одним напрямком роботи стала агітація боротьби з венеричними хворобами [700, с. 21].

В умовах війни поглибилися процеси спрямовані на зміцнення церковної обрядовості. Із жовтня 1914 р. церковна адміністрація митрополії заохочувала до примноження набожності до Св. Йосифа Обручника [808, с. 91, 92]. Воєнна агресія Росії суттєво посилила окцидентальні пошуки преосвященного Г. Хомишина. У 1915 р. він посилив контроль за виголошенням проповідей українською мовою [683, с. 95, 96]. Владика Григорій оновив літургійну термінологію, зокрема замінив «православ'я» на «правовір'я» а державця у богослужінні титулувати не «цар», а «імператор» та ін. Ієрарх також позбавив святкування пам'яті вселенських соборів рівня урочистості [817, С. 39, 45, 46, 53,

65, 82–87]. У подальшому частину заходів владики Г. Хомишина схвалив єпископ Й. Коциловський [663, с. 127–132].

Три церковні владики оптимізували наміри єпископа Г. Хомишина спільним пастирським посланням від 21 лютого 1918 р. Було закріплено урочисте пошанування Найсвятійшої Євхаристії, Святійшого Христового Серця, Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії і празника Священномученика Йосафата [824, с. 119–127]. Львівський та перемишльський владики також заборонили вживання у богослужіннях термін «православні» [652, с. 27, 28; 692, с. 50, 51]. Інші заходи єпископа Г. Хомишина підлягали поступовому скасуванню.

В Австро-Угорщині до урочистих святкувань належали імперські свята: день народження імператора Франца (18 серпня), поминальні служби за імператрицю Єлизавету (10 вересня) та ін. [270, L. 363]. У зв'язку зі смертю монарха у 1916 р. на 20 і 21 листопада було призначено панахиди за Францом Йосифом. У 1917 р. до рівня святкових було піднесено іменини та дні народження нової імператриці Зіти Бурбон-Пармської (27 квітня та 9 травня) та імператора Карла (4 листопада і 17 серпня) [739, с. 65–66; 760, с. 84]. Назагал богослужіння в ці свята сприймалися як закономірні практики, оскільки священники митрополії були підданими монархії.

В умовах російської окупації до пошанування вводилися дати приурочені до річниць російського імператорського двору: день народження (6 (18) травня), сходження на престол (21 жовтня (1 листопада)), та іменини (6 (19) грудня) Николая II, день народження імператриці-вдови Марії Федорівни (14 (27) листопада) та ін. [100, арк. 5; 149, арк. 16, 19, 21; 150, арк. 14; 186, арк. 48, 58]. У зв'язку з революційними подіями лютого 1917 р. відбулися деякі літургійні зміни. Так, 12 (25) березня 1917 р. було запроваджено поминання Тимчасового Уряду, а 12 (25) квітня того ж року поминання імператора на богослужіннях було скасовано [952, с. 215, 216]. Не рідко поминання ворожого державця могло бути приводом для державних санкцій. Однак, в окремих випадках поминання монарха держави-суперниці оцінювалося як акцію протесту проти дійсності. Відтак парох

с. Рошнів о. Матей Велигорський наважився виголошувати у проповіді молитву за імператора Франца в присутності російських солдат [259, арк. 132–135].

Попри все, загальне сподівання європейського суспільства на коротку переможну війну не справдилося [225, арк. 330; 829, с. 9; 848, с. 22; 1115, с. 27]. Перша світова війна без сумніву позначилася на повсякденному житті тогочасного соціуму, погіршила інфраструктуру та обумовила втрату коштів і доходу [1011, с. 38]. Чимало священників вирішили емігрувати [902, l. 118; 1012, с. 37; Див. Додаток Д., Додаток Д.1., Додаток Д.2.]. Австрійські власті намагалися втрутитися в цей процес шляхом формування таборів для переселенців за національною ознакою [93, арк. 3–5]. У Російській імперії біженці опинялися у санкціонованих населених пунктах в європейській частині держави. Після звільнення з інтернування чи внаслідок депортації отці нерідко опинялися у баракових містечках або в кращому випадку проживали в орендованих квартирах [974, с. 160]. Подекуди хворі потрапляли під карантин [840, с. 246, 247]. Священики намагалися встановити зв’язок з родинами та церковною адміністрацією, шукали тимчасової роботи. Згодом отці оформлювали документи і очікували дозволу на повернення додому [398, с. 3].

Між тим, священники, які залишилися на парафіях зіткнулися з приписами воєнного часу [1052, с. 38]. З метою компенсації кадрового голоду у 1914–1915 рр. єпархіальні і деканальні управління залучали особові ресурси з суміжних церковних одиниць на тимчасовий основі. Тільки в умовах деокупації призначення нових священників знову набувало стандартної форми і змісту [980, с. 770]. До зруйнованої військовими діями системи транспортних комунікацій додалися труднощі пов’язані з системою пропусків [377, с. 2; 842, с. 59]. В межах повітів рух залишався зазвичай вільним, а для пересування між повітами та за межі провінції необхідний був спеціальний дозвіл. Такі документи надавалися як правило управлінськими і жандармськими інстанціями. Виключно цільовий дозвіл на подорож в прифронтовий район санкціоновували військові адміністрації [870, с. 51, 52].

У всіх повітових містах було запроваджено комендантську годину. Греко-католицькі священники виявилися розділеними і часовими зонами, адже російська адміністрація запровадила на окупованій території так званий петроградський час. Так само австрійські власті з травня по вересень щороку запроваджували періоди літнього часу [743, с. 38, 39]. Обидві держави мали власні валюти, а їх курс по-різному регулювалися сторонами конфлікту [123, арк. 10]. До того ж було запроваджено цензуру на приватне листування. Бойові умови обумовили налагодження польового поштового апарату [144, арк. 2–30; 870, с. 54–56; 913, с. 211, 212].

Попри труднощі священнослужителі ГКЦ зберегли за собою статус поважного представника громади. В умовах війни вони виконували духовну, представницьку, просвітню та посередницьку функції. Згідно дослідження О. Дрогобицької, 9/10 із 2250 представників служителів культу належали до лав провінційного духовенства. Понад ¾ із них мали сім'ї [974, с. 110, 111].

Проаналізувавши доступні нам дані на 83 одружених священників-біженців, ми встановили, що: 79 (95%) з них евакуювалися з дружинами (їмостями), 77 (92%) виїхали з дітьми (із них: 19 (22%) з однією дитиною, 22 (26%) з двома дітьми, 15 (18%) з трьома дітьми, 14 (16%) з чотирма дітьми, 4 (4%) з п'ятьма дітьми, 1 (1%) з сімома дітьми, 1 (1%) з восьмома дітьми, 1 (1%) з дев'ятьмя дітьми), 13 (15%) з 1-2 родичами, 14 (16%) з прислугою[3]. Попри розуміння, що, чисельний склад родин отців-біженців подано не в повному складі і вибірка не охоплює всіх евакуйованих, означені дані дозволяють зробити певні висновки: більшість одружених священників мали дітей і майже половина родин належала до багатодітних; трохи більше як при десятій частині біженців проживали родичі одного з членів родини; щонайменше 16% священників мали кошти на утримання прислуги.

[3] [Див. Додаток Д. №: 2, 4, 14, 16, 20, 23, 36, 37, 40, 46, 48, 49, 51, 53, 54, 55, 58, 60, 64, 67, 68, 69, 74, 76, 81, 87, 95, 100, 101, 108, 111, 114; Додаток Д.1. №: 1, 6, 9, 10, 11, 14, 20, 23, 26, 29, 30, 31, 35, 37, 40, 42, 46, 50, 51, 58, 62, 79, 81, 93, 95, 101, 102, 105, 107, 111, 117, 125, 130, 131, 137, 150, 151, 155, 156, 158, 160, 161, 165, 168, 170; Додаток Д.2. №: 5, 20, 29, 31, 35.]

У час Великої війни плебанія продовжувала залишатися одним із еталонів житла в будь-якій місцевості. Резиденції отців переважно розташовувалися поблизу церков. Їх зводили з дерева, каменю або цегли, зазвичай вони покривалися гонтою, мали від трьох до п’яти кімнат з відповідним функціональним призначенням. При господарстві розташовувалися хліви, стайні, шпихліри і сад. Помешкання отців вирізнялися більшими розмірами, наявністю підшивної стелі, бібліотеки, фортепіано та були особливо доглянуті [849, с. 17, 32; 974, с. 397–397].

Вказані обставини часто призводили до того, що будівлі резиденцій священників а також будівлі шкіл використовувалися для постою військових [826, с. 54]. Для прикладу, половину приміщень єпископських палат єпископа К. Чеховича у 1915 р. російська адміністрація опечатала для заселення імперських військових [864, с. 78]. Це змушувало священників або призвичаюватися до складних умов або виселятися і тимчасово проживати у господарських будівлях. Траплялося, що отці переїжджали до своїх родичів, або навіть парафіян.

Війна негативно позначилася на отриманні священниками заробітку. Для прикладу, парох с. Стопчатів Пістинського деканату отримував до початку війни в рік 1200 крон платні та 600 крон доплати за п’ятирічний стаж. В умовах російської окупації, у грудні 1916 р., він платні не отримував. Аналогічним чином не отримував зарплати парох с. Мишин о. Іван Букшований середній дохід якого становив до війни 45 ринських у місяць (90 крон). Грошові надходження їм поступали головним чином за виконання служб у парафії [144, арк. 12]. У тилових районах виплата платні залишалася відносно регулярною в той час як в окупованих і прифронтових територіях питання нерідко вирішувалося доволі повільно.

Дохід священника і надалі залежав від стажу, рівня заможності і розміру парафії. Так, до 1914 р. парох у Середнім Березові мав дохід в 1549 крон, 44 геллери в рік та 2000 крон доходу з парафії і 800 крон з господарства. Священник у Лючі отримував дохід у розмірі 1800 крон в рік та 250 крон з господарства. Священнослужитель з Космача отримував 2000 крон щорічно, 700 крон за служби

та 500 з господарства [144, арк. 14]. Обмежувався переказ коштів з-поміж ліній фронту та фінансова допомога від родичів в діаспорі [827, с. 49]. Як бачимо, середній дохід священників коливався з-поміж 1200 до 2000 крон в місяць. Господарський дохід міг складати до 1000 крон в рік [144, арк. 14].

Головним джерелом прибутків духовенства залишалося виконання ними духовних практик. У лютому 1916 р. митрополичий ординаріат підвищив вартість мануальних стипендій за службу з двох до чотирьох крон [718, с. 28–29]. У ході інфляції 16 січня 1918 р. митрополичий ординаріат для богослужбових фундацій визначив вартість читаної Служби щонайменше у 500 крон, співаної – 800 крон, на парастас – 200 крон [690, с. 12]. Аби виживати у складних умовах священнослужителі підтримували розведення коней, рогатої худоби, займалися городництвом, садівництвом і пасічництвом. Задля підтримки родин священників митрополичий ординаріат заохочував проведення толок та комітетів взаємної допомоги [665, с. 73].

Велика війна помітно позначилася на дозвіллі священнослужителів. Різко зменшилися можливості подорожувати Європою. У прифронтових територіях під заборону потрапили полювання і стрільба [189, арк. 3]. Щоправда, відомий священник-мисливець Михайло Ревакович у 1915 р. представив свої трофеї на виставці у Відні. Доступними залишилися хіба що сімейні вечори, читання преси, прогулянки, відвідини гостей, настільні ігри, тощо [974, с. 242–245; 1115, с. 27]. Між тим окупаційні власті, а від 13 березня 1918 р. і митрополичий ординаріат увів заборону священникам грати в азартні ігри, зокрема карти і рулетку [648, с. 28, 29].

Вимушені обмеження були запроваджені і на стандартні елементи богослужінь. З метою запобігання марнотратства продуктів в умовах наростаючої продуктової кризи постановою митрополичого ординаріату від 30 березня 1916 р. було призупинено практику винесення хліба на парастас [737, с. 22]. Аналогічним чином постановою від 12 вересня 1914 р. ординаріат заборонив послуговуватися церковними дзвонами у прифронтових територіях без санкції адміністрації [270, L. 350]. Власне, дзвоніння у дзвони не рідко сприймалося воєнними, як сигнал для

ворожої армії. З цієї причини австрійськими властями було заарештовано пароха села Стоянів Іоана Сохацького [Див. № 25 у Додаток Ґ.]. Однак невирішеною залишилися ще низка питань, яка матиме місце і після 1918 р.: відсутність уніфікованого стандарту для літургій, самовільні зміни у богослужіннях, які вносилися окремими священниками на власний розсуд, застаріла церковна література, пережитки церковнослов'янської термінології, тощо [999, с. 1871–1888].

Санкційний режим був запроваджений на проведення процесій масового характеру, зокрема водосвяття, паски, коляди та ін. [176, арк. 1]. Навіть переказ коштів священників між губерніями вимагав дозволу з боку російської адміністрації [146, арк. 2]. Майже одразу після деокупації у 1915 р. верховне керівництво митрополії утвердило алгоритм повторного прийняття відступників на греко-католицький обряд. Він, зокрема, передбачав публічне розкаяння в церкві, відкликання переходу і проходження реколекцій та покути [707, с. 7, 8]. У випадку зі священниками-ренегатами призначалася спеціальна комісія, яка аналізувала справу.

Бойові дії негативно позначилися і на самому стані богослужбових приміщень. 8 липня 1918 р. єпископська консисторія у Перемишлі подала у централю відбудови список із 113 церков єпархії, які потребували термінової відбудови. Тим часом станиславівська консисторія запропонувала перелік тридцяти дощенту зруйнованих храмів, які потребували негайної відбудови (із них у дев'яти випадках провина покладалася на австрійську армію і у двох – на російську) [25, арк. 1–61]. Згідно даних запропонованих львівським дослідником О. Павлишиним в уряд відбудови за 1914–1918 рр. поступили заяви про повністю зруйновані 182 церкви і монастирі (разом з частково постраждалими їх чисельність зросла до 469) і 72 дочірні церкви та каплиці (разом із частково постраждалими чисельність зросла до 174) [1045, с. 140].

Воєнні реквізиції, руйнування, мародерство та грабунки завдали суттєвих збитків майну церкви і парафіяльному духовенству [845, с. 31, 32; 1046, с. 401, 402]. Для прикладу, російські офіцери пограбували пароха с. Волосів, Андрія

Сумика під час обшуку [396, с. 3]. Грабунки не оминули і новопризначене духовенство РПЦ, яке священнодіяло на території Галичини. Так, православний парох о. Михайло Александревич, у с. Криве 28 липня (9 серпня) 1916 р. подав скаргу, що російські солдати знищили парафіяльні посіви [180, арк. 1].

Часто траплялися випадки виявлення та спроб повернення власникам артефактів, про що відзначали матеріали періодичної преси. Так, 23 вересня 1915 р. єпископська адміністрація в Перемишлі оприлюднила інформацію про виявлену церковну чашу із закликом до ідентифікації власників [728, с. 23, 24]. Аналогічні сповіщення в церковній чи світській періодиці поширювалися з приводу виявлених бездомних дітей, яких часто поміщали в притулки, а також у пресі траплялися оголошення біженців про пошук членів їхніх родин та можливостей найму помешкання [746, с. 77, 78; 793, с. 114].

Реквізиції зазвичай торкалися майна церкви а також приватних володінь священнослужителів. Із церкви вилучали металеві предмети, передусім дзвони, а серед майна отців, головним чином господарський ренамент [848, с. 24]. В тилових умовах отці часто оформлювали розписку про експропрійовані владою речі і реєстрували здачу цінностей через церковну адміністрацію, сподіваючись на прийдешню компенсацію [184, арк. 27; 269, L. 1]. Подекуди це дозволяло врятувати частину церковної атрибутики [120, арк. 2]. Зокрема станом на 5 серпня 1916 р. єпископському ординаріатові в Перемишлі вдалося добитися вилучення з реквізиції 10 дзвонів XVII ст. та 298 дзвонів XVIII ст. [701, с. 53–60].

Справді радикальних методів на межі з відвертим грабунком ситуація набувала в прифронтових територіях, коли одна зі сторін втрачала позиції. У цих умовах спроби відстояти своє і церковне майно становили загрозу для власників. Для прикладу, парох с. Водники у повіті Бібрка о. Йосиф Зацерковний потрапив 1914 р. у Талергоф за те, що виразив протест проти крадіжки австро-угорськими солдатами його корови. Аналогічні випадки траплялися і з російського боку. 1915 р. командувач восьмої армії Олексій Брусилов постановив вислати у Томську губернію пароха с. Щуровичі о. Людвика Савицького за спротив проти реквізиції росіянами церковних дзвонів та силового вивезення в Росію чоловічого

населення [Див. № 32 у Додаток Г.; № 50 у Додаток Е.]. Відвертий грабунок проводився російською армією в ході відступу 1917 р., які отримали розпорядження вивозити з собою худобу та австрійських підданих [188, арк. 14].

Наростання кризи різних матеріалів з 1916 р. спричинив дефіцит речей різного ступеня необхідності. З метою економії паливних матеріалів з 1916 р консисторії постановили священникам ощадно використовувати засоби для освітлення церков [699, с. 20, 21]. З кінця 1916 р. відчулася криза паливних матеріалів, коли чимало церков на території прифронтових повітів відчули дефіцит свічок, керосину і нафти для освітлення [124, арк. 55].

Нерідко в умовах відсутності місцевої адміністрації саме греко-католицький парох репрезентував українців перед воєнними сторонами обох армій і ставав посередником чи своєрідним рупором урядових постанов. Прикладом такої посередницької активності можна назвати українське представництво очолюване о. Іллею Чорнодолею у Заліщиках 16 лютого 1916 р. перед намісником Галичини Германом фон Колярдом, який прибув у місто [430, с. 4]. Аналогічно парох у Снятині, о. Йосип Проць був у депутації, яка 19 квітня 1915 р. вітала князя Карла Франца-Йосипа [1003, с. 47].

Варто додати, що в ході проведення благодійної діяльності деякі отці Галицької митрополії проводили збір коштів [666, с. 133]. Таким чином, протягом війни було організовано низку зборів: на спорудження греко-католицької церкви у Києві (з 29 грудня 1917 р.); на потреби для воєнно отемнілих (з 20 травня 1916 р.); на потреби українських військовополонених в Росії (з 15 січня 1916 р.); збір фінансової допомоги для литовців (з 22 травня 1917 р.) [686, с. 6–7; 761, с. 77, 78; 755, с. 46; 809, с. 56, 57]. Існували і локальні збори коштів для спорудження і відновлення храмів, на потреби військових, на УСС, на сиріт війни та ін.

Таким чином, греко-католицькому духовенству Галицької митрополії довелося адаптовуватися до життя по обидві сторони австро-російського фронту. Попри труднощі пов’язані з приписами воєнного часу священники намагалися провадити духовну діяльність, виступали своєрідними посередниками між владними структурами і парафіянами, підтримувати освітній і культурологічні

процеси, тим самим намагаючись забезпечувати власні сім'ї та вести господарство. Воєнні реквізиції, бойові дії, мародерство, репресії, та інші обставини того часу не позбавили священників репутації освічених представників української громади.

Перша світова війна стала значним випробуванням для греко-католицького кліру. Успіх австро-угорської армії у 1915 р. та зміни геополітичної ситуації в регіоні назагал спричинилися до зміцнення позицій української суспільно-політичної течії та навпаки – зменшення впливу та витіснення за межі краю русофільської еліти. Було відновлено церковно-адміністративні та судові органи митрополії, відновили роботу семінарії, налагоджено обряд хіротонії. Щоправда, до кінця 1918 р. не вдалося відновити довоєнного кількісного складу духовенства.

Із 1915 р. відновили свою активність всі чернечі згромадження митрополії. Священники в якості духівників, капеланів, педагогів і посередників адаптували свою діяльність до воєнних умов. Попри те, що греко-католицький клір митрополії пережив репресії, лихоліття російської окупації, насадження православ'я, різноманітні обмеження воєнного часу не було втрачено покликання та волю.

Поразка російської армії та евакуація проросійських діячів з Галичини негативно позначилася на авторитеті русофілів серед духовенства. Австрійські репресії та виражена упередженість до ГКЦ підірвали лояльність українського греко-католицького духовенства до монархії Габсбургів. Це посприяло переходу греко-католицького духовенства на державницькі позиції, кульмінацією чого стала участь кліру у перейнятті влади під час подій Листопадового зриву 1918 р.

ВИСНОВКИ

Галицька митрополія ГКЦ була католицькою церквою східного обряду, що підпорядковувалася Папі римському. Станом на 1914 р. вона поділялася на Львівську архієпархію, Перемишльську та Станиславівську єпархії. Їх, відповідно, очолювали митрополит Андрей Шептицький, єпископ Костянтин Чехович та єпископ Григорій Хомишин. Духовенство забезпечувало духовну підтримку для трьох з половиною мільйонів парафіян митрополії в Королівстві Галичини і Володимирії та частині Герцогства Буковини.

Із початку XX ст. і до 1914 р. спостерігалося помітне зростання чисельності священників та парафіян митрополії. У ту пору владика Андрей Шептицький працював над зміцненням позицій митрополії, розвитком екуменічних зв'язків з РПЦ, проводив меценатську діяльність. Преосвященний К. Чехович поглибив роботу в ділянці представницької ролі духовенства єпархії, а єпископ Г. Хомишин послідовно виношував ідею окцидентальних реформ церковного обряду. Усі три ієрархи спрямували увагу на покращення рівня підготовки кадрів духовенства, оновили семінарії, відстоювали інтереси кліру та парафіян в урядових структурах. В середовищі священників визрів остаточний злам у конкуренції між двома носіями ідентичностей: «русин» і «українець», у якому останні вже здобували першість.

Невдалий для Австро-Угорщини перебіг бойових дій на початковому етапі війни спричинив радикалізацію ставлення австро-угорської адміністрації до греко-католицького духовенства. Їх спецслужби здійснили арешти значної частини проросійськи налаштованих священників митрополії. Масштаб австро-угорських каральних заходів в рази перевищив репресії російських правоохоронних органів. Через інтенсивність боїв 1914 р. цісарському двору не вдалося вчасно провести евакуацію управлінських та освітніх структур митрополії, територія якої опинилася в окупації. Ці обставини в сукупності з умовами воєнного часу стали викликом як для вищого так і для нижчого духовенства ГКЦ.

Деяке пом’якшення у ставленні до греко-католицького духовенства відбулося після військових кампаній 1915 р. Кількість репресій дещо скоротилася, але вони не припинилися остаточно. Для греко-католиків було створено тимчасовий вікаріат, очолюваний о. П. Філясом, а також санкціоновано діяльність тимчасової семінарії у м. Кромержиж. Надалі цісарські кола санкціонували діяльність вікаріїв у Львові та Перемишлі. В західних повітах Галичини та на півдні Буковини розпочалися роботи щодо усунення руйнувань завданих війною. Цісарські політичні кола добилися звільнення з інтернування Галицького митрополита, номінували єпископа в Перемишлі та підтримали реформу календаря станиславівського єпископа Г. Хомишина. Натомість австро-угорська адміністрація не підтримала політичних вимог українців щодо національної автономії, зруйнувавши тим самим австрофільські настрої в середовищі духовенства ГКЦ.

Духовенство Галицької митрополії ГКЦ, як провідна духовна спільнота українців в Австро-Угорщині пережило низку деструктивних факторів спричинених Першою світовою війною. Греко-католицькі священники опинилися в центрі політики урядів Австро-Угорщини та Російської імперії. Перші прагнули провести чистку «проросійських» представників кліру та використати людські та матеріальні ресурси митрополії для потреб монархії. Російська адміністрація порушила задекларовану віротерпимість, намагалася усунути свідоме українське духовенство та поступово зменшувала кількість парафій ГКЦ в межах її канонічної території. Ресурси обох імперій були спрямовані на забезпечення потреб фронту, економіки були переведені на військовий лад.

Уряд Російської імперії планував інкорпорувати території Австро-Угорщини заселені українцями. ГКЦ, як окрема церковна та національна українська інституція не вписувалася до офіційної ідеології і в майбутньому мала бути замінена російським православним кліром. Адміністрація очолювана Г. Бобринським формально встановила принцип віротерпимості, однак насправді обмежували діяльність греко-католицького духовенства. Представники РПЦ в окупованій території очолювані Є. Георгіївським, насаджували православний клір

у греко-католицьких парафіях. Означені заходи дискредитували Російську імперію та проросійських діячів в середовищі греко-католицького духовенства.

Після військових кампаній 1915 і 1916 рр. нова російська адміністрація під проводом генерал-губернатора Ф. Трепова, пресвітера Г. Шавельского та його уповноваженої особи Ф. Тітова дещо знизили репресії та задекларували терпиме співіснування з греко-католицьким духовенством. Однак, попри певне пом'якшення конфесійної політики насадження православних священників у Галичині продовжувалося.

Внаслідок погіршення становища Російської імперії Тимчасовий уряд надав амністію низці інтернованих священників Галицької митрополії. Зокрема, російська адміністрація була змушена надати свободу Андрею Шептицькому задля порятунку життя православного священника о. Николая Рижкова. Новопризначений комісар окупованих областей Дмитро Дорошенко фактично не перешкоджав діяльності греко-католицького духовенства та намагався здобути їхню прихильність. Ці зусилля зійшли нанівець через провал російського контрнаступу, влітку 1917 р., у ході якого російські війська втратили більшу частину окупованої території. Політика «контрольованої віротерпимості» зазнала невдачі і стала однією з причин, чому російські війська не закріпилася на окупованих територіях.

Велика війна застала А. Шептицького у Львові, що спричинилося до його інтернування на території Росії. Владика здобув свободу завдяки обміну полоненими. У Швеції його обміняли на інтернованого в Австро-Угорщині о. Николая Рижкова. Напередодні від'їзду митрополит взяв участь у синоді, на якому була створена ГКЦ у Росії. Після повернення до Львова владика узявся за відновлення архієпархії, започатковане вікарієм Андрієм Білецьким, відновив контакт з українськими громадськими і політичними організаціями, активізував благодійницьку діяльність. Поступовий занепад Австро-Угорщини спонукав владику змінити політичні пріоритети, його світогляд зазнав еволюції – від автономізму до державницьких поглядів.

У Перемишлі єпископ К. Чехович пережив дві облоги міста і упокоївся у квітні 1915 р. Тимчасовим керуючим єпархією став вікарій, о. Кароль Волошинський, який виконував обов'язки до вересня 1917 р. Священник здійснив ряд заходів спрямованих на відновлення єпархії від збитків завданих війною. Цей процес розвинув новопризначений єпископ в Перемишлі, о. Й. Коциловський.

Станиславівський єпископ Г. Хомишин виїхав зі Станиславова на початку Великої війни. Владика оселився у Відні, де спільно з вікарієм П. Філясом священнодіяв, репрезентуючи греко-католицьке духовенство перед цісарським двором. Після деокупації Галичини єпископ повернувся до Станиславова. Російська окупація краю 1914–1915 рр. утвердила окцидентальні погляди Г. Хомишина, підштовхнула до запровадження григоріанського календаря на території Станиславівської єпархії. Ініціатива наштовхнулася на опір з боку значної частини греко-католицького духовенства та українського політикуму. У ході російського контрнаступу 1916 р. преосвященний евакуювався до Лаврівського монастиря, допомагаючи ієрархам відновлювати Перемишльську єпархії. Улітку 1917 р. владика повернувся у Станиславова продовжив відновлюючі роботи, послідовно відстоював інтереси ГКЦ та вірян.

У час Великої війни всі три структурні підрозділи тимчасово залишилися без своїх владик. З вересня 1914 р. по вересень 1917 р. Львівську архієпархію очолював вікарій А. Білецький. З квітня 1915 р. по вересень 1917 р. вікарієм в Перемишлі призначено о. К. Волошинського; у Станиславові обов'язки вікарія виконували: оо. Є. Ломницький (вересень 1914 р. – лютий 1915 р.), о. І. Литвинович (лютий – червень 1915 р. та в період літа 1916 р. – літа 1917 р.). Генеральним вікарієм для духівництва Львівської архієпархії та Перемишльської єпархії (в еміграції у Австро-Угорщині) впродовж зими 1914/1915 рр. – осені 1915 р. був о. П. Філяс, а впродовж квітня–серпня 1917 р. у окупованих частинах Львівської архієпархії, Станиславіської єпархії та її деканатів у Чернівецької губернії, відповідно – оо. Ф. Бонн, Н. Теодорович та К. Костецький. Саме вони розпочали відновлення і стабілізацію Галицької митрополії ГКЦ, яку в подальшому продовжать українські владики.

Військове протистояння завдало кадрових втрат греко-католицькому духовенству. Австро-угорські репресії були масштабнішими і спрямованими переважно проти нижчого духовенства. Арешти російських спецорганів мали дещо менший масштаб, однак були спрямовані здебільшого проти вищого духовенства ГКЦ. Частина греко-католицьких священиків стала біженцями, і переважно евакуювалися до Австро-Угорщини, дещо менше отців подалося до Російської імперії. Висока смертність унаслідок репресій та військових дій викликала потребу хіротонії нового греко-католицького кліру. Керівництво митрополії відновило функціонування всіх трьох духовних семінарій, отці отримали змогу для педагогічної діяльності в тилових районах по обидві лінії фронту.

Події 1914–1915 рр. призупинили активність чернечих згромаджень митрополії. Однак із 1915 р. всі чоловічі (ЧСВВ, студити, редемптористи) та жіночі згромадження (ЧСВВ, сестри мироносиці, сестри служебниці, сестри Пресвятої Родини) відновили свою довоєнну активність. Жіночі згромадження доклалися до створення благодійних дитячих притулків, а ченці активно влилися до церковного адміністративного апарату. Редемпторист о. Франц Бонн став вікарієм окупованих деканатів Львівської архієпархії, василіянина о. П. Філяса призначено генеральним вікарієм для евакуйованого духовенства Львівської архієпархії та Перемишльської єпархії у Відні. Йосафат Коциловський став єпископом у Перемишлі.

Понад півтори сотні українських греко-католицьких священників стали капеланами австро-угорської армії. Значна частина із них у подальшому поповнила лави капеланів УГА. Греко-католицьких священників серед капеланів російської армії нами не виявлено.

До Великої війни греко-католицькі священники були учасниками і українських і русофільських товариств та організацій. Частина отців із середовища РНС було засуджено під час другого Віденського процесу проти русофілів. У 1915 р., левова частка священиків – прихильників русофільських товариств евакуювалася до Росії. Інша частина греко-католицького духовенства

включилася до коаліції українських політиків Австро-Угорщини – ГУР, ЗУР, Української Національної Ради та інших організацій. Серед найактивніших греко-католицьких отців у громадсько-політичному житті Галичини періоду Першої світової війни слід назвати оо. Т. Вонаровського, Й. Фолиса та О. Стефановича. Еміграція до Російської імперії священників русофільської орієнтації посилила проукраїнські позиції в середовищі греко-католицького духівництва. Духовенство ГКЦ підтримало становлення української держави, активно включилося до процесу перейняття влади під час Листопадового чину.

Назагал у час Великої війни українські греко-католицькі священики залишилися відданими своєму обов'язку і лише незначна частина з них здійснила апостазію або стала колаборантами. Отці зберегли своє авторитетне становище в середовищі української громадськості, виступали в якості душ пастирів, духовних лідерів, педагогів, культурних та політичних діячів. Попри труднощі воєнного часу очільники ГКЦ здійснили всі можливі заходи, щоб уберегти позиції духовенства, адаптувати його до нових викликів в умовах тривання війни, розпочати відновлення структур митрополії. У ту пору у світогляді греко-католицького духівництва остаточно закріпилися українська ідентичність та ідея творення власної держави.

Актуальними до подальшого вивчення вважаємо поглиблення студій в закордонних архівах задля доскіпливішого вивчення діяльності греко-католицького духовенства в еміграції та на засланні в Росії та Австро-Угорщині.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ

І. Архівні матеріали

Центральний державний історичний архів України, м. Київ

Ф. 361. Канцелярія військового генерал-губернатора областей Австро-Угорщини, зайнятих за правом війни, м. Київ, м. Тернопіль, м. Чернівці.

1. ЦДІАК України. Ф. 361. Оп. 1. Т. 1. Спр. 159. О священнике Юлиане Ярымовиче. 20 грудня 1914 р. 6 арк.

2. ЦДІАК України. Ф. 361. Оп. 1. Т. 1. Спр. 198. О высылке священника Михаила Ганкевича. 21 грудня 1914 р. – 27 травня 1917 р. 22 арк.

3. ЦДІАК України. Ф. 361. Оп. 1. Т. 1. Спр. 199. О высылке священника Дмитрия Склепковича. 21 жовтня 1914 р. – 13 січня 1916 р. 19 арк.

4. ЦДІАК України. Ф. 361. Оп. 1. Т. 1. Спр. 203. О высылке священника Константина Грушкевича. 2 грудня 1914 р. – 2 лютого 1915 р. 9 арк.

5. ЦДІАК України. Ф. 361. Оп. 1. Т. 1. Спр. 214. О высылке священника Станислава Алексевича. 14 листопада 1914 р. – 8 січня 1915 р. 13 арк.

6. ЦДІАК України. Ф. 361. Оп. 1. Т. 1. Спр. 687. О высылке священника Петра Рудакевича. 10 січня 1915 р. – 24 березня 1915 р. 12 арк.

7. ЦДІАК України. Ф. 361. Оп. 1. Т. 1. Спр. 693. О высылке священника Иосифа Любинецкого. 23 січня 1915 р. – 16 червня 1917 р. 6 арк.

8. ЦДІАК України. Ф. 361. Оп. 1. Т. 1. Спр. 753. О высылке священника Николая Рыцаря. 26 березня 1915 р. – 17 серпня 1915 р. 8 арк.

9. ЦДІАК України. Ф. 361. Оп. 1. Т. 1. Спр. 756. О высылке священника Евгения Тымкевича. 13 травня 1915 р. – 31 серпня 1915 р. 15 арк.

10. ЦДІАК України. Ф. 361. Оп. 1. Т. 1 СЧ. Спр. 757. О высылке священника Василия Матвейкова. 30 квітня – 22 травня 1915 р. 6 арк.

11. ЦДІАК України. Ф. 361. Оп. 1. Т. 1. Спр. 841. О священнике Емилиане Боберском (об аресте за вредную деятельность). 24 вересня 1915 р. – 29 жовтня 1915 р. 7 арк.

12. ЦДІАК України. Ф. 361. Оп. 1. Т. 1 СЧ. Спр. 889. О священнике Владиславе Носковском (об аресте). 18 січня – 17 березня 1915 р. 7 арк.

13. ЦДІАК України. Ф. 361. Оп. 1. Т. 3. Спр. 2101. По ходат. Священ. Иосифа Тягнибока о принятии в Русское подданство. 29 квітня 1917 р.

14. ЦДІАК України. Ф. 361. Оп. 1. Том 3. Спр. 2139. По ходат. Львовского униатского митрополита гр. Шептицкого об освобождении админ ссыльных австр. под. Владимира Охримовича, Иосифа Гродского и др. 11 січня 1917 р. – 10 липня 1917 р. 23 арк.

15. ЦДІАК України. Ф. 361. Оп. 1. Том 3. Спр. 3226. О епископе Шептицком. 101 арк.

Ф. 365. Жандармські установи тимчасового військового генерал-губернаторства Галичини. Об'єднаний архівний фонд

16. ЦДІАК України. Ф. 365. Оп. 2. Спр. 32. Переписка с помошниками начальника жандармского управления военного генерал-губернаторства в Галиции, с начальником жандармского полицейского управления Галицийских железных дорог и с другими учреждениями об униатском митрополите Шептицком А. / подозреваемом в шпионаже. 80 арк.

Центральний державний історичний архів України, м. Львів.

Ф. 129. Львівський ставропігійський інститут, м. Львів.

17. ЦДІАЛ України. Ф. 129. Оп. 4. Спр. 83. Переліки членів «Руської народної ради», редакторів русофільських газет і депутатів сейму Галичини. Копії. 1914 р. 24 арк.

18. ЦДІАЛ України. Ф. 129. Оп. 4. Спр. 144. Переліки в'язнів-русофілів в'язниці в м. Лінці. Копія. 1914 р. 6 арк.

19. ЦДІАЛ України. Ф. 129. Оп. 4. Спр. 146. Переліки в'язнів-русофілів в'язниці в м. Брюн. 1914 р. 3 арк.

20. ЦДІАЛ України. Ф. 129. Оп. 4. Спр. 147. Статистичні дані Міністерства безпеки в м. Відні для Намісництва в м. Грац про кількість в'язнів-русофілів. Копія. 1914. 3 арк.

Ф. 146. Галицьке намісництво, м. Львів.

21. ЦДІАЛ України. Ф. 146. Оп. 4.1. Спр. 2613. Матеріали про становище уніатського та римсько-католицького духовенства. / Списки духовних осіб, звіти, донесення і ін. / 1914 р. 36 арк.

22. ЦДІАЛ України. Ф. 146. Галицьке намісництво, м. Львів. Оп. 4.1. Спр. 2614. Матеріали про становище уніатського та римсько-католицького духовенства. / Списки духовних осіб, звіти, донесення і ін. 1915–1916 рр. 49 арк.

23. ЦДІАЛ України. Ф. 146. Оп. 8 а. Спр. 82. Листування з штабом армії про публікацію пасторського послання митрополита А. Шептицького. 1914 р. 4 арк.

24. ЦДІАЛ України. Ф. 146. Оп. 8 а. Спр. 98. Листування з Міністерством внутрішніх справ, Міністерством віросповідань і освіти та ін. про введення Григоріанського календаря у греко-католицькій церкві. Послання станіславського єпископа. 1916 р. 122 арк.

25. ЦДІАЛ України. Ф. 146. Оп. 48. Спр. 8. Списки, ескізи, листування та ін. документи Станіславського та перемишльського єпископств про кількість зруйнованих церков під час війни. 61 арк.

Ф. 147. Центральний Талергофський комітет у Львові.

26. ЦДІАЛ України. Ф. 147. Оп. 1. Спр. 44. Виписки з газет та журналів «Діло», «Прикарпатская Русь», «Kleine Zeitung» та інш. Публіковані матеріали про репресії австро-угорських властей в 1914-1915 рр. Примірники газет. 1914–1932 рр. 95 арк.

Ф. 182. Товариство імені Михайла Качковського.

27. ЦДІАЛ України. Ф. 182. Оп. 1. Спр. 224. Перелік москвофільських товариств та їх відділень, ліквідованих австрійсько-мадярськими окупантами у 1916-1917 рр. на території Галичини. 1917. 7 арк.

Ф. 201. Греко-католицька митрополича консисторія, м. Львів.

28. ЦДІАЛ України. Ф. 201. Оп. 5. Спр. 31. Листи ректора Греко-католицької духовної семінарії у м. Львів Боцяна Йосифа до Курського губернатора Муратова Миколи, митрополита Шептицького Андрея про передачу

митрополиту на засланні особистих речей та книг. Список священників Львівської архиєпархії, які померли у 1910–1915 рр. 1915 р. 6 арк.

29. ЦДІАЛ України. Ф. 201. Оп. 5. Спр. 32. Лист [митрополита Шептицького Андрея] до цісаря Франца Йосифа II про наслідки підписання Брестського миру для українського народу. 1918 р. 5 арк.

30. ЦДІАЛ України. Ф. 201. Оп. 5. Спр. 47. Протоколи засідання Греко-католицької капітули у м. Перемишль, листування з військовим генерал-губернатором Галичини у м. Львів, протоієреєм Волошинським Карлом про вибори капітульного вікарія, завідателя маєтками у зв'язку із смертю єпископа Чеховича Костянтина. 7 арк.

31. ЦДІАЛ України. Ф. 201. Оп. 5. Спр. 60. Листування із архидияконом греко-католицької кафедральної капітули у м. Станіславів Литвиновичем Іваном про управління Станіславівською єпархією під час відсутності вищого духовенства. 1915 р. 15 арк.

32. ЦДІАЛ України. Ф. 201. Оп. 5. Спр. 331. Відозва Станіславівського єпископа Хомишина Григорія про відкриття Духовної семінарії в м. Станіславів. 1918 р. 2 арк.

33. ЦДІАЛ України. Ф. 201. Оп. 5. Спр. 392. Щоденні нотатки [священика Куницького Касіяна]. 1915–1918 рр. 140 арк.

Ф. 358. Шептицький Андрей (Роман-Марія-Александр), граф, митрополит Галицький греко-католицької Церкви, архиєпископ Львівський, єпископ Кам`янець-Подільський, культурний і церковний діяч, меценат, дійсний член НТШ.

34. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 1. Свідоцтво про хрещення, дипломатичні паспорти та ін. особисті документи Шептицького А. 1865–1918 рр., 1929 рр. 67 арк.

35. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 4. Повідомлення Київського губернського жандармського управління в Бердичівську повітову канцелярію про нелегальний приїзд Шептицького А. до Росії. 1913 р. 1 арк.

36. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 7. Пастирські послання Шептицького А. до духовенства і народу. 1901–1941 рр. 106 арк.

37. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 30. Нотатки та чорнові записи Шептицького А. 1899–1938 рр. 278 арк.

38. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 32. Вирізки з газет: «Діло», «Українське Слово», «Канадійський Українець», та ін. із статтями про Шептицького А. 1916–1939 рр. 176 арк.

39. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 33. Вирізки з газет: «Буковина», «Gazeta poranna», «Новий час», та ін. із статтями про Шептицького А. 1914–1937 рр. 91 арк.

40. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 34. Афіші, брошури, присвячені Шептицькому А. 1899–1936. 247 арк.

41. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 35. Пастирське послання Шептицького А. «О квестії соціальній» та статті невстановлених авторів, присвячені Шептицькому А. 1904–1937 рр. 52 арк.

42. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 57. Повідомлення українського прес-бюро у Відні, бюлетні, листи від зарубіжних видавництв та ін. документи про суспільно-політичні та релігійні питання. 1898–1941 рр. 216 арк.

43. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 61. Бюлетні Українського пресового бюро в Женеві, Лозанні і Лондоні. 1899–1937 рр. 208 арк.

44. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 70. Повідомлення президії Галицького намісництва про призначення Шептицького А. єпископом Станіславівським, архиєпископом Львівським та нагородження його орденами. 1899–1918 рр. 23 арк.

45. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 77. Повідомлення про нагородження Шептицького А. грамотою св. Олександра. 1918–1918 рр. 2 арк.

46. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 89. Звернення, колективні листи від духовенства і світських осіб Америки та Галичини до Шептицького А. у справі целібату. 1910–1936 рр. 52 арк.

47. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 103. Листування Шептицького А. з міністерствами Австрії та адміністративними установами у Львові про діяльність духовної семінарії, репатріацію українського населення Галичини і Волині та ін. питання. 1899–1918 рр. 142 арк.

48. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 121. Статути, звіти, листи українських товариств, організацій «Січових стрільців», УВО, «Воєнно–історичного товариства» та ін. про діяльність. 1914–1939 рр. 57 арк.

49. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 157. Листи єпископа Боцяна Й. до Шептицького А. 1912–1926 рр. 84 арк.

50. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 163. Листування Шептицького А. з Станіславівським єпископом Хомишиним Г. Том І, 1907–1930 рр., 184 арк.

51. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 171. Листи від греко-католицького єпископа Коциловського Й. до Шептицького А. Том І. 1917–1924 рр. 128 арк.

52. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 180. Листи греко-католицьких єпископів Богачевського К. з Філадельфії і Чеховича К. з Перемишля до Шептицького А. 1909–1938 рр. 141 арк.

53. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 189. Листи монахів з іменами на літери «А–Є» до Шептицького А. 1907–1938. рр. 68 арк.

54. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 190. Листи монахів з іменами на літери «Й–І» до Шептицького А. 1903–1938. рр. 226 арк.

55. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 203. Колективні листи парафіяльних урядів, церковних братств, ювілейних комітетів у місцевостях на літеру «Л» до Шептицького А. 1917–1939 рр. 112 арк.

56. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 215. Листи кореспондентів з прізвищами на літери «Бач-Бах» до Шептицького А. 1905–1937 рр. 196 арк.

57. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 216. Листи кореспондентів з прізвищами на літери «Бе-Би» до Шептицького А. 1899–1939 рр. 208 арк.

58. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 217. Листи кореспондентів з прізвищами на літери «Би» до Шептицького А. 1917–1943 рр. 281 арк.

59. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 221. Листи кореспондентів з прізвищами на літери «Бор-Брю» до Шептицького А. 1899–1938. 200 арк.

60. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 231. Листування Шептицького А. з Войнаровським Т., 1913–1938 рр., 167 арк.

61. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 232. Листи кореспондентів з прізвищами на літери «Га-Гайк» до Шептицького А. 1911–1939. 228 арк.

62. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 233. Листи кореспондентів з прізвищами на літери «Галу-Гай» до Шептицького А. 1905–1938 рр. 222 арк.

63. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 245. Листи кореспондентів з прізвищами на літери «Даб-Даш» до Шептицького А. 1902–1939 рр. 107 арк.

64. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 251. Листи кореспондентів з прізвищами на літери «Дм-Дон» до Шептицького А. 1897–1938 рр. 212 арк.

65. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 252. Листи кореспондентів з прізвищами на літери «Дор-Дро» до Шептицького А. 1912–1939 рр. 89 арк.

66. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 267. Листи кореспондентів з прізвищами на літери «Каб-Кам» до Шептицького А. 1896–1939 рр. 183 арк.

67. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 275. Листи кореспондентів з прізвищами на літери «Ком-Коп» до Шептицького А. 1897–1937. 159 арк.

68. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 276. Листування Шептицького А. з кореспондентами з прізвищами на літери «Кор-Корил» (листи Скоропадського П. до Шептицького А.). 1892–1938 рр. 212 арк.

69. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 277. Листування Шептицького А. з кореспондентами з прізвищами на літери «Крав–Креч». 1901–1939 рр. 146 арк.

70. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 279. Листи кореспондентів з прізвищами на літери «Кос» до Шептицького А. 1902–1937 рр. 195 арк.

71. ЦДІАЛ України. Ф. 684. Оп. 1. Спр. 280. Журнал обліку померлих василіан у різних монастирях ЧСВВ. 1784–1935 рр. 164 арк.

72. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 292. Листування Шептицького А. з кореспондентами з прізвищами на літери «Ли». 1900–1938 рр. 270 арк.

73. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 308. Листи кореспондентів з прізвищами на літери «Мос–Моц» до Шептицького А. 98 арк.

74. ЦДІАЛ України. ф. 358. Оп. 1. Спр. 310. Листи кореспондентів з прізвищами на літери «Наб-Нех» до Шептицького А. 1896–1938 рр. 146 арк.

75. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 313. Листи кореспондентів з прізвищами на літери «Ок–Ол» до Шептицького А. 1904–1937 рр. 127 арк.

76. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 316. Листи кореспондентів з прізвищами на літери «Пав–Пан» до Шептицького А. 1900–1939 рр. 205 арк.

77. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 317. Листи кореспондентів з прізвищами на літери «Пам–Пел» до Шептицького А. 1899–1939 рр. 244 арк.

78. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 323. Листи кореспондентів з прізвищами на літери «Пла-Пом» до Шептицького А. 1899–1938 рр. 243 арк.

79. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 325. Листи кореспондентів з прізвищами на літери «Пос-Поч» до Шептицького А. 1907–1938 рр. 112 арк.

80. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 326. Листи кореспондентів з прізвищами на літери «Пра–Пу» до Шептицького А. 1908–1938 рр. 168 арк.

81. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 332. Листи кореспондентів з прізвищами на літери «Ру» до Шептицького А. 1908–1938 рр. 164 арк.

82. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 340. Листи кореспондентів з прізвищами на літери «Сал-Сая» до Шептицького А. 1904–1939 рр. 145 арк.

83. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 341. Листи кореспондентів з прізвищами на літери «Сбар–Сем» до Шептицького А. 1905–1938 рр. 349 арк.

84. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 356. Листування Шептицького А. з кореспондентами з прізвищами на літери «Ти-Ті». 1917–1939. 159 арк.

85. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 358. Листи кореспондентів з прізвищами на літери «Тк-То» до Шептицького А. 1909–1939 рр. 201 арк.

86. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 363. Листування Шептицького А. з кореспондентами з прізвищами на літери «Фо-Фю». 1906–1937 рр. 148 арк.

87. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 366. Листи кореспондентів з прізвищами на літери «Ца–Цей» до Шептицького А. 1912–1938 рр. 165 арк.

88. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 369. Листи кореспондентів з прізвищами на літери «Чв-Чи» до Шептицького А. 1908–1939 рр. 155 арк.

89. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 382. Листування Шептицького А. з кореспондентами з прізвищами на літери «Ях-Яц». 1910–1938 рр. 127 арк.

90. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 387. Колективні листи до Шептицького А. з привітаннями на день іменин та ювілейними датами. Том ІІ. 1918–1923 рр. 99 арк.

91. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 404. Книга запису кореспондентів до Шептицького А. Копії. 1895–1936 рр. 164 арк.

92. ЦДІАЛ України. Ф. 358. Оп. 1. Спр. 408. Запрошення на збори, засідання, урочисті вечори, концерти і шлюби, надіслані Шептицькому А. 1902–1903 рр. 169 арк.

Ф. 397. Український крайовий комітет помочі для виселенців у Львові.

93. ЦДІАЛ України. Ф. 397. Оп. 1. Спр. 1. Відпис з розпорядження Міністерства внутрішніх справ у м. Відні про державну опіку над виселенцями в Галичині. 1917. 70 арк.

94. ЦДІАЛ України. Ф. 397. Оп. 1. Спр. 12. Список населених пунктів, де знаходилися повітові та місцеві комітети, та керівного складу. 1 арк.

95. ЦДІАЛ України. Ф. 397. Оп. 1. Спр. 13. Списки населених пунктів, де були розміщені виселенці. 17 арк.

Ф. 398. Український жіночий комітет допомоги пораненим воякам УСС, м. Відень.

96. ЦДІАЛ України. Ф. 398. Оп. 1. Спр. 4. Список священиків, які брали участь у допомозі пораненим воякам УСС в шпиталях м. Відня. 1914 р. 6 арк.

Ф. 408. Греко–католицький митрополичий ординаріат, м. Львів.

97. ЦДІАЛ України. Ф. 408. Оп. 1. Спр. 572. Лист українського вченого професора Пулюя з Праги послу державної ради у Відні Окуневському про залучення Шептицького до акції протесту проти відбудови польської державності на території Східної Галичини. 1917 р. 2 арк.

98. ЦДІАЛ України. Ф. 408. Оп. 1. Спр. 575. Повідомлення Цегельського М. про будівництво галичанами греко-католицької церкви у Києві. 1918 р. 1 арк.

99. ЦДІАЛ України. Ф. 408. Оп. 1. Спр. 667. Листи, спогади, повідомлення та ін. документи про Шептицького /поїздки до Америки в 1910 р. та Києва 1917 р. 1910–1944 рр. 103 арк.

100. ЦДІАЛ України. Ф. 408. Оп. 1. Спр. 672. Пояснювальна записка Білецького А. про виконання ним обов'язків митрополита у зв'язку з арештом Шептицького А. 1914 р. 1919. 10 арк.

Ф. 440. Загальна українська національна рада, м. Відень.

101. ЦДІАЛ України. Ф. 440. Оп. 1. Спр. 25. Лист Австрійському урядові з протестом проти розпорядження греко-католицького єпископа Новака Степана про заборону користуватися в школах діецезії кирилицею та введення на її місце латинської азбуки з мадярською фонетикою. Жовтень 1915 р. 4 арк.

Ф. 527. Греко–католицький генеральний вікаріат, м. Відень.

102. ЦДІАЛ України. Ф. 527. Оп. 1. Спр. 1. Меморандум Українського католицького духовенства. 1915 р. 12 арк.

103. ЦДІАЛ України. Ф. 527. Оп. 1. Спр. 2. Копія обіжника про взаємовідносини між військовослужбовцями. 1915 р. 2 арк.

104. ЦДІАЛ України. Ф. 527. Оп. 1. Спр. 3. Звіт дискусії священників емігрантів у м. Відень про зміну юліанського календаря на григоріанський. 1915 р. 3 арк.

105. ЦДІАЛ України. Ф. 527. Оп. 1. Спр. 5. Списки греко-католицьких священників Перемишльської єпархії, які емігрували у м. Відень. 1915 р. 61 арк.

106. ЦДІАЛ України. Ф. 527. Оп. 1. Спр. 6. Справа про призначення парохіяльного священника в Талергофський табір для інтернованих і про забезпечення пасторським наглядом військовослужбовців. 1915. 11 арк.

107. ЦДІАЛ України. Ф. 527. Оп. 1. Спр. 7. Листи священників з клопотаннями про надання відпусток, призначення на посади та ін. 161 арк.

108. ЦДІАЛ України. Ф. 527. Оп. 1. Спр. 12. Прохання священників, які емігрували з Галичини про працевлаштування, видачу довідок та ін. 1915 р. 190 арк.

Ф. 572. Український єпархіальний комітет опіки над воєнними сиротами, м. Львів.

109. ЦДІАЛ України. Ф. 572. Оп. 1. Спр. 13. Статути, протоколи товариства «Українського сирітського захисту» ім. А. Шептицького. 28 арк.

110. ЦДІАЛ України. Ф. 572. Оп. 1. Спр. 14. Звіт Лициняка В. про діяльність «Українського захисту ім. А. Шептицького». 1916. 4 арк.

Ф. 645. Канцелярія губернатора, м. Перемишль.

111. ЦДІАЛ України. Ф. 645. Оп. 1. Спр. 137. Повідомлення греко-католицького капітулу, донесення начальника Перемишльського повіту та правителя канцелярії губернатора про смерть перемишльського єпископа Чеховича Костянтина. Квітень 1915 р. 3 арк.

Ф. 682. Войнаровський Тит (1856–1938), митрат, адміністратор маєтків греко–католицької митрополії, церковний і громадський діяч, публіцист, голова крайового товариства «Сільський господар» у Львові, депутат Австрійського парламенту і Галицького сейму.

112. ЦДІАЛ України. Ф. 682. Оп. 1. Спр. 27. Звернення Войнаровського Т., Філяса П., і Хотинецького К. до австрійського уряду про реабілітацію репресованих уніатських священиків. Копія. 1915. 3 арк.

113. ЦДІАЛ України. Ф. 682. Оп. 1. Спр. 28. Меморандум папі Римському Венедиктові XV про долю й становище українського католицького духовенства, складений Войнаровським Т., Хомишиним Г. та Філясом П. Копія. 1915 р. 7 арк.

114. ЦДІАЛ України. Ф. 682. Оп. 1. Спр. 45. Список місцевостей, де знаходилися табори переміщених осіб і втікачів з Галичини із зазначенням їх кількості та священиків. 1915. 2 арк.

115. ЦДІАЛ України. Ф. 682. Оп. 1. Спр. 205. Листи від Шептицького Андрея. 1913–1935 рр. 28 арк.

Ф. 684. Протоігуменат монастирів чину св. Василія Великого, м. Львів.

116. ЦДІАЛ України. Ф. 684. Оп. 1. Спр. 435. Листи від священика Коциловського Йосафата. 1914–1915 рр. 46 арк.

117. ЦДІАЛ України. Ф. 684. Оп. 1. Спр. 739. Особова справа Коциловського Йосафата. 3 арк.

118. ЦДІАЛ України. Ф. 684. Оп. 1. Спр. 1468. Листи австрійського військового суперіорату, Львівського душпастирського округу до монастиря про призначення священика-ченця для релігійного обслуговування солдатів греко-католицького віросповідання. 1918 р. 1 арк.

119. ЦДІАЛ України. Ф. 684. Оп. 1. Спр. 1558. Заява ченців, арештованих російською владою у 1914 р. генерал-губернаторові Буковини Дорошенку про надання дозволу повернутися на батьківщину. 1917. 3 арк.

120. ЦДІАЛ України. Ф. 684. Оп. 1. Спр. 3201. Обіжник Греко-католицького митрополичого ординаріату у Львові про здачу церковних дзвонів австрійським військовим органам. 1916 р. 2 арк.

121. ЦДІАЛ України. Ф. 684. Оп. 1. Спр. 3202. Лист ченців до протоігумена про їх перебування у Саратові та з проханням надіслати гроші. 1917 р. 1 арк.

Державний архів Івано-Франківської області

Ф. 10. Печеніжинське повітове староство, м. Печеніжин Печеніжинського повіту.

122. Держархів Івано-Франківської обл. Ф. 10. Оп. 1. Спр. 10. Циркулярні розпорядження президії намісництва і листування про переселення осіб, які підозрюються в політичній неблагонадійності, дезертирів іноземних армій з прикордонних областей Австро-Угорської імперії. 29 березня 1907 – 24 серпня 1914 рр. 109 арк.

Ф. 12. Комісар Косівського повіту, м. Косів Косівського повіту Чернівецької губернії.

123. Держархів Івано-Франківської обл. Ф. 12. Оп. 1. Спр. 11. Циркулярные распоряжения Черновицкого генерал-губернатора. 31 червня 1916 р. – 26 травня 1917 р. 128 арк.

124. Держархів Івано-Франківської обл. Ф. 12. Оп. 1. Спр. 26. Переписка с Черновицким генерал-губернатором и полицейскими чинами о содержании военнопленных. 1 липня – 28 грудня 1916 р. 104 арк.

125. Держархів Івано-Франківської обл. Ф. 12. Оп. 1. Спр. 28. Переписка с Черновицким генерал-губернатором об открытии школ и начале учебных занятий в уезде, списки школ. 20 серпня–27 вересня 1916 р. 16 арк.

126. Держархів Івано-Франківської обл. Ф. 12. Оп. 1. Спр. 40. Переписка с Черновицким генерал-губернатором о состоянии работы в больницах, аптеках и других медицинских учреждениях уезда. 24 вересня – 16 грудня 1916 р. 53 арк.

Ф. 15. Комісар Городенківського повіту, м. Городенка Городенківського повіту Чернівецької губернііого повіту Чернівецької губернії.

127. Держархів Івано-Франківської обл. Ф. 15. Оп. 1. Спр. 1. Обязательные постановления и циркулярные распоряжения Черновицкого генерал-губернатора, манифест об отречении царя Николая. 31 грудня 1916 р. – 14 вересня 1917 р. 274 арк.

128. Держархів Івано-Франківської обл. Ф. 15. Оп. 1. Спр. 19. Переписка с Черновицким генерал-губернатором и бургомистром г. Городенко об открытии нових школ в уезде, начале учебных занятий списки учителей и учащихся. 8 серпня – 22 листопада 1916 р. 95 арк.

129. Держархів Івано-Франківської обл. Ф. 15. Оп. 1. Спр. 48. Заявления и жалобы жителей уезда о нанесении им убытков русскими войсками и переписка с Тернопольским и Черновицким генерал-губернатором об организации комиссии по рассмотрению жалоб. 18 липня 1916 р. – 12 квітня 1917 р. 34 арк.

130. Держархів Івано-Франківської обл. Ф. 15. Оп. 1. Спр. 97. Циркулярные распоряжения Черновицкого генерал-губернатора об открытии украинских школ и приютов и об отношении оккупационных властей к греко-католической церкви. 10 арк.

131. Держархів Івано-Франківської обл. Ф. 15. Оп. 1. Спр. 104. Протоколы и акты о санитарном состоянии в уезде и принятии мер по борьбе с остро-заразными заболеваниями. 2 січня – 5 червня 1917 р. 225 арк.

Ф. 16. Снятинське повітове староство, м. Снятин Снятинського повіту

132. Держархів Івано-Франківської обл. Ф. 16. Оп. 1. Спр. 5. Директивні розпорядження президії цісарсько-королівського намісництва про ліквідацію діючих на території намісництва русофільських організацій і громад. 24 листопада 1916 р.–23 березня 1917 р. 6 арк.

Ф. 62. Комісар Снятинського повіту, м. Снятин Снятинського повіту Чернівецької губернії.

133. Держархів Івано-Франківської обл. Ф. 62. Оп. 1. Спр. 5. Копии циркулярных распоряжений Тернопольского и Черновицкого губернаторов. 17 червня – 18 грудня 1916 р. 126 арк.

134. Держархів Івано-Франківської обл. Ф. 62. Оп. 1. Спр. 63. Сведения об открытии новых школ и начале занятий в школах уезда. 17 жовтня – 26 грудня 1916 р. 41 арк.

Ф. 504. Станіславська греко-католицька єпископська консисторія, м. Станіслав Станіславського повіту Станіславського воєводства.

135. Держархів Івано-Франківської обл. Ф. 504. Оп. 1. Спр. 195 А. Книга учёта священников Станиславовской епархии. 4 грудня 1873 р. – 31 березня 1944 р. 200 арк.

136. Держархів Івано-Франківської обл. Ф. 504. Оп. 1. Спр. 330 А. Метрика клира Станиславской Єпархии за 1887–1941 годы Т. 1. 198 арк.

137. Держархів Івано-Франківської обл. Ф. 504. Оп. 1. Спр. 330 Б. Метрика клира Станиславской Єпархии за 1887–1941 годы. Т. 2. 199 арк.

138. Держархів Івано-Франківської обл. Ф. 504. Оп. 1. Спр. 330 В. Метрика клира Станиславской епархии за 1887–1941 годы. Т. 3. 201 арк.

139. Держархів Івано-Франківської обл. Ф. 504. Оп. 1. Спр. 330 Г. Метрика клира Станиславской Єпархии за 1887–1941 годы. Т. 4. 338 арк.

140. Держархів Івано-Франківської обл. Ф. 504. Оп. 1. Спр. 330 Д. Метрика клира Станиславской епархии за 1887–1941 годы, том 5-й (последний). 201 арк.

141. Держархів Івано-Франківської обл. Ф. 504. Оп. 1. Спр. 787. Переписка с вдовами греко-католических священников по вопросу оказания им денежной помощи. 10 черпня 1916 р. – 4 жовтня 1917 р. 19 арк.

Ф. 528. Станіславське міське поліцейське управління, м. Станіслав Станіславського повіту Тернопільської губернії.

142. Держархів Івано-Франківської обл. Ф. 528. Оп. 1. Спр. 16. Листування з генерал-губернатором, військовими частинами про санітарний стан міста. Акти обстеження санітарного стану. 27 березня – 17 травня 1915 р. 69 арк.

Ф. 568. Калуське повітове староство, м. Калуш Калуського повіту.

143. Держархів Івано-Франківської обл. Ф. 568. Оп. 1. Спр. 22. Листування з магістратом м. Калуша про святкування річниці вступу австрійських військ до м. Калуша. 20 травня 1916 р. 5 арк.

Ф. 604. Начальник Печеніжинського повіту, м. Печеніжин Печеніжинського повіту Чернівецької губернії.

144. Держархів Івано-Франківської обл. Ф. 604. Оп. 1. Спр. 34. Переписка с полицейскими урядниками о содержании униатского духовенства. 10 січня – 20 лютого 1917 р. 19 арк.

Ф. 605. Комісар Коломийського повіту, м. Коломия Коломийського повіту Чернівецької губернії.

145. Держархів Івано-Франківської обл. Ф. 605. Оп. 1. Спр. 13. Прошения жителей уезда, постраждавших от военных действий, об оказании им материальной помощи, списки семей, арестованных австрийскими войсками в г. Коломые и членов уездного благотворительного комитета в г. Коломіе. 84 арк.

146. Держархів Івано-Франківської обл. Ф. 605. Оп. 1. Спр. 33. Месячные финансовые отчеты уездного комиссара и списки сельскохозяйственных рабочих. 20 вересня 1916 р. – 20 листопада 1917 р. 205 арк.

Ф. 607. Коломийська повітова оціночна комісія, м. Коломия Коломийського повіту Чернівецької губернії.

147. Держархів Івано-Франківської обл. Ф. 607. Оп. 1. Спр. 17. Переписка священника Теофиля Глибовницкого о возмещении убытков, причиненных солдатами 186 асландузского полка. 29 червня 1917 р. 1 арк.

148. Держархів Івано-Франківської обл. Ф. 607. Оп. 1. Спр. 18. Прошение священника Теофиля Глибовницкого о возмещении солдатами 186 асландского полка. 29 червня 1917 р. 1 арк.

Ф. 636. Колекція інформаційних матеріалів для населення.

149. Держархів Івано-Франківської обл. Ф. 636. Оп. 1. Спр. 4. Інформаційні матеріали (постанови, оголошення) за 1914 р. 29 арк.

150. Держархів Івано-Франківської обл. Ф. 636. Оп. 1. Спр. 5. Інформаційні матеріали (постанови, розпорядження, відозви, оголошення та ін.) за 1915 р. 60 арк.

151. Держархів Івано-Франківської обл. Ф. 636. Оп. 1. Спр. 6. Інформаційні матеріали (постанови, накази, розпорядження, оголошення) за 1916 рік. 57 арк.

Державний архів Закарпатської області

Ф. 64. Мукачівський чернечий монастир отців Василіан, м. Мукачево.

152. Держархів Закарпатської обл. Ф. 64. Оп. 5. Спр. 394. Переписка с Ужгородским игуменом по вопросу размещения монахов-беженцев из Галиции. 31 серпня – 21 вересня 1914 р. 11 арк.

Ф. 151. Правління Мукачівської греко-католицької єпархії, м. Ужгород.

153. Держархів Закарпатської обл. Ф. 151. Оп. 4. Спр. 1440. Протокол заседения каноников и епископов Венгрии о запрещении употребления славянского алфавита в Венгрии. 9 серпня 1915 р. – 13 липня 1921 р. 24 арк.

154. Держархів Закарпатської обл. Ф. 151. Оп. 4. Спр. 1866. Поздравительные письмо епископу от учреждения, обществ, священников и др. по поводу приема нового календаря григорианского. 4 травня 1916 р. – 19 липня 1916 р. 88 арк.

155. Держархів Закарпатської обл. Ф. 151. Оп. 25. Спр. 2475. Распоряжение епископа Папп Антала о введении на территорию епархии Грегорианского календаря. 25 грудня 1916 р. – 4 травня 1916 р. 10 арк.

Державний архів Львівської області

Ф. 3. Магістрат міста Львова.

156. Держархів Львівської обл. Ф. 3. Оп 1. Т. 4. Спр. 5927. Списки лиц, предложенных царской администрации во Львове в качестве заложников. Вересень 1914 р. 2 арк.

Ф. 350. Дирекція поліції у Львові.

157. Держархів Львівської обл. Ф. 350. Оп. 1. Том. 4. Спр. 3404. Справа про конфіскацію відозви із закликом до виступів проти уніатської церкви, 20 грудня 1913 р. – 03 січня 1914 р. 4 арк.

158. Держархів Львівської обл. Ф. 350. Оп. 1. Том. 5. Спр. 3623. Повідомлення міської команди у Львові про проведення обшуку в приміщенні Товариства імені Качковського Михайла, 08 липня 1915 р. – 18 липня 1915 р. 6 арк.

159. Держархів Львівської обл. Ф. 350. Оп. 1. Том 5. Спр. 3645. Розпорядження Галицького намісництва про збір на конфіскацію металевих речей на військові цілі, 23 жовтня 1915 р. – 27 лютого 1917 р. 128 арк.

160. Держархів Львівської обл. Ф. 350. Оп. 1. Том. 5. Спр. 4015. Справа по розслідуванню скарги священника Миколи Олексія про побиття його поліцейськими, 15 грудня 1915 р. – 20 серпня 1916 р. 33 арк.

161. Держархів Львівської обл. Ф. 350. Оп. 1. Т. 5. Спр. 4165. Циркуляри Галицького намісництва про евакуацію повітових староств, і нові місця їх перебування. 7 листопада 1916 р. –15 квітня 1918 р. 19 арк.

162. Держархів Львівської обл. Ф. 350. Оп. 1. Том 5. Спр. 4291. Повідомлення Галицькому намісництву про відношення української громадськості до введення єпископом Хомишиним нового календаря на Станіславщині. 6 березня – 10 квітня 1916 р. 16 арк.

163. Держархів Львівської обл. Ф. 350. Оп. 1. Том. 6. Спр. 4536. Наглядова справа на греко-католицького єпископа Боцяна Йосипа, що співпрацював з митрополитом Шептицьким, 8 лютого 1918 р. – 16 червня 1918 р. 11 арк.

Ф. 904. Бродівська повітова оціночна комісія з оцінювання збитків, завданих внаслідок воєнних дій, м. Броди Тарнапольської губернії.

164. Держархів Львівської обл. Ф. 904. Оп. 1. Спр. 13. Дѣло Бродской Уѣздной Комиссіи по оцѣнкѣ убытковъ, причиненныхъ обстоятельствами по ходатайству греко-католическаго священника с. Пониквы Великой, Бродскаго уѣзда Михаила Николаевича Туркевича о возмѣщеніи убытковъ, причиненныхъ русскими войсками въ періодъ настоящей войны. 1 арк.

Ф. 905. Управління начальника Бродівського повіту, м. Броди, Тернопільської губернії.

165. Держархів Львівської обл. Ф. 905. Оп. 1. Спр. 1. Циркуляры и другие распоряжения, принятые к сведению и руководству. 17 серпня 1914 р. – 31 грудня 1914 р. 190 арк.

166. Держархів Львівської обл. Ф. 905. Оп. 1. Спр. 71. Циркуляры и распоряжения о церковно-приходских школах. 21 квітня – 31 травня 1915 р. 10 арк.

167. Держархів Львівської обл. Ф. 905. Оп. 1. Спр. 135. О священнослужителях. 2 серпня – 19 вересня 1916 р. 6 арк.

Ф. 907. Канцелярія Львівського губернатора.

168. Держархів Львівської обл. Ф. 907. Оп. 1. Спр. 21. О высылке из Галиии и дознания о вредной деятельности священиков, ксендзов и других лиц, уличеных в Украинофильской пропаганде, шпионаже и другие. 2 вересня 1914 р. – 13 лютого 1915 р. 157 арк.

169. Держархів Львівської обл. Ф. 907. Оп. 1. Спр. 22. О высылке из Галиции и дознания о вредной деятельности священников, ксендзов и других лиц, уличеных в Украинофильской пропаганде, шпионаже и другие. 17 грудня 1914 р. – 1 травня 1915 р. 179 арк.

170. Держархів Львівської обл. Ф. 907. Оп. 1. Спр. 23. О высылке из Галиии и дознания о вредной деятельности священиков, ксендзов и других лиц, подозревавшихся в шпионаже, в агитации против правительства. 25 жовтня 1914 р. – 7 липня 1915 рр. 176 арк.

171. Держархів Львівської обл. Ф. 907. Оп. 1. Спр. 24. О высылке из пределов Галиции и дознания о вредной деятельности священиков, ксендзов и других лиц подозреваемых в шпионаже в агитации правительства. 20 листопада 1914 р. – 13 березня 1915 рр. 150 арк.

172. Держархів Львівської обл. Ф. 907. Оп. 1. Спр. 31. О Церкви, разрешении крестных ходов и конфискации земельных имуществ принадлежащих сокольским организациям. 7 грудня 1914 р. – 31 травня 1915 р. 63 арк.

173. Держархів Львівської обл. Ф. 907. Оп. 1. Спр. 99. О высылке из Галиции и дознания о вредной деятельности священников, ксендзов и других лиц, подозреваемых в шпионаже и украинской пропаганде. 17 травня – 24 грудня 1915 р. 157 арк.

174. Держархів Львівської обл. Ф. 907. Оп. 1. Спр. 100. О высылке из Галиции и дознания о вредной деятельности священников, ксендзов и других лиц подозреваемых в шпионаже, украинской пропаганде. 14 січня – 4 серпня 1915 р. 195 арк.

175. Держархів Львівської обл. Ф. 907. Оп. 1. Спр. 101. О высылке из Галиции и дознания о вредной деятельноти священников, ксендзов и других лиц подозреваемых в шпионаже, украинской пропаганде. 10 січня 1915 р. – 9 серпня 1915 р. 223 арк.

176. Держархів Львівської обл. Ф. 907. Оп. 1. Спр. 135. О церкви, о разрешении крестных ходов и конфискации земельных имуществ принадлежащих Сокольским организациям. 11 арк.

177. Держархів Львівської обл. Ф. 907. Оп. 1. Спр. 277. О службе Львовского губернатора, действительнаго статского советника Михаила Мельникова. 19 липня 1914 р. 20 арк.

Ф. 911. Управління начальника Рава-Руського повіту Львівської губернії, м. Рава-Руська.

178. Держархів Львівської обл. Ф. 911. Оп. 1. Спр. 13. О священниках православного, грекоуниатского и католического исповедений. 10 жовтня 1910 р. – 16 грудня. 1914 р. 20 арк.

Державний архів Тернопільської області

Ф. 32. Тернопільське міське управління, м. Тернопіль (1918–1938 рр.).

179. Держархів Тернопільської обл. Ф. 32. Оп. 1. Спр. 59. Циркуляри, розпорядження, оголошення Тернопільського повітового староства про проведення мобілізації військовозобов'язаних 1886–1900 років народження. 19 жовтня 1917 р. – 11 березня 1918 р. 41 арк.

Ф. 248. Скалатська повітова комісія по розгляду збитків нанесених населенню воєнними діями Першої імперіалістичної війни (Варшавської головної комісії), м. Скалат Тернопільського воєводства (1916р.).

180. Держархів Тернопільської обл. Ф. 248. Оп. 1. Спр. 2. Претензии священика с. Криве Александровича о возмещении убытков причиненных воинскими частями. 1916 р. 3 арк.

Ф. 258. Духовний собор Почаївської Успенської Лаври, м. Почаїв Кременецького повіту Волинської губернії (1557–1939 рр.).

181. Держархів Тернопільської обл. Ф. 258. Оп. 1. Т. 2. Спр. 4909. Журнал «Почаївський листок» від 8 квітня 1915 року. 8 квітня 1915 р. 10 арк.

Ф. 306. Управління начальника Скалатського повіту, м. Скалат Тернопільської губернії (1914–1917 рр.).

182. Держархів Тернопільської обл. Ф. 306. Оп. 2. Спр. 20. Копія циркуляра військового генерал-губернатора Галичини і телеграми Тернопільського губернатора про виселення місцевого населення з району військових дій. 26 листопада 1915 р. – 8 березня 1917 р. 9 арк.

183. Держархів Тернопільської обл. Ф. 306. Оп. 2. Спр. 61. Телеграми Тернопільського губернатора про вивіз міді, сільськогосподарських машин і зняття дзвонів з церков і костелів. 9 липня – 15 серпня 1915 р. 18 арк.

184. Держархів Тернопільської обл. Ф. 306. Оп. 2. Спр. 78. Списки церков, костелів і винокурних заводів, з котрих вилучені дзвони і мідні предмети. 11 червня – 7 жовтня 1915 р. 37 арк.

185. Держархів Тернопільської обл. Ф. 306. Оп. 3. Спр. 2. Тимчасові правила на виїзд в Галичину осіб з губерній Російської імперії, виїзд з Галиції і

переміщення всередині Галиції і циркуляри Тернопільського губернатора. 4 вересня 1914 р. – 17 лютого 1915 р. 152 арк.

Ф. 322. Канцелярія Тернопільського губернатора, м. Тернопіль (1914–1918 рр.).

186. Держархів Тернопільської обл. Ф. 322. Оп. 1. Спр. 1. Циркулярні розпорядження військового генерал-губернатора Галичини і Тернопільського губернатора. 3 січня 1914 р. – 31 грудня 1914 р. 326 арк.

187. Держархів Тернопільської обл. Ф. 322. Оп. 1. Спр. 60. Сведения начальников уездов о базилианских и иезуитских монастырях и количестве унийских и русских священников. 19 грудня 1914 р. – 28 квітня 1915 р. 30 арк.

Ф. 378. Управління комісара Тимчасового уряду в Збаразькому повіті, м. Збараж Тернопільської губернії (1916–1918 рр.).

188. Держархів Тернопільської обл. Ф. 378. Оп. 1. Спр. 3. Постанови Тимчасового уряду від 12 липня 1917 року про відновлення смертної кари на фронті і листування щодо евакуації Збаразького повіту. 10 липня 1917 р. – 30 січня 1918 р. 145 арк.

Ф. 382. Помічник начальника Збаразького повіту в Новому Селі, с. Нове Село Збаразького повіту Тернопільської губернії (1914–1917 рр.).

189. Держархів Тернопільської обл. Ф. 382. Оп. 1. Спр. 1. Циркулярні листи губернатора про розміри винагороди за здачу боєприпасів, наказ начальника повіту про нагляд за благонадійністю вчителів, службовців банків і ін. Рапорти про виконання. 27 вересня 18 грудня 1914 р. 42 арк.

Державний архів Чернівецької області

Ф. 2. Виконавчий комітет Буковинського сейму, 1861–1918 рр.

190. Держархів Чернівецької обл. Ф. 2. Оп. 1. Спр. 1065. Переписка с краевым судом Буковины и дирекцией печати и телеграфа об установлении местапребывания государственных учреждений, эвакуированых из зоны военных действий. 1917 р. 5 арк.

Ф. 27. Чернівецький губернський комісар м. Чернівці.

191. Держархів Чернівецької обл. Ф. 27. Оп. 1. Спр. 7. Циркуляры и приказы военного генерал-губернатора областей Австро-Венгрии об исполнении указа Временного правительства о политической амнистии. 10 березня – 30 жовтня 1917 р. 65 арк.

192. Держархів Чернівецької обл. Ф. 27. Оп. 1. Спр. 33. Материалы об охране церквей, разрушенных во время военных действий. / Рапорты, прошения, переписка / 19 січня – 29 травня 1917 р. 19 арк.

193. Держархів Чернівецької обл. Ф. 27. Оп. 1. Спр. 136. Переписка с управлением представителя протопресвитера военного и морского духовенства в областях Австро-Венгрии о назначении на вакантные должности православных и греко-католических священников. 9 січня – 18 червня 1917 р. 50 арк.

194. Держархів Чернівецької обл. Ф. 27. Оп. 1. Спр. 295. Личное дело Черновицкого губернатора Лигина Валериана Валериановича. 14 квітня 1916 р. – жовтень 1917 р. 92 арк.

Ф. 283. Канцелярія Чернівецького губернатора.

195. Держархів Чернівецької обл. Ф. 283. Оп. 1. Спр. 8. Дело о высылке в глубь Росси священника прихода Козова Тернопольськой области Галас Франциска. Грудень 1914 р. 20 арк.

196. Держархів Чернівецької обл. Ф. 283. Оп. 1. Спр. 124. Копии приказа военного генерал-губернатора областей Австро-Венгрии о границах генерал-губернаторства и циркуляров Черновицкого губернатора к начальникам уездов. 5 липня – 16 грудня 1917 р. 169 арк.

197. Держархів Чернівецької обл. Ф. 283. Оп. 1. Спр. 211. Материалы о возобновлении занятий в учебных заведениях Черновицкой губернии / Рапорты, сведения, списки /. 1 вересня 1916 р. – 14 березня 1917 р. 223 арк.

198. Держархів Чернівецької обл. Ф. 283. Оп. 1. Спр. 217. Списки униатских церквей и священников Черновицкой губернии. 5 вересня – 1 грудня 1916 р. 105 арк.

Ф. 320. Митрополія Буковини.

199. Держархів Чернівецької обл. Ф. 320. Оп. 1. Спр. 17. Указания и переписка с Краевым управлением Буковины о порядке эвакуации австрийских властей в связи с военными действиями. 1906–1918 рр. 41 арк.

Архів Західноукраїнської Народної Республіки у Римі

200. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 1. Звернення Президії Загальної української ради у Відні до Воєнного міністерства Австрії, а також до слідчої комісії в Талергофі (Грац), у Вольфсбергу (Каринтія) в справах інтернованих українців; «Українські новини» Союзу Визволення України від 16.09.1914 № 1 тощо. 168 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2666/ (дата звернення: 10.09.2024 р.)

201. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 2. Побаракові списки інтернованих табору в Талергофі. 60 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2667/ (дата звернення: 13.09.2024 р.)

202. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 3. Листування з Президією Загальної української ради у Відні справах інтернованих у Талергофі. 702 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/file-viewer/2668#file-491188 (дата звернення: 13.09.2024 р.)

203. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 4. Списки осіб з Галичини і Буковини інтернованих, підозрюваних у русофільських поглядах, а також звільнених з таборів Талергофу, намісництва Грацу, Верхньої Австрії. 360 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2669/ (дата звернення: 11.09.2024 р.)

204. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 5. Списки інтернованих осіб. 202 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2670/ (дата звернення: 15.09.2024 р.)

205. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 7. Список арештованих та інтернованих українців у Талергофі. 91 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2679/ (дата звернення: 14.09.2024 р.)

206. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 9. Т. 1. Окремі документи та списки інтернованих у Талергофі. 72 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2856/ (дата звернення: 14.09.2024 р.)

207. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 10. Статистика інтернованих з Галичини, а також список інтернованих, укладених окремо за напрямами діяльності: службовці, науковці, вчителі, студенти тощо. 159 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2683/ (дата звернення: 14.09.2024 р.)

208. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 11. Біографічні відомості, інформація про арешт, списки інтернованих українців у Талергофі, а також окремий список священиків, звільнених осіб тощо. 343 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2684/ (дата звернення: 14.09.2024 р.)

209. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 13. Алфавітний покажчик інтернованих, зокрема, арештованих українців. 111 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2686/ (дата звернення: 15.09.2024 р.)

210. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 18. Списки воєнно-інтернованих у Талєргофі та Терезієнштаті. 127 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2694/ (дата звернення: 15.09.2024 р.)

211. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 48. Листи обліку біженців з повіту Бережани. 382 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2748/ (дата звернення: 10.09.2024 р.)

212. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 51. Листи обліку біженців з повіту Бібрка. 217 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/file-viewer/2751#file-492197 (дата звернення: 10.09.2024 р.)

213. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 53. Листи обліку біженців з повіту Броди. 149 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/file-viewer/2753#file-489885 (дата звернення: 10.09.2024 р.)

214. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 54. Листи обліку біженців з повіту Бучач. 242 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/file-viewer/2754#file-486368 (дата звернення: 10.09.2024 р.)

215. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 55. Листи обліку біженців з повітів Буковина. 425 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/file-viewer/2755#file-486748 (дата звернення: 10.09.2024 р.)

216. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 57. Листи обліку біженців з повіту Городок. 400 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/file-viewer/2757#file-496319 (дата звернення: 10.09.2024 р.)

217. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 58. Листи обліку біженців з повіту Гусятин. 92 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/file-viewer/2758#file-489322 (дата звернення: 10.09.2024 р.)

218. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 59. Листи обліку біженців з повіту Добромиль. 307 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/file-viewer/2759#file-497222 (дата звернення: 10.09.2024 р.)

219. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 60. Листи обліку біженців з повіту Зборів. 378 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2760/ (дата звернення: 11.09.2024 р.)

220. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 61. Листи обліку біженців з повіту Дрогобич. 271 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2761/ (дата звернення: 11.09.2024 р.)

221. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 62. Листи обліку біженців з повіту Жидачів. 260 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2762/ (дата звернення: 11.09.2024 р.)

222. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 63. Листи обліку біженців з повіту Жовква. 366 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/file-viewer/2763#file-490519 (дата звернення: 11.09.2024 р.)

223. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 64. Листи обліку біженців з повіту Заліщики. 96 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2764/ (дата звернення: 11.09.2024 р.)

224. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 65. Листи обліку біженців з повіту Збараж. 150 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2765/ (дата звернення: 11.09.2024 р.)

225. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 66. Листи обліку біженців з повітів Західної Галичини. 459 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2766/ (дата звернення: 11.09.2024 р.)

226. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 68. Листи обліку біженців з повіту Золочів. 342 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2768/ (дата звернення: 11.09.2024 р.)

227. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 69. Листи обліку біженців з повіту Кам'янка Струмилова. 180 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2769/ (дата звернення: 11.09.2024 р.)

228. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 70. Листи обліку біженців з повіту Калуш. 502 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2770/ (дата звернення: 10.09.2024 р.)

229. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 71. Листи обліку біженців з повіту Коломия. 360 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2771/ (дата звернення: 12.09.2024 р.)

230. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 73. Листи обліку біженців з повіту Львів. 592 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/file-viewer/2773#file-506028 (дата звернення: 11.09.2024 р.)

231. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 74. Листи обліку біженців з повіту Мостиська. 312 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2774/ (дата звернення: 12.09.2024 р.)

232. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 75. Листи обліку біженців з повіту Надвірна. 629 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2775/ (дата звернення: 11.09.2024 р.)

233. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 76. Листи обліку біженців з повіту Перемишляни. 244 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2776/ (дата звернення: 11.09.2024 р.)

234. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 77. Листи обліку біженців з повіту Перемишль, частина I. 1159 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2777/ (дата звернення: 12.09.2024 р.)

235. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Листи обліку біженців з повіту Перемишль, частина II. 44 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2778/ (дата звернення: 12.09.2024 р.)

236. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 81. Листи обліку біженців з повіту Рава Руська. 390 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/file-viewer/2781#file-499561 (дата звернення: 12.09.2024 р.)

237. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 82. Листи обліку біженців з повіту Рогатин. 356 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2782/ (дата звернення: 11.09.2024 р.)

238. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 83. Листи обліку біженців з повіту Рудки. 265 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2783/ (дата звернення: 12.09.2024 р.)

239. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 84. Листи обліку біженців з повіту Старий Самбір. 209 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2784/ (дата звернення: 11.09.2024 р.)

240. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 85. Листи обліку біженців з повіту Самбір. 385 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2785/ (дата звернення: 12.09.2024 р.)

241. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 86. Листи обліку біженців з повіту Скалат. 127 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2786/ (дата звернення: 10.09.2024 р.)

242. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 87. Листи обліку біженців з повіту Сколе. 644 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2787/ (дата звернення: 10.09.2024 р.)

243. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 88. Листи обліку біженців з повіту Снятин. 293 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2788/ (дата звернення: 12.09.2024 р.)

244. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 89. Листи обліку біженців з повіту Сокаль. 205 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2789/ (дата звернення: 11.09.2024 р.)

245. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 90. Листи обліку біженців з повітів Станиславів. 527 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2790/ (дата звернення: 11.09.2024 р.)

246. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 91. Листи обліку біженців з повітів Стрий. 201 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/file-viewer/2791#file-501390 (дата звернення: 11.09.2024 р.)

247. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 92. Листи обліку біженців з повіту Сянік. 280 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2792/ (дата звернення: 11.09.2024 р.)

248. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 93. Листи обліку біженців з повітів Тернопіль. 343 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2793/ (дата звернення: 12.09.2024 р.)

249. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 94. Листи обліку біженців з повітів Теребовля. 121 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2794/ (дата звернення: 12.09.2024 р.)

250. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 95. Листи обліку біженців з повітів Тлумач. 410 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2795/ (дата звернення: 12.09.2024 р.)

251. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 96. Листи обліку біженців з повітів Турка. 521 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2796/ (дата звернення: 10.09.2024 р.)

252. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 98. Листи обліку біженців з повіту Цішанів (нині Чесанів). 220 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2798/ (дата звернення: 10.09.2024 р.)

253. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 99. Листи обліку біженців з повіту Яворів. 464 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2799/ (дата звернення: 11.09.2024 р.)

254. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 100. Листи обліку біженців з повіту Ярослав. 330 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2800/ (дата звернення: 10.09.2024 р.)

255. Архів ЗУНР У Римі. Ф. 1. Оп. 2. Спр. 14. Т. 2. Кореспонденція о. Євстахія Качмарського. 1914–1915. 50 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2896/ (дата звернення: 15.09.2024 р.)

256. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 2. Спр. 21. Різноманітні друковані видання та праці з часів Першої світової війни, зокрема воєнні читанки видавництва українського народного учительства у Відні, «Молитвенник для жовнірів українців-католиків» (Відень, 1916). 650 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2907/ (дата звернення: 15.09.2024 р.)

257. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 2. Спр. 32. Ілюстрована хроніка школи в таборі українських переселенців у Вольфсбергу (директор — В. Кабаровський). 73 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/2918/ (дата звернення: 17.09.2024 р.)

258. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 16. Спр. 23. Пропам'ятні записки, реферати, звіти, петиції та резолюції (1914–1917). 841 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/file-viewer/2032#file-98007 (дата звернення: 17.09.2024 р.)

259. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 18. Спр. 4. Документи та листування Є. Петрушевича, зокрема листи митрополита Андрея Шептицького, адвоката Романа Перфецького та ін., у його функції парламентського та сеймового посла, президента Українського парламентського клубу. URL: https://zunr.arinsy.com/file-viewer/1487#file-87297 (дата звернення: 17.09.2024 р.)

260. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 19. Спр. 1. Листування Юліана Романчука у його функції парламентського посла, віце-президента Австрійського парламенту та голови Українського допомогового комітету з Євгеном Олесницьким, Романом Перфецьким, Євгеном Левицьким, Олександром Барвінським, Михайлом Тишкевичем, Омеляном Поповичем та ін., 1911–1918 рр. 1037 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/inventories/30/?Limit=10&Page=1 (дата звернення: 18.09.2024 р.)

261. Архів ЗУНР у Римі. Ф. 1. Оп. 27. Спр. 14. Повідомлення Загальної української національної ради про запроваджену станіславським єпископом Г. Хомишиним календарної реформи (1916). 11 арк. URL: https://zunr.arinsy.com/files/1549/ (дата звернення: 15.09.2024 р.)

Archiwum Państwowe w Przemyślu

Signatur 56/142/0. Archiwum Greckokatolickiego Biskupstwa w Przemyślu.

262. Archiwum Państwowe w Przemyślu, Archiwum Greckokatolickiego Biskupstwa w Przemyślu. Sygn. 56/142/0/3/177supl. URL: https://www.szukajwarchiwach.gov.pl/ru/jednostka/-/jednostka/29097930 (Дата звернення: 03.09.2024).

263. Archiwum Państwowe w Przemyślu, Archiwum Greckokatolickiego Biskupstwa w Przemyślu. Sygn. 56/142/0/3/178supl. URL: https://www.szukajwarchiwach.gov.pl/ru/jednostka/-/jednostka/29097932 (Дата звернення: 03.09.2024).

264. Archiwum Państwowe w Przemyślu, Archiwum Greckokatolickiego Biskupstwa w Przemyślu. Sygn. 56/142/0/3/179supl. URL: https://www.szukajwarchiwach.gov.pl/ru/jednostka/-/jednostka/29097934 (Дата звернення: 03.09.2024).

265. Archiwum Państwowe w Przemyślu, Archiwum Greckokatolickiego Biskupstwa w Przemyślu. Sygn. 56/142/0/3/180supl. URL: https://www.szukajwarchiwach.gov.pl/ru/jednostka/-/jednostka/29097938 (Дата звернення: 02.09.2024).

266. Archiwum Państwowe w Przemyślu, Archiwum Greckokatolickiego Biskupstwa w Przemyślu. Sygn. 56/142/0/3/181supl. URL: https://www.szukajwarchiwach.gov.pl/ru/jednostka/-/jednostka/29097940 (Дата звернення: 03.09.2024).

267. Archiwum Państwowe w Przemyślu, Archiwum Greckokatolickiego Biskupstwa w Przemyślu. Sygn. 56/142/0/3/182supl. URL: https://www.szukajwarchiwach.gov.pl/ru/jednostka/-/jednostka/29097942 (Дата звернення: 02.09.2024).

268. Archiwum Państwowe w Przemyślu, Archiwum Greckokatolickiego Biskupstwa w Przemyślu. Sygn. 56/142/0/3/183supl. URL: https://www.szukajwarchiwach.gov.pl/ru/jednostka/-/jednostka/29097944 (Дата звернення: 31.08.2024).

Signatur 56/148/0. Parafia Greckokatolicka w Przemyślu

269. Archiwum Państwowe w Przemyślu, Parafia Greckokatolicka w Przemyślu. 56/148/0/2.1/48. Wyliczenie dzwonów w cerkwi na Błoniu. 1915. URL: https://www.szukajwarchiwach.gov.pl/ru/jednostka/-/jednostka/18068787 (Дата звернення: 02.09.2024).

270. Archiwum Państwowe w Przemyślu, Parafia Greckokatolicka w Przemyślu. Sygnatura: 56/148/0/3/83. Korespondencja z konsystorzem biskupim oraz władzami kościelnymi. URL: https://skany.przemysl.ap.gov.pl/show.php?zesp=148&cd=0&ser=3&syg=83 (Дата звернення: 19.07.2024).

271. Archiwum Państwowe w Przemyślu, Parafia Greckokatolicka w Przemyślu. Sygnatura: 56/148/0/4/97. Pisma i okólniki C. K. Starostwa oraz Starostwa Powiatowego w Przemyślu. URL: https://skany.przemysl.ap.gov.pl/show.php?zesp=148&cd=0&ser=4&syg=97 (Дата звернення: 1.10.2023).

272. Archiwum Państwowe w Przemyślu, Parafia Greckokatolicka w Przemyślu. Sygnatura: 56/148/0/6/123. Pisma w sprawie kapelanów dla rannych wojskowych. URL: https://www.szukajwarchiwach.gov.pl/ru/jednostka/-/jednostka/18068862 (Дата звернення: 31.08.2023).

Архив внешней политики Российской Империи

Ф. 160. Отдел о военнопленных.

273. Ф. 160. Оп. 708. Д. 5681. О. Николай Рыжков. URL: https://gwar.mil.ru/documents/view/82015775/?parent=82247910&obraz=82421949 (Дата звернення: 28.01.2024 р.).

274. Ф. 160. Оп. 708. Д. 6039. Обмен отдельных лиц. URL: https://gwar.mil.ru/documents/view/82015738/?parent=82247516&obraz=82421174 (Дата звернення: 20.01.2024).

275. Ф. 160. Оп. 708. Д. 6294. К раскладу по 3-му делопроизводству. URL: https://gwar.mil.ru/documents/view/82016296/?parent=82260741&obraz=82449275 (Дата звернення: 29.01.2024).

Ф. 323. Дипломатическая канцелярія при Ставке.

276. Ф. 323. Оп. 617. Д. 90. Записки Муравьева, Олферьева, Сукина, Евреинова, Базили, Сватковского и переписка с министерством иностранных дел и военным ведомством по вопросам Галиции и Буковины / часть материалов на французском языке. URL: https://gwar.mil.ru/documents/view/82006581/?parent=82149683&obraz=82228710 (Дата звернення: 30.01.2024).

Российский Государственный Военно-исторический архив.

277. Ф. 160. Оп. 708. Д. 5199. Списки врачей и священников в Германии и в Австро-Венгрии в плену. URL: https://gwar.mil.ru/documents/view/82011621/?parent=82216459&obraz=82349157 (Дата звернення: 28.01.2024).

Ф. 2003. Штаб Верховного главнокомандующего (Ставка).

278. Ф. 2003. Оп. 2. Д. 539. Штаты военного генерал-губернатора Галиции [Отчеты военного генерал-губернатора Галиции /и его канцелярии/ по управлению краем с 1 сентября 1914 г., и по 1 июля 1915 года, Материалы и переписка по этим отчетам; временное положение об управлении областями… URL: https://gwar.mil.ru/documents/view/58014321/?parent=58326636&obraz=58658774. (Дата звернення: 10.02.2024).

Ф. 2067. Штаб главнокомандующего арміями Юго-Западного фронта.

279. Ф. 2067. Оп. 1. Д. 3696. Сборник циркуляров, изданных Тернопольским Губернатором в 1917 году (в копиях). Копии приказов губернатора обл. Австро-Венгрии, занятых войною, копии приказов Юго-Западного фронта и др. URL: https://gwar.mil.ru/documents/view/94001194/?parent=106215069&obraz=71305764 (Дата звернення: 07.02.2024).

Ф. 2005. Военно-политическое и гражданское управление при Верховном главнокомандующем.

280. Ф. 2005. Оп. 1. Д. 13. По гражданскому управлению в Галиции. Об организации управления в оккупированной русскими войсками Галиции. О

мероприятиях министерств внутренних дел, просвещения, о кредитах в кредитных учреждениях, податях, выпуске бон, запрещении вывоза ценностей… URL: https://gwar.mil.ru/documents/view/58026989/?parent=58564466&obraz=59109397 (Дата звернення: 30.01.2024).

II. Пастирські послання

281. Посланіє пастирське Григория Хомишина Епископа Станиславівского до Духовеньства і Вірних своєї Епархиї о допустах Божих в часі війни. Станиславів: Друком Льва Данкевича, 1915. 27 с.

282. Посланіє пастирске Григория Хомишина Епископа Станиславівского до духовеньства і сьвіцкої інтелїґенциї о подвигах за добрі і сьвяті справи. Станиславів: Друком Льва Данкевича, 1916. 32 с.

283. Посланіє Пастирске Григория Хомишина Епископа Станиславівского до Духовеньства і Вірних своєї Епархиї о післанництві українського народа в католицькій Церкві. Станиславів: Друком Льва Данкевича, 1916. 43 с.

284. Посланіє Пастирске Григория Хомишина Епископа Станиславівского до Духовеньства своєї Епархії о послусї канонїчнім. Станиславів: Друком Льва Данкевича, 1916. 53 с.

III. Преса означеного періоду

285. А. С. В передодень реорґанїзації Ставропіґійського Інститута. *Нива: Місячник посвячений церковним і суспільним справам,* 1916. Ч. 1. С. 17–21.

286. Баран. С. «Реформа календаря і церкви». *Дїло*, 1916. Ч. 129. С. 3.

287. Будний І. В справі сирітських захистів. *Дїло,* 1918. Ч. 86. С. 3.

288. В. Е. П. Епископ Чехович. Матеріяли до його біографії. *Нива. Місячний присвячений цєрковним і суспільним справам*, 1916. Ч. 2. С. 82–91.

289. В. С. Хиротонія о. д-ра Йосафата Йосифа Коциловського. *Дїло,* 1917, Ч. 232, С. 3.

290. Дзерович Ю. Матеріяли до історії мартирольоґії нашої Церкви в часї всесвітної війни. *Нива. Місячник посвячений церковним і суспільним справам*, 1916. Ч. 5. С. 279–286.

291. Дзерович Ю. Матеріяли до історії мартирольоґії нашої Церкви в часї всесвітної війни. *Нива. Місячние посвячений церковним і суспільним справам*, 1917. Ч. 5 і 6. С. 3–16.

292. Гарасимів А. Неволя і освободженє. *Дїло*, 1917. Ч. 202. С. 3.

293. Е. О. Ч. Перемышль. *Холмская Русь*, 1915. № 12. С. 9.

294. Кравченко И. Д. Г. Янчевецкій. *Новое время*, 1917. № 14687. С. 5.

295. Купчинський Р. На Галич. *Дїло*, 1916. Ч. 174. С. 3.

296. Микитей Г. Митрополит. *Свобода*, 1915. Ч. 71. С. 2.

297. О. Вань Л. Справа Перемиського епископаства. *Дїло*, 1916. Ч. 308. С. 1.

298. О. Г. Справа принятя Григорянського календаря. *Нива. Часопись посвячена справам церковним і суспільним*, 1914. Ч. 4–6. С. 127–129.

299. О. Куницький Л. Памяти священика-громадянина. *Дїло,* 1917. Ч. 4. С. 2, 3.

300. Окунь В. В справі б. москвофільських обществ. *Дїло*, 1918. Ч. 156. С. 3, 4.

301. Учасник. Участь Українського Сїчового Війска в освобожденю Дрогобича. *Дїло,* 1916. Ч. 117, С. 2.

302. Я. Л. Після перерви. *Нива: Місячник посвячений церковним і суспільним справам*, 1916. Ч. 1. С. 1–3.

303. Янчевецкий Д. Записки австрійскаго каторжника. *Новое время,* 1917. №. 14692. С. 5.

304. Янчевецкий Д. Галицкія письма. На русско-австрійской границѣ. *Новое время*, 1911. № 12715. С. 3, 4.

305. Янчевецкий Д. Записки австрійскаго каторжника. *Новое время,* 1917. Ч. 14702. С. 5.

306. Австрійські війска Перейшли російську границю і заняли місто Новоселицю. *Свобода*, 1917. Ч. 50. С. 1.

307. Австрійці заняли Устє єпископське – 1300 полонених москалів. *Свобода*, 1915. Ч. 84. С. 1.

308. Австрійці здобувають Ярослав і Хирів. *Свобода*, 1914. Ч. 62. С. 1.

309. Австрійції здобули Сокаль і полонили понад 3000 москалів. *Свобода*, 1918. Ч. 88. С. 1.

310. Австрійції спішать на відсіч Перемишля. *Свобода*, 1914. Ч. 61. С. 1.

311. Австрія виповідає війну Росії. *Свобода*, 1914. Ч. 32. С. 1.

312. Азбука і Калєндар. Найвисші признаня за усуненє кирилиці і юліянського календаря. *Дїло*, 1916. Ч. 247. С. 1.

313. Апостольський вікарий. *Дїло*, 1915. Ч. 214. С. 2.

314. Арештованє Янчевецького. *Свобода*, 1914. Ч. 50. С. 3.

315. Армія Бем-Ермолїя здобула Мостиска і зближаєть ся до Городка. *Свобода*, 1915. Ч. 70. С. 1.

316. Армія ген. Бем-Ермолїя здобула Золочів. *Свобода*, 1915. Ч. 102. С. 1.

317. Армія Лїнзінгена здобула Жидачів. *Свобода*, 1915. Ч. 70. С. 1.

318. Армія Лїнзінгена на цілій лїнії проганяє Москалів за Днїстер. *Свобода*, 1915. Ч. 70. С. 1.

319. Бережани в руках Союзних війск. *Свобода,* 1915. Ч. 102. С. 1.

320. Битва на Галицькім фронті. *Свобода*, 1917. Ч. 81. С. 1.

321. Битва в Галичинї. *Свобода*, 1917. Ч. 82. С. 1.

322. Битва в Галичинї. *Свобода*, 1917. Ч. 83. С. 1.

323. Битва в Галичинї. *Свобода*, 1917. Ч. 86. С. 1.

324. Битва в Галичинї. *Свобода*, 1917. Ч. 87. С. 1.

325. Битва в Галичинї. *Свобода*, 1917. Ч. 88. С. 1.

326. Битва в Галичинї. *Свобода*, 1917. Ч. 89. С. 1.

327. Битва в Галичинї. *Свобода*, 1917. Ч. 90. С. 1.

328. Битва в Галичинї. *Свобода*, 1917. Ч. 91. С. 1.

329. Битва в Галичинї. *Свобода*, 1917. Ч. 92. С. 1.

330. Битва в Галичині. *Свобода*, 1917. Ч. 93. С. 1.

331. Битва коло Тернополя ще не рішена. *Свобода*, 1915. Ч. 108. С. 1.

332. В справі вивезених Росіянами. Поклик Загальної Української Ради, *Дїло*, 1916. Ч. 45. С. 2, 3.

333. В справі вивезеного о. А. Сосенка. *Дїло*, 1916. Ч. 28. С. 2.

334. В справі целібату українського уніатського духовенства в Галичині. *Дїло*, 1918. Ч. 220. С. 3.

335. Велика Битва коло Магерова. – Здобутє Рави Руської. *Свобода*, 1915. Ч. 73. С. 1.

336. Від засланої пані К. Малицької… *Дїло*, 1916. Ч. 205. С. 3.

337. Від Митроп. Шептицького… *Дїло*, 1917. Ч. 123. С. 3.

338. Віддача занятої Буковини Австрії. *Дїло*, 1918. Ч. 56. С. 3.

339. Відручне цїсарське письмо до митрополита ґр. Шептицького. *Дїло*, 1917. Ч. 205. С. 1.

340. Візванє до священиків, що опустили свої посади. *Дїло*, 1916. Ч. 52. С. 3.

341. Війна Австрії і Німеччини проти Росії: Москалї займають місто Сокаль. *Свобода*, 1915. Ч. 36. С. 1.

342. Війна з Росією. *Свобода*, 1916. Ч. 71. С. 1.

343. Війна з Росією. *Свобода*, 1916. Ч. 72. С. 1.

344. Війна з Росією. *Свобода*, 1916. Ч. 73. С. 1.

345. Війна з Росією. *Свобода*, 1916. Ч. 75. С. 1.

346. Війна з Росією. *Свобода*, 1916. Ч. 77. С. 1.

347. Війна з Росією. *Свобода*, 1916. Ч. 78. С. 1.

348. Війна з Росією. *Свобода*, 1916. Ч. 80. С. 1.

349. Війна з Росією в Галичині: Москалї здобули Городок і йдуть на Перемишль? *Свобода*, 1914. Ч. 50. С. 1.

350. Війна проти Росії. *Свобода*, 1918. Ч. 27. С. 1.

351. Війска арх. Йосифа Фердинанда посувають ся в напрямі російської границї. *Свобода*, 1915. Ч. 70. С. 1.

352. Війска Лїнзїнгена здобули Маріямпіль і Нараїв. – 10.776 полонених москалів. *Свобода*, 1915. Ч. 78. С. 1.

353. Війска Лїнзїнгена здобули Миколаїв над Днїстром і Жидачів. *Свобода,* 1915. Ч. 74. С. 1.

354. Війська Лїнзінґена перейшли на цілій лїнїї Гнилу Липу. – здобутє Рогатина і Бурштина. *Свобода*, 1915. Ч. 76. С. 1.

355. Вісти від Митрополита. *Дїло*, 1917. Ч. 34. С. 2.

356. Вісти від оо. Василіян в Моравії. *Свобода*, 1915. Ч. 11. С. 3.

357. Вісти зі Львова. *Свобода*, 1915. Ч. 75. С. 2, 3.

358. Вісти з Сибіри. *Дїло*, 1916. Ч. 194. С. 3.

359. Вістка від Митрополита. *Дїло*, 1916. Ч. 124. С. 3.

360. Виборча реформа в повній палатї. *Дїло*, 1914. Ч. 33. С. 4.

361. Вивезене росіянами українське духовенство: *Нива, місячник посвячений церковним і суспільним правам*, 1916. Ч. 4. С. 262–264.

362. Вивезені. *Дїло*, 1916. Ч. 55. Арк. 1, 2.

363. Вивезені до Росії. *Дїло*, 1916. Ч. 83. С. 3.

364. Виключене! Митрополит Шептицький мав би намовляти до заспокоєня польських протекцій в Холмищинї?! *Дїло*, 1918. Ч. 47. С. 1.

365. В-ий Яр. По тім боцї боєвої лїнії. *Дїло*, 1917. Ч. 11. С. 1, 2.

366. Воєнної добичі в Перемишли ще не дало ся обчистити. *Свобода*, 1915. Ч. 65. С. 1.

367. Голос з далекої Сибіри. *Дїло*, 1916. Ч. 15. С. 3.

368. Голос з полону. *Дїло*, 1917. Ч. 115. С. 3.

369. Гостина митрополита ґр. Шептицького в українських семинарійних курсах у Відни. *Дїло*, 1917. Ч. 287. С. 3.

370. Гр.-кат. церков під російською окупацією. Заряженя митр. Шептицького. *Дїло*, 1917. Ч. 130. С. 3.

371. Гр.-кат. церков під російською окупацією. *Дїло,* 1917. Ч. 130. С. 3.

372. Добротвір над Бугом в руках союзних військ. *Свобода*, 1915. Ч. 86. С. 1.

373. Допись з Перемишля. *Свобода*, Ч. 97. С. 4.

374. Другий процес проти галицько-буковинських москвофілів. *Дїло*, 1916. Ч. 241. С. 1.

375. Жовківщина підчас і після наїзду. *Дїло*, 1916. Ч. 28. С. 1.

376. З Відня до Львова. *Дїло*, 1918. Ч. 254. С. 3.

377. З Галичини. *Свобода*, 1914. Ч. 82. С. 2.

378. З Комїсій для класичної фільологїї при фільольоґічній секції Наукового Товариства ім. Шевченка. *Дїло*, 1918. Ч. 131. С. 3.

379. З останніх днїв побуту митр. Шептицького в Росії. *Дїло*, 1917. Ч. 173. С. 2.

380. За права гр.-кат. обряду. *Дїло*, 1916. Ч. 47. С. 2, 3.

381. Заведення целїбату в гр. кат. церкві. *Дїло*, 1918. Ч. 206. С. 1.

382. Занятє Бродів. *Свобода*, 1915. Ч. 104. С. 1.

383. Звістки про Митрополита. *Дїло*, 1916. Ч. 190. С. 3.

384. Здобутє Залозець. – 1200 полонених москалів. *Свобода*, 1915. Ч. 105. С. 1.

385. Здобутє Зборова. *Свобода*, 1915. Ч. 104. С. 1.

386. Здобутє Острова коло Тернополя. *Свобода*, 1915. Ч. 107. С. 1.

387. Здобутє Підкаменя і Радивилова. *Свобода*, 1915. Ч. 106. С. 1.

388. Здобутє Цїшанова. – Війска Макензена коло Янова. *Свобода*, 1915. Ч. 72. С. 1.

389. Занятє села Буцнева. *Свобода*, 1915. Ч. 108. С. 1.

390. Заприсяженє перемиського епископа. *Дїло*, 1917. Ч. 66. С. 1.

391. Засуди на зрадників. *Свобода*, 1914. Ч. 81. С. 3.

392. Зміна юлїянського календаря на григоріанський … Львів, 20. Марта 1916. *Дїло*, 1916. Ч. 76. С. 1.

393. Епископ о. Йос. Коцилівський. *Дїло*, 1917. Ч. 45. С. 2.

394. Карты юго-западнаго фронта. *Нива. Иллюстрированный журналъ литературы политики и современной жизни*, 1917. № 28. С. 3, 4.

395. Къ возвращенію Д. Г. Янчевецкаго. *Новое время*, 1917. № 14687. С. 5.

396. Козаки у Волосові. *Свобода*, 1916. Ч. 7. С. 3.

397. Консекрація епископа д-ра Коциловського. *Дїло*, 1917. Ч. 216. С. 1.

398. Лєґітимації на поворот до краю. *Свобода*, 1915. Ч. 51. С. 3.

399. Малий Фейлєтон. Взір апостольської ревности. Казка. *Дїло*, 1916. Ч. 120. С. 3.

400. Малицька К. Лист із Сибіри. *Дїло*, 1916. Ч. 26. С. 2.

401. Манїфестації дня 3. марта. *Дїло*, 1918. Ч. 61. С. 2.

402. Митрополит Ґр. Андрій Шептицький в Росії. *Свобода*, 1914, Ч. 83. С. 3.

403. Митрополит Ґраф Шептицький в Московській неволи. *Свобода*, 1914. Ч. 67. С. 3.

404. Митр. Шептицький в Ярославлї. *Дїло*, 1917. Ч. 6. С. 1.

405. Митрополит Шептицький у цїсаря. *Дїло*, 1917. Ч. 286. С. 3.

406. Митрополичий Комітет Ратунковий. *Дїло*, 1918. Ч. 55. С. 3.

407. Митрополичий Ратунковий Комітет. *Дїло*, 1918. Ч. 77. С. 3.

408. Між московськими газетами у Львові. *Свобода*, 1915. Ч. 16. С. 2.

409. Москалї в Ужоку на Угорщинї? *Свобода*, 1914. Ч. 56. С. 1.

410. Москалї доносять про нові побіди і облогу Перемишля. *Свобода*, 1914. Ч. 55. С. 1.

411. Москалї займають місто Раву Руську. *Свобода*, 1914. Ч. 47. С. 1.

412. Москалї заняли Зборів. *Свобода*, 1916. Ч. 99. С. 1.

413. Москалї заняли в Карпатах село Яблоницю. *Свобода*, 1916. Ч. 99. С. 1.

414. Москалї заняли Лешнів. *Свобода*, 1916. Ч. 91. С. 1.

415. Москалї заняли місто Ярослав. *Свобода*, 1914. Ч. 53. С. 1.

416. Москалї заняли Отинїю, Товмач і Нижнїв. *Свобода*, 1916. Ч. 96. С. 1.

417. Москалї заняли Тисьменицю. *Свобода*, 1916. Ч. 97. С. 1.

418. Москалї крадуть! *Свобода*, 1914. Ч. 71. С. 2.

419. Москалї під Станиславовом. *Свобода*, 1916. Ч. 97. С. 1.

420. Москалї признають ся, що німецькі війска здержали їх наступ. *Свобода*, 1916. Ч. 100. С. 1.

421. Москалі уступаючи з Ценева… *Дїло*, 1917. Ч. 239. С. 4.

422. Москалї утїкають з Галичини. *Свобода*, 1914. Ч. 63. С. 1.

423. Москалї утікли з Буска, спаливши місто. *Свобода*, 1915. Ч. 85. С. 1.

424. Москвофільський священик в українському селї. *Дїло*, 1917. Ч. 228. С. 3.

425. Москвофільські священики. Що втекли до Росії. *Свобода*, 1916. Ч. 38. С. 4.

426. На біжучі теми. *Нива: Місячник посвячений церковним і суспільним справам*, 1916, Ч. 3. С. 186–189.

427. На загальних зборах «Української Бесїди» у Львові… *Дїло*, 1918, Ч. 130. С. 3.

428. На Східнім фронті. *Свобода*, 1917. Ч. 103. С. 1.

429. Надзвичайні Загальні Збори Товариства «Руська Захоронка». *Дїло*, 1916. Ч 119. С. 4.

430. Намісник ґен. Колярд в Залїщиках. *Свобода*, 1916. Ч. 39. С. 4.

431. Наступ москалів на захід від Тернополя. *Свобода*, 1916. Ч. 98. С. 1.

432. Некрольогія. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1915. Ч. VII. С. 35.

433. Некрольогія. *Вістник Перемискої Епархиі*, 1915. Ч. X. С. 66.

434. Некрольогія. *Вістник Перемискої Епархиі*, 1916. Ч. IV. С. 20.

435. Некрольогія. *Вістник Перемискої Епархиі*, 1916. Ч. V. С. 32.

436. Некрольогія. *Вістник Перемискої Епархиі*, 1916. Ч. VI. С. 40.

437. Некрольогія. *Вістник Перемискої Епархиі*, 1916. Ч. VIII. С. 52.

438. Некрольогія. *Вістник Перемискої Епархиі*, 1916. Ч. IX. С. 64.

439. Некрольогія. *Вістник Перемискої Епархиі*, 1916. Ч. XII. С. 72.

440. Некрольогія. *Вістник Перемискої Епархиі*, 1916. Ч. XVI. С. 90.

441. Некрольогія. *Вістник Перемискої Епархиі*, 1917. Ч. II. С. 32.

442. Некрольогія. *Вістник Перемискої Епархиі*, 1917. Ч. VII. С. 78.

443. Некрольогія. *Вістник Перемискої Епархиі*, 1917. Ч. XI. С. 102.

444. Некрольогія. *Вістник Перемискої Епархиі*, 1917. Ч. XV. С. 122.

445. Некрольогія. *Вістник Перемискої Епархиі*, 1917. Ч. XVIII. С. 152.

446. Некрольогія. *Вістник Перемискої Епархиі*, 1918. Ч. I. С. 16.

447. Некрольогія. *Вістник Перемискої Епархиі*, 1918, Ч. V, С. 67.

448. Некрольогія. *Вістник Перемискої Епархиі*, 1918. Ч. VII. С. 90.

449. Некрольогія. *Вістник Перемискої Епархиі*, 1918. Ч. VIII. С. 98.

450. Некрольогія. *Перемиські Епархіяльні Відомости*, 1919. Ч. I., С. 14.

451. О. Антін Захаріясевич. *Дїло*, 1916. Ч. 215. С. 4.

452. О. Олексїй Любінецький… *Дїло*, 1916. Ч. 182. С. 3.

453. Орґанїзація українських священиків у Відни. *Свобода*, 1915. Ч. 70. С. 3.

454. Поворот з неволї. *Дїло*, 1917. Ч. 176. С. 4.

455. По довшій перерві становище гр.-кат. епископа в Перемишли знов обсаджене… *Дїло*, 1917. Ч. 42, С. 1.

456. Побіда російського війска коло Залозець? *Свобода*, 1914. Ч. 35. С. 1.

457. Поворот митрополита до Львова. *Дїло*, 1917. Ч. 287. С. 3.

458. Поворот митрополита Шептицького. *Дїло*, 1917. Ч. 201. С. 1.

459. Поворот цивільних полонених з Росії. *Дїло*, 1917. Ч. 65. С. 2.

460. Подорож Цісаря на фронт. *Дїло*, 1917 Ч. 184. С. 2.

461. Полуднева російська армія переходить Сян коло Дубецка. *Свобода*, 1914. Ч. 53. С. 1.

462. Помер у Неволи, *Дїло*, 1916. Ч. 129. С. 3.

463. Померли. *Дїло*, 1916. Ч. 52. С. 3.

464. Померли. *Дїло*, 1916. Ч. 58. С. 3.

465. Померли. *Дїло*, 1916. Ч. 93. С. 3.

466. Померли. *Дїло*, 1916. Ч. 114. С. 3.

467. Померли. *Дїло*, 1916. Ч. 116. С. 3.

468. Померли, *Дїло*, 1916. Ч. 119. С. 4.

469. Померли. *Дїло*, 1916. Ч. 125. С. 2.

470. Померли. *Дїло*, 1916. Ч. 126. С. 2.

471. Померли. *Дїло*, 1916. Ч. 138. С. 4.

472. Померли. *Дїло*, 1916. Ч. 140. С. 3.

473. Померли. *Дїло*, 1916. Ч. 146. С. 3.

474. Померли. *Дїло*, 1916. Ч. 169. С. 3.
475. Померли. *Дїло*, 1916. Ч. 171. С. 3.
476. Померли. *Дїло*, 1916. Ч. 177. С. 3.
477. Померли, *Дїло*, 1916. Ч. 198. С. 3.
478. Померли. *Дїло*, 1916. Ч. 207. С. 3.
479. Померли. *Дїло*, 1916. Ч. 251. С. 3.
480. Померли. *Дїло*, 1916. Ч. 259. С. 3.
481. Померли. *Дїло*, 1916. Ч. 270. С. 3.
482. Померли. *Дїло*, 1916. Ч. 290. С. 3.
483. Померли. *Дїло*, 1916. Ч. 307. С. 3.
484. Померли. *Дїло*, 1917. Ч. 2. С. 3.
485. Померли. *Дїло*, 1917. Ч. 22. С. 3.
486. Померли. *Дїло*, 1917. Ч. 33. С. 3.
487. Померли. *Дїло*, 1917. Ч. 51. С. 3.
488. Померли. *Дїло*, 1917. Ч. 81. С. 2.
489. Померли. *Дїло*, 1917. Ч. 85. С. 3.
490. Померли. *Дїло*, 1917. Ч. 101. С. 3.
491. Померли. *Дїло*, 1917. Ч. 117. С. 3.
492. Померли. *Дїло*, 1917. Ч. 146. С. 3.
493. Померли. *Дїло*, 1917. Ч. 227. С. 3.
494. Померли, *Дїло*, 1917. Ч. 244. С. 3.
495. Померли. *Дїло*, 1917. Ч. 298. С. 3.
496. Померли. *Дїло*, 1918. Ч. 2. С. 3.
497. Померли. *Дїло*, 1918. Ч. 19. С. 3.
498. Померли. *Дїло*, 1918. Ч. 38. С. 4.
499. Померли. *Дїло*, 1918. Ч. 44. С. 3.
500. Померли. *Дїло*, 1918. Ч. 47. С. 3.
501. Померли. *Дїло*, 1918. Ч. 71. С. 3.
502. Померли. *Дїло*, 1918. Ч. 93. С. 4.
503. Померли. *Дїло*, 1918. Ч. 113. С. 3.

504. Померли. *Дїло*, 1918. Ч. 130. С. 3.

505. Померли. *Дїло*, 1918. Ч. 132. С. 3.

506. Померли. *Дїло*, 1918. Ч. 138. С. 3.

507. Померли. *Дїло*, 1918. Ч. 146. С. 3.

508. Померли. *Дїло*, 1918. Ч. 160. С. 2.

509. Померли. *Дїло*, 1918. Ч. 192. С. 3.

510. Померли. *Дїло*, 1918. Ч. 196. С. 3.

511. Померли. *Дїло*, 1918. Ч. 205. С 3.

512. Померли. *Дїло*, 1918. Ч. 222. С. 3, 4.

513. Померли. *Дїло*, 1918. Ч. 223. С. 3.

514. Померли. *Дїло*, 1918. Ч. 232. С. 3.

515. Померли. Дїло, 1918. Ч. 242. С. 3.

516. Померли на засланю. *Дїло*, 1916. Ч. 272. С. 3

517. Посол о. Йосиф Фолис. *Дїло*, 1917. Ч. 239. С. 1.

518. Постанови про поворот виселенців. *Дїло*, 1917. Ч. 201. С. 2.

519. Похорон бл. п. посла о. Йосифа Фолиса. *Дїло*, 1917. Ч. 242. С. 3.

520. Процес оо. Богатирця, Сеника і тов. *Дїло*, 1917. Ч. 42. С. 1, 2.

521. Ректор львівської гр. кат. Семінарії духовної о. д-р. Осип Боцян… *Дїло*, 1917. Ч. 176. С. 3.

522. Речинець до сьв. Рукополаганя. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1916. Ч. XIII. С. 78.

523. Речинець до св. Рукополаганя. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1917. Ч. V. С. 113.

524. Речинець до св. рукополаганя. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1918. Ч. VI. С. 71, 72.

525. Розміщенє краєвих властий. *Свобода*, 1914. Ч. 70. С. 2.

526. Російські війська заняли місто Броди. *Свобода*, 1916. Ч. 92. С. 1.

527. Російський урядовий рапорт. *Свобода*, 1916. Ч. 102. С. 1.

528. Рубр. З Галичини: Благодарственне богослуженє в Перемишли. *Свобода*, 1914. Ч. 79. С. 2.

529. Рубр. З Галичини: Поворот епископа. *Свобода*, 1914. Ч. 76. С. 3.

530. Рубр. Некрольоґія. *Львівско-Архиепархіяльні Відомости*, 1914. Ч. XI. С. 85.

531. Рубр. Новинки: Апостольська столиця… *Дїло*, 1915. Ч. 214. С. 6.

532. Рубр. Новинки: Громадянський розпорядок перемиського Владики. *Дїло*, 1917. Ч. 268. С. 2.

533. Рубр. Новинки: З неволї. *Дїло*, 1918. Ч. 8. С. 3.

534. Рубр. Новини: З Рави руської … *Дїло*, 1918. Ч. 10. С. 3.

535. Рубр. Новинки: Заряджења духовних властий. *Дїло*, 1918. Ч. 45. С. 3.

536. Рубр. Новинки: Зміна календаря. *Свобода*, 1916. Ч. 34. С. 4.

537. Рубр. Новини: Збори священичого товариства. *Дїло*, 1917. Ч. 29. С. 2.

538. Рубр. Новинки: Епископ Хомишин на Угорщинї. *Свобода*, 1914. Ч. 65. С. 3.

539. Рубр. Новинки. Львів, 29 марта 1916 р. Справа календаря. *Дїло,* 1916. Ч. 84. С. 3.

540. Рубр. Новинки. Львів. 17 червня 1916. Особисті відомости. *Дїло,* 1916. Ч. 150. С. 3.

541. Рубр. Новинки: Митрополит ґр. Шептицький в Мінхен. *Дїло,* 1918. Ч. 97. С. 3.

542. Рубр. Новинки: Митрополит Шептицький … *Дїло*, 1918. Ч. 23. С. 3.

543. Рубр. Новинки: Митрополит Шептицький. *Дїло*, 1918. Ч. 43. С. 3.

544. Рубр. Новинки: Намісництво переносить ся … *Дїло*, 1917. Ч. 270. С. 2.

545. Рубр. Новинки: Не згодилась Росія визволити митр. Гр. Шептицького. *Свобода*, 1915. Ч. 15. С. 2.

546. Рубр. Новинки: Отворенє нових повітів для виселенців. *Дїло,* 1917. Ч. 229. С. 3.

547. Рубр. Новинки: Повітовий український Комітет опіки над воєнними сиротами в Долинї… *Дїло*, 1917. Ч. 147. С. 3.

548. Рубр. Новинки: Поворот до м. Львова і повітів Сх. Галичини. *Дїло*, 1915. Ч. 112. С. 3.

549. Рубр. Новинки: Поворот з Росії. *Дїло*, 1918. Ч. 9. С. 4.

550. Рубр. Новинки: Поворот намісництва до Львова. *Дїло*, 1917. Ч. 247. С. 3.

551. Рубр. Новинки: Реквізиція дзвонів. *Дїло*, 1917. Ч. 256. С. 3.

552. Рубр. Новинки: Роковини визволеня м. Львова. *Дїло*, 1916. Ч. 152. С. 3.

553. Рубр. Новинки: Товариство «Українська Захоронка»… *Дїло*, 1917. Ч. 204. С. 3.

554. Рубр. Новинки: Хто буде епископом в перемишли? *Свобода*, 1916, Ч. 34. С. 4.

555. Рубр.: Руїна в нашім ріднім краю: Село Братишів (пов. Товмач) девять місяців в російськім ярмі. *Свобода*, 1916. Ч. 11. С. 1.

556. Рубр. Старокраєві вісти: Зі Ставропігії у Львові. *Свобода*, 1916. Ч. 50. С. 3.

557. Рубр. Старокраєві вісти: Зміна календаря в гр.-катол. станиславівській дієцезії. *Свобода*, 1916. Ч. 50. С. 3.

558. Рубр. Некрольогія. *Львівско-Архиепархіяльні Відомости*, 1914. Ч. XI. С. 85.

559. Рубр. Некрольогія. *Львівско-Архиепархіяльні Відомости*, 1915. Ч. I. С. 11, 12.

560. Рубр. Некрольогія. *Львівско-Архиепархіяльні Відомости*, 1915. Ч. III. С. 27.

561. Рубр. Некрольогія. *Львівско-Архиепархіяльні Відомости*, 1915. Ч. VI. С. 69.

562. Рубр. Некрольогія. *Львівско-Архиепархіяльні Відомости*, 1916. Ч. I. С. 13.

563. Рубр. Некрольогія. *Львівско-Архиепархіяльні Відомости*, 1916. Ч. II. С. 34.

564. Рубр. Некрольогія. *Львівско-Архиепархіяльні Відомости*, 1916. Ч. V. С. 66.

565. Рубр. Некрольогія. *Львівско-Архиепархіяльні Відомости*, 1916. Ч. VII. С. 83.

566. Рубр. Некрольогія. *Львівско-Архиепархіяльні Відомости*, 1916. Ч. VIII. С. 92.

567. Рубр. Некрольогія. *Львівско-Архиепархіяльні Відомости.* 1916. Ч. IX. С. 104.

568. Рубр. Некрольогія. *Львівско-Архиепархіяльні Відомости*, 1916. Ч. XIII. С. 130.

569. Рубр. Некрольогія. *Львівско-Архиепархіяльні Відомости*, 1917. Ч. II. С. 23, 24.

570. Рубр. Некрольогія. *Львівско-Архиепархіяльні Відомости*, 1917. Ч. III. С. 40.

571. Рубр. Некрольогія. *Львівско-Архиепархіяльні Відомости*, 1917. Ч. VII. С. 82.

572. Рубр. Некрольогія. *Львівско-Архиепархіяльні Відомости*, 1917. Ч. VIII. С. 94.

573. Рубр. Некрольогія. *Львівско-Архиепархіяльні Відомости*, 1917. Ч. XII. С. 129.

574. Рубр. Некрольогія. *Львівско-Архиепархіяльні Відомости*, 1917. Ч. XIII. С. 154.

575. Рубр. Некрольогія. *Львівско-Архиепархіяльні Відомости*, 1918. Ч. I. С. 26.

576. Рубр. Некрольогія. *Львівско-Архиепархіяльні Відомости*, 1918. Ч. II. С. 42.

577. Рубр. Некрольогія. *Львівско-Архиепархіяльні Відомости*, 1918. Ч. III. С. 58.

578. Рубр. Некрольогія. *Львівско-Архиепархіяльні Відомости*, 1918. Ч. IV. С. 78.

579. Рубр. Некрольогія. *Львівско-Архиепархіяльні Відомости*, 1918. Ч. V. С. 98.

580. Рубр. Некрольоґія. *Львівсько-Архіепархіяльні Відомости*, 1919. Ч. I. С. 13, 14.

581. Рубр. Хронїка: Сьвяченя. *Вістник Станиславівскої Епархії*, 1915. Ч. VI. С. 121, 122.

582. Рубр. Хронїка: Сьвяченя. *Вістник Станиславівської Епархії*, 1918. Ч. VIII–IX. С. 83.

583. Рубр. Хронїка.: Рукополаганя. *Вістник Станиславівскої Епархії*, 1916. Ч. V. С. 83.

584. Рубр. Хронїка.: Рукополаганя. *Вістник Станисвівскої Епархії*, 1918. Ч. I–III, С. 37, 38.

585. Рубр. Хронїка.: Рукополаганя. *Вістник Станиславівскої Епархії*, 1918. Ч. X. С. 100, 101.

586. Рубр. Хронїка.: Рукоположені зістали слїдуючі кандидати стану духовного. *Львівско-Архиепархіяльні Відомости*, 1917. Ч. XIII. С. 152.

587. Рубр. Хронїка.: Рукоположені зістали слїдуючі кандидати стану духовного. *Львівско-Архиепархіяльні Відомости*, 1917. Ч. XIV. С. 162.

588. Рубр. Хронїка.: Рукоположені зістали слїдуючі кандидати стану духовного. *Львівско-Архиепархіяльні Відомости*, 1918. Ч. IV, С. 74.

589. Рубр. Хронїка.: Упокоіли ся. *Вістник Станиславівскої Епархії*, 1915. Ч. III. С. 33, 34.

590. Рубр. Хронїка.: Упокоіли ся. *Вістник Станиславівскої Епархії*, 1915. Ч. IV, С. 78.

591. Рубр. Хронїка.: Упокоіли ся. *Вістник Станиславівскої Епархії*, 1915. Ч. VI. С. 122.

592. Рубр. Хронїка.: Упокоів ся. *Вістник Станиславівскої Епархії*, 1916. Ч. I. С. 7.

593. Рубр. Хронїка.: Упокоіли ся. *Вістник Станиславівскої Епархії*, 1916. Ч. II. С. 25.

594. Рубр. Хронїка.: Упокоіли ся. *Вістник Станиславівскої Епархі*, 1916, Ч. IV. С. 56.

595. Рубр. Хронїка.: Упокоіли ся. *Вістник Станиславівскої Епархії*, 1916. Ч. V. С. 85.

596. Рубр. Хронїка.: Упокоіли ся. *Вістник Станисвівскої Епархії*, 1918. Ч. I–III. С. 38–40.

597. Рубр. Хронїка.: Упокоіли ся. *Вістник Станиславівскої Епархії*, 1918, Ч. VIII–IX. С. 90, 91.

598. Рубр. Хронїка.: Упокоіли ся. *Вістник Станиславівскої Епархії*, 1918. Ч. X. С. 101.

599. Рубр. Хронїка.: Упокоіли ся. *Вістник Станиславіскої Епархії*, 1918. Ч. XI–XII. С. 107, 108.

600. Рубр. Хронїка.: Упокоіли ся. *Вістник Станиславіскої Епархії*, 1919. Ч. I, С. 14.

601. Скільщина в часї війни. *Дїло*, 1916. Ч. 50. С. 1.

602. Смерть посла о. Фолиса. *Дїло*, 1917. Ч. 238. С. 1.

603. Стан військових духовників в Австро-Угорщинї по конець вересня 1916 р. *Нива. Місячник посвячений церковним і суспільним справам*, 1917. Ч. 1. С. 41–43.

604. Спір за Холмщину, *Нива: Місячник посвячений церковним і суспільним справам*, 1916. Ч. 2. С. 57–66.

605. Судова Вишня і Рудки здобутї. Армія Бем-Ермоля зближаєть ся до Городка. *Свобода*, 1915. Ч. 71. С. 1.

606. Талергоф розвязаний. *Дїло*, 1917. Ч. 103. С. 3.

607. Увільнені ОО. *Вістник Станиславівської Епархії*, 1916. Ч. I. С. 5, 6.

608. Угорщина зовсім вільна від Москалїв. *Свобода*, 1914. Ч. 66. С. 1.

609. Українська армія передає Броди Австро-Угорщинї. *Дїло*, 1918. Ч. 36. С. 2.

610. Українська газета на вигнаню. *Свобода*, 1914. Ч. 87. С. 2.

611. Українська духовна семінарія в Кромерижи. *Свобода*, 1915. Ч. 72. С. 3.

612. Українська манїфестація у Львові. *Дїло*, 1918. Ч. 50. С. 2.

613. Урочиста Архиєрейська благодарственна Служба Божа в архикатедральнім храмі св. Вл. Юра у Львові. *Діло*, 1918. Ч. 251. С. 3.

614. Установлення власти У.Н.Р. в краю. *Діло*, 1918. Ч. 257. С. 3.

615. Установлення власти УНР в краю. *Діло*, 1918. Ч. 269. С. 1, 2.

616. Установлення власти УНР в краю. *Діло*, 1918. Ч. 262. С. 2.

617. Установлення власти УНР в краю. *Діло*, 1918. Ч. 261. С. 2.

618. Установлення власти УНР в краю. *Діло*, 1918. Ч. 267. С. 3.

619. Установлення власти УНР в краю. *Діло*, 1918. Ч. 259. С. 2.

620. Установлення власти УНР в краю. *Діло*, 1918. Ч. 258. С. 3.

621. Установлення власти УНР в краю. *Діло*, 1918. Ч. 264. С. 1, 2.

622. Установлення власти УНР. *Діло*, 1918. Ч. 259. С. 3.

623. Фонд ім. Митрополита Андрея ґр. Шептицького для українських сиріт. *Діло*, 1917. Ч. 84. С. 1.

624. Хронїка воєнних подій. *Вістник Союза визволення України*, 1914. Ч. 1. С. 4.

625. Хронїка воєнних подій. *Вістник Союза визволення України*, 1914. Ч. 2. С. 3, 4.

626. Хронїка воєнних подій. *Вістник Союза визволення України*, 1914. Ч. 3–4. С. 7–9.

627. Хронїка воєнних подій. *Вістник Союза визволення України*, 1914. Ч. 5–6. С. 5–7.

628. Хронїка воєнних подій. *Вістник Союза визволення України*, 1914. Ч. 7–8. С. 7.

629. Хронїка воєнних подій. *Вістник Союза визволення України*, 1915. Ч. 9–10. С. 12–13.

630. Хронїка воєнних подій. *Вістник Союза визволення України*, 1915. Ч. 11–12. С. 23, 24.

631. Хронїка воєнних подій. *Вістник Союза визволення України*, 1915. Ч. 15–16. С. 13–16.

632. Хронїка воєнних подій. *Вістник Союза визволення України*, 1915. Ч. 23–24. С. 22–24.

633. Хронологія войны. Первый мѣсяцъ. *Нива. Иллюстрированный журналъ литературы политики и современной жизни*, 1914. № 35. С. 4.

634. Хронологія войны. Второй мѣсяцъ. *Нива. Иллюстрированный журналъ литературы политики и современной жизни*, 1914. № 39. С. 4.

635. Хронологія войны. Третий мѣсяцъ. *Нива. Иллюстрированный журналъ литературы политики и современной жизни*, 1914. № 45. С. 2, 4.

636. Хронологія войны. Четветый мѣсяцъ. *Нива. Иллюстрированный журналъ литературы политики и современной жизни*, 1915. № 11. С. 3.

637. Хронологія войны. Пятый мѣсяцъ. *Нива. Иллюстрированный журналъ литературы политики и современной жизни*, 1915. № 11. С. 3, 4.

638. Хронологія войны. Шестой мѣсяцъ. *Нива. Иллюстрированный журналъ литературы политики и современной жизни*, 1915. № 11. С. 4.

639. Хронологія войны. Восьмой мѣсяцъ. *Нива. Иллюстрированный журналъ литературы политики и современной жизни*, 1915. № 16. С. 4.

640. Хронологія войны. Десятый мѣсяцъ. *Нива. Иллюстрированный журналъ литературы политики и современной жизни*, 1915. № 16. С. 4.

641. Хронологія войны. Одинанцатый мѣсяцъ. *Нива. Иллюстрированный журналъ литературы политики и современной жизни*, 1915. № 33. С. 2.

642. Хронологія войны. Двѣнадцатый мѣсяцъ. *Нива. Иллюстрированный журналъ литературы политики и современной жизни*, 1915. № 33. С. 2.

643. Хронологія войны. Четырнадцатый мѣсяцъ. *Нива. Иллюстрированный журналъ литературы политики и современной жизни*, 1915. № 43. С. 3.

644. Хронологія войны. Двадцать третій мѣсяцъ. *Нива. Иллюстрированный журналъ литературы политики и современной жизни*, 1916. № 37. С. 4.

645. Хронологія войны. Двадцать четвертый мѣсяцъ. *Нива. Иллюстрированный журналъ литературы политики и современной жизни*, 1916. № 37. С. 4.

646. Хронологія войны. Двадцать пятый мѣсяцъ. *Нива. Иллюстрированный журналъ литературы политики и современной жизни*, 1916. № 37. С. 4.

647. Целїбат і політична хвиля. *Дїло*, 1918. Ч. 207. С. 1.

648. Ч. 1. Орд. 1. 8. – В справі газартової гри в карти, рулету і т. д. *Львівско-Архіепархіяльні Відомости*, 1918. Ч. II. С. 28, 29.

649. Ч. 1. Ч. 492/II. – Дни памятні. *Вістник Станиславівскої Епархії*, 1918. Ч. I–III. С. 1.

650. Ч. 3. Ч. 579. – Відозва до Всеч. Урядів деканальних в справі справоздань з стану парохій в кожнім деканатї. *Вістник Станиславівскої Епархії*, 1917. Ч. I. С. 3.

651. Ч. 7. Ч. 251/Ес. – О. Зголошеню ся питомців до дух. семинарії. *Додаток до Вістника Станисл. Епархії*, 1916. Ч. 1. С. 1.

652. Ч. 9. Орд. – Рішеня Конференції Галицького гр. к. Епископату. *Львівско-Архіепархіяльні Відомости*, 1918. Ч. II. С. 27, 28.

653. Ч. 10./орд.–О реченци рукополаганя. *Вістник Станиславівскої Епархії*, 1915. Ч. III. С. 18.

654. Ч. 12/орд. – О зарядженях підчас великого посту 1914 р. *Вістник Станиславівскої Епархії*, 1914. Ч. II. С. 17–19.

655. Ч. 14/Орд. Конкурс на посаду професора при епархіяльнім богословско научнім заведеню в Перемишли. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1917. Ч. XV. С. 120.

656. Ч. 18/орд. – О реченци рукополаганя. *Вістник Станиславівскої Епархії*, 1916. Ч. II. С. 18.

657. Ч. 21. Ч. 25/орд. – В справі Синоду дієцезального. *Вістник Станиславівскої Епархії*, 1914. Ч. IV. С. 45, 46.

658. Ч. 27. Ч. 101/Орд. – В справі отвореня тут. дух. семинарії. *Вістник Станиславівскої Епархії*, 1915. Ч. V. С. 90–92.

659. Ч. 30/ Орд. Архієрейске посланіє на св. великій пôстъ. *Вѣстикъ Перемыскои епархіи*, 1914. Ч. II. С. 9–21.

660. Ч. 31/Орд. – В справі катехизації в церкві і в школі. *Львівско-Архіепархіяльні Відомости*, 1918. Ч. IV. С. 61, 62.

661. Ч. 31/орд. – О смерти Папи Пія X. і о виборі нового Папи Венедикта XV. *Вістник Станиславівскої Епархії*, 1915. Ч. I і II. С. 1.

662. Ч. 34/орд. – Пастирський Лист з нагоди війни. *Львовско-Архіепархіальни Вѣдомости*, 1914. Ч. IX. С. 69–73.

663. Ч. 34/Орд. Пастирський лист о сегорічнім торжестві в честь св. Священномученика Йосафата. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1917. Ч. XVII. С. 127–132.

664. Ч. 35 і 37/орд – В справі удїлювана посьлїдної релїгійної помочи умираючим жовнїрам як також в справі похоронів поляглих жовнїрів через сьвіцке духовеньство. *Вістник Станиславівскої Епархиї*, 1915. Ч. I і II. С. 15, 16.

665. Ч. 35/Орд. – В справі збираня збіжа і засївів. *Львовско-Архіепархіяльни Вѣдомости*, 1914. Ч. IX. В С. 73, 74.

666. Ч. 37/Орд. Заказ уряджувати складки по церквах без позволеня Еписк. Ординаріяту. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1917. Ч. XVII. С. 133.

667. Ч. 43. Ч. 1314/v. – В справі ушкодження війною старинних церквей. *Вістник Станиславівскої Епархії*, 1918. Ч. VI–VII. С. 53.

668. Ч. 44/орд. – Додаткові зарядженя на час війни. *Вістник Станиславівскої Епархії*, 1914. Ч. X. С. 108–112.

669. Ч. 48. 42720/VI. – Речинець вношеня подань о принятє до тут. дух. семинарії. *Вістник Станиславівскої Епархії*, 1914. Ч. VIII. С. 94, 95.

670. Ч. 49. Ч. 4269/VI. Речинець рукополаганя. *Вістник Станиславівскої Епархії*, 1914. Ч. VIII. С. 95.

671. Ч. 56. – Ч. 44/ орд. Додаткові зарядження на час війни. *Вістник Станиславівскої Епархії*, 1914. Ч. X. С. 108–112.

672. Ч. 60/орд. – О Забороні всяких відправ в дни святочні після давного календаря. *Вістник Станиславівскої Епархії*, 1916. Ч. V. С. 62.

673. Ч. 62. О смерти Преосьв. Епископа Константина Чеховича. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1915. Ч. I. С. 1.

674. Ч. 63/Орд. В справі молитов на упрошенє скорого і для нас корисного мира. *Вістник Перемиской Епархиї*, 1917. Ч. XVIII. С. 145, 146.

675. Ч. 63/Орд. – О реченци зголошеня до рукополаганя. *Вістник Станиславівскої Епархії*, 1916. Ч. V. С. 63, 64.

676. Ч. 69/О. с. в. – Відозва Центрльного Епархіяльного Комітету опіки над воєнними сиротами. *Вістник Станиславівскої Епархії*, 1917. Ч. II. С. 8, 9, 10.

677. Ч. 72. Ч. 125/орд. – В справі упокойного Богослуженя за поляглих наших жовнїрів як також в справі збірки для наших інваліїдів. *Вістник Станиславівскої Епархії*, Ч. X. С. 93, 94, 95.

678. Ч. 74. Богослуженя для жовнїрів. *Вістник Перемиской Епархиї*, 1915. Ч. II. С. 7, 8.

679. Ч. 74/орд.–В справі речинця рукополаганя. *Вістник Станиславівскої Епархії*, 1918. Ч. VI–VII. С. 47, 48.

680. Ч. 74. Ч. 113/орд. – Речинець рукополаганя. *Вістник Станиславівскої Епархиї*, Ч. X. С. 96.

681. Ч. 79. Ч. 115/орд. Оголошенє конкурсу на опорожнені парохії. *Вістник Станиславівскої Епархиї*, Ч. XI–XI. С. 103, 104.

682. Ч. 83. О духовній юрисдикції, якій підлягають поодинокі роди війска в часї воєннім. *Вістник Перемиской Епархиї*, 1915. Ч. II. С. 5–7.

683. Ч. 91/орд. – В справі молитов лїтурґійних в мові народній. *Вістник Станиславівскої Епархії*, 1915. Ч. V. С. 95, 96.

684. Ч. 105. Донесенє о поворотї до місця урядованя. *Вістник Перемиской Епархиї*, 1915. Ч. II. С. 9.

685. Ч. 113/орд.–Речинець рукополаганя. *Вістник Станиславівскої Епархії*, 1918. Ч. X. С. 96.

686. Ч. 115. – Поклик в справі жертв з любови до воєнних бранців в Росії. *Львівско-Архіепархіяльні Відомости*, 1916. Ч. I. С. 6–7.

687. Ч. 128. Орд. – Молитва о мир. *Львівско-Архіепархіяльні Відомости*, 1915. Ч. I. С. 3.

688. Ч. 152. Охорона гробів полегших на війні борців за вітчину. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1915. Ч. III. С. 11–14.

689. Ч. 210 Орд. – Відпразнованє побіди через наші славні війска і освободженя м. Львова. *Львівско-Архіепархіяльні Відомости*, 1915. Ч. I. С. 1–3.

690. Ч. 265. – В справі висоти квоти становячої капітал богослужебних фондацій. *Львівско-Архіепархіяльні Відомости*, 1918. Ч. I. С. 12.

691. Ч. 270/орд. О подорожи Епископа до Риму. *Вѣстикъ Перемыскои епархіи*, 1914. Ч. V. С. 47–49.

692. Ч. 294/орд. В справі ухвал спільної конференції галицкого Епископату. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1918. Ч. IV.С. 50, 51.

693. Ч. 326/орд. О молитвах в часї війни. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1914. Ч. IX. С. 81–84.

694. Ч. 332/орд. Зарядженя і власти по причинї війни. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1914. Ч. X. С. 85, 86.

695. Ч. 333/Орд. Дальші зарядженя на теперішний час війни. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1914. Ч. XI. С. 89, 90.

696. Ч. 344/орд. О забезпеченю маєтків церковних. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1914. Ч. XIII. С. 95.

697. Ч. 383/орд. Заохота Всеч. Духовеньства до ревности в душпастирській праці. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1918. Ч. V. С. 61–63.

698. Ч. 475. – Відозва в справі жертв на воєнні сироти, як також фонду милостинї дієцезальної і збірки на сироти і катол. вихованє молодїжи. *Вістник Станиславівскої Епархії*, 1917. Ч. I. С. 1.

699. Ч. 490. – Ограниченє освітленя по церквах. *Львівско-Архиепархіяльні Відомости*, 1916. *Львівско-Архіепархіяльні Відомости*, 1917. Ч. II. С. 20, 21.

700. Ч. 507.– Брошури видані в цїли поборюваня пошестей полових недуг. *Львівско-Архіепархіяльні Відомости*, 1917. Ч. II. С. 21.

701. Ч. 584. 4734. Справа реквізиції церковних дзвонів. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1916. Ч. IX. С. 53–60.

702. Ч. 584. Справа реквізиції церковних дзвонів. *Вістник Перемискої Епархиі*, 1916. Ч. IX. С. 53–60.

703. Ч. 595. – Диспенза на роботи пільні в неділї і свята в цїли зібраня і звезеня плодів пільних сегорічних. *Львівско-Архиепархіяльні Відомости*, 1915. Ч. I. С. 6, 7.

704. Ч. 609. – Молитва о Зєдиненє Восточної Церкви для Всч. Священьства і оо. Катехитів. *Львівско-Архіепархіяльні Відомости*, 1916. Ч. I. С. 3.

705. Ч. 610. Візванє священників опустивши свої посади. *Львівско-Архіепархіяльні Відомости,* 1916. Ч. I. С. 7, 8.

706. Ч. 644/орд. Оповіщенє про початок канонічної візитації Епархії. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1918. Ч. VII. С. 84, 85.

707. Ч. 652. – О поновнім принятю відступивши від Церкви католицької; і о найтяжшім обовязку Душпастирів докладного онученя всїх парохіян о єдній правдивій Церкві Христовій католицкій. *Львівско-Архиепархіяльні Відомости*, 1915. Ч. I. С. 7, 8.

708. Ч. 652/18. В справі ограниченя освітлюваня церков і прочих божих домів. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1917. Ч. II. С. 29, 30.

709. Ч. 653. – О обов’язку несеня духовної помочи всїм Членам нашої всеславної Армії. *Львівско-Архиепархіяльні Відомости*, 1915. Ч. I. С. 4, 5.

710. Ч. 660/П. – О богослуженях в днях двірских. *Вістник Станиславівскої Епархії*, 1917, Ч. II. С. 5, 6.

711. Ч. 706. Викази утрачених підчас війни предметів церковної штуки. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1916. Ч. II. С. 10.

712. Ч. 722. Поклик о жертви на гр. к. церков в Київі. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1918. Ч. V. С. 56.

713. Ч. 745. Речинець испыту квалификаційного на катихитôвъ шкôлъ выдѣловыхъ. *Вѣстникъ Перемыскои Епархіи*, 1914. Ч. I. С. 4.

714. Ч. 746. Речинець конкурсового испыту о душпастырски бенефіціи. *Вѣстникъ Перемыскои Епархіи*, 1914. Ч. I. С. 5.

715. Ч. 760–В справі ладованя на двірцях зелїзничних і інших того рода робіт в неділї і свята в користь воєнних потреб. *Львівско-Архіепархіяльні Відомости*, 1917. Ч. III. С. 31, 32.

716. Ч. 763. До субскрибентів II-ої 5½% позички воєнної з 1915 р. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1915. Ч. IV. С. 17.

717. Ч. 820. Відозва українського Комітету опіки над сиротами по жертвах війни для Перемискої Епархії, *Вістник Перемискої Епархиї*, 1916. Ч. I. С. 4.

718. Ч. 862. – Наймилостивійше призволень Святїйшого Отця на лученє мануальних стипендій лїтургійних. *Львівско-Архіепархіяльні Відомости*, 1917.Ч. III. С. 27–29.

719. Ч. 953.–Оголошенє реченця до принятя кандидатів стану духовного в дім презвитеріяльний до рукополаганя. *Львівско-Архіепархіяльні Відомости*, 1917. Ч. III. С. 37.

720. Ч. 1013. – Патриотична збірка металів і закупно мідяних предметів на воєнні цїли. *Вістник Станиславівскої Епархії*, 1915. Ч. VI. С. 109.

721. Ч. 1125. Завіданє священиків, що опустили свої душпастирські посади. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1918. Ч. III. С. 40, 41.

722. Ч. 1251. – В справі позволеня на протестантські богослуженя по Церквах, *Вістник Станиславівскої Епархиї*, 1916. Ч. V. С. 73, 74.

723. Ч. 1422. – Похорони поляглих жовнїрів. *Львівско-Архиепархіяльні Відомости*, 1915. Ч. III. С. 17, 18.

724. Ч. 1432. Візванє священників опустивши свої посади. *Львівско-Архіепархіяльні Відомости*, 1916. Ч. II. С. 31, 32.

725. Ч. 1432. Візванє священників опустивши свої посади. *Львівско-Архіепархіяльні Відомости*, 1916. Ч. VII. С. 74, 75.

726. Ч. 1468. – Про ощадність в уживаню запасів збіжевих. *Львівско-Архіепархіяльні Відомости*, 1916. Ч. II. С. 21, 22.

727. Ч. 1475. Конкурс на опорожнені парохиї. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1916. Ч. IV. С. 16.

728. Ч. 1514/Орд. – Чия чаша? *Львівско-Архиепархіяльні Відомости*, 1915. Ч. III. С. 23, 24.

729. Ч. 1560. В справі висилки дарованих на військові ціли церковних дзвонів. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1916. Ч. III. С. 11.

730. Ч. 1634. О помочи духовеньства в справі ранених або хорих воїнів. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1915. Ч. IV. С. 19, 20.

731. Ч. 1714. – Поклик Комітету «Львівского Зелїзного лицаря» до пожертв на ц. к. австрійський військовий вдовичий і сиротиньский фонд. *Львівско-Архіепархіяльні Відомости*, 1916. Ч. II. С. 27–29.

732. Ч. 1828. Речинець до вношеня подань о принятє до духовного Семинара. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1915. Ч. IV. С. 15, 16.

733. Ч. 1864/Орд. – Зазви до субскрипциї третої воєнної позички. *Львівско-Архиепархіяльні Відомости*, 1915. Ч. IV. С. 28–30.

734. Ч. 1903. – Поновне візванє до інтензивного переведеня весняного обсіву. *Львівско-Архіепархіяльні Відомости*, 1917. Ч. IV. С. 41, 42.

735. Ч. 1967. Завізванє кандидатів що покінчили науки св. Богословія, щоби вносили поданя до св. Рукоположеня. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1915. Ч. IV. С. 16.

736. Ч. 1988.–Рукоположенї зістали слїдуючі кандидати стану духовного. *Львівско-Архиепархіяльні Відомости*, 1917. Ч. VII. С. 79.

737. Ч. 2005. – В справі понеханя на час війни звичаю виносів хліба на парастас. *Львівско-Архіепархіяльні Відомосоти*, 1916. Ч. II. С. 22.

738. Ч. 2156. Взиває ся п. Т. Духовеньство епар. І вірних до складок на відбудову війною понищених церквей. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1915. Ч. V. С. 23.

739. Ч. 2172 – О зарядженю торжественних богослужінь в д. 27 цвітня як день Імянин і в д. 9. Мая як день Уродин Єї ц. і к. Величности Наймилостивійшої Цїсаревої і Королевої Зити. *Львівско-Архіепархіяльні Відомости*, 1917. Ч. VI. С. 65–66.

740. Ч. 2214. В справі третої воєнної позички надіслано тут слїдуючий проспект: *Вістник Перемискої Епархиї*, 1915. Ч. V. С. 22, 23.

741. Ч. 2351/IV. – В справі удїлюваня схізматикам сьв. Тайн і вороненя тихже. *Вістник Станиславівскої Епархії*, 1918, Ч. I–III. С. 11–13.

742. Ч. 2391/X. Пригадка в справі непорочногости виплат до фонду Милостинї дієц. Вдовичо-сиротиньского, за такси, Вістник і Шематизм і т. і. *Вістник Станиславівскої Епархії*, 1914. Ч. IV. С. 47, 48.

743. Ч. 2399. – Про введенє т. з. лїтного часу в р. 1916. *Львівско-Архіепархіяльні Відомости*, 1916. Ч. III. С. 38, 39.

744. Ч. 2403. Церковні дзвони – ужитє тихже на військові цїли. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1915. Ч. V. С. 21.

745. Ч. 2460. Конкурс на опорожнені парохії. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1918. Ч. IV. С. 49, 50.

746. Ч. 2501. – В справі найденого хлопчика. *Львівско-Архіепархіяльні Відомости*, 1917. Ч. VII. С. 77, 78.

747. Ч. 2505. Вітворенє Семинара в Перемишли. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1915. Ч. X. С. 24.

748. Ч. 2651. Виставленє метрик смерти осіб належачих до війска через духовеньство цивільне. *Вістник Перемискої Епархиі*, 1916, Ч. VI. С. 33.

749. Ч. 2752. Третя воєнна позичка. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1915. Ч. VI. С. 25.

750. Ч. 2813. Патриотична збірка металїв і закупно мідяних предметів на воєнні цїли. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1915. Ч. VI. С. 26.

751. Ч. 2833. Речинець Іпиту з кандидатами на катихитів шкіл видїлових. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1918. Ч. V. С. 57, 58.

752. Ч. 2866. В справі заохочувань до тверезости. *Львівско-Архиепархияльні Відомости*, 1915. Ч. VI. С. 56, 57.

753. Ч. 2925. Відозва о жертви на захист українських сиріт в Перемишли. *Вістник Перемискої Епархиі*, 1916. Ч. V. С. 23, 24.

754. Ч. 2948. Енцикліка Сьвятїйшого Отця Венедикта XV. *Львівско-Архиепархіяльні Відомости*, 1915. Ч. V. С. 33–50.

755. Ч. 2959. – В справі жертв для воєнно-отемнїлих! *Львівско-Архіепархіяльні Відомости*, 1916. Ч. IV. С. 46.

756. Ч. 3101. Друге завізванє священиків, що опустили свої душпастирські посади. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1918. Ч. V. С. 59, 60.

757. Ч. 3163. Запрошенє до підписки IV: австрійської воєнної позички. *Вістник Перемискої Епархиі*, 1916. Ч. V. С. 26–28.

758. Ч. 3180. – В справі реквізиції дзвонів на основі закона о свідченнях воєнних. *Львівско-Архіепархіяльні Відомости*, 1917. Ч. VIII. С. 85–88.

759. Ч. Орд. 3303.–Оголошенє речинця до рукополаганя в Презвитери. *Львівско-Архиепархияльні Відомости*, 1915. Ч. VI. С. 65.

760. Ч. 3310. – О зарядженю торжеств енного Богослуженя в д. 17 серпня як день Уродин і в д. 4 падолиста як день Імянин Єго цїс. і кор. Величности Цїсаря і Короля Кароля I. *Львівско-Архіепархіяльні Відомости*, 1917. Ч. VIII. С. 84.

761. Ч. 3321. Поміч для литовського народу. *Вістник Перемискої Епархиі*, 1917. Ч. VII. С. 77, 78.

762. Ч. 3325. В справі відданя церковних металевих знарядів на воєнні цїли. *Вістник Перемискої Епархиі*, 1917. Ч. VII. С. 74, 75.

763. Ч. 3328 і 3387. Запросини до підписки VI. Австрійської воєнної позички. *Вістник Перемискої Епархиі*, 1917. Ч. VII. С. 71–73.

764. Ч. 3329. – Відозва українського краєвого Товариства охорони дутий і опіки над молодїжию. *Львівсько-Архіепархіяльні Відомости*, 1918. Ч. III. С. 48, 49.

765. Ч. 3358. Конкурс на опорожнені парохії. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1918. Ч. V. С. 65.

766. Ч. 3468. – Відповідь на тяжкі неправди против власти духовної поміщені в часописи «Українське Слово». *Львівско-Архиепархияльні Відомости*, 1915. Ч. VI. С. 54–56.

767. Ч. 3382.–Оголошенє речинця до принятя кандидатів стану духовного в дім презвітеріяльний до рукополаганя. *Львівсько-Архіепархіяльні Відомости,* 1918. Ч. III. С. 44.

768. Ч. 3592. Вношенє подань о принятє до института пївців церковних. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1915. Ч. VII. С. 34.

769. Ч. 3855. Поновна реквізиція церковних дзвонів. *Вістник Перемискої Епархиі*, 1917. Ч. IX. С. 82–84.

770. Ч. 4204 – Належитість за Шематизм на р. 1918. *Львівско-Архіепархіяльні Відомости*, 1918. Ч. IV. С. 72.

771. Ч. 4249. Речинець до іспиту кваліфікацийного на катихитів шкіл видїлових і народних. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1915. Ч. X. С. 64.

772. Ч. 4254.–Оголошенє реченця до принятя кандидатів стану духовного в дім презвітеріяльний до рукополаганя. *Львівско-Архіепархіяльні Відомости*, 1916. Ч. VII. С. 73, 74.

773. Ч. 4269/VI.–Речинець рукополаганя. *Вістник Станиславівскої Епархії*, 1914. Ч. VIII. С. 95.

774. Ч. 4292. – В справі збірки складок на Митрополичий Комітет ратунковий. *Львівсько-Архіепархіяльні Відомости*, 1918. Ч. III. С. 44, 45.

775. Ч. 4338. Відозва в справі збирання вовни і кавчуку. *Вістник Перемискої Епархиі*, 1916. Ч. VI. С. 33, 34.

776. Ч. 4538. Відозва в справі реквізиції церковних дзвонів. *Вістник Перемискої Епархиі*, 1916. Ч. VI. С. 34–37.

777. Ч. 4490. Удїленє власти всїм урядам парохіяльним розрішати від кан. перепон супруж. Голошеня оповідей і освяченого часу женихів належачих по ц. к. Армії на час війни. *Вістник Перемискої Епархиі*, 1916. Ч. VI. С. 38.

778. Ч. 7178. Речинець до св. Рукополаганя. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1916. Ч. XII. С. 69.

779. Ч. 4762. Розпорядженє вис. ц. і к. Мінїстерства війни в справі вінчаня воєнних полонених з австрійськими підданими. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1917. Ч. XI. С. 93.

780. Ч. 4774. Въ справѣ датъ до епар. Шематизму на р. 1915. *Вѣстникъ Перемыскои Епархіи*, 1914. Ч. V. С. 51, 52.

781. Ч. 4867. Норма справоздань зъ деканальнои визитаціи. *Вѣстикъ Перемыскои епархіи*, 1914. Ч. VII. С. 57–68.

782. Ч. 4858. – В справі дневників науки релігії гр. кат. обр. в народних школах. *Львівско-Архіепархіяльні Відомости*, 1918. Ч. V. С. 88, 89.

783. Ч. 5167. Виказ жертв на «Сирітский Захист» в Перемишли (від 1. Цьвітня 1917. По конець червня 1917.). *Вістник Перемискої Епархиі*, 1917. Ч. XI. С. 95–98.

784. Ч. 5217. Оголошенє VIII. Австрийскої воєнної позички. *Вістник Перемискої Епархиі*, 1918. Ч. VI. С. 76.

785. Ч. 5353. О богослуженю за упокôй Єго цѣс. и кор. Высокости Найдостойнѣйшого Архікнязя Наслѣдника Престола Франца Фердинанда и Єи Высокости княгинѣ Софіи Гогенбеґъ. *Вѣстникъ Перемыскои Епархіи*, 1914. Ч. VI. С. 55, 56.

786. Ч. 5394. Речинець вношеня подань о принятє до дякôвского Института. *Вѣстникъ Перемыскои Епархіи*, 1914. Ч. VIII. С. 74.

787. Ч. 5395. Речинець до св. Рукополаганя. *Вѣстникъ Перемыскои Епархіи*, 1914. Ч. VIII. С. 73.

788. Ч. 5433. Виказ жертв вплинувши на Захист сиріт по жертах війни Перемискої Епархії (в коронах) по конець червня 1916. *Вістник Перемискої Епархиі*, 1916. Ч. VII. С. 45–48.

789. Ч. 5657. О збираню жертв на викінченє будови української ґімназиї в Яворові. 1917. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1917. Ч. XIII. С. 106–107.

790. Ч. 5690. – Священикамъ кандидуючимъ на послôвъ – конечне есть напередъ позволене на письмѣ Впр. Орд. *Львовско-Архіепархіяльни Вѣдомости*, 1914. Ч. VI. С. 45.

791. Ч. 5787. Печатанє і предплата Шематизму Клира тутешньої епархії на рік 1918. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1917. Ч. XIII. С. 107, 108.

792. Ч. 5870. Конкурс на опорожнені парохії. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1918. Ч. VII. С. 80, 81.

793. Ч. 5875. Пошукуєся загиблої Анни Тузяк. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1917. Ч. XV. С. 114.

794. Ч. 5983. До Всечестного Клира і Вірних соєдених Епархій Перемискої, Самбірскої і Сяніцкої. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1917. Ч. XIV. С. 109–112.

795. Ч. 6065.–Рукоположені зістали слїдуючі кандидати стану духовного. *Львівско-Архиепархіяльні Відомости*, 1916. Ч. IX. С. 102.

796. Ч. 6411. Речинець до вношеня подань о принятє до духовного Семинара. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1916. Ч. X. С. 65.

797. Ч. 6635. Комітет в справі несеня помочи мешканцям освободженим від ворожого наїзду. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1917. Ч. XV. С. 114, 115.

798. Ч. 6848. Порядок недїль, праздників і Богослужень від нового року 1915 до Благовіщеня Пресьв. Богородици. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1914. Ч. XV. С. 101–103.

799. Ч. 6998/16. – Відозва П. Т. Українського Краєвого Комітету помочи для виселенців. *Львівско-Архіепархіяльні Відомости*, 1917. Ч. I. С. 7.

800. Ч. 7022. Поміч Всч. Духовеньства при збираню біля для війска. С. 117. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1917, Ч. XV. С. 117.

801. Ч. 7117.–Оголошенє речинця до рукополаганя пресвитерȏвъ. *Львовско-Архіепархіяльни Вѣдомости*, 1914. Ч. VIII. С. 64.

802. Ч. 7127. – В справі охорони молодїжи шкільної перед небезпекою морального зіпсутя. *Львівско-Архіепархіяльні Відомости*, 1917. Ч. I. С. 1, 2.

803. Ч. 7731. Оголошенє семої австрийскої воєнної позички. *Вістник Перемискої Епархиі*, 1917. Ч. XVII. С. 134–135.

804. Ч. 8077. – Візванє всїх священників до повороту з урльопів. *Львівско-Архіепархіяльні Відомости*, 1914. Ч. X. С. 79.

805. Ч. 8801. Конкурс на опорожнені парохії. *Вістник Перемискої Епархиї*, 1918. Ч. I. С. 4–7.

806. Ч. 8310. Повідомленє о V. австрійській воєнній позичці. *Вістник Перемискої Епархиі*, 1916. Ч. XIII. С. 75–76.

807. Ч. 8331. Вибір нового Папи. До Всч. Духовеньства мірского і монашого. *Львівско-Архиепархіяльні Відомости*, 1914. Ч. XII. С. 87–89.

808. Ч. 8338. – Богослуженє в місяци Жовтни і в два днї Різдвяних свят, на умноженє набожности к святому Обручнику Йосифу. *Львівско-Архиепархіяльні Відомости*, 1914. Ч. XIII. С. 91, 92.

809. Ч. 9728. – Заохота до збираня датків на церков в Київі. *Львівско-Архіепархіяльні Відомости*, 1917. Ч. XIV. С. 156, 157.

810. Як довідали ся в Австрії про судьбу митрополита Гр. Шептицького. *Свобода*, 1914. Ч. 70. С. 2.

811. Ярославщина підчас війни II. *Дїло,* 1916. Ч. 56. Арк. 1, 2.

IV. Збірники документів

812. Великий А. Переписка о графѣ Шептицком. *Записки ЧСВВ*. 1954. Т. II. (VIII). Вип. 3–4. С. 484–499.

813. Блаженний архимадрит Климентій (Казимир граф Шептицький). Листи до рідного брата Станіслава графа Шептицького та родини 1881–1945 рр. Львів: Видавництво «Свічадо», 2018. 223 с.

814. Блаженний Йосафат Коциловський. Перемиський єпископ: зібрані послання та інші праці. Упорядник: В. Пилипович. Перемишль: Перемиська Архієпархія, 2004. 443 с.

815. Блаженний священномученик Григорій Хомишин, Єпископ Станиславівський. Два Царства. За ред. о. І. Пелехатого, В. Осадчого. Люблін: UKRAINICUM, 2016. 400 с.

816. Західно-Українська Народна Республіка. 1918–1923. Документи і матеріали. Т. 1: Листопадова 1918 р. національно-демократична революція. Проголошення ЗУНР / Укладачі: Олександр Карпенко, Катерина Мицан. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2001. 684 с.

817. Хомишин Григорій. Про Візантійство. Пастирські послання / Кир Григорій Хомишин; упоряди. А. Чемеринський. Харків-Івано-Франківськ: Видавець Олександр Савчук, 2017. 192 с.

818. Митрополит Андрей Шептицький і греко-католики в Росії. Книга І. Документи і матеріали, 1899–1917 / Упоряд. Ю. Аввакумов і О. Гайова. Львів: Видавництво Українського Католицького Університету, 2004. 922 с.

819. Митрополит Андрей Шептицький: Життя і діяльність. Том 1. Церква і церковна єдність: документи і матеріали 1899–1944. Львів: Монастир Монахів Студійського Уставу, Видавничий Відділ «Свічадо», 1995. 522 с.

820. Митрополит Андрей Шептицький: Життя і Діяльність: Документи і матеріали 1899–1944. Том ІІ: Церква і суспільне питання. Кн. 2: Листування. Львів: Місіонер, 1999, 1096 с.

821. Москвофільство: документи і матеріали. За ред. С. Макарчука, О. Сухого. Львів: Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2001. 236 с.

822. Шептицький Андрей. Пастирські послання 1899–1914 рр., т. 1. Львів: Видавництво «АРТОС» 2007. 1013 с.

823. Шептицький Андрей. Пастирські послання 1918–1939 рр., т. 2. Львів: Видавництво «АРТОС» 2009. 1248 с.

824. Шептицький Андрей. Пастирські послання 1905–1944 рр., т. 4. Львів: Видавництво «АРТОС», 2013. 1192 с.

V. Мемуари

825. Алиськевич М. Моя поїздка в Петроград з комісією для виміни полонених. *Літопис Червоної Калини*, 1932. Ч. 1. С. 10–13.

826. Богачевський Д. На возі і під возом. Спомини галицького адвоката. Торонто: Українська видавництво «Добра Книжка», 1976. 141 с.

827. Брик С. Мої життєві студії. Вінніпег, 1956. 528 с.

828. Брусилов А. Мои воспоминания. Москва: Воениздат, 1983. 256 с.

829. Витриваленко Ю. Кривавими Шляхами (хроніка XX століття). Прудентополіс: Друкарня і Видавництво ОО. Василіян, 1967. 152 с.

830. Войнаровський Т. Спогади з мого життя. *Історичні постаті Галичини XIX–XX ст*. Нью-Йорк-Париж-Сідней-Торонто: Заходом і коштом Осередку НТШ у Філадельфії. 1961. С. 11–78.

831. Грушевський М. Спомини (8). *Київ: Щомісячний літературно-художній та громадсько-політичний журнал Спілки Письменників України та Київської письменницької організації*, 1989. № 11. С. 113–155.

832. Дорошенко Д. Мої спомини про недавнє минуле. Мюнхен: «Українське видавництво», 1969. 543 с.

833. Дорошенко Д. Спомини про перебування митрополита Андрея Шептицького в Росії за часів війни. *Богословія: науковий тримісячник,* 1926. Т. IV, Кн. 1–4. С. 56–65.

834. Іванець Й. Вольфсберґ. Найстарший Концентраційний Табор українських виселенців в Австрії в часі світової війни. *Літопис Червоної Калини*, 1934. Ч. 10. С. 16–21.

835. Іванець Й. Вольфсберґ. Найстарший Концентраційний Табор українських виселенців в Австрії в часі світової війни (Продовження). *Літопис Червоної Калини*, 1934. Ч. 11. С. 6–8.

836. Костецкий К. Записки душпастиря: Хроніка парохії греко-католицької в Чернівцях від єй існування аж до часу біжучого (1774–1918). Листи священика Келестина Костецкого з Чернівців до митрополита Андрея Шептицького (1900–1914). Упорядкув. Н. Мизака, А. Яремчука. Чернівці: Букрек, 2019. 191 с.

837. Левицький К. Великий Зрив. До історії Української державності від березня до листопада 1918 року на підставі спогадів і документів. Івано-Франківськ: «Лілея-НВ», 2018. 127 с.

838. Лотоцький О. Сторінки з минулого. Частина третя. Варшава, 1934. 392 с.

839. Маковський В. Ґмінд: Табор українських збігів і виселенців у часі Світової війни 1914–1918. Спогади зперед 20-ти літ. Львів: Накладом видавничої спілки «Діло», 1935. 301 с.

840. Маковський В. Талєргоф (спогади і документи). Львів: Накладом автора, 1934. 260 с.

841. Макух І. На народній службі. Дітройт: Видання Української вільної громади Америки, 1958. 628 с.

842. Нагірний В. З моїх споминів. Львів, 1935. 70 с.

843. Перемишль упав. Переклад Романик М. Мюнхен: «CICERO», 1961. 15 с.

844. Перхач А. Спомини з побуту гр. кат. Дух. Семинарії в Кромерижі 1915 р. *Ювілейний Альманах укр. катол. Богословів Перемиської Єпархії.* Перемишль, 1937, С. 117–134.

845. Ріпецький М. Спогади про село Угринів. Рим, 1968. 51 с.

846. Рыжкова А. «Мученик за православную веру и верность славянству». Воспоминания дочери протоиерея Николая Рыжкова. *Христианское чтение*, 2012. № 3. С. 109–157.

847. Соловьев Ю. Воспоминания дипломата. 1893–1922. Москва: Издательство социально-экономической литературы. 1959. 414 с.

848. Ступка С. Над тихим Серетом. Спогади й оповідання. Асторія-Нью-Йорк: Ukrapress. 1983. С. 421.

849. Трильовський К. З мого життя. Львів: Література та мистецтво, 2019. 380 с.

850. Фішер Е. Війна без армії. Моя оборона Буковини проти росіян. / Едуард Фішер; пер. з нім., коментарі та епілог Володимира Заполовського. Чернівці: Книги – ХХІ, 2019. 200 с.

851. Цегельський Л. Від леґенд до правди. Львів: Видавництво «Свічадо», 2021. 336 с.

852. Шпунд С. Жахіття, скоєні росіянами в Станиславові. Івано-Франківськ: «Лілея-НВ», 2023. 63 с.

853. Дневники императора Николая II (1894–1918): в 2 т. / отв. Ред. С. Мироненко. Москва: Российская Политическая энциклопедия (РОССПЭН), 2013. 783 с.

854. Життєві спомини Блаженного священномученика Василя Всеволода Величковського Ч.Н.І. Вінніпег: Каплиця мученика Василя Величковського, 2016. 67 с.

855. Мемуари Вільгельма Габсбурга, полковника УСС. Автобіографія. *Лицарі рідного краю: січово-стрілецька традиція в історії, культурі та мистецтві України XX століття* / Матеріали Всеукраїнської науково-теоретичної конференції, присвяченої пам'яті організатора січово-стрілецького руху в Галичині, генерального отамана Українського січового союзу, голови Української Боєвої Управи Кирила Трильовського, 17 травня 2007. Упор. ред. І. Монолатія. Коломия: Вік, 2007. С. 265–280.

856. О. Матвієйко В. Еп. Йосиф Боцян на холмській і волинській Україні в 1917 р. *Богословія: науковий тримісячник,* 1926. Т. IV, Кн. 1–4. С. 109–120.

857. Путь моей жизни. Воспоминания Митрополита Евлогия (Георгиевского), изложенные по его рассказах Т. Манухиной. 380 с. URL: https://bookcase.church.ua/files/2014/07/Евлогий-Георгиевский.-Путь-моей-жизни.pdf (Дата звернення: 20.08.2024 р.).

858. Протопресвитер Г. И. Шавельский. Воспоминания последнего протопресвитера русской армии. Москва: Вече, 2020. 700 с. URL: https://loveread.ec/book-comments.php?book=101763 (Дата звернення: 11.10.2025).

859. Jabłońska H. Dziennik z oblężonego Przemyśla (1914–1915). Przemyśl: Południowo-Wschodni Instytut Naukowy w Przemyślu, 2017. 644 l.

VI. Збірники спогадів

860. Добржанський О. Бажаємо України! Одеса: Маяк, 2008. 1168 с.

861. Броди і Брідщина: історико-мемуарний збірник. Ред. Ярослав Чумак. Торонто: Наукове Товариство ім. Шевченка, 1988. 671 с.

862. Московська окупація Галичини 1914–1917 рр. в свідченнях сучасників. (Галицький архів). Львів: Апріорі, 2018. 528 с.

863. Пастир Добрий: Блаж. Свмч. Григорій Хомишин, Єпископ Станиславівський (25.03.1867 – 28.12.1945) у спогадах сучасників / за ред. о. Ігоря

Пелехатого. Івано-Франківськ: Видання Фундації «Свята Унія» імені Блаж. Свмч. Григорія Хомишина; Харків: Видавець Олександр Савчук, 2017. 400 с.

864. Перемишль. Західний бастіон України. Збірник матеріалів до історії Перемишля і Перемиської землі зладжений редакційною колегією під проводом Проф. Б. Загайкевича. Ню-Йорк–Филадельфія: Перемиський Видавничий Комітет, 1961. 414 с.

865. Стрийщина: історично-мемуарний збірник Стрийшини, Скільшини, Болехівщини, Долинщини, Рожнітівщини, Журавенщини, Жидачівщини і Миколаївщини Том 3. / ред. І. Пеленська, К. Баб'як та ін. Ню Йорк: Комітет Стрийщини, 1993. 635 с.

866. Талергофскій Альманахъ. Пропамятная книга австрійскихъ жестокостей, изувѣрствъ и насилій надъ карпато-русскимъ народомъ во время всемірной войны 1914–1917 гг. Выпускъ первый. Терроръ въ Галичинѣ въ первый періодъ войны 1914–1915 гг. Львовъ, Изданіе «Талергофскаго Комитета». Типографія Ставропигійскаго Института подъ управленіемъ А. И. Яськова. 1924. 204 с.

867. Талергофскій Альманахъ. Пропамятная книга австрійскихъ жестокостей, изувѣрствъ и насилій надъ карпато-русскимъ народомъ во время всемірной войны 1914–1917 гг. Выпускъ второй. Терроръ въ Галичинѣ, Терроръ въ Буковинѣ. Отзвуки печати. Терезинъ, Гминдъ и др. Беллетристика. Львовъ, Изданіе «Талергофскаго Комитета». Типографія Ставропигійскаго Института подъ управленіемъ А. И. Яськова. 1925. 150 с.

868. Талергофскій Альманахъ. Пропамятная книга австрійскихъ жестокостей, изувѣрствъ и насилій надъ карпато-русскимъ народомъ во время всемірной войны 1914–1917 гг. Выпускъ третій. Телергофъ. Часть первая. Львовъ: Изданіе «Талергофскаго Комитета». Типографія Ставропигійскаго Института подъ управленіемъ Мирона Мацана, 1930. 156 с.

869. Талергофскій Альманахъ. Пропамятная книга австрійскихъ жестокостей, изувѣрствъ и насилій надъ карпато-русскимъ народомъ во время всемірной войны 1914–1917 гг. Выпускъ четвертый. Талергофъ. Часть вторая.

Львовъ, Изданіе «Талергофскаго Комитета». Типографія Ставропигійскаго Института во Львовѣ, ул. Бляхарская № 9. 1932. 158 с.

VII. Звітні матеріали означеного періоду

870. Приложеніе № 1. Къ отчету военнаго генералъ-губернатора Галиціи. Отчетъ канцеляріи военнаго генералъ-губернатора Галиціи въ періодъ времени съ 28 августа 1914 по 1 іюля 1915 года. Кіевъ: Типографія штаба Кіевск. воен. окр., 1916. 125 с.

871. Приложеніе № 3. (Къ отчету военнаго генералъ-губернатора Галиціи). Краткій Отчетъ по управленію Черновецкой губерній за періодъ времени съ 1 сентября по 7 октября 1914 г. и съ 17 ноября 1914 г. по 1 февраля 1915 г., б. Черновецкаго губернатора камеръ-юнкера двора ЕГО ИМПЕРАТОРСКОГО ВЕЛИЧЕСТВА ЕВРЕИНОВА. Кіевъ: Типографыя Окружнаго Штаба, 1915. 7 с.

872. Отчетъ временнаго военнаго генералъ-губернаторства Галиціи по управленію краемъ за время съ 1-го сентября 1914 года по 1-е іюля 1915 года. Кіевъ: Типографія штаба Кіевск. Воен. окр., 1916. 49 с.

873. Современная Галичина. Этнографическое и культурно-политическое состояніе ея, въ связи съ національно-общественными настроеніями. Записка, составл. при Военно-Цензурномъ отдѣл. Управл. Генералъ-Квартирм. Штаба Главнокомандующаго Арміями Юго-Западнаго фронта. (Іюль 1914 г.). Походная типографія Штаба Главнокомандубщаго Арміями Юго-Западного фронта. 1914. 30 с.

VIII. Шематизми

874. Шематизмъ всего клира греко-католицкои митрополичои архіепархіи Львôвскои на рôкъ 1904. Львôвъ: Накладомъ Архіепархіяльгого Клира, 1904. 452 с.

875. Шематизмъ всего клира греко-католицкои митрополичои архіепархіи Львôвскои на рôкъ 1914. Львôвъ: Накладомъ Архіепархіяльного клира, Зъ Печатнѣ оо. Василіянъ въ Жовквѣ, 1913. 487 с.

876. Шематисмъ всего клира греко-католического єпархій соєдиненыхъ Перемыскои, Самбо̂рскои и Сянôцкои на рôкъ вôдъ рожд. Хр. 1904. Въ Перемышли: зъ печатнѣ Йосифа Стыфього, 1903. 529 с.

877. Шематизмъ всего греко-католицкого Клира злученыхъ Епархій Перемыскои, Самбôрскои и Сянôцкои на рôкъ 1914. Перемышль. Зъ печатнѣ гр. кат. Капітулы, 1913. 436 с.

878. Шематизмъ всего клира греко-католической Епархіи Станиславôвскои на рôкъ Божій 1904. Станиславôвъ: Накладомъ клира Епархіяльного, 1904. 247 с.

879. Шематизм всего клира греко-католицкої Епархії Станиславівскої на рік Божий 1914. Станиславів: Накладом клира епархіяльного, Друкарня Льва Данкевича, 1914. 339 с.

880. Шематизм всего греко-католицкого клира злучених Епархій Перемискої, Самбірскої і Сяніцкої на рік 1918. Перемишль: З печатнї гр. кат. Капітули. 1918. 252 с.

IX. Енциклопедії

881. Західно-Українська Народна Республіка 1918-1923. Енциклопедія: До 100-річчя утворення Західно-Української Народної Республіки. Т. 1: А-Ж. Івано-Франківськ: Манускрипт-Львів, 2018. 688 с.

882. Західно-Українська Народна Республіка 1918-1923. Енциклопедія: До 100-річчя утворення Західно-Української Народної Республіки. Т. 2: З-О. Івано-Франківськ: Манускрипт-Львів, 2019. 832 с.

883. Західно-Українська Народна Республіка 1918-1923. Енциклопедія: До 100-річчя утворення Західно-Української Народної Республіки. Т. 3: С-П. Івано-Франківськ: Манускрипт-Львів, 2020. 576 с.

884. Західно-Українська Народна Республіка 1918-1923. Енциклопедія: До 100-річчя утворення Західно-Української Народної Республіки. Т. 4: Т-Я. Івано-Франківськ: Манускрипт-Львів, 2021. 688 с.

885. Історія міст і сіл Української РСР: В 26 т. Івано-Франківська область / Ред. кол. тома: Чернов О., Бернацек Т., Васюта І., Владико Н. та ін. Київ: Голов. ред. УРЕ АН УРСР, 1971. 640 с.

886. Історія міст і сіл Української РСР: В 26 т. Львівська область / Ред. кол. тому: Маланчук В., Гнидюк М., Дудикевич Б., Івасюта М. та ін. Київ: Голов. ред. УРЕ АН УРСР, 1968. 998 с.

887. Історія міст і сіл Української РСР: В 26 т. Тернопільська область / Ред. кол. тому: Нечай С., Андрєєв В., Глинський М., Забокрицький І. та ін. Київ: Голов. ред. УРЕ АН УРСР, 1973. 664 с.

888. Історія міст і сіл Української РСР: В 26 т. Чернівецька область / Ред. кол. тома: Курило В. (гол. редкол.), Богомолов О., Васюк Л., Габ Г. та ін. Київ: Голов. ред. УРЕ АН УРСР, 1969. 704 с.

X. Монографії і статті

889. Draus J. Błogosławiony Jozafat Kocyłowski – przemyski biskup greckokatolicki. *Rocznik Przemyski Historia*, 2022. № 28.4. L. 239–248.

890. Karbarz-Wilińska J. Działalność biskupa stanisławowskiego Grzegorza Chomyszyna w latach dwóch wojen światowych. Analiza porównawcza. *Dzieje Najnowsze*, 2021, Rocznik LIII, 4. L. 85–104.

891. Kolb N., Orlevych I. A prosopographic portrait of the Ukrainian Greek Catholic chaplains during the First World War. *З історії західноукраїнських земель*, 2020. Вип. 16. С. 158–184.

892. Kostyuchok P. Military actions of 1914–1915 and their influence and ethnopolitical situation of Ukrainians / Ruthenians in the Carpathian region. *Current issues of social studies and history of medicine. Joint Ukrainian-Romanian scientific journal*, 2021. №:2(30). P. 28–33.

893. Krawchuk A. Christian Social Ethics in Ukraine: the legacy of Andrei Sheptytsky, Edmonton-Ottawa-Toronto: Canadian Institute of Ukrainian Studies Press, Metropolitan Andrey Sheptytsky Institute of Eastern Christian Studies, and the Basilian Press. 404 p.

894. Krochmal A. Społeczność greckokatolicka w Galicji w okresie inwazji rosyjskiej (1914–1915). *Miscellanea Historico-Archivistica*, 2014. № 21. Ll. 227–255.

895. Kuca J. W oblężonej twierdzy Przemyśl (1914/1915)—w świetle wspomnień i dzienników. *Galicja. Studia i materiały*, 2019. № 4: Codzienność w Galicji. Ll. 158–174.

896. Kutsyk R. Informational substantiation of Western Ukraininan lands conquest by the Russian Empire in 1914. *Київські історичні студії*, 2018. № 2 (7). С. 65–72.

897. Magocsi P., Krawchuk A., Pelikan J. Morality and Reality. The Life and Times of Andrei Sheptyts'kyi. Edmonton: Canadian Instirute of Ukrainian Studies, 1989. 485 p.

898. McVay A. A Prisoner for His People's Faith: Metropolitan Andrei Sheptytskz's Detentions under Russia and Poland. Logos: *A Journal of Eastern Christian Studies*, 2009. Vol. 50. Nos. 1–2. Pp. 13–54.

899. Mikietyński P. Generał Stanisław hrabia Szeptycki. Między Habsburgami a Rzecząpospolitą (okres 1867-1918). Kraków: Historia Iagellonica, 1999. 272 l.

900. Obarzanek E. Życie codzienne w oblężonej twierdzy Przemyśl w latach 1914–1915. *Rocznik Przemyski*, 2009. T. XLV. L. 117–124.

901. Pomykacz T. Struktura narodowościowa garnizonu twierdzy Przemyśl w okresie od września 1914 do marca 1915 roku – próba rekonstrukcji. *Rocznik Przemyski*, 2021. T. 57. Historija. Z. 1 (26.). Ll. 95–146.

902. Ruszała K. «Unwelcome guests»: Situation of Galician refugees in Austro-Hungary at the end of the First World War and at the time of dissolution of the Habsburg Monarchy. *Historyka Studia Metodologiczne*, 2022. Volume 52. Pp. 107–121.

903. Szczupak A. W pamiętnych dniach Przemyśla. Wojenne zapiski bp. Konstantyna Czechowicza, ks. Mirona Podolińskiego i ks. Aleksandra Zubryckiego z lat 1914–1915. *Rocznik Przemyski*, 2015. № 3 (51) L. 177–194.

904. Szczupak A. Wojenny Przemyśl (1914–1915) na kartach zapisków przemyskich duchownych greckokatolickich. Edycja źródeł (część I). *Rocznik Przemyski Historia*, 2022. № 27.1. Ll. 173–190.

905. Szlanta P. The Lemko’s Great War: Wartime experiences of the Lemko people. *Acta Poloniae Historica*, 2016. № 113. Pp. 7–36.

906. Watson A. The Greek Catholic Church and the Scandal of Ruthenian Desertion in Przemyśl, January 1915: Documents from the Kriegsarchiv, Viena. *Rocznik Przemyski*. № 54. 2018. Pp. 287–301.

907. Welykyi A. Documenta Pontificum Romanorum Historiam Ucrainae llustrantia Vol. II 1700–1953. *Analecta OSBM,* 1954. Series II, Sectio III. 667 p. 670 p.

908. Абраменко В. Беженцы из Прикарпатья в Области Войска Донского в 1914–1920 гг. (на материале фондов Государственного архива Ростовской области). *Русин*, 2018. № 53. С. 33–49.

909. Адамович С. Митрополит Андрей Шептицький і Союз Визволення України. *Вісник Прикарпатського університету. Історія*. 2001. Випуск IV-V. С. 38–43.

910. Адамович С. Освіта міста Станиславова в період Першої світової війни (1914–1918 рр.). *Українознавчі студії*, 2016-2017. № 17–18. С. 116–122.

911. Адамович С. Станиславів у часи лихоліть Великої війни (1914–1918 рр.). Івано-Франківськ: «Лілея-НВ», 2023. 80 с.

912. Акатріні В. Освіта Буковини у роки Першої світової війни (1914–1918). *Гілея: науковий вісник*, 2014. Вип. 91. С. 50–54.

913. Байдак М. Листи з фронту і на фронт як джерело з історії Першої світової війни в Галичині. *Україна-Польща: історична спадщина і суспільна свідомість*, 2020. Вип. 13. С. 205–223.

914. Баран Б., Петрик Ю. Діяльність української греко-католицької церкви та Українського Єпархіального комітету опіки над військовими сиротами у створенні та розвитку дитячих притулків у Східній Галичині в 1917–1924 рр. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки*, 2021. Том 32 (71). С. 8–13.

915. Баран І. Антиукраїнська політика представників Руської православної церкви в Галичині у 1914–1915 роках. *Грані*, 2014. № 4. С. 148–156.

916. Баран С. Митрополит Андрей Шептицький. Життя і діяльність. Мюнхент: Українське видавництво «Вернигора», 1947. 151 с.

917. Басараб В. Державотворчі та патріотичні ідеї А. Шептицького в історичному контексті. *Науковий вісник Ужгородського університету, серія «Історія»,* 2018. Вип. 2 (39). С. 11–20.

918. Басараб В. Революційні процеси 1917–1921 рр. в Україні крізь призму послань митрополита Андрея Шептицького. *Література та культура Полісся Серія «Історичні науки»*, 2017. Вип. 87. С. 130–140.

919. Бахтурина А. Политика Российской Империи в Восточной Галиции в годы Первой мировой войны. Москва: «АИРО-XX», 2000. 263 с.

920. Безпалько У. Листування митрополита Андрея (Шептицького) та єпископа Житомирського Антонія (Храповицького): пошуки діалогу. *Науковий щорічник «Історія релігій в Україні». Інститут релігієзнавства – філія Львівського музею історії,* 2011, № 21. С. 461–469.

921. Берест І. Репресивні акції щодо населення Східної Галичини в роки Першої світової війни. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*, 2007. № 584.С. 52–57.

922. Бернадський Б. «Справа» митрополита Шептицького. *Jurnalul juridic national: teorie şi practică*, 2008. Ч. 33 (5). С. 5–9.

923. Бистрицька Е. Особливості політики тимчасового уряду в Росії щодо Католицької Церкви латинського і східного обрядів. Українське релігієзнавство, 2011. № 59. URL: https://nasplib.isofts.kiev.ua/server/api/core/bitstreams/31fe0795-8875-4207-aa00-62dda8f24c31/content (Дата звернення: 12. 02. 2024).

924. Білас Я. Боротьба митрополита Андрея Шептицького за утвердження ЗУНР (1918–1923 рр.). *Українське релігієзнавство,* 2002. № 22. С. 106–113.

925. Білас Я. Парламентська діяльність митрополита А. Шептицького. *Українське релігієзнавство,* № 23. Київ, 2002. С. 106–113.

926. Благодатских И. Буковина в российско-румынских отношениях в годы Первой мировой войны. *Русин*, 2006. № 1 (3). С. 66–81.

927. Богатырец К. История Буковинской епархии. *Библиотека журнала «Русин»*, 2015. № 1. С. 42–343.

928. Борчук С., Ільчишин В. Художник О. Курилас: портретист Легіону УСС. *Актуальні питання дослідження історичної науки й викладання предметів громадянської та історичної освітньої галузі в умовах реформування: збірник наукових праць.* Редкол.: А. Гриценко, голова; Н. Ткаченко, А. Голуб, М. Мінченко, С. Мисник, Н. Петренко. Глухів: Глухівський національний педагогічний університет ім. О. Довженка, 2023. Вип. 2. С. 65–67.

929. Бубній М. Редемптористи візантійсько-українського обряду у Львівській митрополії УГКЦ в 1913–1939 роках. Пер. з польської с. Клариси-Надії Кобелюх (згромадження св. Вінкентія). Львів: Монастир Св. Альфонса, 2003. 203 с.

930. Буркут И. Первая мировая война в исторической памяти Галичан и Буковинцев. *Русин*, № 1 (19). 2010. С. 97–112.

931. В. Д. Український папський семінар ім. Св. Йосафата в Римі. *Альманах українських католицьких богословів Перемиської єпархії на 1937 рік*. Перемишль: Накладом греко-католицької Духовної Семінарії в Перемишлі, 1937. С. 135–146.

932. Вавжонек М. Екуменічна діяльність митрополита Андрія Шептицького в Україні та Росії. Рим: Видавництво ОО Василіян, 2006. 230 с.

933. Вегеш М. У соборі Святого Юра: сторінки історії Української Греко-Католицької церкви: монографія / М. Вегеш, Н. Коцур-Карабінович, В. Марчук, М. Палінчак. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022. 750 с.

934. Великий А. Нарис історії згромадження сс. Служебниць П.Н.Д.М. Рим: Видавництво Сестер Служебниць, 1968. 767 с.

935. Великий Р., Лозинський А. Благодійна та духовна опіка військовослужбовців в роки Першої світової війни. *Християнська сакральна традиція: віра, духовність, мистецтво*. Зб. матеріалів IX міжнар. конф. Львів: ЛПБА УПЦ КП, 2016. С. 69–72.

936. Винник О. Чутки під час російської окупації Львова 1914–1915 років. *Вісник Львівського Університету. Серія: Історія*, 2009. Вип. 44. С. 163–176.

937. Вільгельм де Фріс. Рим і Патріархати Сходу. / Переклад з німецької Олега Конкевича, Софії Матіяш. Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2015. 416 с.

938. Волковинський В. Бойові дії на українських землях у роки Першої світової війни. *Український історичний журнал,* 2004. № 4. С. 38–56.

939. Гадинко О. Історичні методи та джерела як засіб вивчення минулого Сторожинця (1448–1918 рр.). Методологія сучасних наукових досліджень: збірник наукових праць учасників Ювілейної XX Міжнародної науково-практичної конференції (22-23 лютого 2024 р., м. Харків). Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2024. С. 221–226.

940. Гайсенюк В. Австрійські концтабори для москвофільського населення в роки Першої світової війни. *Перша світова війна в долях народів Європи та світу: зб. наук статей* / відп. редактор і упорядник В. М. Гладилін. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2014. С. 10–20.

941. Гайсенюк В. Початок кінця. Москвофіли у Великій війні (1914–1918). Чернівці: Друк Арт, 2017. 304 с.

942. Гайсенюк В. Релігійна політика москвофілів під час Першої російської окупації Галичини (1914–1915 рр.). *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.* Серія: Історія, 2015. Вип. 2. С. 34–38.

943. Гентош Л. Ватиканська політика щодо Східної Європи в роки війни: балансування між інтересами імперій та «правами націй». *З історії західноукраїнських земель*, 2015. Вип. 10–11. С. 207–225.

944. Гентош Л. Митрополит Шептицький 1923–1939. Випробування ідеалів. Львів: ВНТЛ-Класика, 2015. 588 с.

945. Герета І. Бережани. Ілюстрований краєзнавчий нарис. Львів: Видавництво «Каменяр», 1979. 79 с.

946. Глизнер В. Русифікація Східної Галичини на початковому етапі Першої світової війни. *Філософія і політологія в контексті сучасної культури*, 2012. № 4. С. 217–221.

947. Горникевич М. О. Др. Йосиф Боцян – в'язень царської Росії. *Богословія. Науковий тримісячник*, 1927. Т. V. Кн. 2–3. С. 83–108.

948. Гресько А. Арешт фронтового капелана Івана Фединського російською окупаційною адміністрацією весною 1915 р. *Reimagining the Future: Collaborative Solutions for Global Problems*: Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Internet Conference, October 9-10, 2025. FOP Marenichenko V.V., Dnipro, Ukraine, С. 84, 85.

949. Гресько А. Арешти греко-католицького духовенства в Австро-Угорщині на початку Першої світової війни (1914–1915 рр.). *З історії західноукраїнських земель*, 2024. Вип. 20. С. 47–61.

950. Гресько А. Арешти греко-католицького духовенства в Австро-Угорщині та Російській імперії 1914–1915 рр.: порівняльна характеристика. *Матеріали звітної наукової вебконференції викладачів, докторантів, аспірантів університету за 2023 рік Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 1–5 квітня 2024 р., м. Івано-Франківськ*. Електронне видання. Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2024. С. 56–58.

951. Гресько А. Греко-католицька семінарія у Кромержижі (1915 р.). *Захист дисертації доктора філософії: покрокова інструкція*: матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 5 травня – 15 червня 2025 року. Львів – Торунь: Liha-Pres, 2025. С. 18–20.

952. Гресько А. Громадська та релігійна діяльність греко-католицького духовенства в Чернівецькій губернії (1914–1917 рр.). *Науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис «Галичина»*, 2023. № 36. С. 211–222.

953. Гресько А. Діяльність вікарія Андрія Білецького у Львівській архієпархії Греко-Католицької Церкви в 1914–1917 рр. *Науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис «Галичина»*, 2025. Том 38. С. 139–154.

954. Гресько А. Діяльність генерального вікарія, о. Андрія Білецького в умовах російської окупації Львова (вересень 1914 р. – червень 1915 р.) // *Велика війна в історії людства*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, приуроченої 110-й річниці початку Першої світової війни (м. Тернопіль, 16–17 жовтня 2024 р.). Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2024. С. 182–185.

955. Гресько А. Діяльність Григорія Хомишина на першому етапі Великої війни (серпень 1914 р. – серпень 1915 р.). *Матеріли звітної наукової вебконференції викладачів, докторантів, аспірантів університету за 2024 рік Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника*, 24–28 березня 2025 р. м. Івано-Франківськ. Електронне видання. Івано-Франківськ, 2025. С. 57–59.

956. Гресько А. Звільнення митрополита Андрея Шептицького з російського полону в 1917 р. *Науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис «Галичина»*, 2024. № 37. С. 100–113.

957. Гресько А. Контакти Андрея Шептицького та Дмитра Вітовського під час Першої світової війни (1914–1918 рр.). *На перетині епох. Перша світова війна: феноменологія, геополітичні та гуманітарні наслідки, історична пам'ять.* Міжнародна наукова конференція, присвячена 110-й річниці початку Великої війни 1914-1918 рр., Чернівці, 27-28 вересня 2024 р. Матеріали і тези доповідей/ Наук. ред. О. В. Добржанський. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2024. С. 53–55.

958. Гресько А. Матеріали з історії освітньої та опікунської діяльності УГКЦ в межах Чернівецької губернії (1916–1917 рр.) у фондах Державного архіву Івано-Франківської області. *Матеріали звітної наукової вебконференції викладачів, докторантів, аспірантів університету за 2022 рік Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника*, 3–7 квітня 2023 р., м. Івано-Франківськ. Електронне видання. Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2023. С. 124–126.

959. Гресько А. Матеріали з історії УГКЦ в межах Чернівецької губернії (1916–1917 рр.) у фондах Державного архіву Івано-Франківської області: джерелознавчий аналіз. *Теоретичні та практичні дослідження в галузі*

гуманітарних і природничих наук. Матеріали науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 24-25 лютого 2023 р.). – Одеса: Видавництво «Молодий вчений», 2023. С. 43–47.

960. Гресько А. Можливості організації навчання та допомоги дітям у воєнних умовах (на прикладі діяльності священнослужителів у західних повітах Чернівецької губернії). *ІСТОРИКО-КРАЄЗНАВЧА ДІЯЛЬНІСТЬ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ*. Збірник тез доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Івано-Франківськ, 18 травня 2023 р. / За наук. ред. М. Ю Косила і А. З. Королька. Івано-Франківськ: Симфонія Форте, 2023. С. 92–96.

961. Гресько А. Переговори протоігумена ЧСВВ Платоніда Філяса з представниками греко-католицького духовенства на Закарпатті з метою евакуації братії ЧСВВ з Королівства Галичини і Володимирії в 1914 р. *Modern Movement of Science*: Proceedings of the 17th International Scientific and Practical Internet Conference, October 16-17, 2025. FOP Marenichenko V. V., Dnipro, Ukraine, C. 85, 86.

962. Гресько А. Політика адміністрації Галицько-Буковинського генерал-губернаторства щодо греко-католицького духовенства (1914–1915 рр.). *Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Історія*, 2024. № 59, С. 33–40.

963. Гресько А. Роль греко-католицького духовенства у політиці австро-угорського уряду стосовно військових поховань (на матеріалах офіційних вісників Галицької митрополії ГКЦ (1914–1918 рр.). *Актуальні дослідження суспільних наук*: матеріали XI Всеукр. наук. конф. (м. Умань, 28 бер. 2025 р.) / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, Черкаський нац. ун-т імені Богдана Хмельницького [та ін.]; [голов. ред. А. Л. Бержанір; редкол: Я. М. Балановський, В. І. Пархета]. Умань: Візарі, 2025. С. 184–188.

964. Гриник В. Укр. Кат. Духовна Семінарія в Перемишлі. *Альманах українських католицьких богословів Перемиської єпархії на 1937 рік*. Перемишль: Накладом греко-католицької Духовної Семінарії в Перемишлі, 1937. С. 96–116.

965. Гузар Л. Андрей Шептицький Митрополит Галицький (1901–1944) провісник екуменізму. Видання друге. Жовква: Місіонер, 2015. 496 с.

966. Делятинський Р. До питання про діяльність греко-католицького духовенства Станиславівської єпархії напередодні і в час Листопадової революції 1918 року в Східній Галичині: основні уроки. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Історія*, 2007. Вип. 1. С. 81–87.

967. Дєдик О. Бої у Львові. 1–21 листопада 1918 року. Частина І. Львів: Видавництво «Астролябія», 2018. 192 с.

968. Дзерови Ю., Лежогубський Т., Лишняк В., Масляк В., Студинський К. Царський В'язень 1914–1917. Львів: Накладом Комітету «Живого Памятника» з печатні Ставропігійського Інститута, 1918 р. 225 с.

969. Дзерович Ю. Матеріяли до історії мартирольоґії нашої Церкви в часі всесвітної війни. (Продовженє.). *Нива. Місячник посвячений церковним і суспільним справам*, 1916. Ч. 3. С. 166–168.

970. Дзерович Ю. Війна а наша Церков. *Нива: Місячник посвячений церковним і суспільним справам,* 1916, Ч. 1. С. 3–16.

971. Діанова Н. Інтелектуальні зв'язки митрополита української греко-католицької церкви Андрея Шептицького з православним митрополитом Антонієм (Храповицьким). *Емірак: науковий щоквартальник*. Київ-Миколаїв, 2017. Т. 3. № 3 (19) (липень – вересень). С. 47–52.

972. Добрычев В. В тени святого Юра. Москва: Политиздат, 1971. С. 136 с.

973. Добрянський М. Потоцький і Бобржинський цісарські намісники Галичини 1903–1913. Боротьба галицьких українців за демократичний Сойм у Львові й миротворча роля митрополита Андрея Шептицького. *Богословія,* 1981. Том XLV. С. 79–128.

974. Дрогобицька О. Традиція і модерн: Побут української сільської інтелігенції Галичини (кінець XIX – 30-ті рр. XX ст.). Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2014. 540 с.

975. Дуда І. Тернопіль 1540-1944: історико-краєзнавча хроніка 2-х ч.: Ч. І. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2018. 296 с.

976. Єгрешій О. Греко-католицьке духовенство в умовах ЗУНР: роль у формуванні органів влади, творенні українського війська. *Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність*, 2009. № 18. С. 199–208.

977. Єгрешій О. Державотворча концепція єпископа Григорія Хомишина. *Вісник Прикарпатського університету. Історія*, 2001. Вип. 4–5. С. 204–211.

978. Єгрешій О. Єпископ Григорій Хомишин. Портрет релігійно-церковного і громадсько-політичного діяча. Івано-Франківськ: «Нова зоря». 168 с.

979. Єгрешій О. Єпископи Григорій Хомишин і Миколай Чарнецький: проблема взаємовпливів. *Науковий вісник ІФБУ «Добрий Пастир»: Зб. наук. праць. Богослов'я*, 2014. Вип. 5. С. 261–266.

980. Жерноклеєв О., Королько А., Пилипів І. Вплив Першої світової війни на кадровий склад греко-католицького духовенства Коломийського деканату (1914–1918). *Актуальні питання у сучасній науці (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Державне управління», Серія «Техніка», Серія «Історія та археологія»)»: журнал*, 2025. № 12 (42). С. 762–775.

981. Жерноклеєв О., Королько А., Пилипів І. Насадження російського православного кліру на канонічній території Станиславівської єпархії Галицької митрополії ГКЦ упродовж Першої світової війни (1914–1918 рр.). *Актуальні питання у сучасній науці (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Державне управління», Серія «Техніка», Серія «Історія та археологія»)»: журнал*, 2025. № 11 (41). С. 560–575.

982. Жерноклеєв О., Королько А., Пилипів І. Ставлення греко-католицького духовенства щодо рішень Брест-Литовського договору. *Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)*, 2025. № 11. С. 3621–3637.

983. З Великої Европейської Війни з ілюстраціями і урядовим списом убитих і ранених жовнїрів – Русинів. Нью-Йорк: Накладом Видавничої Спілки у Ню-Йорку, 1915. 54 с.

984. Забанджала М. Лицарі духа: Військове капеланство УГКЦ XIX-XX століть у біографіях. Львів: Свічадо, 2018. 306 с.

985. Заярнюк А., Расевич В. Галицьке греко-католицьке духовенство у Першій світовій війні: політичні, культурні та соціяльні аспекти. *Ковчег. Науковий збірник із церковної історії, число 6: Насилля влади проти свободи сумління* / відп. ред. Олег Турій. Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2012. С. 160–192.

986. Зуляк І., Ковбаса В. Education issue under the conditions of the Russian occupation of Eastern Galicia and Northern Bukovyna (1914–1917). *East European historical bulletin*, 2023. Issue 26. P. 43–54.

987. І. Г. Двадцять літ на владичому престолі. *Ювілейний Альманах укр. катол. Богословів Перемиської Єпархії.* Перемишль, 1937, С. 64–91.

988. Івасів Р. Капітал митрополита Андрея Шептицького. *Спадщина Андрея Шептицького: духовність, діяльність, мораль*. Матеріали науково-практичної конференції (м. Тлумач, 9 серпня 2015 року) / Науковий редактор А. Білас. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2015. С. 61–66.

989. Ігнатюк О. Священники-капелани – представники Василіанського чину та їхня діяльність в 1900–1939 роках. *Карпати: людина, етнос, цивілізація*, 2017-2018. Вип. 7–8. С. 245–263.

990. Ільницький І. Нормативні та ідейно-концептуальні основи організації управління західноукраїнськими землями у період першої російської окупації (серпень 1914–червень 1915 рр.). *Проблеми історії Україна XIX–поч. XX ст.* 2013. Вип. 21. С. 361–378.

991. Ісаїв П. Мемурандум митрополита Андрея Шептицького до урядів Центральних Держав 3–15 серпня 1914 р. *Богословія*, 1968. Т. XXXII. Кн. 1–4. С. 30–76.

992. Історія Української РСР. Том п’ятий: Велика Жовтнева соціалістична революція і громадянська війна на Україні (1917–1920). Ред. Кол. Супруненко М., Бабко Ю., Гамрецький Ю., Кондуфор Ю. та ін. Київ: «Наукова Думка», 1977. 591 с.

993. Історія Української РСР. Том четвертий: Україна в період імперіалізму (1900–1917). Ред. Кол. Лось Ф., Зайцев В., Замковий П., Кізченко В. та ін. Київ: «Наукова Думка», 1978. 531 с.

994. Карин А. Политика Российской империи в Восточной Галиции в годы Первой мировой войны. Национальный аспект. *Схід*, 2016. № 2 (142). С. 39–47.

995. Квич П. Паломницька Святиня Матері Божої в Зарваниці (Україна). Богословський погляд. 2009. 384 с.

996. Кирієнко О. Приватна кореспонденція в полі зору російської військової цензури (1914–1917 рр.). *Проблеми історії України*, 2009. Вип. 16. С. 108–114.

997. Колб Н. Греко-католицьке духовенство в українському національному русі Східної Галичини у міжвоєнний період. *Вісник гуманітарних наук*, 2025, Випуск 7. С. 1–18.

998. Колб Н. Молитва в окопах: духовно-релігійне життя в лавах Українських січових стрільців в умовах Великої війни (1914–1918). *З історії західноукраїнських земель*, 2025. Вип. 21. С. 121–133.

999. Колб Н. Проблеми вдосконалення душпастирського служіння й долання суспільних викликів щодо християнських цінностей в публічному дискурсі греко-католицького духовенства в Галичині міжвоєнного періоду. *Вісник науки та освіти. (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»),* 2025. Вип. № 3 (33). С. 1871–1888.

1000. Колб Н. Стан фахової освіти греко-католицьких дяків у Галичині наприкінці XIX століття. *Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність*, 2022. Вип. 36. С. 50–68.

1001. Королько А. Воєнні дії та діяльність російської і австрійської адміністрації на Покутті в 1914–1915 рр. *Науковий вісник Чернівецького університету імені Юрія Федьковича: Історія*, 2021. № 2. С. 56–77.

1002. Королько А. Російська окупація Покуття в період Першої світової війни (1914–1917 рр.). *Питання історії України. Збірник наукових праць кафедри історії України Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича*. Чернівці, 2012. Т. 15. С. 24–33.

1003. Королько А., Делятинський Р. Отець Йосиф Проць (1878–1968 рр.): біографічний нарис. *Снятин: Краєзнавчий і Літературно-Мистецький журнал*, 2018. Ч. 17 (31). С. 43–96.

1004. Кугутяк М., Єгрешій О., Королько А. Добромильська реформа 1882–1904 рр. та внесок єзуїтів у її реалізацію. *Актуальні питання у сучасній науці*, 2023. № 10 (16). С. 859–871.

1005. Кузьма О. Листопадові дні 1918 р. Ню-Йорк: Накладом видавничої кооперативи «Червона Калина», 1960. 443 с.

1006. Курилишин К. Часопис «Діло» (Львів, 1880–1939 рр.): матеріали до біобібліографістики. Дрогобич: Коло, 2022. Т. 7: 1914–1923 рр. 796 с.

1007. Куцик Р. Роль Російської православної церкви в інформаційній політиці імперської влади щодо населення українських губерній Південно-Західного краю у 1914–1917 рр. *Історія релігій в Україні: науковий збірник світлій пам`яті професора Ярослава Дашкевича (1926–2010)*, 2016. Частина 1: Церковна історія. Львів. С. 464–471.

1008. Кучера І. Біженський рух у Східній Галичині в 1914–1916 рр. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Історія*, 2004. Вип. 10. С. 42–51.

1009. Лазанська Т., Становище біженців України в роки Першої світової війни/ *Проблеми історії України XIX – XX ст.*, 2009. Випуск XVI. С. 196–240.

1010. Лазарович М. Друга російська окупація Тернопілля періоду Першої світової війни (1916–1917 рр.): етнонаціональний аспект. *Прикарпатський вісник НТШ. Думка*, 2016. № 3 (35). С. 193–207.

1011. Лазорак Б. Церковні джерела про наслідки російської окупації у парафіях Дрогобицького деканату (1916–1917 рр.): загроза руїни, проблема воєнних сиріт та спроби відродження. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 2015. Вип. 12. С. 32–54.

1012. Лазорак Б., Лазорак Т. Дрогобицька цісарсько-королівства гімназія імені Франца Йосифа І в часі Першої світової війни (1914–1916 рр.): невідомі епізоди про «переддень» війни, російську окупації і не тільки. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 2013. Вип. 4. С. 29–63.

1013. Лебедович І. Полеві духовники Української Галицької Армії. У 45-річчя участи у визвольних змаганнях (матеріяли до історії). Вінніпег, 1963. 325 с.

1014. Левицький К. Історія визвольних змагань галицьких українців з часу світової війни 1914–1918: з ілюстраціями на підставі споминів і документів. Часть 1-2. Львів, 1928. 495 с.

1015. Левицький К. Історія визвольних змагань галицьких українців з часу світової війни 1914–1918: з ілюстраціями на підставі споминів і документів. Часть 3. Львів, Накладом власним, Друкаря ОО. Василіян у Жовкві. 776 с.

1016. Лехнюк Р. Вплив військових конфліктів 1914–1921 років на греко-католицьке парафіяльне духовенство в Галичині. *Науковий щорічник «Історія релігій в Україні»*, 2024. Вип. 34. С. 105–118.

1017. Лехнюк Р. Греко-католицька церква в Галичині у першій чверті ХХ ст.: між інституційним консерватизмом і новочасними викликами. *Науковий щорічник «Історія релігій в Україні». Інститут релігієзнавства – філія Львівського музею історії,* 2015. № 25. С. 350–358.

1018. Лехнюк Р. Дискусії щодо запровадження обов’язкового целібату в греко-католицькій церкві в 1918–1925 роках. *Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія (Соціологія), Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)*, 2025. Вип. № 3 (33). С. 1936–1947.

1019. Лехнюк Р. Постать митрополита Андрея Шептицького в неопублікованих фрагментах «Споминів з мого життя» Олександра Барвінського.

Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність, 2023. Вип. 38. С. 244–248.

1020. Лехнюк Р. Спогади парафіяльних священників як джерело до вивчення національно-політичних дилем греко-католицького духовенства в Галичині кінця XIX – початку XX століття: приклади Олекси Пристая та Филимона Тарнавського. *З історії західноукраїнських земель*, 2024. Вип. 20. С. 34–46.

1021. Лозинська І. Церковна політика російської окупаційної влади в Галичині в роки Першої світової війни. *Дрогобицький краєзнавчий збірник,* 2014. № 17–18. С. 267–274.

1022. Лозинський А. Важка індустрія і транспорт як основа військово-промислового комплексу Австро-Угорської імперії. *Вісник Львівської комерційної акад. Зб. наук. праць. Серія – гуманітарні науки*, 2014. Вип. 12. С. 94–103.

1023. Лозинський А. Військове духовенство в роки Першої світової війни. *Українознавство*, 2017. № 1-2 (62-63). С. 89–97.

1024. Любченко В. Генерал-губернаторство областей Австро-Угорщини, зайнятих поправу війни (1916–1917 рр.). *Проблеми історії України XIX – початку XX ст.: Зб. Наук. пр.,* 2011. Вип. 19. С. 345–368.

1025. Любченко В. Обласний комісаріат Галичини і Буковини (1917–1918 рр.). *Проблеми історії України XIX – початку XX ст*., 2004. № 8. С. 50–72.

1026. Мадей Н. Велеградські з'їзди. *Українське релігієзнавство*, 2002. № 23. С. 74–83.

1027. Мазур О., Баран І., Українська Греко-католицька церква на початку Першої світової війни (1914–1915 рр.). *Вісн. Нац. ун-ту «Львів. Політехніка»*, 2010. Ч. 670. С. 57–64.

1028. Макарчук В. Галицькі москвофіли та австрійський суд: досвід конституційної монархії. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки*, 2016. № 845. С. 474–481.

1029. Марчук В. Греко-католицька Церква у 1914–1923 рр. *Український Історичний Журнал*, 2000. № 6. С. 16–29.

1030. Маслій О. Діяльність Згромадження сестер-мироносиць у 1914–1946 рр. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія: Історичні науки*, 2015. № 5. С. 43–49.

1031. Мизак Н., Яречук А. Два століття служіння богові і нації: УГКЦ на Буковині. Чернівці, 2016. 319 с.

1032. Монолатій І. Цісарська Коломия. 1772–1918: Драма на три дії з життя другого міста Галичини габсбурзької доби. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2010. 312 с.

1033. Мороз В. Тернопільський період о. Бонна 1914–1918. Франц Ксаверій Бонн. «Ревний українець за родовитих українців» [*Місіонери великого Відкуплення, кн. 5*]. Львів: КнигоВИР, 2020. С. 84–99.

1034. Музичка І. Екуменічна діяльність митрополита Андрея Шептицького в Росії в 1914–1917 роках. *Богословія*, 1963. Том XLII. С. 1–39.

1035. Мусаєв К. Принцип сходження від абстрактного до конкретного у філософії та методології. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*, 2010. Вип. 7 (60). С. 193–198.

1036. Назарко І. Йосафат Коциловський, ЧСВВ. Єпископ Перемиський. 1916–1946 рр. Торонто: Видавництво і Друкарня ОО. Василіян 1954. Канада. 51 с.

1037. Ненашева З. Трагическая судьба русского протоиерея Н. Н. Рыжкова – политической жертвы Великой войны. *Первая мировая война и судьбы народов Центральной и Юго-Восточной Европы: очерки истории*. Москва: Институт славяноведения РАН, 2015. С. 469–488.

1038. Новак М. Два світи. Проблема національної ідентифікації Андрея Шептицького в 1865–1914 роках. Львів–Ґданськ: Видавництво «Свічадо» – Видавництво Ґданського університету, 2023. 640 с.

1039. Олійник В. Галицьке вчительство в умовах освітньої політики окупаційної влади російського царизму в період Першої світової війни. *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Овієнка*, 2013. Випуск 6: На пошану професора А. Г. Філінюка. С. 573–580.

1040. Орлевич І. Взаємини митрополита Андрея Шептицького з русофілами наприкінці XIX – на початку XX ст. *Історія релігій в Україні,* 2016. № 26. С. 338–352.

1041. Орлевич І. Галицьке русофільство під час Першої світової війни. *Ювілейний збірник на пошану Степана Гелея / Відп. Редактор Іван Копич, заступник відп. Редактора Андрій Сова. Львів, 2011 (Вісник Львівської комерційної академії. Серія – гуманітарні науки. Вип. 10.).* С. 235–249.

1042. Орлевич І. Львівський Ставропігійський інститут (1914–1925). *Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність,* 2009. № 18. С. 153–169.

1043. Орлевич І. Між духовним пастирством і політикою: о. Іван Костецький в русофільському русі кінця XIX – початку XX століття. *Історія релігій в Україні*, 2010. Кн. І. С. 655.

1044. Павлишин О. З історії впровадження Григоріанського календаря в церковне життя українців: календарна реформа єпископа Григорія Хомишина. *Україна Модерна*, 2002. Том 7. С. 7–68.

1045. Павлишин О. Парафіяльне життя Галицької митрополії Греко-католицької церкви у роки Першої світової війни: повсякдення та кризові явища. *З історії західноукраїнських земель*, 2020. Вип. 16. С. 130–157.

1046. Падура М. Принади «Русского міра» в Галицькому селі. *Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С. З. Ґжицького*, 2015. Том 17, № 4. С. 397–406.

1047. Панфілова Т. Українське греко-католицьке духовенство і церква у формуванні і діяльності структур громадянського суспільства Східної Галичини кінця XIX – початку XX ст. *Історія релігій в Україні*, 2016. № 1. С. 409–423.

1048. Пасіцька О. Митрополит Андрей Шептицький, отець-митрат Тит Войнаровський та українська діаспора у Відні: співпраця в інтересах церкви й народу. *Новітня доба*, 2022. Вип. 10. С. 81–96.

1049. Патрило І. Нарис історії Галицької Провінції ЧСВВ. *Нарис Історії Василіянського Чину Святого Йосафата. Записки ЧСВВ*, 1992. Серія II. Том 48. С. 43–130.

1050. Пашаева Н. Очерки истории русского движения в Галичине XIX–XX вв. Москва: Имперская традиція, 2007. 192 с.

1051. Перемышль 1914-1915. *100 битв, которые изменили мир*. Выпуск 42. Издательство: ООО «Де Агостини», 2011. 32 с.

1052. Петрій І. Характеристика мемуарних джерел до історії побуту Східної Галичини часу Першої світової війни. *Вісник Львівської комерційної академії*, 2010. Вип. 9. С. 30–43.

1053. Петрович І. Галичина під час російської окупації. Серпень 1914–червень 1915 р. Львів: Накладом видавництва «Поліїтьчна Бібліїотека», 1915. 119 с.

1054. Пилипів І. Діяльність єпископів Станиславівської єпархії. *Сумський історико-архівний журнал*, 2011. № XII-XIII. С. 193–199.

1055. Пилипів І. Розвиток адміністративно-територіальної структури Галицької греко-католицької митрополії (1918–1939 рр.). *Вісник Прикарпатського університету. Історія*, 2010. Вип. 18. С. 37–44.

1056. Пилипів І., Делятинський Р. Інститут військових капеланів в Україні (XX-XXI ст.): етапи розвитку та роль у формуванні української нації. *Гілея: науковий вісник*, 2018. Випуск 134. С. 129–134.

1057. Пилипів І., Делятинський Р., Єгрешій О. Станиславівська єпархія (1885–1939 рр.). Життя, присвячене історії. Володимир Грабовецький: вчений, громадський діяч, людина. Редакційна колегія: І. Цепенда, М. Кугутяк. І. Райківський та ін.; відповідальний секретар О. Єгрешій. Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2016. С. 228–270.

1058. Плекан Ю. Греко-католицьке духовенство Станіславівської єпархії – в'язні Талергофського табору (1914–1917 рр.). *Науковий вісник ІФБУ «Добрий Пастир», Богослів'я: Зб. наук. праць,* 2017. Вип. 10–11. С. 293–296.

1059. Плекан Ю. Громадсько-політична та законодавча діяльність греко-католицьких єпископів у представницьких органах Австро-Угорської імперії (кін. XIX – поч. XX ст.). *Науковий вісник Івано-Франківського богословського*

університету УГКЦ «Добрий Пастир». Збірник наукових праць. Богослов'я, 2016. Вип. 9. С. 148–154.

1060. Позняк С. Особливості місіонерної діяльності Російської Православної Церкви в Галичині в роки Першої світової війни. *Проблеми слов'янознавства*, 2003. Вип. 53. С. 68–76.

1061. Предка С. Капелани українських збройних формувань в Галичині 1914–1919 рр. (за матеріалами спогадів польових духівників). *Історія релігій в Україні*, 2016. Ч. 1. С. 472–482.

1062. Реєнт О. Вплив Великої війни 1914–1918 рр. на цивілізаційні процеси в Україні (до 90-річчя початку Першої світової війни). *Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики*, 2004. Число. 11, ч. 2. С. 138–146.

1063. Родом зі Струсова. Розповіді про Цегельських. – За ред. Л. Купчик. Львів-Бетлегем, 2002. 306 с.

1064. Рудович І. Гонім мраки тьмані. *Нива: Місячник посвячений церковним і суспільним справам,* 1916. Ч. 1. С. 49–52.

1065. Рудович І. Еп. Йосиф Боцян як громадський діяч. *Богословія. Науковий тримісячник*, 1927. Т. V. Кн. 2–3. С. 137–142.

1066. Рудович І. Наше духовенство на воєнній еміграції. *Нива. Місячник посвячений церковним і суспільним справам*, 1916. Ч. 6. С. 317–325.

1067. Руснак О. Календарна реформа єпископа Г. Хомишина і Буковина. *Науковий вісник Чернівецького університету*. *Історія*, 2018. № 1 (47), 2018. С. 74–79.

1068. Руснак О. Чернівецький і сучавський деканати греко-католицької церкви у роки душпастирської діяльності владики Г. Хомишина. *Науковий вісник Чернівецького університету. Історія*, 2017. № 2. С. 83–91.

1069. Світлик Н. Культурне життя на Закарпатті напередодні та в роки Першої світової війни. *Русин*, 2015. Ч. 2. С. 196–244.

1070. Сергійчук Г. Митрополит Андрей Шептицький у Москві (До 150-річчя від дня народження). *Схід*, 2015. № 3. С. 68–73.

1071. Середюк В. Реалізація «українського питання» у правовій доктрині Австро-Угорщини напередодні Першої світової війни. *Теорія держави і права*, 2021. № 5. С. 183–189.

1072. Скакун Р. Життя в тіні великого Митрополита: брат Йосиф Ґродський і його спогади. Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2020. 316 с.

1073. Скіра Ю. Лихоліття Першої світової війни як чинник формування досвіду протистояння викликам воєнного часу в монахів Студійського уставу. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки. Серія: Історичні науки,* 2017. № 4 (353). С. 43–48.

1074. Станіславська (Івано-Франківська) єпархія УГКЦ крізь призму століть: історико-релігійний аспект. Наукова монографія. Андрухів І., Лисенко О., Пилипів І. Надвірна: ЗАТ «Надвірнянська друкарня», 2010. 500 с.

1075. Старка В., Копилов С. Повсякденне життя сільського населення Східної Галичини у липні-вересні 1914 р. (за матеріалами україномовної преси). *Східноєвропейський історичний вісник*, 2022. № 25. С. 128–135.

1076. Стародуб А. Російська православна церква у Галичині в період Першої світової війни (1914–1918 роки). *Наукові записки. Збірник праць молодих вчених і аспірантів*, 2010. Т. 21. С. 138–159.

1077. Стичинський І. Свято як елемент повсякденного життя австро-угорських вояків під час Першої світової війни (1914–1918). *Етнічна історія народів Європи*, 2018. Випуск 56. С. 70–73.

1078. Суляк С. Русины в период Первой мировой войны и русской смуты. *Русин*, 2006. С. 46–65.

1079. Суляк С. Талергоф и Терезин: забытый геноцид. *Русин*, 2008. № 3-4 (13–14). С. 69–75.

1080. Сурнін В. Терезин і Талергоф – табори смерті Першої світової війни. *Науковий вісник Ужгородського університету, серія «Історія»*, 2014. Вип. 1 (32). С. 79–89.

1081. Сухий О., Лозинська І. Становище українського населення в Галичині на початку Першої світової війни та репресії австрійської влади. *Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету*, 2010. Вип. XXVIII. С. 151–155.

1082. Тейлор А. Габсбурзька монархія 1809–1918. Історія австрійської імперії та Австро-Угорщини. Львів: ВНТЛ-Класика, 2002. 268 с.

1083. Тинченко Я. Славні Рутенці. Українські полки австро-угорської армії, 1801–1918. Київ: Темпора, 2024. 296 с.

1084. Тутушка А. Вплив російських військових наступів 1914 року у Карпатах на політику щодо національностей в північно-східних комітатах Угорського королівства. *Науковий вісник Ужгородського університету, серія «Історія»*, 2013. Вип. 1 (30). С. 84–91.

1085. Уська У. Календарна реформа 1916 р. та український суспільно-політичний рух у Галичині. *Вісник Львівської комерційної академії*, 2009. Вип. 7. С. 35–42.

1086. Уська У. Українське національне питання у відносинах Австро-Угорщини та Ватикану в роки Першої світової війни. *Вісник Львівського університету*, 2011. Вип. 46. С. 131–151.

1087. Цюцяк Р. Окупаційна політика Російської імперії що до встановлення православної церкви в Галичині 1914 р. *Zbiór raportów naukowych. «Projekty naukowe» (27.02.2015 – 28.02.2015)*. Warszawa: Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour», 2015. С. 5–8.

1088. Цюцяк Р. Становище греко-католицьких монастирів Чину Святого Василія Великого в Галичині 1914–1918 рр. *Карпати: людина, етнос, цивілізація*, 2016. Вип. 6. С. 90–94.

1089. Чернявский С. Россия и Испания в годы Великой войны (1914–1918 гг.). *Иберoамериканские тетради*, 2015. № 2 (8). С. 35–46.

1090. Чорновол І. 199 депутатів Галицького сейму. Львів: Тріада плюс, 2010. 224 с.

1091. Шевченко О. Листування о. Климентія Шептицького та о. Тита Войнаровського (жовтень 1914 – липень 1916 рр.). *Проблеми історії України XIX – початку XX ст.: Зб. наук. пр.*, 2009. Вип. 16. С. 430–439.

1092. Шевченко О. Політична діяльність Тита Войнаровського. Політична діяльність Тита Войнаровського. *Наукові зошити історичного факультету Львівського університету,* 2012–2013. Випуск 13–14. С. 481–492.

1093. Шевченко Ф. Революция в России и Буковина в 1917–1918 годах. *Вопросы истории*, 1947. № 10. С. 65–80.

1094. Як Русь слідами Данила ходила. Спогади про паломництво до Святої Землі під проводом Митрополита Андрея Шептицького. Івано-Франківськ: Видавництво «Апостол», 2015. 176 с.

1095. Ясеницкий Т. Прозелитическая активность Галицкой греко-католической митрополии на канонической территории Российской Православной Церкви в первой четверти XX века. *Церковный историк*, 2019. № 2. С. 8–18.

XI. Дисертації

1096. Баран А. Діяльність депутатів-українців в австрійському парламенті (1897–1918 рр.): історико-правове дослідження. Дис. … канд. юрид. наук: 12.00.01. Львів, 2013. 229 с.

1097. Баран І. Воєнні дії та руйнування на території Східної Галичини (серпень 1914 р. – червень 1915 рр.): дис. … канд. іст. наук.: 20.02.22. Львів, 2010. 240 с.

1098. Басараб В. Державотворча концепція та національно-патріотичні ідеї митрополита Андрея Шептицького: дис. … канд. іст. наук: 07.00.01. Ужгород, 2019. 337 с.

1099. Безпалько У. Інституалізація Католицької церкви Східного обряду в Росії (1901–1917 рр.): дис. … канд. істор. наук: 07.00.02. Тернопіль, 2018. 351 с.

1100. Білас Я. Митрополит Андрей Шептицький і проблеми національно-визвольного руху українців. Автореферат дис. … канд. іст. наук. Спеціальність 09.00.11 – Релігієзнавство. Київ. 2003. 194 с.

1101. Горан Т. Перемишльська єпархія греко-католицької церкви в українському національному русі Галичини (1919–1939 рр.): дис. … канд. іст. наук: 07.00.01. Івано-Франківськ, 2017. 282 с.

1102. Грабець Ю. Діяльність греко-католицького духовенства Східної Галичини у 1918–1939 рр.: дис. … доктора філософії. Тернопіль, 2025. 307 с.

1103. Делятинський Р. Станиславівська єпархія Греко-Католицької церкви в суспільному житті Галичини (1885–1946 рр.): дис. … канд. іст. наук: 07.00.01. Івано-Франківськ, 2017. 390 с.

1104. Забзалюк Д. Душпастирська служба українських військових формацій першої половини ХХ ст.: дис. … канд. іст. наук: 20.02.22. Львів, 2007. 182 с.

1105. Ковбаса В. Культурне і освітнє становище Галичини та Буковини в умовах російської окупації (1914–1917 рр.): дис. … доктора філософії. Тернопіль, 2023. 307 с.

1106. Кураєв О. Український фактор у політиці Німеччини та Австро-Угорщини періоду Першої світової війни: дис. … док. іст. наук.: 07.00.02. Київ, 2006. 358 с.

1107. Пилипів І. Греко-католицька церква в суспільно-політичному житті другої Речі Посполитої (1918–1939 рр.): дис. … доктора історичних наук. Івано-Франківськ, 2011. 489 с.

1108. Прокоп Н. Державно-правові погляди митрополита Андрея Шептицького: дис. … канд. юрид. наук: 12.00.01. Харків, 2017. 186 с.

1109. Турків С. Діяльність сестер Чину Святого Василія Великого у Східній Галичині наприкінці ХХ – у першій половині ХХ століть. Дис. … канд. іст. наук. 07.00.01. Тернопіль, 2020. 297 с.

1110. Шевченко О. Церковна і громадсько-політична діяльність Тита Войнаровського: дис. … канд. іст. наук: 07.00.01. Львів, 2016. 225 с.

XII. Підручники

1111. Бірта Г., Бургу Ю. Методологія і організація наукових досліджень. [текст]: навч. посіб. Київ : «Центр учбової літератури», 2014. 142 с.

1112. Зацерковний В., Тішаєв І., Демидов В. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.

1113. Зашкільняк М. Вступ до методології історії. Львів: ЛОНМІО, 1996. 96 с.

1114. Методологія наукових досліджень [Електронний ресурс]: навчальний посібник для підготовки докторів філософії спеціальностей 161 Хімічні технологія та біоінженерія, 162 Біотехнології та біоінженерія, 163 Біомедична інженерія / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Астрелін І., Косогіна І., Кирій С. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 121 с.

XIII. Художня література

1115. Купчинський Р. Заметіль. І. Курилася доріженька: Повість зі стрілецького життя. Львів: Каменяр, 1991. 175 с.

XIV. Електронні ресурси

1116. Загальна Українська Рада. URL: https://zbruc.eu/node/35893 (Дата звернення: 21.04.2025).

1117. Заснування згромадження. URL: http://zspr.org.ua/history/#1 (Дата звернення: 15.09.2025).

1118. Історичне рішення: УГКЦ в Україні переходить на новий календар. URL: https://ugcc.ua/data/istorychne-rishennya-ugkts-v-ukrayni-perehodyt-na-novyy-kalendar-2056/ (Дата звернення: 24.05.2025).

1119. Кам'янець-Подільський в зоні бойових дій початку Першої світової війни. URL: https://stepanov-69-kam.livejournal.com/1913.html (Дата звернення: 08.01.2024.).

1120. Фото архів УСС УМБ-Стемфорд (UML-Stemford). Авторські фотографії. Угрин-Безгрішний Михайло (М.У.Б.). URL: https://www.legionukrainiansichriflemen.com/DB-Photo-archive/n-4NRHQ6/UML-Collection/i-42gCTkM (Дата звернення: 17.03.2025).

ДОДАТКИ

Додаток А.

Список публікацій здобувача за темою дисертації та відомості про апробацію результатів дисертації

1. Гресько А. Арешти греко-католицького духовенства в Австро-Угорщині на початку Першої світової війни. *З історії західноукраїнських земель*, 2024. Вип. 20. С. 47–61.

DOI: https://doi.org/10.33402/zuz.2024-20-47-61

URL: https://www.inst-ukr.lviv.ua/uk/publications/materials/zahidno-ukr-zemli/?id=1179

2. Гресько А. Громадська та релігійна діяльність греко-католицького духовенства в Чернівецькій губернії (1914–1917 рр.). *Науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис «Галичина», 2023.* № 36. С. 211–222.

DOI: https://doi.org/10.15330/gal.36.211-222

URL: https://journals.pnu.edu.ua/index.php/istgal/article/view/7333

3. Гресько А. Діяльність вікарія Андрія Білецького у Львівській архієпархії Греко-Католицької Церкви в 1914–1917 рр. *Науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис «Галичина»*, 2025. Том 38. С. 139–154.

DOI: https://doi.org/10.15330/gal.38.139-154

URL: https://journals.pnu.edu.ua/index.php/istgal/article/view/9942/9615

4. Гресько А. Звільнення митрополита Андрея Шептицького з російського полону в 1917 р. *Науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис «Галичина»*, 2024. № 37. С. 100–113.

DOI: https://doi.org/10.15330/gal.37.100-113

URL: https://journals.pnu.edu.ua/index.php/istgal/article/view/8641

5. Гресько А. Політика адміністрації Галицько-Буковинського генерал-губернаторства щодо греко-католицького духовенства (1914–1915 рр.). *Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Історія*, 2024. № 59, С. 33–40.

DOI: https://doi.org/10.31861/hj2024.59.33-40

URL: https://www.hj.chnu.edu.ua/hj/article/view/289/289

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

6. Гресько А. Арешт фронтового капелана Івана Фединського російською окупаційною адміністрацією весною 1915 р. *Reimagining the Future: Collaborative Solutions for Global Problems*: Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Internet Conference, October 9-10, 2025. FOP Marenichenko V.V., Dnipro, Ukraine, С. 84, 85.

URL: http://www.wayscience.com/wp-content/uploads/2025/10/Conference-Proceedings-October-9-10-2025.pdf

7. Гресько А. Арешти греко-католицького духовенства в Австро-Угорщині та Російській імперії 1914–1915 рр.: порівняльна характеристика. *Матеріали звітної наукової вебконференції викладачів, докторантів, аспірантів університету за 2023 рік Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 1–5 квітня 2024 р., м. Івано-Франківськ*. Електронне видання. Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2024. С. 56–58.

URL: https://kultart.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/10/zbirnyk-tez-vykladachiv_241018_113741.pdf#page=56

8. Гресько А. Греко-католицька семінарія у Кромержижі (1915 р.). *Захист дисертації доктора філософії: покрокова інструкція*: матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 5 травня – 15 червня 2025 року. Львів – Торунь: Liha-Pres, 2025. С. 18–20.

9. Гресько А. Діяльність генерального вікарія, о. Андрія Білецького в умовах російської окупації Львова (вересень 1914 р. – червень 1915 р.) // *Велика війна в історії людства* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, приуроченої 110-й річниці початку Першої світової війни (м. Тернопіль, 16–17 жовтня 2024 р.). Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2024. С. 182–185.

URL: http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/34829

10. Гресько А. Діяльність Григорія Хомишина на першому етапі Великої війни (серпень 1914 р. – серпень 1915 р.). *Матеріли звітної наукової вебконференції викладачів, докторантів, аспірантів університету за 2024 рік Карпатського національного університету імені Василя Стефаника*, 24 – 28 березня 2025 р. м. Івано-Франківськ. Електронне видання. Івано-Франківськ, 2025. С. 57–59.

11. Гресько А. Контакти Андрея Шептицького та Дмитра Вітовського під час Першої світової війни (1914–1918 рр.). *На перетині епох. Перша світова війна: феноменологія, геополітичні та гуманітарні наслідки, історична пам'ять.* Міжнародна наукова конференція, присвячена 110-й річниці початку Великої війни 1914-1918 рр., (Чернівці, 27-28 вересня 2024 р.) Матеріали і тези доповідей / Наук. ред. О. В. Добржанський. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2024. С. 53–55.

URL:http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?C21COM=2&I21DBN=ELIB&P21DBN=ELIB&Image_file_name=book/0018212.pdf&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=0

12. Гресько А. Матеріали з історії освітньої та опікунської діяльності УГКЦ в межах Чернівецької губернії (1916–1917 рр.) у фондах Державного архіву Івано-Франківської області. *Матеріали звітної наукової вебконференції викладачів, докторантів, аспірантів університету за 2022 рік Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника*, 3–7 квітня 2023 р., м. Івано-Франківськ. Електронне видання. Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2023. С. 124–126.

URL: https://nauka.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/122/2023/08/2023-tezy-vyk-1.pdf#page=124

13. Гресько А. Матеріали з історії УГКЦ в межах Чернівецької губернії (1916–1917 рр.) у фондах Державного архіву Івано-Франківської області: джерелознавчий аналіз. *Теоретичні та практичні дослідження в галузі гуманітарних і природничих наук*. Матеріали науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 24-25 лютого 2023 р.). – Одеса: Видавництво «Молодий вчений», 2023. С. 43–47.

URL:https://molodyivchenyi.ua/omp/index.php/conference/catalog/view/25/490/1026-1

14. Гресько А. Переговори протоігумена ЧСВВ Платоніда Філяса з представниками греко-католицького духовенства на Закарпатті з метою евакуації братії ЧСВВ з Королівства Галичини і Володимирії в 1914 р. *Modern Movement of Science*: Proceedings of the 17th International Scientific and Practical Internet Conference, October 16-17, 2025. FOP Marenichenko V.V., Dnipro, Ukraine, C. 85, 86.

URL: http://www.wayscience.com/wp-content/uploads/2025/10/Conference-Proceedings-October-16-17-2025.pdf

15. Гресько А. Роль греко-католицького духовенства у політиці австро-угорського уряду стосовно військових поховань (на матеріалах офіційних вісників Галицької митрополії ГКЦ (1914–1918 рр.). *Актуальні дослідження суспільних наук*: матеріали XI Всеукр. наук. конф. (м. Умань, 28 бер. 2025 р.) / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, Черкаський нац. ун-т імені Богдана Хмельницького [та ін.] ; [голов. ред. А. Л. Бержанір; редкол: Я. М. Балановський, В. І. Пархета]. Умань: Візарі, 2025. С. 184–188.

URL:https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2025-04/Матеріали%20конф.%20-%203БІРНИК%20-%202025.pdf

Праці, які додатково відображають результати дослідження

16. Гресько А. Можливості організації навчання та допомоги дітям у воєнних умовах (на прикладі діяльності священнослужителів у західних повітах Чернівецької губернії). *ІСТОРИКО-КРАЄЗНАВЧА ДІЯЛЬНІСТЬ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ*. Збірник тез доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Івано-Франківськ, 18 травня 2023 р.) / За наук. ред. М. Ю Косила і А. З. Королька. Івано-Франківськ : Симфонія Форте, 2023. С. 92–96.

URL: https://kiu.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/56/2023/12/materialy-zbirnyka-konferentsii-istoryko-kraieznavcha-diialnist-u-zakladakh-osvity-v-umovakh-nush.-m.-ivano-frankivsk.-18.05.2023-r.-maket.pdf

Апробація результатів дослідження була здійснена під час презентації і виступів на щорічних звітно-наукових конференціях викладачів, докторантів, аспірантів, та студентів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника за 2022–2024 рр. Результати авторських напрацювань були оприлюднені під час виступів на конференціях: Науково-практичної конференції «Теоретичні та практичні дослідження в галузі гуманітарних і природничих наук» (м. Запоріжжя, 24-25 лютого 2023 р.); Всеукраїнської науково-практичної конференції «Історико-краєзнавча діяльність у закладах вищої освіти в умовах Нової Української Школи» (м. Івано-Франківськ, 18 травня 2023 р.); Міжнародної науково-практичної конференції, приуроченої 110-й річниці початку Першої світової війни «Велика війна в історії людства» (м. Тернопіль, 16–17 жовтня 2024 р.); Міжнародної наукової конференції, присвячена 110-й річниці початку Великої війни 1914–1918 рр., «На перетині епох. Перша світова війна: феноменологія, геополітичні та гуманітарні наслідки, історична пам’ять» (Чернівці, 27–28 вересня 2024 р.); XI Всеукраїнської наукової конференції «Актуальні дослідження суспільних наук» (м. Умань, 28 березня 2025 р.); 1st International Scientific and Practical Internet Conference «*Reimagining the Future: Collaborative Solutions for Global Problems*» (Дніпро, 9–10 жовтня 2025 р.); 17th International Scientific and Practical Internet Conference «*Modern Movement of Science*» (Дніпро, 16–17 жовтня 2025 р.). Окрім цього частина результатів роботи була опублікована у збірнику матеріалів всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Захист дисертації доктора філософії: покрокова інструкція» (5 травня – 15 червня 2025 р.).

Додаток Б.

Львівська архієпархія. Хіротонія.

№	П. І. Б Священнослужителя	ПІБ архієрея	Місце і час
1	Боднар Алексій (Олекса)	Архієпископ Й. Теодорович у співслужінні з вікарієм А. Білецьким.	Між лютим і жовтнем 1916 р.
2	Донарович Константин	Архієпископ Й. Теодорович у співслужінні з вікарієм А. Білецьким.	Між лютим і жовтнем 1916 р.
3	Ільницкий Занкович Тадей	Архієпископ Й. Теодорович у співслужінні з вікарієм А. Білецьким.	Між лютим і жовтнем 1916 р.
4	Лотоцкий Амврозій	Архієпископ Й. Теодорович у співслужінні з вікарієм А. Білецьким.	Між лютим і жовтнем 1916 р.
5	Міхур Данило	Архієпископ Й. Теодорович у співслужінні з вікарієм А. Білецьким.	Між лютим і жовтнем 1916 р.
6	Василів Стефан	Архієпископ Й. Теодорович у співслужінні з вікарієм А. Білецьким.	Між лютим і жовтнем 1916 р.
7	Кіт Михайло	Архієпископ Й. Теодорович у співслужінні з вікарієм А. Білецьким.	Між лютим і жовтнем 1916 р.
8	Крук Іван	Архієпископ Й. Теодорович у співслужінні з вікарієм А. Білецьким.	Між лютим і жовтнем 1916 р.
9	Набережний Іван	Архієпископ Й. Теодорович у співслужінні з вікарієм А. Білецьким.	Між лютим і жовтнем 1916 р.
10	Олійник Павло	Архієпископ Й. Теодорович у співслужінні з вікарієм А. Білецьким.	Між лютим і жовтнем 1916 р.
11	Осташевский Йосиф	Архієпископ Й. Теодорович у співслужінні з вікарієм А. Білецьким.	Між лютим і жовтнем 1916 р.
12	Строцкий Корнило	Архієпископ Й. Теодорович у співслужінні з вікарієм А. Білецьким.	Між лютим і жовтнем 1916 р.
13	Чернеґа Михайло	Архієпископ Й. Теодорович у співслужінні з вікарієм А. Білецьким.	Між лютим і жовтнем 1916 р.
14	Комар Стефан	Архієпископ Й. Теодорович у співслужінні з вікарієм А. Білецьким.	Між лютим і жовтнем 1916 р.
15	Радомський Антін	Архієпископ Й. Теодорович у співслужінні з вікарієм А. Білецьким.	Між лютим і жовтнем 1916 р.
16	Бучиньский Йосиф	Архієпископ Й. Теодорович у співслужінні з вікарієм А. Білецьким.	Березень 1917 р.
17	Дзедзик Петро	Архієпископ Й. Теодорович у співслужінні з вікарієм А. Білецьким.	Березень 1917 р.
18	Дрелик Василь	Архієпископ Й. Теодорович у співслужінні з вікарієм А. Білецьким.	Березень 1917 р.

19	Підгорецкий Антін	Архієпископ Й. Теодорович у співслужінні з вікарієм А. Білецьким.	Березень 1917 р.
20	Сеньчук Онуфрій	Архієпископ Й. Теодорович у співслужінні з вікарієм А. Білецьким.	Березень 1917 р.
21	Костюк Іван	Архієпископ Й. Теодорович у співслужінні з вікарієм А. Білецьким.	Березень 1917 р.
22	Заторский Йосиф	Архієпископ Й. Теодорович у співслужінні з вікарієм А. Білецьким.	Листопад (?) 1917 р.
23	Йосиф Сліпий	Митрополит Андрей Шептицький.	30 вересня 1917 р.
24	Кирилюк Василій	Митрополит А. Шептицький	Листопад (?) 1917 р.
25	Білас Михайло	Митрополит А. Шептицький	Листопад (?) 1917 р.
26	Клебан Петро	Митрополит А. Шептицький	Листопад (?) 1917 р.
27	Пясецкий Николай	Митрополит А. Шептицький	Листопад (?) 1917 р.
28	Лобович Стефан Роман	Митрополит А. Шептицький	Листопад (?) 1917 р.
29	Була Теодор	Митрополит А. Шептицький	Листопад (?) 1917 р.
30	Каштанюк Тифон Антоній	Митрополит А. Шептицький	Листопад (?) 1917 р.
31	Кучкуда Йосиф	Митрополит А. Шептицький	Листопад (?) 1917 р.
32	Музичка Григорій	Митрополит А. Шептицький	Листопад (?) 1917 р.
33	Тріска Йосиф	Митрополит А. Шептицький	Листопад (?) 1917 р.
34	Фицалович Юліян	Митрополит А. Шептицький	Листопад (?) 1917 р.
35	Хлипавка Василій	Митрополит А. Шептицький	Листопад (?) 1917 р.
36	Джудиньский Павло	Митрополит А. Шептицький	Листопад (?) 1917 р.
37	Демчук Володимир	Митрополит А. Шептицький	Листопад (?) 1917 р.
38	Іванишин Софрон	Митрополит А. Шептицький	Листопад (?) 1917 р.
39	Кузьмак Маріян	Митрополит А. Шептицький	Листопад (?) 1917 р.
40	Івахів Петро	Митрополит А. Шептицький	Листопад (?) 1917 р.
41	Балько Володимир	Митрополит А. Шептицький	Грудень (?) 1917 р.
42	Коверко Максимиліян	Митрополит А. Шептицький	Грудень (?) 1917 р.
43	Пасїка Іван	Митрополит А. Шептицький	Грудень (?) 1917 р.
44	Палажій Лука	Митрополит А. Шептицький	Грудень (?) 1917 р.
45	Пелехатий Петро	Митрополит А. Шептицький	Грудень (?) 1917 р.
46	Семків Лука	Митрополит А. Шептицький	Грудень (?) 1917 р.
47	Антонишин Михайло	Митрополит А. Шептицький	Травень 1918 р.
48	Височаньский Роман	Митрополит А. Шептицький	Травень 1918 р.
49	Жук Іван	Митрополит А. Шептицький	Травень 1918 р.

50	Залєский Михайло	Митрополит А. Шептицький	Травень 1918 р.
51	Киндїй Николай	Митрополит А. Шептицький	Травень 1918 р.
52	Лопатиньский Стефан	Митрополит А. Шептицький	Травень 1918 р.
53	Нагурский Іван	Митрополит А. Шептицький	Травень 1918 р.
54	Паланиця Дмитро	Митрополит А. Шептицький	Травень 1918 р.
55	Прицик Дмитро	Митрополит А. Шептицький	Травень 1918 р.
56	Рубель Роман	Митрополит А. Шептицький	Травень 1918 р.
57	Цурковский Евстахій Богдан	Митрополит А. Шептицький	Між липнем 1918 р. і січнем 1919 р.
58	Лїщиньский Николай	Митрополит А. Шептицький	Між липнем 1918 р. і січнем 1919 р.
59	Федорук Антін	Митрополит А. Шептицький	Між липнем 1918 р. і січнем 1919 р.
60	Сабат Алекс. Роман	Митрополит А. Шептицький	Між липнем 1918 р. і січнем 1919 р.
61	Левицкий Володимир	Митрополит А. Шептицький	Між липнем 1918 р. і січнем 1919 р.
62	Фреїшин Николай	Митрополит А. Шептицький	Між липнем 1918 р. і січнем 1919 р.
63	Микитюк Григорий	Митрополит А. Шептицький	Між липнем 1918 р. і січнем 1919 р.
64	Дудикевич Григорий	Митрополит А. Шептицький	Між липнем 1918 р. і січнем 1919 р.
65	Горникевич Теофіль	Митрополит А. Шептицький	Між липнем 1918 р. і січнем 1919 р.
66	Кравчук Михайло	Митрополит А. Шептицький	Між липнем 1918 р. і січнем 1919 р.

Джерела: [380, с. 2, 3; 586, с. 152; 587, с. 162; 588, с. 74; 719, с. 37; 736, с. 79; 759, с. 65; 767, с. 44; 772, с. 73; 795, с. 102; 801, с. 64;]

Додаток Б.1

Львівська архієпархія. Некролог.

№	Священнослужитель	Посада	Дата
1	О. Алиськевич (Алиськевичъ) Антоній (Антоний)	Парох у с. Добровляни (Добровляны), до війни – Доброводи.	5 серпня 1914 р.
2	О. Курбас (Курбасъ) Николай	Парох у с. Ілемня (Илемє), декан Долинського деканату, судовий радник Львівської архієпархії.	10 серпня 1914 р.
3	О. Березовский (Березовскій) Роман (Романъ) Ярославъ	Парох у с. Протеси (Протесы), комісар орд. шкільного в деканаті Журавно для повіту Жидачів.	12 вересня 1914 р. страчений через повішання у м. Мукачево згідно вироку воєнного суду по обвинуваченню у шпигунстві.
4	О. Сохацкий (Сохацкій) Іван (Іоанъ)	Парох у с. Стоянів (Стояновъ), радник митрополичої консисторії, пресвітер ювелят (до війни – декан Радехівського деканату).	Між 10 серпня 1914 р. і 1 січня 1915 р. помер (можливо вбитий) у Львові після арешту і етапування на львівський вокзал.
5	О. Яримович (Яримовичъ) Константин (Константинъ)	Парох у парафії Св. Апостолів Петра і Павла на Личаківському передмісті м. Львів, катехит при народній чоловічій школі ім. Зіморовича і жіночій ім. Св. Зофії у Львові, комісар фонду для вдів і сиріт по священниках у Львівському деканаті.	Квітень 1915 р.
6	О. Копертинський (Копертиньскій) Ізидор (Изидоръ)	Парох у м. Перемишляни, комісар орд. шкільного в Перемишлянському деканаті для повіту Перемишляни.	Між 10 серпня 1914 р. і 22 липня 1915 р.
7	О. Стрільбицкий (Стрѣльбицій) Николай	Парох у с. Івано-Франкове (Янів, Яновъ), комісар орд. шкільного в Янівському деканаті для Городоцького повіту.	Між 10 серпня 1914 р. і 22 липня 1915 р.
8	О. Курбас (Курбасъ) Филип (Филипъ)	Парох у м. Скалат (Скалатъ), пресвітер ювелят.	Між 10 серпня 1914 р. і 22 липня 1915 р.
9	О. Гутковский (Гутковскій) Антін (Антоній)	Парох у с. Залізці (Залозцѣ, Старі Залізці).	Між 10 серпня 1914 р. і 22 липня 1915 р.
10	О. Снїжиньский (Снѣжиньскій) Клявдій	Парох у с. Синьків (Синьковъ).	Між 10 серпня 1914 р. і 22 липня 1915 р.
11	О. Давидович Ізидор	Парох у м. Радехів (Ралеховъ), комісар	Між 10 серпня 1914 р. і

		деканального фонду для вдів і сиріт по священниках у Радехові.	22 липня 1915 р.
12	О. Біневич (Бѣневичъ) Теодор (Теодоръ)	Парох у м. Бузьк (Бускъ), судовий радник у Львівській архієпархії, комісар орд. шкільного в деканаті Бузьк для повітів Золочів та Кам'янка.	Між 10 серпня 1914 р. і 22 липня 1915 р.
13	О. Дорожиньский (Дорожиньскій) Володислав (Володиславъ)	Парох у с. Мізунь (Мизунь), радник митрополичої консисторії у Львові, пресвітер ювелят.	Між 10 серпня 1914 р. і 22 липня 1915 р.
14	О. Гучковский (Гучковскій) Ілярий (Илярій)	Парох у с. Скнилів (Скниловъ).	Між 10 серпня 1914 р. і 22 липня 1915 р.
15	О. Гаранюк (Гаранюкъ) Петро (Петръ)	Парох у с. Осталовичі (ОсталовичѢ).	Між 10 серпня 1914 р. і 22 липня 1915 р.
16	О. Строцкий (Строцкій) Теодозий (Теодозій)	Парох у с. Верхнє Синьовиднє (Синеводско вижне).	Між 10 серпня 1914 р. і 22 липня 1915 р.
17	О. Іллашевич (Иллашевичь) Віктор (Викторъ)	Парох у с. Соколівка (Соколовка), пресвітер ювелят.	Між 10 серпня 1914 р. і 22 липня 1915 р.
18	О. Залозецький (Залозецкій) Василь (Василій)	Парох у с. Гірне (Горне), пресвітер ювелят.	Між 10 серпня 1914 р. і 22 липня 1915 р.
19	О. Бачиньский (Бачиньскій) Юлїян (Юліянъ)	Парох у с. Васючин (Васючинъ).	Між 10 серпня 1914 р. і 22 липня 1915 р.
20	О. Янович (Яновичь) Ілярий (Илярій)	Парох у с. Хотінь (Хотинь).	Між 10 серпня 1914 р. і 22 липня 1915 р.
21	О. Тарнавский (Тарнавскій) Емілїян (Емиліянъ)	Парох у с. Куликів (Куликовъ).	Між 10 серпня 1914 р. і 22 липня 1915 р.
22	О. Бородайкевич (Бородайкевичь) Дометий (Дометій)	Парох у с. Раків (Раковъ).	Між 10 серпня 1914 р. і 22 липня 1915 р.
23	О. Петрович (Петровичь) Емілїян (Емиліянъ)	Парох у с. Орявчик (Оравчикъ).	Між 10 серпня 1914 р. і 22 липня 1915 р. в Угорщині.
24	О. Федусевич (Федусевичь) Юлїян (Юліянъ)	Проф. релігії в м. Стрий, радник митрополичої консисторії.	Між 10 серпня 1914 р. і 1 жовтня 1915 р.
25	О. Декальский (Декальскій) Андрій (Андрей)	Парох у с. Балучин (Балучинъ).	Між 10 серпня 1914 р. і 1 жовтня 1915 р.

26	О. Кмицикевич (Кмицикевичь) Іван (Іоанъ)	Парох у с. Банюнин (Банюнинъ), пресвітер ювелят.	Між 10 серпня 1914 р. і 1 жовтня 1915 р.
27	О. Леонтович (Леонтовичь) Теодор (Теодоръ)	Парох у с. Чехова (Чехи).	Між 10 серпня 1914 р. і 1 жовтня 1915 р.
28	О. Шенкирик (Шенкирикъ) Володимир (Володимиръ)	Парох у с. Боків (Боковъ).	Між 10 серпня 1914 р. і 1 жовтня 1915 р.
29	О. Тиндюк (Тиндюкъ) Михаїл (Михаилъ)	Парох у с. Ялинкувате (Яленковате).	Між 10 серпня 1914 р. і 1 жовтня 1915 р. у Талергофі.
30	О. Щуровский (Щуровскій) Дезидерий (Дезидерій)	Парох у с. Женів (Женѣвъ) (до війни – парох у Нінові Долішньому).	Між 10 серпня 1914 р. і 1 жовтня 1915 р.
31	О. Соболта Тома	Парох у с. Липовиця.	Між 10 серпня 1914 р. і 1 жовтня 1915 р.
32	О. Березовский (Березовскій) Симеон (Симеонъ)	Парох у с. Добростани (Добростаны).	Між 10 серпня 1914 р. і 1 жовтня 1915 р.
33	О. Войтович (Войтовичь) Лука	Парох у с. Лопатин (Лопатинъ), комісар орд. шкільного в деканаті Лопатин для повіту Радехів.	Між 10 серпня 1914 р. і 1 жовтня 1915 р.
34	О. Чумак (Чумакъ) Петро (Петръ)	Парох в у с. Озеряни, (Озѣряны), декан Зборівського деканату.	Між 10 серпня 1914 р. і 1 жовтня 1915 р.
35	О. Коломиєц (Коломыєць) Володислав (Володиславъ)	Парох у с. Ліщини (Лѣщинъ).	Між 10 серпня 1914 р. і 1 жовтня 1915 р.
36	О. Бакович (Баковичь) Іван (Іоанъ)	Парох у с. Лисиничі (Лѣсеничѣ), радник суду у Львівській архієпархії.	Між 10 серпня 1914 р. і 1 жовтня 1915 р. у Талергофі.
37	О. Дзерович (Дзеровичь) Мелетій	Парох у с. Братківці (Братковцѣ).	Між 10 серпня 1914 р. і 1 жовтня 1915 р.
38	О. Пилипець Андрій (Андрей)	Парох у Соколівці (Соколовка), (до війни – завідувач у с. Борусів).	Між 10 серпня 1914 р. і 1 жовтня 1915 р.
39	О. Лох (Лохъ) Йосиф (Іосифъ)	Завідатель у Заболотцях (Заболотцѣ), (до війни – сотрудник у Журавно, катехит при 4-класній народній жіночій школі у Журавно).	Між 10 серпня 1914 р. і 1 жовтня 1915 р.
40	О. Левицький (Левицкій) Володимир (Володимиръ)	Парох у Рогачині (Рогачинъ).	Між 10 серпня 1914 р. і 1 жовтня 1915 р.
41	О. Зарицкий (Зарицкій) Климентий (Климентій)	Пенсіонований парох у Стриївці (Стіѣвка), пресвітер ювелят.	Між 10 серпня 1914 р. і 1 жовтня 1915 р.

42	О. Філіповский (Филиповскій) Аполінадий (Аполинарій)	Парох у с. Підкамінь (Подкамѣнь).	20 лютого 1915 р. у Талергофі.
43	О. Маркевич (Маркевичь) Іван (Іоанъ)	Парох у с. Берлоги.	8 березня 1915 р., у Перемишльському шпиталі, збожеволів під час етапування між Хировом і Перемишлем.
44	О. Соболта (Саболта) Модест (Модестъ)	Парох у с. Ілів (Иловъ). З початку війни – капелан при 77-му полку піхоти.	4 або 5 квітня 1915 р. через тиф у воєнному шпиталі, м. Гомонна, (імовірно м. Гуменне (Humenné) в межах сучасної Словаччини.
45	О. Сірко (Сѣрко) Іван (Іоанъ)	Парох у с. Ішків (Ищковъ).	8 квітня 1915 р. у Талергофі.
46	О. Герасимович (Герасимовичь, Harasymowicz) Jacobus Іван (Іоанъ, Joannes)	ЧСВВ. До війни – священник на місії в Америці. Після початку війни – парох у с. Тур'я (Турє).	11 липня 1915 р.
47	О. Кузів (Кузѣвъ, Kuziv) Орест (Орестѣ, Orestus)	ЧСВВ. Монах при монастирі Св. Іоана Хрестителя у Краснопущі.	25 вересня 1915 р.
48	О. Левицкий (Левицкій) Северин (Северинъ)	Парох у с. Мармузовичі (Фирлѣвка), комісар орд. шкільного в деканаті Глиняни для Перемишлянського повіту.	13 грудня 1915 р.
49	О. Підлїсецкий (Підлїсецький) Яків (Яков)	Парох у с. Добряни (Добряны).	27 січня 1916 р.
50	О. Третяк (Третякъ) Григорій	Парох у с. Угринів (Угриновъ Середный).	9 лютого 1916 р.
51	О. Филипович (Филиповичь) Юліян (Юліанъ)	Парох у с. Дуб'є (Дубє), пресвітер ювелят.	31 березня 1916 р.
52	О. Кульчицький (Кульчицкий) Павло	Парох у с. Дунаєві (Дунаѣвъ).	Березень 1916 р.
53	О. Боднар (Боднаръ) Гавриїл (Гавріилъ)	Парох у с. Світанок (Свистільниках, Свистѣльники).	27 квітня 1916 р. у Свистільниках.
54	О. Питлик (Питликъ) Стефан (Стефанъ)	Парох у с. Сілець (Сільці-Беньків, Сѣлець-Беньковъ). Після знищення церкви внаслідок війни тимчасово священнодіяв у Кривому, Козлівський деканат.	1 травня 1916 р.

55	О. Весоловский (Весоловскій) Николай (Никола)	Завідатель у с. Тустань.	1 або 3 травня 1916 р. у Чернівцях.
56	О. Бородиєвич (Бородієвичь) Осип (Йосиф, Іосифъ)	Парох у с. Драганівка (Драгановка).	12 травня 1916 р. у Дем'янові коло Галича через плямистий тиф.
57	О. Мартинюк (Мартинюкъ, Martyniuk) Антін (Антоній, Antonius) Андрей (Andreas)	ЧСВВ. Містоігумен Монастиря Св. Онуфрія у Львові.	17 травня 1917 р. у Крехові.
58	О. Созанський (Созаньский) Іван (Іоанъ)	Парох у с. Черче.	26 червня 1916 р.
59	О. Рожанський (Рожаньскій) Володимир (Володимиръ)	Парох у с. Гряда.	18 липня 1916 р. у Гряді після хвороби.
60	О. Чекалюк (Чекалюкъ) Петро	Парох у с. Солуків (Солуковъ).	15 серпня 1916 р.
61	О. Медвецкий (Медвецкій) Созонт (Созонтъ)	Парох у с. Хоросно.	2 жовтня 1916 р. після хвороби.
62	О. Яремко Димитрій	Радник митрополичої консисторії і митрополичого дисциплінарного суду в справах подружніх та інстанційних у Львівській архієпархії та Станиславівській єпархії, віцеректор львівської духовної семінарії, м. Львів.	3 жовтня 1916 р., Воронеж.
63	О. Стоцкий (Стоцький, Стоцкій) Іван (Іоанъ)	Парох у с. Оглядів (Оглядовъ).	5 жовтня 1916 р. у Корчині або Оглядові після хвороби.
64	О. Бобикевич (Бобикевичь) Христофор (Христофоръ)	Парох у с. Малі Дідушинці (Дѣдушинцѣ мали), пресвітер ювелят.	9 жовтня 1916 р.
65	О. Небиловець (Небыловець) Василь (Василій)	Парох у с. Перегінськ (Перегиньско).	18 жовтня 1916 р.
66	О. Калиньский (Калиньскій) Іван (Іоанъ)	Парох у с. Ямельниця (Ямельниця).	21 листопада 1916 р.
67	О. Карпович (Карповичь) Лонгин (Лонгинъ, Longinus, Lawrentius)	Ієромонах ЧСВВ. Завідувач у с. Голубиця.	29 листопада 1916 р. Підгірці.
68	О. Василик (Василикъ) Теодор (Теодоръ)	Парох у с. Гузіїв (Гозѣѣвъ). До війни – референт еміграційний в Болехівському деканаті.	13 грудня 1916 р.
69	О. Білинський	Парох у с. Зарваниця, почесний радник	Помер у середині

	(Билиньскій) Петро	митрополичої консисторії.	грудня 1916 р.
70	О. Ярема Теодор (Теодот, Теодатъ Богдан)	Парох у с. Болехів (Болеховъ), польовий капелан, комісар орд. шкільного в деканаті Болехів для Долинського повіту.	25 грудня 1916 р. при виконанні у Mährisch Schönberg (тепер Шумперк (Šumperk), Чехія).
71	О. Мартинець Йосиф (Іосифъ)	Парох у Цуцилові, (Цуциловцѣ), декан Жидачівського деканату.	17 січня 1917 р.
72	О. Гримала (Ґжимала) Кобилянський (Кобыляньскій) Йосиф (Иосиф, Іосифъ)	Схоластик греко-католицької митрополичої капітули, м. Львів.	26 січня 1917 р. Львів.
73	О. Гутковский (Ґутковський, Гутковскій) Теофіль (Теофиль)	Парох у с. Ясенові (Ясеновъ), декан деканату Підкамінь.	5 лютого 1917 р. Львів.
74	О. Скородинський (Скородиньский, Скородиньскій Skorodynski) Михайло (Михаилъ)	Парох у с. Підмихайля (Подмихайлє), Калуський повіт.	24 лютого 1917 р. Відень.
75	О. Згарский (Згарскій) Северин (Северинъ)	Капелан. До війни – пенсіонований капелан, Львівська архієпархія.	19 квітня 1917 р., Львів.
76	О. Концевич (Концевичь) Тадей	Парох у Мильному (Мильно).	22 травня 1917 р., Плетеничі.
77	О. Дудикевич (Дуцикевич, Дудикевичь) Корнилій (Корнило)	Парох у с. Кропивник (Кропивникъ), радник митрополичої консисторії.	26 травня 1917 р. внаслідок хвороби серця.
78	О. Воєвідка (Воєвудка) Іван (Іоанъ)	Парох у с. Бачів, (Бачѣвъ-Подусѣль).	30 червня 1917 р.
79	О. Продзевич (Продзевичь, Продаєвич) Іван (Іоанъ)	Парох у с. Вериня (Веринъ), пресвітер ювелят.	14 вересня 1917 р.
80	О. Петрушевич (Петрушевичь) Володимир (Володимиръ)	Парох у м. Калуш, комісар орд. шкільного в деканаті Калуш для повіту Калуш.	15 вересня 1917 р. у Калуші після хвороби.
81	О. Фолис (Фолисъ) Йосиф (Іосифъ)	Парох у Скнилові, посол виборчого округу № 64 до Державної Ради у Відні.	Вночі з 8 на 9 жовтня 1917 р. у віденському шпиталі внаслідок операції щодо подолання хвороби шлунка.

82	О. Бабій (Бабѣй) Йосиф (Іосифъ)	Парох у с. Церковна, комісар орд. шкільного в деканаті Болехів для повіту Долина.	12 листопада 1917 р.
83	О. Ганкевич (Ганкевичь) Валєріян (Валэрыян, Валєріянъ)	На початку війни – парох у с. Довге, Теребовлянський деканат. На момент смерті – парох у с. Деренівка (Деренѣвка).	13 листопада 1917 р. у Деренівці.
84	О. Кордуба Теофиль Мечислав (Мечиславъ)	Парох у с. Куряни (Куряны).	18 листопада 1917 р.
85	О. Зарицкий (Зарицкій) Алексїй (Алексей)	Парох у с. Велика Тур'я (Туря велика), пресвітер ювелят.	3 грудня 1917 р.
86	О. Зарицкий (Зарицкій) Онуфрій	Парох у с. Новому Селі, комісар орд. шкільного в деканаті Нове село для Збаразького повіту.	16 грудня 1917 р.
87	О. Борачок (Борачокъ) Юлїян (Юліянъ)	Парох у с. Ілавче (Илавче).	29 грудня 1917 р.
88	О. Луцик (Луцыкъ) Ювиналь (Ювеналь)	Парох у с. Гнила Пізнанка (Пізанка, Познанка гнила), пресвітер ювелят.	10 січня 1918 р.
89	О. Ґелитович (Ґелитовичь) Михайло (Михаилъ)	Парох у с. Великий Любінь (Любѣнь вел.), пресвітер ювелят (до війни – пенсіонований пресвітер).	18 січня 1918 р. у Самборі.
90	О. Роснецький (Роснецкий, Роснецкій) Ярослав (Ярославъ)	Парох у с. Нижній Струтинь (Струтинъ нижный), (до війни – сотрудник у с. Якторів).	28 січня 1918 р.
91	О. Кулицкий (Кулицкій, Куліцкий) Іван (Іоанъ)	Радник митрополичої консисторії, Парох у с. Мала Лука (Лука Мала), (до війни – настоятель деканату Грималів).	8 лютого 1918 р., Лука Мала.
92	О. Дольницкий (Дольницкій, Дельницький) Ємилїян (Емиліянъ, Емілїян)	Парох у с. Баворів (Баворовъ), комісар орд. шкільного в деканаті Микулинці для повіту Тернопіль.	21 лютого 1918 р., Оренбург.
93	О. Гураль Теодор (Теодоръ)	Парох у с. Якимів (Якимовъ).	20 березня 1918 р.
94	О. Телїховский (Теолиховскій) Теофіль (Теофиль)	Парох у с. Бурштин (Бурштинъ), пресвітер ювелят.	14 квітня 1918 р.
95	О. Кекиш (Кекишъ, Кекіш) Тимотей	Парох у с. Дусанів (Дусановъ).	11 травня 1918 р.
96	О. Вербицкий (Вербицкій) Ємилїян (Емиліянъ, Еміліян)	Парох у с. Хмелиська (Хмелиска).	20 травня, похорон 23 травня 1918 р.
97	О. Курманович (Курмановичь) Юлїян	Радник митрополичої консисторії, Сотрудник у с. Заруддя (Зарудє).	22 травня 1918 р., Станиславів.
98	О. Сапрука Григорий	Завідувач парафії у с. Перегінськ (Перегиньско),	14 липня 1918 р.

	(Григорій)	катехит при 4-класній народній жіночій школі у Перегінську, комісар орд. шкільного в деканаті Перегінськ для повіту Долина.	
99	О. Пакіж (Пакѣшь) Мартин (Мартинъ)	Преміяльний кришоланин, радник і референт митрополичої консисторії, таємний пралат і капелян Папи Римського, радник папської комісії з ревізій церковних книг, радник митрополичого суду дисциплінарного, подружніх справ та інстанційного, завідувач Товариства «Пріют для вдов і сирот», член «Народного Дому», м. Львів.	16 липня, похорон – 19 липня 1918 р., Честині.
100	О. Павлусевич (Павлусевичь) Йоан (Іоанъ)	Парох у с. Войнилів (Войниловъ), комісар орд. шкільного в деканаті Войнилів для повіту Калуш.	25 серпня 1918 р.
101	О. Могильницкий (Могильницкій) Теодор (Теодоръ)	Парох у с. Підмонастир, (Подмонастырь).	19 вересня 1918 р.
102	О. Королюк (Королюкъ) Іван (Йоан, Іоанъ)	Парох у с. Чемеринці (Чемеринцѣ), декан Унівського деканату, комісар фонду для вдів і сиріт по священниках у деканаті Унів.	22 вересня 1918 р.
103	О. Гузар (Ґузаръ) Евгеній	Радник митрополичої консисторії, проф. релігії чоловічої вчительської семінарії у м. Львів, комісар орд. для міських шкіл у Львові.	29 вересня, похорон – 2 жовтня 1918 р., Львів.
104	О. Тарнавский (Тарнавскій) Емиліян (Емиліянъ)	Парох у с. Барилів (Барыловъ).	25 вересня 1918 р.
105	О. Сироїчковский (Сыроичковскій) Юлїян (Юліянъ)	Парох у с. Прошова (Прошова).	6 жовтня 1918 р.
106	О. Сидорович (Сыдоровичь) Василій (Василь)	Парох у Стрептові (Стрептовъ), (до війни – богослов у львівській духовній семінарії).	7 жовтня 1918 р.
107	О. Гарух (Гарухъ) Віктор (Викторъ)	Парох у с. Дарахів (Дараховъ).	17 жовтня 1918 р.
108	О. Куницкій Кассіянъ	Радник митрополичої консисторії, чинний польовий протоієрей (капелан) Львівської архієпархії, стаціонований у Львові.	22 жовтня 1918 р.
109	О. Березовський (Березовскій, Berezowskyi) Іоаким (Іоакимъ, Joackim) Joannes	ЧСВВ. Сповідник монастиря Преображення Господнього у Гошові.	3 листопада 1918 р., Крехів.
110	О. Косар (Косаръ)	Парох у с. Ратищі (Ратише).	5 листопада 1918 р.

	Григорій		
111	О. Потучко Володимир (Володимиръ)	Парох у с. Мельнич (Мельничь) (до війни – парох у Журавно, еміграційний референт в деканаті Журавно).	1918 р., Росія (?).

Джерела: [68, арк. 34; 71, арк. 25–30; 105, арк. 39; 207, арк. 63, 64; 299, с. 2, 3; 391, с. 3; 463, с. 3; 466, с. 3; 467, с. 3; 471, с. 4; 472, с. 3; 474, с. 3; 475, с. 3; 476, с. 3; 479, с. 3; 480, с. 3; 481, с. 3; 485, с. 3; 486, с. 3; 487, с. 3; 489, с. 3; 491, с. 3; 492, с. 3; 493, с. 3; 497, с. 3; 498, с. 4; 500, с. 3; 501, с. 3; 503, с. 3; 504, с. 3; 505, с. 3; 508, с. 2; 512, с. 3, 4; 513, с. 3; 514, с. 3; 515, с. 3; 516, с. 3; 517, с. 1; 519, с. 3; 530, с. 85; 558, с. 85; 559, с. 11, 12; 560, с. 27; 561, с. 69; 562, с. 13; 563, с. 34; 564, с. 66; 565, с. 83; 566, с. 92; 567, с. 104; 568, с. 130; 569, с. 23, 24; 570, с. 40; 571, с. 82; 572, с. 94; 573, с. 129; 574, с. 154; 575, с. 26; 576, с. 42; 577, с. 58; 578, с. 78; 579, с. 98; 580, с. 13, 14; 585, с. 3; 602, с. 1; 866, с. 61, 65, 66, 67; 601, с. 1; 867, с. 106; 984, с. 95, 96, 110]

Додаток Б.2

Перемишльська єпархія. Хіротонія.

№	П. І. Б Священнослужителя.	ПІБ архієрея	Місце і час
1	Вітошиньский Максим	Єпископ Костянтин Чехович.	30 серпня 1914 р., Перемишль.
2	Лувицкий Адріан	Єпископ К. Чехович.	30 серпня 1914 р., Перемишль.
3	Макара Николай	Єпископ К. Чехович.	30 серпня 1914 р., Перемишль.
4	Мрозовский Михайло	Єпископ К. Чехович.	30 серпня 1914 р., Перемишль.
5	Мягкий Юлїян	Єпископ К. Чехович.	30 серпня 1914 р., Перемишль.
6	Процько Павло	Єпископ К. Чехович.	30 серпня 1914 р., Перемишль.
7	Захаркасевич Ярослав	Єпископ К. Чехович.	30 серпня 1914 р., Перемишль.
8	Іваньо Іван	Єпископ К. Чехович.	30 серпня 1914 р., Перемишль.
9	Колтонюк Іван	Єпископ К. Чехович.	30 серпня 1914 р., Перемишль.
10	Кріль Михайло	Єпископ К. Чехович.	30 серпня 1914 р., Перемишль.
11	Крупа Юрий	Єпископ К. Чехович.	30 серпня 1914 р., Перемишль.
12	Шумский Лев	Єпископ К. Чехович.	30 серпня 1914 р., Перемишль.
13	Брицкий Василь	Єпископ Г. Хомишин.	5 грудня 1915 р., Перемишль.
14	Ґаук (Гаук) Стефан	Єпископ Г. Хомишин.	5 грудня 1915 р., Перемишль.
15	Лебедович Іван	Єпископ Г. Хомишин.	5 грудня 1915 р., Перемишль.
16	Ломницкий Євген	Єпископ Г. Хомишин.	5 грудня 1915 р., Перемишль.
17	Масляник Іван	Єпископ Г. Хомишин.	5 грудня 1915 р. , Перемишль.
18	Оленяк Йосиф	Єпископ Г. Хомишин.	5 грудня 1915 р. , Перемишль.
19	Попель Теодор	Єпископ Г. Хомишин.	5 грудня 1915 р. , Перемишль.
20	Ринявець Ігнатій	Єпископ Г. Хомишин.	5 грудня 1915 р., Перемишль.
21	Колянковский Алексїй	Єпископ Г. Хомишин.	5 грудня 1915 р., Перемишль.
22	Чайківський Омелян	Єпископ Г. Хомишин.	5 грудня 1915 р., Перемишль.
23	Вань Лев	Єпископ Г. Хомишин.	19 березня 1916 р., Станиславів.
24	Мазяр Петро	Єпископ Г. Хомишин.	19 березня 1916 р., Станиславів.
25	Мельник Лев	Єпископ Г. Хомишин.	19 березня 1916 р., Станиславів.
26	Склепкович Василь	Єпископ Г. Хомишин.	19 березня 1916 р., Станиславів.
27	Гук Михайло	Єпископ Г. Хомишин.	29 жовтня 1916 р., Перемишль.
28	Ґіль Марко	Єпископ Г. Хомишин.	29 жовтня 1916 р., Перемишль.
29	Данилів Володимир	Єпископ Г. Хомишин.	29 жовтня 1916 р., Перемишль.
30	Левицкий Теодор	Єпископ Г. Хомишин.	29 жовтня 1916 р., Перемишль.
31	Лозиньский Йосиф	Єпископ Г. Хомишин.	29 жовтня 1916 р., Перемишль.
32	Нїмилович Теодор	Єпископ Г. Хомишин.	29 жовтня 1916 р., Перемишль.
33	Опарівський Василь	Єпископ Г. Хомишин.	29 жовтня 1916 р., Перемишль.
34	Орский Онуфрій	Єпископ Г. Хомишин.	29 жовтня 1916 р., Перемишль.
35	Очабрук Омелян	Єпископ Г. Хомишин.	29 жовтня 1916 р., Перемишль.
36	Павлюк Матвій	Єпископ Г. Хомишин.	29 жовтня 1916 р., Перемишль.

37	Петрицкий Теодозій Богдан	Єпископ Г. Хомишин.	29 жовтня 1916 р., Перемишль.
38	Смулка Володимир	Єпископ Г. Хомишин.	29 жовтня 1916 р., Перемишль.
39	Тимкевич Александер	Єпископ Г. Хомишин.	29 жовтня 1916 р., Перемишль.
40	Тиховский Лев	Єпископ Г. Хомишин.	29 жовтня 1916 р., Перемишль.
41	Турчиновский Марко	Єпископ Г. Хомишин.	29 жовтня 1916 р., Перемишль.
42	Заворотюк Михайло	Єпископ Г. Хомишин.	29 жовтня 1916 р., Перемишль.
43	Зрада Теодор	Єпископ Г. Хомишин.	29 жовтня 1916 р., Перемишль.
44	Кощуба Петро	Єпископ Г. Хомишин.	29 жовтня 1916 р., Перемишль.
45	Гамівка Павло	Єпископ Г. Хомишин.	22 грудня 1916 р., Старий Самбір.
46	Поляньский Іван	Єпископ Г. Хомишин.	22 грудня 1916 р., Старий Самбір.
47	Скварко Іван	Єпископ Г. Хомишин.	22 грудня 1916 р., Старий Самбір.
48	Фенич Іван	Єпископ Г. Хомишин.	22 грудня 1916 р., Старий Самбір.
49	Канда Григорій	Єпископ Г. Хомишин.	22 грудня 1916 р., Старий Самбір.
50	Мандзеватий Григорій	(?)	1916 р.
51	О. Коциоловський Йосафат Йосиф (на єпископа)	Митрополит А. Шептицький, Єпископ Г. Хомишин, Єпископ Діонісій Ньяраді.	29 вересня 1917 р., Перемишль.
52	Гайдукевич Александер	Єпископ Йосафат Коциловський.	18 листопада 1917 р., Перемишль.
53	Гайдукевич Іван	Єпископ Й. Коциловський.	18 листопада 1917 р., Перемишль.
54	Грицеляк Николай	Єпископ Й. Коциловський.	18 листопада 1917 р., Перемишль.
55	Гура Теодор	Єпископ Й. Коциловський.	18 листопада 1917 р., Перемишль.
56	Дзяма Даміян	Єпископ Й. Коциловський.	18 листопада 1917 р., Перемишль.
57	Дмитраш Іван	Єпископ Й. Коциловський.	18 листопада 1917 р., Перемишль.
58	Малецький Іван	Єпископ Й. Коциловський.	18 листопада 1917 р., Перемишль.
59	Небожук Андрій	Єпископ Й. Коциловський.	18 листопада 1917 р., Перемишль.
60	Бачиньский Осип	Єпископ Й. Коциловський.	18 листопада 1917 р., Перемишль.
61	Олійник Михайло	Єпископ Й. Коциловський.	18 листопада 1917 р., Перемишль.
62	Паращак Теодор	Єпископ Й. Коциловський.	18 листопада 1917 р., Перемишль.
63	Типа Корнило	Єпископ Й. Коциловський.	18 листопада 1917 р., Перемишль.
64	Трицєцкий Василь	Єпископ Й. Коциловський.	18 листопада 1917 р., Перемишль.
65	Запоточний Йосиф	Єпископ Й. Коциловський.	18 листопада 1917 р., Перемишль.
66	Кобрин Алексій	Єпископ Й. Коциловський.	18 листопада 1917 р., Перемишль.
67	Ковальчик Михайло	Єпископ Й. Коциловський.	18 листопада 1917 р., Перемишль.
68	Конюшко Антін	Єпископ Й. Коциловський.	18 листопада 1917 р., Перемишль.
69	Крупа Сильвестр	Єпископ Й. Коциловський.	18 листопада 1917 р., Перемишль.
70	Шеретило Ілля	Єпископ Й. Коциловський.	18 листопада 1917 р., Перемишль.
71	Шурак Іван	Єпископ Й. Коциловський.	18 листопада 1917 р., Перемишль.
72	Тріска Йосиф	(?)	1917 р.

73	Головач Николай	Єпископ Й. Коциловський.	28 квітня 1918 р., Перемишль.
74	Мигаль Симеон	Єпископ Й. Коциловський.	28 квітня 1918 р., Перемишль.
75	Орловский Іван	Єпископ Й. Коциловський.	28 квітня 1918 р., Перемишль.
76	Бариляк Дмитро	Єпископ Й. Коциловський.	28 липня 1918 р., Перемишль.
77	Білик Алексій	Єпископ Й. Коциловський.	28 липня 1918 р., Перемишль.
78	Малець Дмитро	Єпископ Й. Коциловський.	28 липня 1918 р., Перемишль.
79	Малик Косма	Єпископ Й. Коциловський.	28 липня 1918 р., Перемишль.
80	Метик Юрій	Єпископ Й. Коциловський.	28 липня 1918 р., Перемишль.
81	Микулович Володимир	Єпископ Й. Коциловський.	28 липня 1918 р., Перемишль.
82	Пилепюрский Йосиф	Єпископ Й. Коциловський.	28 липня 1918 р., Перемишль.
83	Савчак Юрислав-Теодозій	Єпископ Й. Коциловський.	28 липня 1918 р., Перемишль.
84	Сушко Василь	Єпископ Й. Коциловський.	28 липня 1918 р., Перемишль.
85	Тершаковець Александер	Єпископ Й. Коциловський.	28 липня 1918 р., Перемишль.
86	Титар Володимир	Єпископ Й. Коциловський.	28 липня 1918 р., Перемишль.
87	Зятик Євген	Єпископ Й. Коциловський.	28 липня 1918 р., Перемишль.
88	Коленьский Євген	Єпископ Й. Коциловський.	28 липня 1918 р., Перемишль.
89	Корнова Стефан	Єпископ Й. Коциловський.	28 липня 1918 р., Перемишль.
90	Круцько Андрій	Єпископ Й. Коциловський.	28 липня 1918 р., Перемишль.
91	Хаба Петро	Єпископ Й. Коциловський.	28 липня 1918 р., Перемишль.
92	Чайківський Михайло	Єпископ Й. Коциловський.	28 липня 1918 р., Перемишль.
93	Шуплат Юліян	Єпископ Й. Коциловський.	28 липня 1918 р., Перемишль.
94	Величко Михайло	Єпископ Й. Коциловський.	18 листопада 1918 р., (?)
95	Вітик Михайло	Єпископ Й. Коциловський.	18 листопада 1918 р., (?)

Джерела: [262, L. 61, 62, 63, 64, 121, 141, 142, 143, 163; 263, L. 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 146, 147, 195, 196, 197, 198; 264, L. 24, 43, 44, 46, 47, 130, 131, 132, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 151, 198, 199; 265, L. 21, 22, 23, 24, 25, 26, 96, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 159; 266, L. 76, 77, 78, 79, 80, 157, 158, 159, 161, 162, 163,164, 174, 204; 267, L. 27, 37, 38, 39, 40, 67, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237; 268, L. 25, 71, 72, 93, 94, 95, 96, 113; 522, с. 78; 523, с. 113; 524, с. 71, 72; 778, с. 69; 787, с. 73]

Додаток Б.3

Перемишльська єпархія. Некролог.

№	Священнослужитель	Посада	Дата
1	О. Набак (Набакъ) Лев (Левъ)	Парох у с. Нагірці (Нагорцѣ).	31 серпня 1914 р. розстріляний австро-угорськими солдатами у Нагірцях.
2	О. Лазорищак (Лазоришак, Лазорышакъ) Мирон (Миронъ) Стефан	Парох у с. Осердів (Oserdów, Осердовъ).	6 вересня 1914 р.
3	О. Калужняцкий (Калужняцкій) Іван (Йоан, Іоанъ)	Парох у с. Загір'я (Zagórz, Загорє).	20 вересня 1914 р., Сянок.
4	О. Левицкий (Левицкій) Теофіль (Теофиль)	Парох у с. Стрілки (Стрѣлки).	28 вересня 1914 р.
5	О. Сандович (Сандовичь) Петро	Парох у Брунарах (Brunary, Брунары), орд. відпоручник до ц. к. шкільної ради в Грибівському повіті, завідувач Мушинським деканатом.	28 вересня 1914 р. розстріляний у Новому Сончі.
6	О. Кушнір (Кушнїр, Кушнрѣр) Едвард (Едвардъ)	Парох у с. Сторона (Сторонна), орд. шкільний комісар по нагляду за викладом релігії у школі в деканаті Старий Самбір, ординаріатський комісар в справах сервітутних у деканаті Старий Самбір, декан деканату Старий Самбір.	30 вересня 1914 р., Талергоф.
7	О. Криницкий (Криницкій) Іван (Йоан, Іоанъ)	Парох у с. Сенькова Воля (Wola Sękowa).	5 жовтня 1914 р., Суровиця.
8	О. Полошинович (Полошиновичь) Володимир	Парох у с. Щавне (Szczawne).	9 (за ін. дж. 6) жовтня 1914 р., Талергоф.
9	О. Людкевич (Людкевичь) Михайло (Михаил, Михаїл, Михаилъ)	Професор пастирського богослов'я у семінарії в м. Перемишль.	15 жовтня 1914 р., Талергоф.
10	О. Ковшевич (Ковшевичь) Михайло (Михаїл, Михаилъ)	Парох у с. Ульвівок (Ульвовокъ), вислужений декан Варяжського деканату.	17 жовтня 1914 р.
11	О. Лещишак (Лещищакъ) Никифор (Никифоръ)	Парох у с. Воля Якубова (Якубова воля).	19 жовтня 1914 р., Лелюхів.
12	О. Полянський (Поляньский, Поляньскій) Северіян (Северин, Северіянъ)	Парох у с. Мокряни.	16 листопада 1914 р.
13	О. Шандровский (Шандровскій) Йосиф (Іосифъ)	Парох у с. Мишлятичі (Мышлятычи).	19 (за ін. дан. 17) листопада 1914 р.,

			Тарергоф.
14	О. Максимович (Максимовичь) Йосиф (Іосифъ)	Парох у с. Ліскувате (Лїсковате, Лѣсковате, Liskowate).	23 листопада 1914 р., Талергоф.
15	О. Демків (Демковъ) Йосиф (Іосифъ)	Завідувач парохії у с. Ясель (Jasiel).	27 листопада 1914 р.
16	О. Гнатищак (Гнатишак, Гнатишакъ) Корнило (Корнилій)	Парох у с. Угри (Угерцѣ незабитовски).	3 грудня 1914 р.
17	О. Кульманицкий (Кульматыцкій) Софрон (Софроній)	Парох у с. Дахнів (Dachnów), пресвітер ювелят.	6 грудня 1914 р.
18	О. Сприс (Срис, Сприсъ) Григорій (Григорий, Григорій)	Парох у с. Дашівка (Daszówka).	10 грудня 1914 р., Талергоф.
19	О. Полянський (Поляньский, Поляньскій) Атаназій (Атаназий)	Парох у с. Нижня Яблунька (Яблінка нижн., Яблонка нижна), пресвітер ювелят.	23 грудня 1914 р.
20	О. Желеховский (Желехівский, Желеховскій) Леонтій (Леонтий)	Парох у с. Глиниці (Глиницѣ).	26 грудня 1914 р., Перемишль.
21	О. Сілецкий (Сїлецкий, Сѣлецкій) Александер (Александеръ)	Парох у с. Дошниця (Desznica).	4 січня 1915 р., Талергоф.
22	О. Черкавский (Черкавскій) Йосиф (Іосифъ)	Парох у с. Соколя, ординаріатський комісар в справах сервітутних в деканаті Мостика.	15 січня 1915 р., Талергоф.
23	О. Гичко Андрій (Андрей)	Парох у с. Дністрик (Дністрик, Днїстрик Головецький), пресвітер ювелят.	28 січня 1915 р.
24	О. Козаневич (Козаневичь) Лев (Левъ)	Парох у с. Містковичі, почесний крилошанин, радник єпископської консисторії, присинодальний консультор, председатель церковного суду в справах спірних і карних, орд. відпоручник до ц. к. шкільної ради в Самборі, ординаріатський комісар в справах сервітутних у деканаті Самбір, вислужений декан Самбірський.	10 лютого 1915 р.
25	О. Колпачкевич (Колпачкевичь) Антоний (Антоній)	Парох у с. Гійче.	12 лютого 1915 р. внаслідок побоїв завданих російськими солдатами під час пограбування його маєтку у Гійчому.
26	О. Полошинович (Полошиновичь) Лев (Левъ)	Парох у с. Башня (Basznia Dolna або Basznia Górna).	13 лютого 1915 р., Львів.
27	О. Поляньский (Поляньскій) Нестор (Несторъ)	Парох у відпустці.	Ніч з 12-13 лютого 1915 р. у Талергофському шпиталі.

28	О. Малиняк (Малинякъ) Николай	Парох у с. Сливниця.	20 лютого 1915 р. Талергоф.
29	О. Сенета Богдан (Богданъ) – Ілярий	Завідувач парафії в Вислоку Нижньому (Вислок нижн., Wisłok), (до війни – завідувач у с. Терновиця (Брухналь)).	25 лютого 1915 р., Вислок Нижній.
30	О. Хиляк (Хилякъ) Стефан (Стефанъ).	Парох у с. Стебник (Стебникъ), вислужений декан у Дрогобицькому деканаті, пресвітер ювелят, предсідатель церковного суду в справах спірних і карних.	13 березня 1915 р., П'яновичі.
31	О. Полянський (Поляньский, Поляньскій) Александер (Александеръ)	Парох у с. Долішнй Головецько (Головецько).	17 березня 1915 р., Талергоф.
32	О. Івасювка (Івасївка, Ивасѣвка) Алексїй (Алексей)	Парох у с. Дубно (Dębno).	19 березня 1915 р.
33	О. Кузьмак (Кузьмакъ) Михайло (Михаїл, Михаилъ)	Парох у с. Руський Явірник (Явірник рус., Jawornik Ruski).	25 березня 1915 р., Талергоф.
34	О. Михайльчук (Михальчук, Михальчукъ) Іван (Іоанъ)	Парох у с. Коритники (Korytniki).	25 березня 1915 р.
35	О. Крупский (Крупскій) Петро	Парох у с. Лімна (Ломна).	1 квітня 1915 р.
36	О. Василькевич (Василькевичь) Григорій (Григорий)	Парох у с. Верхній Лужок (Лужок Горішній, Лужокъ горѣшный).	8 квітня 1915 р., Лютовиска.
37	О. Панасїньский (Панасиньскій) Лев (Левъ)	Парох у с. Гільче (Гольче, Hulcze).	10 квітня 1915 р.
38	О. Куновский (Куновскій) Єронім (Еронім, Іеронимъ)	Парох у с. Більче (Бильче), орд. шкільний комісар по нагляду за викладом релігії в народних школах у деканаті Дрогобич.	26 квітня 1915 р., Талергоф.
39	Єпископ Чехович (Чеховичь) Константин (Константинъ)	Божою Милостію и Святого Апостольского Престола Благословенємъ Епископъ Перемыскій, Самборскій, Сяноцкій, Пралатъ домовый и Асистентъ папского Престола. Графъ римскій, Рицаръ великого креста ордера Св. Гробу въ Іерусалимѣ и ордена желѣзнои короны II кл., Дѣйстный Тайный Совѣтникъ Єго ц. и к. Ап. Величества, Членъ Палаты Вельможь Австрійскои Рады Державнои. Член Сойма королѣвствъ Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ.	28 квітня 1915 р., Перемишль.
40	О. Банах Іван (Іоанъ, Йоан) Роберт	Парох у с. Війське (Wujskie, Гойско, Войско).	29 квітня 1915 р.
41	О. Гнатищак (Гнатишак) Орест (Орестъ)	Парох у с. Сурохів (Surochów).	16 травня 1915 р. загинув внаслідок поранення після

			обстрілу коло церкви у Сурохові.
42	О. Маковей Ілия (Ілія, Илія)	Парох у с. Ляшки (Laszki).	21 травня 1915 р.
43	О. Савчак (Савчакъ) Віктор (Викторъ)	Парох у с. Сторожі Великі (Stróże Wielkie або Stróże Małe), орд. шкільний комісар по нагляду за викладом релігії в народних школах у деканаті Сянок.	27 травня 1915 р., Відень.
44	О. Лятошиньский (Лятошиньскій) Теофіль (Теофиль)	Парох у с. Ольшаниця (Olszanica).	25 липня 1915 р.
45	О. Дуркот (Дуркотъ) Іван (Йоан, Іоанъ) Хризостом	Парох у с. Лабова (Łabowa).	8 серпня 1915 р., Талергоф.
46	О. Ломницький (Ломницкий) Нїль (Ниль) Богдан	Парох у с. Гребенів.	22 серпня 1915 р.
47	О. Дуркот (Дуркотъ) Іван (Йоан, Іоанъ) Хризостом (Хризостомъ)	Парох у с. Нова Весь (Nowa Wieś), (до війни сотрудник у с. Нова Весь), пресвітер ювелят.	11 вересня 1915 р.
48	О. Гайдукевич Андрей	Парох у с. Святе (Święte), пресвітер ювелят, містодекан деканату Перемишль-Загородній.	25 листопада 1915 р. Марбах-ан-дер-Донау.
49	О. Кульматицкий (Кульматыцкий, Кульматыцкій) Софрон (Софроній)	Парох у с. Дахнів (Dachnów), пресвітер ювелят.	6 грудня 1915 р.
50	О. Гандак (Гандяк, Гандякъ) Михайло (Михаїл, Михаилъ)	Парох у с. Березка (Berezka).	11 грудня 1915 р. Гнас.
51	О. Копко Павло	Завідатель у с. Малнів, (до війни – сотрудник у Бірчі).	18 лютого 1916 р.
52	О. Білиньский (Билиньскый) Григорій	Парох у с. Волошинове.	20 лютого 1916 р.
53	О. Савицкий (Савицький, Савицкій) Петро	Сотрудник у с. Грушів (Грушева).	22 лютого 1916 р. через плямистий тиф.
54	О. Мацюрак (Мацюракъ) Володимир (Володимиръ)	Завідувач у м. Рава Руська, до війни – сотрудник у с. Добровляни.	9 березня 1916 р.
55	О. Миколаєвич (Миколаєвичь) Михайло (Михаил, Михаилъ)	Парох у с. Скоморохи, орд. відпоручник до ц. к. ради шк. Оркругу в Сокалі, орд. шкільний комісар по нагляду за викладом релігії в народних школах в деканаті Сокаль, ординаріатський комісар в справах сервітутних в деканаті Сокаль, вислужений декан Сокальського деканату.	18 березня 1916 р.
56	О. Федев (Федевъ) Константин (Константинъ)	Парох в с. Устрики Горішні (Ustrzyki Górne).	2 квітня 1916 р.
57	О. Созаньский (Созаньскій)	Парох у с. Летня.	3 квітня 1916 р.

	Володислав (Володиславъ)		
58	О. Калимон (Калимонъ) Михайло (Михаил, Михаилъ)	Парох у с. Кальників (Kalników).	19 (за ін. інф. 20) квітня 1916 р. у Заміхові (Zamiechów).
59	О. Черлюнчакевич (Черлюнчакевичь) Мирон (Миронъ)	Пароз у с. Крукеничі (Крукеничи).	19 квітня 1916 р., Гнас.
60	О. Карпяк (Карпякъ) Ярослав (Ярославъ)	Катехит жіночої виділової школи у м. Дрогобич, напередодні смерті – сповідник в'язнів Талергофу.	3 (за ін. інф. 10) травня 1916 р., у лікарні в м. Грац
61	О. Касюрак (Касюракъ) Евстахий (Евстахій)	Парох у с. Шумяч (Шумячь).	5 травня 1916 р.
62	О. Раставецкий (Раставецкій) Адольф (Адольфъ)	Парох у с. Ліщава-Горішня (Leszczawa Górna).	11 травня 1916 р.
63	О. Грицикевич (Грыцикевичь) Константин (Констант)	Парох і декан у м. Стара Сіль (Старасоль), радник єпископської консисторії (до війни – орд. відпоручник до ц. к. шкільної ради в Старому Самборі).	29 травня 1916 р. у Ярославі.
64	О. Демчук (Демчукъ) Василь (Василій)	Парох у с. Монастирок (Монастирська Руда, Руда манастир.), пресвітер ювелят.	29 травня 1916 р.
65	О. Гнатищак (Гнатишак, Гнатишакъ) Гаврило (Гавриіл)	Парох у с. Криниця, орд. шкільний комісар по нагляду за викладом релігії у народних школах в деканаті Мушина.	29 червня 1916 р. у Відні під час слідства по Другому віденському процесі.
66	О. Захаркасевич (Захаріясевич) Антін (Антоній)	Парох у с. Вишатичі (Wyszatyce, Вышатичи).	6 серпня 1916 р. у Болестрашичах від запалення нирок.
67	О. Криницкий (Криницкій) Омелян (Емілїян, Емиліянъ)	Парох у с. Боб'ятин (Бобятын).	4 вересня 1916 р., Боб'ятин.
68	О. Щирба Михайло (Михаїл, Михаилъ)	Парох у с. Жерниця (Żernica).	31 (за ін. інф. 30) жовтня 1916 р.
69	О. Шатиньский (Шатинський, Шатыньскій) Михайло (Михаїл)	Парох у с. Тирява Сільна (Tyrawa Solna).	7 (за ін. інф. 8) грудня 1916 р.
70	О. Кишакевичь Микола (Николай)	Сотрудник у с. Бортятин, деканат Судова Вишня.	16 грудня 1916 р. помер від хвороби нирок.
71	О. Телесницкий (Телесницкій) Димитрій	Парох у с. Артасів (Артасовъ).	3 січня 1917 р.
72	О. Романовский (Романовскій) Василь (Василій)	Парох в м. Угнів (Угновъ).	18 лютого 1917 р. після хвороби.
73	О. Созаньский (Созаньскій)	Парох у с. Ісаї, пресвітер ювелят.	1 березня 1917 р.

	Вінкентий (Винкентій)		
74	О. Поляньский (Поляньскій, Полянскій, Полянский, Polanski) Олімп (Олѣмп, Олимпъ, Олимпій, Olimp) Аѳ	Парох у с. Юрівці (Jurowce).	13 березня 1917 р. у Талергофі.
75	О. Копистяньский (Копыстяньскій) Григорій (Григорий)	Парох у с. Снітниця (Śnietnica), пресвітер ювелят, почесний крилошанин.	3 квітня 1917 р.
76	О. Павловский (Павловскій) Кость (Константин, Константинъ)	Парох у с. Суха Воля (Sucha Wola), орд. шкільний комісар по нагляду за викладом релігії у народних школах в деканаті Олешицькому, ординаріатський комісар в справі сервітутних у деканаті Олешиця, декан Олешицького деканату.	8 квітня 1917 р.
77	О. Лавровский (Лаврівський, Лавровскій) Антін (Антоний, Антоній)	Парох у с. Болехівці (Болоховцъ), містодекан Дрогобицького деканату, присинодальний консультор, почесний крилошанин, радник єпископської консисторії, член повітової ради в Дрогобичі.	29 (за ін. інф. 24) квітня 1917 р.
78	О. Терлецкий (Терлецкій) Володимир (Володимиръ)	Катехит чоловічої виділової школи в м. Ярослав (Jarosław).	20 червня 1917 р.
79	О. Венгринович Антін (Антоний, Антоній)	Парох у с. Смільна (Смольна).	4 липня 1917 р.
80	О. Чайковський (Чайковскій) Александер (Александеръ)	Парох у с. Передільниця, орд. шкільний комісар по нагляду за викладом релігії в народних школах в деканаті Добромиль.	5 липня 1917 р.
81	О. Хоміньский (Хоминьскій) Теофіль (Теофилъ)	Парох у с. Меденичі (Мелыничи), пресвітер ювелят.	8 серпня 1917 р.
82	О. Мацєйович (Мацѣєвичъ) Йоан (Іоанъ)	Парох у с. Воютичі (Воютичи).	17 серпня 1917 р.
83	О. Гамерский (Гамерскій) Йосиф (Іосиф, Іосифъ)	Парох у с. Залужжя (Залужь), ординаріатський комісар в справі сервітутних у деканаті Ольховець, декан Ольховецького деканату.	11 листопада 1917 р.
84	О. Кокуревич (Кокуревичъ) Михайло (Михаіл, Михаїл, Михаилъ)	Парох у с. Бігалі (Bihale), вислужений декан Любачівського деканату, орд. шкільний комісар по нагляду за викладом релігії в Любачівському деканаті, орд. комісар в справах сервітутних у Любачівському деканаті.	12 грудня 1917 р.
85	О. Калужняцкий (Калужняцкій) Болеслав (Болеславъ)	Парох у с. Стефкова (Stefkowa).	24 грудня 1917 р.

86	О. Пришляк (Пришлякъ, Pryślak) Іоан (Іоаннъ, Joannes) Николай (Nicolaus)	ЧСВВ. Монах при монастирі Св. Миколая у Крехові.	4 січня 1918 р., Лаврів.
87	О. Куцериб (Куцерыб, Куцерыбъ) Дмитро (Димитрій)	Парох у м. Сенява (Sieniawa).	1 лютого 1918 р.
88	О. Хоміцкий (Хомицкій) Теофіль (Теофиль)	Парох у с. Біличі (Быличи).	5 лютого 1918 р.
89	О. Крвавич (Крвавичъ) Віктор (Викторъ)	Парох у с. Старий Яр (Яжовъ Старый).	10 лютого, похорон відбувся 14 лютого 1918 р.
90	О. Коростеньский (Коростеньскій) Ромуальд (Ромуальдъ) Климентий	Парох у м. Борислав.	17 лютого 1918 р.
91	О. Селецкий (Селецкій) Кирило (Кирил, Кирилъ)	Парох у с. Жужеляни, декан деканату Белз, пресвітер ювелят, орд. комісар в справах сервітутних у деканаті Белз, орд. шкільний комісар по нагляду за викладом релігії в народних школах у деканаті Белз, председатель церковного суду в справах спірних і карних, присинодальний конзультор.	28 квітня 1918 р.
92	О. Козаневич (Козаневичъ) Іннокентий (Инокентій)	Парох у с. Валява (Walawa).	9 червня 1918 р., Кавськ.
93	О. Бірецкий (Бѣрецкій, Бірецький) Іван (Іоанъ)	Парох у м. Лісько (Lisko), декан деканату Лісько, орд. відпоручник до ц. к. шкільної ради у Ліську, присинодальний конзультор, почесний крилошанин.	23 серпня 1918 р.
94	О. Боберский (Боберскій) Николай	Парох у с. Ваньовичі (Ваневичи).	23 серпня 1918 р.
95	О. Кузїв (Кузев, Кузевъ, Кузѣвъ) Іван (Іоанъ)	Парох у с. Дидьова (Дыдова), містодекан Затварницького деканату.	29 вересня 1918 р.
96	О. Кузик (Кузыкъ) Петро	Парох у с. Буців (Буцовъ).	9 жовтня 1918 р., Буців після хвороби.
97	О. Кмицикевич (Кмицикевичъ) Роман (Романъ)	Парох у с. Завадка (Zawadka).	26 жовтня 1918 р.
98	О. Волошиньский (Волошиньскій) Василь (Василій)	Парох у с. Вербляни (Вербляны), ординаріатський комісар в справах сервітутних у Яворівському деканаті, пресвітер ювелят.	(?), на засланні в Російській імперії.

Джерела: [71, арк. 25–30; 262, L. 20, 33, 98, 104, 136; 263, L. 13, 15, 24, 31, 33, 34, 66, 72, 156, 158, 181, 183; 264, L. 7, 9, 16, 28, 33, 39, 40, 65, 66, 71, 90, 118, 122, 186; 265, L. 38, 77, 78, 80, 81, 82, 85, 140, 150 ; 266, L. 9, 11, 19, 25, 31, 36, 53, 54, 62, 135, 188; 267, L. 8, 26, 57, 73, 74, 79, 88, 110, 119, 125, 126, 135, 147, 148,

161, 185, 187, 188, 194, 200, 202, 204, 205, 211, 217, 221; 268, L. 7, 9, 18, 52, 59, 61, 78, 80; 432, c. 35; 433, c. 66; 434, c. 20; 435, c. 32; 436, c. 40; 437, c. 52; 438, c. 64; 439, c. 72; 440, c. 90; 441, c. 32; 442, c. 78; 443, c. 102; 444, c. 122; 445, c. 152; 446, c. 16; 447, c. 67; 448, c. 90; 449, c. 98; 450, c. 14; 451, c. 4; 465, c. 3; 469, c. 2; 470, c. 2; 473, c. 3; 478, c. 3; 482, c. 3; 483, c. 3; 484, c. 3; 488, c. 2; 490, c. 3; 495, c. 3; 496, c. 3; 499, c. 3; 506, c. 3; 509, c. 3; 509, c. 3; 510, c. 3; 514, c. 3; 811, c. 1; 862 c. 478; 866, c. 55; 867, c. 109; 868, c. 12, 105; 869, c. 6, 23, 28, 37, 40, 49, 72; 877, C. VII; 880, c. 217–219]

Додаток Б.4

Станиславівська єпархія. Хіротонія.

№	П. І. Б Священнослужителя	ПІБ архієрея	Місце і час
1	Яворский Антоній	(?)	28 серпня 1914 р.
2	Феодоришин Євген	(?)	1914 р., Львів.
3	Микитин Йосиф	(?)	5 жовтня 1915 р., Львів.
4	Могильницкий Александер, ЧСВВ	Єпископ Григорій Хомишин.	24 жовтня 1915 р., Станиславів.
5	Панивник Димитрий	Єпископ Г. Хомишин.	24 жовтня 1915 р., Станиславів.
6	Каспрук Лавентий Лука	Єпископ Г. Хомишин.	24 жовтня 1915 р., Станиславів.
7	Майковский Анатолій Іосиф	Єпископ Г. Хомишин.	24 жовтня 1915 р., Станиславів.
8	Лучинський Йосафат	Архієпископ Йосиф Теодорович у співслужінні з вікарієм Андрієм Білецьким.	2 березня 1916 р., Львів
9	Самолевич (Самулевич) Іоан	Єпископ Г. Хомишин.	30 квітня 1916 р., Станиславів.
10	Букшований Іоан Симеон	Єпископ Г. Хомишин.	30 квітня 1916 р., Станиславів.
11	Кочержук Юліян (Юлїян)	Єпископ Г. Хомишин.	30 квітня 1916 р., Станиславів.
12	Чиж Василий	Єпископ Г. Хомишин.	30 квітня 1916 р., Станиславів.
13	Лободич Роман Стефан	Архієпископ Й. Теодорович у співслужінні з вікарієм А. Білецьким.	19 жовтня 1916 р., Львів.
14	Грабовецкий Іоан	Єпископ Г. Хомишин.	5 листопад 1916 р., Лаврів.
15	Петраш Йосиф	Архієпископ Й. Теодорович у співслужінні з вікарієм А. Білецьким.	1916, Львів.
16	Кобилецкий Володимир	Єпископ Г. Хомишин.	1 квітня 1917 р., Львів.
17	Скипакевич Николай	Єпископ Г. Хомишин.	15 квітня 1917 р., Старий Самбір.
18	Стек Димитрий	Єпископ Г. Хомишин.	16 вересня 1917 р., Станиславів.
19	Павлик Василий	Єпископ Г. Хомишин.	2 грудня 1917 р., Станиславів.
20	Томчук Петро	Єпископ Г. Хомишин.	2 грудня 1917 р., Станиславів.
21	Василина Андрей	Єпископ Г. Хомишин.	27 січня 1918 р., Станиславів.
22	Наконечний Йосиф	Єпископ Г. Хомишин.	24 березня 1918 р., Станиславів.
23	Бандрівский Евгеній (Евген)	Єпископ Г. Хомишин.	24 березня 1918 р., Станиславів.
24	Блавацкий Іван	Єпископ Г. Хомишин.	24 березня 1918 р., Станиславів.
25	Когутяк Стефан	Єпископ Г. Хомишин.	24 березня 1918 р., Станиславів.
26	Мандрусяк Василий	Єпископ Г. Хомишин.	2 червня 1918 р., Станиславів.
27	Ощипко Василий	Єпископ Г. Хомишин.	2 червня 1918 р., Станиславів.
28	Породко Лев	Єпископ Г. Хомишин.	2 червня 1918 р., Станиславів.
29	Паланиця Димитрий	Митрополит А. Шептицький.	12 червня 1918 р., Львів.
30	Братик Ілия	Єпископ Г. Хомишин.	16 червня 1918 р. Станиславів.
31	Ґавроньский Маріян (Мариян)	Єпископ Г. Хомишин.	16 червня 1918 р. Станиславів.
32	Лакуста Андрей	Єпископ Г. Хомишин.	16 червня 1918 р. Станиславів.

33	Шишкович Григорий Адольф.	Єпископ Г. Хомишин.	16 червня 1918 р. Станиславів.
34	Гунчак Стефан.	Єпископ Г. Хомишин.	12 липня 1918 р., Станиславів.
35	Бахталовский Стефан Йосиф	Єпископ Г. Хомишин.	21 липня 1918 р., Станиславів.
36	Лазорів Василий	Єпископ Г. Хомишин.	8 вересня 1918 р., Станиславів.
37	Василик Димитрий	Єпископ Г. Хомишин.	15 вересня 1918 р., Станиславів.
38	Балицкий Евсигній	Єпископ Г. Хомишин.	15 вересня 1918 р., Станиславів.
39	Гаєвий Николай	Єпископ Г. Хомишин.	15 вересня 1918 р., Станиславів.
40	Ґілевич Александер	Єпископ Г. Хомишин.	15 вересня 1918 р., Станиславів.
41	Ґорецкий Іоан	Єпископ Г. Хомишин.	15 вересня 1918 р., Станиславів.
42	Корбутяк Николай	Єпископ Г. Хомишин.	15 вересня 1918 р., Станиславів.
43	Коронецкий Володимир	Єпископ Г. Хомишин.	15 вересня 1918 р., Станиславів.
44	Лозовий Василий	Єпископ Г. Хомишин.	15 вересня 1918 р., Станиславів.
45	Чорняк Михаіл	Єпископ Г. Хомишин.	15 вересня 1918 р., Станиславів.
46	Злепко Ярослав	Єпископ Г. Хомишин.	22 вересня 1918 р. Станиславів.

Джерела: [135, арк. 19, 22, 23, 71, 79, 88, 129, 163, 164; 136, арк. 19, 20, 31, 32, 33, 136, 137; 137, арк. 29, 30, 31, 32, 33, 115, 153, 163; 138, арк. 42, 52, 53, 66, 72, 159, 197, 199; 139, арк. 106; 140, арк. 50, 88, 92, 107, 166, 176, 182, 188; 581, с. 121, 122; 582, с. 83; 584, с. 37, 38; 585, с. 100, 101; 583, с. 83; 653, с. 18; 656, с. 18; 675, с. 63, 64; 679, с. 47, 48; 685, с. 96; 773, с. 95]

Додаток Б.5

Станиславівська єпархія. Некролог.

№	Священнослужитель	Посада	Дата
1	О. Баласевич (Баласєвич, Баласьевичъ) Йосиф (Іосифъ)	Парох у с. Майдан, завідувач Єзупільського деканату.	28 вересня 1914 р.
2	О. Голинатий (Голинатый) Николай	Парох у с. Надорожна.	21 жовтня 1914 р.
3	О. Бурнадз (Бурнадзъ) Симеон	Парох у с. Оліїв Королівський (Оліїв).	7 листопада 1914 р.
4	О. Стеблицкій (Стеблецкий) Доминик (Доминикъ, Домінїк) Остоя	Парох у с. Королівка.	15 падолиста 1914 р.
5	О. Проскурницкий (Проскурницкій) Емиліян (Емилїян, Емілїян, Емиліянъ)	Парох у с. Джурків.	17 листопада 1914 р.
6	О. Алексевич (Алексевичъ) Ілярий (Илярій)	Парох у с. Нивра, комісар орд. в шкільних справах у деканаті Кудринці.	22 січня 1915 р.
7	О. Томич Николай	Експозит в Чорному Потоці (до війни сотрудник у с. Білі Ослави).	28 січня 1915 р.
8	О. Литвинович (Литвиновичъ) Корнилій (Корнилий)	Парох у с. Братишів.	27 лютого 1915 р. помер у Талергофському шпиталі.
9	О. Дрогомирецкій Николай	Парох у с. Делятин, містодекан дек. Надвірна та комісар орд. в шкільних справах Надвірнянського деканату.	11 березня 1915 р.
10	О. Левицкий Евгенїй (Евген)	Парох у с. Хімчин.	17 березня 1915 р.
11	О. Сїнґалевич (Сѣнгалевичъ) Володимир Евгенїй	Парох у с. Задубрівці.	31 березня 1915 р., Талергоф.
12	О. Гоцкій (Ґоцкий) Йосиф (Іосифъ)	Парох у с. Нирків, пресвітер ювелят.	8 травня 1915 р.
13	О. Крушельницкій (Крушельницкий) Іоан (Іоанн) Маріян (Мариян)	Парох у с. Стара Ягільниця, комісар орд. в шкільних справах у Чортківському деканаті.	16 травня 1915 р.
14	О. Кушик (Кущик) Омелян (Емиліян)	Парох у с. Ольхівцях (Вільхівці).	20 травня 1915 р.
15	О. Шмериковский (Шмерыковскій) Іоан (Іоаннъ)	Парох у с. Печеніжин, пресвітер ювелят.	23 липня 1915 р.
16	О. Лукашевич (Лукашевичъ) Модест (Модестъ)	Парох у с. Стецева.	27 липня 1915 р.
17	О. Огоновский (Огоновскій) Филимон (Филемон, Филемонъ)	Парох у м. Снятині, комісар орд. в шкільних справах в деканаті	19 серпня 1915 р.

		Снятин.	
18	О. Гавацкий (Ґавацкий, Гавацкій) Нестор	Завідувач пародією у с. Хмелева.	30 вересня 1915 р.
19	О. Левицкий Тадей	Парох у с. Манява.	3 жовтня 1915 р.
20	О. Кисілевський (Кисїлевский, Кисѣлевскій) Орест (Орестъ)	Парох у с. Незвисько.	8 жовтня 1915 р.
21	О. Шанковскій (Шанковский) Антоній (Антонїй)	Парох у с. Нижбірок (Нижбірок Новий).	6 листопада 1915 р.
22	О. Дрогомирецкій (Дрогомирецкий) Юліян (Юлїян, Юліянъ) де Говора Сас	Парох у с. Яргорів.	14 січня 1916 р.
23	О. Семенів (Семеновъ) Николай	Колишній парох у м. Коломия.	20 січня 1916 р., Турри.
24	О. Чомкеви (Чомкевичъ) Віктор (Викторъ)	Парох у с. Стрілківці, пресвітер ювелят.	2 лютого 1916 р.
25	О. Брикович (Брыковичъ) Іоан (Іоанн, Іоаннъ)	Парох у с. Копачинці.	21 лютого 1916 р.
26	О. Кадайский (Кадайскій) Александер (Александеръ)	Парох у с. Грушка, пресвітер ювелят.	27 лютого 1916 р. помер і похований у Чернівцях.
27	О. Кархут (Каргутъ, Корхут) Василій (Василий)	Парох у с. Підгайчики.	13 березня 1916 р.
28	О. Рогошевский (Рогощевскій) Тадей (Фадей)	Парох у с. Постолівка.	22 березня 1916 р.
29	О. Кушик (Кушикъ) Іоанн (Іоан)	Парох у с. Синьків.	20 березня 1916 р.
30	О. Съминовичъ (Сїменович) Илярій (Ілярий)	Парох у с. Білобожниця.	5 квітня 1916 р.
31	О. Билинкевич (Билинкевичъ) Йосиф (Іосиф)	Парох у с. Рукомиш.	23 квітня 1916 р.
32	О. Ухач Іоан	Парох у с. Троїця (Трійці).	6 травня 1916 р.
33	О. Гаврилюк (Гаврилюкъ) Михаил (Михаіл)	Парох у с. Русів (до війни був парохом у Зібранівці, далі отримав призначення у с. Соколів, деканат Бучач).	28 травня 1916 р. через плямистий тиф.
34	О. Филипович (Филиповичъ) Михаилъ (Михаіл)	Пенсіонований священник.	29 травня 1916 р., Косів.
35	О. Лукашевич (Лукашевичъ) Александер (Александеръ)	Парох у с. Бичківці.	10 червня 1916 р.
36	О. Литвин (Литвинъ) Іосиф (Йосиф)	Катехит виділових шкіл у Станиславові, Асесор єпископської консисторії. До війни – касир у канцелярії Фонду для вдів і сиріт у Станиславові.	18 червня 1916 р., Станиславів.

37	О. Ломницький (Ломницкий, Łomnickyj) Єремія (Jeremias) Іоан (Joannes)	ЧСВВ. Ректор і професор пастирського боголов'я, катехитики і методики у духовній семінарії ім. Св. Іоана Золотоустого в Станиславові.	3 липня 1916 р., Симбірськ.
38	О. Левицкий Михаил (Михаіл, Михаил)	Парох у с. Нижній Вербіж, містодекан дек. Пістинь, комісар орд. в шкільних справах у Пістинському деканаті.	4 серпня 1916 р.
39	О. Соваковскій (Совяковский) Николай	Парох у с. Пужники, шкільний ординаріатський комісар у Товмацькому деканаті.	8 серпня 1916 р.
40	О. Абрисовскій (Абрисовский) Йосиф (Іосифъ)	Парох у с. Старий Косів, пресвітер ювелят.	8 серпня 1916 р.
41	О. Хойнацкій (Хойнацкий) Вячеслав (Вячиславъ)	Парох у с. Гарасимів.	13 серпня 1916 р., Станиславів.
42	О. Диминьскій (Диминьский, Дмиминьский) Володимир (Володимиръ)	Парох у с. Петрилів, комісар орд. в шкільних справах у деканаті Устя.	25 серпня 1916 р.
43	О. Лотоцкій (Лотоцкий) Ілярий (Илярій)	Парох у с. Полівці.	4 вересня 1916 р.
44	О. Ковацюк Николай	Завідатель у с. Великий Ключів.	24 вересня 1916 р., Великий Ключів.
45	О. Левицкий (Левицкій) Антоній (Антоній)	Парох у с. Черемошна (Ферескуля).	10 жовтня 1916 р. помер за межами парафії, яку покинув через наступ російських армій у 1916 р.
46	О. Мардарович (Мардаровичъ) Ілія (Илия)	Парох у с. Велика Кам'янка.	19 жовтня 1916 р., Грац.
47	О. Кобриньскій (Кобриньский) Іоанн (Іоан)	Парох у с. Уторопи, пресвітер ювелят.	2 березня 1917 р.
48	О. Герасимович (Герасимовичъ) Павел (Павелъ)	Парох у с. Турка.	15 квітня 1917 р., Коломия.
49	О. Кобриньскій (Кобриньский) Айталь	Парох у с. Раковець, пресвітер ювелят.	16 червня 1917 р.
50	О. Сїменович Зиновій (Зенон)	Парох у с. Гостів.	28 червня 1917 р.
51	О. Проскурницкий Стефан	Польовий капелан (до війни – сотрудник у с. Коропець).	3 жовтня 1917 р. при Сачіле (Sacile) внаслідок вибуху гранати.
52	О. Теодорович (Теодоровичъ) Микола (Николай)	Парох у с. Пробіжна (Нова Пробіжна), духовник Гусятинського	10 жовтня 1917 р.

		деканату, ординаріатський делегат до ц. к. окружної шкільної ради в Гусятині.	
53	О. Левицкий Йосиф (Іосиф, Іосифъ)	Парох у с. Кривеньке, пресвітер ювелят.	8 січня 1918 р.
54	О. Целевич (Целевичъ) Іоан (Іоаннъ)	Парох у с. Звенячин, пресвітер ювелят.	2 лютого 1918 р.
55	О. Попович (Поповичъ) Ігнатій (Игнатий, Ігнатій)	Парох у с. Городниця.	9 лютого 1918 р.
56	О. Уляницкій (Уляницкий) Александер (Александеръ) Вітолд (Витолд)	Парох у с. Ланівці.	3 березня 1918 р.
57	О. Ілевич (Илевич) Петро (Петр, Петръ)	Парох у с. Городок, орд. комісар в шкільних справах у деканаті Заліщики, орд. делегат до ц. к. ради шкільного округу в Заліщиках.	18 березня 1918 р., Львів.
58	О. Галайчук (Галайчукъ) Тадей	Парох у с. Микуличин.	26 березня 1918 р., Надітичі.
59	О. Стрільбицкий (Стрільбицкий, Стрѣльбицкій) Северин (Северинъ)	Парох у с. Росохач і Сосулівці.	26 березня 1918 р., Росохач.
60	О. Каспрук (Kaspruk) Лаврентій (Lawrentius) Лукас (Lukas)	ЧСВВ. Висвячений Григорієм Хомишиним у жовтні 1915 р.	5 квітня 1918 р., Крехів.
61	О. Однорог Іоан	Парох у с. Живачів.	25 травня 1918 р.
62	О. Шухевич (Шухевичъ) Теофиль (Теофилъ)	Парох у с. Молодятин.	19 червня 1918 р.
63	О. Блоньскій (Блоньский) Василь Теодор (Теодоръ)	Катехит народних шкіл в Коломиї.	21 серпня 1918 р., Коломия.
64	О. Шанковскій (Шанковский) Маркіян (Маркіянъ)	Парох у с. Тисменичани.	24 вересня 1918 р.
65	О. Анастазіевскій (Анастазиевский) Николай	Парох у с. Побережжя.	10 жовтня 1918 р.
66	О. Хомин (Хоминъ) Димитрій (Димитрий)	Парох у с. Шульганівка.	10 жовтня 1918 р.
67	О. Андріїшин (Андріишин, Андріищинъ, Андриїшин) Яків (Яков)	Парох у с. Люча.	16 жовтня 1918 р.
68	О. Бандрівский (Бандровский) Евгеній (Евген)	Сотрудник у с. Рожнів. До війни – богослов Станиславівської семінарії.	16 жовтня 1918 р.
69	О. Будзенко (Будженко) Григорий	Сотрудник у м. Заліщики, капелан.	13 жовтня 1918 р., Херсонська губернія або Одеса.
70	О. Лотоцький (Лотоцкий) Сава	ЧСВВ. Монах монастиря	30 жовтня 1918 р., у шпиталі

	Стефан	Воздвиження Ч. Ж. Хреста у Бучачі.	Станиславова, через сухоти.
71	О. Комариньскій (Комариньский) Стефан (Стефанъ)	Радник єпископської консисторії (до війни – синодальний сповідник при канцелярії єпископської консисторії), парох с. Лисець, декан Станиславівського деканату, член комісії керуючої справами Фонду для вдів і сиріт по священниках у Станиславівській єпархії та наглядового комітету товариства вбогих греко-католицьких церков ім. Св. Апостола Павла у Станиславові.	5 листопада 1918 р.
72	О. Павлусевич Константин	До війни – сотрудник, у подальшому завідувач у с. Старой Косів.	10 листопада 1918 р.
73	О. Петровскій (Петровский) Корнилій (Корнилий)	Парох у с. Перерісль.	16 листопада 1918 р.
74	О. Залуцкій (Залуцкий) Алексий (Алексїй)	Парох у с. Буряківка (Бураківці).	21 листопада 1918 р.

Джерела: [71, арк. 25–30; 135, арк. 56, 93, 103, 104, 109, 129, 156, 192; 136, арк. 2, 7, 8, 9, 15, 39, 59, 69, 84, 88, 143, 147, 161, 179, 192; 137, арк. 23, 64, 66, 67, 101, 129, 134, 149, 150, 162, 171, 173, 187; 138, арк. 31, 32, 35, 80, 93, 98, 104, 115, 118, 129, 134, 135, 148, 183; 140, арк. 2–3, 11–12, 25, 45, 64, 84, 98, 100, 108, 118, 119, 130, 146, 155, 156, 166, 171; 198, арк. 1 (зв.), 26, 27 (зв.), 28; 464, с. 3; 468, с. 4; 477, с. 3; 494, с. 3; 502, с. 4; 507, с. 3; 511, с. 3; 589, с. 33, 34; 590, с. 78; 591, с. 122; 592, с. 7; 593, с. 25; 594, с. 56; 595, с. 85; 596, с. 38–40; 597, с. 90, 91; 598, с. 101; 599, с. 107, 108; 600, с. 14; 869, с. 43, 44, 60; 984, с. 51, 89].

Додаток В.

Священнослужителі інтерновані в табір Терезієнштадт (Терезин). Львівська архієпархія.

№	П І Б і посада священнослужителя	Примітки	Джерела
1	О. **Балюта (Baluta) Мартин (Мартинъ, Marten) Як.**, парох с. Панасівка (Панасовка, Panasówka), Зборівський повіт, Підкаменецький деканат.	Заарештований 1914 р. Інтернований у Терезині.	[105, арк. 41 (зв.), 54; 207, арк. 45; 210, арк. 109; 867, с. 14; 875, с. 290]
2	О. **Білинкевич (Билинькевичь, Білїнкевич, Билинкевичъ, Bilinkiewicz) Іван (Іоанъ, Joh.)**, парох с. Грибовичі (Грибовичѣ, Grybowice), Львівський повіт, Яричівский деканат.	Згідно повідомлення газети «Прикарпатская Русь» заарештований по доносу «мазепинця» І. Дещука. Після Терезину переведений у Талергоф. 9 жовтня 1915 р. конфінований у Голлабрун (Hollabrunn). Після війни опублікував спогад про конфінацію у другому випуску «Талергофського Альманаху».	[105, арк. 47, 54 (зв.); 207, арк. 58; 210, арк. 116; 866, с. 88; 867, с. 111–116; 875, с. 410]
3	О. **Бирчак (Бирчакъ, Birczak) Іоанъ (Іоаннъ, Johann)**, парох с. Подбережь (Побережжя), Болехівський деканат, Долинський повіт.	Інтернований у Терезині. Травень 1915 р. допитаний жандармами у Болехові. 25 вересня 1915 р. у Сколівській в'язниці. В подальшому етапований у Терезин і Талергоф. Після інтернування в Талергофі відправлений на конфінацію у Гнас (Gnas).	[204, арк. 1; 867, с. 41–43, 113; 875, с. 260]
4	О. **Глібовицький (Глѣбовицкій, Глїбовицкий, Hlebowicki) Володимир (Володимиръ, Vlad.)**, парох с. Баківці (Баковцѣ, Banowce), повіт Бібрка, Стрілицький деканат.	Заарештований у серпні 1914 р. Інтернований у Терезин.	[105, арк. 44 (зв.), 54; 207, арк. 40; 210, арк. 109; 862 с. 420; 875, с. 351]
5	О. **Зарицький (Зарыцкий, Зарицкий Зарицкій, Zaryki) Любомир (Людомиръ, Людомир, Ludomir) Кость (Конст., Константинъ)**, парох с. Козлів (Kosłów), Козлівський деканат, комісар орд. шкільного	Русофільська Газета «Прикарпатская Русь» у номері 1559, 1915 р. зарахувала священнослужителя до лав русофілів. Інтернований в Терезині. Станом на 9 травня 1915 р. переведений у Талергоф. 1 липня 1915 р. отримав право здійснювати	[26, арк. 67; 105, арк. 37, 54; 207, арк. 40; 210, арк. 109; 867, с. 122, 139; 869, с. 82, 83, 116; 868, с. 120; 875, с. 23, 25, 192, 195]

	у Бережанському повіті, делегат митр. ординаріату до ц. к. шкільної ради в Бережанах.	богослужіння. Відпущений в подальшому на конфінацію.	
6	О. **Кармалита (Кармалїта, Karmalita) Григорій (Гринько, Gregor.)**, парох с. Стрілки (Стрѣлки, Strsalki), Бібрський повіт, Бібрський деканат.	Русофільська Газета «Прикарпатская Русь» у номері 1559, 1915 р. зарахувала священнослужителя до лав русофілів. Заарештований у першій половині серпня 1914 р., ув'язнений у повітовій в'язниці м. Бібрка. Інтернований у Терезин. Станом на літо 1915 р. переведений в Талергоф.	[26, арк. 67; 105, арк. 30 (зв.), 54; 207, арк. 40; 210, арк. 109; 867, с. 33, 139; 875, с. 54]
7	О. **Крижановський (Крижановскій, Крыжановскій, Krysanowsko) Роман (Романъ, Roman)**, парох с. Небилів (Небылов, Niebylów), Калуський повіт, Перегінський деканат, декан Перегінського деканату, комісар фонду для вдів і сиріт по священниках в Перегінському деканаті.	Разом з родичем – М. Р. Крижановським нарізно опублікували російською мовою спогади у першому та другому випуску Талергофського Альманаху. Заарештований 29 серпня 1914 р. Доставлений у Терезин 3 вересня 1914 р. через маршрут Кулуш-Болехів-Долина-Моршин-Стрий-Дрогобич-Хирів-Перемишль-Краків. Перебував у Терезині щонайменше протягом вересня – листопада 1914 р. Імовірно старорус. Станом на 13 травня 1915 р. переведений у Талергоф. Станом на 9 жовтня 1915 р. конфінований в Оберголябруні.	[105, арк. 40 (зв.), 54; 207, арк. 55; 210, арк. 103; 866, с. 60, 61, 63–66; 867, с. 111, 121; 869, с. 121; 875, с. 268, 269, 270]
8	О. **Кукурудза (Кукурудзъ, Кокурузъ, Kukurudsa) Микола (Николай, Nik.)**, парох с. Камінь (Камѣнь, Kamien), повіт Калуш, Рожнятівський деканат.	Виданням «Прикарпатска Русь» у № 1491, 1914 р. зарахований в лави русофілів. Арешт – після 5 жовтня 1914 р. Інтернований у Терезин. Станом на 9 жовтня 1915 р. інтернований в Оберголябрун.	[26, арк. 23; 105, арк. 42 (зв.), 54 (зв.); 207, арк. 55; 210, арк. 103; 866, с. 60, 64; 867, с. 111; 875, с. 317]
9	О. **Лозиньський (Лозиньскій) Іван (Іоанъ)**, парох с. Горпин (Горпинъ). Кам'янко-Струмилівський повіт, Кам'янко-Струмилівський деканат.	Русофільська Газета «Прикарпатская Русь» у номері 1559, 1915 р. зарахувала священнослужителя до лав русофілів. Інтернований у Терезин.	[26, арк. 67; 105, арк. 44, 54 (зв.); 207, арк. 55; 867, с. 139; 875, с. 345].
10	О. **Машин (Машын, Малый, Малий Maśyj) Микола (Николай, Nikojaus)**, парох с. Ясенівці (Ясенівцї, Ясеновцѣ,	Русофільська Газета «Прикарпатская Русь» у номері 1559, 1915 р. зарахувала священнослужителя до лав русофілів. Станом на червень-липень 1915 р. інтернований	[26, арк. 67; 105, арк. 36 (зв.), 54; 207, арк. 45; 210, арк. 109; 867, с. 120,

	Jasionowce), Золочівський повіт, Золочівський деканат.	в Терезині.	139; 875, с. 183]
11	О. **Миронович (Мироович, Мироновичь) Олександер (Александеръ)**, парох с. Велика Березовиця (Березовиця Велика), Тернопільський повіт, Микулинецький деканат.	Інтернований в 1914 р. Станом на 14 серпня 1914 р. вже був заарештований і перебував у тернопільській в'язниці. Етапований у Терезин.	[207, арк. 62; 866, с. 219; 867, с. 29; 875, с. 219]
12	О. **Пелехатий (Пелехатый, Pelechaty) Йона (Іона, Jonas)**, парох с. Нище (Нуще, Гуще), Зборівський повіт, декан Олієвського деканату, комісар декан. фонду для вдів і сиріт по священниках в Оліївському деканаті.	Станом на червень-липень 1915 р. інтернований в Терезині.	[105, арк. 40 (зв.), 54; 207, арк. 46; 210, арк. 116; 875, с. 262, 263, 266]
13	О. **Скоробогатий (Скоробогатый, Skorobohaty) Володимир (Владиміръ, Vlad.)**, Парох с. Вишенка Мала (Wiszenka mała, Малатинъ, Милятин), повіт Городок Ягелонський, Янівський деканат.	Русофільська Газета «Прикарпатская Русь» у номері 1559, 1915 р. зарахувала священнослужителя до лав русофілів. Станом на 27 серпня 1914 р. вже був затриманий і того ж дня відправлений зі Львова на західні території Австрії. Інтернований у Теризині.	[26, арк. 47, 67; 105, арк. 54 (зв.); 202, арк. 11; 207, арк. 43; 210, арк. 110; 866, с. 84 ; 867, с. 13; 875, с. 404, 405]
14	О. **Скородиньский (Скородиньскій, Skorodynski) Михайло (Михаилъ, Mich.)**, паррох с. Підмихайля (Podmichaile), Калуський повіт, Калуський деканат.	Русофіл. Станом на червень-липень 1915 р. інтернований в Терезині. Помер у Відні 24 лютого 1917 р.	[26, арк. 22, 23; 105, арк. 37; 207, арк. 55; 210, арк. 103; 487, с. 3; 866, с. 60, 64; 875, с. 190]
15	О. **Стеців (Стецевъ, Syeciów) Григорій (Гринько, Gregor)**, парох с. Станьковці (Станківцѣ), Ходорівський повіт, Миколаївський деканат.	Русофільська Газета «Прикарпатская Русь» у номері 1559, 1915 р. зарахувала священнослужителя до лав русофілів. Серпень 1914 р. перебував у Бібрській в'язниці. Інтернований у Терезин. Станом на середину червня-липня 1915 р. інтернований в Терезині.	[26, арк. 67; 105, арк. 39, 54; 207, арк. 41; 210, арк. 109; 867, с. 33, 139; 875, с. 240]
16	**Хоминъ Михаилъ**, псаломник з с. Щирець	Станом на 4 травня 1915 р. перебував у Терезині. Самоідентифікація «галицкій русскій»	[866, с. 82; 867, с. 137]

Додаток В.1

Священнослужителі інтерновані в табір Терезієнштадт (Терезин). Перемишльська єпархія.

№	ПІБ і посада священнослужителя	Примітки	Джерела
1	О. **Білас (Бѣласъ, Bilas) Михайло (Михаилъ, Mich.)**, парох с. Либохора (Libochora), повіт Турка, Височанский деканат.	Належав до тов. Михайла Качковського. Заарештований між серпнем та вереснем 1914 р. Інтернований у Терезин. Станом на середину літа 1915 р. інтернований.	[105, арк. 22, 49, 54; 207, арк. 52; 210, арк. 117; 262, L. 31; 866, с. 152; 867, с. 139; 877, с. 56]
2	О. **Борковський (Борковскій, Борковский, Borkowsky) Яків (Яковъ, Яков, Як., Jakób)**, парох с. Висоцко Нижнє (Wysoko nizne), повіт Турка, Височаньский деканат.	Належав до тов. Михайла Качковського. На початку війни ув'язнений у в'язницю в м. Турка. Етапований у Терезин. Станом на середину літа 1915 р. інтернований.	[105, арк. 21 (зв.), 49, 54; 203, арк. 310; 207, арк. 52; 210, арк. 117; 262, L. 19; 866, с. 157; 867, с. 139; 877, с. 52]
3	О. **Гамерський (Гамерскій, Гамерский, Hamerski) Іван (Іоанъ, Joh.)**, парох с. Чашин (Чашинъ, Czaszyn), повіт Лісько, Ольховецький деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Інтернований у Терезин.	[105, арк. 24, 50 (зв.), 54; 207, арк. 57; 210, арк. 109; 263, L. 11; 867, с. 139; 877, с. 232]
4	О. **Генсьорський (Геньсорскій, Ґенсьорский Генсыерскій, Генсерскій, Генсіорскій, Gęsiorski) Юрій (Георгій, Григорій, Georg)**, парох с. Кальниця (Кальница, Kalnica), повіт Лісько, Ольховецький деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Оселився у казармі № 4. Станом на 4 травня 1915 р. перебував у Терезині. Самоідентифікація «галицкій русскій». Після інтернування в Терезині переведений у Талергоф. Член табірного струнного оркестру. Станом на середину літа 1915 р. інтернований.	[105, арк. 24, 50 (зв.), 54 (зв.); 207, арк. 57; 210, арк. 117; 263, L. ;135 866, с. 198; 867, с. 131, 133, 137, 139; 868, с. 21; 877, с. 229]
5	О. **Гичко (Hyczko) Діонїз (Діонизій, Діонїзий, Діонисій, Dionys)**, парох с. Ріп'яна (Рипяна, Рыпяна, Рипина), повіт Турка, Жукотинский деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Після початку війни ув'язнений у в'язниці м. Турка. Інтернований у Терезин. Станом на середину літа 1915 р. інтернований.	[105, арк. 17 (зв.), 49 (зв.), 54; 207, арк. 52; 210, арк. 110; 263, L. 73; 866, с. 152, 157, 158; 867, с. 139; 877, с. 119]
6	О. **Грицик (Грыцикъ, Hrycyk) Григорій (Гринько, Gregor)**, парох с. Завишень, Сокальський повіт,	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований у серпні 1914 р. Кашубский И, автор спогадів,	[105, арк. 26 (зв.), 49, 54; 207, арк. 49; 210, арк. 110; 263, L. 65; 862

	Белзький деканат.	опублікованих у першому томі Талергофського Альманаху зараховує священнослужителя до «русских» людей з Сокальщини. Заарештований у серпні 1914 р. Інтернований у Терезині. Станом на середину літа 1915 р. інтернований.	с. 217, 486; 866, с. 146; 869, с. 79; 877, с. 15]
7	О. **Грушкевич (Грушкевичь, Gruszkiewicz) Корнило, (Корнель, Корнилій, Kornel)**, парох с. Ракова (Rakowa), Самбірський повіт, деканат Стара Сіль.	Належав до тов. М. Качковського. У 1914 р. помічений арештантом Соколовичем Глібом ув'язненим у Перемишлі. Інтернований у Терезин.	[105, арк. 19 (зв.), 51, 54 (зв.); 207, арк. 48; 210, арк. 117; 866, с. 161; 867, с. 139; 877, с. 302]
8	О. **Добряньський (Добряньскій, Dobrzanski) Микола (Николай, Mick.)**, парох с. Дубровиця (Dubrowica), Ярославський повіт, Ярославскій деканат.	Українське видання «Дїло» зараховує священнослужителів до лав москвофілів. Інтернований у Терезин. Станом на 26 лютого 1916 р. священнослужитель перебуває під урядовим наглядом за межами своєї парафії.	[105, арк. 51, 54 (зв.); 210, арк. 117; 811, с. 1; 862 с. 511; 867, с. 139; 877, с. 356]
9	О. **Добряньский (Добряньскій, Dobrzanski) Михайло (Михаилъ, Mich.)**, парох с. Ясениця-Замкова (Jasienica zamkowa), повіт Турка, Старосамбірський деканат.	Належав до Християнського Союзу Спасіння. Заарештований з двома синами. Інтернований у Терезин.	[105, арк. 20, 23 (зв.), 54; 207, арк. 53, 54; 210, арк. 116; 263, L. 166; 866, с. 153, 157; 867, с. 139; 877, с. 297]
10	О. **Домбровський (Домбровскій, Домбровский) Діонїз (Діонизій, Діонїзий)**, парох с. Мокротин, повіт Жовква, Жовківський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Русофільська Газета «Прикарпатская Русь» у номері 1559, 1915 р. зарахувала священнослужителя до лав русофілів. Інтернований у Терезин. Станом на середину літа 1915 р. інтернований.	[26, арк. 67; 105, арк. 26 (зв.), 49 (зв.), 54; 207, арк. 46; 263, L. 172; 867, с. 139; 877, с. 110]
11	О. **Дуркот (Дуркотъ, Durkot) Володимир (Владиміръ, Wladym.)**, парох с. Мисцова (Мысцова, Myscowa, Myścowa), повіт Кросно, містодекан Дуклянського деканату, комісар орд. шкільного по нагляду за викладом релігії у школах у Дуклянському деканаті.	Належав до тов. М. Качковського. Арешт 28 серпня 1914 р. Перебував у одиночній камері Терезина протягом 29 жовтня – 28 грудня 1914 р. Далі переведений в арештантську казарму. 7 травня 1915 р. переведений у Талергоф. Опублікував язичієм спогад у другому випуску Талергофського Альманаху.	[105, арк. 15 (зв.), 49 (зв.), 54 (зв.); 207, арк. 56; 210, арк. 108; 263, L. 180; 867, с. 121, 122; 868, с. 108; 877, с. XIX, 95, 98]

12	О. **Жолкевський (Жолкевскій, Жовківский, Zolkiewski) Антін (Антоній, Антонъ Anton)**, парох с. Мацошин (Мацошинъ, Macossyn), Жовківський повіт, Жовківський деканат.	Станом на червень-липень 1915 р. інтернований в Терезині. 20 липня 1915 р. написав прохання Українській Парламентській Репрезентації з приводу отримання документів для повернення у Галичину. 25 липня 1915 р. викликаний у Перемишльську єпархію. 3 серпня 1915 р. будучи в Оломоуці, Богемія написав листа П. Філясові з проханням прискорити оформлення документів.	[105, арк. 26 (зв.), 49 (зв.), 54; 108, арк. 125; 207, арк. 46; 210, арк. 110; 866, с. 55; 877, с. 109]
13	О. **Киричиньский (Киричиньскій, Киричинскый, Kieryczynski) Ілля (Ілько, Илія, Elias)**, парох с. Чаплі (Czaple), Самбірський повіт, орд. шкільний комісар по нагляду за викладанням релігії у народних школах у деканаті Стара Сіль.	На початку війни ув'язнений у повітову в'язницю м. Самбір. Далі переведений у Турку і Терезин. Між березнем і кінцем вересня 1915 р. переведений у Талергоф.	[26, арк. 22; 105, арк. 19 (зв.), 54; 207, арк. 48; 210, арк. 117; 866, с. 161; 867, с. 139; 869, с. 121; 877, с. XX, 306]
14	О. **Кузьмак (Кузьмакъ, Kuzmak) Йосиф (Йосиф, Іосифъ, Josef)**, парох с. Гічва, (Гочевь, Гичва Hoczew), повіт Лісько, Балигородський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Станом на середину літа 1915 р. інтернований.	[105, арк. 15 (зв.), 49, 54 (зв.); 207, арк. 58; 210, арк. 110; 267, L. 182; 866, с. 198; 867, с. 139; 877, с. 4]
15	О. **Лаврецький (Лаврецкій, Laurecki) Александер (Александеръ, Олександер, Alex.)**, парох с. Добрячин (Добрачинъ, Dobraczyn), Сокальський повіт, Белзький деканат.	До війни мав репутацію русофіла. Заарештований у серпні 1914 р. інтернований у Терезин. Станом на літо 1915 р. інтернований.	[105, арк. 26 (зв.), 49, 54 (зв.); 207, арк. 49; 210, арк. 117; 862 с. 217, 486; 866, с. 146; 877, с. 13]
16	О. **Наконечний (Наконечный) Андрій (Андрей)**, парох с. Замѣховъ, Ярославський повіт, Порохницький деканат.	Належав до тов. «Просвіта». Заарештований. Етапований у Терезин. Українська газета «Дїло», № 55, 1916 р. зараховує священнослужителя до невинно заарештованих з числа свідомих українців. Станом на початок літа 1915 р. біженець у Відні, Gemeindebezirke XVI.	[105, арк. 17 (зв.), 52 (зв.); 264, L. 191; 811, с. 1; 862 с. 512; 877, с. 250]
17	О. **Осьміховський (Осьміловскій, Осміловський, Осмѣловскій, Ośmiłowski) Микола (Николай,**	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований до 2 серпня 1914 р. відправлений у Жовкву.	[105, арк. 25 (зв.), 50 (зв.), 54 (зв.); 207, арк. 63; 210, арк. 116;

	Mik.), парох с. Лавриків (Руда Лісна, Руда Лѣсна, Ławryków, Лавриков), повіт Рава Руська, Потелицкій деканат.	Станом на червень-липень 1915 р. інтернований в Терезині.	265, L. 16; 862 с. 478; 866, с. 115; 867, с. 27; 877, с. 264, 265]
18	О. **Петровський (Петровскій, Пиотровский, Піотовский Petrowski) Михайло (Михаилъ, Mich.)**, парох с. Ільник (Ільок, Ильник, Ilnik), повіт Турка, Височаньскій деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Русофільське видання «Прикарпатска Русь» у № 1434, 1914 р. зарахувало священника в лави русофілів. Заарештований з дружиною. Після арешту переведений в Турку і Терезин. Між березнем та кінцем вересня 1915 р. переведений у Талергоф. Станом на середину літа 1915 р. інтернований.	[105, арк. 22, 49, 54; 202, арк. 11; 207, арк. 53; 210, арк. 110; 265, L. 58; 866, с. 152, 158; 867, с. 113, 139; 869, с. 121; 877, с. 54]
19	О. **Перчиньский (Перчиньскій, Перчинскій, Perczynski) Петро (Peter)**, парох с. Верхівці (Райтаревичи, Райтаровичі, Raitarowice), Самбірський повіт, Мостиський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Зауважений Глібом Соколовичем при етапу ванні з Самбора в Турку. Інтернований у Терезин. Станом на середину літа 1915 р. інтернований.	[105, арк. 22 (зв.), 50, 54 (зв.); 207, арк. 48; 210, арк. 110; 265, L. 56; 866, с. 161; 867, с. 139; 877, с. 198]
20	О. **Пиріг (Пирогъ, Пирог, Pyroh) Данило (Даниілъ, Daniel)**, парох с. Тиханя (Тихоня, Тыханя, Ciechania, Tychania), повіт Коросно, Дукляньскій деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Потрапив у Терезин 28 серпня 1914 р. Орієнтовно 7 травня 1915 р. переведений у Талергофі. Станом на 11 травня 1915 р. вже був у таборі.	[105, арк. 15 (зв.), 54 (зв.); 207, арк. 57; 210, арк. 117; 265, L. 63; 867, с. 121, 139; 868, с. 24, 84, 89, 93, 108; 877, с. 101]
21	О. **Поляньський (Поляньскій, Поляньский Polanski) Микола (Николай, Mikolai)**, сотрудник у с. Нижня Яблунька (Яблінка Нижня, Яблонка Нижна, Яблінка ниж., Jabłonka nizn.), повіт Турка, Височаньский деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Зауважений при транспортуванні у в'язниці м. Турка.	[105, арк. 22, 54; 207, арк. 53; 210, арк. 117; 265, L. 87; 866, с. 152, 158; 867, с. 139; 877, с. 59, 60]
22	О. **Сенишин (Сенишинъ, Senyszyn) Іван (Іоанъ, Ivan) Віл**, парох с. Кунинська Воля (Вілка Куниньська, Wólka Kaminska), Жовківський повіт, Жовківський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Станом на червень-липень 1915 р. інтернований в Терезині.	[105, арк. 26 (зв.), 49 (зв.), 54; 207, арк. 46; 210, арк. 110; 266, L. 33; 877, с. 109]
23	О. **Скобельский (Скобельскій,**	Належав до тов. М. Качковського.	[105, арк. 21 (зв.), 54

	Skobielski) Василь (Василій, Was.), парох села Пруси (Прусы, Prusy, Броница), Старосамбірський повіт, Мокрянський деканат.	Помічений заарештованим у Перемишлі. Етапований у Терезин. 6 травня 1915 р. переведений у Талергоф, розміщений у 34-му бараці.	(зв.); 207, арк. 48; 210, арк. 117; 266, L. 42; 866, с. 161; 869, с. 78, 121; 877, с. 186, 399]
24	О. **Созаньский (Созаньскій, Sozanski) Іван (Іоанъ, Johann)**, парох с. Волоща, Старосамбірський повіт, Мокрянський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Інтернований у Терезині.	[105, арк. 21, 50, 54 (зв.); 207, арк. 48; 210, арк. 110, 116; 266, L. 55; 877, с. 180]
25	О. **Солтикевич (Солтыкевичь, Sołtykiewicz) Ілярій (Гілярий, Hil., Илярій)**, парох с. Ботелька Вижна (Нижнє, Бутелька виж., Выжня Ботелька, Botelka wyśna), повіт Турка, Височаньский деканат.	Помічений 1914 р. у турчанській в'язниці. Етапований у Терезин. Станом на середину літа 1915 р. інтернований.	[105, арк. 21 (зв.), 49, 54; 207, арк. 53; 210, арк. 109; 866, с. 152, 158; 877, с. 50]
26	О. **Стернбергъ Стояловський (Стояловскій, Стояловский, Stojałowski) Іван (Іоанъ, Joh.) Штернберг**, парох с. Явора (Jawora), повіт Турка, Старосамбірський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Після арешту в 1914 р. опинився в Турчанській в'язниці. Етапований в Перемишль, звідти у Терезин.	[105, арк. 20, 51, 54; 207, арк. 53; 210, арк. 109; 266, L. 69; 866, с. 152, 158, 161; 877, с. 297]
27	О. **Феленчак (Феленчакъ, Теленчак) Микола (Николай)**, парох с. Поляни (Поляны, Polany), повіт Кросно, Дуляньскій деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Потрапив у Терезин 28 серпня 1914 р. Орієнтовно 7 травня 1915 р. переведений у Талергоф. Станом на 25-26 травня 1915 р. вже був у Талергофі. Станом на 16 липня 1915 р. у Талергофі.	[105, арк. 15 (зв.), 49 (зв.), 54 (зв.); 207, арк. 57; 210, арк. 117; 266, L. 196; 867, с. 121, 139; 868, с. 89, 108, 125; 877, с. 100]
28	О. **Чайковський (Чайковскій, Чайковский, Chajkowski, Chaykowski) Роман (Романъ, Rom., Roman)**, парох села Тарнава Горна (Тарнав Гірна, Tarnowa górna), повіт Лісько, Ольховецкій деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Русофільська Газета «Прикарпатская Русь» у номері 1559, 1915 р. зарахувала священнослужителя до лав русофілів. Інтернований у Терезин. Між березнем і кінцем вересня 1915 р. переведений у Талергоф. Після війни – член Талергофського комітету.	[26, арк. 67; 105, арк. 24, 50 (зв.), 54; 203, арк. 312; 207, арк. 58; 210, арк. 110; 268, L. 54; 866, с. 198; 867, с. 139; 868, с. I; 869, с. 121; 877, с. 231]
29	О. **Чертежиньскій (Чертежиньский, Гуска-Чертежинскій Chertezynski) Пр. Димитрій (Dem., Demeter)**, парох с. Бобрка (Бібрка, Bórka), Ліський	Інтернований у Терезині. Підтверджене перебування у таборі 4 травня 1915 р. Самоідентифікація «галицкій русскій». Переведений у Талергоф. Займався	[105, арк. 50, 54; 203, арк. 312; 207, арк. 58; 210, арк. 110; 268, L. 54; 866, с. 198; 867, с. 138; 869, с. 118; 877,

	повіт, Ліський деканат.	творчістю.	с. 160]
30	О. **Янів (Яновъ, Яневъ Janiów) Петро (Петръ, Peter) Ив.**, парох с. Карпатське (Гнила, Hnyla), повіт Турка, Височанский деканат.	У другому випуску Талергофського Альманаху опубліковано, що отець заарештований 12 серпня 1914 р. по доносу священника Мороза. Обвинувачення в отриманні коштів у рублях, заготовці зброї. Ув'язненний у в'язниці м. Турка. До травня 1915 р. перебував у Терезині. Переведений у Талергоф де перебував протягом травня 1915–лютого 1917 р. 14 лютого 1917 р. переведений на конфінацію до 29 вересня 1917 р. у Passail bei Weitz (Passail). Автор свідчень Иванъ Иваничко відмежовує священнослужителя від українства та. відзначає, що він організував гурток з вивчення церковнослов'янського письма та історії Русі.	[105, арк. 22, 49, 54; 207, арк. 53; 210, арк. 117; 866, с. 152–157; 867, с. 139; 157; 869, с. 145; 877, с. 52]
31	О. **Яремкевич (Яремкевичь, Jaremkiewicz) Алекс (Александеръ, Олександр, Alex.)**, парох с. Крехів (Креховъ, Krechów), повіт Жовква, Жовківський деканат.	Русофільська Газета «Прикарпатская Русь» у номері 1559, 1915 р. зарахувала священнослужителя до лав русофілів. Станом на 9 жовтня 1915 р. конфінований в Оберголлябруні **(**Hollabrunn).	[26, арк. 26, 67; 105, арк. 49 (зв.), 54; 207, арк. 46; 210, арк. 109; 867, с. 111, 139; 877, с. 108]
32	**Добряньский (Добряньскій, Dobjanski) Кость (Kost.)**. богослов в семінарії у Львові з Перемишльської єпархії.	Інтернований у Терезині.	[105, арк. 54; 210, арк. 115; 877, с. 382]
33	**Навроцький (Навроцкій, Nawrocki) Василь (Wasyl) Веняминъ**, брат ляїн монастиря Св. Миколая в Крехові (Krechów)	Інтернований у Терезині.	[105, арк. 54; 210, арк. 117; 877, с. 385]

Додаток В.2

Священнослужителі інтерновані в табір Терезієнштадт (Терезин). Станилавівська єпархія.

№	П І Б і посада священнослужителя	Примітки	Першоджерела
1	О. **Кисїлевський (Кисїлевский, Кісїлевский, Kisielewski) Євген (Евгеній, Eug.)**, парох села Хлібичин (Хлѣбичин, Хлябічин пільн. Хлїбичин Пільний, Chlebyczen polny), Снятинський повіт, Коломийський деканат, орд. комісар шкільний в деканаті Коломия.	Переведений після Терезину у Талергоф. 9 жовтня 1915 р. конфінований в Оберголлябрун (Hollabrunn).	[105, арк. 54; 210, арк. 109; 207, арк. 49; 867, с. 111; 879, с. 101, 114]
2	О. **Кустинович (Кустынович, Кустыновичъ) Іосиф (Йосиф)**. Парох с. Липівка (Ляцке шляхоцке, Ляцьке-Шляхетське, Лядское Шлях.), Товмацький повіт, Тисменицький деканат.	Станом на 1914 р. 73-х річний русофіл, виписував російській і русофільські видання, знав російську мову. Заарештований 5 серпня з сином Юліаном. Вивезений через Ляцьке – Тисмениця – Станиславів – Сату-Маре (до 8 серпня)-Мішкольц-Відень-Шпільберг-Куфштайн-Терезієнштадт. Переведений у Талергоф, де опинився 7 травня 1915 р. Після війни опублікувався у першому і четвертому випуску «Талергофського Альманаху».	[866, с. 151, 152; 867, с. 116; 869, с. 147; 879, с. 228]
3	О. **Майковский (Maikowski) Іван (Іоан Joh.)**, парох с. Семаківці (Семаквівцї, Semiakowce), Коломийський повіт, Коломийський деканат.	Заарештований 1914 р. Інтернований у Терезин. У відповідь на циркуляр Чернівецького губернатора № 39 від 5 вересня 1916 р. начальник Коломийського повіту повідомив, що священник з родиною виїхав в Австро-Угорщину під час наступу росіян у 1916 р. Парафією Семаківці завідував о. Николай Гоянюк на момент укладення документу.	[105, арк. 54; 210, арк. 109; 198, арк. 2, 13; 207, арк. 56; 879, с. 111]
4	О. **Романовський (Романовский, Romanowski) Михайло (Михаіл Mich)**, парох с. Сопів (Sopów), Коломийський повіт, Пістинський деканат.	Заарештований 16 серпня 1914 р. коломийська повітова в'язниця. Через Львів етапований у Терезин. Прибув у табір 30 серпня 1914 р. Після війни опублікував спогади про арешт у першому випуску «Талергофського Альманаху».	[105, арк. 54; 207, арк. 56; 210, арк. 109; 866, с. 76, 77; 879, с. 168]

Додаток Г.

Список священників інтернованих в таборі Талергоф.

Львівська Архієпархія

№	ПІБ	Примітки	Першоджерела
1	**О. Бакович (Баковичь, Bakowicz) Іван (Іоанъ, Johann)**, судовий радник у Львівській архієпархії, парох с. Лисиничі (Лѣсеничѣ), Львівський деканат.	Станом на серпень 1914 р. перебував у Львівській в'язниці. Станом на 15 грудня утримуваний у Граці в гарнізонній в'язниці (Garnisonsarrest in Graz). Повідомлення о. Романа Крушинського про божевілля о. Івана; обвинувачення: схиляння під час сповіді солдатів не стріляти у ворогів. Станом на 1915 р. у Талергофі. Помер 1915 р. у Талергофі.	[105, арк. 55; 203, арк. 105 (зв.); 207, арк. 58; 866, с. 34; 869, с. 11; 875, с. 23]
2	**О. Березовский (Березовскій, Berezowskyj, Berezowski) Тома (Toma, Tomas)**, парох с. Ляховичі Зарічні (Ляховичѣ Зарѣчни, Ляховичі зарічні Зарічне, Lachowice zariczne), Жидачівський повіт, декан Журавенського деканату, синодальний сповідник, почесний крилошанин.	Заарештований у Ниркові, Заліщицького повіту. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Внесений Президіумом УПР у список політично благонадійних і свідомих українців, яких необхідно звільнити з табору. Звільнений з Талергофу 29 листопада 1914 р. Станом на початок літа 1915 р. перебував у Зальцбурзі (Salzburg). Виконував духовні обов'язки серед українських біженців в місті.	[105, арк. 34 (зв.), 56 (зв.); 114, арк. 1; 200, арк. 153, 156; 203, арк. 1; 205, арк. 4; 207, арк. 46; 209, арк. 5; 875, с. 19, 22, 144, 147]
3	**О. Билинкевич (Билинкевичъ, Білинкевич) Айталь (Антон, Антін, Айѳалъ)**, парох с. Знесіня (Несѣнє), Львівський повіт, Львівський деканат.	Заарештований з трьома синами. Вивезений у Талергоф.	[105, арк. 37 (зв.); 207, арк. 58; 866, с. 86; 869, с. 45; 875, с. 203]
4	**О. Бирчак (Бирчакъ, Birczak) Іоанъ (Іоаннъ, Johann)**, парох с. Подбережь (Побережжя), Болехівський деканат, Долинський повіт.	Див. О. Бирчак (Бирчакъ, Birczak) Іоанъ (Іоаннъ, Johann) у **Додаток В.**	
5	**О. Білинкевич (Билинькевичь, Білїнкевич, Билинкевичъ, Bilinkiewicz) Іван (Іоанъ, Joh.)**, парох с. Грибовичі (Грибовичѣ, Grybowice), Львівський повіт,	Див. О. Білинкевич (Билинькевичь, Білїнкевич, Билинкевичъ, Bilinkiewicz) Іван (Іоанъ, Joh.) у **Додаток В.**	

	Яричівский деканат.		
6	**О. Бобиляк (Бобилякъ, Bobelak) Николай (Микола, Nikolaus),** сотрудник у с. Зарічне (Ляховичѣ Зарѣчни), Жидачівський повіт, Журавенський деканат.	Заарештований 1914 р. Інтернований в Талергофі.	[105, арк. 34 (зв.); 203, арк. 106; 207, арк. 46; 875, с. 147]
7	**О. Бучацький (Бучацкий) Александер**, парох с. Конюхи, Поморянський деканат.	Інтернований в Талергофі.	[105, арк. 55 (зв.); 875, с. 296, 297]
8	**О. Бучко (Buczko) Антоній (Антін, Anton)**, парох с. Ладанці (Ладанцы, Ладанцї, Ладанцѣ), повіт Перемишляни, еміграційний референт Перемишлянського деканату.	Заарештований 7 серпня 1914 р. Етапований через Перемишляни і Львів у Талергоф. Опинився у Талергофі 4 вересня 1914 р. 13 вересня 1914 р. переведений у Грац, жив там пів року. 6 березня 1915 р. відпущений з-під слідства через брак доказів. 22 березня 1915 р. відправлений на конфінацію у Гнасі (Gnas). Станом на початок літа 1915 р. перебував у Гнасі (Gnas). Липень 1917 р. переведений у Drahotuše. Після війни опублікував повідомлення про перебування в ув'язненні у першому, другому і третьому випуску «Талергофського Альманаху».	[105, арк. 41; 203, арк. 107 (зв.); 207, арк. 61; 866, с. 101; 867, с. 109, 110, 113; 868, с. 11, 12; 875, с. 274, 277]
9	**О. Ваньо (Wanio) Омелян (Емиліянъ, Omelan, Amelan)**, парох с. Заланов (Залановъ, Заланів), Рогатинський повіт, Рогатинський деканат, комісар орд. шкільного в Рогатинському деканаті для Рогатинського повіту.	Заарештований 1914 р. у Бережанському повіті. Інтернований у Талергоф. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Станом на 20 травня 1915 р. вже звільнений з табору.	[105, арк. 42 (зв.), 55; 200, арк. 28; 202, арк. 17, 17 (зв.); 203, арк. 97; 205, арк. 28; 207, арк. 64; 209, арк. 93; 866, с. 33; 875, с. 308, 310]
10	**О. Величковскій (Величковский) Іоанъ**, парох с. Загорочка (Загорічко, Загоречко), Ходорівський деканат, комісар орд. шкільного у Ходорівському деканаті для	Станом на березень 1916 р. перебував у Талергофі.	[866, с. 99; 875, с. 388, 390]

	повіту Бібрка.		
11	**О. Вергановский (Вергановскій, Verhawowski) Яків (Яковъ, Jakob)**, парох с. Київець, (Кийовичі, Кієвець), Жидачівський повіт, Жидачівський деканат.	Інтернований у Талергофі. Наприкінці березня 1915 р. переведений на конфінацію. З 1-го квітня 1915 р. конфінований у с. Шванберг (Schwanberg).	[105, арк. 34 (зв.); 203, арк. 151 (зв.); 207, арк. 46, 47; 868, с. 145; 875, с. 140]
12	**О. Винницкій Іоанъ**, комісар фонду для вдів і сиріт по священниках у Ходорівському деканаті, декан Ходорівського деканату.	Станом на 14 грудня 1915 р. ув'язнений в Талергофі.	[869, с. 8; 875, с. 23, 388, 389]
13	**О. Винницкий (Винницкій, Winicki) Микола (Николай, Nikolaus)**, парох Галича, Станиславівський повіт, Галицький деканат, комісар шкільного ординаріату в деканаті Галич для Рогатинського повіту.	Повітовий організатор «Русскої Народної Організації», член «Народного Совєта» РНП. Тимчасово жив у VIII бараці Талергофу. Підсудний у другому Віденському процесі партії русофілів. Засуджений до смертної кари через повішання у лютому 1917 р. В подальшому помилуваний. У другій половині 1917 р. опинився у Drahotuše.	[105, арк. 32 (зв.), 55; 203, арк. 99; 520, с. 1; 867, с. 146, 147; 868, с. 12; 875, с. 31, 102, 103]
14	**О. Владичин (Владичинъ) Василь (Василій)**, парох с. Монастирець (Монастырець), Жидачівський повіт. Журавенський деканат.	Інтернований у Талергофі.	[105, арк. 34 (зв.); 203, арк. 151 (зв.); 207, арк. 47; 875, с. 149]
15	**О. Волинець (Волынець) Йосиф (Осип, Іосифъ)**, сотрудник у с. Попівці (Поповцѣ), Бродівський повіт, Підкаменецький деканат.	Заарештований 1914 р., інтернований у Талергофі.	[105, арк. 41 (зв.), 55; 207, арк. 41; 875, с. 292]
16	**О. Глібовицкий (Глїбовицкий, Глѣбовицкій, Hlebowicki, Hlebovicki) Ігнатій (Гнат, Ignar, Ignaz),** парох с. Опорець (Oporzec), Сколівський повіт. Тухляньський деканат.	Українське видання «Дїло» у випуску № 50 від 1916 р. зараховує священнослужителів до лав москвофілів. Заарештований 2 серпня 1914 р. майором гусарського полку. Станом на середину квітня 1915 р. перебував у бараку 32/а Талергофського табору.	[105, арк. 45 (зв.); 201, арк. 14 (зв.); 203, арк. 116; 207, арк. 48; 601, с. 1; 875, с. 378, 379]
17	**О. Горчиньский (Ґорчиньскій, Горчинскій, Gorczynski) Михайло (Михаилъ, Michael)**, парох у	Заарештований 1914 р. у с. Zaresczin nowi, Львівський повіт. Станом на 21 січня 1915 р. інтернований у Талергофі, VIII барак, хворий на плямистий тиф.	[105, арк. 38 (зв.), 56 (зв.); 203, арк. 18; 207, арк. 61; 866,

	с. Болотня, Перемишлянський повіт, Нараївський деканат, декан Перемишлянського деканату, комісар орд. шкільного в деканаті Нараїв для Бережанського і Перемишлянського деканатів.		с. 33; 869, с. 30; 875, с. 229, 230, 274]
18	**О. Гургула Василь (Василій)**, гімназійний катехит при 6-класній народній школі у Галичі, Станиславівський повіт, Галицький деканат.	Українець. Свідки: о. Платонід Філяс, о. Туркевич, о. Лагодинський. Передплачував «Ниву», «Нове слово». Заарештований 1914 р. у Крилосі жандармом після доносу за зв'язки з о. Винницьким, парохом Галича. Звільнений з бараку 5 січня 1915 р., імовірно переведений на конфінацію.	[207, арк. 50; 208, арк. 31, 103; 869, с. 24; 875, с. 30]
19	**О. Гургула Ярослав (Ярославъ)**, парох с. Томашівці (Томашовцѣ), Калуський повіт, Войнилівський деканат.	Інтернований в Талергофі. Етапований через Сату Маре.	[26, арк. 23; 105, арк. 32 (зв.); 207, арк. 55; 866, с. 60, 141; 875, с. 101]
20	**О. Данилович (Даниловичъ, Danilowicz) Александер (Александеръ, Alex)**, парох Бібрки, повіт Бібрка, деканат Бібрка.	Заарештований у серпні 1914 р. у Заставному (Ляшки), повіт Золочів. Інтернований у Талергоф. Весною 1915 р. після Талергофу конфінований у с. Шванберг (Schwanberg)-	[105, арк. 30 (зв.); 203, арк. 11; 207, арк. 40; 862 с. 420; 868, с. 145; 875, с. 48]
21	**О. Дикий (Дикій, Dyki) Йосиф (Іосифъ, Josef)**, парох с. Козьова (Koziowa), Сколівський повіт, Сколівський деканат.	Українське видання «Дїло» у випуску № 50, 1916 р. зараховує священнослужителів до лав москвофілів. Заарештований воєнними 23 вересня 1914 р. Станом на 13 грудня 1914 р.–5 червня 1915 р. підтверджене перебування у Талергофі. Станом на середину квітня 1915 р. жив у бараці А. 11–21 червня 1915 р. на карантині у Таборі.	[105, арк. 44 (зв.); 201, арк. 40; 207, арк. 49; 601, с. 1; 868, с. 44, 45, 71, 91, 93, 96; 875, с. 229, 230, 274]
22	**О. Демчук (Демчукъ, Demczuk) Лука (Lucian)**, парох с. Кальне, Зборівський повіт, Поморянський деканат.	Заарештований 1914 р. Інтернований у Талергофі.	[105, арк. 41 (зв.); 203, арк. 111; 207, арк. 45; 875, с. 296]
23	**О. Довгій (Долгій, Довгий, Долгий, Dorhyj) Яків (Яковъ, Jacob)**, сотрудник у Ходорові (Ходоровъ), Бібрський повіт,	Заарештований у серпні 1914 р. Інтернований у Талергоф.	[105, арк. 46 (зв.), 56 (зв.); 203, арк. 111; 207, арк. 66; 862,

	Ходорівський деканат.		с. 420; 875, с. 395]
24	**О. Дольницкий (Дольницкій, Dolnicki) Іван (Іоанъ, Johann)**, парох с. Тустань, Станиславівський повіт, деканат Галич.	Заарештований 1914 р. у Зозулинцях, повіт Заліщики. Станом на 6 грудня 1914 р. перебував у Талергофі, цього ж дня його мали перевести у м. Грац. Конфінований у St. Peter am Ottersbach.	[105, арк. 32 (зв.), 56 (зв.); 203, арк. 13; 207, арк. 50; 867, с. 44, 115; 869, с. 2; 875, с. 108]
25	**О. Дольницкий (Дольницкій) Ісидор (Ісидоръ, Ізидор, Изидоръ)**, пресвітер-ювелят, професор, духовник, викладач церковного уставу та співу в греко-католицькій семінарії у Львові.	Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Заарештований влітку 1914 р. як шпигун. Станом на 14 жовтня 1914 р. взяв участь в урочистому богослужінні на честь Франца Йосифа. Тримісячне ув'язнення в Талергофі, переведений на конфінацію у Грац (Graz), а потім у Відень. 22 червня 1915 р. написав листа о. П. Філясові з проханням допомогти оформити документи для повернення в Галичину.	[108, арк. 164; 207, арк. 59; 209, арк. 15; 868, с. 2; 869, с. 9, 10, 107, 108, 111, 112; 875, с. 24, 33]
26	**О. Дорожиньский (Дорожиньскій) Володислав (Володиславъ),** парох с. Мізунь (Мизунь), Долинський повіт, Долинський деканат.	Інтернований у Талергофі.	[105, арк. 34; 875, с. 133]
27	**О. Дорош (Дорошь, Dorosz) Володимир (Володимиръ)**, парох с. Вибранівка (Выбрановка, Wybranowka), деканат Бібрка.	Інтернований у Талергофі. Зарахований Українською Парламентською Репрезентацією у лави свідомих українців, яких варто звільнити з табору.	[200, арк. 95; 205, арк. 6; 875, с. 49]
28	**О. Дубанович (Дубановичь, Dubanowycz, Dubanowicz) Осип (Іосифъ, Josef)**, парох с. Стратин (Струтин, Stratyn), повіт Рогатин, референт еміграційний у Рогатинському деканаті.	Інтернований у Талергофі. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. 31 жовтня 1914 р. внесений до списку лояльних українців сформованого і поданого Українською Парламентською Репрезентацією для подальшого звільнення їх з інтернування. Звільнений з Талергофу 21 листопада 1914 р.	[200, арк. 150; 203, арк. 112; 205, арк. 6; 207, арк. 64; 209, арк. 15; 875, с. 308, 314]
29	**О. Залевский (Залескій) Іван (Іоанъ)**, парох с. Поляна, Львівський повіт, Щирецький деканат.	Інтернований в Талергоф.	[105, арк. 46 (зв.); 875, с. 400]

30	**О. Зарицький (Зарыцкий, Зарицкий Зарицкій, Zaryki) Любомир (Людомиръ, Людомир, Ludomir) Кость (Конст., Константинъ)**, парох с. Козлів (Kosłów), Козлівський деканат, комісар орд. шкільного Бережанського повіту.	Див. О. Зарицький (Зарыцкий, Зарицкий Зарицкій, Zaryki) Любомир (Людомиръ, Людомир, Ludomir) Кость (Конст., Константинъ) у **Додаток В.**	
31	**О. Захаріясевич (Захарясевичъ) Маріян (Маріянъ) Іоанъ**, парох с. Молодинче (Молодиньче, Молодінча), повіт Бібрка, Ходорівський деканат.	Засновник і голова читальні тов. «Просвіта» та голова кружка тов. «Сільський господар» у Молодинчому, голова місцевого українського бойового фонду. Серпень 1915 р. перший арешт. Звільнений після слухання. Інтернований 13 лютого 1916 р. у Львові, переведений у Талергоф.	[208, арк. 31, 102, 258; 875, с. 392]
32	**О. Зацерковний (Зацерковный) Йосиф (Осип Іосиф, Іосифъ)**, парох с. Водники, повіт Бібрка, деканат Бібрка.	Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Покинув парафію через наближення лінії фронту. Перебрався до табору у Маленковичах де допомагав військовим. Заарештований 31 серпня 1914 р. у Маленковичах – оскільки виразив протест бо австро-угорські солдати забрали його корову. Етапований в Естергом (Королівство Угорщина), звідти – у Талергоф (20 грудня 1914 р.). Юридично звільнений 20 березня 1915 р. Звільнений фізично з табору 23 березня 1915 р. 29 червня 1915 р. будучи у Вольфсберзі написав листа о. П. Філясові з проханням про допомогу з документами для повернення у Галичину. 8 липня 1915 р. будучи у Вольфсберзі написав листа о. П. Філясові просячи прислати йому служебник.	[105, арк. 30; 207, арк. 40; 209, арк. 98; 212, арк. 182; 868, с. 56; 875, с. 49]
33	**О. Заяць (Заєць, Zajac) Антін (Антоній, Anton)**, парох с. Галичани (Галичанів, Галичановъ), повіт Городок, Городецький деканат.	Заарештований 1914 р. Інтернований у Талергоф.	[105, арк. 33; 203, арк. 103; 207, арк. 42; 875, с. 118]
34	**О. Ілевич (Илевичь, Ильевичъ, Илевичъ, Ilewicz) Александер (Александеръ,**	На початку війни виїхав зі Зборівського повіту у повіт Бібрка. Заарештований 26 серпня 1914 р. Через Бібрку і	[105, арк. 36; 203, арк. 118; 867, с. 11, 12,

	Алекс., Alexander), парох с. Кабарівці (Кабаровцѣ), Зборівський повіт, Зборівський деканат.	Львів етапований у Талергоф. Після інтернування в Талергофі відправлений на конфінацію у Гнас (Gnas). Після війни опублікував повідомлення про свій арешт у другому випуску «Талергофського Альманаху».	113; 875, с. 172]
35	**О. Ілевич (Илевичъ, Ilewicz) Іван (Іоанъ, Іоаннъ, Johann)**, парох с. Подорожнє, (Баличі подорожні, Баличѣ подорожни, Balice podoroszine), Жидачівський повіт, Журавенський деканат.	Заарештований 1914 р. Після інтернування в Талергофі відправлений на конфінацію у Гнас (Gnas).	[105, арк. 34 (зв.); 203, арк. 118; 867, с. 113; 875, с. 145]
36	**О. Ілевич (Ілєвич) Николай (Микола)**, сотрудник у с. Золотники, Підгаєцький повіт, Зарваницький деканат.	Заарештований 1914 р. Перебував під вартою у Талергофі.	[105, арк. 35; 207, арк. 63; 866, с. 39; 875, с. 159]
37	**О. Каленюк (Каленюкъ, Kaleniuk) Омелян (Емиліянъ, Еміліян, Emil),** парох с. Хащоване (Хащованє), Сколівський повіт, Тухлянський деканат.	Українське видання «Дїло» називає у випуску № 50, 1916 р. називає священнослужителя одним з лідерів москвофілів у Сколівському повіті. Заарештоаний у серпні 1914 р. у Стрию. Станом на 14 грудня 1914 р. перебував у Талергофі. Станом на червень-липень 1915 р. переведений з Талергофу в Mürzsteg. 1915 р. став військовим капеланом. 1916–1918 рр. російський полон. 1918 р. повернувся у парафію у с. Хащоване.	[105, арк. 45 (зв.); 203, арк. 32; 601, с. 1; 869, с. 8; 875, с. 400; 984, с. 65]
38	**О. Кармалита (Кармалїта, Karmalita) Григорій (Гринько, Gregor.)**, парох с. Стрілки (Стрѣлки, Strsalki), повіт Бібрка, деканат Бібрка.	Див. О. Кармалита (Кармалїта, Karmalita) Григорій (Гринько, Gregor.) у **Додаток В.**	
39	**О. Качала (Kaszala) Григорій (Григорий, Gregor)**, парох с. Лісники (Лѣсники, Лїсники), Бережанський повіт, Бережанський деканат.	4 серпня 1914 р. заарештований. Доставлений в Бережани, згодом у Львів. 2 вересня 1914 р. відправлений у Талергоф. 27 жовтня 1914 р. виправданий, відданий під варту у Талергоф. Жив у бараці № VI до вести 1915 р. 20 березня 1915 р. звільнений з карантину у Талергофському таборі, переїхав у Грац на конфінацію. До весни 1918 р. жив у Граці (Graz).	[105, арк. 55 (зв.); 207, арк. 40; 209, арк. 42; 866, с. 33–35; 869, с. 50, 143, 144; 875, с. 43]

		Після війни опублікував повідомлення про своє ув'язнення у Талергофі в першому та четвертому номері «Талергофського Альманаху».	
40	**О. Кинасевич (Кинасевичь, Kinasiewicz) Теодозій (Teodozius)**, парох с. Підгороддя (Подгородє, Подгородье), Рогатинський деканат, Рогатинський повіт.	Станом на 15 листопада 1914 р., вже у Талергофі, жив у IV бараці. Станом на 15 березня 1915 р. у Талергофі, хворий. Станом на червень-липень 1915 р. переведений з Талергофу в Mürzzuschlag.	[105, арк. 42 (зв.); 203, арк. 122; 207, арк. 64; 868, с. 114, 115, 117; 875, с. 312]
41	**О. Ковальський (Ковальскій, Kowalski) Філємон (Филимонъ, Philemon)**, парох с. Гніздичів (Гнїздичів, Гнѣздичев), сотрудник у Жидачеві, Жидачівський повіт, Жидачівський деканат.	Заарештований разом з дружиною. Інтернований у Талергофі. 6 березня 1915 р. священник Іван Скоробогатий клопотав перед Президією ЗУ Ради щодо звільнення свого тестя – о. Мартинця та швагра о. Ф. Ковальського з Талергофу. Вони «староруси», неполітичні. Станом на 22 березня 1915 р. переведений з Талергофу.	[105, арк. 34; 203, арк. 124 (зв.); 207, арк. 47; 202, арк. 11, 13–16 (зв.); 869, с. 54; 875, с. 139]
42	**О. Коломиєць (Коломыец, Коломієць) Володислав**, парох с. Лїщин (Лїщина, Лѣщинъ), повіт Бібрка, Стрілиський деканат.	Заарештований у серпні 1914 р. Станом на 14 жовтня 1914 р. інтернований у Талергофі. 2 лютого 1915 р. переведений в карантин. Помер у Талергофі 28 лютого 1915 р. від тифу.	[105, арк. 44 (зв.), 420; 207, арк. 40; 868, с. 70; 869, с. 30, 34, 42, 44, 107; 875, с. 355]
43	**О. Коменда (Komenda) Осип (Йосиф, Іосифъ, Jose)**, парох с. Сливки, Калуський повіт, Перегінський деканат.	Заарештований у жовтні 1914 р. у Сливках. Інтернований у Талергоф. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Зарахований у список свідомих, лояльних українців, яких необхідно звільнити з табору Президіумом УПР. Звільнений з Талергофу 23 лютого 1915 р. Станом на червень-липень 1915 р. у Wolfsberg (Каринтія). 2 червня 1915 р. будучи у Вольфсбергу написав листа П. Філясові. Просив допомогти оформити документи для повернення у Галичину та на грошову допомогу.	[105, арк. 40 (зв.); 108, арк. 123, 124; 200, арк. 154; 206, арк. 40; 209, арк. 45; 866, с. 60; 875, с. 272]
44	**О. Коновалець (Konowalec, Konovaliec) Володимир (Володимиръ, Влад.,**	Заарештований 1914 р. Інтернований у Талергофі. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем	[105, арк. 47; 203, арк. 123; 205, арк. 17; 207,

	Wladimir), парох с. Малехів (Малеховъ, Melechow), Бережанський повіт, Яричівський деканат, комісар орд. шкільного для Львівського повіту.	та о. С. Макаром. Станом на початок літа 1915 р. перебував у Відні (Wien).	арк. 59; 209, арк. 47; 866, с. 33; 875, с. 410, 412]
45	**О. Кордасевич (Кордасевичъ, Kordasiewicz) Лев (Левъ, Leo)**, парох с. Подорожнє, (Ляховичі подорожні, ЛяховичѢ Подорожни), Жидачівський повіт. Журавенський деканат.	Станом на березень 1915 р. інтернований в Талергофі.	[105, арк. 34 (зв.); 203, арк. 123 (зв.); 207, арк. 47; 869, с. 43, 44, 59; 875, с. 148]
46	**О. Коренець (КорѢнець) Олександр (Александеръ),** професор і катехит при ц. к. польській гімназії у Тернополі, Тернопільський повіт, Тернопільський деканат.	Покинув Тернопіль у першій половині серпня 1914 р. в міру наступу росіян на місто. Заарештований під час евакуації на вокзалі у м. Новий Сонч. Етапований у Талергоф. Станом на 5 червня 1915 р. жив у Відні, районі III. Опублікував книгу «Рим а наші церковні постанови з окрема калєндар» у Відні накладом Української Культурної Ради у 1916 р. Осінь 1916 р. агенти поліції провели обшуки вдома у отця у VII-му районі Відні. Допитали у відділку поліції і відпустили. 6 вересня 1917 р. будучи у Відні написав листа А. Шептицького у якому, зокрема відправив свою світлину зроблену по виході з Талергофу. Умови, час і деталі перебування у таборі не згадані. У грудні 1917 р. у співпраці з Українським Запомоговим Комітетом, Олександром Колессою та Культурною Радою займався відправленням молитовників для українських військовополонених в Італії. Квітень 1918 р. в межах вакацій відвідав о. Базбка у Боснії та проінспектував стан парафій на місцях. Станом на 23 травня 1918 р. проживає у VII-му районі Відня. 4 вересня 1918 р. будучи у Тернополі отримав підтвердження на посаду у гімназії у Тернополі.	[68, арк. 59–70;108, арк. 115; 866, с. 186; 875, с. 29]
47	**О. Костишин (Kostyszyn) Мирон (Miron)**, катехит для 5-класної хлопчачої і 5-класної	Інтернований у Талергофі. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром.	[203, арк. 124; 205, арк. 24; 207, арк. 47; 209,

	дівчачої шкіл у Миколаєві (Николаѣвъ надъ Днѣстромъ, Mikolajov), Жидачівський повіт, Миколаївський деканат.	Звільнений з Талергофу 10 листопада 1914 р.	арк. 44; 875, с. 31, 238]
48	**О. Крижановський (Крижановскій, Крыжановскій, Krysanowsko) Роман (Романъ, Roman)**, парох с. Небилів (Небылов, Niebylów), Калушський повіт, Перегінський деканат, декан Перегінського деканату, комісар фонду для вдів і сиріт по священниках у Перегінському деканаті.	Див. О. Крижановський (Крижановскій, Крыжановскій, Krysanowsko) Роман (Романъ, Roman) у **Додаток В.**	
49	**О. Крутяк (Крутякъ) Мирон (Миронъ),** парох с. Веринь, Жидачівський повіт, Миколаївський деканат.	Заарештований у першій половині серпня 1914 р. Інтернований у Талергоф. Станом на червень-липень 1915 р. переведений з Талергофу.	[105, арк. 39; 207, арк. 47; 862 с. 213; 875, с. 236]
50	**О. Кулик (Куликъ, Kulyk) Іван (Іоанъ, Johann)**, парох с. Сопіт (Сопотъ), Сколівський повіт, Сколівський деканат.	Українське видання «Дїло» у випуску № 50, 1916 р. зараховує священнослужителя до лав москвофілів. Станом на червень-липень 1915 р. перебував у Талергофі.	[105, арк. 43 (зв.); 203, арк. 125 (зв.); 207, арк. 45, 49; 601, с. 1; 869, с. 117; 875, с. 334]
51	**О. Курдидик (Курдыдикъ) Василь (Василій)**, парох с. Чернихівці (Черниховцѣ), Збаразьский повіт, Забаразький деканат.	Заарештований у Чернихівцях. Інтернований у Талергоф. Здійснював богослужіння у таборі.	[105, арк. 35 (зв.); 866, с. 59, 150; 875, с. 169]
52	**О. Кучма (Kuczma) Антін (Антонїй, Anton)**, сотрудник у с. Вільхівці, (Цуцилівці, Цицилівці, Цуциловцѣ), капелан, Жидачівський повіт, Жидачівський деканат.	Ідентичність «русский». Тимчасово жив у VIII бараці в таборі Талергоф. Станом на вересень 1917 р. вже повернувся у Королівство Галичини та Володимирії, отримав парафію у Волиці Гніздичівській де вступив у конфлікт з місцевою громадою через могилу УСС на горі Маківка.	[105, арк. 34 (зв.); 203, арк. 125 (зв.); 207, арк. 47; 424, с. 3; 868, с. 31; 875, с. 143]
53	**О. Лагола (Lahola) Ілля (Илія, Ілия, Elias),** парох с. Дубровиця (Домбровиця),	Заарештований 14 серпня 1914 р. Етапований у Львів, далі – Талергоф. Після Талергофу конфінований у Vordernberg.	[105, арк. 46 (зв.), 54, 55 (зв.); 207, арк. 42; 866,

	Городоцький повіт, Янівський деканат.	Станом на початок літа 1915 р. перебував у Леобені (Leoben).	с. 41; 867, с. 117; 875, с. 406]
54	**О. Лончина (Lonczyna, Ланчина) Василь (Basilius)**, сотрудник у с. Глиняни (Глиняны-Замостє), Перемишлянський повіт, Глинянський деканат.	Заарештований 1914 р. Інтернований у Талергоф. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Звільнений з Талергофу 23 лютого 1915 р. 22 червня 1915 р. написав лист о. П. Філясові з проханням допомогти оформити документи для повернення у Галичину.	[108, арк. 164; 203, арк. 128; 207, арк. 61; 209, арк. 50; 869, с. 45; 875, с. 111]
55	**О. Лопатинський (Лопатиньскій) Євген (Евгеній),** парох с. Бишки (Бышки), Бережанський повіт. Поморянський деканат.	Співзасновник і голова місцевого тов. «Січ», читальні «Просвіти» у Бишках і Потоці, член головного тов. «Просвіта», «Сільський господар». Син – Корнило Лопатинський служить в УСС. Заарештований 16 червня 1916 р. жандармами вдома у Бишках. Вивезений у Стрий. Без слухання 9 серпня 1916 р. інтернований до Талергофу.	[208, арк. 65, 272; 875, с. 295]
56	**О. Майковський (Майковскій, Majkovski) Діонїз (Діонизій, Dyonis)**, парох с. Великий Глибочок (Глубочокъ Великій), Тернопільський деканат.	Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Звільнений з Талергофу 17 грудня 1914 р. Станом на початок літа 1915 р. перебував у Відні (Wien).	[105, арк. 45; 203, арк. 129; 209, арк. 57; 875, с. 368]
57	**О. Мартинець (Martynice) Іосифъ (Осип, Josef)**, парох у с. Вільхівці, (Цуцилівці, Цицилівці, Цуциловцѣ), Жидачівський повіт, Жидачівський деканат.	6 березня 1915 р. священник Іван Скоробогатий клопотав перед Президією ЗУ Ради щодо звільнення свого тестя – о. Мартинця та швагра о. Ф. Ковальського з Талергофу аргументуючи їхні переконання, як «старорусинські», неполітичні.	[105, арк. 34 (зв.); 202, арк. 14–16; 203, арк. 129 (зв.); 207, арк. 47; 875, с. 143]
58	**О. Мащак (Мащакъ) Іван (Іоанъ, Іоаннъ)**, парох с. Липиця Горішня (Липица горная, Липиця горішна, Липица гор.), Рогатинський повіт, Рогатинського деканату.	Ідентичність «галицкий русский». Член РНС, тов. «Русская Рада» у Львові. Газета «Дїло» називає священнослужителя повітовим організатором русофілів у Рогатинському повіті. Заарештований 6 серпня 1914 р. Конвойований у Рогатин, далі у Львівську в'язницю в Замастирнові. Протягом 31 серпня – 4 вересня доставлений в Талергоф, поміщений у VIII барак. 19–28 грудня 1914 р. ревматизм м'язів. 26 січня 1915 р. перевівся у барак XXX. 16 квітня 1915 р. візит до лікаря, вирвано хворий зуб.	[105, арк. 55 (зв.); 207, арк. 64; 867, с. 28, 30, 110, 146, 147; 869, с. 1–86; 111, 133; 875, с. 311; 984, с. 170]

		Кінець травня 1915 р. – переведений у гарнізонну в'язницю м. Відень. Підсудний у другому Віденському процесі проти русофілів. Засуджений до смертної кари через повішання у 1917 р. В подальшому помилуваний. Після червня 1917 р. опинився у Моравії, с. Drahotuše. У 1919 р. іменований капеланом УГА (?) Після війни щоденник священнослужителя писаний «малорусскою» мовою про перебування в Талергофі надруковано в четвертому випуску «Талергофського Альманаху».	
59	**О. Мельничин (Мельничинъ, Мельнишин, Melnyczyn) Микола (Николай, Nikolaus),** сотрудник у Городку, Городоцький деканат.	Станом на 21 вересня 1914 р. вже заарештований, в цей день перебував у Стрижівській в'язниці. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Звільнений з Талергофу 29 листопада 1914 р. Станом на початок літа 1915 р. перебував у Відні (Wien).	[105, арк. 33; 205, арк. 12; 207, арк. 42; 209, арк. 57; 867, с. 39; 875, с. 118]
60	**О. Микитка (Mikitka) Володимир (Володимиръ, Wladimir)**, парох с. Купчинці (Копичинці, Купчинцѣ), Тернопільський повіт, Козлівський деканат.	Заарештований 13 серпня 1914 р. у Тернополі. Тернопільська в'язниця. 15 серпня 1914 р. у Львові. Згодом етапований у Талергоф. Станом на початок літа 1915 р. перебував у Відні (Wien). Після війни опублікував спогад про арешт і етапування у Талергоф у другому випуску «Талергофського Альманаху».	[105, арк. 37, 55 (зв.); 203, арк. 57; 207, арк. 52; 867, с. 29, 30; 875, с. 197]
61	**О. Монцїбович (Монцѣбовичь, Moncichowicz) Евген (Евгеній, Eugen)**, парох с. Куткір (Куткоръ), Золочіський повіт, Глинянський деканат.	По прибуттю в Талергоф поселений у сараї. Станом на 25 квітня 1915 р. у Талергофі.	[105, арк. 33; 203, арк. 131 (зв.); 207, арк. 45; 867, с. 72, 102; 875, с. 113]
62	**О. Оришкевич (Онишкевичъ, Oryszkiewicz) Юліян (Юліянъ, Юлїян Julian)**, сотрудник у с. Орава (Orawa), Сколівський повіт, Сколівський деканат.	Українське видання «Дїло» у випуску № 50, 1916 р. зараховує священнослужителів до лав москвофілів. Заарештований військовими 23 вересня 1914 р. Станом на 4 грудня 1914 р. – 5 червня 1915 р. у Талергофі. Тимчасово жив у бараці А.	[105, арк. 43 (зв.), 55 (зв.); 201, арк. 41; 207, арк. 49; 601, с. 1; 868, с. 41, 91; 875, с. 332]

63	**О. Охримович (Охримовичъ, Ochrymowych, Ocrymowicz) Йосиф (Іосифъ, Іван, Josef)**, парох с. Шевченкове (Велдїж, Велдѣж, Weldiz, Veldisz), Долинський повіт, Долинський деканат.	Заарештований жандармами і угорськими військовими 9 вересня 1914 р. у Сенечеві, повіт Долина. Інтернований в Мукачеві, етапований у Талергоф. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Внесений Президіумом УПР у список політично благонадійних і свідомих українців, яких необхідно звільнити з Табору. 1 грудня 1914 р. звільнений з Талергофу без засуду. Юридично оформлено звільнення – 17 грудня. 16 лютого 1915 р. написав листа о. П. Філясові про своє перебування у Граці за адресою Graz, II, Krenngasse 9. Просив призначити йому тимчасове завідування або допомогти повернутися у парафію. Станом на 1 травня 1915 р. біженець у Граці (Graz), Штирія.	[105, арк. 34, 55 (зв.); 108, арк. 3, 4; 200, арк. 153 203, арк. 65; 207, арк. 44; 209, арк. 66; 156; 868, с. 41; 875, с. 131]
64	**О. Панасюк (Панасюкъ, Panasiuk) Максим (Максимъ, Maksym, Maxim)**, парох с. Станимир (Станемир, Станимѣръ), Перемишлянський деканат, комісар орд. шкільного для Перемишлянського повіту.	Інтернований у Талергоф. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. 1 грудня 1914 р. Президіум УПР вніс священнослужителя у список політично благонадійних і свідомих українців, яких необхідно звільнити з Талергофу. Звільнений з табору 17 грудня 1914 р. Станом на червень-липень 1915 р. переведений в Graz (Штирія). 22 червня 1915 р. написав листа о. П. Філясові з проханням про допомогу в оформленні документів для повернення у Галичину.	[105, арк. 41, 55 (зв.); 108, арк. 164; 200, арк. 79, 145; 203, арк. 67; 205, арк. 43; 207, арк. 61; 209, арк. 67; 875, с. 274, 278]
65	**О. Панчак (Паньчак, Панчакъ, Panczak) Василь (Василій, Basil)**, парох с. Воля-Задеревацька, Долинський повіт, Болехівський деканат.	Заарештований 1914 р. Інтернований у Талергоф.	[105, арк. 30 (зв.); 203, арк. 134; 207, арк. 44; 869, с. 17; 875, с. 57]
66	**О. Паньків (Паньковъ) Василь (Василій)**, парох с. Полоничі (Полоничѣ), повіт Перемишляни, референт еміграційний у Глинянському деканаті.	Член тов. «Просвіта», «Сільський Господар», голова читальні «Просвіти» у Полоничі. Заарештований етаповою командою у Задвірю 2 серпня 1915 р. по вказівці ц. к. староства. Інтернований у Талергоф.	[208, арк. 32, 92; 875, с. 110, 115]

67	**О. Петриця (Petrycia) Петро (Петро, Peter)**, сотруник у Золочеві (Золочѣвъ), Золочівський повіт Золочівський деканат.	На момент арешту – парох у Токах, Збаразький повіт. Інтернований у Талергоф. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром.	[205, арк. 71; 207, арк. 45; 209, арк. 72; 875, с. 178]
68	**О. Петровский (Петровскій, Пьотровский, Piotrowski) Теофіль (Теофиль, Terfol) Романовчъ**, парох с. Риків (Рыковъ), Золочівський повіт, Поморянський деканат.	Станом на червень-липень 1915 р. переведений з ув'язнення у Талергофі в Graz.	[105, арк. 42, 55 (зв.); 203, арк. 70; 207, арк. 46; 869, с. 130; 875, с. 299]
69	**О. Подлісецкий (Підлїсецкий, Подлѣсецкій, Podlisiczki, Podlesicki) Антін (Антоній, Anton)**, парох с. Облазниця, Жидачівський повіт, Жидачівський деканат.	Заарештований 1914 р. Після Талергофу конфінований у St. Peter am Ostersbach**.**	[105, арк. 34 (зв.), 55 (зв.); 203, арк. 71, 135; 207, арк. 47; 867, с. 115; 875, с. 141]
70	**О. Потерейко (Poterejko) Іван (Іоанъ, Іоаннъ, Johann)**, парох с. Мельнич (Мільниця, Мельничь), Жидачівський повіт, Журавненський деканат.	Зять о. Мащака Іоана. Станом на 9 грудня 1914 р. – 19 березня 1915 р. інтернований в Талергофі.	[105, арк. 34 (зв.), 55 (зв.); 203, арк. 72, 137; 207, арк. 47; 866, с. 33; 869, с. 5, 28, 33, 40, 45, 52, 86; 875, с. 149]
71	**О. Прихідко (Прихітко, Perychitko) Григорій (Гринько, Gregor),** парох с. Верешиця, Городоцький повіт, Янівський деканат.	Інтернований Талергоф. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром.	[105, арк. 46 (зв.); 203, арк. 137 (зв.); 205, арк. 72; 207, арк. 42, 59; 209, арк. 72; 875, с. 404]
72	**О. Савіцкий (Савицкий, Sawickyj, Sawicki) Казимир (Kasimir)**, пенсіонований пресвітер, колишній сотрудник у с. Брязи, мешкав у Щуровичах, Лопатинський деканат.	Заарештований 1914 р. Інтернований у Талергоф. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром.	[205, арк. 25, 149 (зв.); 207, арк. 41; 209, арк. 83; 875, с. 419]
73	**О. Савіцкий (Савицкий, Савицкій) Людвик (Людовикъ)**, парох	Інтернований у Талергоф. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром.	[105, арк. 37 (зв.); 209, арк. 83; 875,

	с. Щуровичі (ЩуровичѢ), Радехівський повіт, Лопатинський деканат.		с. 404]
74	**О. Савула Симеон (Симеонъ, Семен)**, парох с. Снович (Сновичъ, Сновичі), Поморянський деканат.	Заарештований 1914 р. Станом на 9 жовтня 1914 р. перебував у Талергофі. 8 травня 1915 р. переведений на карантин. 2 червня 1915 р. звільнений з Талергофу. Відправлений у Грац.	[207, арк. 46; 868, с. 23, 83, 91; 875, с. 300]
75	**О. Сахно (Sachno) Федір (Теодоръ, Ѳеодоръ, Theodor)**, парох с. Лагодів (Лагодовъ), повіт Перемишляни, Унівський деканат.	Заарештований 1914 р. у с. Лагодів. Інтернований у Талергоф. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Звільнений з Талергофу 17 грудня 1914 р. Станом на початок літа 1915 р. перебував у Відні (Wien).	[105, арк. 46; 203, арк. 140; 207, арк. 61; 209, арк. 77; 866, с. 99; 875, с. 384]
76	**О. Свистун (Свистунъ, Swystun) Евген (Євген, Евгеній)**, парох с. Бовхівці (Бовшовець), Рогатинський повіт, Галицький деканат, комісар орд. шкільного в деканаті Галич для повіту Рогатин.	Станом на 14 грудня 1914 р. був у Талергофі. Того дня комісія надала священнослужителю можливість вийти на волю, але він відмовився оскільки втратив посаду і дохід – не міг прогодувати родину, тому затримався у таборі.	[105, арк. 32 (зв.), 55; 203, арк. 84; 207, арк. 64; 869, с. 10; 875, с. 102, 103]
77	**О. Сеник (Сеникъ, Senyk) Корнило (Корнилій, Kornel)**, парох с. Бережниця (Бережниця королівська, Бережниця Королѣвска), Жидачівський повіт, Жидачівський деканат.	Член «Русскої Ради», тов. «Общество ім. М. Качковського». Станом на 25 вересня 1914 р. вже у Талергофі. 14 жовтня взяв участь в урочистому богослужінні на честь іменин Франца Йосифа. З 4 лютого 1915 р. був комендантом VI бараку. 1 липня 1915 р. відправлений на суд у Відень. Підсудний у другому Віденському процесі проти русофілів. Засуджений до смертної кари через повішання у лютому 1917 р. В подальшому помилуваний	[105, арк. 34; 205, арк. 141; 207, арк. 47; 520, с. 1; 866, с. 53; 867, с. 146, 147; 868, с. 24, 26, 32, 65, 70, 80, 82, 92, 119, 139; 869, с. 2, 5, 9, 11, 15, 20, 40, 44, 45, 52, 61, 81, 108; 875, с. 138]
78	**О. Сенишин (Синишинъ, Senyszyn) Микола (Николай, Nikolaus)**, парох с. Розвадів (Розвадовъ), Жидачівський повіт, Миколаївського деканату, декан	Заарештований у серпні 1914 р. з двома синами. У подальшому син Юліан був відпущений з в'язниці. Станом на 18 січня 1915 р. перебував у Талергофі.	[105, арк. 39, 55; 203, арк. 80; 207, арк. 47; 862 с. 213; 869, с. 28; 875, с. 235, 239]

	Миколаївського деканату		
79	**О. Сірко (Сїрко, Сѣрко, Sirko) Іван (Іоанъ, Ivan)**, парох с. Ішків (Ищковъ), Підгаєцький повіт, Зарваницький деканат.	Помер 8 квітня 1915 р. в Талергофі.	[105, арк. 35 (зв.); 205, арк. 141 (зв.); 207, арк. 63;875, с. 160]
80	**О. Січиньский (Сѣчиньскій, Сїчиньский Siczynski) Ілярій (Ілярій, Іляріон, Иллаіонъ, Ilarion)**, парох с. Вістова (Вистова, Вѣстовая), Калушський повіт, Калуський деканат.	Заарештований 28 серпня 1914 р. з дружиною у Вістовій. Етапований у Талергоф через Краків.	[105, арк. 36 (зв.), 55; 203, арк. 80; 207, арк. 55; 866, с. 61; 875, с. 185]
81	**О. Стадник (Стаднюк, Стадникъ, Stadnik) Андрій (Андрей, Andreas)**, сотрудник у с. Миколаїв над Дністром (Николаѣвъ над Днѣстромъ), Жидачівський повіт, Миколаївський деканат,.	Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Звільнений з Талергофу 15 листопада 1914 р. До початку літа перебував у Граці, далі у Вольфсбергу (Wolfsberg). 4, 10 червня і 9 липня 1915 р. будучи у Граці написав листи о. П. Філясові. Просив передати йому адміністрацію у с. Підмихайля або Підгірки. Просив допомоги у вирішенні бюрократичних труднощів пов'язаних з отриманням дозволу на повернення в Галичину.	[105, арк. 39; 108, арк. 173–176; 205, арк. 24; 207, арк. 48; 209, арк. 86; 875, с. 238]
82	**О. Сухаровский (Сухаровскій, Sucharowski) Юстин (Юстинъ, Justin)**, парох с. Заболотці (Заболотцѣ, Заболотцы, Заболотя), Бродівський повіт, Олеський деканат.	Заарештований 1914 р. у Бродівському повіті. Станом на червень-липень 1915 р. переведений з ув'язнення у Талергофі в Graz.	[105, арк. 40 (зв.), 55; 203, арк. 83; 207, арк. 41; 867, с. 14; 875, с. 382]
83	**О. Твердохліб (Твердохлїб, Твердохлѣбъ, Twerdochlib) Михайло (Михаилъ, Michal)**, сотрудник у Городку, повіт Городок, деканат Городок.	Станом на 21 вересня 1914 р. вже заарештований, перебував у в'язниці м. Стрижів. Інтернований у Талергоф. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Звільнений з Талергофу 29 листопада 1914 р.	[205, арк. 15; 207, арк. 43; 209, арк. 90; 867, с. 29; 875, с. 118]
84	**О. Тиндюк (Тиндюкъ) Михайло (Михаилъ)**, парох с. Ялинковате, Сколівський повіт, Тухлянський деканат.	Українське видання «Дїло» у випуску № 50, 1916 р. зараховує священнослужителя до лав москвофілів. Заарештований 1914 р. Інтернований у Талергоф.	[105, арк. 45 (зв.); 207, арк. 49; 601, с. 1; 875, с. 257]

85	**О. Фільварків (Фольварковъ) Николай**, парох с. Демня, Моколаївський деканат, Жидачівський повіт.	Заарештований у серпні 1914 р. Станом на червень-липень 1915 р. переведений з ув'язнення у Талергофі в Graz.	[105, арк. 39; 862 с. 213; 875, с. 237]
86	**О. Филипович (Филиповичь, Filipowicz) Йосиф (Осип, Іосифъ, Josef),** парох с. Вірлів, (Урлів, Урловъ), Зборівський повіт, Зборівський деканат.	Заарештований 1914 р. Інтернований у Талергоф.	[105, арк. 36; 203, арк. 114 (зв.); 207, арк. 45; 875, с. 175]
87	**О. Филиповский (Филиповскій, Filipowski) Аполїнар (Аполинарій, Apollinar)**, парох с. Підкамінь (Подкамѣнь, Подкамень), повіт Бібрка, Стрілиський деканат.	Заарештований 1914 р. з донькою у Рогатинському повіті. Помер 20 лютого 1915 р. у Талергофі.	[105, арк. 44 (зв.); 203, арк. 114 (зв.); 867, с. 28; 875, с. 355, 356]
88	**О. Чекалюк (Чекалюкъ, Czekaluk) Богдан (Богданъ, Bogdan, Bohdan)**, парох у с. Любінці (Любѣнцѣ), фельдкурат, Стрийський повіт, Любинецький деканат.	Заарештований 1914 р. у Станьковій, повіт Калуш. Станом на 22 березня 1915 р. перебував у Талергофі.	[105, арк. 38, 56 (зв.); 203, арк. 9, 110; 869, с. 54, 118; 875, с. 214]
89	**О. Юркевич (Jurkiewicz) Атаназий (Анастазий, Аѳанасій, Atanasius)**, парох с. Розділ (Роздоля), Жидачівський повіт, Жидачівський деканат.	Заарештований у серпні 1914 р. Станом на 4 грудня 1914 р. вже був у Талергофі, прибула слідча комісія визнала, що він мав бути звільнений ще 20 серпня 1914 р. Тимчасово жив у VIII бараці. Покинув табір 17 грудня 1914 р. Отримав записник о. Іоана Мащака. Станом на червень-липень 1915 р. конфінований в Sankt Andrä.	[105, арк. 48; 203, арк. 120; 207, арк. 48; 862 с. 213; 868, с. 31; 869, с. 1, 12, 98, 99; 875, с. 240]
90	**О. Юрків (Юрковъ, Jurkow) Іван (Іоанъ, Johann)**, парох с. Дубравка, Жидачівський повіт, Журавенський деканат.	Інтернований у Талергофі.	[105, арк. 34 (зв.); 202, арк. 11; 203, арк. 120; 207, арк. 48; 875, с. 146]
91	**О. Яворский (Яворскій, Jaworski) Стефан (Стефанъ, Stephan),** парох с. Рудники, Жидачівський повіт, Миколаївський деканат.	Заарештований у серпні 1914 р. Станом на 10 грудня 1914 р. перебував у Талергофі. Станом на 8 травня 1915 р. надалі залишався у Талергофі.	[105, арк. 39; 203, арк. 119 (зв.); 207, арк. 48; 862 с. 213; 869, с. 5,

			32, 48, 54, 60, 64, 68, 70, 72; 875, с. 240]
92	**О. Ясеницкий (Яснїцкий, Jasienicki) Михайло (Michal)**, парох с. Миколаїв над Дністром (Николаѣвъ над Днѣстромъ), Жидачівський повіт, Моколаївський деканат.	Заарештований у серпні 1914 р. Інтернований у Талергофі. Станом на червень-липень 1915 р. переведений з ув'язнення у Талергофі в Graz.	[105, арк. 39; 203, арк. 119; 207, арк. 48; 862 с. 213; 869, с. 78; 875, с. 238]
93	**О. Яськів (Яській, Яськовъ, Jaskow) Іван (Іоанъ, Johan)**, завідувач у с. Бортники, повіт Бібрка, Ходорівський деканат.	Мобілізований на початку війни в якості капелана. Заарештований на початку серпня 1914 р. Повернутий з фронту, ув'язнений у Коломийську в'язницю. Етапований в Талергоф. Станом на червень-липень 1915 р. переведений з ув'язнення у Талергофі в Mürzsteg. В подальшому конфінований у St. Peter am Ottersbach.	[105, арк. 46, 56 (зв.); 203, арк. 31; 207, арк. 41, 56; 862 с. 420; 866, с. 35; 867, с. 115; 875, с. 389]
94	**Джулиньскій (Дзубиньский) Павло**, богослов львівської семінарії.	Інтернований у Талергофі.	[105, арк. 56; 875, с. 422]
95	**Лїщиньский (Лєщиньский) Микола**, богослов львівської семінарії.	Інтернований у Талергофі.	[105, арк. 55; 875, с. 422]

Додаток Г.1

Список священників інтернованих в таборі Талергоф

Перемишльська єпархія

№	ПІБ і посада священнослужителя	Примітки	Першоджерела
1	**О. Артимович (Артемовичь, Артемовичъ) Михайло (Михаилъ)**, парох с. Близянка (Blizianka), повіт Стрижів, Короснянський деканат.	Заарештований розпорядженням Стрижівського староства 18 вересня 1914 р. 21 серпня 1914 р. перебував у Стрижівській в'язниці. Етапований у Талергоф. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Звільнений 23 лютого 1915 р. без суду і засуду. Станом на 1 травня 1915 р. біженець у Граці (Graz), Штирія.	[209, арк. 2; 225, арк. 61; 262, L. 14; 867, с. 39; 877, с. 147]
2	**О. Балко (Балько, Balko) Василь (Василій, Basil)**, парох с. Трійця, (Тройця, Trójca), Добромильський повіт, ординаріатський комісар по нагляду за викладом релігії в народних школах в Добромильському деканаті.	Належав до тов. Михайла Качковського. Інтернований у Талергоф. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром.	[105, арк. 18 (зв.), 49 (зв.), 55; 203, арк. 153; 205, арк. 80; 207, арк. 43; 209, арк. 10; 262, L. 19; 877, с. XIX, 76]
3	**О. Бачинський (Бачиньскій) Володимир (Володимиръ, Влад.)**, парох с. Ходновичи (Хідновичі, Годновичі), Перемишльський повіт, деканат Перемишль-Загородній.	Належав до тов. М. Качковського. Станом на 18 січня 1915 р. разом з сином Йосифом перебував у Талергофі. Жив у І бараці. 11 березня 1915 р. йде під карантин. Станом на 1 травня 1915 р. конфінований в Sankt Andrä (Край Каринтія, повіт Вольфсберг (Wolfsberg)). У подальшому переведений в Грац (Graz).	[105, арк. 19, 50 (зв.), 56 (зв.); 207, арк. 62; 234, арк. 1127; 262, L. 24; 868, с. 60, 74, 78; 877, с. 247]
4	**О. Березский (Береский, Березскій) Стефан (Стефанъ)**, парох с. Вербівка (Вяцковичи), Самбірський деканат.	20 вересня 1914 р. прибув в Абтіссендорф, того дня переведений у Талергоф. 17 грудня 1914 р. звільнений з Талергофу, переїхав у Грац. 18 грудня 1914 р. переїхав у Відень. Переведений на конфінацію у Veseli Mezimosti до травня 1917 р. Помер 10 березня 1922 р.	[105, арк. 56; 207, арк. 48; 262, L. 29; 868, с. 138–141; 877, с. 269]

		Після війни донька священнослужителя опублікувала щоденник батька про ув'язнення у Талергофі у третьому випуску «Талергофіського Альманаху».	
5	**О. Боднар (Боднаръ, Bodnar) Михайло (Михаилъ, Michael)**, парох с. Пакость (Пакість), Мостиський повіт, Мостиський деканат, ординаріатський комісар по нагляду за викладом релігії у народних школах у Мостиському деканаті.	Заарештований 1914 р. у Перемишлі. Інтернований у Талергоф. Станом на середину літа 1915 р. інтернований. Помер 11 жовтня 1925 р.	[105, арк. 22, 50, 55, 56 (зв.); 203, арк. 2, 261; 207, арк. 60; 262, L. 43; 877, с. XX, 196]
6	**О. Боровець (Борівець, Borowec) Іван (Іоанъ) Василь (Василій, Wasyl)**, парох с. Каменка липник (Кам'янка Липник), Рава-Руський повіт, Потелицький деканат.	Заарештований 1914 р. Інтернований в Талергофі. Станом на середину літа 1915 р. інтернований. Помер 14 січня 1919 р.	[105, арк. 25 (зв.), 50 (зв.), 56 (зв.); 203, арк. 3; 207, арк. 63; 262, L. 48; 862 с. 478; 866, с. 115; 877, с. 259]
7	**О. Бугера (Бугера, Bugiera) Кость (Константинъ, Константин, Konstantin)**, парох с. Межиброди (Межиродъ, Межибродье, Międzybrodzie), Сяноцький деканат.	Заарештований 1914 р. Інтернований у Талергоф.	[105, арк. 56; 203, арк. 155, 310; 207, арк. 51; 262, L. 55; 868, с. 109; 877, с. 318]
8	**О. Була (Bula) Микола (Николай, Nikolaus)**, парох с. Дверник (Дверникъ, Dwernik), Перемишльський повіт, Затварницький деканат.	Інтернований у Талергоф. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром.	[205, арк. 75; 207, арк. 57; 209, арк. 9; 877, с. 121]
9	**О. Була (Bula) Михайло (Michael)**, парох с. Розсохи, повіт Старий Самбір, деканат Стара Сіль.	Належав до тов. «Просвіта». Інтернований у Талергоф. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Станом на 14 липня 1915 р. інтернований у Прессбурзі (Братислава). 14 липня 1915 р. Президія УПР внесла у Талергофську	[105, арк. 51; 200, арк. 9; 207, арк. 50; 209, арк. 9; 262, L. 56; 877, с. 303]

		слідчу комісію прохання щодо звільнення священнослужителя з інтернування у зв'язку з політичною благонадійністю. 15–16 червня 1920 р. склав конкурсний іспит.	
10	**О. Булик (Буликъ) Никита (Микита)**, сотрудник у Лежайську, на початок війни – у Старому Місті (Лежайскъ, Leżajsk), Канчуцький деканат.	Належав до тов. «Просвіта». Заарештований у Старому Місті. Інтернований у Талергофі до 23 лютого 1915 р. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Випущений на волю без суду. Станом на 1 травня 1915 р. біженець у Відні (Wien), Нижня Австрія. 29 лютого і 1 березня 1916 р. склав конкурсний іспит.	[105, арк. 50, 55 (зв.); 209, арк. 3; 225, арк. 89; 262, L. 58; 877, с. 133]
11	**О. Бурмич (Бурмичь, Burmicz, Burmycz) Микола (Николай, Mikolaus, Nicolaus)**, парох с. Папортно (Paportno), Добромильський повіт, Дробромильський деканат.	Належав до тов. «Просвіта». Інтернований у Талергоф. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Звільнений з Талергофу 29 листопада 1914 р. Станом на початок літа 1915 р. біженець у Відні (Wien).	[105, арк. 18 (зв.), 52, 55; 203, арк. 263 (зв.); 205, арк. 5; 207, арк. 66; 209, арк. 8; 262, L. 59; 877, с. 73]
12	**О. Васильчак (Васильчакъ, Wasylczak) Євдоким (Евдокимъ, Евд., Eudokim)**, парох с. Речичани (Речичаны), деканат Судова Вишня.	Належав до тов. М. Качковського. Станом на 5 квітня 1915 р. був у Талергофі. Після інтернування в Талергофі відправлений на конфінацію у Гнас (Gnas).	[105, арк. 55; 203, арк. 97; 262, L. 100; 867, с. 113; 869, с. 64; 877, с. 313]
13	**О. Вахнянин (Вахнянинъ, Wachnianin) Володимир (Володимиръ, Володиміръ, Влад., Wlad.)**, парох с. Суровиця (Surowica), деканат Ясло.	Належав до тов. М. Качковського. В'язень Талергофу. Між січнем та червнем 1915 р. циммеркомендант у IV бараці.	[105, арк. 51 (зв.), 56 (зв.); 203, арк. 192; 207, арк. 51; 262, L. 101; 868, с. 95, 112; 869, с. 112; 877, с. 375]
14	**О. Венгринович (Венгриновичь) Володимир (Володимиръ, Владиміръ) Аѳанасьевич**, парох с. Крецiв (Крецовъ, Krecćw), Добромильський повіт, Ліський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований 11 серпня 1914 р. Етапований у Добромильську в'язницю. Виправданий. Повторно заарештований. Етапований у Новий Сонч. Прибув у Талергоф. Виконував релігійні служби для тифозних хворих у Талергофі. 27 грудня 1914 р., організував збір речей для хворих	[105, арк. 16, 50; 207, арк. 43; 262, L. 106; 866, с. 45–47; 868, с. 7, 52, 55, 93; 869, с. 1, 2, 19, 20, 22, 32, 35, 38, 50, 53, 54, 60, 72, 82, 106; 877,

		селян. 6 лютого 1915 р. діагностовано плямистий тиф, переведений у Талергофський шпиталь. Станом на 12 червня 1915 р. надалі залишався у Талергофі. Після війни опублікував спогади у першому випуску «Талергофського Альманаху».	с. 161]
15	**О. Венгринович (Венгриновичь) Емиліянъ (Емілїян, Эмиліянъ),** парох с. Тилич (Тыличъ (Tylicz)), повіт Новий Сонч, Мушиньський деканат.	Належв до тов. М. Качковського. Заарештований до 11 вересня 1914 р. 3 серпня перебував у Новому Сончі. Інтернований в Талергофі.	[207, арк. 61; 262, L. 109; 866, с. 188, 203; 867, с. 34; 868, с. 106; 877, с. 211]
16	**О. Венгринович (Wegrzynowicz) Ілярій (Илярій, Иляріонъ, Іларион, Гилярій, Halary)**, парох с. Команча (Komańcza), повіт Сянік, деканат Ясло.	Інтернований у Талергоф. Наділений крилошанськими відзнаками 1921 р.	[105, арк. 14 (зв.), 51 (зв.), 56 (зв.); 203, арк. 192 (зв.); 207, арк. 51; 262, L. 111; 868, с. 111; 877, с. 370]
17	**О. Вендзилович (Вендзиловичь, Вендзїлович, Wendzilowicz) Дамян (Даміянъ, Damian)**, завідувач у с. Солинка (Solinka), повіт Лісько, деканат Ясло.	Заарештований 1914 р. Інтернований у Талергоф. Станом на середину літа 1915 р. надалі залишався у статусі інтернованого. Наділений крилошанськими відзнаками 1927 р.	[105, арк. 15, 51 (зв.), 55; 203, арк. 98; 207, арк. 57; 262, L. 103; 877, с. 375]
18	**О. Вендзилович (Вендзиловичь, Вендзїлович, Wendzilowicz) Юліан (Юліянъ, Julian)**, парох с. Яблонки (Яблінка, Jabłonka), Балигородський деканат, повіт Лісько.	Заарештований 6 січня 1915 р. військовими. Станом на середину квітня 1915 р. перебував у 3-му бараці табору Талергоф.	[201, арк. 38 (зв.); 207, арк. 57; 877, с. 9]
19	**О. Вербицкий (Вербицкій, Verbicki) Михайло (Михаилъ, Michal, Антоній)**, парох	Член тов. М. Качковського. Обшук 24 серпня 1914 р. 25 серпня 1914 р. арешт, дрогобицька в'язниця. Вивезений у Перемишль. Виправданий судом.	[105, арк. 21, 49 (зв.); 203, арк. 151 (зв.); 207, арк. 44; 262, L. 114; 866,

	с. Уличне (Уличко, Олично), Дрогобицький повіт, Дрогобицький деканат.	Повернувся у парафію, заарештований повторно і засланий через Мшану, Відень та Земмеринг у Талергоф. Тимчасово живу у VIII бараці. Станом на середину літа 1915 р. надалі у статусі інтернованого. Після Талергофу конфінований у Оберцайрінг (Oberzeiring). Після війни опублікував спогади про арешт у першому випуску «Талергофського Альманаху» Помер 10 грудня 1922 р.	с. 51–54; 867, с. 24, 115; 868, с. 31, 55; 877, с. 94]
20	**О. Винницкий (Винницкій) Йосиф (Іосифъ)**, парох с. Ролів (Роловъ, Ролїв), Дрогобицький повіт, Дрогобицький деканат.	Заарештований у серпні 1914 р. Етапований протягом 2–18 серпня 1914 р. у Талергоф. Станом на середину літа 1915 р. залишався інтернованим. Здав конкурсний іспит 15 і 16 червня 1920 р. Після війни опублікував спогад у першому випуску «Талергофського Альманаху».	[105, арк. 21, 49 (зв.), 56 (зв.); 207, арк. 45; 262, L. 124; 866, с. 53, 54; 877, с. 90]
21	**О. Війтович, (Войтович, Войтовичъ) Яків**, парох с. Чорбуноріки (Чорнорѣки, Czarnorzeki), Короснянський повіт, Короснянський деканат.	Належав до тов. «Просвіта» Заарештований рішенням староства у Коросні. Інтернований у Талергоф. Звільнений з табору 12 листопада 1914 р. без суду. Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на 1 травня 1915 р. біженець у Wien, район III (Нижня Австрія). 29 лютого і 1 березня 1916 р. склав конкурсний іспит (ч. 2281/16).	[96, арк. 4; 105, арк. 14, 15 (зв.), 49; 225, арк. 67; 262, L. 118; 868, с. 108; 877, с. 150]
22	**О. Волянский (Воляньскій, Воляньский Волянскій, Wolanski) Стефан (Стефанъ, Stefan)**, парох с. Смерековець (Смерековецъ, Смереків Smerekowiec), повіт Горлиці, Біцький деканат.	Належав до тов. М. Качковського. 13 серпня 1914 р. Зааретований у Горлицькій в'язниці. Тимчасово жив у VIII бараці Талергофу. Станом на 28 лютого 1915 р. звільнений з інтернування.	[105, арк. 14 (зв.), 49, 56 (зв.); 203, арк. 193; 207, арк. 42; 262, L. 139; 866, с. 178; 868, с. 31, 70, 101; 877, с. 40]
23	**О. Гайда (Gajda) Стефан (Стефанъ, Stefan)**, парох с. Кремінна (Кремина, Крамона, Krzemienna),	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований 1914 р. Станом на 4 січня 1915 р. перебував у Талергофі. Дізнався про смерть свого родича – о. Сілецького	[105, арк. 15 (зв.), 39, 49 (зв.); 203, арк. 115; 207, арк. 55; 263, L. 23;

	повіт Ясло, Дуклянський деканат.	Александра. Станом на червень-липень 1915 р. надалі в статусі інтернованого. Склав конкурсні іспити 18 червня 1918 р.	869, с. 23; 877, с. 97]
24	**О. Гайдукевич (Гайдукевичь, Hajdukiowicz) Андрій (Андрей, Andreas)**, парох с. Святе (Święte, Swiatoje), Ярославський повіт, Перемишль-Загородній деканат, містодекан деканату Перемишль-Загородній.	Українська газета «Дїло» № 55, 1916 р. зарахувала священнослужителя до лав русофілів. Заарештований 1914 р. у с. Святе, Ярославський повіт. Станом на 28 грудня 1914 р. перебував в Талергофі. Викликаний для пояснення з приводу написаної скарги. 28 лютого 1915 р. відправлений на карантин. До цього числа жив у I бараці. 1 липня 1915 р. будучи у Марбарху написав лист о. П. Філясові. Повідомив про тимчасову затримку своєї справи у Граці щодо вироблення документів для повернення в Галичину. Просив допомоги у оформленні документів.	[105, арк. 56 (зв.); 108, арк. 169, 170; 203, арк. 21; 207, арк. 54; 811, с. 1; 862 с. 511; 263, L. 24; 866, с. 167; 868, с. 70; 869, с. 19; 877, с. XXVII, 237, 245]
25	**О. Гамерсий (Гамерскій) Йосиф (Іосифъ)**, парох с. Залужь, Ольховецький деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Інтернований у Талергоф. Помер 11 листопада 1917 р.	[105, арк. 56; 263, L. 13; 868, с. 110; 877, с. 228]
26	**О. Гандяк (Гандякъ, Гандзяк, Handrak, Haudak) Михайло (Михаилъ, Michael, Mich.)**, парох с. Березка (Brzuska), Добромильський повіт, Бірчанський деканат.	Заарештований 1914 р. у Березці. Інтернований у Талергоф. Помер 11 грудня 1915 р. у м. Gnas на конфінації.	[105, арк. 18, 49, 56; 203, арк. 21, 164; 207, арк. 43; 263, L. 15; 868, с. 12; 877, с. 21]
27	**О. Гвоздович (Гвоздовичь, Gwozdowicz) Ігнатій (Игнатій, Ігнатий, Ignaz),** парох с. Бірча (Bircza), Добромильський повіт, Бірчанський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований 1914 р. Інтернований у Талергоф. Помер 28 грудня 1920 р.	[105, арк. 18, 49, 56; 203, арк. 163; 207, арк. 43; 263, L. 25; 877, с. 22]
28	**О. Генсьорський (Геньсорскій, Ґенсьорский Генсыерскій, Генсерскій, Генсіорскій, Gęsiorski) Юрій (Георгій, Григорій,**	Див. О. Генсьорський (Геньсорскій, Ґенсьорский Генсыерскій, Генсерскій, Генсіорскій, Gęsiorski) Юрій (Георгій, Григорій, Georg) у **Додаток В.1.**	

	Georg), парох с. Кальниця (Кальница, Kalnica), повіт Лісько, Ольховецький деканат.		
29	**О. Гичко (Hyczko) Микола (Николай, Nikolaus)**, парох с. Шандронець (Шандровецъ, Шандровеньці), повіт Турка, Канчуцький деканат.	Станом на 22 березня 1915 р. інтернований у Талергофі.	[105, арк. 17, 50, 55 (зв.); 206, арк. 46; 207, арк. 52; 209, арк. 43; 866, с. 152; 869, с. 51; 877, с. 129]
30	**О. Гнатищак (Гнатыщакъ, Гнатышкъ, Hnatyszak) Гаврило (Гавріилъ, Gabriel)**, парох с. Криниця (Крыниця, Криницѣ, Криниця-Здруй, Krynica-Zdrój), повіт Новий Сонч, Мушинський деканат, ординар. комісар по нагляду за викладом релігії у народних школах у Мушинському деканаті.	Належав до «Народного Совєта», тов. М. Качковського. Заарештований 1 серпня 1914 р. Етапований через Краків. Інтернований у Талергоф. 5 грудня 1914 р. з дозволу влади вирушив у Грац на операцію. Весною 1915 р. переведений з Талергофу у Віденську в'язницю. Підсудний у другому Віденському процесі проти русофілів. Помер 29 червня 1916 р. до винесення вироку.	[105, арк. 50 (зв.), 55 (зв.); 206, арк. 48; 207, арк. 61; 520, с. 1; 263, L. 31; 866, с. 176, 182, 203; 867, с. 34, 146 ,147; 868, с. 42, 95, 106; 869, с. 90, 91; 877, с. XX, 206]
31	**О. Гомза (Ломза, Homza) Еміліян (Еміль, Емилїян, Еміліянъ, Emilian)**, парох с. Багнувате (Бахновате, Багновате, Bachnowate), повіт Турка, Височанський деканат.	14 серпня 1914 р. заарештований жандармами. 17 вересня 1914 р. відправлений з Перемишльської в'язниці вглиб країни. Інтернований у Талергоф. Станом на середину серпня 1915 р. перебував у 9-му бараці табору.	[105, арк. 21 (зв.), 49; 203, арк. 116 (зв.); 201, арк. 35 (зв.); 207, арк. 53; 866, с. 49, 152; 877, с. 49]
32	**О. Городецкій (Городецкий, Horodeczki) Іоанъ (Іван, Johann)**, парох с. Новиця (Новица, Nowica), повіт Горлиці, Біцький деканат.	Інтернований в Талергофі. Після цього конфінований у St. Pater am Ottersbach.	[105, арк. 14 (зв.), 49; 203, арк. 116 (зв.0; 207, арк. 42; 867, с. 115; 868, с. 104; 877, с. 38]
33	**О. Грабовець (Грабець, Hrabec) Теодор (Теодоръ, Theodor)**, парох с. Лупків (Лупковъ, Łupków,	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований 24 серпня 1914 р. жандармами. Станом на середину квітня 1915 р. перебував у 3-му бараці Талергофу.	[105, арк. 15, 51 (зв.), 56; 203, арк. 165; 201, арк. 38; 207,

	Łupkow), повіт Лісько, деканат Ясло.		арк. 57; 263, L. 54; 866, с. 198; 877, с. 372]
34	**О. Гринь (Грынь, Hryn) Іван (Іоанъ, Johann)**, парох с. Нижанковичі, Перемишльський повіт, Нижанківський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований 1914 р. Інтернований у Талергоф.	[105, арк. 50 (зв.), 56; 203, арк. 165; 207, арк. 62; 263, L. 60; 877, с. 219]
35	**О. Гукевич (Гукевичъ, Hukiewicz) Володимир (Володимиръ, Wladimir)**, парох с. Полянчик (Поляньчик, Polańczyk), повіт Лісько, Балигородський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований 1914 р. Інтернований у Талергоф.	[105, арк. 15 (зв.), 49, 56; 203, арк. 165 (зв.); 207, арк. 57; 263, L. 77; 866, с. 198; 877, с. 7]
36	**О. Гуменюк (Гуменюкъ, Humeniuk) Роман (Романъ, Roman)**, парох с. Мигова (Мігово, Міхів, Мігова, Mihowa), Добромильський повіт, Добромильський деканат.	Належав до тов. «Просвіта». Залишився у парафії попри евакуацію. 11 вересня 1914 р. під проводом війта та дяка доставлений на вимогу начальника станиці жандармерії в постерунок у Добромилі. На місці заарештований. 12 вересня під конвоєм ландштурмістів вивезений у Перемишль, звідти у Талергоф. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Внесений у список ідентифікованих українців представлених на розгляд представників УПР. Реабілітований 8 листопада 1914 р. Звільнений з Талергофу 11 листопада 1914 р. 21 листопада пройшов остаточно процедуру санітарних приписів. У таборі захворів на ревматизм. Возз'єднався з родиною у Чехії. 16 червня 1915 р. написав листа вікарію П. Філясові. Повідомив поточну адресу у Týniště nad Orlicí у Богемії і статус. Просив допомоги в оформленні документів для повернення в Галичину.	[105, арк. 49 (зв.), 55; 108, арк. 39–41; 200, арк. 155; 203, арк. 272; 205, арк. 24; 207, арк. 43; 209, арк. 23; 263, L. 78; 877, с. 72]
37	**О. Гумецкий (Гумецкій, Humecki, Kumiecki) Юлїян (Юліанъ, Юлин, Julian) молодший**, парох с. Гійско (Гойско, Войско), Добромильський повіт,	Належав до тов. «Просвіта» Інтернований у Талергоф. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Станом на 31 грудня 1914 р. і 27 січня 1915 р. перебував у Талергофі.	[105, арк. 18, 49 (зв.); 108, арк. 57; 203, арк. 117, 272; 205, арк. 24; 207, арк. 43; 209, арк. 23; 263, L. 81;

	Добромильський деканат.	Зшив собі у таборі єпатрихіль. 15 травня 1915 р. будучи у Брно написав листа о. П. Філясові з проханням допомогти оформити документи для повернення у Галичину.	866, с. 87; 867, с. 58; 868, с. 96; 869, с. 21, 32, 106; 877, с. 68]
38	**О. Ґалянка (Галянка) Петро**, сотрудник, с. Яблониця Руська (Jabłonica Ruska) сотрудник у с. Глудно, Березівський повіт, Бірчанський деканат.	Інтернований у Талергоф.	[105, арк. 18, 49, 56; 207, арк. 40; 877, с. 22, 30]
39	**О. Дигдалевич (Дыгдалевичь) Антоній (Антін)**, парох с. Полнятичи (Повнятичі, Pełnatycze), Ярославський повіт, Порохницький деканат, декан Порохницького деканату, орд. комісар в справах сервітутних в Порохницькому деканаті, орд. комісар по нагляду за викладом релігії в народних школах у Порохницькому деканаті.	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований 1914 р. Інтернований у Талергоф. Станом на 2 червня 1915 р. звільнений з Талергофу. Відправлений у Грац **(**Graz**,** Штирія**)**.	[105, арк. 17 (зв.), 50 (зв.); 207, арк. 54; 263, L. 162; 862 с. 511; 868, с. 91; 877, с. XX, XXI, 249, 252]
40	**О. Дорик (Дорикъ, Дорыкъ, Doryk) Теодор (Теодоръ, Ѳеодоръ, Teodor)**, парох с. Ветлин (Ветлинъ, Wietlin), Ярославський повіт, Ярославський деканат, орд. комісар в справах сервітутних у Ярославському деканаті.	Належав до тов. М. Качковського. Українське видання «Дїло» у № 55, 1916 р. зараховує священнослужителя до лав москвофілів. Заарештований 1915 р. у Ветлині. Станом на 30 листопада 1914 р. інтернований у Талергофі. Станом на 14 січня 1915 р. живе у І бараці. 22 березня 1915 р. виїхав на конфінацію у Грац або 13 квітня 1915 р. Станом на 26 лютого 1916 р. під урядовим наглядом за межами парафії. Помер 2 липня 1922 р.	[105, арк. 23 (зв.), 51, 55; 203, арк. 14; 207, арк. 55; 263, L. 175; 811, с. 1; 862 с. 511; 866, с. 166, 167; 868, с. 40, 61, 79, 76; 877, с. XXII, 354]
41	**О. Дрималик (Дрималикъ, Drzymalik) Роман (Романъ, Roman)**,	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований 1914 р. Інтернований у Талергоф.	[105, арк. 18, 49 (зв.), 55; 203, арк. 266 (зв.); 207,

	парох с. Тростянець (Trzcianiec), Добромильський повіт, Добромильський деканат.		арк. 43; 263, L. 176; 877, с. 76]
42	**О. Дуркот (Дуркотъ, Durkot) Володимир (Владиміръ, Wladym.)**, парох с. Мисцова (Мысцова, Myscowa, Myścowa), повіт Кросно, містодекан Дуклянського деканату, комісар орд. шкільного по нагляду за викладом релігії у народних школах в Дуклянському деканаті.	Див. О. Дуркот (Дуркотъ, Durkot) Володимир (Владиміръ, Wladym.) у **Додаток В.1.**	
43	**О. Дуркот (Дуркоть, Дуркотъ, Durkot) Іван (Йоан, Іоанъ, Іоаннъ, Johann) Хризостом (Хризостомъ)**, парох с. Лабова (Łabowa), повіт Новий Сонч, Мушинський деканат.	Належав до тов. ім. Качковського. Заарештований після 11 вересня 1914 р. Станом на 19 лютого 1915 р. перебував у Талергофі. Станом на середину літа 1915 р. інтернований. Помер 8 серпня 1915 р. у Талергофі.	[105, арк. 14, 49, 50 (зв.), 55 (зв.); 206, арк. 53; 263, l. 181; 867, с. 34; 868, с. 107, 132, 133; 869, с. 37, 40; 877, с. 207]
44	**О. Дуркот (Дуркотъ, Durkot) Максиміліанъ (Max)**, парох с. Ольховець (Ольховецъ, Olchowiec), повіт Коросно, Дуклянський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Інтернований в Талергофі.	[203, арк. 112 (зв.); 207, арк. 56; 263, L. 184; 868, с. 108; 869, с. 37; 877, с. XVII, XVIII, 95, 99]
45	**О. Дуркот (Дуркотъ, Durkot) Петро (Peter) (молодший, junior)**, парох с. Болестрашичі (Болестрашичъ, Болестрашичи, Bolestraszyce), Перемишльський повіт, деканат Перемишль-Загородній.	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований 1 серпня 1914 р. поліцаями. Перемишльська в'язниця. Станом на середину квітня 1915 р. перебував у 3-му бараці табору Талергоф.	[105, арк. 19, 50 (зв.); 203, арк. 112 (зв.); 201, арк. 38; 207, арк. 42, 62; 263, L. 187; 866, с. 111; 877, с. 238]
46	**О. Дуркот (Дуркотъ,**	Належав до тов. М. Качковського.	[201, арк. 38; 207,

	Durkot) Петро (Петръ, Peter) (старший, senior), парох с. Добросин (Добрусинъ, Добрусин, Dobrosin), Жовківського деканату.	Заарештований 5 серпня 1914 р. жандармами. 22 січня 1915 р. з двома синами переведений з інтернування в гарнізоні м. Граці у Талергоф. Займався організацією церковного хору у таборі. Станом на середину квітня 1915 р. перебував у 3-му бараці табору. Взяв участь у освяченні відкритої Талергофської церкви у травні 1915 р. 11 липня 1915 р. пішов під суд у м. Грац. Весною 1916 р. після Талергофу конфінований у с. Шванберг (Schwanberg)	арк. 62; 263, L. 186; 375, с. 1; 868, с. 123, 127, 145; 869, с. 31, 99, 114, 118; 877, с. 105]
47	**О. Дуркот (Дуркотъ, Дуркоть, Durkat) Теодор (Теодозій, Теодозий, Ѳеодосій, Theodosius),** парох с. Ждиня (Жданя, Ждыня, Zdynia), Горлицький повіт, Біцький деканат.	Голова горлицької філії «Общ. ім. Качковського», директор щадниці «Русская сила». Заарештований 4 серпня 1914 р. До 14 вересня перебував у Горлицькій в'язниці. 14–18 вересня 1914 р. етапований з Горлиць через Угорщину у Грац і Талергоф. Липень 1915 р. переведений у воєнну в'язницю м. Відень (Wien) Підсудний у другому Віденському процесі проти русофілів. Виправданий. Відпущений з в'язниці 17 липня 1917 р. амністований. Після війни опублікував повідомлення про свій арешт у другому випуску «Талергофського Альманаху».	[105, арк. 14 (зв.), 49, 56; 203, арк. 159; 207, арк. 42; 520, с. 1; 263, L. 188; 4 866, с. 176; 867, с. 28; 868, с. 22, 100; 869, с. 40, 60, 62, 146, 147; 877, с. 31, 34]
48	**О. Дутковский (Дутковскій, Dutkowski) Казимир (Казимиръ, Kasimir) Станислав**, парох с. Мшана (Мшанна, Mszana), повіт Коросно, Дуклянський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований 1914 р. Станом на червень-липень 1915 р. інтернований в Талергоф. Долучився до табірного хору. Зарахований до лав свідомих українців, яких необхідно звільнити як політично благонадійних.	[105, арк. 15 (зв.), 49 (зв.); 203, арк. 113; 205, арк. 19; 207, арк. 42, 56; 263, L. 190; 868, с. 108; 869, с. 118; 877, с. 98]
49	**О. Дяків (Дяковъ, Diakow) Теодор (Теордоръ, Theodor),** парох у с. Боршевичі (Боршевичи, Боршовичі), Перемишльський повіт, Нижанківський деканат.	Заарештований 1914 р. у с. Вербіж (Werbicz), повіт Львів. Інтернований у Талергоф.	[105, арк. 18 (зв.), 50 (зв.), 56 (зв.); 203, арк. 13; 207, арк. 62; 877, с. 214]
50	**О. Єднакій (Еднакій, Jednaki, Jednaky)**	Заарештований жандармами 27 серпня 1914 р. Дрогобицька в'язниця.	[203, арк. 119 (зв.); 201, арк. 40 (зв.);

	Михаилъ (Михайло, Michael), парох с. Нагуєвичі (Нагуевичі, Nahukowce), Дрогобицький повіт, Мокрянський деканат.	Станом на 9 жовтня 1914 р. вже інтернований у Талергоф. Живе у I бараці. Станом на середину квітня 1915 р. у бараці А. 8 липня 1915 р. переведений у XXIII барак. Переведений на конфінацію у Часлав (Čáslav)	207, арк. 45; 866, с. 52; 867, с. 134; 868, с. 27, 31, 38, 40, 51, 60, 74, 122; 877, с. 185]
51	**О. Жарський (Жарский, Жарскій, Zarski) Іван (Іоанъ, Johan)**, парох с. Глудно (Глідно, Hłudno), декан Бірчанського деканату, ординаріатський комісар в справах сервітутних у Бірчанському деканаті, ординаріатський шкільний комісар для нагляду за викладанням релігії у Бірчанському деканаті.	Належав до тов. «Просвіта». Заарештований згідно розпорядження ц. к. староства. Березівська в'язниця. Інтернований у Талергофі. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Відпущений 12 листопада 1914 р. після слухання без засуду. Станом на 12 листопада 1914 р. у Граці. Станом на 1 травня 1915 р. біженець у Відні (Wien), Gemeindebezirke VII (Wien).	[105, арк. 18, 52, 55; 205, арк. 21, 29; 207, арк. 40, 49; 209, арк. 100; 225, арк. 389; 267, L. 6; 877, с. XIX, XXI, 20, 22; 1013, с. 35, 36]
52	**О. Жубрид (Жубридъ, Żubryd) Михайло (Михаилъ, Michael),** сотрудник у Суровиці (Surowica), повіт Сянок, деканат Ясло.	Належав до тов. М. Качковського. Заарештовано 22 серпня 1914 р. жандармерією. Станом на середину квітня 1915 р. перебував у 9-му бараці в Талергофі.	[105, арк. 51 (зв.), 55; 201, арк. 35 (зв.); 206, арк. 10; 207, арк. 51; 267, L. 10; 868, с. 110; 877, с. 406]
53	**О. Журавецкий (Журавецкій) Володимир (Володимиръ)**, завідувач с. Порудно (Калинівка), Яворівський деканат**.**	Інтернований у Талергоф.	[105, арк. 55; 207, арк. 54; 877, с. 349]
54	**О. Журавецький (Журавецкій) Григорий (Григорій, Гринь)**, парох с. Дрогомишль (Дрогомышль), Яворівський деканат.	Заарештований з двома синами. Весною 1915 р. після Талергофу конфінований у с. Шванберг (Schwanberg) (після 1-го квітня).	[105, арк. 51; 207, арк. 54; 866, с. 165; 868, с. 145; 877, с. 344]
55	**О. Заболоцкий (Заболоцкій, Заблотоцкий Zabolocki) Теодор (Теодоръ, Teodor)**, завідувач у с. Коросно	Заарештований 1914 р. Інтернований у Талергоф.	[105, арк. 16 (зв.), 51, 55; 203, арк. 103; 207, арк. 43; 877, с. 336, 338]

	(Коро́стенко, Krościenko), доїжджаючий сотрудник парох с. Лісковате (Лѣсковате, Ліскувате, Liskowate), Добромильський повіт, Устрицький деканат.		
56	**О. Загаєвич (Загаєвичъ, Zahajewycz, Zahajewicz) Василь (Василій, Weisl, Wasil)**, парох с. Вовчухи (Волчухи), повіт Городок, деканат Судова Вишня.	Належав до тов. «Просвіта». Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Звільнений з Талергофу 10 листопада 1914 р.	[105, арк. 51; 203, арк. 103; 205, арк. 21; 209, арк. 98; 267, L. 22; 877, с. 308]
57	**О. Захариякевич (Захаріясевичъ, Захариясевич) Антін (Антоній),** парох с. Вишатичі, Перемишльський повіт, деканат Перемишль-Загородній.	Належав до тов. «Просвіта». Примусово евакуйований з дружиною. Сина Олександра заарештовано і протягом 2 місяців утримували у Талергофі. Три дні священнослужитель з родиною був у Талергофі доки не переведений у St. Ändra. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у St. Ändra з дружиною Теофілією, дітьми Оленою, Олександром, Зофією, Володимиром, Іваном, Романом, Марусею, Наталкою і Зиновієм, служницею Мароською. 6 липня 1915 р. будучи у Ст. Андра написав листа о. П. Філясові з проханням допомоги в оформленні документів для повернення в Галичину і отримання тимчасової парафії у зв'язку з руйнуванням у Вишатичах. 10 липня 1915 р. будучи у Санкат Андра знову написав лист П. Філясові. Повідомив про те, що досі не отримав документів і просив допомоги для вирішення цієї проблеми. Помер 6 серпня 1916 р.	[105, арк. 19, 48, 50 (зв.); 108, арк. 92, 93, 183, 184; 234, арк. 694; 267, L. 26; 877, с. 239]
58	**О. Ільницкий (Ильницкий, Ilniczzi) Северин (Северинъ, Северіан, Severin),** парох с. Грозьова (Грозьово), Добромильський повіт, Добромильський деканат.	Заснував читальню тов. Качковського у своїй парафії. Заарештований 1914 р. Інтернований у Талергоф.	[105, арк. 18, 49 (зв.), 56; 203, арк. 166; 207, арк. 44; 862 с. 241; 869, с. 110; 877, с. 69]
59	**О. Ісайчик (Исайчикъ,**	Заарештований 1914 р.	[105, арк. 15, 51

	Isajeczik, Isajezyk) Роман (Романъ, Roman), парох с. Яворник (Яворникъ, Jawornik Polski), повіт Сянок, деканат Ясло.	Станом на 4 травня 1915 р. перебував у Талергофі.	(зв.), 56; 203, арк. 27, 166; 207, арк. 51; 869, с. 76; 877, с. 377]
60	**О. Калинович (Калиновичъ, Kalinowicz) Григорій (Григорий, Gregor),** парох с. Устя Руське (Устє руске, Усмє руске, Устье русское, Uście Ruskie), повіт Горлиці, Варяжський деканат.	14 серпня 1914 р. перебував у тюрмі м. Горлице. Станом на 13 травня 1915 р. перебував у Талергофі. Жив у VI бараці. 13 травня 1915 р. відправлений на карантин. Станом на середину літа 1915 р. надалі в статусу інтернованого.	[105, арк. 14 (зв.), 49, 56; 203, арк. 168; 207, арк. 42; 866, с. 168; 868, с. 85, 101; 877, с. 41]
61	**О. Калужняцкий (Калужняцкій, Калужницкий, Kaluzniacky) Володимир (Володимиръ, Владимір, Wladimir)**, парох с. Бортне (Бартне, Bartne), повіт Горлиці, Біцький деканат.	Належав до тов. М. Качковського. 13 серпня 1914 р. у в'язниці м. Горлице. Тимчасово жив у VIII бараці Талергофу. Станом на 4 лютого 1915 р. заступник коменданта VI бараку.	[105, арк. 14 (зв.), 49; 203, арк. 168; 207, арк. 42; 267, L. 76; 866, с. 178; 868, с. 31, 66, 102; 877, с. 32]
62	**О. Каміньский (Камѣньскій, Камінський) Іван (Іоанъ)**, парох с. Залісся, (Залісє, Залїся, Залѣсє, Zalesie), Ряшівський повіт, Канчуцький деканат, відпоручник до ц. к. ради шкільної окруж. в Ланцуті, іспитатель при вищих іспитах для Ряшева, Кракова і Тарнова.	Належав до тов. «Просвіта». Заарештований жандармами вдома по дорученню капітана Лещинського. Етапований в Краків. Випущений на волю 21 жовтня 1914 р. за браком доказів. Станом на початок літа 1915 р. біженець у Відні, Gemeindebezirke III (Wien). Станом на 1 травня 1914 р. біженець у Відні (Wien), Нижня Австрія. Повторно заарештований і станом на 30 січня 1916 р. вже перебував у Талергофі, про що було повідомлено Українським Парламентським представництвом Президіум у Граці. У документі зазначено, що священник свідомий українець.	[105, арк. 17 (зв.), 52; 200, арк. 65; 225, арк. 425; 267, L. 84; 877, с. XVIII, XIX, 129, 131]
63	**О. Каранович (Карановичъ, Karanowycz) Йосиф (Осип, Іосифъ, Josef)**, парох с. Яксманичі (Jaksmanice),	Належав до тов. «Просвіта». Заарештований у вересні 1914 р. Інтернований вдома жандармами на початку війни, вивезені у Пресбург (тепер Братислава). Донос єврея. Тимчасово перебував у Талергофі. Звільнені 27 жовтня 1914 р. Без суду і слухання справи.	[96, арк. 3 (зв.); 105, арк. 19 (зв.), 52 (зв.); 205, арк. 23; 207, арк. 62; 234, арк. 1157; 267,

	Перемишльський повіт, деканат Перемишль-Загородній.	Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke V (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Відні, Нижня Австрія з дружиною Єлисаветою, дітьми Романом, Софією, Іреною та Александером. Станом на початок літа 1915 р. у статусі біженця у Відні (Wien).	L. 85; 877, с. 248]
64	**О. Качмарчик (Качмарчикъ, Kazmarczyk) Теофиль (Теофилъ, Теофіль, Ѳеофилъ, Teofil) Ѳомичъ**, парох с. Більцарева (Бѣльцарева, Бінчарова, Бѣлцарева Binczarowa), повіт Грибів, Мушинський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований у с. Чорна, повіт Горлиці. 25 вересня 1914 р. підсудний з двома синами у воєнно-польовому суді в Новому Сончі. Обвинувачення: належність до русофільської партії, підготовка бази для прибуття російської армії, заохочування селян до вбивства українофільського священника. Етапований через Бялу у Талергоф. Жив у І бараці. 13 квітня 1915 р. вирушив на конфінацію в Фельдбах (Feldbach). В подальшому переведений у Gnas.	[105, арк. 14, 50 (зв.), 56 (зв.); 203, арк. 32; 207, арк. 43; 267, L. 93; 866, с. 183, 185, 188, 189; 867, с. 113; 868, с. 61, 64, 79, 104; 869, с. 2, 57–59; 877, с. 202]
65	**О. Киричиньский (Киричиньскій, Киричинскый, Kieryczynski) Ілля (Ілько, Илія, Elias)**, парох с. Чаплі (Czaple), Самбірський повіт, орд. комісар по нагляду за викладанням релігії у народних школах у деканаті Стара Сіль.	Див. О. Киричиньский (Киричиньскій, Киричинскый, Kieryczynski) Ілля (Ілько, Илія, Elias) у **Додаток В.1.**	
66	**О. Клачиньский (Klaczynski) Антін (Антоній, Anton)**, парох с. Морохів (Мороховъ, Morochów), Сяноцький повіт, Сяноцький деканат.	Належав до тов. Качковського. Заарештований 1914 р. Інтернований у Талергоф.	[105, арк. 51, 56 (зв.); 203, арк. 170 (зв.); 207, арк. 51; 267, L. 102; 877, с. 318]
67	**О. Кміт (Кмитъ) Полієвкт (Полієвктъ)**, присинодальний сповідник, катехит в ц. к. гімназії в Дрогобичі.	Належав до тов. «Просвіта». 24 серпня 1915 р. родич священнослужителя Юрій Кміт повідомив про факт інтернування отця у Талергоф і клопотав щодо його звільнення.	[202, арк. 27; 267, L. 108; 877, с. XV, XXIII]
68	**О. Кмицикевич**	Належав до тов. Качковського.	[105, арк. 26, 50,

	(Кмицикевичъ, Кміцикевич, Кміцикевич Kmicikiewicz) Савинъ (Савва, Сабін, Sabil) Георг., парох с. Сулимів (Сулимовъ), повіт Жовква, Куликівський деканат.	Заарештований у серпні 1914 р. у Сулимові. Жовківська в'язниця. Станом на 17 листопада 1914 р. перебував у Талергофі. В цей день захворів на грип. Станом на 18 жовтня 1915 р. живе у I бараці.	56 (зв.); 203, арк. 38; 207, арк. 46; 267, L. 111; 375, с. 1; 862 с. 431; 866, с. 57; 868, с. 38, 60; 877, с. 158]
69	**О. Кмицикевич (Кмицикевичъ, Кміцїкевич, Kmicikiewicz) Стефан (Стефанъ, Stefan)**, парох с. Гусаків (Гусаковъ), Мостиський повіт, Мостиський деканат.	Належав до тов. Качковського. Заарештований 1914 р. Інтернований у Талергоф.	[105, арк. 22 (зв.), 55; 203, арк. 276; 207, арк. 60; 267, L. 112; 877, с. 192]
70	**О. Козак (Козакъ, Kozak) Анатоль (Anatol)**, парох с. Добряни (Добряны), повіт Городок, деканат Судова Вишня.	Заарештований 1914 р. Станом на 28 січня – 6 травня 1915 р. був комендантом XXX бараку у Талергофі.	[105, арк. 51, 56 (зв.); 203, арк. 41; 207, арк. 42; 869, с. 33, 34, 35, 77; 877, с. 309]
71	**О. Козакъ Іоан (Іван, Іоанъ, Іоаннъ)**, парох с. Потелич (Потеличь), Потелицький деканат.	Заарештований у серпні 1914 р. у Підгірках, доставлений у Калуш з дружиною і сином. Етапований через Стрий, Львів, Освенцим та Угорщину у Талергоф. Конфінований у St. Peter am Ottersbach. Після війни опублікував спогад про арешт у першім випуску «Талергофського Альманаху».	[207, арк. 65; 866, с. 60, 62, 63; 867, с. 115; 877, с. 263]
72	**О. Козаневич (Козаневичъ, Козиневичъ, Kozaniewicz, Kosanievicz) Евген (Евгеній, Eugen) Льв.**, парох у с. Страшевичі (Страшевичи, Straszewice), повіт Старий Самбір, деканат Старий Самбір, комісар орд. шкільного по нагляду за викладання релігії у школах у деканаті Старий Самбір.	Заарештований 19 серпня 1914 р. жандармами. Інтернований з Старосамбірського повіту в Талергоф. Станом на середину квітня 1915 р. перебував у 3-му бараці табору. Станом на 15 червня 1915 р. надалі перебував у Талергофі.	[105, арк. 56 (зв.); 203, арк. 33; 201, арк. 38; 207, арк. 50; 866, с. 127; 868, с. 95, 140; 877, с. XX, 294]
73	**О. Козенка (Козанко, Kozenko, Kozenka)**	Належав до Християнсько-Суспільного Союзу. Інтернований у Талергоф.	[96, арк. 3 (зв.); 105, арк. 24 (зв.),

	Олександер (Александер, Александеръ, Aleksander), парох с. Подемщина (Podemszczyzna), Любачівський деканат, повіт Цішанів.	Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Звільнений з Талергофу 10 листопада 1914 р. Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XVI (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях.	50, 56; 203, арк. 170 (зв.); 205, арк. 20; 207, арк. 53; 209, арк. 33; 267, L. 130; 877, с. 176]
74	**О. Кокотайло (Kokotajlo) Роман (Романъ, Roman)**, парох с. Туринка, Жовківський повіт, Жукотинський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований у серпні 1914 р. з дружиною. Станом на 3 березня 1915 р. перебував у Талергофі. Станом на середину літа 1915 р. залишався у статусі інтернованого.	[105, арк. 26 (зв.), 49 (зв.), 56 (зв.); 203, арк. 39; 267, L. 134; 207, арк. 46; 375, с. 1; 862 с. 431; 869, с. 47, 55, 144; 877, с. 112]
75	**О. Кокуревич (Kokurewicz) Михайло (Michael)**, парох с. Бігалї (Бігалє, Бігаля, Бѣгалѣ, Bihale), Цішанівський повіт, Любачівський деканат.	Належав до тов. Качковського. Заарештований 1915 р. Після Талергофу конфінований у St. Peter am Ottersbach**.** Помер 12 грудня 1917 р.	[105, арк. 24 (зв.), 50, 56; 203, арк. 39; 207, арк. 44, 53; 209, арк. 41; 267, L. 135; 867, с. 115; 877, с. 169]
76	**О. Колтонюк (Котлунюкъ, Колтуньок, Колтунюк) Мирон (Миронъ)**, парох с. Люблинець (Lubliniec), Любачівський деканат.	Належав до тов. «Просвіта». Заарештований у серпні 1914 р. Необґрунтоване обвинувачення у вбивстві військового. Чесанівська в'язниця. Етапований у Талергоф. Звільнений у вересні 1914 р клопотанням К. Левицького. Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke VIII (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. У подальшому став капеланом в 30-му полку.	[96, арк. 2 (зв.); 105, арк. 50, 56; 267, L. 139; 877, с. 174; 984, с. 72]
77	**О. Копистянський (Копыстянськiй, Kopystianski) Євген (Евгеній, Eugen)**, парох с. Скородне (Skorodne), повіт Лісько, Затварницький деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований 1914 р. Інтернований у Талергоф.	[105, арк. 17, 49 (зв.), 56 (зв.); 203, арк. 34; 207, арк. 57; 267, L. 152; 877, с. 124, 125]
78	**Копистянський (Копыстяньскій,**	Належав до тов. М. Качковського. Інтернований у Талергофі.	[105, арк. 15 (зв.), 49 (зв.); 203,

	Kopystianski) Корнель, (Корнилій, Корнило, Kornel), парох с. Зиндранова (Zyndranowa), Дуклянський деканат.		арк. 123 (зв.); 207, арк. 56; 267, L. 150; 868, с. 108; 877, с. 97]
79	**О. Копистянський (Копыстянськiй, Копистяньский, Kopystyanski) Орест (Орестъ, Orest)**, парох с. Лубна (Łubno), Березівський повіт, Бірчанський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований 1914 р. Березівська в'язниця. Інтернований у Талергоф.	[105, арк. 56; 203, арк. 169 (зв.); 207, арк. 40; 267, L. 151; 877, с. 27; 1013, с. 35]
80	**О. Копистянський (Копыстяньскiй, Копистяньский, Kopystianski) Стефан (Стефанъ, Stefan),** сотрудник с. Зиндранова (Zyndranowa), Дуклянський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Станом на 3 жовтня 1914 р. перебував у Талергофі.	[203, арк. 123 (зв.); 207, арк. 57; 267, L. 154; 868, с. 24, 108; 877, с. 97]
81	**О. Копистянський (Копыстянськiй, Koryźcianski, Kopystianski) Роман (Романъ, Roman)**, парох с. Барич (Барыч, Barycz), Перемишльський повіт, деканат Перемишль-Загородній.	Належав до тов. М. Качковського. 1 серпня 1914 р. викликаний у Перемишль. Заарештований 2 вересня 1914 р. 22 серпня 1914 р. відправлений у Талергоф через Відень. Середина квітня 1915 р. проживав у бараці А. Після війни опублікував спогад про арешт у першому випуску «Талергофського Альманаху»	[105, арк. 19, 50 (зв.), 56 (зв.); 203, арк. 34; 201, арк. 40 (зв.); 207, арк. 62; 209, арк. 45; 267, L. 153; 866, с. 39, 111–114, 167; 868, с. 64; 869, с. 70; 877, с. 237]
82	**О. Кордачевич Анатоль**, парох с. Росохач (Росохачъ), повіт Турка, Височанський деканат, містодекан Височанського деканату, орд. комісар по нагляду за викладом релігії у народних школах у Височанському деканаті.	Інтернований у Талергоф. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Станом на червень-липень 1915 р. у Відні.	[105, арк. 22, 49, 56; 207, арк. 53; 209, арк. 33; 877, с. XIX, 49, 57]

83	**О. Кордасевич (Кордасевичъ, Kordasiewiecz) Роман (Романъ, Roman)**, парох у с. Тучапи (Тучапы, Tuszempy), Яворівський повіт, Сяноцький деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Заарештовани1914 р. Інтернований у Талергоф.	[105, арк. 56 (зв.); 203, арк. 40; 207, арк. 54; 267, L. 157; 877, с. 315]
84	**О. Коропас (Коропасъ, Koropas) Микола (Николай, Nikolaus)**, парох с. Криве (Крыве ad Тѣсна, Krzywe), повіт Лісько, Балигородський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований 1914 р. Інтернований у Талергоф. Станом на середину літа 1915 р. надалі перебував у статусі інтернованого.	[105, арк. 49, 56; 203, арк. 169 (зв.); 207, арк. 58; 267, L. 160; 866, с. 198; 877, с. 6]
85	**О. Коростеньский (Коростенскій, Коростиньский, Коростеньскій) Володимир (Володимиръ)**, парох с. Новий Кропивник (Кропивникъ новый), Дрогобицький повіт, Дрогобицький деканат.	Належав до тов. М. Качковського. 5 січня 1915 р. перебував у Талергофі. Цього дня переведений комісією з інтернування у конфінацію. Помер 27 серпня 1921 р.	[105, арк. 21, 49 (зв.); 207, арк. 45; 267, L. 162; 869, с. 24;]
86	**О. Косоноцький (Косоноцкий, Косоноцкій, Kosonocki) Михайло (Михаилъ, Michael)**, парох с. Хміль (Хмѣль, Chmiel), повіт Лісько, Затварницький деканат.	Заарештований 9 вересня 1914 р. жандармами. Інтернований у Талергоф. Станом на середину квітня 1915 р. перебував у 9-му бараці табору. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром.	[105, арк. 56; 203, арк. 170; 201, арк. 34; 207, арк. 58; 209, арк. 33; 877, с. 127]
87	**О. Костек, (Костик, Костекъ, Kostek) Іван (Іоанъ, Johann),** парох с. Нове Село (Nowe Sioło), Цішанівський повіт, Любачівський деканат.	Заарештований 1914 р. Етапований у Талергоф. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke VII (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на червень-липень 1915 у Відні після звільнення з Талергофу.	[96, арк. 3; 105, арк. 24 (зв.), 50, 56; 203, арк. 170; 209, арк. 46; 877, с. 175]

88	**О. Коциловский (Коциловскій, Коцыловскій Kocejlowski) Кирило (Cyrill)**, парох с. Тилява (Тылява, Tylawa), Короснянський повіт, Дуклянський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Інтернований на початку війни у Талергофі. Випущений без суду на волю у лютому 1915 р. Станом на 1 травня 1915 р. біженець у Sankt Andrä (Край Каринтія, повіт Вольфсберг (Wolfsberg)). Разом з ним перебували його дружина Олимпія, її сестра Омеля, і служниця Анна.	[105, арк. 15 (зв.), 49 (зв.); 203, арк. 122 (зв.); 207, арк. 57; 225, арк. 62; 267, L. 176; 877, с. 101]
89	**О. Круликовскій (Крулїковский, Krulykowskyj, Krulykowsky, Krulitzowski) Іосифъ (Осип, Josef)**, парох с. Довгомостиська (Довгомостиска, Dowhomostyska), деканат Судова Вишня.	22 жовтня 1914 р. вже перебував у Талергофі. 22 жовтня 1914 р. внесений Українською Парламентською Репрезентацією у список лояльних, свідомих українців, яких необхідно звільнити. Станом на середину літа 1915 р. звільнений з інтернування. Помер 23 лютого 1920 р.	[105, арк. 51; 200, арк. 152; 203, арк. 278; 205, арк. 9; 207, арк. 60; 267, L. 193; 877, с. XXI, 307, 310]
90	**О. Крушиньский (Крушиньскій, Kruszymki) Роман (Романъ, Roman),** парох с. Бунів (Буновъ, Бунев Бонів, Bunow), Яворівський повіт, Яворівський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. 17 вересня 1914 р. відправлений з перемишльської в'язниці вглиб країни. 15 грудня після судового слухання у Граці переведений у Талергоф. Станом на 2 січня 1915 р. виконував обов'язки коменданта VI бараку. Станом на 17 січня редактор баракової газети. 23 квітня 1915 р. суд над о. Крушинським. 13 липня 1915 р. надалі залишався у Талергофі.	[105, арк. 25, 51, 56; 203, арк. 43; 207, арк. 54; 267, L. 198; 866, с. 49, 166; 868, с. 80, 124; 869, с. 11, 16, 19, 23, 28, 37, 54; 877, с. 341]
91	**О. Кузьмак (Кузьмакъ, Kuzmak) Михайло (Михаилъ, Michael),** парох с. Яворник Руський (Яворникъ рускій, Руський Явірник руський, Jawornik Ruski), Добромильський повіт, Біцький деканат	Належав до тов. ім. Качковського. Помер 25 березня 1915 р. у Талергофі.	[105, арк. 18, 49, 56; 203, арк. 172; 207, арк. 44; 267, L. 202; 877, с. 31]
92	**О. Кульматицкий (Кульматицкій, Kulmatyczki) Юліан (Юліянъ, Justinus)**, парох с. Дроздовичі	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований у серпні 1914 р. з дружиною. Перемишльська в'язниця. Станом на 28 лютого 1915 р. перебував у Талергофі. Жив у I бараці.	[105, арк. 18 (зв.), 50 (зв.), 56 (зв.); 203, арк. 45; 207, арк. 62; 267, L. 206; 866, с. 111;

	(Дроздовичи, Drozdowice), Перемишльський повіт, Нижанківський деканат, ординаріатський комісар в справах сервітутних в Нижанківському деканаті.	Станом на середину літа 1915 р. інтернований у Талергоф.	868, с. 70; 877, с. XXI, 217]
93	**О. Кульчицкий (Кульчицкій, Kulczyckyj) Євген (Евгеній, Eugen)**, парох с. Терка (Terka), Балигородський деканат.	На момент арешту – парох с. Рябе (Rjabe), повіт Лісько, Балигородський деканат. Заарештований до серпня 1914 р. 22 жовтня 1914 р. вже перебував у Талергофі. 22 жовтня 1914 р. внесений Українською Парламентською Репрезентацією у список лояльних, свідомих українців, яких необхідно звільнити. На початку червня о. Корнилій Кузик написав листа о. П. Філясу у якому доводив українську національну свідомість о. Кульчицького. 21 червня 1915 р. о. Євген Гузар написав листа П. Філясу, що о. Кульчицький є свідомим українцем, який прагне приєднатися до допомоги духовенству у Відні. Станом на середину літа 1915 р. вже звільнений.	[105, арк. 16, 49; 108, арк. 114, 116; 200, арк. 152; 203, арк. 125 (зв.); 205, арк. 9; 207, арк. 58; 866, с. 44; 877, с. 8]
94	**О. Куновский (Куновскій, Kunawsky) Єронім (Єронїм, Іеронимъ, Hyronimus)**, парох с. Більче, Дрогобицький повіт, Дрогобицький деканат, комісар орд. шкільного по нагляду за викладом релігії у народних школах у Дрогобицькому деканаті.	Належав до тов. ім. Качковського. 17 вересня 1914 р. відправлений з Перемишльської в'язниці вглиб країни. 25 квітня 1915 р. хворий у Талергофському шпиталі. Помер 26 квітня 1915 р. у Талергофі. Похований на Талергофському кладовищі.	[105, арк. 20 (зв.), 49 (зв.), 56; 203, арк. 171 (зв.); 207, арк. 45; 267, L. 211; 866, с. 49; 868, с. 49; 869, с. 72, 103; 877, с. XIX, 77]
95	**О. Курилло (Kuryłło, Kurylo) Василь (Василій, Basilius, Basyl) Стефан Ѳедорович**, парох с. Флоринка (Фльоринка, Florybka), Грибівський повіт, Мушинський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований 11 вересня 1914 р. 25 вересня 1914 р. підсудний у воєнно-польовому суді в Новому Сончі. Обвинувачення: належність до русофільської партії, підготовка бази для прибуття російської армії, підбурювання селян до вбивства українофільського святенника та не стріляти в росіян. Анонімний донос. Етапований через Бялу у Талергоф. Станом на 10 жовтня 1914 р. вже у Талергофі. Оселився	[105, арк. 56 (зв.); 203, арк. 45; 201, арк. 40 (зв.); 207, арк. 43; 267, L. 215; 866, с. 175–180, 183–189; 867, с. 34; 868, с. 5, 28, 32, 35, 38, 42, 51, 52, 54, 55, 60, 66,

		у V бараці. Станом на 18 жовтня 1914 р. живе у VIII бараці. Станом на 18 січня 1914 р. живе у I бараці. 7 квітня 1915 р. почав укладати список лемків інтернованих у Талергофі. Станом на середину квітня 1915 р. жив у бараці А. Станом на 14 серпня 1915 р. надалі залишався у Талергофі. Після війни склав і опублікував записки у першому номері, у третьому випуску «Талергофського Альманаху» список інтернованих в Талергофі з Лемківщини, його син – Феофіл Курилло теж опублікувався у цьому випуску.	77, 78, 85, 95, 96, 98–112, 104, 118, 123, 125, 134; 877, с. 212; 869, с. 2, 55–59, 106, 116]
96	**О. Куцій (Куцїй, Куцей Куцѣль, Куцѣй, Kucij) Данило (Daniel)**, парох с. Велика Лінина (Лінина Велика, Лѣнина велика, Линина велика), повіт Старий Самбір, деканат Старий Самбір.	Належав до тов. М. Качковського. Інтернований в Талергоф. Заарештований з двома синами. Два тижні у старосамбірській в'язниці. Перевезений всередину Австрії через Лупків. Станом на 17 вересня 1914 р. прибув у Талергоф. Після війни опублікував повідомлення про своє перебування у Талергофі у першому та четвертому випуску «Талергофського Альманаху».	[105, арк. 20; 203, арк. 125 (зв.); 207, арк. 50; 267, L. 218; 866, с. 127, 128; 869, с. 145, 146; 877, с. 290]
97	**О. Кушнір (Кушнїр, Кушнѣръ, Кушниръ) Едвард (Едвардъ)**, парох у Стороні (Сторонній), Старосамбірський деканат, декан деканату Старий Самбір, орд. комісар в справах сервітутних у Старосамбірському деканаті, орд. комісар по нагляду за викладом релігії у народних школах в деканаті Старий Самбір.	Належав до тов. Качковського. Станом на 27 вересня 1914 р. жив у Талергофському сараї, потім VIII бараці. Помер 30 вересня 1914 р. у Талергофі. Похований на Талергофському кладовищі.	[267, L. 221; 868, с. 24, 31, 139; 869, с. 102, 103, 158; 877, с. XX, XXI, 285, 293]
98	**О. Лазурко (Lasurko) Петро (Petro),** сотрудник у с. Стебник (Stebnyk), Дрогобицький повіт, Дрогобицький деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований 1914 р. у Стебнику. Відпущений. Заарештований повторно. Обвинувачення в поширенні православ'я. Етапований у Талергоф через Перемишль. Станом на середину літа 1915 р. інтернований.	[105, арк. 49 (зв.), 56; 203, арк. 173; 207, арк. 45; 264, L. 10; 866, с. 50; 877, с. 92]
99	**О. Левицкий (Leiwicki)**	Заарештований 1914 р.	[105, арк. 16, 49,

	Лаврентий (Лаврентій, Laurenz), парох с. Яворець (Jaworzec), повіт Лісько, Балигороцький деканат.	Інтернований у Талергоф. Станом на середину літа 1915 р. інтернований.	55 (зв.); 203, арк. 49; 207, арк. 58; 877, с. 10]
100	**О. Лисяк (Лысякъ, Lysiak) Мирослав (Мирославъ, Miroslav)**, парох с. Посада Риботицька (Посада риботицка, Посада рыботицка, Рыботицкій Посадъ, Posada Rybotycka), Добромильський повіт, Добромильський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Ідентичність – русский галичанин. Заарештований у 1914 р., етапований у Талергоф. 3 квітня – липень 1915 р. був у Талергофі. Після війни опублікував повідомлення про свій арешт у другому випуску «Талергофського Альманаху».	[105, арк. 18 (зв.), 49 (зв.), 55 (зв.); 203, арк. 51; 207, арк. 44; 264, L. 37; 867, с. 18–20; 869, с. 63; 877, с. 74]
101	**О. Лісикевич (Лисикевичь, Лїсикевич, Лѣсѣкевичь) Петро,** протоколист, регістратор, експедитор канцелярії єпископської консисторії у Перемишлі, Перемишльський повіт, деканат Перемишль-Загородній.	Заарештований 7 вересня 1914 р. у Перемишлі жандармами, імовірно через донос польського комітету. Етапований у Талергоф. Звільнений 2 грудня 1914 р. без засуду. Станом на 1 травня 1915 р. біженець у Преровському (Přerov) повіті, громада Рокитніце, Моравія.	[235, арк. 423; 877, с. XIV]
102	**О. Логіньский (Логиньский, Логинский, Логиньскій, Логінський, Lohinsky) Іван (Іоанъ, Johan, Johann),** парох с. Крупець (Krupiec, Krupecz), Цішаніський (Тїшанів) повіт, Потелицький деканат.	Належав до тов. «Просвіта». Етапований у Талергоф. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Звільнений з Талергофу 10 листопада 1914 р. Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XVI (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Склав конкурсний іспит 16 травня 1917 р.	[96, арк. 4; 105, арк. 25 (зв.), 50 (зв.), 56; 203, арк. 173 (зв.); 205, арк. 19; 209, арк. 50; 264, L. 31; 866, с. 145; 877, с. 261]
103	**О. Ломницкий (Ломньцкий) Ніль, (Ніл, Нїль, Ниль) Богдан**, парох с. Гременне (Грибенне, Hrebenne), Потелицький деканат.	Належав до Християнсько-Суспільного Союзу. Заарештований через донос. Не був русофілом. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Звільнений з Талергофу 23 лютого 1915 р.	[105, арк. 25 (зв.), 50 (зв.), 56; 209, арк. 50; 264, L. 33; 862 с. 478; 877, с. 258]
104	**О. Лучечко (Looczeczko, Luczeczko, Luczeszko)**	Заарештований в Олешичах. Етапований у Талергоф. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та	[105, арк. 48, 50 (зв.), 55 (зв.); 200,

	Петро (Peter), парох с. Береги Долішні (Береги Долѣшни, Brzegi Dolne), Устрицький деканат.	о. С. Макаром. Внесений у список ідентифікованих українців представлених на розгляд представників УПР. Звільнений з Талергофу 29 листопада 1914 р. Осів у Sankt Andrä (Край Каринтія, повіт Вольфсберг (Wolfsberg))**.**	арк. 155; 203, арк. 50; 205, арк. 11; 207, арк. 53; 209, арк. 50; 867, с. 26; 877, с. 335]
105	**О. Людкевич (Людкевичь) Михайло (Михаил, Михаилъ),** доктор богослов'я, професор теології, пресвітер занять у вчительському званню, професор семінарії у Перемишлі.	Помер 15 жовтня 1914 р. в Талергофі.	[207, арк. 65; 264, l. 39; 866, с. 101; 868, с. 30, 139; 877, с. XVII, XXII]
106	**О. Макар (Макаръ, Makar) Антін (Антоній, Anton)**, парох с. Олешичі (Олешичи, Oleszyce, Oleszyzi), Цішанівський повіт, Олешицький деканат.	Належав до тов. «Просвіта». Заарештований 16 серпня 1914 р. в Олешичах. Інтернований у Талергоф. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Юридично відпущений з Талергофу 5 грудня 1914 р. Звільнений 10 грудня 1914 р. як політично благонадійний, без нагляду. Станом на 1 січня 1915 р. біженець у Відні (Wien**).** Станом на 1 травня 1915 р. жив у Моравії, м. Брно (Берно). 22 червня 1915 р. перебуваючи у Брно, Wawrastrasse 6 написав листа вікарію о. П. Філясу з проханням оформити легітимацію для повернення в Галичину. 7 липня 1915 р. будучи у Брно написав лист о. П. Філясу з повторним проханням щодо отримання дозволу на повернення у парафію. Невдовзі отримав документи для повернення на ім'я Nocolaus, а не Anton. Написав листа П. Філясу з наполегливим проханням виробити йому новий паспорт з ім'ям Микола.	[105, арк. 24, 50 (зв.), 55 (зв.); 108, арк. 88, 103, 122; 203, арк. 52; 206, арк. 38; 209, арк. 54; 252, арк. 166; 264, L. 63; 200, арк. 77; 205, арк. 35; 867, с. 26; 877, с. 225]
107	**О. Макар (Макаръ, Makar) Григорій (Гринько, Gregor),** парох с. Угерці Мінеральні (Угерцѣ минерални,	Належав до тов. М. Качковського. Його двох синів заарештували. Заарештований жандармами 31 серпня 1914 р. Етапований через Сянок. Інтернований у Талергоф.	[105, арк. 16, 50, 56; 203, арк. 175; 201, арк. 41; 207, арк. 65; 264, L. 62; 866, с. 198–293;

	Минеральные Угерцы, Uherce Mineralne, Uherce mineralne), Ліський повіт, Ліський деканат.	Від жовтня 1914 р. по березень 1915 р. жив у V бараці. Станом на середину квітня 1915 р. перебував у бараці А. Звільнений 2-3 травня 1917 р. Члени родини виїхали в Росію. Після війни опублікував щоденник про перебування у Талергофі у першому і третьому випуску «Талергофського Альманаху».	867, с. 107; 868, с. 4–10, 48, 60, 76, 80, 83, 92; 877, с. 167]
108	**О. Макар (Макаръ, Makar, Maka) Степан (Стефан, Стефанъ, Stefan)**, завідувач у с. Нове Місто (Новемѣсто, Nowe miasto), Добромильський повіт, Добромильський деканат.	Належав до тов. «Просвіта». Голова української громади в Талергофі. Заарештований по доносу поляків. Талергоф протягом 5 вересня 1914 р. – 23 лютого 1915 р. Станом на 21 січня 1915 р. був у Талергофі, вів мартиролог покійних у таборі селян і священників. Сприяв звільненню українців з табору. 23 лютого 1915 р. привіз у табір допомогу від українського комітету. Уклав списки свідомих українців, разом з І. Ганкевичем сприяв звільненню їх з ув'язнення. 2 квітня 1915 р. у Граці. Стежить за справами українців, які залишилися у таборі, сприяє їхньому звільненню. 3 червня 1915 р. був у Карлсбаді. Написав лист о. П. Філясові з проханням прискорити оформлення документів для повернення у деокуповану парафію оскільки його курація завершується через 8 днів. 17 червня 1915 р. перебував у Карлсбаді, готель Paradies. Написав листа П. Філясові. Просив прислати йому вироблений паспорт. Сповістив про намір вирушити 20-го червня додому у Нове Місто до родини з 8-ма дітьми.	[105, арк. 18 (зв.), 49 (зв.), 56; 108, арк. 42, 52; 202, арк. 20–22; 203, арк. 175; 205, арк. 24; 207, арк. 44; 209, арк. 54; 264, L. 64; 869, с. 30, 43, 109; 877, с. 73]
109	**О. Максимович (Макимовичь) Йосиф (Іосифъ)**, парох с. Лісковате (Лѣсковате, Liskowate), Устрицький деканат.	Заарештований у першій половині серпня 1914 р. Етапований через Львів. Помер 23 листопада 1914 р. у Талергофі.	[264, l. 66; 866, с. 48; 877, с. 338]
110	**О. Малиняк (Малинякъ, Malyniak) Микола (Николай, Nikolaus)**, парох с. Сливниця (Śliwnica), Перемишльський повіт, Нижанківський деканат.	Належав до тов. ім. Качковського. Станом на 6 грудня 1914 р. вже перебував у Талергофі. 17 лютого 1915 р. потрапив у шпиталь. Помер 20 лютого 1915 р. у Талергофі. Похований на Талергофському кладовищі.	[105, арк. 18 (зв.), 50 (зв.), 55 (зв.); 203, арк. 49; 207, арк. 62; 264, L. 71; 869, с. 2, 12, 27, 28, 39, 40, 103; 877, с. 221]

111	**О. Мащак (Мащакъ, Maszczak) Йосиф (Іосифъ, Josef)**, парох с. Корманичи (Kormanice), Перемишльський повіт, Нижанківський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований 1914 р. у Комарничі. Інтернований у Талергоф. Помер 20 квітня 1919 р.	[105, арк. 18 (зв.), 50 (зв.), 55; 203, арк. 54; 206, арк. 14; 207, арк. 62; 264, L. 91; 877, с. 218]
112	**О. Мельник (Мельникъ, Melnyk, Melnik) Артемій (Артим, Artem, Artym, Artenij),** парох с. Нанове (Нанова, Nanowa), Добромильський повіт, Устрицький деканат.	На момент арешту був у Нановій. Інтернований у Талергоф. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Звільнений з Талергофу 29 листопада 1914 р. Осів у Sankt Andrä (Край Каринтія, повіт Вольфсберг (Wolfsberg)). Червень 1915 р. будучи у Ст. Андра написав листа о. П. Філясові. Повідомив свій поточний статус та просив допомоги в оформленні документів для повернення у Галичину. 11 липня 1915 р. будучи у Санкт Андра написав листа о. П. Філясові з проханням про допомогу в оформленні документів для повернення в Галичину. Помер 14 квітня 1920 р.	[105, арк. 16 (зв.), 48, 51, 55; 108, арк. 60, 158–161; 200, арк. 95; 203, арк. 283; 205, арк. 11; 207, арк. 44; 209, арк. 54; 264, L. 94; 877, с. 338]
113	**О. Мерена (Merena) Теодоръ (Ѳеодоръ, Теодоръ, Theodor)**, парох с. Ріпник (Рѣпникъ, Rzepnik), повіт Коросно, декан деканату Коросно, орд. комісар у справах сервітутних в Короснянському деканаті, орд. шкільний комісар по нагляду за викладом релігії у народних школах в деканаті Коросно, ц. к. відпоручник до ц. к. ради шкільного округу Коросно.	Належав до тов. М. Качковського. 26 вересня 1914 р. перебував у Відні. 28 вересня 1914 р. отець опинився у Талергофі. 12 грудня 1914 р. допитаний. Звільнений 14 грудня 1914 р., осів у м. Грац. Травень 1917 р. переселився у Галичину. Після війни опублікував спогади у четвертому випуску «Талергофськго Альманаху».	[105, арк. 15, 52; 203, арк. 130 (зв.); 207, арк. 57; 264, L. 102; 867, с. 37; 868, с. 109; 869, с. 157, 158; 877, с. XVIII, XIX, XXI, 146, 149]
114	**О. Метелля (Метеля, Метелла, Metella) Северин (Северинъ, Severin)**, парох	Належав до тов. «Просвіта». Станом на 4 жовтня 1914 р. вже був у Талергофі. Тимчасово жив у VIII бараці. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та	[105, арк. 24 (зв.), 50, 56; 203, арк. 176; 209, арк. 60; 264,

	с. Люблінець (Люблинецъ, Lubliniec), Любачівський деканат, Цішанівський повіт, містодекан Любачівського деканату.	о. С. Макаром. Звільнений з Талергофу 7 жовтня 1914 р.	L. 103; 868, с. 26, 31; 877, с. XX, 168, 174]
115	**О. Миколаєвич (Миколаєвичь, Mikolajewicz, Mykolajewicz) Кость, (Константин, Константинъ, Konstantyn, Constant)**, парох с. Жуків (Жуковъ, Żuków), Цішанівський повіт, Любачівський деканат.	Належав до тов. «Просвіта». Інтернований у Талергоф. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Звільнений з Талергофу 17 грудня 1914 р. Станом на середину літа 1915 р. під наглядом. Помер 24 січня 1919 р.	[105, арк. 24 (зв.), 50; 203, арк. 61; 205, арк. 20; 207, арк. 53; 209, арк. 54; 264, L. 117; 877, с. 170]
116	**О. Миляних (Мілянич, Миляничъ, Milanycz, Milanicz) Микола (Николай, Nikolaus, Nicol.),** парох с. Ялове (Jałowe), повіт Лісько, Устрицький деканат.	Заарештований 11 серпня 1914 р. жандармами. Станом на середину вересня 1914 р. опинився у Перемишльській в'язниці. Станом на середину квітня 1915 р. перебував у 9-му бараці табору Талергоф. 14 липня 1915 р. засуджений до двохрічного ув'язнення з врахуванням семимісячного попереднього ув'язнення в Талергофі та ін. місцях утримання.	[105, арк. 17, 51, 56; 203, арк. 176 (зв.); 201, арк. 36; 207, арк. 58; 866, с. 49; 868, с. 96, 124; 877, с. XX, 340]
117	**О. Михайлів (Михайловъ) Данило (Даиилъ),** парох с. Вапівці (Ваповцѣ, Wapowce), деканат Перемишль-місто.	Належав до тов. «Просвіта». Заарештований жандармами, підозра у русофільстві. Вивезений у Талергоф. Пробув у таборі 5 днів. Переведений на конфінацію. Станом на 1 травня, червень-липень 1915 р. конфінований в Sankt Andrä (Край Каринтія, повіт Вольфсберг (Wolfsberg)). З ним возз'єдналися сини Дмитро і Йосиф. 16 травня 1915 р. написав листа о. П. Філясові з проханням допомоги в оформленні легітимації для повернення в Галичину. Доводив належність до української течії суспільної думки. Доповів, що парафії Вапівці, Бовино, Лентівка і Кіньківці спалені австро-угорськими військовими. Просив тимчасову парафію в околиці Перемишля або Добромиля.	[105, арк. 48, 50 (зв.); 108, арк. 38, 73; 234, арк. 539; 264, L. 124; 877, с. 235]
118	**О. Мишковский (Мышковскій,**	Заарештований 1914 р. Інтернований у Талергофі.	[105, арк. 15 (зв.), 49 (зв.); 203,

	Mishkowski) Маріянъ (Мариян, Marian), парох с. Розстайне (Розетайне, Росайне, Rozstajne), повіт Ясло, Дуклянський деканат.	Станом на середину літа 1915 р. інтернований.	арк. 132; 207, арк. 55; 868, с. 102; 877, с. 100, 101]
119	**О. Мокрицкий Антін (Антоній)**, парох с. Цівків (Цѣвковъ, Cewków), Цішанівський повіт, Ольховецький деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований під час служби. Переведений у цішанівську в'язниці. Етапований у Талергоф. Після Талергофу конфінований у Оберцайрінг (Oberzeiring). Помер 9 грудня 1922 р.	[105, арк. 24 (зв.), 50 (зв.), 55 (зв.); 207, арк. 54; 264, L. 106; 867, с. 24, 115; 877, с. 227].
120	**О. Мокрицкий Василь (Василій)**, парох с. Березка (Brzuska), повіт Лісько.	Станом на 1915 р. інтернований у Талергофі. У подальшому Конфінований у Оберцайрінг (Oberzeiring).	[105, арк. 49, 55 (зв.); 207, арк. 58; 867, с. 24, 115; 877, с. 2]
121	**О. Москалик (Москаликъ, Moskalik) Йосиф (Іосифъ, Josef)**, катехит в цісарсько-королівській гімназії у Сяноці (Сянокъ).	Належав до тов. М. Качковського. Після інтернування в Талергофі відправлений на конфінацію у Гнас (Gnas).	[105, арк. 56; 203, арк. 177; 264, L. 109; 867, с. 113; 868, с. 109; 877, с. XXIV]
122	**О. Мохнацкий (Мохнацкій, Mochnacki) Володимир (Володимиръ, Владиміръ, Wladimir, Wladzimierz) Осипович**, завідувач с. Чирна (Черна, Czarna Górna), Мушинський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. 14 вересня 1914 р. заарештований жандармами. Доставлений у грибівську в'язницю. 25 вересня 1914 р. підсудний у воєнно-польовому суді в Новому Сончі. Обвинувачення: належність до русофільської партії, підготовка бази для прибуття російської армії. Станом на 17 жовтня 1914 р. у Талергофі, живе у VIII бараці. Станом на 18 січня 1915 р. живе у I бараці табору. Станом на середину квітня 1915 р. у бараці А. Виїхав 28 липня 1915 р. у Гнас (Gnas). Після Гнаса переведений у Часлав (Čáslav)	[105, арк. 55 (зв.); 203, арк. 58; 201, арк. 41; 264, L. 112; 866, с. 184–189; 867, с. 34, 113, 135; 868, с. 30, 32, 44, 60, 89, 105, 123, 130; 869, с. 2, 46, 56–59; 877, с. 212].
123	**О. Мохнацкій (Мохнацкий, Mohnacki, Mocnacki) Діоніз (Діонизій, Діонїзий, Діонисій, Dionisius, Dyonisius),** парох	Належав до тов. «Просвіта». Заарештований жандармами 17 вересня 1914 р. 3 жовтня 1914 р. перебував у Новому Сончі. Станом на середину квітня 1915 р. був у бараці А в Талергофі. Станом на середину літа 1915 р. залишався у статусі	[105, арк. 14, 50 (зв.), 55 (зв.); 203, арк. 58; 201, арк. 41; 207, арк. 61; 264, L. 110; 866, с. 189;

	с. Мохначка Нижня (Мохначка Нижча, Мохначка, Мючка нижча, Mochnaczka Niżna, Mochnaczka niżna), повіт Новий Сонч, Мушинський деканат.	інтернованого. Помер 20 квітня 1920 р.	867, с. 34; 868, с. 62, 95, 106; 877, с. 209]
124	**О. Мохнацкий (Мохнацкій, Mochnacki) Ігнатій (Игнатій, Ignaz) Н.**, парох с. Войтківка (Войткова, Wojtkówka), Добромильський повіт, Добромильський деканат.	Належав до тов. «Народний Дом». Заарештований 14 вересня 1914 р. Станом на 24 січня 1915 р. вже перебував у Талергофі. Переведений у Гнас (Gnas) на конфінацію. Помер 29 січня 1919 р.	[105, арк. 18, 49 (зв.), 56; 203, арк. 176 (зв.); 207, арк. 44; 264, L. 111; 866, с. 185, 188; 867, с. 113; 868, с. 62, 80, 81; 869, с. 67, 68, 72, 92, 102; 877, с. 67]
125	**О. Мудрий (Мудрый, Mudryj) Іван (Іоанъ, Johann)**, парох с. Бонарівка (Боднаровка, Bonarówka, Bonarowka), Стрижівський повіт, Короснянський деканат.	Належав до тов. «Просвіта». Заарештований 20 вересня 1914 р. у Бонарівці, через донос. Утримувався у Стрижівській (станом на 21 серпня 1914 р.), Яслівській, Новосончівській, Вадовицькій в'язницях та етапований у Талергоф. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Внесений у список ідентифікованих українців представлених на розгляд представників УПР. Звільнений звідти 1 грудня 1914 р. без засуду. Станом на 1 травня 1915 р. біженець у Відні, Gemeindebezirke VII.	[105, арк. 15, 52; 200, арк. 155; 205, арк. 12; 201, арк. 39; 207, арк. 50; 209, арк. 54; 225, арк. 273; 264, L. 127; 867, с. 39; 877, с. 146, 147]
126	**О. Наклович (Накловичъ, Maklowicz) Лев (Левъ, Leon),** парох с. Грушатичі, Перемишльський повіт, Нижанківський деканат.	Станом на середину літа 1915 р. інтернований.	[105, арк. 18 (зв.), 50 (зв.), 56; 203, арк. 178; 207, арк. 62; 877, с. 216]
127	**О. Олексин (Олексин, Oleksyn) Ілія (Илія, Elias)**, парох с. Старява (Старява сяноцка), Добромильський повіт, Устрицький деканат.	Заарештований у Старяві. Етапований через Перемишль до Талергофу. Зарахований до лав свідомих українців. Переведений на конфінацію у Sankt Andrä (Край Каринтія, повіт Вольфсберг (Wolfsberg)). Станом на 1 травня 1915 р. біженець у Моравії, повіт	[105, арк. 16 (зв.), 53; 205, арк. 20; 207, арк. 44; 218, арк. 245; 265, L. 5; 877, с. 339]

		Оломоуц. Помер 14 вересня 1921 р.	
128	**О. Ольшаньский (Ольшанский, Olszanski) Іван (Johan)**, парох с. Хирів (Хировъ, Нирів, Chyrow), повіт Старий Самбір, деканат Стара Сіль.	Належав до тов. «Просвіта». Інтернований у Талергоф. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Звільнений з Талергофу 23 лютого 1915 р.	[105, арк. 19 (зв.), 50; 203, арк. 134; 205, арк. 24; 207, арк. 50; 209, арк. 65; 265, L. 7; 869, с. 43, 144, 145; 877, с. 306]
129	**О. Отто (Otto) Іван (Іоанъ, Іоаннъ, Johann) Златоустъ**, парох с. Лішня (Лишня, Łysznia), Дрогобицький повіт, Дрогобицький деканат.	Належав до тов. М. Качовського. Заарештований жандармами 26 серпня 1914 р. Станом на кінець серпня 1914 р. перебував у Дрогобицькій в'язниці. 22 жовтня 1914 р. вже був у Талергофі, барак І. Станом на середину квітня 1915 р. жив у бараці А. Станом на 25 квітня 1915 р. вже відпущений на волю. 6 травня 1915 р. відправлений у Грац.	[203, арк. 134; 201, арк. 41; 207, арк. 45; 265, L. 18; 866, с. 52; 868, с. 31, 38, 40, 60, 77, 80, 82, 91; 877, с. 87]
130	**О. Падох (Падохъ, Padoch) Юрій (Григорій, Георгій, Григорий, Юрій, Georg)**, парох с. Кривча (Krzywcza), Перемишльський повіт, Порохницький деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований 1914 р. Після Талергофу конфінований у Оберцайрінг (Oberzeiring).	[105, арк. 17 (зв.), 50 (зв.), 55 (зв.); 203, арк. 67; 265, L. 39; 251; 867, с. 115]
131	**О. Пасічинський (Пасѣчиньскій, Пасїчиньский, Pasieczynski) Кирило (Кирилъ, Cyrill)**, парох с-Малі Мокряни (Мокряны мали), деканат Судова Вишня.	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований 1914 р. Інтернований у Талергоф. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Станом на 12 листопада 1914 р. перебував у Граці. Помер 3 грудня 1922 р.	[105, арк. 53; 203, арк. 287; 209, арк. 72; 265, L. 45; 877, с. 310; 1013, с. 36]
132	**О. Пасічинський (Пасѣчиньскій, Пасїчиньский Pasiczynskyi) Ярослав (Ярославъ, Jaroslaw) Йосиф**, сотрудник у Снітниці (Снѣтниця, Śnietnica), Мушинський деканат.	Належав до тов. «Просвіта». Опинився у Талергофі. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Станом на початок літа 1915 р. біженець у Laibach (тепер Любляна, Словенія).	[105, арк. 23, 52 (зв.); 205, арк. 23; 207, арк. 51; 209, арк. 72; 265, L. 47; 877, с. 211]

133	**О. Пержило (Перило, Пержило, Пережило, Перżylo, Perzelo) Григорій (Григорий, Гринько Gregor),** парох с. Кінське (Кінске, Конске, Końskie, Konskie), Березівський повіт, Бірчанський деканат, орд. шкільний комісар по нагляду за викладу релігії в Бірчанському деканаті.	Заарештований 29 серпня 1914 р. жандармами. Станом на середину квітня 1915 р. перебував у 9-му бараці Талергофу. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром.	[105, арк. 18, 49, 56; 203, арк. 181; 201, арк. 36; 205, арк. 80; 207, арк. 40; 209, арк. 72; 877, с. XIX, 26; 1013, с. 35]
134	**О. Петровський (Петровскій, Пиотровский, Піотовский Petrowski) Михайло (Михаилъ, Mich.)**, парох с. Ільник (Ільок, Ильник, Ilnik), повіт Турка, Височаньскій деканат.	Див. О. Петровський (Петровскій, Пиотровский, Піотовский Petrowski) Михайло (Михаилъ, Mich.) у **Додаток В.1.**	
135	**О. Пиріг (Пирогъ, Пирог, Pyroh) Данило (Даніілъ, Daniel)**, парох с. Тиханя (Тихоня, Тыханя, Ciechania, Tychania), повіт Коросно, Дукляньскій деканат.	Див. О. Пиріг (Пирогъ, Пирог, Pyroh) Данило (Даніілъ, Daniel) у **Додаток В.1.**	
136	**О. Підгорецкий (Подгорецкиій, Podhorecki) Петро (Peter),** парох с. Нове Село, Жовківський повіт, Куликівський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований 1914 р. Інтернований у Талергоф.	[105, арк. 26, 50, 55 (зв.); 203, арк. 70; 207, арк. 46; 265, L. 60; 869, с. 111; 877, с. 156]
137	**О. Підляшецкий (Підлишецкий, Подляшецкїй, Podlaszecki) Іван (Іоанъ, Jan)**, парох с. Кобиляниця Волоська (Кобильниця волоска, Кобыльница	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований 1914 р. під час служби. Етапований у яворівську в'язницю. Станом на 28 лютого 1915 р. перебував у Талергофі. Жив у І бараці до 28-го числа.	[105, арк. 24 (зв.), 50, 55 (зв.); 203, арк. 70; 265, L. 72; 866, с. 165, 166; 868, с. 70; 877, с. 171]

	Волошская, Кобыдяниця волоска, Kobylnica Wołoska), Цішанівський повіт, Любачівський деканат.		
138	**О. Піх (Піхъ, Пѣх, Pich) Теодор (Teodor)**, парох с. Кривча (Krzywcza), Порохницький деканат.	Українська газета «Дїло» зараховує священнослужителя до лав москвофілів. Заарештований 1914 р. у Ніновичах (Нановичах), Ярославський повіт. Станом на 26 лютого 1916 р. перебував під урядовим наглядом.	[105, арк. 51, 55 (зв.); 203, арк. 69; 206, арк. 34; 207, арк. 55; 811, с. 1; 862 с. 511; 866, с. 167; 877, с. 251]
139	**О. Плешкевич (Плешкевичь, Pleszkiewicz) Іван (Іоанъ, Johann)**, парох с. Боратин (Боратынъ), Сокальський повіт, Белзький деканат.	Належав до тов. «Просвіта». Мав репутацію русофіла. Заарештований у серпні 1914 р. Станом на 13 січня 1915 р. перебував у Талергофі.	[105, арк. 26 (зв.), 49, 55 (зв.); 203, арк. 70; 207, арк. 49; 265, L. 65; 862 с. 217, 486; 866, с. 146; 869, с. 28; 877, с. 11]
140	**О. Полошинович (Полошиновичъ, Волошиновичъ, Poloszynowicz) Володимир (Владиміръ, Wladimir)**, парох с. Щавне (Szczawne), Яслиський деканат.	Потрапив у Талергоф разом із сином. Помер 6 жовтня 1914 р. у Талергофі. Похований на Талергофському кладовищі.	[105, арк. 56; 203, арк. 182; 207, арк. 65; 265, L. , 77, 144; 868, с. 110, 140; 869, с. 103; 877, с. 377]
141	**О. Полошинович (Полошиновичь, Poloshynowicz) Юліан (Юліянъ, Юлїян, Julian),** парох с. Середницця (Serednica), повіт Лісько, Ліський деканат.	Належав до тов. М. Качковського.ї Станом на середину літа 1915 р. залишався у статусі інтернованого.	[105, арк. 16, 50, 56; 203, арк. 182; 207, арк. 58; 265, L. 76; 866, с. 198; 877, с. XXVI, 165]
142	**О. Полянський (Поляньский, Поляньскій, Полонскій) Александер (Александеръ),** парох с. Головецьке, (Долішнє Головецько, Головецко долѣшне, Головецко	Належав до тов. ім. Качковського. Потрапив у Талергоф наприкінці жовтня 1914 р. з сином Нестором. Помер 17 березня 1915 р. у Талергофі у тифозному шпиталі. Похований на Талергофському кладовищі.	[207, арк. 50; 265, L. 82; 866, с. 127; 868, с. 5, 60, 75; 869, с. 49, 103, 104, 127; 877, с. 115]

	Выжне), повіт Старий Самбір, Жукотинський деканат.		
143	**О. Поляньский (Поляньскій, Полянский, Polanski, Polansky) Богдан (Богданъ, Bohdan, Bogdan)**, парох с. Яблоница Польська (Jabłonica Polska, Jabłonica polska), Сяноцький повіт, Сяноцький деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований 19 вересня 1914 р. жандармами. Станом на середину квітня 1915 р. перебував у 9-му бараці табору. Долучився до табірного церковного хору. Перебував до 7 травня 1917 р. у Талергофі (?).	[105, арк. 16 (зв.), 51, 55 (зв.); 201, арк. 35 (зв.); 203, арк. 71, 137; 207, арк. 40; 265, L. 89; 869, с. 106, 112, 116, 118; 877, с. XXVI, 165]
144	**О. Поляньский (Поляньскій, Полянский, Polanski) Володимир (Владимір, Vladimir, Wladimir)**, парох с. Трепча (Trepcza), Сяноцький повіт, Сяноцький деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований 3 серпня 1914 р. Станом на середину квітня 1915 р. перебував у 9-му бараці Талергофу. Перебував до 7 травня 1917 р. у Талергофі (?).	[105, арк. 16 (зв.), 51, 56; 201, арк. 35 (зв.); 203, арк. 71, 182; 207, арк. 51, 54; 265, L. 84; 868, с. 6, 112; 869, с. 112; 877, с. XVIII, 325]
145	**О. Поляньский (Поляньскій, Полянский, Polanski) Генрик (Генрикъ, Генрихъ, Henrich, Heinrich)**, парох с. Тарнава (Tarnawa), Добромильський повіт, Добромильський деканат.	Переконаний русофіл. Тов. ім. Качковського. Заарештований 3 серпня 1914 р. 6 серпня 1914 р. обшук, заарештований жандармами. Ув'язнений у Добромильську в'язницю, з 13 серпня – Перемишльська в'язниця. 17 вересня евакуйований на захід країни. 20 вересня 1914 р. прибув у Абтіссендорф, поселений з сином в Талергофському сараї. 2 грудня 1914 р. переведений в Талергоф, у VIII барак. 15 лютого 1915 р. у Талергофі переселився у IV барак. Станом на середину квітня 1915 р. перебував у 9-му бараці. Літо 1915 р. переселився у XXXI барак, невдовзі у XIII. Вересень 1915 р. вивезений у Грац, виступав у суді в якості свідка. Березень 1916 р. оселився у II бараці. 7 травня 1917 р. звільнений з Талергофу. 10 травня 1917 р. повернувся в Тарнаву. Після війни його спогади було опубліковано у першому та четвертому випуску «Талергофського Альманаху».	[105, арк. 18 (зв.), 49 (зв.), 56; 203, арк. 182; 201, арк. 35 (зв.); 207, арк. 44; 265, L. 83; 866, с. 47–49; 868, с. 47–49, 116; 869, с. 112, 92–131; 877, с. 75]
146	**О. Поляньский**	Належав до тов. М. Качковського.	[105, арк. 16 (зв.),

	(Поляньскій, Полянский, Polanski, Polansky) Кость (Константин, Konstanten, Konstantin), парох с. Чертеж (Чертежь, Czerteż), Сяноцький повіт, Сяноцький деканат.	Заарештований 2 вересня 1914 р. жандармами. Станом на середину квітня 1915 р. перебував у 9-му бараці табору. Займався образотворчим мистецтвом у таборі. Станом на середину літа 1915 р. інтернований. Перебував до 7 травня 1917 р. у Талергофі (?).	51, 56; 203, арк. 182; 201, арк. 36; 207, арк. 51; 265, L. 88; 868, с. 112; 869, с. 112, 116, 118; 877, с. 324]
147	**О. Поляньский (Поляньскій, Полянский, Полонскій, Polanski) Нестор (Несторъ, Nestor)**, пресвітер у відпустці.	22 листопада 1914 р. хворий у Талергофі. Помер в ніч з 12 на 13 лютого 1915 р. у Талергофському шпиталі від тифу. Похований на Талергофському цвинтарі (?).	[105, арк. 55 (зв.); 203, арк. 71; 207, арк. 65; 866, с. 127; 868, с. 39, 66, 68; 869, с. 37, 103; 877, с. 380]
148	**О. Поляньский (Поляньскій, Полянскій, Полянский, Polanski) Олімп (Олѣмп, Олимпъ, Олимпій, Olimp) Аѳ.**, парох с. Юрівці (Юровцѣ, Jurowce), Сяноцький повіт, Сяноцький деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований 3 серпня 1914 р. Станом на 3 січня 1915 р. перебував у Талергофі, в цей день провадив упокійну службу. Станом на середину квітня 1915 р. перебував у 9-му бараці табору. Помер 13 березня 1917 р. у Талергофі. Похований на Талергофському кладовищі.	[105, арк. 16 (зв.), 51, 56; 203, арк. 182; 201, арк. 36; 207, арк. 51; 265, L. 85; 869, с. 24, 103, 113, 114; 877, с. 324]
149	**О. Посікіра (Посікира, Посікїра, Пасїкіра, Посїкира, Посѣкира, Posikira) Михайло (Михаилъ, Michal, Michael)**, парох с. Брусно (Nowe Brusno, Brusno), Цішанівський повіт, Любачівський деканат.	Належав до тов. «Просвіта». Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Звільнений з Талергофу 10 листопада 1914 р.	[105, арк. 24 (зв.), 50, 56; 203, арк. 182; 205, арк. 19; 207, арк. 54; 209, арк. 67; 265, L. 92; 877, с. 168]
150	**О. Пославский (Паславскій) Николай (Микола)**, парох с. В'язівниця (Вязовниця, Wiązownica), Ярославський повіт, Ярославський деканат.	Заарештований. Українська газета «Діло», № 55, 1916 р. зараховує священнослужителя до невинно заарештованих з числа свідомих українців. Інтернований у Талергофі, де збожеволів. Станом на червень-липень 1915 р. після Талергофу переведений в Graz (Штирія).	[105, арк. 23 (зв.), 51; 811, с. 1; 862 с. 512; 877, с. 355]
151	**О. Преторій (Прегориос, Преториюс, Преторіусъ, Преторіус, Pretorius) Йосиф (Іосифъ, Josef)**,	Належав до тов. М. Качковського. Станом на 5 березня 1915 р. жив у І бараці Талергофу. 11 березня 1915 р. йде на карантин.	[105, арк. 19, 50 (зв.), 55 (зв.); 203, арк. 72; 207, арк. 62; 265, L. 93;

	парох с. Поздяч (Leszno), Перемишльський повіт, деканат Перемишль-Загородній.		866, с. 102; 868, с. 72, 74; 877, с. 244]
152	**О. Прислопский (Прислопскій, Pryslopko, Bryslopski) Олександер (Александеръ, Alexander, Alex)**, парох с. Красна (Коростенка, Krasna), повіт Коросно, Короснянський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Станом на середину літа 1915 р. інтернований.	[105, арк. 14, 15, 50, 55 (зв.); 203, арк. 73, 107 (зв.); 265, L. 98; 866, с. 203; 868, с. 108; 877, с. 148]
153	**О. Прислопский (Прислопський) Роман (Романъ)**, парох с. Жеґестів (Жегестовъ, Żegiestów), Мушинський деканат, повіт Новий Сонч.	Належав до тов. М. Качковського. Член центрального і філіального відділу тов. «Общество ім. Мих. Качковського», управи бурси в Новому Сончі з славою русофільської, співвидавець часописів «Свєт», «Лемко». Станом на червень 1915 р. інтернований у Талергофі (Zettling-Thalerghof). Станом на липень 1915 р. опинився у Відні. Підсудний у другому Віденському процесі проти русофілів. Засуджений до смертної кари через повішання у лютому 1917 р. В подальшому помилуваний.	[105, арк. 14, 50 (зв.); 265, L. 99; 520, с. 2; 867, с. 146, 147; 869, с. 156; 877, с. 204]
154	**О. Прокурат (Прокуратъ, Prokurat) Петро Михайло (Михаилъ, Michael)**, сотрудник у с. Жовтанці (ЖовтанцЂб Zoltance), Жовківський повіт, Куликівський деканат.	Належав до тов. «Просвіта». Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Звільнений з Талергофу 10 листопада 1914 р.	[105, арк. 49; 203, арк. 137 (зв.); 205, арк. 19; 207, арк. 46; 209, арк. 67; 265, L. 95; 877, с. 152]
155	**О. Раставецкий (Раставецкій, Раставецький, Роставецкій, Raslawiecky) Маркил (Маркилъ, Marzel)**, парох с. Грімне (Громно), Горожанський деканат.	Русофіл. Член «Русскої Ради», «Народного Совєта», центральної управи «Общества ім. М. Качковського» 17 вересня 1914 р. вивезений з Перемишльської в'язниці вглиб країни. Інтернований у Талергоф. Станом на червень-липень 1915 р. переведений в Gratz. Підсудний у другому Віденському процесі проти русофілів. Засуджений до смертної кари через повішання у лютому 1917 р. В подальшому помилуваний.	[105, арк. 22, 49 (зв.), 56; 203, арк. 183; 265, L. 141; 520, с. 1; 866, с. 49; 867, с. 110, 146, 147; 868, с. 12; 877, с. 63]

		У другій половині 1917 р. переведений у Drahotuše**.**	
156	**О. Раставецкий (Раставецкій) Щасний (Счастный, Фелікс, Феліксъ),** парох с. Сілець (Сїлець Белзький, Сѣлецъ, белзкій), Сокальський повіт, Белзький деканат.	Належав до тов. М. Качковського Мав репутацію русофіла. Заарештований у Сільці Белзькому в серпні 1914 р. Інтернований у Талергоф.	[105, арк. 27, 49, 55 (зв.); 207, арк. 49; 265, L. 142; 862 с. 217, 486; 866, с. 156; 877, с. 19]
157	**О. Решетило (Решетыло) Іван (Іоанъ, Іоаннъ)**, парох с. Магерів (Магеров), Рава-Руський повіт, Потелицький деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований 3 серпня 1914 р., невдовзі відпущений. Село знищене. Переселився в Лавриків. Повторно заарештований. Польовий суд у Кам'янці-Ліпник. Відпущений. 1915 р. третє затримання – допитаний у Перемишлі, відпущений. 1916 р. заарештований і відправлений у Талергоф. Станом на березень 1916 р. жив у II бараці.	[265, L. 144; 867, с. 27, 28; 869, с. 99, 108, 109; 877, с. 262]
158	**О. Рихлявский (Рихлевский, Рыхлевскій, Rychewski) Володимир (Володимиръ, Wladimir)**, парох с. Конюшки-Королівські (Конюшки Тулиголовскіе), Рудківський повіт, Комарнянський деканат.	Заарештований 1914 р. Після Талергофу конфінований у Оберцайрінг (Oberzeiring). Станом на середину літа 1915 р. під наглядом.	[105, арк. 23, 50, 56; 203, арк. 183 (зв.); 207, арк. 64; 866, с. 122; 867, с. 115; 877, с. 139]
159	**О. Рудавский (Рудавскій, Рудевскій, Rudawski) Антін (Антоній, Антон, Anton),** парох с. Монастирець (Манастыръ, Manasterz), Ярославський повіт, Ярославський деканат.	Українська газета «Дїло», № 55, 1916 р. зараховує священнослужителя до лав москвофілів. Заарештований 1914 р. Інтернований у Талергоф. Після Талергофу конфінований у Оберцайрінг (Oberzeiring). Станом на 26 квітня 1916 р. перебував під урядовим наглядом за межами своєї парафії.	[105, арк. 23 (зв.), 51, 55; 203, арк. 77; 811, с. 1; 862 с. 511; 866, с. 167; 867, с. 115; 877, с. 360]
160	**О. Рудавский (Rudawski) Інокентій (Іннокентій, Иннокентій, Inizent)**, парох с. Сосниця (Sośnica), Перемишльський повіт, деканат Перемишль-Загородній.	Українська газета «Дїло» № 55, 1916 р. зарахувала священнослужителя до лав москвофілів. Заарештований 1914 р. Інтернований у Талергоф. Станом на 26 лютого 1916 р. перебував під урядовим наглядом за межами парафії.	[105, арк. 19, 50 (зв.), 55; 203, арк. 77; 811, с. 1; 862 с. 511; 866, с. 167–173; 877, с. 246]

161	**О. Русинякъ (Руссинякъ, Руссиняк) Іоанъ (Іван, Іоаннъ)**, парох с. Королева Руська (Королева Русская, Królowa Ruska), Грибівський повіт, Мушиньський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. 20 червня 1915 р. прибув у Талергоф. 21 червня 1915 р. оселився у XXIII барак. Станом на березень 1916 р. був у II бараці в Талергофі.	[207, арк. 65; 265, L. 157; 868, с. 96, 105, 121; 869, с. 99]
162	**О. Сабарай (Sabaray) Іван (Іоанъ, Jwan)**, парох с. Радохинці (Радохінці, Радохонцѣ), Мостиський деканат.	Заарештований 1914 р. Інтернований у Талергоф.	[105, арк. 22 (зв.), 50, 55; 203, арк. 78; 207, арк. 60; 877, с. 197]
163	**О. Савойка (Sawojka) Федір (Теодор, Теодоръ, Theodor)**, парох с. Селиска (Siedliska), Перемишльський повіт, Бірчанський деканат, містодекан Бірчанського деканату.	Належав до тов. «Просвіта». Заарештований 5 вересня 1914 р. комісаром староства без протоколу з двома синами – Любомиром та Федором. Ув'язнений у Березові. 12 вересня 1914 р. перевезений у Талергоф. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Звільнений з Талергофу юридично 10 листопада 1914 р. 12 листопада 1914 р. перебував у Граці. 12 лютого 1915 р. будучи у Відні написав листа П. Філясу у якому повідомив поточну адресу проживання у VIII районі Відня, Lerchengasse, 2. та просив надати йому тимчасову парафію для біженців. Станом на 1 травня 1915 р. біженець у Відні, Gemeindebezirke XVI (Wien), Нижня Австрія. Разом з ним перебували сини Роман і Любомир. Став духівником у Віденському шпиталі, а в подальшому – військовим капеланом.	[105, арк. 18, 49, 56; 108, арк. 5; 203, арк. 184 (зв.); 205, арк. 20; 207, арк. 40; 209, арк. 77; 225, арк. 382; 266, L. 8; 877, с. 20, 29; 1013, с. 35, 36; 984, с. 90, 91]
164	**О. Савчин (Савчинъ, Sawczyn) Антін (Антоній, Anton)**, парох с. Лівча (Ловча, Łówcza, Liwcza), Цішанівський повіт, Любачівський деканат.	Належав до тов. «Просвіта». Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Звільнений з Талергофу 10 листопада 1914 р. Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XVI. Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на 12 листопада 1914 р. у Граці.	[96, арк. 4; 105, арк. 24 (зв.), 50, 56; 203, арк. 184; 205, арк. 19; 207, арк. 49; 209, арк. 77; 266, L. 15; 877, с. 173; 1013, с. 36]
165	**О. Савчин (Савчинъ) Іван (Іоанъ, Іоаннъ)**, радник і референт	Інтернований у Талергоф. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром.	[209, арк. 84; 869, с. 109; 877, с. XIV, XV, XVI, XXIV]

	єпископської консисторії у Перемишлі, присинодальний сповідник, секретар церковного суду у справах спірних і карних в Перемишльській єпархії, катехит при ц. к. гімназії у Перемишлі.		
166	**О. Саламон (Саламонъ, Salamon) Лев (Левъ, Leo) В.**, парох с. Кам'янка лісова (Каменка лѣсова, Kamionka lasowa), Рава-Руський повіт, Потелицький деканат.	Заарештований 7 серпня 1914 р. жандармами. Жовківська в'язниця. Етапований в Талергоф. 1 травня 1917 р. конфінований у Dobersberg до 1 вересня 1917 р.	[105, арк. 25 (зв.), 50 (зв.), 55; 203, арк. 78; 201, арк. 38 (зв.); 207, арк. 63; 862 с. 478; 866, с. 115, 117; 877, с. 260]
167	**О. Сапрун (Сапрунъ, Saprun) Теодор (Теодоръ, Ѳеодор, Teodor)**, парох с. Колодруби (Колодрубы), повіт Рудки, Горожанський деканат, містодекан Горожанського деканату.	Належав до тов. М. Качковського. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. 17 вересня 1914 р. відправлений з перемишльської гарнізонної в'язниці вглиб країни. Станом на початок січня 1915 р. жив у VIII бараці в Талергофі. Сумарно перебував у Талергофі 9 місяців. Провини не доведено. 4 місяці перебував у м. Брно. Влітку 1915 р. будучи у Брно написав листа П. Філясові з проханням оформити документи для повернення у Галичину. 10 грудня 1917 р. написав листа А. Шептицькому у якому описав про своє положення по двохрічному поверненню у парафію. Просив допомоги у звільненні свого брата – Стефана Сапруна і покращити своє положення.	[66, арк. 134; 105, арк. 22, 49 (зв.); 108, арк. 96–99, 103; 203, арк. 140; 205, арк. 75; 207, арк. 63, 64; 209, арк. 84; 266, L. 22; 866, с. 49; 869, с. 30, 106, 108, 112; 877, с. 60, 63]
168	**О. Сембратович (Сембратовичъ, Sembratowicz) Юліан (Юліанъ, Юлїян Julian)**, парох с. Пелня (Пєльня, Pielnia), Сяноцький повіт, Сяноцький деканат.	Заарештований 1914 р. Інтернований у Талергоф.	[105, арк. 16 (зв.), 51, 56; 203, арк. 183 (зв.); 207, арк. 51; 868, с. 110; 877, с. 320]

169	**О. Середиьский (Середиьскій, Серединскій, Seredynski) Теодор (Теодоръ, Ѳеодоръ, Theodor)**, парох с. Старий Биків (Биков, Быковъ), Перемишльський повіт, Мостиський деканат.	Заарештований у серпні 1914 р. Перемишльська в'язниця. Станом на 28 лютого 1915 р. перебував у Талергофі. Жив у I бараці до 28-го числа. В цей день Відправлений на карантин. Весною 1915 р. після Талергофу конфінований у с. Шванберг (Schwanberg)	[105, арк. 22 (зв.), 50, 55; 203, арк. 80; 207, арк. 63; 866, с. 111; 868, с. 70, 145; 877, с. 191]
170	**О. Симко (Семко) Михайло (Михаилъ)**, завідувач у с. Новосільці (НовосѢлцѢ), Мостиський деканат.	Заарештований 18 вересня 1914 р. в Опарівці на доручення Стрижівського староства. 21 вересня 1914 р. перебував у Стрижівській в'язниці. Інтернований у Талергофі. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Звільнений 23 лютого 1915 р. без суду. Станом на 1 травня 1915 р. біженець у Відні (Wien), Нижня Австрія.	[209, арк. 77; 225, арк. 275; 867, с. 39; 877, с. 196]
171	**О. Сілецкий (Сїлецкий, СѢлецкій, Sielecki) Александер (Олекса, Александръ, Alexander) Скребечовичь**, парох с. Дошниця (Desznica), повіт Ясло, Дуклянський деканат.	Станом на 5 грудня 1914 р. інтернований в Талергофі. Комендант 4-го бараку. 10 грудня 1914 р. поскаржився проти використання священнослужителів для важкої праці в Таборі. 21 грудня 1914 р. вручив скаргу представникам ревізії. Помер 4 січня 1915 р. в Талергофі від раптової зупинки серця. Похорон – 5 січня 1915 р. у Талергофі.	[105, арк. 15 (зв.), 49 (зв.); 205, арк. 141; 207, арк. 55, 66; 266, L. 36; 868, с. 55, 102, 115; 869, с. 2, 6, 14, 19, 23, 24, 102; 877, с. 96]
172	**О. Сінкевич (Сїнкевич, Сѣнкевичъ) Александеръ,** парох с. Сарни (Серны), Мостиський деканат.	Заарештований під час Горлицького прориву австро-угорської армії. Інтернований у Талергоф. Станом на 22 вересня 1915 р. перемишльський адвокат Теофіль Кормош клопотав щодо звільнення священнослужителя з Талергофу перед Президіумом ЗУР. Характеризує його, як «нешкідливого недіяльного кацапа» Станом на 1 травня 1916 р. заарештований. Інформація про хворобу.	[202, арк. 3–6 (зв.); 877, с. 198]
173	**О. Скобельский (Скобельскій, Skobielski) Василь (Василій, Was.)**, парох села Пруси (Прусы, Prusy, Брониця),	Див. О. Скобельский (Скобельскій, Skobielski) Василь (Василій, Was.) у **Додаток В.1.**	

	Старосамбірський повіт, Мокрянський деканат.		
174	**О. Скоморович (Скоморовичъ, Skomarawicz) Пантелеймон (Пантелеймонъ, Pantalmon)**, парох с. Дениса (Диниска, Дыниска, Дениска, Dyniska), повіт Рава-Руська, Угнівський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Станом на 10 грудня 1914 р. вже був у Талергофі. Захворів на запалення легень. 3 квітня 1915 р. відправився служити у земляні бараки в Талергофі. Станом на середину літа 1915 р. залишався у статусі інтернованого.	[105, арк. 27, 51, 56; 203, арк. 184 (зв.); 207, арк. 64; 266, L. 45; 866, с. 115; 869, с. 5, 37, 54, 63, 83; 877, с. 328]
175	**О. Сливиньский (Сливиньскій, Сливинскій, Sliwinski) Михайло (Михаилъ, Michael),** парох у с. Тирява Волоська (Тырява волоска, Tyrawa Wołoska, Terawa Woloska), повіт Сянок, Ліський деканат, містодекан Ліського деканату, шк. комісар по нагляду за викладом релігії у школах у Ліському деканаті.	Заарештований 1914 р. Інтернований у Талергоф. Станом на середину літа 1915 р. надалі був у статусі інтернованого.	[105, арк. 16, 50, 55; 203, арк. 82; 207, арк. 52; 868, с. 110; 877, с. XX, 160, 166]
176	**О. Соболевский (Соболевскій) Михайло (Михаилъ)**, сотрудник у с. Новавесь (Nowa Wieś), Мушинський деканат.	Заарештований з дружиною, грудною дитиною і сестрою 11 вересня 1914 р. Етапований в Новий Сонч. 3 жовтня 1914 р. перебував у Новому Сончі. Станом на січень 1915 р. жив у VII бараці в Талергофі. Після січня 1915 р. жив у XXX бараці. 1 квітня 1915 р. переведений на конфінацію у с. Шванберг (Schwanberg), повіт Дейчландсберг у Штирії. 1917 р. повернувся в Галичину. Після війни опублікував повідомлення про арешти на лемківщині у другому, а своє перебування у Талергофі в третьому випуску «Талергофського Альманаху»	[105, арк. 55; 207, арк. 61; 866, с. 189; 867, с. 34, 35; 868, с. 107, 144, 145; 877, с. 209]
177	**О. Солтикевич (Солтыкевичъ,**	Належав до тов. «Просвіта». Заарештований 1915 р.	[105, арк. 18, 49, 56; 202, арк. 6;

	Soltykiewicz, Soltikiewicz) Орест (Орестъ, Orest), парох с. Улюч (Улючь, Ulucz), Березівський повіт, Бірчанський деканат.	Березівська в'язниця. Інтернований у Талергоф. Зарахований до лав свідомих українців. 22 вересня 1915 р. перемишльський адвокат Теофіль Кормош – клопотає щодо його звільнення. Адвокат спростовує його русофільство і відзначає що священнослужитель належить до українського табору.	203, арк. 185 (зв.); 205, арк. 20; 207, арк. 40; 266, L. 58; 877, с. 30, 397; 1013, с. 35, 36]
178	**О. Сприс (Спрысъ, Сприссъ, Sprys) Григорій (Григорий, Гринько, Gregor)**, парох с. Дашівка (Дашівці, Дашовка, Daszówka), Ліський повіт, Устрицький деканат.	Станом на 4 жовтня 1914 р. був у Талергофі. Переведений в II барак. Тимчасово живу VIII бараці. 30 жовтня 1914 р. обраний комендантом XI бараку. Помер 10 грудня 1914 р. у Талергофі.	[105, арк. 16 (зв.); 205, арк. 143; 207, арк. 65; 266, L. 62; 868, с. 26, 27, 28, 30, 31, 32, 141; 869, с. 6]
179	**О. Станчак (Станчакъ, Станьчак, Stanczak) Іоан (Іван, Іоанъ, Johann)**, парох с. Висоцько (Высоцко, Wysocko), Ярославський повіт, Ярославський деканат.	Член «Русской Ради», тов. М. Качковського. Українська газета «Дїло» у випуску № 55, 1914 р. визнає священнослужителя лідером москвофільського руху в Ярославському повіті. Йому приписано поширення русофільства шляхом закладання і розвитку господарських товариств. Заарештований у Висоцьку. Інтернований у Талергоф. Підсудний у другому Віденському процесі проти русофілів. Засуджений до смертної кари у лютому 1917 р. В подальшому помилуваний.	[105, арк. 23 (зв.), 51, 56 (зв.); 203, арк. 188; 207, арк. 55; 266, L. 63; 520, с. 1; 811, с. 1; 862 с. 511; 866, с. 166; 867, с. 146, 147; 877, с. 355]
180	**О. Тарчанин (Тарчанинъ, Tarczanyn, Taczanic, Tarczaim) Михайло (Михаилъ, Michael)**, сотрудник у с. Куликів (Куликовъ), Куликівський деканат.	На момент арешту був у Цетулі, Ярославського повіту. Інтернований у Талергоф. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. 3 березня 1915 р. зарахований у список політично благонадійних українців сформований і переданим президіумом УПР в Кабінет воєнного моніторингу Воєнного міністерства Австро-Угорщини для звільнення з ув'язнення. Звільнений з Талергофу 15 квітня 1915 р.	[105, арк. 51, 56 (зв.); 200, арк. 8; 203, арк. 189; 205, арк. 27; 209, арк. 89; 877, с. 155]
181	**О. Тимчишин (Тымчишинъ, Tymszyzyn) Михайло (Михаилъ, Michael),** парох с. Лімна (Ломна), Добромильський повіт,	Заарештований 1914 р. Інтернований у Талергоф. Станом на середину літа 1915 р. залишався у статусі інтернованого.	[105, арк. 18 (зв.), 49 (зв.), 56 (зв.); 203, арк. 190; 877, с. 71]

	Добромильський деканат.		
182	**О. Тихович (Тиховичъ, Tychowiz) Йосиф (Осип, Іосифъ, Josef)**, парох с. Гостинцеве (Ляшки-Гостинцеві, Ляшки гостинцеві, Ляшки Гостинцеви), Мостиський повіт, Мостиський деканат.	Станом на 14 жовтня 1914 р. вже був у Талергофі. В цей день взяв участь у богослужінні на честь іменин імп. Франца Йосифа. Станом на червень-липень 1915 р. залишався у статусі інтернованого.	[105, арк. 22 (зв.), 50, 55; 203, арк. 296 (зв.); 207, арк. 60; 869, с. 108; 877, с. 193]
183	**О. Туряньский (Турянскій, Turczanski) Михайло (Michael)**, парох с. Городище, Самбірський повіт, Мокрянський деканат.	Інтернований у Талергоф. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Звільнений з Талергофу 20 березня 1915 р.	[105, арк. 56 (зв.); 203, арк. 189 (зв.); 207, арк. 48; 209, арк. 89; 877, с. 181]
184	**О. Тустанович (Тустановичь, Тустановскій, Tustanowycz) Орест (Орестъ, Orest)**, парох с. Комарники, повіт Турка, Височанський деканат.	Станом на 12 квітня 1915 р. інтернований у Heinburg (Гайнбург-ан-дер-Донау), невдовзі переведений у Талергоф. 12 квітня 1915 р. президія УПР клопотала перед Талергофською комісією у Граці щодо звільнення священнослужителя, як свідомого і лояльного українця. 23 липня 1915 р. виїхав з Талергофу.	[200, арк. 68, 69; 207, арк. 53; 868, с. 128; 877, с. 54]
185	**О. Тустановський (Тустановскій, Tustanowski) Кирило (Кирилъ, Cirill)**, парох с. Ванѣвка (Вановка, Węglówka), Короснянський деканат.	Належав до тов. «Просвіта». На момент арешту виконував обов'язки катехита. Інтернований у Талергоф. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Звільнений з Талергофу 17 грудня 1914 р. У подальшому став воєнним капеланом. Станом на початок літа 1915 р. біженець у Відні, Gemeindebezirke Gemeindebezirke III (Wien).	[105, арк. 15, 52; 205, арк. 148; 207, арк. 57; 209, арк. 89; 266, L. 155; 868, с. 109; 877, с. 148; 984, с. 97]
186	**О. Ускій (Уский, Усцкий Uscki) Мирослав (Мирославъ, Miroslaus)**, парох с. Пяткова руська (Piątkowa, Piatkowa), Добромильський повіт, Бірчанський деканат.	Заарештований 17 серпня 1914 р. жандармами. Станом на середину квітня 1915 р. перебував у 9-му бараці табору Талергоф. 1 червня 1915 р. о. Сорокевич Іван повідомив о. П. Філясам, що родич першого досі перебуває у Талергофі. Помер 17 грудня 1918 р.	[105, арк. 18, 49, 56 (зв.); 108, арк. 21; 203, арк. 191; 201, арк. 35 (зв.); 207, арк. 44; 266, L. 182; 877, с. 28]
187	**О. Феленчак (Феленчакъ, Теленчак) Микола**	Див. О. Феленчак (Феленчакъ, Теленчак) Микола (Николай) у **Додаток В.1.**	

	(Николай), парох с. Поляни (Поляны, Polany), повіт Кросно, Дукляньскій деканат.		
188	**О. Фідик (Фидикъ, Fidek) Василь (Василій, Wasyl)**, парох с. Розлуч, повіт Турка, Жукотинський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Станом на середину літа 1915 р. інтернований.	[105, арк. 17 (зв.), 49 (зв.), 55 (зв.); 206, арк. 51; 207, арк. 53; 266, L. 197; 866, с. 152; 877, с. 118]
189	**О. Хиляк (Хилякъ, Chylak) Анатоль (Anatol)**, парох с. Хиринка (Chyrzynka), Перемишльський повіт, Порохницький деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований 8 серпня 1914 р. жандармами у Хиринці, повіт Перемишль. Інтернований у Талергоф. Станом на середину квітня 1915 р. перебував у 3-му бараці табору.	[105, арк. 18, 50 (зв.), 56 (зв.); 203, арк. 8; 201, арк. 38; 207, арк. 63; 268, L. 22 877, с. 254]
190	**О. Хиляк (Хилякъ, Chylak) Дмитро (Дмитрій, Димитрій, Dimitr)**, парох с. Ізби (Избы, Izby), Грибівський повіт, Мушинський деканат.	Заарештований 6 вересня 1914 р. жандармами. Станом на 13 листопада 1914 р. вже був у Талергофі. 29 січня 1915 р. почав викладати курси німецької мови у таборі. Станом на середину квітня 1915 р. перебував у бараці А.	[105, арк. 14, 50 (зв.), 55 (зв.); 203, арк. 311; 201, арк. 40; 206, арк. 56; 207, арк. 65; 866, с. 185; 868, с. 37, 39, 47, 61, 64, 105; 877, с. 205]
191	**О. Хиляк (Хилякъ, Chylak) Євген (Евген, Евгеній, Eugen)**, парох с. Мервичі (Мервиця, Мервицѣ), Жовківський повіт, Жовківський деканат.	Член тов. Качковського. Заарештований у 1914 р. Станом на кінець грудня 1914 р. інтернований в Талергофі. Допитаний комісією. Жив у VIII бараці. Станом на середину літа 1915 р. надалі залишався у статусі інтернованого.	[105, арк. 26 (зв.), 49 (зв.); 200, арк. 61; 203, арк. 1; 268, L. ;23 862 с. 431; 868, с. 51; 869, с. 6, 17, 22, 28; 877, с. 110]
192	**О. Хомань (Хомин, Homan) Матвій (Матвѣй, Mathias)**, сотрудник у м. Ярослав (Ярославъ, Jarosław), Ярославський деканат.	Належпав до тов. «Просвіта». Згідно дослідження М. Забанджали священнослужитель був капеланом у резерві Ландштурму на початку війни. Інтернований у Талергоф. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Звільнений з Талергофу 23 лютого 1915 р. Після звільнення став капеланом.	[105, арк. 14, 51, 55; 203, арк. 213; 209, арк. 110; 268, L. 8; 811, с. 1; 862 с. 512; 868, с. 96; 877, с. 367; 984, с. 99, 100]
193	**О. Хотинецкий**	Інтернований у Талергоф.	[105, арк. 22 (зв.),

	(Хотынецкій, Chotyniecki) Климентій (Климентий, Клеменс, Clemens), парох с. Черневе (Чернява, Чернева), Мостиський повіт, Мостиський деканат.	Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Звільнений з Талергофу 23 лютого 1915 р. Станом на 9 червня 1915 р. перебував у Санкт Андра, Каринтія. Написав листа о. П. Філясові з проханням допомоги в оформленні легітимації для повернення в Галичину.	50; 108, арк. 30; 203, арк. , 109 (зв.), 110; 207, арк. 60; 877, с. 200]
194	**О. Хилей (Хтей, Хтєй, Chtiej) Олекса (Алексій, Алексїй, Александер Алексей, Aleksander)**, парох с. Беньова, повіт Турка, Височанський деканат, декан Височанського деканату, повіт Турка, орд. шкільний комісар по нагляду за викладом релігії у народних школах у Височанському деканаті, орд. комісар для середніх шкіл у Турці.	Належав до тов. «Просвіта». Заарештований у Бухові, повіт Турка. Інтернований у Талергоф. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Звільнений з Талергофу 10 листопада 1914 р.	[105, арк. 21, 46 (зв.), 49; 203, арк. 8; 205, арк. 22; 207, арк. 53; 209, арк. 110; 268, L. 17; 877, с. XVII, XIX, 48, 49]
195	**О. Хомицкій (Хоміцкий, Chonicki) Теофиль (Theophil)**, парох с. Биличі, Самбірський повіт, деканат Стара Сіль.	Заарештований 1914 р. Станом на 8 жовтня 1914 р. перебував у Талергофі, хворий. Звільнений 17 грудня 1914 р. 28 червня 1915 р. будучи у Veselí nad Lužnicí, Богемія написав листа о. П. Філясові. Повідомив про свій поточний статус. Просив допомоги в організації свого повернення у Галичину. Помер 5 лютого 1918 р.	[105, арк. 19 (зв.), 53; 203, арк. 109; 207, арк. 48; 268, L. 9; 108, арк. 166; 868, с. 27; 877, с. 299]
196	**О. Цяцькевич (Цѣцькевичь) Іван (Іоанъ)**, пресвітер без заняття.	Інтернований у Талергоф.	[105, арк. 27 (зв.); 877, с. 380]
197	**О. Чеснок (Чеснокъ, Czesnok) Захарія (Захарій, Захар, Zacharias)**, парох с. Гирова, Дуклянський деканат.	Інтернований 1914. у Талергофі. Станом на початок літа 1915 р. біженець у Форденберзі (Vordernberg). Помер 22 жовтня 1922 р.	[105, арк. 15 (зв.), 52; 203, арк. 110 (зв.); 207, арк. 57; 268, L. 64; 868, с. 108; 877, с. 96]

198	**О. Чайківський (Чайковскій, Чайковский, Czajkawski) Кирило (Кирилъ, Cyrill)**, завідувач в с. Павлокома (Павлокова, Pawłokoma), Березівський повіт, Бірчанський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований 1914 р. Березівська в'язниця. Інтернований у Талергоф.	[105, арк. 56; 203, арк. 156 (зв.); 207, арк. 41; 268, L. 56; 877, с. 28, 398; 1013, с. 35]
199	**О. Чайковський (Чайковскій, Чайковский, Chajkowski, Chaykowski) Роман (Романъ, Rom., Roman)**, парох села Тарнава Горна (Тарнав Гірна, Tarnowa górna), повіт Лісько, Ольховецкій деканат.	Див. О. Чайковський (Чайковскій, Чайковский, Chajkowski, Chaykowski) Роман (Романъ, Rom., Roman) у **Додаток В.1.**	
200	**О. Черкавский (Черкавскій, Черкасский, Czerkawski) Йосиф (Іосифъ, Осип Josef)**, парох с. Соколя (Сокіл), Мостиський повіт, Мостиський деканат, ординаріатський комісар в справах сервітутових у Мостиському деканаті.	Заарештований у серпні 1914 р. у Moseiska. Станом на 13 січня 1915 р. був хворим, залишався у Талергофі (75 років отцеві). Помер 15 січня 1915 р. у Талергофі.	[105, арк. 22 (зв.), 56 (зв.); 203, арк. 9; 207, арк. 60; 268, L. 59; 866, с. 46; 868, с. 58; 869, с. 24, 28; 877, с. XXI, 199]
201	**О. Черлюнчакевич (Черлюнчакевичъ, Черлюнакевичъ, Czerlumczakiewitz) Мирон (Миронъ, Miron)**, парох с. Крукеничі (Крукеничъ), Мостиський повіт, Мостиський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований у серпні 1914 р. інтернований у Талергофі. Помер на конфінації у Гнасі 19 квітня 1916 р.	[105, арк. 22 (зв.), 50, 56; 203, арк. 156 (зв.0; 207, арк. 60; 268, L. 64; 862 с. 446; 868, с. 12; 877, с. 193]
202	**О. Чертежиньскій (Чертежиньский, Гуска-Чертежинскій Chertezynski) Пр. Димитрій (Dem.,**	Див. О. Чертежиньскій (Чертежиньский, Гуска-Чертежинскій Chertezynski) Пр. Димитрій (Dem., Demeter) у **Додаток В.1.**	

	Demeter), парох с. Бобрка (Бібрка, Bórka), Ліський повіт, Ліський деканат.		
203	**О. Шандровский (Шандровскій, Shandrowski) Йосиф (Іосифъ, Josef)**, парох с. Мишлятичі (Мышлятичи), Мостиський повіт, Мостиський деканат.	Належав до тов. ім. Качковського. Інтернований у Талергоф. Помер 19 листопада 1914 р. у Талергофі. Похований на Талергофському кладовищі.	[105, арк. 22 (зв.), 50; 203, арк. 89; 207, арк. 65; 268, L. 78; 869, с. 103, 139; 877, с. 195]
204	**О. Шатинський (Шатиньский, Шатыньскій, Шатынскій, Szatynskyi, Shatynski) Михайло (Михаилъ, Michael)**, парох с. Тирява Сольна (Тырява сольна, Тырава Сольна, Tyrawa Solna), повіт Сянік, деканат Лісько.	Інтернований у Талергоф. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Станом на середину літа 1915 р. залишався в статусі інтернованого. Помер 7 грудня 1916 р.	[105, арк. 16, 50, 56; 203, арк. 186; 205, арк. 72, 108; 207, арк. 44, 66; 209, арк. 108; 268, L. 80; 868, с. 110; 877, с. 166]
205	**О. Шемердяк (Szemerdiak) Іван (Іоанъ, Іоанн, Johann), (И.Ш.)**, парох с. Гуменці (Гуменецъ), Самбірський повіт, орд. комісар в справах сервітутних у деканаті Стара Сіль, декан деканату Стара Сіль.	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований 20 серпня 1914 р. зі своїм шурином. Через Самбір етапований у Талергоф. Станом на середину літа 1915 р. надалі залишався у статусі інтернованого. Після війни опублікував повідомлення про перебування у Талергофі у четвертому випуску «Талергофського Альманаху»	[105, арк. 19 (зв.), 51, 56 (зв.); 203, арк. 186; 207, арк. 48; 268, L. 84; 866, с. 128, 129; 869, с. 144, 145; 877, с. XXI, 298, 301]
206	**О. Ших (Шихъ, Szych) Юліан (Юліянъ, Юлїян, Julian)**, парох с. Довге (Долге), Дрогобицький повіт, Дрогобицький деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований 1914 р. Інтернований у Талергофі. Станом на середину літа 1915 р. залишався у статусі інтернованого.	[105, арк. 20 (зв.), 49 (зв.); 205, арк. 144 (зв.); 207, арк. 45; 268, L. 84; 869, с. 17; 877, с. 83]
207	**О. Янів (Яновъ, Яневъ Janiów) Петро (Петръ, Peter) Ив.**, парох с. Карпатське (Гнила,	Див. О. Янів (Яновъ, Яневъ Janiów) Петро (Петръ, Peter) Ив. у **Додаток В.1.**	

	Hnyla), повіт Турка, Височанский деканат.		
208	**Вань Лев (Левъ)**, богослов з перемишльської семінарії.	Інтернований у Талергоф. Станом на 12 листопада 1914 р. вже перебував у Граці. Рукоположений 19 березня 1916 р. єпископом Григорієм Хомишиним у Станиславові. Став капеланом в Австро-Угорській армії, в подальшому – УГА.	[105, арк. 55; 877, с. 381; 1013, с. 36]
209	**Дземя (Дзяма) Дамян (Дамянъ)**, богослов з Бялої у семінарії м. Львів.	Член тов. «Просвіта», тов. «Сільський господар», протиалкогольного тов. «Відродження». Тимчасовий арешт до 1916 р. Заарештований повторно жандармами вдома 24 лютого 1916 р. Інтернований у Талергоф.	[208, арк. 101; 207, арк. 48; 877, с. 381]
210	**Мельник Лев (Левъ)**, закінчений богослов, ще не оголошений на рукоположення.	Інтернований у Талергоф. 10 липня 1915 р. будучи у Санкт Андра написав листа о. П. Філясові. Просив допомоги для оформлення документів щоб повернутися у Галичину і пройти свячення у священники.	[105, арк. 55 (зв.); 108, арк. 156, 157; 877, с. 380]
211	**Подолинський (Подолїньский) Теофіль**, богослов з м. Сянік.	Заарештований 1914 р. Інтернований у Талергоф.	[105, арк. 56; 207, арк. 51]
212	**(б.) Сїмко (Сѣмко) Іван (Іоанъ)**, богослов Перемишльської єпархії у семінарії м. Львів з Лежайська, повіт Ланьцут.	Заарештований у Лежайську 25 жовтня 1914 р. поліцейськими. Інтернований у Ланцуті та Талергофі (з 12 листопада 1914 р. по 22 лютого 1915 р.). Звільнений 22 лютого 1915 р без суду і слухання. Тимчасово жив у Відні з 22 лютого по 22 квітня 1915 р. 22 квітня 1915 р. переїхав у Кромержиж. Станом на 1 травня 1915 р. надалі перебував у м. Кромержижі (Kroměříž), Моравія при українській духовній семінарії у Кромержижі.	[225, арк. 80; 877, с. 382]
213	**Скварко Іван (Іоанъ)**, богослов Перемишльської єпархії у семінарії м. Перемишль з Даровичі, повіт Перемишль.	9 вересня 1914 р. примусово евакуйований. 12 вересня прибув у Талергоф а 14-го в Oberlaibach, Каринтія. З 22 лютого 1915 р. жив у Гмюнді. Протягом травня – липня 1915 р. навчався у духовній семінарії Кромержижі.	[234, арк. 362; 844, с. 122; 877, с. 381]
214	**Слонський (Слоньскій, Slonskyj) Юліан (Юліянъб Julian),** не рукоположений богослов	Внесений Президіумом УПР у список політично благонадійних і свідомих українців, яких необхідно звільнити з Талергофу. Станом на літо 1915 р. звільнений з інтернування.	[105, арк. 51; 200, арк. 151; 877, с. 380]

Додаток Г.2

Список священників інтернованих в таборі Талергоф

Станиславівська єпархія.

№	ПІБ і посада священнослужителя	Примітки	Першоджерела
1	**О. Андриїшин (Андріишин) Михаіл,** парох с. Озеряни, Бучацький деканат.	Заарештований 1914 р. опинився у станиславівській в'язниці. Інтернований у Талергоф.	[866, с. 44; 879, с. 22]
2	**О. Андрохович (Androchowicz) Андрій (Андрей, Andreas)**, парох с. Гаврилівка, повіт Надвірна, Тисменицький деканат.	Інтернований у Талергоф. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Звільнений з Талергофу 17 листопада 1914 р.	[105, арк. 55; 203, арк. 213; 207, арк. 60; 209, арк. 2; 879, с. 226]
3	**О. Бабяк (Бабякъ) Михайло (Михаіл)**, парох с. Яворів, Косівський повіт, Косівський деканат.	Тимчасово інтернований у Талергоф на початку війни. 28 вересня 1916 р. у відповідь на циркуляр Чернівецького губернатора № 39 від 5 вересня 1916 р. начальник Косівського повіту доповів, що священник виїхав в Австро-Угорщину під час наступу російської армії у 1916 р. Дружина священника залишилася у Яворові.	[105, арк. 56 (зв.); 198, арк. 2 (зв.), 26, 27 (зв.), 28; 207, арк. 41, 56; 867, с. 113; 879, с. 127]
4	**О. Билиньский (Билинскій) Діонизий (Діонизій)**, парох с. Ласківці (Ласківці), Теребовлянський повіт, Чортківський деканат.	Інтернований 1914 р. Станом на 22 жовтня 1914 р. перебував у Талергофі, барак № VIII.	[207, арк. 41, 52; 868, с. 31; 879, с. 254, 287]
5	**О. Бобикевич (Bobykiewicz) Ізидор (Isidor)**, парох с. Саджавка (Саджава), Надвірнянський повіт, Надвірнянський деканат.	Інтернований у Талергофі. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром.	[205, арк. 78; 207, арк. 60; 209, арк. 10; 879, с. 155]
6	**О. Боднарук (Bodnaruk) Григорій (Гринько, Григорий, Gregor)**, парох с. Братківці (Братківці), Станиславівський повіт, Тисменицький деканат.	Заарештований до середини серпня 1914 р. у Кутах, повіт Косів етапований у Талергоф. Після Талергофу конфінований у Оберцайрінг (Oberzeiring).	[105, арк. 55 (зв.); 203, арк. 2; 207, арк. 49; 866, с. 45; 867, с. 115; 879, с. 224]
7	**О. Вергановский Александер (Олександер)**, парох с. Комарів, Єзупільський деканат.	Член тов. «Просвіта», засновник і секретар Молочарної спілки у Комарові, виділовий тов. «Сільський Господар», На момент арешту парох с. Мишин, Печеніжинського повіту.	[208, арк. 31, 49, 104, 265; 879, с. 64]

		Заарештований 17 березня 1916 р. з родиною (дружина Вергановська Єлена, син Ярослав і донька Зофія) у Печеніжині. 31 березня 1916 р. етапований у Бялу. Інтерноварий у Талергоф. З вересня 1916 р. виїхав з родиною на конфінацію.	
8	**О. Винничук (Веннечукъ, Winniczuk) Теодор (Ѳеодоръ, Teodor)**, парох с. Текуча (Пекуча), Печеніжинський повіт, Пістинський деканат.	Заарештований 4 вересня 1914 р. жандармами. Станом на середину квітня 1915 р. перебував у Талергофі. 20 вересня 1916 р. у відповідь на циркуляр Чернівецького губернатора № 39 від 5 вересня 1916 р. начальник Печеніжинського повіту повідомив, що священник був заарештований австрійцями 1914 р. На момент укладання повідомлення священника не було в парафії Текуча.	[198, арк. 2 (зв.), 20 (зв.); 203, арк. 151 (зв.); 201, арк. 38 (зв.); 207, арк. 63; 879, с. 169]
9	**О. Волошиньский (Волошинскій) Николай**, парох с. Далешове (Далешева), Городенківський деканат.	Станом на березень 1916 р. перебував у Талергофі. 26 вересня 1916 р. у відповідь на циркуляр Чернівецького губернатора № 39 від 5 вересня 1916 р. начальник Городенківського повіту доповів, що священник з родиною заарештований австрійцями (дату не уточнено). Родина залишилася у Городенці.	[198, арк. 2, 30, 33 (зв.), 34; 869, с. 99; 879, с. 33]
10	**О. Гелитович (Гелетович, Гелитовичъ, Gielitowicz) Александер (Александръ, Alexander)**, парох Косова, Косівський повіт, Косівський деканат.	Ідентичність «галицкий руський». Співзасновник косівської читальні ім. Качковського. Заарештований з сином 1 вересня 1914 р. Доставлений у коломийську в'язницю. Вивезений через Угорщину (Сату Маре і Мішкольц). Опинився в Талергофі у перші дні листопада. Станом на 18 січня –6 травня 1915 р. залишався у статусі інтернованого перебував у Талергофі. Переведений на конфінацію у м. Пассайль (Passail).	[105, арк. 55 (зв.); 206, арк. 50; 207, арк. 56; 866, с. 78; 868, с. 149; 869, с. 25, 28, 46, 54, 71, 78, 90, 91, 153–155; 879, с. 119]
11	**О. Глібовицкий (Глїбовицкий, Глѣбовицкій) Павло (Павелъ) Авксентьевичъ**, парох с. Лісна Слобідка (Слобідка лісна), Коломийський деканат.	18 серпня 1914 р. заарештований з сином Николаем Павловичем. Коломийська в'язниця. Обвинувачення у державній зраді. В адміністративному порядку засланий у Талергоф. Конфінований з сином 2 лютого 1915 р. з Талергофу у Вайц (Weiz). Повернувся додому 1917 р.	[105, арк. 55 (зв.); 207, арк. 55; 866, с. 76, 78; 869, с. 34; 879, с. 111]
12	**О. Грегорович (Грегоровичъ)**	Заарештований у Станиславові, 1914 р.	[866, с. 146; 879,

	Александер (Александръ), сотрудник парафії при ц. к. домі карнім у Станиславові, секретар канцелярії Фонду для вдів і сиріт по священниках у Станиславівскій єпархії.	Інтернований у Талергоф.	с. XXIII, 209]
13	**О. Ґоянюк Микола (Николай)**, парох с. Залуч над Прутом (Залуччя), Коломийський деканат.	Інтернований у Талергоф.	[105, арк. 56 (зв.); 879, с. 105, 287]
14	**О. Ґулін (Ґулин, Гулин, Gulyn) Дмитро (Димитрий, Dmeter)**, сотрудник в с. Білобожниця, Чортківський деканат або завідувач у Білих Ославах, Надвірнянський повіт.	Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Звільнений з Талергофу 17 листопада 1914 р.	[105, арк. 55; 203, арк. 213; 209, арк. 21; 879, с. 251, 288]
15	**О. Дольницкий (Dolnicki) Кирило (Кирил, Кирилл Cyrill),** парох с. Зазулинці (Зазулинці), Заліщицький повіт, Заліщицький деканат.	Станом на 13 серпня 1914 р. заарештований у Синькові, повіт Заліщики. Помічений під час етапування на Чернівецьком у вокзалі. Після Талергофу конфінований у St. Peter am Ottersbach. Син священника опублікував після війни спогад про арешт у першому випуску «Талергофського Альманаху».	[105, арк. 56 (зв.); 203, арк. 13; 207, арк. 45; 866, с. 58; 867, с. 50, 57, 58, 115; 879, с. 89]
16	**О. Дрогомирецкий (Дрогомірецкий Drohomyrecki) Богдан (Bogdan)**, сотрудник у с. Волківці (Вовківці), Кудринецький деканат.	Заарештований 1914 р. Весною 1915 р. після Талергофу конфінований у с. Шванберг (Schwanberg).	[105, арк. 56 (зв.); 203, арк. 14; 207, арк. 41; 868, с. 145; 879, с. 131]
17	**О. Іванцев (Іванців, Иванцев) Лука**, парох с. Делева (Делява), Товмацький повіт, Товмацький деканат.	Станом на першу декаду вересня 1914 р. перебував у Талергофі.	[207, арк. 52; 879, с. 216]
18	**О. Ісаїв (Ісаів, Jsaiw, Isajiw, Isajow) Іван (Іоан, Johann, Jan)**, парох с. Ліски (Лїски, Liski), Коломийський повіт, Жуківський деканат, духовник Жуківського деканату.	Заарештоваий 1914 р. у с. Стрільче, повіт Городенка. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Внесений Президіумом УПР у список політично благонадійних і свідомих українців, яких необхідно звільнити з Талергофу.	[105, арк. 56 (зв.); 200, арк. 153, 156; 203, арк. 27; 205, арк. 8; 207, арк. 56; 209, арк. 31; 879,

		Звільнений з табору 29 листопада 1914 р.	с. 70, 75]
19	О. **Кисїлевський (Кисїлевский, Кісїлевский, Kisielewski) Євген (Евгеній, Eug.)**, парох села Хлібичин (Хлѣбичин, Хлябічин пільн., Хлїбичин Пільний, Chlebyczen polny), Снятинський повіт, Снятинський деканат, орд. комісар шкільний в деканаті Коломия.	Див. О. Кисїлевський (Кисїлевский, Кісїлевский, Kisielewski) Євген (Евгеній, Eug.) у **Додаток В.2.**	
20	**О. Корвацкий (Korwacki, Korwacky) Лука (Lukas) (Л. К.)**, парох с. Острів, Єзупільський деканат.	Заарештований у с. Курипів з чотирма дітьми 21 серпня 1914 р. жандармами. Доставлений в гарнізонну в'язницю Станиславова. 10 днів у Станиславові. Маршрут етапування в Талергоф: Калуш-Стрий-Лавочне-Будапешт-Відень (25 днів утримуваний у Відні). 2 жовтня 1914 р. вже прибув у Талергоф. Станом на середину квітня 1915 р. проживав у 3-му бараці табору. Звільнений на конфінацію у Sankt Peter am Ottersbach. Восени 1917 р. повернувся в Галичину. Після війни опублікував повідомлення про перебування у Талергофі у першому та четвертому випуску Талергофського Альманаху.	[105, арк. 56 (зв.); 203, арк. 33, 40; 201, арк. 38; 207, арк. 50; 866, с. 147, 148; 867, с. 115; 869, с. 147; 879, с. 65]
21	**О. Красицкий (Красїцкий, Krasicki) Микола (Николай, Nikolaus)**, парох у с. Ковалівка (Коваліївка), Бучацький повіт, Бучацький деканат.	Станом на 14 грудня 1914 р. – 28 лютого 1915 р. перебував у Талергофі. 28 лютого 1915 р. відправлений на карантин. 20 березня 1915 р. звільнений з карантину, надалі залишався в'язнем табору.	[105, арк. 56; 206, арк. 2; 207, арк. 42; 866, с. 39; 868, с. 70, 71; 869, с. 8, 34, 35, 40, 45, 50; 879, с. 65]
22	**О. Крушельницький (Kruszalnicki) Стефан (Stefan)**, парох с. Кулачківці (Кулачківцї), Коломийський повіт, Коломийський деканат.	Заарештований 1914 р. Станом на 13–21 січня 1915 р. залишався у статусі інтернованого у Талергофі, VIII барак, хворів на плямистий тиф.	[105, арк. 56 (зв.); 203, арк. 43; 207, арк. 56; 869, с. 28, 30; 879, с. 108]
23	**О. Кузик (Кузык, Kusik) Вікентій (Вінкентій, Винкентий, Vinzenz)**, парох с. Осівці (Осівців, Осївці	Заарештований до серпня 1914 р. опинився у Станиславівській в'язниці. Етапований у Талергоф. Станом на січень 1915 р. – березень 1916 р. перебував у Талергофі.	[105, арк. 56 (зв.); 207, арк. 42; 866, с. 39, 44; 869,

	Оссівці), Бучацький повіт, Чортківський деканат, комісар орд. в шкільних справах у Чортківському деканаті.		с. 112; 879, с. 248, 256]
24	**О. Кунанець (Kunaniec) Стефан (Stefan)**, парох с. Москалівка (тепер мікрорайон Косова), Косівський деканат.	Заарештований 1914 р. з дружиною. Інтернований у Талергоф.	[105, арк. 56 (зв.); 203, арк. 45; 879, с. 120]
25	**О. Кустинович (Кустынович, Кустыновичъ) Іосиф (Йосиф),** парох с. Липівка (Ляцке шляхоцке, Ляцьке-Шляхетське, Лядское Шлях.), Товмацький повіт, Тисменицький деканат.	Див. О. Кустинович (Кустынович, Кустыновичъ) Іосиф (Йосиф) у **Додаток В.1.**	
26	**О. Курилович (Курылович, Куриловичъ) Никифор,** парох с. Волківці (Волківці), Борщівський повіт, Кудринецький деканат.	Заарештований у серпні 1914 р. з членами родини. Станом на 20 лютого 1915 р. перебував на карантині у Талергофі. Наприкінці березня 1915 р. переведений на конфінацію. З 10-го квітня 1915 р. конфінований у с. Шванберг (Schwanberg).	[105, арк. 56 (зв.); 207, арк. 41; 866, с. 37; 868, с. 145; 869, с. 40; 879, с. 65]
27	**О. Левицький (Левицкий, Lewyckyj) Август (Августин, Августин, August)**, парох с. Коршів, Коломийський повіт, Жуківський деканат, комісар орд в справах сервітутних у деканаті Жуків.	Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Внесений Президіумом УПР у список політично благонадійних і свідомих українців, яких необхідно звільнити з Талергофу. Звільнений 29 листопада 1914 р. 2 грудня 1914 р. виїхав з Талергофу в Грац, (Graz**,** Штирія**).**	[105, арк. 56 (зв.); 200, арк. 153, 156; 205, арк. 10; 207, арк. 56; 209, арк. 50; 868, с. 41; 879, с. 70, 75]
28	**О. Левицький (Левицкий, Lewyckyj) Володимир (Wladimir)**, парох с. Липівка (Ляцьке), Устецький деканат.	Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Внесений Президіумом УПР у список політично благонадійних і свідомих українців, яких необхідно звільнити з табору. Звільнений з Талергофу 29 листопада 1914 р.	[105, арк. 55 (зв.); 200, арк. 153, 156; 205, арк. 10; 209, арк. 50; 879, с. 241]
29	**О. Литвинович (Litwinowicz) Корнель (Корнилий, Корнило Корнилій, Kornel)**, парох с. Братишів, Товмацький повіт, Товмацький деканат.	12 серпня 1914 р. о. І. Литвинович написав лист А. Шептицькому про арешт свого брата Корнеля. Привід – купання у р. Дністер коло моста у с. Нижнів, донос місцевого військового. Станом на 25 лютого 1915 р. перебував у XXX бараці у Талергофі. В цей день забраний у табірний шпиталь – тиф і хвороба нирок.	[72, арк. 169–170; 105, арк. 55 (зв.); 203, арк. 50; 207, арк. 52, 66; 869, с. 43, 44; 879, с. 213]

		27 лютого 1915 р. помер у Талергофському шпиталі. Дванадцятий покійний священник і перший покійник священнослужитель з Станиславівської єпархії.	
30	**О. Майковський (Майковскийб Majkowski) Олександер (Александер, Alex)**, парох с. Княждвір, Коломийський повіт, Пістинський деканат, комісар орд. в шкільних справах в Пістинському деканаті.	Станом на 14 серпня 1914 р. заарештований. Перебував у Тернопільській в'язниці. 15 серпня 1914 р. у Львові. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. В подальшому етапований у Талергоф. Звільнений з Талергофу 10 листопада 1914 р.	[105, арк. 55 (зв.); 203, арк. 52; 209, арк. 54; 867, с. 29; 879, с. 158, 163]
31	**О. Мардарович (Мардаровичъ, Mardarowicz) Ілия (Илья, Elias)**, парох у с. Велика Кам'янка (Камінка велика, Кам'янка вел., Кам'янки великі, Вел.-Кам'янки), Коломийський повіт, радник єпископської консисторії, містодекан Жуківського деканату, комісар ординаріату в шкільних справах у Жуківському деканаті.	22 серпня 1914 р. заарештований з донькою у с. Годи-Добровідка. Через Станиславів, Сату Маре Мішкольц та Сянокську етеповані у Талергоф. Донька священника – Иванна Мардарович опублікувала спогад про арешт її та батька у другому випуску «Талергофського Альманаху». Помер у Граці (Graz**,** Штирія)	[105, арк. 55; 138, арк. 183; 206, арк. 14; 207, арк. 56; 867, с. 24; 879, с. 70, 74]
32	**О. Меленевич (Милиневич, Милїкевич) Теодор**, парох с. Колиндяни, Косівський повіт, Скальський деканат.	Інтернований у Талергоф.	[105, арк. 55 (зв.); 207, арк. 54; 879, с. 176]
33	**О. Могильницкий (Mogilnicki) Іван (Іоан, Іоаннъ, Johann)**, парох с. Сороки, Коломийський повіт, Городенківський деканат, делегат ц. к. ради шкільного округу в Городенці.	Станом на 6 березня – 4 квітня 1915 р. був у Талергофі. Відслужив у таборі Пасхальне богослужіння.	[105, арк. 55 (зв.); 203, арк. 58; 207, арк. 52, 56; 869, с. 51, 62, 63; 879, с. XXI, 30, 39, 47]
34	**О. Монцібович (Мойсебовичъ, Монціїбович) Іван (Іоан)**, парох с. Великий Ключів (Ключів великий, Ключи Великіе), Печеніжинський повіт, Пістинський деканат.	Інтернований у Талергоф станом на 1915 р. 20 вересня 1916 р. у відповідь на циркуляр Чернівецького губернатора № 39 від 5 вересня 1916 р. начальник Печеніжинського повіту повідомив, що священник був заарештований австрійцями 1914 р. На момент укладання повідомлення священника не було в парафії Великий Ключів, де залишилася його дружина.	[105, арк. 55 (зв.); 198, арк. 2 (зв.), 21; 207, арк. 63; 879, с. 162]

35	**О. Ніжиньский (Нїжиньский, Nizynskyj) Олекса (Александер, Alexander)**, сотрудник у Городниці (Horodnycia), Гусятинський повіт, Гусятинський деканат.	Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Внесений у список ідентифікованих українців представлених на розгляд представників УПР. Звільнений з Талергофу 20 березня 1915 р.	[200, арк. 155; 207, арк. 43; 209, арк. 62; 879, с. 46, 288]
36	**О. Петровский (Petrowskyj, Piotrowski) Корнель (Корнило, Корнилий, Kornel)**, парох с. Перерісль (Pererisl), Надвірнянський деканат.	Заарештований жандармами. Інтернований у Станиславові до 1 вересня 1914 р. Вивезений в Транслейтанію. 11 вересня 1914 р. інтернований у Мішкольці. Перевезений у Сянок. Етапований в Талергоф. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. 9 грудня 1914 р. Президіум УПР вніс священнослужителя у список політично благонадійних і свідомих українців, яких необхідно звільненими з табору, невдовзі його передано на розгляд уряду. Без суду звільнений 23 лютого 1915 р. Станом на 1 травня 1915 р. біженець у Штирії, Ґрац (Graz).	[105, арк. 56; 200, арк. 78, 148; 205, арк. 72; 206, арк. 33; 207, арк. 61; 209, арк. 67; 232, арк. 418; 879, с. 155]
37	**О. Процик (Процык, Procyk) Григорій (Григорий, Gregor)**, парох с. Монастирчани, Богородчанський деканат.	Нами підтверджено перебування священнослужителя у Талергофі станом на 14 грудня 1914 р. – 22 березня 1915 р. перебував у Талергофі.	[105, арк. 55 (зв.); 203, арк. 73; 207, арк. 41; 868, с. 2; 869, с. 8, 28, 30, 54; 879, с. 8]
38	**О. Рак (Ракъ, Rak, Rack) Федір (Теодор, Теодоръ Theodor, Teodor)**, сотрудник у с. Рідківці (Раранче, Rarancze), Чернівецький деканат, Герцогство Буковина.	Заарештований місцевою військовою командою і перебував до 13 серпня 1914 р. в Чернівцях. 14–30 серпня 1914 р. ув'язнений у Станиславові. 30 серпня – 7 вересня 1914 р. етапований до Відня. 10–30 вересня 1914 р. перебував у Waltersdorf. 3 жовтня 1914 р. – 20 березня 1915 р. у Талергофі. Зарахований до лав свідомих українців І. Ганкевичем та о. С. Макаром. Зарахований у списки лояльних свідомих українців поданих представникам Українській Парламентській Репрезентації. Звільнений з Талергофу 20 березня 1915 р. без слухання. Станом на 1 травня 1915 р. біженець у Штирії,	[105, арк. 55 (зв.); 198, арк. 2 (зв.), 15, 16; 200, арк. 155; 203, арк. 75; 205, арк. 3, 28; 206, арк. 31; 209, арк. 74; 215, арк. 39, 40; 867, с. 50, 57; 879, с. 277]

		м. Грац. У відповідь на циркуляр Чернівецького губернатора № 39 від 5 вересня 1916 р. начальник Чернівецького повіту 17 вересня 1916 р. повідомив, що священник та псаломник Бурденюк Григорій з родинами виїхали в Австро-Угорщину під час наступу росіян у 1916 р. Парафія Раранче порожня на момент укладення документу.	
39	**О. Романовский (Романовскій, Romanowski) Зеновій (Зиновій, Зенон, Zenobius)**, парох с. Барвінків (Барвінкова), Косівський повіт, Косівський деканат.	Станом на 13 серпня 1914 р. вже заарештований. 14 серпня 1914 р. доставлений у Станиславівську в'язницю. Станом на 15 квітня 1915 р. залишався у Талергофі. Після інтернування відправлений на конфінацію у Гнас (Gnas).	[105, арк. 55 (зв.); 203, арк. 76; 207, арк. 56; 867, с. 58, 113; 869, с. 68; 879, с. 116]
40	**О. Сѣнгалевичъ (Сінгалевич, Сїнгалевич, Singalewicz) Володимир (Wladimir) Евгенїй (Евгеній)**, парох с. Задубрівці, Снятинський деканат.	Станом на 17 березня 1915 р. був у Талергофі, XXX барак. Помер в Талергофі 31 березня 1915 р. через хворобу.	[140, арк. 45; 205, арк. 141; 207, арк. 49, 65; 866, с. 138; 869, с. 43, 47, 60, 61, 129; 879, с. 192, 193]
41	**О. Соневицкий (Somiowiczky) Омелян (Еміль, Emil),** парох с. Скопівка, Товмацький деканат.	Заарештований 1914 р. Інтернований у Талергофі.	[105, арк. 55; 203, арк. 83; 879, с. 221]
42	**О. Соневицький (Соневицкий, Сонецкій, Soniowiczky) Теофіль (Теофиль, Ѳеофилъ, Teofil) Ив.,** парох с. Тудорів (Тудоровъ), Гусятинський повіт, Гусятинський деканат.	Заарештований 21 серпня 1914 р. по доносу «мазепинця». Вилучено книги тов. Качковського. Десять днів арешту у Станиславові. 1 вересня 1914 р. вивезений у Талергоф через Будапешт. 5 вересня 1914 р. оселився у IV бараці у Талергофі. Звільнений з Талергофського табору у 1 березня 1915 р. Переведений на конфінацію у Відні. У 20-х числах червня 1915 р. спільно з братом Емілем Соневицьким написав листа П. Філясу з проханням допомогти оформити легітимацію для повернення в Галичину. Планував зупинитися у свого брата у Товмацькому повіті очікуючи деокупації своєї парафії. На момент написання жив у XVII районі Відня. Після війни повернувся у парафію. Після війни статтю про нього було опубліковано у	[105, арк. 55; 108, арк. 36; 203, арк. 83; 207, арк. 43, 52; 866, с. 43, 44, 45; 869, с. 150; 879, с. 56]

		першому і четвертому випуску «Талергофського Альманаху».	
43	**О. Стрільців (Стрѣльцевъ, Стрільцев, Strilcew, Strilciv) Василій (Basil),** парох с. Бедриківці (Бедриківцї, Бедриковцы Berdzykowze), Заліщицький повіт, Заліщицький деканат.	Заарештований жандармами 5 серпня 1914 р. у Бедриківцях. Інтернований у Талергоф. Станом на середину квітня 1915 р. перебував у бараці 32/а. Перебував у таборі до його закриття у березні 1917 р.	[201, арк. 16; 205, арк. 146 (зв.); 207, арк. 45; 867, с. 44; 869, с. 148; 879, с. 84]
44	**О. Ульваньский (Ульванскій, Ульванский, Ulvanski) Іван (Іоан, Johann)**, парох с. Медведівці (Медведівцї), Чортківський деканат.	Заарештований 1914 р. Станом на 19 січня 1915 р. перебував у Талергофі.	[105, арк. 55; 203, арк. 95; 207, арк. 42; 866, с. 39; 869, с. 30; 879, с. 255]
45	**О. Яросевич (Jarosiewicz) Микола (Николай, Микола, Nikolaus)**, парох с. Сапогів, Станиславівський повіт, Єзупільський деканат.	Заарештований 1914 р. у с. Бедриківці, повіт Заліщики. Інтернований у Талергофі.	[105, арк. 56(зв.); 203, арк. 30; 207, арк. 50; 879, с. 67]
46	**Бардаховський (Бардаховский) Андрій (Андрей),** богослов у духовній семінарії ім. Св. Івана Золотоустого в Станиславові з Мацьковичів (Maćkowice), повіт Перемишиль.	Заарештований жандармами. Переведений під нагляд поліції у Перемишлі. Вивезений у Талергоф де був з 20 вересня – 12 листопада 1914 р. Випущений без засуду. Тимчасово жив у Відні. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у м. Кромержижі (Kroměříž), Моравія. При духовній семінарії (від квітня 1915 р.). До кінці липня 1915 р. навчався у Кромержицькій семінарії.	[235, арк. 1056; 844, с. 122; 879, с. 297]
47	**Жолкевич Роман**, богослов семінарії ім. Іоана Золотоустого в Станислаові.	Інтернований 1914 р. у Талергоф.	[105, арк. 55; 207, арк. 42; 879, с. 296]
48	**Лакуста (Лакоста, Pakosta) Андрій (Андрей, Andreas)**, нерукоположений богослов.	Заарештований у Нижневі. Інтернований у Талергоф.	[105, арк. 55 (зв.); 203, арк. 287; 207, арк. 49; 866, с. 152; 879, с. 303]

Додаток Ґ.

Інші священнослужителі, які зазнали санкцій та арештів з боку Австро-Угорщини.

Львівська Архієпархія

№	ПІБ і посада священнослужителя	Примітки	Першоджерела
1	**О. Бачиньскій Діонисій (Діонїзий)**, парох с. Городище, Козлівський деканат, коміс. декан фонду для вдів і сиріт по священниках у Козлівському деканаті.	Заарештований 1914 р. Станом на 15 серпня 1914 р. помічений о. Володимиром Микиткою на вокзалі Підзамче у Львові під конвоєм.	[207, арк. 55; 867, с. 30; 875, с. 192, 193]
2	**О. Березовський Роман (Романъ) Ярославъ**, парох с. Протеси (Протесы), комісар деканатського фонду для вдів і сиріт по священниках Жидачівського деканату.	Вироком суду ц. к. Львівського воєнного коменданта в Мукачево 30 вересня 1914 р. засуджений до смертної кари через повішання. Обвинувачення: розвідка щодо дій австро-угорського війська.	[866, с. 31; 875, с. 144, 150]
3	**О. Боберський (Боберскій) Омелян (Емельянъ) Володимиръ**, парох с. Николаїв (Миколаїв, Миколаевъ), повіт Бібрка, Винницький деканат.	Див. О. Боберський (Боберскій) Омелян (Емельянъ) Володимиръ, у **Додаток Е.**	
4	**О. Борисевичь (Borysiewicz) Володимиръ (Wladimir)**, парох с. Білка (Бѣлка), Перемишлянський повіт, Перемишлянський деканат.	Короткострокове інтернування.	[203, арк. 310; 207, арк. 61; 875, с. 275]
5	**(а.) О. Глиньскій (Глиньский) Володимир (Володимиръ)**, парох с. Підмонастир (Подмонастыръ), повіт Бібрка, деканат Бібрка.	Див. О. Глиньскій (Глиньский, Глинський) Володимир (Володимиръ), у **Додаток Є.**	
6	**О. Давидович (Давидовичъ, Dawidowicz) Володимир (Владимиръ, Vlad.),** парох с. Свірські Глібовичі (Глѣбовичѣ свѣрски), Перемишлянський деканат.	Заарештований 1914 р. Станом на початок літа 1915 р. перебував у м. Грац (Graz).	[105, арк. 41; 203, арк. 111; 207, арк. 61; 875, с. 276]
7	**О. Дзеровичь (Dzerowicz) Мелетій (Мелїтон, Meleton)**, парох с. Братківці (Братковцѣ, Bratkowec), Стрийський повіт,	Заарештований 1914 р. Станом на початок літа 1915 р. перебував у м. Грац (Graz).	[105, арк. 43 (зв.); 203, арк. 113; 207, арк. 50; 875,

	Стрийський деканат.		с. 336]
8	**О. Дорожинський (Дорожиньскій) Діонизій**, радник митрополичої консисторії, радник митрополичого дисциплінарного суду та у справах подружніх і інстанційного, цензор книг, професор гімназії при ц. к. II гімназії у Львові та чотирьох виділових шкіл.	У авторському листі від 9 серпня 1914 р. о. Діонизій повідомив А. Шептицькому, що його заарештували після служби божої у Гошеві і майже одразу відпустили після допиту у Болехові. Через три дні під час вакацій у Новому Мізуні повторно викликаний у Долину і допитаний. Написав листа владиці з цього приводу. Виїхав з Галичини. Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke VII (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях.	[65, арк. 1, 2; 96, арк. 2; 875, с. 19, 21, 22, 28, 199]
9	**О. Дудик (Дудыкъ) Павло (Павелъ)**, орд. комісар шкільний для Тернопільського повіту, повіт Тернопіль, деканат Озерна.	Заарештований 1914 р. Станом на 14 серпня 1914 р. перебував у тернопільській в'язниці.	[867, с. 29; 875, с. 249, 250]
10	**О. Капко Теодорий (Теодозий, Феодосій, Ѳеодосій),** парох с. Демянів (Демяновъ), повіт Рогатин, Бурштинський деканат.	Станом на червень-липень 1915 р. інтернований в Gnas. Наприкінці червня 1917 р. переведений у Drahotuše.	[105, арк. 31 (зв.); 207, арк. 64; 867, с. 113; 868, с. 12; 875, с. 74]
11	**О. Концевичь (Konczewicz) Онуфрій (Onuphrius)**, парох с. Гребенів (Гребеновъ), Сколівський деканат.	17 червня 1915 р. будучи у м. Вайскірхен у Моравії написав листа о. П. Філясові, у якому описав своє поточне положення та попросив допомоги в оформленні документів для повернення в Галичину. 12 грудня 1917 р. у листі з Гребенова до владики А. Шептицького повідомив про своє інтернування через розпорядження місцевого війта після Горлицького прориву. Просив перевести його на іншу парафію.	[67, арк. 66, 67; 108, арк. 58, 59, 61; 204, арк. 4; 875, с. 330]
12	**О. Коржиньскій (Коржинскій) Несторъ**, парох с. Мединя, Калуський повіт, Войнилівський деканат.	Заарештований 1914 р. у Медині. Станом на початок літа 1915 р. перебував у м. Грац (Graz).	[105, арк. 32 (зв.); 866, с. 61; 875, с. 99]
13	**О. Костек (Костекъ, Костик) Йосиф (Осип, Іосифъ)**, сотрудник с. Розділ (Роздолъ), Миколаївський деканат, пресвітер занять у	Заарештований у серпні 1914 р. Станом на червень-липень 1915 р. переведений з Талергофу чи Терезина.	[105, арк. 39; 207, арк. 47; 862 с. 213; 875, с. 32, 240]

	вчительському званню у с. Розділ, 5-класна школа.		
14	**О. Кудрик (Кудрикъ) Павло**, парох Рогатина, Рогатинський повіт, Рогатинський деканат.	Взятий в заручники австрійськими військовими наприкінці серпня 1914 р. Причина: окремі австрійські частини помилково відкрили вогонь по своїх солдатах. Провину на це вирішено покласти на групу цивільних. Отець опинився в числі обвинувачуваних. Невдовзі відпущений на волю. Емігрував через Сянок, Мушину, Більськ у Відень. Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, III (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на 1 травня 1915 р. біженець у Відні Нижня Австрія. Разом з ним – дружина Ірина, діти Віра, Борис, Дарія, Юрій, теща Зиновія та служниця Настя. Станом на 23 грудня 1915 р. клопотався перед К. Левицьким, Є. Озаркевием і Григорія Зацерковного щодо отримання дозволу повернутися в деокупований Бібрський повіт.	[96, арк. 2; 105, арк. 42 (зв.); 200, арк. 56; 237, арк. 221; 875, с. 313]
15	**О. Луцик (Луцикъ) Теофиль**, парох с. Кошляки, Збаразький повіт, деканат Нове Село.	Заарештований 15 серпня 1914 р. Опинився у тернопільській в'язниці. Звільнений з ув'язнення росіянами після захоплення Тернополя 23 серпня 1914 р.	[866, с. 58; 875, с. 245]
16	**О. Маркевичъ Іоанъ (Іоаннъ)**, парох с. Берлоги, Калушський повіт, Рожнятівський деканат.	Заарештований 1914 р. у Берлогах. Заарештований під час етапування між Хировим і Перемишлем, помер у Перемишльському шпиталі 8 березня 1915 р.	[866, с. 61, 65]
17	**О. Мышковский Титъ (Т. М.)**, радник і референт митрополичої консисторії у Львові, радник митрополичого дисциплінарного суду та для справ подружніх і інстанційних; синодальний сповідник.	Заарештований 21 лютого 1915 р. Двадцятиденний арешт. 6 березня 1915 р. перебував у Сату Маре. Конфінований в Егері**,** селі Файстенау поблизу Зальцбургу. У березні 1916 р. звільнений з конфінації, повернувся до Львова.	[869, с. 151, 152; 875, с. 19, 21, 22, 23]
18	(р.) О. **Насальский (Насальскій) Іван (Іоанъ)**, парох с. Великий Полюхів (Полюховъ Великий), повіт Перемишляни, Глинянський деканат.	Див. О. Насальский (Насальскій) Іван (Іоанъ) у **Додаток Є.**	
19	**О. Пилипець Петро,** парох	Станом на червень-липень 1915 р. інтернований в	[105, арк. 47;

	с. Сухоріче (Сухорѣче), Львівський повіт, Яричівський деканат.	Eibiswald (?)**.**	207, арк. 59; 875, с. 415]
20	**О. Подлѣлсецкій (Podlisecki) Емануилъ (Emanuel)**, парох с. Утіховичі (Утѣховичѣ), Перемишлянський деканат.	Заарештований 1914 р.	[203, арк. 137; 207, арк. 61; 875, с. 279]
21	**О. Романовский (Романовскій) Дмитро (Димитрій),** парох с. Дмитрів (Дмитрє), Щирецький деканат.	Заарештований 1914 р. у Щирці. Етапований у львівську в'язницю.	[207, арк. 59; 875, с. 397; 866, с. 37]
22	**О. Скоробогатий (Скоробогатый) Іван (Іоанъ),** катехит, пресвітер у вчительському званню при 4-класній народній школі у Жидачеві.	Інтернований. Станом на 26 червня 1915 р. перебував у Відні.	[108, арк. 113; 207, арк. 47; 875, с. 30]
23	**О. Січинський (Сѣчинскій) Илярій**, парох с. Вістова (Вистова), Калуський повіт, Калуський деканат.	Заарештований 1914 р. у Вістовій. Станом на 10 червня 1915 р. конфінований.	[108, арк. 175; 866, с. 60; 875, с. 185]
24	**О. Сохацкій (Сохоцький) Іоанъ**, парох с. Стоянів (Стояновъ), повіт Кам'янка Струмилова, декан Радехівського деканату, пресвітер ювелят, радник митрополичої консисторії у Львові.	Заарештований 1914 р. у Стоянові за дзвоніння у церковні дзвони. Етапований у Львів. Помер під час етапування на львівський вокзал у другій половині 1914 р.	[862 с. 164; 866, с. 66, 67; 875, с. 20, 33, 300, 306]
25	**О. Стеблецкий (Стеблецкій) Володимир (Володимиръ)**, катехит при 6-кл чоловічій виділовій школі у Городку.	Покинув парафію з дружиною Оленою та дітьми Олександром та Оксаною через російський наступ. Виїхав у Самбір через станцію Рудки. Заарештований у дорозі в м. Самборі по доносу польських легіоністів. Доставлений до ц. к. староства, звільнений за браком доказів. 5–21 вересня 1914 р. перебував у Турці, через Угорщину переїхав у м. Новий Торг де перебував до 20 листопада 1914 р. р. Станом на 1 травня 1915 р. – біженець у Нижній Австрії, повіт Neunkirhcen, громада Глогниц (Gloggnitz, Австрія). Отримував допомогу від Українського Комітету у Відні.	[216, арк. 53; 875, с. 30]
26	**О. Томович (Томовичь, Томовичъ) Василій**, парох	7 серпня 1914 р. заарештований у Вишнівчик (Вишневчику), Підгаєцький повіт. Після	[68, арк. 111, 112; 105,

	с. Мозолівка (Мозоловка, Мозолевка), Зарваницький деканат, декан Зарваницького деканату, наділений крилошанськими відзнаками, делегат митрополичого ординаріату до ц. к. окружної ради в Підгайцях.	підгаєцької і бережанської в'язниць етапований у Львів. 8 серпня про арешт діяча сповістив міністр В. Коритовський А. Шептицького. Обвинувачення у належності до русофільської партії та антидержавну агітацію. Привід – висказування проти цісаря. Станом на початок літа 1915 р. перебував у Гнасі (Gnas).	арк. 35 (зв.); 207, арк. 63; 866, с. 34; 875, с. 22, 27, 157, 161]
27	**О. Троян (Троянъ) Еміліян (Емиліянъ, Емілїян)**, парох с. Великий Тростянець (Тростянець великій), Перегінський деканат.	11 жовтня 1916 р. Володимир Сінгалевич отримав інформацію про арешт священнослужителя.	[202, арк. 22; 875, с. 267]
28	**О. Чемеринський (Чемеринскій) Лев (Левъ)**, парох с. Петричі (Пітричі, Птричѣ), Золочівський повіт, Золочівський деканат.	26 серпня 1914 р. воєнний наказ про евакуацію з Петричів, наближення лінії фронту. Покинув парафію з дітьми Теодорією (дружиною капелана Льва Гаркавого), Анною, Софією, Марією, Йосифом, Матильдою, Мартою, родичкою Марією, челяддю Каролем Йорданом, Каською Гладчук, Іванною Покутецькою. 28 серпня 1914 р. арешт у Винниках через донос єврея. Відпущений. Повторний арешт у с. Старява, донос лісничого. Відпущений. Два місяці у повіті Новий Торг. 22 листопада 1914 р. у Моравії. Станом на 1 травня 1915 р. біженець у Моравії, повіт M. Weisskirchen, громада Slavitsch.	[226, арк. 212; 875, с. 260]
29	**О. Чехут (Чехутъ) Павло**, парох с. Сенечів (Сенечолъ), Долинський повіт, Долинський деканат.	Заарештований 27 серпня 1914 р, по доносу місцевого парафіянина. Доставлений до суду у Перемишлі – звільнений 4 вересня 1914 р. 10 вересня 1914 р. повернувся додому. 12 вересня 1914 р. повторно заарештований через донос єврея. 26 вересня 1914 р. заарештована його дружина. Утримувані в Торуні, Волове, Хусті, Сигеті, Бістерче, Коложварі, Бистречі і Сигеті. Суд у Сигеті – звільнені 28 жовтня 1914 р. Станом на 1 травня 1915 р. біженець, комітат Марамарош, м. Хуст.	[219, арк. 291; 875, с. 135]

30	**О. Чубатий (Чубатый) Александер (Александеръ)**, парох с. Жуків (Жуковъ), Бережанський повіт, Бережанський деканат.	Заарештований 1914 р. з дружиною у Жукові.	[207, арк. 40; 866, с. 33; 875, с. 41]
31	О. **Яримович (Яримовичь) Юліянъ (Юлїян)**, парох у с. Вільховець (Ольховець), та дочірніх парафіях Лопушна і Волощина у деканаті Бібрка, декан деканату Бібрка, комісар орд. шкільного в деканаті Бібрка, для повіту Бібрка.	Див. О. Яримович (Яримовичь) Юліянъ (Юлїян) у **Додаток Е.**	
32	**Боднар (Боднаръ) Олекса (Александеръ)**, богослов Львівської архієпархії з Торгів, повіт Зборів,.	На початку війни виконував санітарну службу у Львівському шпиталі. Не зміг повернутися додому через окупацію краю. Виїхав на захід. Тимчасово заарештований військовими. Звільнений через три дні. До другого січня 1915 р. перебував у Каринтії, далі переїхав у Відень. Отримував допомогу від Українського Запомогового Комітету. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Відні, Нижня Австрія. Рукоположений у 1916 р. вірменським архієпископом Й. Теодоровичем у співслужінні з вікарієм А. Білецьким.	[219, арк. 159; 875, с. 421]
33	**Жовтанецкий (Жовтанецкій) Іляріон (Иляріонъ)**, богослов львівської семінарії з Бузька, повіт Кам'янка Струмилова.	Покинув Галичину через російський наступ. Заарештований у Лімановій з наказу старости. Відданий під суд. Відпущений. Отримував допомогу від Академічного Комітету. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Відні, Нижня Австрія.	[227, арк. 12; 875, с. 421]
34	**Музичка Григорій (Гриць)**, богослов львівської семінарії.	Виїхав після служби у львівському військовому шпиталі через евакуацію Збаража. Заарештований у Борині по доносу пароха о. Мороза. Етапований у Турку де у короткий термін звільнений. Отримував допомогу від Українського Запомогового Комітету. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у м. Оломоуц (Olomouc), Моравія. На початку липня 1915 р. подав документи на	[116, арк. 29, 30; 224, арк. 18; 844, с. 123; 875, с. 423]

		навчання у семінарії м. Кромержиж. 19 липня 1917 р. ректор семінарії Й. Коциловський відмовився його зарахувати через грубу поведінку.	
35	**Хомин (Хоминъ) Петро**, богослов Львівської архієпархії з с. Піддністряни, повіт Бібрка.	1 вересня 1914 р. звільнений після санітарної служби при воєнному шпиталі у Коломиї. Не зміг повернутися у свій повіт через окупацію. 12 вересня 1914 р. вирушив у Моравію, м. Моравська Острава (тепер Ostrava, Чехія). Тут на основі коломийської легітимації отримав посаду при військовому шпиталі. 14 вересня 1914 р. заарештований у Моравській Острaві через неправдивий донос. 22 вересня 1914 р. звільнений з Острaвської в'язниці. Викликаний на слідство в Талергоф. Евакуаційним потягом дістався до Каринтії, St. Veit (Sankt Veit an der Glan, тепер місто в Австрії), 25 вересня. 4 жовтня 1915 р. виїхав у Герасдорф-бай-Він, Нижня Австрія (тепер Gerasdorf bei Wien, Австрія). Три місяці працював на місцевій станції (5 жовтня 1914 р. – 4 січня 1918 р.). 14 січня 1915 р. переїхав у Відень. 22 квітня 1915 р. виїхав в українську духовну семінарію в Кромержижі, Моравія. Отримував допомогу від Українського Запомогового комітету. До липня 1915 р. навчався у семінарії у м. Кромержиж.	[212, арк. 146; 844, с. 122; 875, с. 423]

Додаток Ґ.1

Інші священнослужителі, які зазнали санкцій та арештів з боку Австро-Угорщини.

Перемишльська єпархія

№	ПІБ і посада священнослужителя	Примітки	Першоджерела
1	**О. Білиньский (Бѣлинскій, Bilinski) Григорий (Григорій, Gregor)**, парох с. Волошинова (Вольшикова, Wołszy-nowa), повіт Старий Самбір, деканат Старий Самбір.	Належав до тов. Михайла Качковського. Заарештований у Старосамбірському повіті. Станом на червень-липень 1915 р. інтернований у Відні Wien (Нижня Австрія). Помер 20 лютого 1916 р.	[105, арк. 19 (зв.), 51; 203, арк. 106; 207, арк. 50; 262, L. 33; 866, с. 127; 877, с. 287]
2	**О. Білиньский Омелян (Емилїян),** парох с. Германовичі (Германовичи, Hermanowice), Перемишльський повіт, Нижанківський деканат.	Належав до тов. «Просвіта». Примусово евакуйований з дружиною і тестем о. Йосифом Дубом. Отримавши легітимацію від жандармерії виїхав у Лопушницю. Короткостроково заарештований з о. Брановським. Виїхав у Sankt Andrä (Край Каринтія, повіт Вольфсберг (Wolfsberg)). 8 червня 1915 р. будучи у Санкт Андра написав листа о. П. Філясові. Просив допомоги в оформленні легітимації для повернення в Галичину і отримання тимчасового завідательства.	[105, арк. 18 (зв.), 23, 48, 50 (зв.); 108, арк. 34, 35; 234, арк. 420; 262, L. 34; 877, с. 215]
3	**О. Богускій (Богуский, Boguski) Іоанъ (Іван, Johann),** парох с. Глумча (Hłomcza), Бірчанський деканат.	Заарештований у Wirchomla, повіт Сянок, 1914 р.	[203, арк. 2; 207, арк. 51; 877, с. 23]
4	**О. Брановский (Врановский, Врановскій) Антін (Антоній),** парох с. Стоянці, деканат Судова Вишня.	Належав до тов. «Просвіта» Заарештований разом з О. Білинським. Конфінований. Станом на червень-липень 1915 р. перебував у Sankt Andrä (Край Каринтія, повіт Вольфсберг (Wolfsberg)).	[105, арк. 48, 51; 234, арк. 420; 262, L. 52; 877, с. 314]
5	**О. Венгринович (Венгриновичь) Антін**	Належав до тов. М. Качковського. Інтернований 1914 р.	[105, арк. 20, 51; 207,

	(Антоній), парох с. Смільна, Дрогобицький повіт, деканат Старий Самбір.	Станом на середину літа 1915 р. надалі залишався у статусі «інтернований». Помер 4 липня 1917 р.	арк. 44; 262, L. 104; 877, с. 292]
6	**О. Вербицкій Михаилъ (Антоній)**, парох с. Уличне, Дрогобицький повіт, Дрогобицький деканат.	Див. О. Вербицкій Михаилъ (Антоній) у **Додаток Г.1.**	
7	**О. Вербицкий (Вербицкій, Werbicki) Георгій (Юрій, Григорий, Georg),** парох с. Старява, Мостиський повіт, Мостиський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований у 1914 р. Станом на середину літа 1915 р. інтернований.	[105, арк. 22 (зв.), 50; 203, арк. 192 (зв.); 207, арк. 60; 262, L. 115; 877, с. 199]
8	**О. Весоловский (Весоловскій) Антін (Антоній)**, парох с. Мацьковичі (Мацьковичи, Maćkowice), Перемишльський повіт, деканат Перемишль-Загородній.	Належав до тов. «Просвіта». Заарештований 13 серпня 1914 р. жандармом на основі чуток, без доносу. Звільнений того ж дня по протоколу. Станом на 1 травня 1915 р. біженець, жив у Відні. Помер 4 березня 1923 р.	[105, арк. 19, 52 (зв.); 235, арк. 1053; 262, L. 117; 877, с. 242]
9	**О. Возняк (Возьнякъ) Євген (Евгеній)**, сотрудник у с. Курилівка (Куриловка, Kuryłówka), Ланьцутський повіт.	Належав до тов. «Просвіта». Покинув парафію з дружиною Ольгою, донькою Марією та родичкою. Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke II (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XVII, Нижня Австрія. Двічі заарештований. Щоразу відпущений майже одразу.	[96, арк. 2 (зв.); 225, арк. 71; 262, L. 129; 877, с. 132]
10	**О. Гладиш (Гладишь) Іван (Іоанъ)**, парох с. Красне, повіт Турка, Височанський деканат.	Інтернований станом на середину літа 1915 р.	[105, арк. 49; 207, арк. 52; 877, с. 54]
11	**О. Головка Іван (Іоанъ)**, парох с. Новий Яр (Яжовъ Новый), Яворівський повіт, Яворівський	Див. О. Головка Іван (Іоанъ) у **Додаток Є.1.**	

	деканат.		
12	**О. Гомза Іван (Іоанъ)**, парох с. Молодич (Молодычъ, Mołodycz), деканат Ярослав, пресвітер ювелят.	Українська газета «Дїло» зарахувала священнослужителів до лав москвофілів. Короткостроково заарештований 1914 р. Покинув парафію через російський наступ. Спершу жив у Прерові (Пршеров/ Přerov, Моравія), далі переїхав у Відень. Станом на 1 травня – початок літа 1915 р. біженець у Відні, Gemeindebezirke XVIII, Mitterbergasse, 25 (Нижня Австрія). Помер 10 січня 1919 р.	[105, арк. 23 (зв.), 53; 254, арк. 115; 263, L. 38; 811, с. 1; 862 с. 211; 877, с. XXVII, 361]
13	**О. Горницкий (Горницкій, Hornicki) Володимир (Владиміръ, Володимиръ, Wladimir)**, парох с. Билич долішній (Гор. Быличъ, Биличь Долѣшный), повіт Старий Самбір, деканат Старий Самбір.	Заарештований 1914 р.	[105, арк. 19 (зв.), 50 (зв.); 203, арк. 116 (зв.); 207, арк. 50; 866, с. 127]
14	**О. Гошовский Василь (Василій)**, парох с. Любачів (Любачевѣ, Любачовъ), Цішанівський повіт, Любачівський деканат.	Станом на червень-липень 1915 р. інтернований.	[105, арк. 24 (зв.), 50; 207, арк. 53; 867, с. 26; 877, с. 173]
15	**О. Гошовский Іван,** сотрудник у Любачові, Цішанівський повіт, Любачівський деканат.	Станом на середину літа 1915 р. інтернований.	[105, арк. 50; 877, с. 173]
16	**О. Гринишин (Гринишинъ) Іван (Іоанъ),** парох с. Макова, Добромильський повіт, Добромильський деканат.	Належав до тов. «Просвіта». Станом на червень-липень 1915 р. інтернований в Sankt Andrä (Край Каринтія, повіт Вольфсберг (Wolfsberg)).	[105, арк. 18 (зв.), 48, 49 (зв.); 263, L. 61; 877, с. 71]
17	**О. Гробельскій (Гробельский) Ілиріон Михайло (Михаилъ)**, парох с. Прелуки (Прилуки, Prełuki), деканат Ясло.	Належав до тов. «Просвіта». Інтернований.	[207, арк. 51; 263, L. 56; 877, с. 373]
18	**О. Гукевич (Гукевичь,**	Належав до тов. М. Качковського.	[207, арк. 43;

	Гукевичъ) Алексей (Алексѣй) Конст., парох с. Квасинина, Добромильський повіт, Добромильський деканат, містодекан Добромильського деканату.	Ідентичність «Русский галичанин». Заарештований 1914 р. Інтернований у Passail поблизу Грацу.	263, L. 76; 869, с. 17; 877, с. 67, 70]
19	**О. Гумецкій (Гумецкий, Humecki) Йосиф (Іосифъ, Josef),** парох с. Татаринів (Татарыновъ), Горожанський деканат, орд. шкільний комісар по нагляду за викладом релігії у народних школах в Горожанському деканаті.	Належав до тов. М. Качковського. Інтернований. Помер 9 жовтня 1922 р.	[204, арк. 64; 263, L. 79; 877, с. XIX, 66]
20	**О. Гумецкий Юліян (Юлїян),** парох с. Вербіж (Вербѣжь), Львівський повіт, Горожанський деканат.	Належав до тов. «Просвіта». Був тимчасово заарештований. На початку 20-х чисел березня 1915 р. їздив у Відень добиваючись санкції на повернення у парафію. 28 березня 1915 р. перебував у м. Брно. Написав листа о. П. Філясу. Просив допомоги у поверненні в Галичини та за можливості призначити його парохом с. Криниця.	[108, арк. 8, 57; 207, арк. 49 (зв.); 263, L. 81; 877, с. 61]
21	**О. Дичко (Дычко) Михайло (Михаилъ),** парох с. Коровники (Krówniki), Перемишльський повіт, деканат Перемишль-Загородній.	Станом на червень-липень 1915 р. інтернований в Sankt Andrä (Край Каринтія, повіт Вольфсберг (Wolfsberg)).	[105, арк. 19, 48, 50 (зв.); 877, с. 241]
22	**О. Добрянскій (Добряньский) Михайло (Михаилъ) Вас.**, парох с. Ясениця Замкова, повіт Турка, деканат Старий Самбір.	Належав до Християнсько-Суспільного Союзу. Заарештований 1914 р. з двома синами. Опинився у в'язниці м. Турка.	[263, L. 166; 866, с. 153, 157]
23	**О. Дуб (Дубъ) Володимир (Володимиръ)**, парох с. Полкіни (Полкинѣ, Pełkinie), Ярославський	Належав до тов. «Просвіта». Інтернований. Українська газета «Дїло», № 55, 1916 р. зараховує священнослужителя до невинно заарештованих з числа	[105, арк. 24, 53; 207, арк. 55; 263, L. 177; 811,

	повіт, Ярославський деканат.	свідомих українців. Станом на початок літа 1915 р. біженець у Відні (Wien).	с. 1; 862 с. 512; 877, с. 363]
24	**О. Дуб (Дубъ) Йосиф (Іосифъ)**, парох с. Лопушниця, Добромильський повіт, Устрицький деканат, декан Устрицького деканату.	Належав до тов. «Просвіта». Станом на червень-липень 1915 р. перебував у Sankt Andrä (Край Каринтія, повіт Вольфсберг (Wolfsberg)). Станом на середину літа 1915 р. звільнений з інтернування.	[105, арк. 16 (зв.), 48, 51; 263, L. 178; 877, с. 334, 337]
25	**О. Дуркот (Дуркотъ) Іван (Іоанъ)**, парох с. Климківка (Климковка, Klimkówka), Горлицький повіт, Біцький деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Інтернований.	[105, арк. 14 (зв.); 207, арк. 61; 263, L. 182; 877, с. 35]
26	О. **Заяц (Заяць) Михайл (Михаилъ)**, парох с. Мала Горожанка (Горожанна мала), повіт Рудки, Горожанський деканат**.**	Див. О. Заяц (Заяць) Михайл (Михаилъ) у **Додаток Є.1.**	
27	**О. Зубрицкий (Зубрицкій) Михайло (Михаилъ)**, парох с. Мшанець, Жукотинський деканат.	У 1914 р. отримав парафію Береги Долішні, Устрицький деканат. Належав до тов. «Просвіта». Інтернований. 16 травня 1915 р. перебуваючи у Медлінгу, вул. Brükkerstrasse 104 написав листа о. П. Філясові. Просив допомогти оформити документи для повернення у деокуповану парафію. О. Михальчук Дмитро у листі о. Платоніду Філясу від 29 травня 1915 р. вказав що о. Зубрицького заарештували через фальшивий донос з обвинуваченням у русофільстві. Доводив його невинність. Станом на літо 1915 р. обійняв парафію Береги Долішні в Устрицькому деканаті. Помер 8 квітня 1919 р.	[105, арк. 16 (зв.), 49 (зв.); 108, арк. 15–18, 46, 47; 207, арк. 57; 267, L. 34; 877, с. 118]
28	**О. Калужняцкий (Кадужнцяцкій) Лев (Левъ)**, парох с. Риботичі (Рыботичи, Rybotycze), Добромильський повіт, Добромильський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Станом на червень-липень 1915 р. інтернований в Sankt Andrä (Край Каринтія, повіт Вольфсберг (Wolfsberg)). 20 червня 1915 р. перебуваючи у Вараждині монах Овсянин Станіслав написав листа о. П. Філясові з проханням про надання легітимації на повернення в Галичину для себе та о. Л. Калужняцького.у Санкт Андра.	[105, арк. 18 (зв.), 19, 48, 49 (зв.); 108, арк. 84; 267, L. 77; 877, с. 75]
29	**О. Карпяк (Карпякъ)**	Належав до тов. «Просвіта».	[96, арк. 2 (зв.);

	Михайло (Михаилъ), катехит ви ділових шкіл у Сокалі, Сокальський повіт.	Заарештований 9 серпня 1914 р. у с. Росоха, Старосамбріського повіту. Наступного дня відпущений за браком доказів. Повторно заарештований 31 серпня 1914 р. етапований у Перемишль. Там через клопотання посла Загайкевича був відпущений на волю. Виїхав у Горлицький повіт. Втретє заарештований 5 вересня 1914 р. майже одразу випущений на волю за браком доказів. Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke V (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на 1 травня 1915 р. надалі був біженцем у Відні, Нижня Австрія (оселився там 15 листопада 1914 р.). Разом з ним – його дружина Ірина, діти Євген, Олена, Ярослав і Зиновій. 8 серпня 1915 р. здійснив перше богослужіння у Талергофській церкві. В'язнем не є.	244, арк. 32; 267, L. 87; 868, с. 133; 877, с. XXIV]
30	**О. Кійко Стефанъ**, парох с. Щирець (Щирецъ), повіт Рава Руська, Любачівський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Ідентичність – русский. Попри наявність кількох доносів на адресу священнослужителя влітку 1914 р. місцевий жандарм навідався до отця, але не заарештував його.	[267, L. 96; 866, с. 115, 116; 877, с. 178]
31	**О. Кміцикевич (Кмицикевичь) Володимир**, сотрудник с. Монастирок (Руда монастирська, Руда Монастырска), Потелицький деканат.	Інтернований.	[105, арк. 50 (зв.); 207, арк. 64; 877, с. 265]
32	**О. Ковальскій (Ковальский) Іван (Іоанъ)**, парох с. Ванов, Белзький деканат, Сокальський повіт, орд. шкільний комісар по нагляду за викладом релігії у народних школах в Белзькому деканаті.	Належав до тов. «Просвіта». Заарештований 1914 р. у с. Глухова. Помер 3 січня 1923 р.	[267, L. 117; 866, с. 146; 877, с. XIX, 10, 12]
33	**О. Козаневич (Козаневичь) Іннокентий (Инокентій),** парох	Станом на червень-липень 1915 р. інтернований в Sankt Andrä (Край Каринтія, повіт Вольфсберг (Wolfsberg)). Помер 9 червня 1918 р.	[105, арк. 18 (зв.), 48, 50 (зв.); 267,

	с. Валява (Walawa), Перемишльський повіт, деканат Перемишль-Загородній.		L. 126; 877, с. 238]
34	**О. Козловскій (Козловский) Володимиръ (Володимир)**, парох с. Поворозник, повіт Новий Сонч, Мушинський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований 1914 р. у повіті Новий Сонч.	[207, арк. 61; 267, L. 131; 866, с. 203; 877, с. 210]
35	**О. Комарницький (Комарницкій) Михайло (Михаилъ)**, радник і референт єпископської консисторії у Перемишлі, ліквідатор комісії Інст. вдів і сиріт по священниках, катехит школи ім. Франца Йосифа у Перемишлі та 4 класної ім. Міцкевича на Болоню, 4 класної ім. Маркіяна Шашкевича.	Належав до тов. «Просвіта». Заарештований по доносу поляків 24 серпня 1914 р. у Лежайську. 24–25 серпня 1914 р. відправлений у Перемишль. 16 вересня 1914 р. вивезений у Тарнів, далі у Пресбург (Братиславу). Звільнений з Братислави без суду 9 січня 1915 р. Станом на 1 травня 1915 р. біженець у Відні (Wien), Нижня Австрія.	[225, арк. 79; 267, L. 141; 877, с. XIV, XXII, XXV]
36	**О. Крушиньский (Крушиньскій, Крушинський) Теодор (Теодоръ),** парох с. Боянець, Жовківський повіт, Жовківський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований у серпні 1914 р.	[105, арк. 26; 207, арк. 46; 267, L. 197; 375, с. 1; 862 с. 431; 877, с. 104]
37	**О. Кузик Корнилій (Корниль)**, парох с. Радимно (Radymno), Ярославський повіт, деканат Перемишль-Загородній.	Належав до тов. «Просвіта». Заарештований 1914 р. у с. Тур'є по доносу. Звільнений згідно рішення ц. к. староства у Старому Самборі. Покинув парафію разом з дружиною Оленою Горницькою через евакуацію. Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, (Wien, Нижня Австрія). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях (Шпиталь № 1). На початку червня 1915 р. надалі жив у XVIII районі Відня. Написав листа о. Платонідові Філясу у якому довів	[96, арк. 4; 105, арк. 19, 52 (зв.); 108, арк. 116; 254, арк. 159; 267, L. 199; 862 с. 512; 877, с. 245]

		наявність української національної свідомості у о. Євгена Кульчицького.	
38	**О. Левицкий (Lewicki) Ілия (Elias)**, парох с. Лази (Лози, Лазы, Łazy), Ярославський повіт, Ярославський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Українська газета «Дїло» № 55, 1916 р. зараховує священнослужителя до лав москвофілів. Заарештований 1914 р. Станом на червень-липень 1915 р. інтернований. Станом на 26 лютого 1916 р. перебував під урядовим контролем за межами парафії.	[105, арк. 23 (зв.), 51; 203, арк. 49; 207, арк. 55; 264, L. 19; 811, с. 1; 862 с. 511; 867, с. 117; 877, с. 358]
39	**О. Легуцкий (Легуцкій, Легуцкий, Legucki) Юліян (Юліянъ, Юлїян, Julianus)**, парох с. Піски (Пѣски), повіт Рудки, Горожанський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Русофіл. Заарештований у с. Борче 1914 р. Станом на червень-липень 1915 р. інтернований.	[105, арк. 22 (зв.), 49 (зв.); 203, арк. 127 (зв.); 207, арк. 64; 264, L. 25; 866, с. 121, 122, 125; 877, с. 66]
40	**О. Лисяк (Лысякъ) Володимир (Володимиръ)**, парох Добромиля, Добромильський повіт, Добромильський деканат, вислужений декан деканату Судова Вишня.	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований 1914 р. у Добромилі. Станом на середину літа 1915 р. перебував у західних і центральних областях в Австро-Угорщині. Помер 23 квітня 1920 р.	[105, арк. 18 (зв.), 52; 264, L. 36; 866, с. 45; 877, с. XXVI, 69]
41	**О. Ломницкій Ниль (Нїль) Богдан (Богданъ)**, парох с. Гребенне (Hrebenne), Рава-Руський повіт, Потелицький деканат.	Належав до Християнсько-Суспільного Союзу. Заарештований 1914 р. у с. Гребенне. Помер 22 серпня 1915 р.	[866, с. 115; 264, L. 33; 877, с. 258]
42	**О. Маковей Илія**, парох с. Ляшкі Довгі (Ляшки довгі, Laszki), Ярославський повіт, Ярославський деканат.	Заарештований 1914 р. у с. Лази. Ув'язнений у в'язниці в м. Хирів. Випущений з ув'язнення російськими військами, які зайняли місто 1914 р. Помер 21 травня 1915 р.	[264, L. 65; 866, с. 166; 877, с. 359]
43	**О. Манастырскій (Манастерский, Manastyrski) Леонтій (Леонтий, Leo)**, парох	Заарештований 1914 р. Помер 27 січня 1921 р.	[203, арк. 129 (зв.); 264, L. 74; 877, с. XXVII, 137]

	с. Загір'я (Загорє, Zagórz), Комарницький деканат.		
44	**О. Масцюх (Масцюхъ) Василь (Василій)**, референт єпископської консисторії у Перемишлі, присинодальний сповідник, нотар захисника в суду щодо подружніх справа у Перемишльській єпархії, заступник секретаря церковного суду в справах спірних і карних в Перемишльській єпархії, професор перемишльського єпархіального богословського закладу, префект студій у ректораті духовної семінарії в Перемишлі, пресвітер занять у вчительському званню, доктор богослов'я, доцент ц. к. львівського університету.	Належав до тов. «Просвіта». Переїхав влітку 1914 р. з Перемишля у Новий Сонч на заміну відсутнього місцевого пароха. Заарештований у середині серпня 1914 р. Станом на кінець вересня опинився у в'язниці у м. Новий Сонч.	[207, арк. 62; 264, L. 81; 866, с. 186; 867, с. 34; 877, с. XIV, XV, XVII, XXII]
45	**О. Матковский (Matkowski) Михайло (Михаилъ, Michal)**, парох с. Велика Горожанка, Горожанський деканат, декан Горожанського деканату, орд. шкільний комісар по нагляді за викладом релігії у школах в Горожанському деканаті, орд. комісар у справах сервітутних на Горожанському деканаті.	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований 28 серпня 1914 р. обвинувачення – надання свідчень росіянам про пересування австрійської армії. Рудківська в'язниця. Звільнений за браком доказів. Помер 23 березня 1919 р. Після війни родичі опублікували спогад про арешт у першому випуску «Талергофського Альманаху».	[204, арк. 11; 264, L. 82; 866, с. 123, 124; 877, с. XIX, XXI, 60, 62]
46	**О. Миляничь**	Див. О. Милянич (Міляничъ, Миляничъ, Milanycz, Milanicz)	

	(Миляничъ) Николай, парох с. Ялове (Jałowe), Добромильський повіт, Устрицький деканат.	Микола (Николай, Nikolaus, Nicol.) у **Додаток Г.1.**	
47	**О. Мекелита Петро**, парох у с. Прусік (Прусїк, Prusiek) та Сяночок, Сяноцький повіт, Сяноцький деканат.	Належав до тов. «Просвіта». Заарештований 26 вересня 1914 р. у Відні через донос єврея. Того ж дня відпущений через брак доказів. Станом на початок літа 1915 р. біженець у Відні, Gemeindebezirke VII (Wien).	[105, арк. 16 (зв.), 53; 247, арк. 200; 264, L. 93; 877, с. 320]
48	**О. Менциньский (Менцинскій) Михайло (Михаилъ)**, сотрудник у Добромилі, Добромильський повіт, Добромильський деканат.	Належав до тов. «Просвіта». Станом на червень-липень 1915 р. інтернований в Sankt Andrä (Край Каринтія, повіт Вольфсберг (Wolfsberg)).	[105, арк. 19, 48; 264, L. 99; 877, с. 69]
49	**О. Мохнацкий (Мохнацкій, Mochnacki) Ігнатій (Игнатій, Ignaz) Н.**, парох с. Войтківка (Войткова, Wojtkówka), Добромильський повіт, Добромильський деканат.	Див. О. Мохнацкий (Мохнацкій, Mochnacki) Ігнатій (Игнатій, Ignaz) Н. у **Додаток Г.1.**	
50	**О. Набак (Набакъ) Лев (Левъ)**, парох с. Нагірці (Нагорцы, Нагорцѣ), Жовківський повіт, Куликівський деканат.	Належав до тов. «Просвіта». Вбитий австро-угорськими солдатами після затримання 31 серпня 1914 р.	[264, L. 186; 866, с. 55; 877, с. 156]
51	**О. Наклович (Накловичь) Михайло (Михаилъ)**, парох у с. Цетуля, Ярославський повіт, Ярославський деканат.	Заарештований 1914 р. у Рудаві.	[264, L. 187; 866, с. 167; 877, с. 366, 399]
52	**О. Накловичъ (Naklowicz) Ромуальдъ (Romuald),** сотрудник с. Соколя (Соколи, Сокіл), Мотиський повіт, Мостиський деканат.	Заарештований 1914 р. Станом на середину літа 1915 р. перебував у статусі інтернованого.	[105, арк. 50; 203, арк. 133; 207, арк. 60; 877, с. 199]
53	**О. Ольшаньский (Olszanski, Ольшаньскій)**	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований 1914 р.	[105, арк. 25, 51; 203,

	Валериян (Valerian, Валярин, Валєріянъ), парох с. Завадів (Завадовъ), Яворівський повіт, Яворівський деканат.	Станом на червень-липень 1915 р. інтернований.	арк. 65; 207, арк. 54; 866, с. 165; 877, с. 344]
54	**О. Осідач (Осїдач, Осѣдачь) Михайло (Михаилъ)**, парох с. Ветлина (Ветлин, Wietlin), Ліський повіт, Балигородський деканат.	Належав до тов. «Просвіта». Заарештований 26 вересня 1914 р.у Ветлині. Донос угорців. Етапований у Тісна та Кальниці. Відпущений з підпискою про невиїзд – підозра про русофільство. Згодом до нього долучилися дружина Галя, діти Ольга, Володимир, Мирослава, Любов і Марія. Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke X (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на початок літа 1915 р. біженець у Відні, Gemeindebezirke X.	[96, арк. 4 (зв.); 105, арк. 15 (зв.); 225, арк. 115; 265, L. 10; 877, с. 3]
55	**О. Паславський (Паславскій, Паславский) Михайло (Михаилъ)**, катехит народних шкіл в Добромилі, Добромильський повіт, Добромильський деканат.	Станом на червень-липень 1915 р. під наглядом в Sankt Andrä (Край Каринтія, повіт Вольфсберг (Wolfsberg)).	[105, арк. 48; 877, с. XXV]
56	**О. Полянскій Атаназій**, парох с. Нижня Яблунька (Яблонка нижна), Височанський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований 1914 р. Помер 23 грудня 1914 р.	[265, L. 80; 105, арк. 49; 866, с. 152; 877, с. 60]
57	**О. Прухницкій (Прухницкий) Михайло (Михаилъ)**, парох Турки, повіт Турка, Височанський деканат, орд. комісар у справах сервітутних в Турчанському деканаті, орд. відпоручник до ц. к. ради шкільного округу Турка.	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований 1914 р. у Турці.	[265, L. 102; 866, с. 152; 877, с. XVIII, XXI, 58]
58	**О. Ринявець (Рынявецъ, Ryniawec) Володимир**	Належав до тов. «Просвіта». Заарештований 1914 р. етапований з сокольської повітової	[200, арк. 14; 207, арк. 65;

	(Володимиръ, Vladimir), парох Белза (Белзъ), повіт Сокаль, Белзький деканат, пресвітер церковного суду у справах спірних і карних Перемишльської єпархії, вислужений декан Устрицького деканату.	в'язниці у Белз, звідти у Рава Руську. Станом на 13 липня 1915 р. утримуваний у таборі в Естергомі (Estergom), Транслейтанія. 13 липня 1915 р. Президіум УПР направив клопотання в Талергофську слідчу комісію щодо звільнення священнослужителя з Естергомського табору як політично благонадійного і свідомого українця. Звільнений влітку 1915 р.	265, L. 147; 862 с. 217, 488; 866, с. 143; 877, с. XVI, XXVI, 11]
59	**О. Романовский Василь**, парох с. Угнів (Угновъ), повіт Рава Руська, Угнівський деканат.	Станом на червень-липень 1915 р. інтернований в Althofen. Помер 18 лютого 1917 р.	[105, арк. 27 (зв.), 51; 866, с. 115; 877, с. 332; 333]
60	**О. Рудавский (Рудавскій, Рудевскій, Rudawski) Антін (Антоній, Антон, Anton),** парох с. Монастирець (Манастыръ, Manasterz), Ярославський повіт, Ярославський деканат.	Див. О. Рудавский (Рудавскій, Рудевскій, Rudawski) Антін (Антоній, Антон, Anton) у **Додаток Г.1.**	
61	**О. Сандович (Сандовичъ, Сандовичь) Петро (Петръ) Васильевичъ**, парох с. Брунари (Брунары выжніе, Брунары), Грибівський повіт, Мушинський деканат, орд. відпоручник до ц. к. ради шкільної у Грибівському повіті, завідувач Мушинського деканату.	Належав до тов. М. Качковського. 14 вересня 1914 р. заарештований. 25 вересня 1914 р. підсудний у воєнно-польовому суді в Новому Сончі. Обвинувачення: належність до русофільської партії, підготовка бази для прибуття російської армії, ідентифікація «русский». Розстріляний 28 вересня 1914 р. в Новому Сончі.	[105, арк. 14, 50 (зв.); 266, L. 19; 862 с. 475; 866, с. 184, 185, 186, 188, 193 –196; 867, с. 34; 868, с. 30, 105; 869, с. 56, 57, 58; 877, с. XVIII, 201, 202]
62	**О. Сембратович (Сембратовичь) Євген (Евгеній) Л.**, парох с. Ісканя (Іскань, Искань, Iskań), Перемишльський повіт, Бірчанський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Примусово евакуйований. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у м. Вольфсберг, Каринтія.	[105, арк. 18, 48, 49; 234, арк. 474; 266, L. 27; 877, с. 25]
63	**О. Скобельскій Осип (Іосифъ)**, парох с. Горбачі	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований 1914 р.	[266, L. 43; 866, с. 122;

	(Горбачѣ), повіт Рудка, Горожанський деканат.		877, с. 61]
64	**О. Сорокевич (Сороковичь) Іван (Іоанъ)**, парох с. Вуйковичі (Уйковичи), Перемишльський повіт, деканат Перемишль-Загородній.	Заарештований в Уйковичах. Між 13 серпня і 17 вересня 1914 р. вересня був у перемишльській в'язниці. Станом на 1 травня 1915 р. конфінований в Sankt Andrä (Край Каринтія, повіт Вольфсберг (Wolfsberg)). Тут возз'єднався з родичами – дружиною Констанцією, Іриною, Володимиром. 25 травня 1915 р написав листа о. П. Філясу. Просив допомоги у поверненні в Галичину і надання тимчасового завідательства, доводив належність до української партії. 1 червня 1915 р. будучи у Санкт Андра написав ще один лист о. Філясу. Повідомив, що парафія Вуйковичі спалена через бойові дії, про інтернування свого родича у Талергофі – о. Мирослава Усцького. Повторно просив допомоги для поверненні в край.	[105, арк. 19, 48, 50 (зв.); 108, арк. 19–22; 234, арк. 1115; 866, с. 48; 877, с. 247]
65	**О. Ступницкий (Ступницкій) Павло**, парох с. Клоковичі (Kłokowice), Нижанківський деканат, Перемишльський повіт.	Інтернований станом на середину літа 1915 р.	[105, арк. 18 (зв.), 50 (зв.); 207, арк. 63; 877, с. 217]
66	**О. Туна Ілярий (Іларіон, Иларіонъ)**, парох с. Чорна (Czarna Górna), повіт Лісько, Затварницький деканат.	Належав до тов. «Просвіта». Інтернований на початку війни. Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke VIII (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на початок літа 1915 р. біженець у Відні, Gemeindebezirke VIII (Wien).	[96, арк. 3; 105, арк. 17, 52; 207, арк. 58; 266, L. 151; 877, с. 128]
67	**О. Федів (Федевъ, Fedew) Іван (Іоанъ, Johann)**, парох с. Мижинець (Мижинецъ), Перемишльський повіт, Нижанківський деканат.	Заарештований 1914 р. Станом на 4 червня 1915 р. у Граці (Graz) Парафія – спалена внаслідок бойових дій.	[105, арк. 2, 18 (зв.), 50 (зв.); 203, арк. 114; 207, арк. 63; 877, с. 219]
68	**О. Федоронько (Федоронко) Стефан (Стефанъ)**, парох с. Синявка (Сїнявка, Sieniawka), Цішанівський	Заарештований 1914 р. у Синявці. Станом на середину 1915 р. інтернований.	[105, арк. 24 (зв.), 50 (зв.); 207, арк. 54; 867, с. 26; 877, с. 177]

	повіт, Любачівський деканат.		
69	**О. Хоминьский (Хоміньский) Євген (Евгений)**, самостійний сотрудник у с. Острів (Ostrów), Перемишльський повіт, деканат Перемишль-місто.	Належав до тов. «Просвіта». Заарештований 11 вересня 1914 р. через донос. Відпущений 14 вересня 1914 р. за браком доказів без конфінації і суду. Примусовий виїзд через загрозу облоги. Інтернований не був. Станом на початок літа 1915 р. біженець у Граці (Graz). Разом з ним – дружина Йосифа і діти Ярослава, Єлена, Роман, Мирон, Мария, Йосиф і Зофія.	[105, арк. 19, 52 (зв.); 235, арк. 279; 268, L. 8; 877, с. 236]
70	**О. Ціховляс (Цїховляс, Цѣховлясъ) Василь (Василій)**, сотрудник с. Бірча (Bircza), Добромильський повіт, Бірчанський деканат.	Належав до тов. «Просвіта». Заарештований 1914 р. Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XVII (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на середину літа 1915 р. біженець у західних і центральних областях в Австро-Угорщині.	[96, арк. 4; 105, арк. 18, 52; 203, арк. 156; 268, L. 43; 877, с. 398]
71	**О. Шумелда (Шумилда) Іван (Іоанъ)**, парох с. Липовецъ (Lipowiec), Цішанівський повіт, Любачовскій деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований 1914 р. у с. Суха Воля, Любачівський повіт.	[207, арк. 54; 867, с. 26; 877, с. 172; 268, L. 90]
72	**О. Щирба Михаилъ**, парох с. Жерниця (Жерниця-выжна), Ліський повіт, Балигородський деканат.	Заарештований 1914 р. у с. Щирба. Помер 31 жовтня 1916 р.	[866, с. 198; 877, с. 5]
73	**О. Юрчакевич (Юрчакевичь, Jurczakiewicz) Емилїян (Емиліянъ, Emil)**, парох с. Липа, Добромильський повіт, Бірчанський деканат.	Короткостроково заарештований 1914 р. у Добромильському повіті, с. Swiatkowec. Примусово евакуйований з дружиною Антоніною і сином Павлом з парафії. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у St. Ändra, повіт Вольфсберг, Каринтія.	[203, арк. 31, 49; 207, арк. 44; 218, арк. 124; 877, с. 27]
74	**О. Юрчакевич (Юрчакевичь) Михайно (Михаилъ)**, парох с. Чорне (Czarne), Горлицький повіт, Дуклянський деканат.	Станом на червень-липень 1915 р. інтернований в Olmütz.	[105, арк. 15 (зв.), 49 (зв.); 877, с. 102]
75	**О. Юрчакевич Юліян,**	Станом на червень-липень 1915 р. інтернований в Sankt	[105, арк. 48;

	парох с. Липа (Lipa), Бірчанський деканат.	Andrä (Край Каринтія, повіт Вольфсберг (Wolfsberg)).	869, с. 106; 877, с. 27]
76	**О. Ясеницкий (Ясиницкий, Jasienicki) Северин (Северъ, Severin)**, парох с. Тур'я (Туря, Турья), повіт Старий Самбір, деканат Старий Самбір.	6 вересня 1914 р. з дружиною транспортом вивезений в Угорщину з Самбора через ст. Лавочне (там побитий конвоїрами). Станом на червень-липень 1915 р. інтернований.	[105, арк. 20, 51; 203, арк. 30; 207, арк. 50; 866, с. 127, 153; 869, с. 4; 877, с. 296]
77	**Гіль (Ґіль) Марко**, богослов Перемишльської єпархії у семінарії м. Львів з Новосілки, повіт Рава Руська.	У вересні 1914 р. виїхали до Моравської Острави через наступ росіян. Інтернований у Моравській Острові протягом тижня через донос поляка. Станом на 24 травня 1915 р. перебував у Каринтії, округ St. Veit an der Glan, при духовній семінарії у Танценбергу (тепер Tanzenberg, Австрія). Подав прохання про зарахування його до семінарії у Кромержижі. Не прийнятий через брак місць.	[116, арк. 22, 23; 236, арк. 332; 877, с. 382]
78	**Крупа Юрій**, богослов у семінарії Перемишля.	Станом на 1915 р. вже священник, перебував у Граці. Влітку 1915 р. написав листа о. П. Філясові з проханням дозволити повернутися у Галичину.	[206, арк. 71; 108, арк. 140; 877, с. 381]
79	**Савчак (Савчакъ) Ярослав (Ярославъ)**, богослов Перемишльської єпархії у семінарії м. Львів з Залутина, повіт Сянок.	Заарештований на початку вересня 1914 р. у Перемишлі через донос полкового лікаря Брама. Інтернований у Перемишлі. Через тиждень звільнений. Евакуювався з Перемишля. Протягом 16 вересня – 10 жовтня 1914 р. жив у St. Ändra, Каринтія; з 10 жовтня 1914 р. по 22 квітня 1915 р. у Відні. З 22 квітня 1915 р. переїхав у Кромержиж, в українській духовній семінарії, де і осів. В цей самий час помер його батько – о. Віктор Савчак. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у м. Кромержижі (Kroměříž), Моравія. Навчався до липня 1915 р.	[247, арк. 252; 844, с. 122; 877, с. 382]
80	**Сїмко (Сѣмко) Іван (Іоанъ)**, богослов Перемишльської єпархії у семінарії м. Львів з Лежайська, повіт Ланьцут.	Див. Сїмко (Сѣмко) Іван (Іоанъ) у **Додаток Г.1.**	
81	**Скварко Іван (Іоанъ)**, богослов Перемишльської єпархії у семінарії м. Перемишль з Даровичі, повіт Перемишль.	Див. Скварко Іван (Іоанъ) у **Додаток Г.1**.	

Додаток Ґ.2

Інші священнослужителі, які зазнали санкцій та арештів з боку Австро-Угорщини.

Станиславівська єпархія

№	ПІБ і посада священнослужителя	Примітки	Першоджерела
1	**О. Бабяк Іполит**, парох с. Ворона, повіт Товмач (Тлумач), Тисменицький деканат.	Див. О. Бабяк (Бабякъ) Іполит (Ипполитъ) у **Додаток Є.2.**	
2	**О. Билинкевич (Bilinkiewicz) Йосиф (Vital)**, парох с. Рукомиш (Rukomysz), Бучацький деканат, Бучацький повіт.	Заарештований у Рукомиші, Бучацький повіт 1914 р. Помер 23 квітня 1916 р.	[203, арк. 1; 879, с. 25]
3	**О. Богачевський (Богачевский Bohaczewski) Володимир (Володимир, Wladimir),** парох с. Великий Говилів (Говилів великий, Гавилов), Гусятинський повіт, Гусятинський деканат.	Заарештований 1914 р., етапований у Станиславів. Конфінований у St. Peter am Ottersbach.	[203, арк. 2; 207, арк. 43; 866, с. 44; 867, с. 115; 879, с. 45]
4	**О. Винничук (Веннечукъ, Winniczuk) Теодор (Ѳеодоръ, Teodor)**, парох с. Текуча (Пекуча), Печеніжинський повіт, Пістинський деканат.	Див. О. Винничук (Веннечукъ, Winniczuk) Теодор (Ѳеодоръ, Teodor) у **Додаток Г.2.**	
5	**О. Ганкевич (Hankewycz) Михайло (Михаіл, Michael),** парох с. Пороги (Porohy), Борогодчанський деканат.	Див. О. Ганкевич (Hankewycz) Михайло (Михаіл, Michael) у **Додаток Е**.	
6	**О. Ковч (Kowecz) Василий (Василь, Basil)**, парох с. Капустинці (Капустинці), Борщівський повіт, Скальський деканат.	Заарештований 1914 р. Етапований через Чортків у Станиславів.	[203, арк. 124 (зв.); 207, арк. 41; 866, с. 44; 879, с. 185]
7	**О. Козловский Василий**, парох с. Бариш, Бучацький повіт, Бучацький деканат.	Заарештований 1914 р. у Скоморохах.	[207, арк. 42; 866, с. 39; 879, с. 14]
8	**О. Крижановский Іван (Іоан)**,	12 серпня 1914 р. о. І. Литвинович повідомив	[72, арк. 169–170;

	парох с. Олешів, Товмацький повіт, деканат Устя.	А. Шептицького про арешт о. Крижановського, свого швагра за пересування без легітимації.	207, арк. 52; 879, с. 243]
9	**О. Левицкий (Левицкій) Михайло (Михаіл, Мих.),** парох с. Нижній Вербіж (Вербіж нижний, Вербіж, Вербѣж), Коломийський повіт, містодекан Пістинського деканату, комісар орд. у шкільних справах в деканаті Пістинь.	Заарештований 1914 р. у Вербіжі, підозрюваний у зв'язках з русофілом Дудикевичем. Потрапив у коломийську в'язницю. Помер 4 серпня 1916 р.	[866, с. 74, 78; 207, арк. 56; 879, с. 157, 158, 160]
10	**О. Лелет (Lelet) Онуфрей (Onufry)**, парох с. Красна, Надвірнянський деканат.	Заарештований 1914 р.	[203, арк. 49; 207, арк. 60; 879, с. 151]
11	**О. Микицей Володимир**, парох с. Старі Кривотули (Кривотули старі), Товмацький повіт, Тисменицький деканат.	Заарештований 1914 р. у Старих Кривотулах.	[207, арк. 52; 866, с. 151; 879, с. 228]
12	**О. Могильницкий Александер,** на початку війни був нерукоположеним укінченим богословом, рукоположений Г. Хомишиним 24 жовтня 1915 р. станом на 1916 р. священник у с. Сороки, Коломийський повіт, Городенківський деканат.	У відповідь на циркуляр Чернівецького губернатора № 39 від 5 вересня 1916 р. начальник Коломийського повіту повідомив, що священник заарештований австрійцями (дату арешту не уточнено). Парафія Сороки порожня на момент укладання документу.	[198, арк. 2, 14; 879, с. 303]
13	**О. Руденский (Руденьский, Rudenski) Алексей (Александер, Alexius),** парох с. Нивочин (Невочин, Niewacyn), Богородчанський повіт, Богородчанський деканат.	Заарештований 1914 р.	[203, арк. 77; 207, арк. 41; 879, с. 9]
14	**О. Семенів (Семеновъ) Николай (Микола)**, парох Коломиї (Коломыя), Коломийський деканат.	Інтернований 1914 р. Потрапив у Коломийську в'язницю. Помічений 17 вересня 1914 р. під час етапування на вокзалі у Перемишлі. Помер 20 січня 1916 р. у м. Турри.	[207, арк. 52; 866, с. 49, 78; 879, с. 106]
15	**О. Смольний (Смольный) Іоан,** парох с. Панівці (Панівці	Заарештований між 5 і 6 серпня 1914 р. Доставлений у Борщів. Відпущений на волю	[866, с. 37; 867, с. 12; 879, с. 140]

	зелені), Борщівський повіт, Кудринецький деканат.	наступаючими російськими військами. Австрійці не встигли евакуювати в'язнів.	
16	**О. Сохор (Сохоръ) Йосиф (Іосифъ)**, парох с. Заставна, Кіцманський повіт, Чернівецький деканат.	Конфінований у Нижній Австрії на початку війни. 14 вересня 1916 р. у відповідь на циркуляр Чернівецького губернатора № 39 від 5 вересня 1916 р. начальник Кіцманського повіту повідомив, що священник виїхав в Австро-Угорщину під час наступу росіян у 1916 р. На момент укладання рапорту перебував там. Парафія Заставна порожня. Дружина священника залишилася у Заставній.	[198, арк. 2, 11, 11 (зв.); 867, с. 57; 879, с. 281]
17	**О. Свістель (Сьвістель) Юлїян**, парох с. Головчинці (Головчинцї), Заліщицький повіт, Заліщицький деканат.	Покинув парафію разом з дружиною Софією-Анною Ковч та донькою Віроюо-Марією. Заарештований у Ворохті, у будинку свого родича де планував перебути війну. Донос. Відпущений після дводенного слідства відпущений на волю. Два тижні в Угорщині. Виїхали до Боснії до о. Є. Ковча 8 грудня 1914 р. Станом на 1 травня 1915 р. Біженець в Боснії, повіт Прієдор (Приједор, Prijedor), громада Козарач (Козарац, Kozarac).	[223, арк. 26; 879, с. 96]
18	**Чиж Василь (Василий)**, богослов семінарії ім. Св. Івана Золотоустого в Станиславові з Перепельників, повіт Зборів.	Покинув Галичину через російський наступ. Заарештований у Микуличині з наказу надвірнянського староства. Майже одразу звільнений. Переїхав у околиці Вольфсбергу, St. Ändra, Австрія. Отримував допомогу від українського запомогового комітету. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Відні, Нижня Австрія.	[219, арк. 132; 879, с. 295]

Додаток Д.

Священнослужителі – біженці в Австро-Угорщині.

Львівська архієпархія.

№	П.І.Б., посада священнослужителя	Місце виїзду	Першоджерела
1	**О. Александрович (Александровичъ) Йосиф (Іосифъ)**, катехит при 4 кл. народній жіночій школі у Янові (Яновъ), повіт Яворів, Янівський деканат.	6 червня 1915 р. написав листа о. П. Філясу з проханням допомоги у оформленні документів для повернення у парафію. 24 липня 1915 р. перебував у Бржецлаві. Написав листа о. П. Філясові з проханням оформити документи для повернення в Галичину. Повідомив про намір виїзду на 31 липня. 26 липня 1915 р. повторно написав листа вікарію П. Філясові. Повідомив що йому не видали дозволу на проїзд залізницею. Просив допомоги в оформленні документів.	[105, арк. 47; 108, арк. 129–132, 142, 143, 153, 154; 875, с. 32]
2	**О. Аліськевич (Аліськевичь) Іван (Іоанъ),** парох с. Ярославичі, Зборівський повіт, Оліївський деканат.	Покинув парафію з дружиною Ольгою, дітьми Михайлом, Марією, Юліаном, Іреною, Стефаном, Любомиром і Іваном та родичкою Марією Околїтою через примусову евакуацію і наближення фронту. Отримували допомогу від Українського Запомогового Комітету. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Відні, Нижня Австрія. Станом на початок літа 1915 р. перебував у Відні (Wien).	[105, арк. 40 (зв.); 219, арк. 220; 875, с. 268]
3	**О. Баричко Михайло (Михаилъ)**, парох с. Щирець, деканат Щирець, комісар орд. шкільного у Щирецькому деканалі для повіту Львів.	Виїхав з м. Щирець у зв'язку з наближенням лінії фронту наприкінці серпня 1914 р. Повернувся 18 вересня 1914 р. у парафію. Будинок і майно було знищене і розграбоване після боїв під містом. Того ж дня розпочалася суперечка з православним ієромонахом Іоаном за право користуватися Щирецькою церквою. 24 вересня 1914 р. виїхав у Львів щоб добитися права залишитися у парафії у окупаційних властей. Після кількох тижнів перебування у Львові виїхав з міста і короткочасно проживав у селах Добряни, Гуменці, Сороки та ін. Боючись арешту переховувався в околицях м. Комарно до повернення австро-угорської армії.	[862 с. 173–176; 875, с. 396, 402]
4	**О. Бартків (Бартковъ) Євстахій (Евстахій)**, парох с. Селиська	Покинув парафію разом з дружиною Єврозиною, дітьми Софією, Олексою, Остапом та Ярославом через російський наступ і страх за життя родини.	[105, арк. 30 (зв.); 212, арк. 152; 875,

	(Седлиска), повіт Бібрка, деканат Бібрка.	До 15 грудня 1914 р. жив у Санкт-Файт-ан-дер-Ґлан, Каринтія (тепер Sankt Veit an der Glan, місто у Австрії). Після 15 грудня переїхали у Відень, де влаштував дітей в гімназію. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XV, Нижня Австрія. Станом на початок літа 1915 р. перебував у Відні (Wien).	с. 47, 53]
5	**О. Березовский (Березовскій, Berezowskyj, Berezowski) Тома (Toma, Tomas)**, парох с. Ляховичі Зарічні (Ляховичѣ Зарѣчни, Ляховичі зарічні Зарічне, Lachowice zariczne), Жидачівський повіт, декан Журавенського деканату, синодальний сповідник, почесний крилошанин.	Див. О. Березовский (Березовскій, Berezowskyj, Berezowski) Тома (Toma, Tomas) **у Додаток Г.**	
6	**О. Біленький (Бѣленькій) Семен (Симеонъ)**, викладач при трикласній виділовій чоловічій школі у Бродах, повіт Броди, деканат Броди.	Початок війни застав діяча на вакаціях. Не зміг повернутися у Броди через наступ росіян у серпні 1914 р.	[862 с. 88; 875, с. 30]
7	**О. Білинкевич (Билинкевичь) Антін (Антоній)**, парох с. Куропатники, Рогатинський повіт, Бурштинський деканат.	Станом на початок літа 1915 р. перебував у Гнасі (Gnas).	[105, арк. 31 (зв.); 875, с. 77]
8	**О. Бучко (Buczko) Антоній (Антін, Anton)**, парох с. Ладанці (Ладанцы, Ладанцї, Ладанцѣ), повіт Перемишляни, еміграційний референт Перемишлянського деканату.	Див. О. Бучко (Buczko) Антоній (Антін, Anton) у **Додаток Г.**	
9	**О. Василик (Василикъ,**	Покинув парафію через наступ росіян.	[96, арк. 2; 108,

	Wasylyk) Теодор (Теодоръ), парох с. Гозіїв (Гозѣѣвъ), Долинський повіт, Болехівський деканат, референт еміграційний в Болехівському деканаті.	Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke VII (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Перебував у Відні з 20 вересня 1914 р. по 19 січня 1915 р. Далі переїхав у Прагу. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Празі, Богемія. Здійснював духовні обов'язки серед українських біженців в місті. 8 червня 1915 р. будучи у Празі написав листа о. П. Філясу з проханням про вироблення документів для повернення у деокуповану парафію. Сповістив запланований маршрут повернення через Відень, Лавочне, Любінець. Додатково повідомив про намір здійснити сповідь для в'язнів українців у м. Плзень перед виїздом.	арк. 63; 114, арк. 1; 875, с. 56, 58]
10	**О. Войнаровський (Войнаровскій) Тит (Титъ)**, завідувач парафії архикатедральної церкви Св. Георгія (Юрія) у Львові, Львівський повіт, Львівський деканат, радник митрополичої консисторії у Львові, преміальний крилошанин.	Кінець червня 1914 р. виїхав на лікування у м. Навгайм (імовірно Nieheim), Німецька імперія. Не зміг повернутися до Львова через окупацію. Переїхав у Відень. 25 січня 1915 р. спільно з о. Платонідом Філясом та єпископом Г. Хомишиним підготували меморіал уряду Австро-Угорщини щодо припинення репресій над греко-католицьким духовенством у державі та протестом проти заходів росіян у Галичині. Разом з о. П. Філясом та о. К. Хотинецьким став співавтором меморіалу греко-католицького духовенства від 24 березня 1915 р. до уряду Австро-Угорщини щодо актуальних проблем Галицької митрополії. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke VIII (Нижня Австрія). 1916 р. повернувся у Галичину.	[102, арк. 1–6; 113, арк. 1–7; 230, арк. 203; 830, с. 63–64; 875, с. 18, 19, 22, 36]
11	**О. Волощак (Волощакъ) Роман (Романъ),** парох с. Устя (Устє), деканат Миколаїв**.**	До війни мав репутацію русофіла. Уникнув арешту. Покинув парафію у зв'язку з російським наступом 1914 р.	[862 с. 213; 875, с. 241]
12	**О. Гаврилюк Михайло (Михаилъ)**, парох с. Стільське (Стольско), деканат Миколаїв.	Покинув свою парафію у вересні 1914 р. через наступ росіян. Повернувся через місяць. Не отримав назад своєї парафії через російський закон про заборону надавати парафії священникам, які виїхали при наступі російської армії. Спробував подати клопотання на призначення у с. Демня. Отримав відмову.	[862 с. 213, 216; 875, с. 241]

13	**О. Галайчук (Галайчукъ) Володимир (Володимиръ)**, катехит при 3-класній виділовій школі ім. Міцкевича у Стрию, повіт Стрий, деканат Стрий.	Станом на другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke VII. Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на 26 червня 1915 р. перебував у Відні.	[96, арк. 2; 108, арк. 113; 875, с. 32]
14	**О. Галькевич (Галькевичь) Юліан (Юліянъ)**, парох с. Нижня Рожанка (Рожанка Выжна), Тухлянський деканат.	Покинув парафію з дружиною Емілією, дітьми Тадеєм, Мартою і Оленою через російський наступ. Отримував допомогу від Українського Запомогового Комітету. Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke II (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на 1 травня 1915 р. жив у Відні, Gemeindebezirke XVII, Нижня Австрія.	[96, арк. 3; 242, арк. 177; 875, с. 379; 875, с. 379]
15	**О. Ганицкий (Ганицкій) Володимир (Володимиръ)**, парох с. Рудне (Рудно), Львівський повіт, Львівський деканат.	Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke VIII (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на початок літа 1915 р. перебував за межами парафії.	[96, арк. 3 (зв.); 105, арк. 37 (зв.); 875, с. 203]
16	**О. Гарасимович (Гарасимовичь) Євген (Евгеній)**, парох с. Присівці (Присовцѣ), Зборівський деканат, комісар орд. шкільного у Зборівському деканаті.	Покинув парафію з дружиною Марією, дітьми Зофією, Кипріяном і Романом, та родичами Анною Гарасимович та Явдохою Броша через наближення фронту. Два місяці перебували в Угорському королівстві, переїхали у Нижню Австрію. Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XVI (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на початок літа 1915 р. перебував у Відні (Wien), Нижня Австрія.	[96, арк. 4; 105, арк. 36; 219, арк. 144; 875, с. 170, 174]
17	**О. Гаркавий (Гаркавый) Лев (Левъ)**, сотрудник в Олеську, Золочівський повіт, Олеський деканат.	Станом на початок літа 1915 р. мобілізований в лави капеланів.	[105, арк. 40; 875, с. 258]
18	**О. Гвоздецький (Гвоздецкій) Олександр (Александеръ),** парох с. Боршів (Боршѣвъ), деканат Перемишляни.	24 серпня 1914 р. виїхав з Боршева із родиною згідно розпорядження військового командування у Великі Глібовичі, повіт Бібрка. 26 серпня 1914 р. спробував повернутися в парафію але був попереджений у Бібрці колоною біженців про наступ	[862 с. 210–213; 875, с. 274]

		російських армій. Переїхав з родиною в околицях м. Сколе, зупинився у о. Дубіцького. 25 вересня 1914 р. повернувся в Боршів. 4 грудня 1914 р. покинув село на вимогу росіян, зупинився в с. Глібовичі. Згодом виїхав у Бібрку до о. Лаби. 5 березня 1915 р. Повернувся в Боршів.	
19	**О. Глібовицький (Глїбовицький, Глѣбовицкій) Софрон (Софронъ)**, катехит при ц. к. гімназії у Бродах, повіт Броди, деканат Броди.	Початок війни застав священника поза межами Бродів на вакаціях. Він не зміг повернутися в місто через наступ російських армій у серпні 1914 р. Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke VI. Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на 26 червня 1915 р. перебував у Відні.	[96, арк. 2 (зв.); 108, арк. 113; 862 с. 157; 875, с. 28]
20	**О. Глібовицький (Глѣбовицкій, Глїбовицкий) Тит (Титъ)**, парох с. Липівка (Фирліїв, Фирлѣвъ), повіт Рогатин, Нараївський деканат, комісар фонду для вдів і сиріт по священниках в деканаті Нараїв.	Покинув парафію з дружиною Антоніною та донькою Іриною. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у м. Uherský Brod, Моравія (тепер Чехія).	[105, арк. 39; 237, арк. 82; 875, с. 229, 234]
21	**О. Громницький (Громницкій) Євген (Евгеній)**, професор при ц. к. гімназії у Золочеві, делегат митр. орд. до ц. к. шкільної ради у Золочеві, Золочівський деканат.	Станом на 26 червня 1915 р. перебував у Відні.	[108, арк. 113; 875, с. 26, 28]
22	**О. Гуглевич (Гуглевичь) Аркадій**, парох с. Лопушани (Лопушаны), Зборівський повіт, Унівський деканат.	Станом на початок літа 1915 р. перебував за межами парафії.	[105, арк. 40 (зв.); 875, с. 265]
23	**О. Гузар (Гузаръ) Євген (Евгеній, Евгенъ)**, професор вчительської чоловічої семінарі у Львові, м. Львів, повіт Львів, деканат Львів,	Покинув Львів з дружиною Галиною, донькою Любов і челядницею через наступ російських армій. Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XVIII (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Відні,	[96, арк. 2; 108, арк. 113, 115; 230, арк. 287; 875, с. 19, 21, 29, 199]

	комісар орд. для міських шкіл, радник і референт митрополичої консисторії, вчитель катехитики і методики при ц. к. університеті.	Gemeindebezirke XVIII, Нижня Австрія. 21 червня 1915 р. у Відні написав листа П. Філясові з гарантіями політичної благонадійності о. Кульчицького Євгена. 26 червня 1915 р. перебував у Відні, районі XVIII. Склав список священників, яке перебували у Відні і передав П. Філясові.	
24	**О. Давидович (Давидовичъ, Dawidowicz) Володимир (Владимиръ, Vlad.),** парох с. Свірські Глібовичі (Глѣбовичѣ свѣрски), Перемишлянський деканат.	Див. О. Давидович (Давидовичъ, Dawidowicz) Володимир (Владимиръ, Vlad.) у **Додаток Ґ.**	
25	**О. Дзеровичь (Dzerowicz) Мелетій (Мелїтон, Meleton)**, парох с. Братківці (Братковцѣ, Bratkowec), Стрийський повіт, Стрийський деканат.	Див. О. Дзеровичь (Dzerowicz) Мелетій (Мелїтон, Meleton) у **Додаток Ґ.**	
26	**О. Дидик (Дыдикъ, Дідик) Іван (Іоанъ)**, парох у Нараєві, декан Нараївського деканату.	Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. 6 червня 1915 р. будучи у Відні написав лист вікарію Платонідові Філясу. Повідомив про підготовку свого повернення у деканат.	[96, арк. 3, 5; 105, арк. 38 (зв.); 108, арк. 155; 875, с. 229, 232]
27	**О. Долинський (Долиньскій) Анатоль**, почесний крилошанин, парох у Бродах, декан Бродівського деканату, повіт Броди, радник митрополичої консисторії, делегат митр. орд. до ц. к. шкільної ради в Бродах.	Виїхав з Бродів у зв'язку з наступом росіян у серпні 1914 р.	[862 с. 157, 225; 875, с. 19, 20, 22, 26, 63, 64]
28	**О. Дорожинський (Дорожиньскій) Діонизій**, радник митрополичої консисторії, радник митрополичого суду,	Див. О. Дорожинський (Дорожиньскій) Діонизій у **Додаток Ґ.**	

	цензор книг, професор гімназії при ц. к. II гімназії у Львові та чотирьох ви ділових шкіл.		
29	**О. Дутчак (Дутчакъ) Яків (Яковъ)**, катехит 4-класної народної школи у Сколе, повіт Сколе, деканат Сколе.	Покинув парафію через російський наступ і страх бути заарештованим. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Інсбруці, Тироль.	[242, арк. 183; 875, с. 32, 333]
30	**О. Застирець (Застырецъ) Йосиф (Іосифъ)**, катехит при ц. к. гімназії ім. Франца Йосифа I у Тернополі, повіт Тернопіль, деканат Тернопіль.	Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke II (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на 26 червня 1915 р. перебував у Відні.	[96, арк. 4; 108, арк. 113; 875, с. 29]
31	**О. Зафійовський (Зафійовскій) Адріянъ,** катехит народних шкіл у Бродах.	Початок війни застав священнослужителя за межами Бродів на вакаціях. Не зміг повернутися у Броди через наступ росіян у серпні 1914 р.	[862 с. 157; 875, с. 30]
32	**О. Зацерковний (Зацерковный) Йосиф (Осип, Іосиф, Іосифъ)**, парох с. Водники, повіт Бібрка, деканат Бібрка.	Див. О. Зацерковний (Зацерковный) Йосиф (Осип Іосиф, Іосифъ) у **Додаток Г.**	
33	**О. Зінкевич (Зѣнкевичъ) Михайло (Михаилъ),** сотрудник у с. Стоянів (Стояновъ), Радехіський повіт, Радехівський деканат.	Станом на початок літа 1915 р. мобілізований як польовий фельдкурат (капелан), виїхав з парафії.	[105, арк. 42; 875, с. 306]
34	**О. Іванець (Иванецъ, Iwanec) Йосиф (Іосифъ, Йосиф),** парафіяльний сотрудник у с. Рудно, Львівський деканат, повіт Львів.	Виїхав з парафії наприкінці серпня 1914 р. З 1 по 10 вересня 1914 р. жив у Тухові (Tuchów). З 10 вересня по 10 жовтня 1914 р. жив у Відні. Після цього переїхав у Вольфсберг. Виконував духовні обов'язки для українських біженців у місті. У травні 1915 р. перебував з дружиною Оленою у м. Вольфсберг, Каринтія. Заповнив картку українського біженця у реєстрі ЗУР. 9 липня 1915 р. будучи у Вольфсбергу написав лист о. П. Філясові. Повідомив про поточну ситуацію – обіймав	[108, арк. 178, 179; 114, арк. 1; 230, арк. 465; 875, с. 203; 984, с. 63]

		посаду душпастирства у Вольфсбергу. Просив допомоги в оформленні документів для повернення в Галичину. Згідно даних поданих М. Забанджалою, отець мобілізований в капелани австрійської армії. Російський полон – нами не підтверджено. Вочевидь переплутано з о. Осипом Іванцем, пароха с. Раменів, деканат Куликів.	
35	**О. Їжак (Ижакъ) Микола (Николай),** сотрудник у с. Кропивник (Кропивникъ), Калуський деканат.	Див. О. Їжак (Ижакъ) Микола (Николай) у **Додаток Е.**	
36	**О. Казановский (Казановскій, Козановский) Гавриїл (Гавріилъ)**, парох с. Боратин (Боратинъ), повіт Броди, деканат Підкамінь.	Покинув парафію з дружиною Ярославою та дітьми Стефаном, Євгеном, Романом і Мирославом через російський наступ. Повідомляв, що планував відвезти хвору дружину у Карпати на лікування. Окупація не дозволила повернутися у Бродівщину. Жив у с. Славське до примусової евакуації в Угорське Королівство – м. Ньїредьгаза (Nyíregyháza). Звідти емігрував у Відень. Отримував допомогу від Українського Запомогового Комітету. Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XV (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XV. Влітку 1915 р. просив у Генерального вікарія Філяса допомоги для оформлення документів для повернення в Галичину з родиною.	[96, арк. 2 (зв.); 105, арк. 41 (зв.); 108, арк. 151, 152; 213, арк. 14; 875, с. 288]
37	**О. Качмарский (Качмарскій) Євстах (Евстахій)**, парох с. Славське (Славско), повіт Сколе, Тухлянський деканат.	Член тов. М. Качковського. Покинув парафію з дружиною Стефанією, доньками Марією, Євгенією, Іванною та сином Михайлом. Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke VIII (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke VIII. 21 травня 1915 р. будучи у Відні, район VIII написав листа О. П. Філясові з повідомленням про поточний статус та проханням для оформлення документів на повернення в	[96, арк. 3 (зв.); 105, арк. 45 (зв.); 108, арк. 53; 242, арк. 204; 875, с. 380]

		Галичину.	
38	**О. Кархут (Кархутъ) Спиридон (Спиридіонъ)**, радник митрополичої консисторії, фіскальний прокуратор митрополичого суду дисциплінарного та для подружніх і інстанційних справ, професор при філії ц. к. академічної гімназії у Львові, повіт Львів, деканат Львів.	Станом на 26 червня 1915 р. перебував у Відні.	[108, арк. 113; 875, с. 20, 21, 22, 28]
39	**О. Клюк (Клюкъ) Михайло (Михаилъ)**, парох с. Зарудці (Зарудцѣ), Львівський повіт, Яричівський деканат.	Станом на початок літа 1915 р. перебував у Відні (Wien).	[105, арк. 47; 875, с. 412]
40	**О. Кекиш (Кекишь) Тимотей**, парох с. Дусанів (Дусанїв, Дусановъ), Перемишлянський повіт, Нараївський деканат.	Покинув парафію з дружиною Клавдією Філіпповською, дітьми Марією, Стефанією, Зофією, Левом. Тимчасово жили в Угорщині доки не переїхали у Медлінг. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Медлінгу (Mödling), Нижня Австрія.	[105, арк. 38 (зв.); 233, арк. 123; 875, с. 231]
41	**О. Коновалець (Konowalec, Konovaliec) Володимир (Володимиръ, Влад., Wladimir)**, парох с. Малехів (Малеховъ, Melechow), Бережанський повіт, Яричівський деканат, комісар орд. шкільного в деканаті Яричів для повіту Львів.	Див. О. Коновалець (Konowalec, Konovaliec) Володимир (Володимиръ, Влад., Wladimir) у **Додаток Г.**	
42	**О. Конрад (Конрадъ, Konrad) Микола (Николай, Nikolaus)**, катехит при ц. к. гімназії ім. Франца Йосифа у Тернополі, повіт Тернопіль, деканат Тернопіль, комісар орд.	Станом на початок весни 1915 р. будучи в м. Угерске Градиште виконував духовні обов'язки для українських біженців. Влітку 1915 р. перебував в Угерске Градиште, Богемія з дружиною Антонією, дітьми Стефаном, Ярославою, Марією та Володимиром. Написав листа о. Платоніду Філясу з проханням допомогти оформити документи для повернення родини у Львівську архієпархію.	[67, арк. 23; 108, арк. 126; 114, арк. 1; 875, с. 29. 366]

	шкільного в Тернопільськім деканаті для Тернопільського повіту.	15 жовтня 1917 р. перебуваючи у Гмюнді сповістив А. Шептицького про те, що отримав дозвіл від Краєвої шкільної Ради на повернення до Тернополя і виконання обов'язків катехита при гімназії ім. Франца Йосифа.	
43	О. **Котецкий (Котецкій) Антоній (Антін)**, парох с. Новий Мартинів (Мартинів новий, Мртиновъ Новый), повіт Рогатин, Бурштинський деканат.	Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke I (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на початок літа 1915 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke I (Wien).	[96, арк. 3; 105, арк. 31 (зв.); 875, с. 77]
44	**О. Коржиньскій (Коржинскій) Несторъ**, парох с. Мединя, Калуський повіт, Войнилівський деканат.	Див. О. Коржиньскій (Коржинскій) Несторъ у **Додаток Ґ.**	
45	**О. Косар (Косаръ) Григорій**, парох с. Ратищі (Ратище), деканат Залізці.	28 липня 1916 р. евакуйований з своєї парафії. Тимчасово завідував парафією у Білому Камені, Оліївський деканат. Після повернення А. Шептицького повідомив владиці про зловживання з боку місцевого пароха о. Копача. Помер 5 листопада 1918 р.	[70, арк. 100–103; 875, с. 156]
46	**О. Костельник (Костельникъ) Гавриїл (Гавріилъ)**, катехит при реальних школах у Львові, повіт Львів, деканат Львів.	20 серпня 1914 р. працюючи при шпиталі Червоного Хреста у Перемишлі просив А. Шептицького призначити його на сотрудництво при церкві Св. Юра у Львові. Став біженцем з дружиною Елеонорою Зарицькою і донькою Святославою і тестем Северином Зарицьким. Виїхав з Перемишля 9 вересня 1914 р. через російський наступ. Станом на 1 травня 1915 р. перебував в Угорському Королівстві, комітат Куля, м. Бач-Керестур (тепер м. Руски-Крстур, Сербія). Дружина і донька виїхали до о. Зарицького в Загреб. 26 липня 1918 р. залишався у Бач-Керестурі. Повідомив А. Шептицького про свою зустріч з єпископом Д. Няраді. На момент відправлення займався закупівлею вина.	[70, арк. 33–36; 230, арк. 321; 875, с. 29]
47	**О. Кудрик (Кудрикъ) Павло**, парох Рогатина, Рогатинський повіт, Рогатинський деканат.	Див. О. Кудрик (Кудрикъ) Павло у **Додаток Ґ.**	
48	**О. Кузьмич (Кузьмичь, Kuzmycz) Василь**	Покинув парафію з дітьми – Ольгою і Володимиром та челяддю – Паранею Петрусь і Василем Кос через	[105, арк. 39; 108, арк. 87;

	(Василій, Wasyl) парох с. Пісочна (Пѣсочна), Жидачівський повіт, Миколаївський деканат, референт еміграційний в Миколаївському деканаті.	російський наступ. 2 вересня 1914 р. – 17 листопада 1914 р. їхали фірою через всю Галичину. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у с. Ліпніку, повіт Бяла, Королівство Галичини і Володимирії. Станом на початок літа 1915 р. перебував у околицях м. Біла (Бяла, тепер Бе́льско-Бя́ла (Bielsko-Biała) у Польщі)) де виконував духовні обов'язки для українських біженців. 24 червня 1915 р. будучи у Ліпніку написав листа П. Філясові. Повідомив про свій поточний статус у Ліпніку, двоє синів на службі, ще один і донька з ним. Просив оформити легітимацію для себе і родини для повернення у Галичину.	114, арк. 1 (зв.); 221, арк. 143; 862 с. 213; 875, с. 235, 239]
49	**О. Кушнір (Кушнїр, Кушнѣр, Kusznir) Василь (Василій, Wasyl)**, парох с. Вербів (Вербїв, Вербовъ), повіт Бережани, Підгаєцький деканат.	Покинув парафію з дружиною Зіновією Кушнір, дітьми Стефаном, Марією, Орестом, Олександром та братаничем Ярославом через російський наступ. Отримував допомогу від Українського Запомогового Комітету. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Тешені (Teschen), Австрійська Сілезія. Виконував духовні обов'язки для українських біженців в місті. Червень 1915 р. написав о. П. Філясові про поточну ситуацію та просив допомогти оформити документи для повернення.	[108, арк. 133; 211, арк. 303; 114, арк. 1; 875, с. 230]
50	**О. Лагола (Lahola) Ілля (Илія, Ілия, Elias),** парох с. Дубровиця (Домбровиця), Городоцький повіт, Янівський деканат.	Див. О. Лагола (Lahola) Ілля (Илія, Ілия, Elias) у **Додаток Г.**	
51	О**. Левицкий (Левицкій) Петро**, сотрудник у с. Приозерне (Псари, Псары), повіт Бібрка, Стрілиський деканат.	Покинув парафію з дружиною Марією та донькою Лідією. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Відні, Нижня Австрія.	[237, арк. 56; 875, с. 356]
52	**О. Лежогубский Теодозій (Ѳеодозій)**, радник і референт митрополичої консисторії, сповідник, цензор книг, делегат митр.	Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke VII. Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на 26 червня 1915 р. перебував у Відні.	[96, арк. 2 (зв.); 108, арк. 113; 875, с. 19, 21, 22, 23, 27, 29, 199]

	ординаріату до ц. к. шкільної ради у Львові, повіт Львів, деканат Львів,		
53	**О. Лиско Василь (Василій)**, референт митрополичої консисторії у Львові, катехит при 3-класній виділовій чоловічій школі ім. Сенкевича і ліцеї кор. Ядвіги у Львові, повіт Львів, деканат Львів.	Покинув парафію з дружиною Стефанією Лиско, дітьми Ольгою, Константином, Марією, Ярославою. Протягом 1–14 серпня 1914 р. жили у Мушнці. Виїхали згідно розпорядження староства у Новому Сончі. Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XVII (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на 26 червня 1915 р. перебував у Відні.	[96, арк. 4; 108, арк. 113; 230, арк. 243; 875, с. 20, 31]
54	**О. Лициняк (Лицинякъ) Василь (Василій)**, радник митрополичої консисторії, професор і катехит при VII гімназії у Львові, повіт Львів, деканат Львів.	3 вересня 1914 р. повітова влада покинула Долину. Священник з родиною був на вакаціях у с. Підлюте. Виїхали з дружиною Софією, дітьми Іреною, Євгеном, Володимиром і служницею Паранею Попович. Через Угорщину виїхав у Ряшів. 13 вересня 1914 р. виїхали до Відня. Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XVII (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях (при Beethovenplatz та Marokkanerkaserne). Станом на 26 червня 1915 р. перебував у Відні.	[96, арк. 2, 4 (зв.), 5; 108, арк. 113; 230, арк. 267; 875, с. 20, 28]
55	**О. Лопатинскький (Лопатиньский, Лопатиньскій) Дамян (Дамянъ)**, радник митрополичої консисторії, катехит, при V ц. к. гімназії у Львові, повіт Львів, Львівський деканат.	Покинув Львів з дружиною Юлією Лопатинською, дітьми Неонілею, Юрієм, Стефанією. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Відні, Нижня Австрія. Станом на 26 червня 1915 р. перебував у Відні.	[108, арк. 113; 230, арк. 174; 875, с. 20, 21, 28]
56	**О. Лучаківский (Лучаковскій) Ярослав (Ярославъ),** парох с. Оряв (Орава), Сколівський повіт, Сколівський деканат.	Станом на червень-липень 1915 р. перебував у Відні, Нижня Австрія. 15 жовтня 1915 р. будучи у Відні, район XVII. написав листа о. П. Філясові з проханням допомогти оформити документи для повернення у Галичину.	[105, арк. 43 (зв.); 108, арк. 50; 875, с. 332]
57	**О. Майковський (Майковскій, Majkovski) Дионїз (Діонизій, Dyonis)**,	Див. О. Майковський (Майковскій, Majkovski) Дионїз (Діонизій, Dyonis) у **Додаток Г**.	

	парох с. Великий Глибочок (Глубочокъ Великій), Тернопільський деканат.		
58	**О. Мадзій (Мандзій, Мандзьй) Євген (Евгенъ)**, завідувач у Войнилові (Войниловъ), повіт Калуш, Войнилівський деканат.	29 серпня 1914 р. покинув парафію з дружиною Оленою Мандзій, дітьми Марією, Володимиром, тещею Марією, слугою Йосифом через російський наступ. Тимчасово жили у Сатмарському повіті. З 1 грудня 1914 р. – у Вольфсбергу. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Вольфсбергу, Каринтія. 27 травня 1915 р. перебуваючи у м. Редінг в околиці Вольфсбергу написав листа о. П. Філясу у якому повідомив свій поточний статус і просив допомоги в оформленні документів для повернення у Галичину. 6 червня 1915 р. о. Євген Гузар запевнив о. Платоніда Філяса в українській національній свідомості о. Мадзія.	[105, арк. 32; 108, арк. 64, 65, 115; 228, арк. 409; 875, с. 96]
59	**О. Малицький (Малїцкий, Малицкій) Єронім (Єронимъ) Йосиф**, Генеральний Прокуратор ЧСВВ, м. Львів, монастир оо. Василіан, повіт Львів, деканат Львів, цензор книг.	Виїхав зі Львова через наступ росіян. Переїхав у м. Загреб, Хорватія. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Хорватії, м. Крижевці (Križevci).	[230, арк. 268, 284; 875, с. 22, 429]
60	**О. Мандичевский (Мандичевскій) Ярослав (Ярославъ)**, парох с. Налужжя (Налужа, Налуже), повіт Теребовля, деканат Теребовля.	Покинув парафію з дружиною Меланією, дітьми Омеляном, Романом, Ярославом, Володимиром. Тимчасово жили у Катараї в околиці Опави, Моравія де жив два з половиною місяці. Отримував допомогу від Українського Запомогового Комітету. Станом на 18 грудня 1914 р. церкву у с. Налужжя опечатали росіяни. Місцеві жителі не бажали православного священника. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke I, Нижня Австрія.	[187, арк. 5; 249, арк. 62; 862 с. 218; 875, с. 362]
61	**О. Марицкій (Марицкий) Іосиф (Іосифъ, Осип)**, парох с. Коростовичі (Коростовець, КоростовичѢ),	Станом на початок літа 1915 р. перебував у Гнасі (Gnas).	[105, арк. 31 (зв.); 207, арк. 64; 867, с. 113, 134; 875, с. 76]

	Бурштинський деканат.		
62	**О. Матковский (Матковскій) Николай**, сотрудник у Стрию, Стрийський повіт, Стрийський деканат.	Станом на початок літа 1915 р. перебував у Відні (Wien).	[105, арк. 44; 875, с. 341]
63	**О. Мельничин (Мельничинъ, Мельнишин, Melnyczyn) Микола (Николай, Nikolaus),** сотрудник у Городку, Городоцький деканат.	Див. О. Мельничин (Мельничинъ, Мельнишин, Melnyczyn) Микола (Николай, Nikolaus) **у Додаток Г.**	
64	**О. Мізь (Мизь) Йосиф (Іосифъ)**, парох с. Плотича, повіт Бережани, деканат Козлів.	Покинув парафію разом з дружиною Казимірою та дітьми Натілією і Богданом через наступ російських армій. Заарештованим не був. До 17 листопада 1914 р. жив в Угорському королівстві. З 31 рудня 1914 р. по 15 травня 1915 р. перебував у м. Медлінг (Mödling), Нижня Австрія. З 15 травня 1915 р. перебував у м. Mährisch Weißkirchen, Моравія (тепер Hranice na Moravě, Чехія). Повідомив про своє перебування у Mährisch Weißkirchen, в Моравії та смерть свого шваграа – о. Никифора Лициняка 18 липня 1915 р. Станом на початок літа 1915 р. перебував у Відні (Wien). 20 липня 1915 р. написав листа о. П. Філясу з проханням про фінансову допомогу і вироблення документів для повернення у Галичину. Планував доїхати до Станиславова і очікувати на де окупацію своєї парафії.	[105, арк. 37; 108, арк. 105, 106; 211, арк. 88, 89; 875, с. 197]
65	**О. Мизь Омелян (Емиліянъ),** парох Зборова (Зборовъ), повіт Зборів, деканат Зборів.	Покинув парафію через російський наступ. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Медлінгу (Mödling), Нижня Австрія (тут перебував з моменту виїзду).	[105, арк. 36; 219, арк. 192; 875, с. 20, 56, 172]
66	**О. Микитка (Mikitka) Володимир (Володимиръ, Wladimir)**, парох с. Купчинці (Копичинці, Купчинцѣ), Тернопільський повіт, Козлівський деканат.	Див. О. Микитка (Mikitka) Володимир (Володимиръ, Wladimir) у **Додаток Г**.	
67	**О. Моссора (Мосора)**	Покинув парафію з дружиною Антонією та дитиною.	[73, арк. 6; 105,

	Михайло (Михаилъ), парох у м. Сколе, Сколівський повіт, Сколівський деканат, наділений крилошанськими відзнаками, делегат митр. орд. до ц. к. шкільної ради у м. Сколе, комісар орд. шкільного в деканаті Сколе для Стрийського повіту.	Протягом 8 вересня – 12 вересня 1914 р. перебував в Угорщині. Далі 6 місяців прожили у Моравії. З 17 квітня 1915 р. осіли у Відні. Отримували допомогу від Українського Запомогового Комітету. 17 грудня 1917 р. перебував у своїй парафії у Сколе.	арк. 42 (зв.); 242, арк. 195; 875, с. 27, 329, 333]
68	**О. Олянович (Оляновичь) Ілярій (Илярій)**, прох с. Нижчі Луб'янки (Лубянки вижні, Лубянки выжни), Збаразський повіт. Збаразький деканат.	Покинув парафію з дружиною Ольгою через наступ росіян. До 9 листопада 1914 р. перебував в Угорщині. З 11 листопада 1914 р. у Відні. Отримував допомогу від Українського Запомогового Комітету. Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke VIII (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на 1 травня – початок літа 1915 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke VIII.	[96, арк. 4 (зв.); 105, арк. 35 (зв.); 224, арк. 76; 875, с. 167]
69	**О. Онуферко Антін (Антоній)**, парох с. Криве, повіт Скалат, комісар орд. шкільного в деканаті Скалат для Скалатського повіту.	Покинув парафію з дружиною Стефанією, дітьми Богданом та Яремою, сестрою Теофілією. У вересні 1914 р. перебував у повітах Мушина і Новий Санч до 17 листопада. 17 листопада 1914 р. виїхали у Відень. Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke III (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на 1 травня 1915 р. надалі перебував у Відні, Gemeindebezirke III, Нижня Австрія.	[96, арк. 3 (зв.); 241, арк. 46; 875, с. 322, 325]
70	**О. Островский (Островскій) Григор (Григорій)**, сотрудник у Бережанах, повіт Бережани, деканат Бережани.	Станом на початок літа 1915 р. перебував у м. Грац (Graz).	[105, арк. 30; 875, с. 40]
71	**О. Охримович (Охримовичъ, Ochrymowych,**	Див. О. Охримович (Охримовичъ, Ochrymowych, Ocrymowicz) Йосиф (Іосифъ, Іван, Josef) у **Додаток Г.**	

	Ocrymowicz) Йосиф (Іосифъ, Іван, Josef), парох с. Шевченкове (Велдїж, Велдѣж, Weldiz, Veldisz), Долинський повіт, Долинський деканат.		
72	**О. Пелех (Пелехъ) Василь**, катехит гімназії у Рогатині, Рогатинський повіт, Рогатинський деканат.	Станом на початок літа 1915 р. мобілізований як польовий фельдкурат (капелан), виїхав з парафії.	[105, арк. 42 (зв.); 875, с. 466]
73	**О. Патрило Петро,** пресвітер в ц. к. семінарії у Бродах, пров. 3 кл. вид. школи у Бережанах.	Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke II (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях (при Augarten).	[96, арк. 2; 875, с. 28, 29]
74	**О. Петрушевич (Петрушевичъ) Константин (Константинъ)**, сотрудник у Стрию, Стрийський повіт, Стрийський деканат.	Покинув парафію з дружиною Софією Петрушевич, дітьми Оленою і Романом. 16 лютого 1915 р. Написав листа о. П. Філясу про своє перебування у Гарці за адресою Graz II, Krenngasse 9. Просив допомоги у поверненні до місця служби. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Граці, Штирія. Станом на початок літа 1915 р. перебував у м. Грац (Graz). 26 червня 1915 р. написав о. П. Філясові про допомогу в оформленні документів. 9 липня 1915 р. будучи у Граці написав лист П. Філясові. Повідомив про запланований на 15-липня виїзд у Стрий але зіткнувся з бюрократичними труднощами щодо отримання дозволу на виїзд з Граца.	[105, арк. 44; 108, арк. 1, 2, 167, 168; 246, арк. 119; 875, с. 341]
75	**О. Петрушевич (Петрушевичь) Стефан (Стефанъ)**, парох с. Холоїв (Холоѣв), повіт Кам'янка Струмилова, деканат Кам'янка Струмилова.	23 серпня 1914 р. Виїхав з парафії у Холоєві через російський наступ 1914 р. Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke IX (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на початок літа 1915 р. перебував у Відні (Wien).	[96, арк. 2 (зв.); 105, арк. 44 (зв.); 862 с. 165; 875, с. 344, 349]
76	**О. Піньковский (Пѣньковскій) Іван (Иванъ),** парох с. Біле (Бїле, Бѣле), Перемишлянський повіт, Нараївський деканат.	Покинув Галичину з дружиною Євгенією, дітьми Богданом і Мироном, шваґром Левом Ліщинським та тетою Марією Соневицькою. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у м. Oberhollabrunn, Нижня Австрія (імовірно сучасний Hollabrunn). Станом на початок літа 1915 р. виїхав за межі парафії	[105, арк. 38 (зв.); 108, арк. 147; 233, арк. 14; 875, с. 230]

		(значно раніше). 3 червня 1915 р. перебуваючи у Оберголябруні просив допомогти у отриманні роботи.	
77	**О. Ревакович (Реваковичь) Михайло (Михаилъ)**, парох с. Волосянка, повіт Стрий, деканат Тухля, комісар орд. шкільного в деканаті Тухля для Стрийського повіту.	5 травня 1915 р. будучи у Відні написав листа П. Філясові. Просив оформити документи на повернення у деокуповану парафію. Станом на початок літа 1915 р. перебував у Krasna a.d. Bečwa (Krásno nad Bečvou, тепер Чехія).	[105, арк. 45 (зв.); 108, арк. 44, 45; 875, с. 376]
78	**О. Романюк (Романюкъ, Romaniuk) Николай**, парох с. Керниця, Городоцький повіт, Городоцький деканат, комісар орд. шкільного в деканаті Городок для Городоцького повіту.	Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XV (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на початок літа 1915 р. перебував у Гмюнді (Gmünd). Виконував духовні обов'язки для українських біженців в місті.	[96, арк. 4; 105, арк. 33 (зв.); 114, арк. 1; 875, с. 118, 120]
79	**О. Рудавский (Рудавскій) Володимир (Володимиръ),** парох с. Завадка, повіт Калуш, Калуський деканат.	Станом на початок літа 1915 р. перебував у Відні (Wien).	[105, арк. 36 (зв.); 875, с. 187]
80	**О. Рудович (Рудовичь) Іван (Іоанъ)**, радник митрополичої консисторії у Львові, катехит при жіночій вчительській семінарії у Львові, Львівський повіт, Львівський деканат.	Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XVIII (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях (при Klostergasse). Станом на 26 червня 1915 р. надалі перебував у Відні.	[96, арк. 4; 108, арк. 113; 875, с. 19, 29]
81	**О. Савицкий (Савицкій) Йосиф (Іосифъ, Осип)**, катехит при 4-кл. чоловічій народній школі Стрию, повіт Стрий, деканат Стрий.	Покинув парафію з дружиною Людмилою, сином Зеновієм та прислугою Анною. Тимчасово жили в Сяноцькому повіті, Горлицькому повіті доки не виїхали до Відня. Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke VII (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на 1 травня – 26 червня 1915 р. перебував у Відні, Нижня Австрія.	[96, арк. 4; 108, арк. 113; 246, арк. 160; 875, с. 32]

82	**О. Савицький (Савицкій) Людвик,** парох в Щуровичах, комісар фонду для вдів і сиріт по священниках, повіт Броди, Лопатинський деканат.	Див. О. Савицький (Савицкій) Людвик у **Додаток Е.**	
83	**О. Сахно (Sachno) Федір (Теодоръ, Ѳеодоръ, Theodor)**, парох с. Лагодів (Лагодовъ), повіт Перемишляни, Унівський деканат.	Див. О. Сахно (Sachno) Федір (Теодоръ, Ѳеодоръ, Theodor) у **Додаток Г.**	
84	**О. Свистун (Свистунъ) Павло**, парох с. Козова, Бережанський повіт, Козлівський деканат, радник митрополичої консисторії, декан Козлівського деканату.	Покинув парафію разом з дружиною Марією та дітьми Александером і Володимиром. Станом на початок літа 1915 р. перебував у Відні (Wien).	[105, арк. 37; 211, арк. 169; 875, с. 20, 192, 195]
85	**О. Семків (Семковъ, Semkiw) Гарасим (Гарасимъ, Harasym)**, парох с. Жупани (Жупанє, Жупанї), Сколівський повіт, Тухлянський деканат.	Покинув парафію з дружиною Ольгою і дітьми Мелянією, Любомиром, Надією, Володимиром-Олегом. Примусова евакуація. Переїхали в Одерберг (тепер Богумін, Чехія). Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Пршерові, Моравія. Виконував духовні обов'язки для українських біженців в місті. Будучи у Пршерові написав о. Платоніду Філясу поточну адресу – Prerau, Lazernskagasse, 5. Доповів про спалення парафії згідно розпорядження Ц. К. Команди що і стало причиною його виїзду. Покликаючись на скрутне положення просив надати тимчасове завідательство. Станом на початок літа 1915 р. перебував у Пршерові (тепер Přerov (Prerau), місто у Чехії).	[105, арк. 45 (зв.); 108, арк. 10; 114, арк. 1; 242, арк. 640; 875, с. 377]
86	**О. Соболта Модест (Модестъ)**, парох с. Ілів, (Уліів, Иловъ), Жидачівський повіт, Миколаївський деканат.	Мобілізований в лави капеланів. Помер 4 квітня 1915 р. у Гомоннї (імовірно м. Гуменне (Humenné) в межах сучасної Словаччини.	[105, арк. 39; 875, с. 238]
87	**О. Соболта Тома**, парох с. Липовиця, повіт Долина, Перегінський деканат.	Покинув парафію через російський наступ. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Бялій, повіт Бяла, Королівство Галичини і Володимирії. 4 квітня 1915 р. помер його син, польовий капелан у	[105, арк. 40 (зв.); 875, с. 270]

		Гомонні, Угорщина. Станом на початок літа 1915 р. перебував у Білій (Бяла, тепер Бе́льско-Бя́ла (Bielsko-Biała) у Польщі).	
88	**О. Стадник (Стаднюк, Стадникъ, Stadnik) Андрій (Андрей, Andreas)**, сотрудник с. Миколаїв над Дністром (Николаѣвъ над Днѣстромъ), Жидачівський повіт, Моколаївський деканат.	Див. О. Стадник (Стаднюк, Стадникъ, Stadnik) Андрій (Андрей, Andreas) у **Додаток Г**.	
89	**О. Стеблецкий (Стеблецкій) Володимир (Володимиръ)**, катехит при 6-кл чоловічій виділовій школі у Городку.	Див. Стеблецкий (Стеблецкій) Володимир (Володимиръ) у **Додаток Ґ.**	
90	**О. Стеткевич (Стеткевичъ) Николай**, парох с. Зарудє, Зборівський повіт. Зборівський деканат.	Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke II (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на початок літа 1915 р. надалі перебував у Відні (Wien). Станом на 14 лютого 1918 р. виконував обов'язки душпастиря у таборі виселенців у Mäkrisch Trüban (Моравська-Тршебова). Написав листа А. Шептицькому з проханням надати йому парафію. 17 квітня 1918 р. перебував у Mäkrisch Trüban. Написав лист з подякою А. Шептицькому за наділення права носіння крилошанських відзнак.	[96, арк. 3; 105, арк. 36 (зв.); 875, с. 171]
91	**О. Теліщук (Телїщук, Телѣщукъ) Денис**, парох с. Отиневичі (Отиневичѣ), повіт Бібрка, Ходорівський деканат.	Станом на початок літа 1915 р. перебував у Лімановій (Limanowa).	[105, арк. 46; 875, с. 393]
92	**О. Тимкевич (Тымкевичъ, Тимкович) Евген (Евгеній, Євген),** парох с. Кудобинці (Кудобинцы), Зборівського повіту, Зборівського деканату, голова комісії	Див. О. Тимкевич (Тымкевичъ, Тимкович) Евген (Евгеній, Євген) у **Додаток Е.**	

	фонду для вдів і сиріт по священниках у деканаті Зборів, еміграційний референт деканат Зборів.		
93	**О. Томович (Томовичь, Томовичъ) Василій**, парох с. Мозолівка (Мозоловка, Мозолевка), Зарваницький деканат, декан Зарваницького деканату, наділений крилошанськими відзнаками, делегат митрополичого ординаріату до ц. к. шкільної окружної ради в Підгайцях.	Див. О. Томович (Томовичь, Томовичъ) Василій у **Додаток Ґ.**	
94	**О. Туркевич (Туркевичъ) Іван (Іоанъ),** професор і катехит при ц. к. академічній гімназії у Львові, повіт Львів, деканат Львів.	Станом на 26 червня 1915 р. перебував у Відні.	[108, арк. 113; 875, с. 28]
95	**О. Турула Євген (Евгеній)**, заступник катехита при ц. к гімназії у Теребовлі, катехит при 6-кл народній жіночій школі у Теребовлі повіт Теребовля, деканат Теребовля.	Станом на 26 червня 1915 р. перебував у Відні.	[108, арк. 113; 875, с. 29, 32]
96	**О. Фединський (Фединскій, Фединьскій) Іван (Иванъ, Иоанъ),** парох с. Великого Любіня (Любень-Великій), Городоцький повіт, Городоцький деканат.	Див. О. Фединський (Фединскій, Фединьскій) Іван (Иванъ, Иоанъ) у **Додаток Е.**	
97	**О. Фенчиньский (Фенчиньскій) Ілляр (Илярій)**, сотрудник у	Виїхав з Бродів через наступ росіян у серпні 1914 р. Станом на початок літа 1915 р. мобілізований в лави фельдкуратів (капеланів).	[105, арк. 31; 862 с. 157; 875, с. 64]

	Бродах, повіт Броди, деканат Броди.		
98	**О. Філяс (Филясъ) Платонід (Платонидъ)**, цензор книг, протоігумен ЧСВВ і монастирів у Львівській архієпархії.	Серпень 1914 р. покинув Львівський монастир. Займався справою евакуації монахів ЧСВВ. Осів у III районі Відня за адресою u. Viaduktgasse 53. 25 січня 1915 р. спільно з о. Титом Войнаровським та єпископом Г. Хомишиним підготували меморіал уряду Австро-Угорщини щодо припинення репресій над греко-католицьким духовенством у державі та протестом проти заходів росіян у Галичині. Кінець січня 1915 р. призначений генеральним вікарієм для духовенства Львівської архієпархії та Перемишльської єпархії ГКЦ у межах підконтрольній Австро-Угорщині території. 24 березня 1915 р. спільно з о. Т. Войнаровським та о. К. Хотинецьким направили меморандум уряду Австро-Угорщини щодо поточного стану справ у ГКЦ. Кінець березня 1915 р. у співпраці з Кромержицьким парохом о. А. Стояном добився дозволу на відкриття греко-католицької духовної семінарії у Кромержижі для семінаристів-біженців. Ректором закладу став о. Йосафат Коциловський. Березень-травень 1915 р. спільно з о. І. Мащаком провели облік евакуйованого та інтернованого духовенства Львівської архієпархії та Перемильської єпархії ГКЦ. 14 червня 1915 р. був з діловим візитом у семінарії у Кромержижі та на урочистостях на честь о. А. Стояна. Вересень 1915 р. повернувся у Галичину.	[102, арк. 1–6; 105, арк. 13–4, 49–53; 107, арк. 58; 113, арк. 1–7; 313, с. 2; 531, с. 6; 844, с. 120–126; 875, с. 22, 429; 1036, с. 12]
99	**О. Хомин (Хоминъ) Евстахий (Еустахій)**, катехит при 6-класній жіночій народній школі у Кам'янко-Струмиловці, повіт Кам'янка Струмилова, деканат Кам'янка Струмилова.	Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XVII (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на 26 червня 1915 р. перебував у Відні.	[96, арк. 3; 108, арк. 113; 875, с. 28, 30]
100	**О. Цегельский (Цегельскій, Cehelskyi) Ігнатій (Игнатій, Гнат)**, катехит гімназії у Стрию, повіт Стрий, деканат	Покинув парафію з дружиною Ольгою, дитиною Артемієм та слугою Анною Турегою. Виїхали до Лавочному, Нового Торгу (1 вересня – 1 листопада 1914 р.), Відня. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Відні,	[108, арк. 113; 114, арк. 1; 246, арк. 114; 875, с. 29]

	Стрий.	Gemeindebezirke VIII, Нижня Австрія. Сприяв духовній опіці над українськими виселенцями в місті.	
101	**О. Цегельський (Цегельскій) Теодор (Теодоръ)**, парох с. Струсів, Теребовлянський повіт. Теребовлянський деканат, скрутатор при керуючій комісії фонду для вдів і сиріт по священниках у Львівській архієпархії, комісар орд. шкільного в деканаті Теребовля для Теребовлянського повіту.	Покинув парафію з жінкою Марією Цегельською, донькою Алис через наступ росіян. Жили в Угорщині протягом 29 вересня – 11 листопада 1914 р. Переїхали у Відень. Отримували допомогу від Українського Запомогового Комітету. Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke I (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на початок літа 1915 р. надалі перебував у Відні (Wien). 17 вересня 1917 р. сповістив А. Шептицького про своє з родиною повернення у Струсів. 30 вересня 1918 р. просив А. Шептицького у переведенні сина о. Цегельського Романа у лави УСС, а молодшого – Миколая у прийомі в семінарію. 16 жовтня 1918 р. подякував владиці за прийом сина Миколая у семінарію.	[87, арк. 23–27; 105, арк. 45; 249, арк. 83; 862 с. 218; 875, с. 24, 358, 363]
102	**О. Чемеринський (Чемеринскій) Лев (Левъ)**, парох с. Петричі (Пітричі, Птричѣ), Золочівський повіт, Золочівський деканат.	Див. О. Чемеринський (Чемеринскій) Лев (Левъ) у **Додаток Ґ.**	
103	**О. Чернецкій Емілїан (Емиліянъ)**, катехит при 6-кл. народній чоловічій школі у Городку, повіт Городок, деканат Городок.	Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XV (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях.	[96, арк. 3; 875, с. 30]
104	**О. Чехут (Чехутъ) Павло**, парох с. Сенечів (Сенечолъ), Долинський повіт, Долинський деканат.	Див. О. Чехут (Чехутъ) Павло у **Додаток Ґ.**	
105	**О. Чумак (Чумакъ) Петро (Петръ)**, парох с. Озерянка, Зборівський повіт, Зборівський деканат, комісар орд. шкільного для Зборівського повіту.	Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XVI (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях.	[96, арк. 4; 875, с. 170, 173]

106	**О. Шпіцер (Шпѣцеръ) Симеон (Семеонъ)**, парох с. Манаїв (Манаѣвъ), Зборівський повіт, Унівський деканат.	Станом на початок літа 1915 р. мобілізований в лави фельдкуратів (капеланів).	[105, арк. 40 (зв.); 875, с. 266]
107	**О. Шеремета Константин (Константинъ)**, сотрудник у с. Оравчик, Сколівський повіт, Сколівський деканат.	Станом на початок літа 1915 р. перебував у Ньїркараш (Nyírkarász, тепер село в Угорщині).	[105, арк. 43 (зв.); 875, с. 332]
108	**О. Шуль (Szul) Дмитро (Дмитрій)**, завідувач у с. Бруховичі (Бруховичѣ), Перемишлянський повіт, Перемишлянський деканат.	Покинув парафію з дружиною Теофілією Шуль, дітьми Ярославом, Володимиром, тещею Кароліною Жук та служницею Доміцією Сукманновською через примусову евакуацію у зв'язку з наближенням лінії фронту. Від 8 вересня 1914 р. жили у Відні, перейшов на службу у бараках у Гмюнді. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Гмюнді, Нижня Австрія. Виконував духовні обов'язки для українських біженців у місті. Станом на початок літа 1915 р. перебував у Відні (Wien).	[105, арк. 40 (зв.); 114, арк. 1; 233, арк. 29; 875, с. 275]
109	**О. Юрик (Юрикъ) Олександер (Александеръ),** парох с. Дроговиж (Дроговиже), деканат Миколаїв.	Покинув парафію у вересні 1914 р. через наступ росіян. Повернувся через місяць. Мав труднощі через «мазепинську репутацію» і те, що залишив парафію. У грудні 1914 р. парафіяни Дроговижа клопотали за призначення православного священника. Отець Юрик виїхав у Миколаїв. 22 квітня 1915 р. адміністрація Жидачівського повіту заборонила о. Юрикові повертатися у парафію в Дроговижі.	[862 с. 213, 215$ 875, с. 237]
110	**О. Юхнович (Юхновичь) Ігнат (Игнатій)**, парох Тухлі, Сколівський повіт, деканат Тухля.	Станом на початок літа 1915 р. перебував у Maribor (тепер місто у Словенії, тоді – Marburg an der Drau).	[105, арк. 45 (зв.); 875, с. 380]
111	**О. Юхнович (Юхновичъ) Леонтій,** сотрудник у с. Тухля, Сколівський повіт, деканат Тухля.	Покинув парафію з дружиною Альозією і сином Омеляном. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Krasna a. d. Bečwa, Моравія. Станом на початок літа 1915 р. перебував у Krasna a.d. Bečwa (Krásno nad Bečvou, тепер Чехія).	[105, арк. 45 (зв.); 242, арк. 272; 875, с. 380]
112	**О. Яворский (Яворскій)**	Покинув Галичину через наступ російських армій.	[105, арк. 32;

	Володимир (Владимиръ), парох с. Жиравка, повіт Львів, Винницький деканат.	Протягом 25 вересня – 20 листопада 1914 р. перебував в Угорському королівстві. Отримував допомогу від Українського Запомогового Комітету. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Відні, Нижня Австрія.	230, арк. 566; 875, с. 91]
113	**О. Якубів (Якубовъ) Михайло (Михаилъ)**, сотрудник с. Холоїв (Холоѣв), повіт Кам'янка Струмилова, деканат Кам'янка Струмилова.	Станом на початок літа 1915 р. перебував у Відні (Wien).	[105, арк. 44 (зв.); 108, арк. 113; 875, с. 349]
114	**О. Янович (Яновичь) Володимир (Володимиръ)**, парох с. Лука, Калуський повіт, Войнилівський деканат.	Покинув парафію з донькою Софією Сірецькою через наступ російських армій. Станом на 1 травня – початок літа 1915 р. перебував у Nagyszoübat, Королівство Угорщина (тепер Трнава (Trnava), Словаччина).	[105, арк. 32 (зв.); 228, арк. 142; 875, с. 98]
115	**О. Ярема Теодор (Теодатъ)**, парох Болехова (Болеховъ), Долинський повіт, Болехівський деканат, комісар орд. шкільного для Долинського повіту, делегат митр. орд. до ц. к. шкільної ради в Долині.	Станом на початок літа 1915 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke I (Wien). Помер 25 грудня 1916 р. при виконанні у Mährisch Schönberg (тепер Шумперк (Šumperk), Чехія).	[105, арк. 30 (зв.); 26, 55, 56]
116	**Боднар (Боднаръ) Олекса (Александеръ)**, абсольвент теології з Торгів, повіт Зборів.	Див. Боднар (Боднаръ) Олекса (Александеръ) у **Додаток Ґ.**	
117	**Бучинський (Бучиньскій) Йосиф (Іосифъ, Осипъ),** на кінець 1913 р. богослов львівської семінарії.	На початку травня 1915 р. перебував в Оломоуці. Подав документи на зарахування у семінарію м. Кромержиж. 19 липня 1917 р. ректор Й. Коциловський повідомив П. Філяса що не зараховуватиме на навчання богослова Бучинського.	[116, арк. 29, 30; 844, с. 123; 875, с. 422]
118	**Бучко Іван (Іванъ)**, станом на кінець 1913 р. вихованець Папської Руської Колегії в Римі з Львівської архієпархії.	Покинув Італію після початку війни з Австро-Угорщиною. З травня по кінець липня 1915 р. навчався в українській семінарії у м. Кромержиж.	[844, с. 122; 875, с. 428]

119	**Бриттан (Британъ) Степан (Стефанъ)**, станом на кінець 1913 р. наділений сертифікатом богослов перемишльської семінарії.	Впродовж травня – липня 1915 р. навчався у греко-католицькій семінарії у Кромержижі.	[844, с. 122; 875, с. 428]
120	**Василів (Василѣвъ) Стефан (Стефанъ)**, богослов Львівської архієпархії при Папській Руській Колегії у Римі.	Виїхав з Риму 7 травня 1915 р. на доручення австрійського уряду. З 11 травня 1915 р. перебув у Кромержижі, Моравія. Мешкав при українській духовній семінарії. Навчався у семінарії до кінця липня 1915 року.	[230, арк. 171; 844, с. 122; 875, с. 428]
121	**Галькевич Тадей,** богослов з Львівської архієпархії.	Впродовж травня – липня 1915 р. навчався у греко-католицькій семінарії у Кромержижі.	[844, с. 122]
122	**Демчук (Демчукъ) Володимир (Володимиръ)**, богослов львівської семінарії з Тернополя, повіт Тернопіль.	Виїхав у зв'язку з завершенням санітарної служби у Коломиї та неможливості повернутися у Тернопіль через окупацію міста. Виїхав у Перемишль, звідки примусово евакуйований. Перебував у Талергофі, Гмінді, Відні (1 січня – 15 лютого 1915 р.), St. Ändra (15 лютого – 21 квітня 1915 р.). З 22 квітня переїхав у Кромержиж, духовну семінарію. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Кромержижі, Моравія. Отримував допомогу від держави. Навчався у семінарії до кінця липня 1915 р.	[248, арк. 264; 844, с. 122; 875, с. 423]
123	**Дзедзик (Дзедзикъ) Петро**, богослов у львівській семінарії з Черча, повіт Рогатин.	Викликаний на санітарну службу при львівському воєнному шпиталі. Через окупацію Рогатинщини після звільнення виїхав у Західну Галичину. У кінці вересня 1914 р. виїхав в Угорщину, а з першої половини листопада 1914 р. – у Відень. 22 квітня 1915 р. виїхав у Кромержиж до української духовної семінарії. До кінця липня 1915 р. навчався у семінарії.	[237, арк. 347; 844, с. 122; 875, с. 422]
124	**Дрелих (Дрелихъ) Василь**, богослов львівської семінарії з Чижикова, Львівський повіт.	Три тижні жив у St. Ändra. Згодом у Відні доки не виїхав в українську семінарію у Кромержижі. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Кромержижі, Моравія на утриманні семінарії. Навчався у семінарії до кінця липня 1915 р.	[230, арк. 574; 844, с. 122; 875, с. 422]
125	**Жовтанецкий (Жовтанецкій) Іляріон (Иляріонъ)**, студент теології у львівській	Див. Жовтанецкий (Жовтанецкій) Іляріон (Иляріонъ) у **Додаток Ґ.**	

	семінарії з Бузька, повіт Кам'янка Струмилова.		
126	**Каштанюк Антон (Антонъ)**, богослов львівської семінарії зі Львова, повіт Львів.	Через російський наступ виїхав у Австрійську Сілезію. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Кромержижі, Моравія. При українській духовній семінарії. Навчався у семінарії до кінця липня 1915 р.	[230, арк. 179; 844, с. 122; 875, с. 422]
127	**Кирилюк (Кирилюкъ) Василь**, станом на кінець 1913 р. вихованець Папської Руської Колегії в Римі з Львівської архієпархії.	Покинув Італію після початку війни з Австро-Угорщиною. З травня по кінець липня 1915 р. навчався у українській семінарії у м. Кромержиж.	[844, с. 122; 875, с. 429]
128	**Кисілевський (Кисїлевський, Кисѣлевскій) Нестор**, богослов з с. Крогулець, повіт Гусятин, питомець Львівської архієпархії.	1 серпня 1914 р. викликаний військовою командою до Львова. До 26 серпня 1914 р. виконував санітарну службу при військовому шпиталю. Звільнений 26-го числа. Не зміг повернутися на Гусятинщину через окупацію. Жив у Відні. Прийнятий в українську семінарію у Кромержижі. Навчався до кінця липня 1915 р у м. Кромержижі (Kroměříž), Моравія.	[217, арк. 19; 844, с. 122; 875, с. 423]
129	**Комар (Комаръ) Степан (Стефанъ),** станом на кінець 1913 р. богослов у львівській семінарії.	З травня по липень 1915 р. навчався у семінарії м. Кромержиж.	[844, с. 122; 875, с. 423]
130	**Кравчук (Кравчукъ) Михайло**, студент богослов'я у львівській семінарії зі Львова, Львівський повіт.	До 26 серпня 1914 р. виконував санітарну службу при львівському шпиталі. Після 28 серпня 1914 р. виїхав з міста потягом до Стрия, далі до Синевідська Вижнього. Через 4 дні через Калущину виїхав у Долину. Не бажаючи натрапити на військових повернувся у Стрий, а звідти виїхав у Сколе. Там сів на евакуаційний потяг і виїхав через Угорщину в Мукачево з наміром через Ясіню дістатися до Станиславова. Через Ужгород повернувся у с. Беньова. Пішки перейшов через Лютовичко до Сянока. 22 вересня 1914 р. потягом виїхав з Сянока в Новий Сонч. Два тижні у Лабовій. З 14 жовтня 1914 р. жив у Відні. 22 квітня 1914 р. переїхав у Кромержиж до новоствореної духовної семінарії. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Кромержижі. Навчався до кінця липня 1915 р.	[230, арк. 177; 844, с. 122; 875, с. 423]
131	**Кулицький (Кулицкій)**	У серпні 1914 р. викликаний до роботи у санітарній службі	[241, арк. 49;

	Зенон (Зенонъ), богослов львівської семінарії з с. Лука Мала, повіт Скалат.	у воєнному шпиталі у м. Львів, яку виконував до звільнення 27 серпня 1914 р. Цього дня звільнено більшість богословів. Через окупацію Скалатщини у вересні виїхав до Тарнова. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у м. Bielik, Австрійська Сілезія.	875, с. 423]
132	**Курилас (Куриласъ) Василь**, на кінець 1913 р. богослов у львівській семінарії.	З травня по липень 1915 р. навчався у семінарії у м. Кромержиж.	[844, с. 122; 875, с. 422]
133	**Мацелюк (Мацелюхъ) Євген (Евгенъ)**, студент богослов'я у львівській семінарії з Великих Бірок, повіт Тернопіль.	Покинув Галичину через російський наступ. Виконував санітарну службу у військовому шпиталі в Коломиї. Через окупацію тернопільщини виїхав у Одерберг (?), Моравську Остраву, Моравія (тепер Ostrava, Чехія). Звідти перемістився у St. Veit. З 13 жовтня 1914 р. отримав квоту на навчання у семінарії в Танценбергу. Станом на 24 травня 1915 р. перебував у Каринтії, округ St. Veit an der Glan, при духовній семінарії у Танценбергу (тепер Tanzenberg, Австрія). Подав прохання про переведення його у семінарію у м. Кромержиж. Не прийнятий через брак місць.	[116, арк. 22, 23; 248, арк. 37; 875, с. 424]
134	**Музичка Григорій (Гриць)**, богослов львівської семінарії з Доброводів, повіт Збараж.	Див. Музичка Григорій (Гриць) у **Додаток Ґ.**	
135	**Набережний (Набережный) Іван (Іоанъ)**, богослов львівської семінарії з с. Криве, повіт Бережани.	27 серпня 1914 р. звільнений від несення санітарної служби у Львові. Не зміг повернутися додому через окупацію Бережанщини, вирушив на захід. Не був заарештований. Етапи подорожі: Беньова (повіт Турка), Дверник (Dwernik, повіт Лісько). До березня 1915 р. перебував у Кривому (Krzywe, повіт Лісько). Виїхав у Куновичі (Kunovice), Моравію після деокупації Ліського повіту. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Кромержижі (Kroměříž), Моравія. Там прийнятий у семінарію. Навчався у семінарії до кінця липня 1915 р.	[211, арк. 200; 844, с. 122; 875, с. 423]
136	**Процик (Процикъ) Дмитро**, станом на кінець 1913 р. вихованець Папської Руської Колегії в	Покинув Італію після початку війни з Австро-Угорщиною. З травня по кінець липня 1915 р. навчався у українській семінарії у м. Кромержиж.	[844, с. 122; 875, с. 428]

	Римі з Львівської архієпархії.		
137	**Решетило Павло**, богослов-піддиякон при греко-католицькій колегії у Римі з єпархії у Канаді.	7 травня 1915 р. покинув Італію через початок війни з Австро-Угорщиною і повернувся в Австрію. З травня по липень 1915 р. перебував у Кромержижі де навчався у греко-католицькій семінарії.	[236, арк. 43; 844, с. 122; 875, с. 428]
138	**Рудко Василь,** на кінець 1913 р. богослов львівської семінарії.	Впродовж травня – липня 1915 р. навчався у греко-католицькій семінарії у Кромержижі.	[844, с. 122; 875, с. 422]
139	**Сень Василь**, богослов львівської семінарії з с. Сілець Беньків (тепер Сілець).	Виїхав у вересні 1914 р. після звільнення з санітарної служби при шпиталі. Не зміг повернутися в повіт через окупацію. Переїхав у St. Ändra, Австрія. Звідти до Відня (ор. 5 січня 1915 р.). Отримував допомогу від Українського Запомогового Комітету з 5 січня по 24 квітня 1915 р. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Кромержижі (Kroměříž), Моравія. Навчався у семінарії до кінця липня 1915 р.	[227, арк. 131; 844, с. 122; 875, с. 422]
140	**Хомин (Хоминъ) Петро**, богослов львівської семінарії з Піддністрян (Піднїстряни), повіт Бібрка.	Див. Хомин (Хоминъ) Петро **у Додаток Ґ.**	
141	**Чубатий (Чубатый) Никола (Николай)**, абсольвент теології у львівській семінарії з Тернополя, повіт Тернопіль.	Після виїзду жив у Хусті, Королівство Угорщина (тепер місто в Закарпатській області України), Візовиці (Vizovice), Моравія (тепер Чехія), Відні. Від грудня 1914 р. отримував допомогу від Українського Запомогового Комітету. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke VII.	[248, арк. 266; 875, с. 420]
142	**Якимів (Якимовъ) Михайло**, студент богослів'я у львівській семінарії з Великих Бірок, повіт Тернопіль.	Покинув Галичину через російський наступ. З 1 серпня по 1 вересня 1914 р. виконував санітарну службу у військовому шпиталі в Коломиї. Через окупацію тернопільщини виїхав у Моравську Остраву, Моравія (тепер Ostrava, Чехія). Звідсти перемістився у St. Veit. Станом на 24 травня 1915 р. перебував у Каринтії, округ St. Veit an der Glan, при духовній семінарії у Танценбергу (тепер Tanzenberg, Австрія). Подав прохання про зарахування його у духовну семінарію у Кромержижі. Не прийнятий через брак місця.	[116, арк. 22, 23; 248, арк. 36; 875, с. 424]

Додаток Д.1

Священнослужителі – біженці в Австро-Угорщині. Перемишльська єпархія.

№	П.І.Б., посада священнослужителя	Місце втечі	Першоджерела
1	**О. Адриянович (Адріяновичь) Євген (Евгеній)**, парох с. Березка (Berezka), повіт Лісько, Балигородський деканат.	На початку 1914 р. отримав душ пастирство Терці, Балигородський деканат, повіт Лісько. Покинув парафію з дружиною Євгенією та дітьми Романом і Ярославом через знищення приміщень приходу. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у м. Літомишль (тепер Litomyšl, Чехія), Богемія. 24 червня 1915 р. перебуваючи у Літомишлі написав листа П. Філясові з проханням про допомогу в оформленні документів на повернення в парафію себе, дружини і дітей Романа і Ярослава.	[108, арк. 136, 137; 225, арк. 214; 877, с. 2]
2	**О. Антонич (Антоничь) Василь (Василій)**, парох с. Липовець (Липовецъ, Lipowiec), повіт Сянок, Ясельський деканат.	Станом на початок літа 1915 р. біженець у Відні (Wien).	[105, арк. 15, 53; 877, с. 371]
3	**О. Артимович (Артемовичь, Артемовичъ) Михайло (Михаилъ)**, парох с. Близянка (Blizianka), повіт Стрижів Короснянський деканат.	Див. О. Артимович (Артемовичь, Артемовичъ) Михайло (Михаилъ) у **Додаток Г.1**.	
4	**О. Бачиньский (Бачиньскій) Микола (Николай)**, парох с. Манів (Мановъ, Maniów), повіт Лісько, деканат Ясельський.	Станом на середину літа 1915 р. біженець у комітаті «Zemli» (імовірно мова про Земплин (Zemplín, Zemplén) у складі сучасної Словаччини, тоді – Транслейтанії)	[105, арк. 15, 53; 877, с. 372]
5	**О. Бенцін (Бенцїн, Бенцѣнъ) Андрій (Андрей)**, парох Старого Самбора, повіт Старий Самбір, деканат Старий Самбір.	Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Богемії, м. Ліса над Лабем (тепер Lysá nad Labem, Чехія). 4 червня 1915 р. будучи у Лісі написав листа о. П. Філясові з прохання допомоги у отриманні права повернутися у Старий Самбір з родиною із чотирьох осіб.	[105, арк. 19 (зв.), 52 (зв.); 108, арк. 23, 24; 239, арк. 133; 877, с. 293]
6	**О. Білик (Бѣликъ) Іван**	Примусово евакуйований з дружиною Людмилою,	[235, арк. 513;

	(Іоанъ), сотрудник катедри у Перемишлі, повіт Перемишль, деканат Перемишль-Місто.	дітьми Лідією-Іванною, Паранею-Марією та служницею Анною. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у м. Крайнбург, Крайна (тепер Крань (Kranj), Словенія).	877, с. 232]
7	**О. Білиньский (Билиньскій) Омелян (Емилїян),** парох с. Германовичі (Германовичи, Hermanowice), Перемишльський повіт, Нижанківський деканат.	Див. О. Білиньский (Билиньскій) Омелян (Емилїян) у **Додаток Ґ.1.**	
8	**О. Бірецький (Бѣрецкій) Іван (Іоанъ)**, парох у Ліську (Lisko), повіт Лісько, Ліський деканат, орд. комісар у справах сервітутних у Ліському деканаті, відпоручник до ц. к. окружної шкільної ради у повіті Лісько, предсідатель церковного суду у справах спірних і карних в Перемишльській єпархії, присинодальний консультор, почесний крилошанин.	Станом на середину літа 1915 р. біженець у західних областях Австро-Угорщини. Помер 23 серпня 1918 р.	[105, арк. 16, 52 (зв.); 877, с. XIII, XV, XVI, XVIII, XXI, 160, 163]
9	**О. Богревич (Бодревичь) Данило (Даніилъ)**, парох с. Порохник (Порохникъ, Pruchnik), повіт Ярослав, Порохницький деканат, містодекан Порохницького деканату.	Примусово евакуйований через наступ росіян. Спершу осів в с. Борошні (?), Земплинський комітат, Королівство Угорщина. Примусово виселений до Сомбатгея (Szombathely). Отримував допомогу від ц. к. Намісництва у Бялій та Українського Запомогового Комітету. Станом на 1 травня 1915 р. з дружиною Констанцією, п'ятьма дітьми – Марією, Орестом, Осипом, Іваном та Романом, і служницею Анною перебував в Угорському королівстві, м. Сомбатгей (тепер Szombathely, Угорщина). 17 травня 1915 р. будучи у Сомбатгеї написав листа Платонідові Філясу з проханням оформлення документів для повернення в Галичину для себе і	[105, арк. 18, 52 (зв.); 108, арк. 54, 55; 254, арк. 148; 877, с. 249, 252]

		родини та надання йому тимчасової парафії у Мушинському деканаті. Станом на середину літа 1915 р. біженець у західних територіях в Австро-Угорщині.	
10	**О. Борис (Борысъ) Симеон** (Симеонъ, Сїмеон), парох с. Хлиплі (Хлиплѣ), повіт Мостиська, Комарнянський деканат.	Покинув парафію разом з дружиною Єленою та дітьми Іреною і Єленою. Проживав у Nagymihály (тепер Михайлівці, Словаччина), Szepesszombat (тепер, Spišská Sobota, Словаччина), Непомук (тепер Nepomuk, Чехія) та Гмінді (тепер Австрія). Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Марбарху-ан-дер-Донау. 25 травня 1915 р. написав листа П. Філясові з проханням допомогти оформити документи для повернення в Галичину.	[105, арк. 23 (зв.), 52; 108, арк. 115, 139; 231, арк. 294; 877, с. 145]
11	О**. Борисевич (Борысевичь) Андрій (Андрей)**, парох с. Дрогоїв (Drohojów), повіт Перемишль, деканат Перемишль-Загородній, орд. шкільний комісар по нагляду за викладом релігії в народних школах у деканаті Перемишль-Загородній.	Покинув примусово евакуйований. Тимчасово жив у м. Eger, Богемія (тепер Хеб, Чехія). 1 листопада 1914 р. возз'єднався з родиною – дружиною Юлією, дітьми Марією, Оленою і Андрієм і переїхали у Відень. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Відні. Отримували допомогу від Українського Запомогового Комітету. Станом на початок літа 1915 р. біженець у Відні, Gemeindebezirke II (Wien).	[105, арк. 19, 52 (зв.); 234, арк. 372; 877, с. XX, 240]
12	**О. Булик (Буликъ) Никита (Микита)**, сотрудник у Лежайську, на початок війни – у Старому Місті (Лежайскъ, Leżajsk), Канчуцький деканат.	Див. О. Булик (Буликъ) Никита (Микита) у **Додаток Г.1.**	
13	**О. Бурмич (Бурмичь, Burmicz, Burmycz) Микола (Николай, Mikolaus, Nicolaus)**, парох с. Папортно (Paportno), Добромильський повіт, Дробромильський деканат.	Див. О. Бурмич (Бурмичь, Burmicz, Burmycz) Микола (Николай, Mikolaus, Nicolaus) у **Додаток Г.1.**	
14	**О. Вербенець (Вербенецъ) Володимир (Володимиръ)**,	Покинув парафію через наближення фронту з дружиною Юлією, дітьми Олександром, Николаєм та Марією.	[105, арк. 19, 52 (зв.); 234,

	парох с. Стібно (Стубно, Стобно, Stubno), Перемишльський повіт, деканат Перемишль-Загородній.	Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Нижній Австрії, м. Волькерсдорф ім. Вайнфіртель, Нижня Австрія (тепер Wolkersdorf im Weinviertel, Австрія).	арк. 1091; 877, с. 246]
15	**О. Весоловский (Весоловскій) Антін (Антоній)**, парох с. Мацьковичі (Мацьковичи, Maćkowice), Перемишльський повіт, деканат Перемишль-Загородній.	Див. О. Весоловский (Весоловскій) Антін (Антоній) у **Додаток Ґ.1.**	
16	**О. Війтович, (Войтович, Войтовичъ) Яків**, парох с. Чорноріки (Чорнорѣки, Czarnorzeki), Короснянський повіт, Короснянський деканат.	Див. О. Війтович, (Войтович, Войтовичъ) Яків у **Додаток Г.1.**	
17	**О. Возняк (Возьнякъ) Євген (Евгеній)**, сотрудник у с. Курилівка (Куриловка, Kuryłówka), Ланьцутський повіт.	Див. О. Возняк (Возьнякъ) Євген (Евгеній) у **Додаток Ґ.1.**	
18	**О. Волошинський (Волошиньскій) Іван (Іоанъ),** сотрудник с. Липа, Добромильський повіт, Бірчанський деканат.	6 вересня 1914 р. примусово евакуйований з родиною у Австро-Угорщину. Тимчасово осіли у Вольфсбергу. 17 травня 1915 р. перебуваючи у Вольфсбергу написав листа о. П. Філясові з проханням допомогти отримати легітимацію на повернення у деокуповану парафію Липу. 8 липня 1915 р. будучи у Вольфсбергу написав лист до о. П. Філяса. Повторив прохання щодо отримання дозволу на повернення у свою парафію.	[108, арк. 48, 49, 103, 104; 877, с. 27]
19	**О. Гамерский (Гамерскій) Володимир (Володимиръ)**, парох с. Годині (Годынѣ), Мостиський повіт, Мостиський деканат.	Станом на 1 травня – початку літа 1915 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke V, Нижня Австрія.	[105, арк. 22 (зв.), 52 (зв.); 231, арк. 104; 877, с. 192]
20	**О. Гарабач (Гарабачь) Стефан (Стефанъ)**, завідувач с. Плазів	Через наступ росіян покинув парафію з дружиною Марією Гарабач, сином Євгеном та тестем Антіном Бориславським.	[105, арк. 24 (зв.), 52 (зв.); 252, арк. 186;

	(Плазовъ, Płazów), повіт Цішанів, Любачівський деканат.	Отримували допомогу від Українського Запомогового Комітету. Станом на другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XVI. Долучився до допомоги пораненим у місцевих шпиталях. Станом на 1 травня – початку літа 1915 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XVIII (Нижня Австрія).	877, с. 175]
21	**О. Гарасовський (Гарасовскій) Станислав (Станиславъ)**, парох с. Баличі, Мостиський повіт, Мостиський деканат.	Станом на початок літа 1915 р. біженець у західних територіях Австро-Угорщини.	[105, арк. 22 (зв.), 52 (зв.); 877, с. 190]
22	**О. Гасько Людвик (Людвикъ)**, парох с. Малковичі (Малковичи, Małkowice), повіт Перемишль, деканат Перемишль-Загородній.	Станом на початок літа 1915 р. біженець у західних територіях Австро-Угорщини.	[105, арк. 19, 52 (зв.); 877, с. 24]
23	**О. Гинилевич (Гинилевичь) Володимир (Володимиръ)**, парох с. Тисова (Cisowa), декан Нижанківського деканату, повіт Перемишль, орд. шкільний комісар по нагляду за викладом релігії у народних школах в Нижанківському деканаті.	Примусово евакуйований з дружиною Блією, дітьми Константином, Стефаном і Неонілею. Тимчасово жили у Пршерові, Моравія, доки не виїхали у Відень. Отримували допомогу від Українського Запомогового Комітету. Станом на 1 травня – середину літа 1915 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XVIII.	[105, арк. 2, 18 (зв.), 52 (зв.); 234, арк. 1054; 877, с. хх, 214]
24	**О. Гоцкий (Ґоцкий, Гоцкій, Гецкій) Володимиръ (Владиміръ, Василь)** парох с. Колоденце, повіт Жовква, Куликівський деканат.	Див. О. Гоцкий (Ґоцкий, Гоцкій, Гецкій) Володимиръ (Владиміръ, Василь) у **Додаток Е.**	
25	**О. Гнатищак (Гнатишакъ) Іван (Іоанъ)**, парох с. Бахів (Баховъ, Bachów), повіт Перемишль, Порохницький деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Примусово евакуйований. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у м. Вольфсберг, Каринтія.	[105, арк. 17 (зв.), 48, 50 (зв.); 234, арк. 26; 263, L. 32; 877, с. 249]
26	**О. Гойдиш (Гойдишь) Володимир (Володимиръ)**,	Покинув парафію з дружиною Емилією, дітьми Тодором та Романом.	[105, арк. 25 (зв.), 52 (зв.);

	парох с. Дев'ятир (Девятиръ), повіт Рава Руська, Потелицький деканат.	Протягом вересня-листопада 1914 р. перебував у Моравії, після чого 1 грудня виїхав у Відень. Отримував допомогу від Українського Запомогового Комітету. Станом на 1 травня – початок літа 1915 р. перебував у Відні, Нижня Австрія.	236, арк. 211; 877, с. 255, 259]
27	**О. Гомза Іван (Іоанъ)**, парох с. Молодич (Молодычь, Mołodycz), повіт Ярослав, Ярославський деканат, пресвітер-ювелят.	Див. О. Гомза Іван (Іоанъ) у **Додаток Ґ.1.**	
28	**О. Гординський (Гордыньскій) Теофіль (Теофиль)**, пресвітер в інст. Св. Августина у Відні.	Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke I (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях.	[96, арк. 3 (зв.); 877, с. 380]
29	**О. Горняткевич (Горняткевичь) Іван (Іоанъ)**, катехит народних шкіл у Дрогобичі, Дрогобицький повіт, Дрогобицький деканат.	Покинув парафію з дружиною Емилією Горняткевич та дітьми Йосафатом-Йосифом і Марією-Мартою. Отримав від військових інстанцій розпорядження евакуюватися. Два з половиною тижні жив у Кошицях (тепер Košice, Словаччина), Королівство Угорщина. Отримував допомогу з Українського Запомогового Комітету. Станом на 1 травня – 26 червня 1915 р. перебував у Відні, Нижня Австрія.	[108, арк. 113 а; 220, арк. 89; 877, с. XXIV]
30	**О. Городиский (Городискій, Horodyskyi) Михайло (Михаилъ, Michael)**, парох с. Михайлевичі (Михалевичи), повіт Рудки, Комарнянський деканат.	Покинув парафію з дружиною Антоніною, дітьми Мелянією та Дарією, вчителькою Анелею Кульчицькою. Станом на початок весни 1915 р. виконував духовні обов'язки для українських біженців у м. Лайбніц, Штирія. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у м. Kaindorf, повіт Libnitz, Штирія. 9 червня 1915 р. перебуваючи у Kaindorf, Штирія написав листа о. П. Філясові. Просив допомоги в оформленні документів для повернення у парафію.	[105, арк. 52; 108, арк. 146; 114, арк. 1; 238, арк. 129; 877, с. 142]
31	**О. Грицикевич (Грыцикевичь) Константин**, парох с. Стара Сіль (Старасоль), повіт Старий Самбір, деканат	Покинув парафію з дружиною Аурлією та сином Тадеєм. До переїзду у Відень жив в Опаві (Моравія) та Брук-ан-дер-Лайта. Отримували допомогу від Українського Запомогового	[105, арк. 19 (зв.), 53; 239, арк. 141; 877, с. XVIII, 303]

	Стара Сіль, відпоручник до ц. к. шк. окружної ради у Старому Самборі.	Комітету. Станом на початок літа 1915 р. біженець у Відні (Wien). Помер 29 травня 1916 р. в Ярославі.	
32	**О. Грушкевич (Грушкевичъ) Константин (Константинъ)**, парох с. Куликів (Куликово), повіт Жовква, Куликівський деканат.	Див. О. Грушкевич (Грушкевичъ) Константин (Константинъ) у **Додаток Е.1.**	
33	**О. Гумецкий (Гумецкій, Humecki, Kumiecki) Юлїян (Юліанъ, Юлин, Julian) молодший**, парох с. Гійско (Гойско, Войско), Добромильський повіт, Добромильський деканат.	Див. О. Гумецкий (Гумецкій, Humecki, Kumiecki) Юлїян (Юліанъ, Юлин, Julian) молодший у **Додаток Г.1.**	
34	**О. Гура Дамян (Даміянъ, Даніилъ) Федоровъ,** парох с. Кам'янка-Старе Село (Каменка-Старо-Село), Рава-Руський повіт, Потелицький деканат.	Див. О. Гура Дамян (Даміянъ, Даніилъ) Федоровъ у **Додаток Е.**	
35	**О. Ґовда (Говда) Александер (Александеръ)**, парох с. Боднарка (Bednarka), повіт Горлиці, Біцький деканат, катехит ц. к. гімназії у Горлицях.	Покинув парафію з дружиною Ольгою Адідан, дітьми Александром, Теофілем, Іваном, Теодозією, Стефанією, Марією, Йосифом, Ольгою. На початку вересня 1914 р. виїхав у Старий Сонч (Stary Sącz). Повернувся на три тижні назад в парафію. 7 листопада 1914 р. з родиною виїхали у Марбарх. 12 березня 1915 р. був у Марбарх над Дунаєм. Написав прохання о. П. Філясу про допомогу щодо отримання документів на повернення в Галичину. Станом на 1 травня 1915 р. надалі перебував у Марбарх-ан-дер-Донау, Нижня Австрія. 5 травня 1915 р. будучи у Марбарху просив допомоги у поверненні у парафію. 6 червня 1915 р. перебуваючи у Marbach an der Donau написав листа о. П. Філясові з проханням допомоги у поверненні у с. Боднарка.	[105, арк. 14 (зв.), 52; 108, арк. 68, 69, 185–188; 225, арк. 330; 877, с. XXIII, 32]
36	**О. Ґоцький (Гоцкий, Гоцький, Гоцкій) Бронислав (Брониславъ)**,	Покинув парафію у зв'язку з наступом росіян 1914 р. Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke I (Wien). Долучився до допомоги	[96, арк. 3 (зв.); 105, арк. 24, 53; 862 с. 512; 877,

	парох с. Острів (Островъ, Ostrów), повіт Ярослав, деканат Ярослав, актуар Ярославського деканату, орд. шкільний комісар по нагляду за викладом релігії у народних школах в Ярославському деканаті.	пораненим у віденських шпиталях. Станом на початок літа 1915 р. біженець у Відні (Wien).	с. XX, 354, 362]
37	**О. Давосир (Давосиръ) Петро**, парох с. Воля нижна (Яслиска, Jaśliska), повіт Сянок, деканат Яслиська.	Покинув парафію з дружиною Іванною та сином Миколою. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Богемії, м. Deutschbrod (тепер Гавличкув-Брод, Havlíčkův Brod, Чехія). З 5 жовтня 1914 р. отримував допомогу від Українського Запомогового Комітету. Станом на початку літа 1915 р. біженець у західних або центральних областях в Австро-Угорщині.	[105, арк. 15, 53; 225, арк. 160; 877, с. 378]
38	**О. Демянчик (Демянчикъ) Іван (Іоанъ)**, парох с. Скопів (Скоповъ, Skopów), повіт Ярослав, Порохницький деканат.	Станом на середину літа 1915 р. біженець у Каринтії.	[105, арк. 18, 52 (зв.); 877, с. 254]
39	**О. Добряньский (Добряньскій) Северин (Северинъ)**, парох с. Монастирець (Монастырецъ, Manasterzec), повіт Лісько, деканат Лісько.	Станом на початок літа 1915 р. біженець у Граці (Graz).	[105, арк. 16, 52 (зв.); 877, с. 164].
40	**О. Дорош (Дорошь) Стефан (Стефанъ)**, парох с. Кореница (Korzenica), повіт Ярослав, Ярославський деканат.	Покинув Галичину разом з дружиною Цецилією через наступ російських армій. Отримував допомогу від Українського Запомогового Комітету. Станом на другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke VI (Нижня Австрія). Долучився до допомоги пораненим у місцевих шпиталях. Станом на 1 травня – початок літа 1915 р. і надалі біженець у Відні, Gemeindebezirke VI, Garbergasse 3.	[105, арк. 23 (зв.), 53; 254, арк. 55; 877, с. 358]
41	**О. Дуб (Дубъ) Володимир (Володимиръ)**, парох с. Полкіни (Полкинѣ, Pełkinie), Ярославський	Див. О. Дуб (Дубъ) Володимир (Володимиръ) у **Додаток Ґ.1.**	

	повіт, Ярославський деканат.		
42	**О. Дуркот (Дуркотъ) Михайло (Михаилъ)**, парох с. Нижня Вовча (Волча долѣшна), деканат Стара Сіль.	Покинув парафію з дружиною Теофілією, дітьми Наталією, Іванною, Осипом та тещею Наталією. Протягом 13 вересня – 2 листопада 1914 р. жили у Новому Сончі. 4 листопада 1914 р. переїхали у Відень. Отримували допомого від Українського Запомогового Комітету. Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XVII (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на 1 травня 1915 р. надалі перебував у Відні, Нижня Австрія.	[96, арк. 2 (зв.); 239, арк. 22; 877, с. 299]
43	**О. Дуцько (Дуцько) Іван (Іоанъ)**, парох с. Малнівська Воля (Малновска воля), Мостиський повіт, Мостиський деканат.	Станом на початок літа 1915 р. біженець у Жегестові (Żegiestów), повіт Мушинка, Королівство Галичини та Володимирії.	[105, арк. 22 (зв.), 52 (зв.); 877, с. 194]
44	**О. Жарський (Жарский, Жарскій, Zarski) Іван (Іоанъ, Johan)**, парох с. Глудно (Глідно, Hłudno), декан Бірчанського деканату, ординаріатський комісар в справах сервітутних у Бірчанському деканаті, ординаріатський шкільний комісар для нагляду за викладанням релігії у Бірчанському деканаті.	Див. О. Жарський (Жарский, Жарскій, Zarski) Іван (Іоанъ, Johan) у **Додаток Г.1.**	
45	**О. Жук (Жукъ) Михайло (Михаилъ)**, завідувач с. Святкова (Сьвяткова, Świątkowa), повіт Ясло, Мушинський деканат.	Належав до тов. «Просвіта» Станом на 10 червня 1915 р. перебував у Sankt Andrä (Край Каринтія, повіт Вольфсберг (Wolfsberg)). 10 червня 1915 р написав листа П. Філясові з проханням допомоги у отриманні легітимації на повернення у Галичину, парафія Святкова.	[105, арк. 14 (зв.), 48, 49; 267, L. 12; 108, арк. 28, 29; 869, с. 116; 877, с. 40]
46	**О. Заєць (Заяць) Ігнатій (Гнат, Игнатий)**, завідувач с. Мацина Велика (Męcina	Покинув парафію з дружиною Іванною та дітьми Маркіяном і Теофілем. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у м. Угерске	[105, арк. 14 (зв.), 52; 225, арк. 353; 877,

	Wielka), Горлицький повіт, Біцький деканат.	Градіште, Моравія (тепер Uherské Hradiště, Чехія). Станом на середину літа 1915 р. біженець у західних володіннях в Австро-Угорщині.	с. 37]
47	**О. Заляский (Залескій, Залєскій) Василь (Василій)**, парох с. Журавиця (Żurawica), повіт Перемишль, деканат Перемишль-Загородній.	Станом на середину літа 1915 р. біженець у західних територіях Австро-Угорщини.	[105, арк. 19, 52 (зв.); 877, с. 241]
48	**О. Захариякевич (Захаріясевичь, Захариясевич) Антін (Антоній),** парох с. Вишатичі, Перемишльський повіт, деканат Перемишль-Загородній.	Див. О. Захариякевич (Захаріясевичь, Захариясевич) Антін (Антоній) у **Додаток Г.1.**	
49	**О. Зїнкевич (Зенкевичъ, Зінкевич) Михайло (Михаилъ)**, парох с. Стоянів, Радехівський деканат, Кам'янко-Струмилівський повіт.	Див. О. Зїнкевич (Зенкевичъ, Зінкевич) Михайло (Михаилъ) у **Додаток Е.**	
50	**О. Ільницкий (Ильницкій) Володимир (Володимиръ)**, парох с. Гороховці (Горохівці, Гороховцѣ, Grochowce), повіт Перемишль, Нижанківський деканат.	Примусово евакуйований з дружиною Ольгою, дітьми Анатолем і Оленою, матір'ю Марією, слугами Оленою, Марією. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XVIII, Нижня Австрія. Отримували допомогу від Українського Запомогового Комітету. Станом на початок літа 1915 р. надалі у статусі біженця у Відні, Gemeindebezirke XVIII (Wien).	[105, арк. 18 (зв.), 52 (зв.); 234, арк. 450; 877, с. 216]
51	**О. Калимон (Калимонъ) Григорий (Григорій)**, парох с. Ришкова Воля (Рышкова воля, Ryszkowa Wola), повіт Ярослав, Ярославський деканат.	Належав до тов. «Просвіта». Покинув парафію разом з дружиною Марією Калимон та дітьми Романом, Іреном і Ярославою через наступ росіян. Станом на 1 травня 1915 р. біженець у Вольфсбергу (Wolfsberg, Каринтія). 1 липня 1915 р. будучи у Вольфсбергу написав лист о. П. Філясові просячи допомоги у отриманні документів для повернення у Галичину.	[108, арк. 181, 182; 254, арк. 164; 267, L. 80; 862 с. 512; 877, с. 364]

52	**О. Калимон (Калимонъ) Іван (Іоанъ)**, парох с. Хотинець (Хотынецъ, Chotyniec), повіт Ярослав, деканат Ярослав.	Станом на початок літа 1915 р. повернувся у парафію.	[105, арк. 24; 877, с. 366]
53	**О. Калиш (Калишь) Анастазий (Анастазій)**, ЧСВВ, ігумен монастиря Св. Іоана Хрестителя у Лаврові, завідувач у Лаврові, повіт Старий Самбір, деканат Старий Самбір.	Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Крижевцях (Križevci), Хорватія.	[239, арк. 63; 877, с. 289, 386]
54	**О. Калинич (Калиничь) Омелян (Емиліянъ)**, парох с. Головецько (Головецко горѣшне), доїжджаючий сотрудник у Жукотині, повіт Старий Самбір, Жукотинський деканат.	Станом на початок літа 1915 р. біженець у Відні (Wien).	[105, арк. 17, 52; 877, с. 114, 398]
55	**О. Каміньский (Камѣньскій, Камінський) Іван (Іоанъ)**, парох с. Залісся, (Залісє, Залїся, Залѣсє, Zalesie), Ряшівський повіт, Канчуцький деканат, відпоручник до ц. к. шкільної ради окруж. в Ланцуті, іспитатель при вищих іспитах для Ряшева, Кракова і Тарнова.	Див. О. Каміньский (Камѣньскій, Камінський) Іван (Іоанъ) у **Додаток Г.1.**	
56	**О. Кандюк (Кандюкъ, Kandiuk) Панкратий (Панкратій, Pankratyi) Михайло (Михаилъ)**, священник ЧСВВ з Лаврова, монастир Св. Іоана Хрестителя, повіт Старий Самбір, деканат Старий Самбір.	Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Інсбруці, Тироль, де виконує роль військового капелана. Окрім обов'язків капелана виконував і духовні обов'язки для українських біженців в місті.	[114, арк. 1; 239, арк. 73; 877, с. 386]
57	**О. Каранович**	Див. О. Каранович (Карановичь, Karanowycz) Йосиф	

	(Карановичь, Karanowycz) Йосиф (Осип, Іосифъ, Josef), парох с. Яксманичі (Jaksmanice), Перемишльський повіт, деканат Перемишль-Загородній.	(Осип, Іосифъ, Josef) у **Додаток Г.1.**	
58	**О. Карпевич (Карпевичь) Іван (Іоанъ)**, парох Лежайська (Лежайскъ, Leżajsk), повіт Ланьцут, Канчуцький деканат.	Покинув парафію з дружиною Софією Карпевич, сином Богданом та тещею Марією Козієвою через наступ росіян. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Вольфсбергу (Wolfsberg). Станом на початок літа 1915 р. біженець у Вольфсберзі. Написав листа о. П. Філясові з проханням оформити документи для повернення в Галичину..	[105, арк. 17 (зв.), 52; 108, арк. 89; 225, арк. 78; 877, с. 133]
59	**О. Карпяк (Карпякъ) Михайло (Михаилъ)**, катехит виділових шкіл у Сокалі, Сокальський повіт.	Див. О. Карпяк (Карпякъ) Михайло (Михаилъ) у **Додаток Ґ.1.**	
60	**О. Качмар (Качмаръ) Михайло (Михаилъ)**, парох с. Сушиця (Сушиця рикова, Сушиця рыкова), повіт Старий Самбір, деканат Старий Самбір.	Станом на початку літа 1915 р. біженець у Відні, Gemeindebezirke XVI (Wien).	[105, арк. 9 (зв.), 52 (зв.); 877, с. 295]
61	**О. Клюка (Кльока) Володимир (Володимиръ)**, парох с. Гвоздець (Гвоздецъ), повіт Турка, Жукотинський деканат.	Покинув парафію з дружиною Климентиною. До грудня 1914 р. жили в Угорщині, з грудня – у Відні. Отримували допомогу від Українського Запомогового Комітету. Станом на 1 травня – початок літа 1915 р. біженець у Відні, Gemeindebezirke XVIII.	[105, арк. 17 (зв.), 52; 251, арк. 71; 877, с. 114]
62	**О. Ковальский (Ковальскій, Kowalskyj) Айталь (Антоній, Aital)**, парох с. Новосілки-Гостинні (Новосѣлки гостинни), повіт Рудки, деканат Комарно, декан Комарнянського деканату, ординаріатський комісар в справах сервітутних у	Покинув парафію з дружиною Рожою і сином Титом 13 вересня 1914 р. на основі наказу військової влади. Від 20 вересня 1914 р. живе у Прерау (тепер Пршеров, Чехія), де опікувався над українськими біженцями. 26 травня 1915 р. будучи у Пршерові написав листа о. П. Філясові. Просив допомоги у отриманні легітимації на повернення в Галичину.	[105, арк. 23 (зв.), 52; 108, арк. 13, 14; 114, арк. 1; 238, арк. 140; 877, с. XV, XVIII, XXI, 135, 142]

	Комарнянському деканаті, орд. відпоручник до ц. к. ради шк. округу Рудки, при синодальний консультор.		
63	**О. Козенка (Козанко, Kozenko, Kozenka) Олександер (Александер, Александеръ, Aleksander),** парох с. Подемщина (Podemszczyzna), Любачівський деканат, повіт Цішанів.	Див. О. Козенка (Козанко, Kozenko, Kozenka) Олександер (Александер, Александеръ, Aleksander) у **Додаток Г.1.**	
64	**О. Козій (КозЂй) Константин**, сотрудник у Судовій Вишні, деканат Судова Вишня.	Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke VII. Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях.	[96, арк. 2 (зв.); 877, с. 313]
65	**О. Колодїй (КолодЂй) Симеон (Симеонъ)**, парох с. Воля Мигова (Wola Michowa), повіт Лісько, деканат Ясельський.	Покинув парафію через російський наступ. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Відні, Нижня Австрія. Станом на початок літа 1915 р. біженець у Відні, Gemeindebezirke X.	[105, арк. 14 (зв.), 53; 225, арк. 94, 96; 877, с. 368]
66	**О. Колтонюк (Котлунюкъ, Колтуньок, Колтунюк) Мирон (Миронъ)**, парох с. Люблинець (Lubliniec), Любачівський деканат.	Див. О. Колтонюк (Котлунюкъ, Колтуньок, Колтунюк) Мирон (Миронъ) у **Додаток Г.1.**	
67	**О. Комарницький (Комарницкій) Михайло (Михаилъ)**, референт єпископської консисторії у Перемишлі, ліквідатор у керуючій комісії Інст. вдів і сиріт по священниках, катехит школи ім. Франца Йосифа у Перемишлі та 4 класної ім. Міцкевича на Болоню, 4 кл. ім. Маркіяна Шашкевича.	Див. О. Комарницький (Комарницкій) Михайло (Михаилъ) у **Додаток Ґ.1.**	
68	**О. Кондрацький (Кондрацкий, Кондрацкій)**	Станом на початок літа 1915 р. біженець у Відні, Gemeindebezirke II (Wien).	[105, арк. 23, 53; 877, с. 313]

	Василь (Василій), парох Судової Вишні, Мостиський повіт, деканат Судова Вишня.		
69	**О. Константинович (Константиновичъ) Омелян (Емиліянъ)**, парох м. Сянок (Sanok), повіт Сянок, деканат Сянок, орд. комісар для середніх шкіл у Сяноці, відпоручник до ц. к. ради шк. окр. Сянок.	Станом на початок літа 1915 р. біженець у Відні, Gemeindebezirke VIII (Wien).	[105, арк. 16 (зв.), 53; 877, с. XVII, XVIII, 315, 322]
70	**О. Костек, (Костик, Костекъ, Kostek) Іван (Іоанъ, Johann),** парох с. Нове Село (Nowe Sioło), Цішанівський повіт, Любачівський деканат.	Див. О. Костек, (Костик, Костекъ, Kostek) Іван (Іоанъ, Johann) у **Додаток Г.1.**	
71	**О. Котис (Котысъ) Омелян (Емиліянъ)**, парох с. Воля цеклинська (Воля цеклиньска, Wola Cieklińska), повіт Ясло, деканат Дуклянський.	Станом на початок літа 1915 р. біженець у Марбарх-ан-дер-Донау (Marbach an der Donau). 6 червня 1915 р. о. Євген Гузар виступив гарантом перед Платонідом Філясом, що о. Котис є свідомим українцем.	[105, арк. 15, 52; 108, арк. 115; 877, с. XXIII, 95]
72	**О. Котович (Котовичъ) Петро Андрій**, священник ЧСВВ, сповідник у монастирі Св. Іоана Хрестителя в Лаврові, повіт Старий Самбір.	Покинув Лаврів з ігуменом монастиря ЧСВВ у Лаврові через наближення російських армій. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Вараждині (Varaždin), Хорватія.	[239, арк. 64, 77; 877, с. 386]
73	**О. Коциловский (Коциловскій) Йосафат (Іоасафатъ)**, ЧСВВ товариш вчителя при монастирі Св. Миколая у Крехові, деканат Жовква. 3 вересня 1917 р. – Божою Милостію і Сьвятого Апостольского Престола Благословенєм Епископ Перемиский, Самбірский і	25 серпня 1914 р. будучи монахом у Крехові перебував на курації (лікуванні) у Гладишові, повіт Горлиці. Планував на 31-ше число поїздку у Відень для зустрічі з братом та хворим батьком. Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke IV (Wien), вулиця Weyringergasse, 7. Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях під координацією пароха церкви Св. Варвари. 22 квітня 1915 р. з богословами прибув у Кромержиж де обійняв посаду ректора духовної семінарії для	[96, арк. 4; 116, арк. 1–44; 393, арк. 2; 844, с. 118–126; 877, с. VII, 384; 1036, с. 12]

	Сяніцкий, Др. св. богословія і фільософії.	богословів-біженців Галицької митрополії. 26 квітня 1915 р. розпочав навчальний процес. Травень 1915 р. прийняв ще 11 богословів. 14 червня 1915 р. організував урочистості на честь кромержського священника, о. А. Стояна. 5 липня 1915 р. у свято Св. Кирила і Мефодія разом з семінаристами здійснили паломництво у Велеград. 29 липня 1915 р. провів урочисту службу на честь дня народження А. Шептицького. 31 липня 1915 р. організував фінальні іспити. Вересень 1915 р. згорнув діяльність закладу. Кінець осені 1915 р. повернувся в Галичину.	
74	**О. Коциловский (Коциловскій, Коцыловскій Kocejlowski) Кирило (Cyrill)**, парох с. Тилява (Тылява, Tylawa), Короснянський повіт, Дуклянський деканат.	Див. О. Коциловский (Коциловскій, Коцыловскій Kocejlowski) Кирило (Cyrill) у **Додаток Г.1.**	
75	**О. Кравич (Кравичъ, Krwawycz) Зенон (Зенонъ, Senon)**, парох с. Негрибка (Nehrybka), повіт Перемишль, деканат Перемишль-Загородній, декан деканату Перемишль-Загородній, ординаріатський комісар в справах сервітутних у деканаті Перемишль-Загородній, предсідатель церковного суду в справах спірних і карних, присинодальний сповідник.	Примусово евакуйований. З 12 вересня 1914 р. перебував у Карлсбаді, від 10 листопада – у Празі, з 10 грудня 1914 р. у Будвейс. Станом на 1 травня – початок літа 1915 р. біженець у Budweis (тепер Чеське Будейовіце (České Budějovice), Чехія). Опікувався на місці українськими біженцями. 21 червня 1915 р. перебуваючи у Чеських Будейовицях написав листа о. П. Філясові з проханням про допомогу на отримання документів для повернення в Галичину.	[105, арк. 19 (зв.), 52; 108, арк. 85, 86; 114, арк. 1; 235, арк. 804; 877, с. XV, XVI, XXI, 237, 243]
76	**О. Кузик Корнилій (Корниль)**, парох с. Радимно (Radymno), Ярославський повіт, Перемишль-Загородній.	Див. О. Кузик Корнилій (Корниль) у **Додаток Ґ.1.**	
77	**О. Кузик (Кузыкъ) Петро**, парох с. Буців (Буцовъ),	Станом на середину літа 1915 р. біженець у західних і центральних областях в Австро-Угорщині.	[105, арк. 52 (зв.); 877, с. 238]

	повіт Перемишль, деканат Перемишль-Загородній.		
78	**О. Кузич (Кузичь) Василь (Василій)**, сотрудник у м. Комарно, деканат Комарно.	10-го липня 1915 р. перебуваючи у Kunovice, Моравія написав листа П. Філясові. Просив допомоги в оформленні документів для повернення у парафію.	[108, арк. 144, 145; 877, с. 138]
79	**О. Куновский (Куновскій) Маркил (Маркилъ, Маркилій)**, парох с. Кривка (Крывка), повіт Турка, Височанський деканат.	Покинув парафію з дружиною Юлією Куновскою і дітьми Марією, Оленою і Володимиром. Станом на 1 травня 1915 р. перебував в околицях Угерському Градіште, Королівство Угорщина (Uherské Hradiště).	[251, арк. 322; 877, с. 55]
80	**О. Кусайла Теодор (Теодоръ)**, парох с. Новосільці (Новосѣльцѣ гнєвошь Новосїльцї, Nowosielce) повіт Сянок, Сяноцький деканат.	Станом на початок літа 1915 р. біженець у Adelsberg, провінція Крайна (тепер Постойна (Postojna), Словенія).	[105, арк. 16 (зв.), 53; 877, с. 319]
81	**О. Кушкевич (Кушкевичь) Михайло (Михаилъ)**, на початку війни – нерукоположений богослов.	Покинув парафію з дружиною Леонтиною. Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XVII. Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Отримували допомогу від Українського Запомогового Комітету. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XVII, Нижня Австрія. 23 травня 1915 р. о. Євген Гузар написав листа о. П. Філясу, у якому запевнив, що о. Кушкевич є свідомим українцем.	[96, арк. 3; 105, арк. 33; 108, арк. 119; 237, арк. 106; 877, с. 380]
82	**О. Лакота Григорій (Григорий)**, священник з Перемишля, заступник духовника в Перемишльській духовній семінарії, повіт Перемишль, деканат Перемишль-Місто.	Примусово евакуйований з Перемишля. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у м. Крань (Krainburg, тепер місто у Словенії), Крайна.	[235, арк. 619; 877, с. XVII]
83	**О. Лапичак (Лапичакъ) Віктор (Висктоpъ)**, сотрудник у с. Стара Сіль, повіт Старий Самір, деканат Стара Сіль.	14 вересня 1914 р. австро-угорська армія розпочала евакуацію в околиці Старої Солі. Покинув парафію 19 вересня. До 12 листопада 1914 р. жив в Угорському Королівстві, село Izbugyaradvány, (тепер частина Laborcradvány у Словаччині).	[105, арк. 53; 108, арк. 11, 12; 239, арк. 142; 877, с. 303]

		Виїхав і до 15 грудня проживав у Штирії 16 грудня 1914 р. переїхав у St. Ändra. Станом на 1 травня 1915 р. надалі перебував у м. St. Ändra, Каринтія. 17 травня 1915 р. перебуваючи у Санкт Андра написав листа о. П. Філясу. Просив допомоги в організації свого повернення у деокуповану Галичину. Доводив свою національну свідомість.	
84	**О. Лещищак (Лещищакъ) Никифор**, парох с. Воля Якубова (Якубова воля), повіт Дрогобич, Мостиський деканат.	Станом на початку літа 1915 р. біженець у західних територіях Австро-Угорщини.	[105, арк. 21 (зв.), 52 (зв.); 877, с. 189]
85	**О. Лисяк (Лысякъ) Володимир (Володимиръ)**, парох Добромиля, Добромильський повіт, Добромильський деканат, вислужений декан деканату Судова Вишня.	Див. О. Лисяк (Лысякъ) Володимир (Володимиръ) у **Додаток Ґ.1.**	
86	**О. Лісикевич (Лисикевичь, Лїсикевич, Лѣсѣкевичь) Петро,** протоколист, регістратор, експедитор канцелярії єпископської консисторії у Перемишлі, деканат Перемишль-Місто, Перемишльський повіт.	Див. О. Лісикевич (Лисикевичь, Лїсикевич, Лѣсѣкевичь) Петро у **Додаток Г.1.**	
87	**О. Логіньский (Логиньский, Логинский, Логиньскій, Логіньский, Lohinsky) Іван (Іоанъ, Johan, Johann),** парох с. Крупець (Krupiec, Krupecz), Цішаніський (Тїшанів) повіт, Потелицький деканат.	Див. О. Логіньский (Логиньский, Логинский, Логиньскій, Логіньский, Lohinsky) Іван (Іоанъ, Johan, Johann) у **Додаток Г.1.**	
88	**О. Макар (Макаръ, Makar) Антін (Антоній, Anton)**, парох с. Олешичі (Олешичи,	Див. О. Макар (Макаръ, Makar) Антін (Антоній, Anton) у **Додаток Г.1.**	

	Oleszyce, Oleszyzi), Цішанівський повіт, Олешицький деканат.		
89	**О. Макара (Makera) Никола (Никола, Nicolaus),** на кінець 1913 р. – богослов 4-го курсу Перемишльської семінарії.	На початку 1914 р. став адміністратором парафії с. Трепча (Trepcza), Сяноцький повіт, Сяноцький деканат. Станом на 5 липня 1915 р. перебував у Чеських Будейовицях, де опікувався українськими біженцями. Написав листа о. П. Філясові для отримання документів для повернення у парафію для себе і дружини Марії.	[108, арк. 140, 141; 114, арк. 1; 877, с. 381]
90	**О. Максимович (Максимовичъ) Григорій**, парох с. Боляновичі (Боленовичі), Мостиський повіт, Мостиський деканат.	Станом на початок літа 1915 р. біженець у «Töscheldort» (імовірно Töscheldorf в передмісті Альтгофену (Althofen), Австрія).	[105, арк. 22 (зв.), 52 (зв.); 877, с. 190]
91	**О. Малецький (Малецкій) Онуфрій (Онуфрий)**, парох м. Балигород (Baligród), повіт Лісько, Балигородський деканат.	Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke VII. Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на початок літа 1915 р. надалі у статусі біженця у Відні, Gemeindebezirke VII.	[96, арк. 4; 105, арк. 15 (зв.), 52; 877, с. 2]
92	**О. Малик (Маликъ) Ігнат (Игнатій)**, парох с. Вірко (Hurko), повіт Перемишль, деканат Перемишль-Загородній.	Станом на початок літа 1915 р. біженець у Граці (Graz). 12 листопада 1915 р. повідомив парафіяльний уряд у Перемишлі про своє перебування у Граці. Подякував за отримані предмети для богослужіння з єпископського центру.	[105, арк. 192, 52 (зв.); 877, с. 239]
93	**О. Маринович (Мариновичь) Йосиф (Іосифъ)**, парох с. Любеля, Жовківський повіт, Жовківський деканат.	Покинув парафію з дружиною Марією Менцїньською та дітьми Антіном, Оленою, Марією. 2 вересня 1914 р. відвіз родину у Стрий. Не зміг повернутися у парафію через окупацію російськими арміями Жовківщини, повернувся у Стрий. Через Угорщину прибули у Сянокський повіт, звідти у Горлиці, Краків. 13 листопада 1914 р. осіли у Відні. Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke VI (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. 8 грудня 1914 р. переїхали у Медлінг. Отримував допомогу від Українського Запомогового Комітету. 9 лютого 1915 р. написав листа о. П. Філясу. У ньому повідомив про свою поточну адресу у Медлінгу. Просив	[96, арк. 2; 105, арк. 26 (зв.), 52; 108, арк. 6, 7; 222, арк. 179; 877, с. 109]

		надати йому тимчасове завідательство у с. Криниця, Мушинського деканату. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Медлінгу (Mödling, Австрія). Станом на початок літа 1915 р. біженець, при Медлінгському шпиталі (Mödling, Австрія).	
94	**О. Мартинович (Мартиновичь) Омелян (Емиліянъ)**, катехит ц. к. гімназії у Перемишлі, повіт Перемишль, деканат Перемишль-Місто.	На другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XVIII. Долучився до підтримки поранених у віденських шпиталях. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke VIII.	[96, арк. 2 (зв.); 235, арк. 583; 877, с. XIV, XXIV]
95	**О. Мартинович (Мартиновичь) Орест (Орестъ)**, парох с. Висова (Высова, Wysowa-Zdrój), Горлицький повіт, Біцький деканат.	Покинув парафію з дружиною Іванною Мартинович, дітьми Юрком та Оксаною через наступ росіян та загрози арешту з боку жандармів в Устю Руським. Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke V. Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях (Reservspital). Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XVII, Нижня Австрія. 29 травня 1915 р. о. Михальчук Євстахій повідомив, що о. Мартинець ще проживає у Відні (Wien).	[96, арк. 3 (зв.); 105, арк. 14 (зв.), 52; 108, арк. 18; 225, арк. 337; 877, с. 33]
96	**О. Марисюк (Марисюкъ, Marysiuk) Маркиян Михайло**, ЧСВВ, ігумен монастиря оо. Василіан у Перемишлі, Перемишльський повіт, деканат Перемишль-Місто.	Примусово евакуйований. Через Королівство Угорщина виїхав у Хорватію. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Вараждині (Varasdinum), Хорватія. Виконував духовні обов'язки для українських біженців в місті.	[114, арк. 1; 877, с. 232, 387; 877, с. 113, 618]
97	**О. Мартинович (Мартиновичь) Григорій**, парох с. Залуж (Załuż), повіт Сянок, Ольховецький деканат.	Покинув парафію через російський наступ. Протягом 15 листопада 1914 р. – 1 березня 1915 р. жив у Veselí nad Lužnicí, Богемія (тепер місто у Чехії). 3 березня 1915 р. переїхав у Табор. Отримував допомогу від Українського Запомогового Комітету. Станом на 1 травня 1915 р. надалі перебував у м. Табор, Богемія (тепер Tábor, Чехія).	[247, арк. 252; 877, с. 228]
98	**О. Мартинюк (Мартинюкъ) Плятон (Плятонъ) Петро**, священник ЧСВВ, монастир	Через Королівство Угорщина виїхав у Хорватію. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у повіті Яска (тепер Jastrebarsko), Хорватія.	[239, арк. 65, 79; 877, с. 386]

	Св. Іоана Хрестителя в Лаврові, повіт Старий Самбір.		
99	**О. Мацюрак (Мацюракъ) Стефан (Стефанъ),** сотрудник у Перемишлі, референт єпископської консисторії у Перемишлі, секретар керуючої комісії фонду для вдів і сиріт по священниках у єпархії Перемишль, катехит народної школи ім. Генріха Сінкевича у Перемишлі, повіт Перемишль, деканат Перемишль-Місто.	24 квітня 1915 р. призначений генеральним катехитом для народної школи у м. Гмюнд. 9 липня 1915 р. викликаний у Перемишльську єпархію. Написав з цього приводу листа о. П. Філясу для звільнення з поточної посади та допомоги в оформленні документів на повернення.	[108, арк. 127, 128; 877, с. XIV, XXII, XXV, 233]
100	**О. Мекелита Петро**, парох у с. Прусік (Прусїк, Prusiek) та Сяночок, Сяноцький повіт, Сяноцький деканат.	Див. О. Мекелита Петро у **Додаток Ґ.1.**	
101	**О. Менциньскій (Менцїньский) Антін (Антоній)**, парох с. Торки, повіт Сокаль.	Покинув парафію з дружиною Оленою, дітьми Юлією, Володимиром, Осипом, Іреною та Ярославом. 17 серпня 1914 р. прибули у Кам'янку-Бузьку (Кам'янку-Струмилову). 5 тижнів проживали у м. Маластів, повіт Горлиці. З 22 листопада 1914 р. переїхали у м. Злехов, Моравія. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Zlechov, в повіті Угерське Градіште, Моравія (тепер Чехія). Червень 1915 р. дружина отця померла в Моравії.	[244, арк. 57; 862 с. 163; 877, с. 283]
102	**О. Менциньскій (Менцїньский, Менцѣньскій) Омелян (Емиліянъ, Еміліянъ)**, парох с. Маластів (Małastów), Горлицький повіт, Біцький деканат.	Покинув парафію з донькою Оленою Менцїнською через наступ росіян. Отримували допомогу від Українського Запомогового Комітету. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XVIII. Станом на початок літа 1915 р. біженець у Відні, Gemeindebezirke XVIII.	[105, арк. 14 (зв.), 52; 225, арк. 348; 877, с. 37]
103	**О. Мерена (Merena) Теодоръ (Ѳеодоръ, Теодоръ, Theodor)**, парох с. Ріпник (Рѣпникъ,	Див. О. Мерена (Merena) Теодоръ (Ѳеодоръ, Теодоръ, Theodor) у **Додаток Г.1.**	

	Rzepnik), повіт Коросно, декан деканату Коросно, орд. комісар у справах сервітутних в Короснянському деканаті, орд. шкільний комісар у народних школах в деканаті Коросно, ц. к. відпоручник до ц. к. ради шкільного округу Коросно.		
104	**О. Мирович (Мировичь) Діонизій (Дионїз)**, парох с. Медика (Медыка, Medyka), Перемишльський повіт, деканат Перемишль-Загородній.	Станом на початок літа 1915 р. біженець у Крайні.	[105, арк. 19, 52 (зв.); 877, с. 243]
105	**О. Михальчук Євстахій (Евстахій) Дмитро (Димитрій)**, парох с. Лїщовате (Leszczowate), повіт Лісько, деканат Лісько.	Належав до тов. «Просвіта», заклав читальню у дочірній парафії Тишиця. 16 вересня 1914 р. покинув парафію з дружиною Євгеніє, дитиною Теодозієм і матір'ю Гопората Щавінькова через наступ російських армій. До 16 листопада 1914 р. жив у Горлицькому повіті, с. Висова (Wysowa-Zdrój). З 16 листопада 1914 р. – у Königsfeld bei Brunn, Моравія. 24 лютого 1915 р. отримав легітимацію на повернення до Краю від Президії Українського Клубу у Відні за порукою Стефана Барана. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у м. Königsfeld, вул. Bulharskagasse 6, повіт Брно, Моравія. 26 травня 1915 р. перебуваючи у Königsfeld написав листа П. Філясові. Описав поточний стан та просив допомоги в оформленні документів для повернення у деокуповану парафію. 29 травня 1915 р. перебуваючи у Кюнігсфельді написав листа-відповіль П. Філясові на отриманий лист від 28 травня. Обурений документальною затримкою через приписану репутацію русофіла обумовлюючи її неправдивість.	[105, арк. 16, 52 (зв.); 108, арк. 15–18; 225, арк. 138; 877, с. 163]
106	**О. Михальчук (Михальчукъ) Іван (Іоанъ)**, парох с. Коритники	Біженець у Крайні, м. Preska (тепер у складі Словенії). Помер 25 березня 1915 р.	[105, арк. 19, 52 (зв.); 877, с. 235]

	(Korytniki), повіт Перемишль, деканат Перемишль-Місто.		
107	**О. Мороз (Морозъ) Григорій (Григорий)**, парох с. Бориня (Борыня), повіт Турка, деканат Височанський.	Покинув парафію з дружиною Амалією та дітьми Омеляном, Петром, Ярославою, Ольгою. Тимчасово проживали у Smolnik, повіт Лютовиська. Повернувся додому і з родиною виїхав у Відень. Отримував допомогу від Українського Запомогового Комітету. Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke V. Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на 1 травня – початок літа 1915 р. перебував у Відні, Нижня Австрія, Gemeindebezirke V (Wien).	[96, арк. 4; 105, арк. 21 (зв.), 52; 251, арк. 34; 877, с. 50]
108	**О. Морозовський (Мрозовский, Морозовскій) Константин (Константинъ)**, священник ЧСВВ, монастир Св. Іоана Хрестителя у Лаврові, повіт Старий Самбір.	Шість тижнів перебував у Моравії, викликаний у Хорватію. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у м. Карльовац (Karlovac), Хорватія.	[239, арк. 62, 78; 877, с. 386]
109	**О. Мудрий (Мудрый, Mudryj) Іван (Іоанъ, Johann)**, парох с. Бонарівка (Боднаровка, Bonarówka, Bonarowka), Стрижівський повіт, Короснянський деканат.	Див. О. Мудрий (Мудрый, Mudryj) Іван (Іоанъ, Johann) у **Додаток Г.1.**	
110	**О. Наконечний (Наконечный) Андрій (Андрей)**, парох с. Замѣховъ, Ярославський повіт, Порохницький деканат.	Належав до тов. «Просвіта». Заарештований. Етапований у Терезин. Українська газета «Дїло», № 55, 1916 р. зараховує священнослужителя до невинно заарештованих з числа свідомих українців. Станом на початок літа 1915 р. біженець у Відні, Gemeindebezirke XVI.	[105, арк. 17 (зв.), 52 (зв.); 264, L. 191; 811, с. 1; 877, с. 250]
111	**О. Ничай Стефан (Стефанъ)**, катехит у Раві Руській, повіт Рава Руська, деканат Рава Руська.	Покинув Рава Руську з дружиною Євгенією, дітьми Іванною, Ростиславою, Романом, Александром, Левом-Юрієм, тещею Наталією і слугою Юлією. Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XVI. Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях.	[96, арк. 2 (зв.); 108, арк. 162, 163; 236, арк. 156; 877, с. XXIV, XXV]

		Станом на 1 травня 1915 р. перебував в Ужгороді (Унгвар), Королівство Угорщина (тепер місто у Закарпатській області України). 3-7 травня 1915 р. виїхав в Угерське Градіще, Моравія через розпорядження прикордонної сторожі. Отримував допомогу від Українського Запомогового Комітету. 25 червня 1915 р. будучи в Угерско-Градіште написав листа П. Філясові. Просив допомоги у отриманні роботи та виготовленні документів для повернення в Галичину себе і родини.	
112	**О. Олексин (Олексин, Oleksyn) Ілія (Илія, Elias)**, парох с. Старява (Старява сяноцка), Добромильський повіт, Устрицький деканат.	Див. О. Олексин (Олексин, Oleksyn) Ілія (Илія, Elias) у **Додаток Г.1.**	
113	**О. Онишкевич (Онишкевичь) Стефан (Стефанъ)**, парох с. Купновичі, повіт Рудки, Комарнянський деканат.	Отримував допомогу від Українського Запомогового Комітету. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XVIII, Нижня Австрія. Станом на початок літа 1915 р. біженець у Відні, Gemeindebezirke XVII.	[105, арк. 23, 52; 238, арк. 117; 877, с. 141]
114	**О. Ортинський (Ортыньскій) Михайло (Михаилъ)**, катехит вчительської семінарії у Самборі, повіт Самбір, деканат Самбір, сповідник при вищих іспитах.	Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XIII, Нижня Австрія.	[240, арк. 295; 877, с. XVIII, XXIV]
115	**О. Ортиньский (Ортиньскій) Філярет (Філяретъ)**, парох с. Топільниця (Топольниця), повіт Старий Самбір, деканат Старий Самбір.	Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Відні, Нижня Австрія. Станом на початку літа 1915 р. біженець у Відні, Gemeindebezirke VII. Отримував допомогу від Українського Запомогового Комітету.	[105, арк. 19 (зв.); 239, арк. 180; 877, с. 296]
116	**О. Осідач (Осїдач, Осѣдачь) Михайло (Михаилъ)**, парох с. Ветлина (Ветлин, Wietlin), Ліський повіт, Балигородський деканат.	Див. О. Осідач (Осїдач, Осѣдачь) Михайло (Михаилъ) у **Додаток Ґ.1.**	

117	**О. Павловский Кость (Константинъ)**, парох с. Суха Воля (Sucha Wola), Цішанівський повіт, Олешицький деканат, декан Олешицького деканату, ординаріатський комісар в справах сервітутних в деканаті Олешицькому, орд. шкільний комісар по нагляду за викладом релігії в народних школах в Олешицькому деканаті.	Через наступ росіян покинув парафію з дружиною Брониславою, сином Лаврентієм Павлівським та челядницею Ольгою Козловською. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Медлінгу (Mödling, Нижня Австрія). Станом на початок літа 1915 р. біженець, при Медлінгському шпиталі (Mödling, Австрія). 6 червня 1915 р. о. Євген Гузар запевнив о. Платоніда Філяса про українську національну свідомість о. Павловського. 21 червня 1915 р. перебуваючи у Медлінгу написав листа о. П. Філясові з проханням дозволити повернутися у парафію. Помер 8 квітня 1917 р.	[105, арк. 24 (зв.), 52 (зв.); 108, арк. 115, 148; 252, арк. 204; 877, с. XX, XXI, 222, 226]
118	**О. Пасічинський (Пасѣчиньскій, Пасїчиньский, Pasieczynski) Кирило (Кирилъ, Cyrill)**, парох с. Малі Мокряни (Мокряны мали), деканат Судова Вишня.	Див. О. Пасічинський (Пасѣчиньскій, Пасїчиньский, Pasieczynski) Кирило (Кирилъ, Cyrill) у **Додаток Г.1.**	
119	**О. Пасічинський (Пасїчиньский, Пасѣчиньскій) Теодор**, катехит школи ім. Конарського у Перемишлі, префект сакристії, повіт Перемишль, деканат Перемишль-Місто.	Примусово евакуйований з Перемишля. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Любляні, Крайна (тепер столиця Словенії).	[235, арк. 458; 877, с. XXV, 233]
120	**О. Пасічинський (Пасѣчиньскій, Пасїчиньский Pasiczynskyi) Ярослав (Ярославъ, Jaroslaw) Йосиф**, сотрудник у Снітниці (Снѣтница, Śnietnica), Мушинський деканат.	Див. О. Пасічинський (Пасѣчиньскій, Пасїчиньский Pasiczynskyi) Ярослав (Ярославъ, Jaroslaw) Йосиф у **Додаток Г.1.**	
121	**О. Пасикира (Посикира, Пасїкира, Посїкира)**	Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XVI. Долучився до допомоги	[96, арк. 3 (зв.), 5; 877, с. 168]

	Михайло (Михаилъ), парох с. Брусно, Любачівський деканат.	пораненим у віденських шпиталях (Wilhelminenspital).	
122	**О. Пинило Василь (Василій)**, духовник гр. кат. семінарії у Перемишлі, повіт Перемишль, деканат Перемишль-Місто, заступник проф. катехитики і методики в греко-католицькому духовному богословському закладі у Перемишлі.	Евакуйований з Перемишля. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у провінції Крайна. 7 і 8 червня 1915 р. перебуваючи у м. Bischoflack (Škofja Loka), написав листа о. П. Філясові. Просив допомоги у оформленні свого повернення в Галичину на попередню посаду.	[108, арк. 90, 91; 235, арк. 402; 877, с. XVII]
123	**О. Погорецкий (Погорецкій) Емиліян (Емиліянъ)**, катехит при ц. к. гімназії у Ярославі, повіт Ярослав, деканат Ярослав, з крилошанськими відзнаками.	Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke IV (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на 26 червня 1915 р. залишався у Відні.	[96, арк. 3 (зв.); 108, арк. 113 а; 877, с. XV, XVIII, XXIV]
124	**О. Подляшецкий (Подляшецкій) Петро**, парох с. Гладишів (Гладышовъ, Gładyszów), Горлицький повіт, Біцький деканат.	Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke VIII. Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на початок літа 1915 р. біженець у Відні (Wien).	[96, арк. 3; 105, арк. 14 (зв.), 52; 877, с. 34]
125	**О. Поляньский (Поляньскій, Полянський) Василь (Василій)**, парох с. Середнє Велике (Średnie Wielkie), повіт Лісько, Ольховецький деканат, орд. шкільний комісар по нагляду за викладом релігії в народних школах в деканаті Ольховецькому.	Покинув парафію з дружиною Анною, дітьми Марією, Аліною, Юрієм через російський наступ. З 8 листопада виїхав і по 30 грудня 1914 р. жив у Шаторальяуйхей, Королівство Угорщина (тепер Sátoraljaújhely, Угорщина). Отримував допомогу від Українського Запомогового Комітету. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у м. Oberhollabrünn, Нижня Австрія (імовірно м. Hollabrunn, Австрія). 3 червня 1915 р. написав листа о. П. Філясові. Повідомив про свій поточний статус і просив допомоги в поверненні в Галичину та надання йому тимчасової парафії у с. Кальниця, повіт Лісько.	[105, арк. 24, 52 (зв.); 108, арк. 26, 27; 225, арк. 233; 877, с. XX, 231]
126	**О. Пришляк (Пришлякъ)**	Покинув Крехів через наступ росіян.	[222, арк. 121,

	Іван (Іоанъ) Микола, священник ЧСВВ, монастир Св. Миколая у Крехові, повіт Жовква, деканат Жовква.	Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Хорватії, м. Загреб.	127; 877, с. 384]
127	**О. Прокурат (Прокуратъ) Михайло (Михаилъ),** сотрудник у с. Жовтанці (Жовтанцѣ), Куликівський деканат.	Виїхав з парафії у Жовтанцях у зв'язку з російським наступом 1914 р.	[862 с. 226; 877, с. 152]
128	**О. Прухницкий (Прухницкій, Прухнїцкий) Андрій (Андрей)**, парох с. Зав'язанці (Ляшки зав'язані), повіт Рудки, Комарнянський деканат.	Станом на другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke I. Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на початок літа 1915 р. біженець у Відні (Wien).	[96, арк. 2; 105, арк. 23 (зв.), 52; 877, с. XIX, 141]
129	**О. Пшепюрский (Пшепюрскій) Андрей**, парох с. Тарнавка (Tarnawka), повіт Переворськ, Канчуцький деканат.	Станом на початок літа 1915 р. біженець у Відні, Gemeindebezirke IX.	[105, арк. 17 (зв.), 52; 877, с. 134]
130	**О. Пясецкий (Пясецкій) Зенон (Зенонъ)**, парох с. Нижній Турів (Турочки Нижні), повіт Турка, Височанський деканат.	Покинув парафію з дружиною Володимирою, дітьми Іреною, Ярославом, Оленою і Софією. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Австрійській Сілезії в Тешинському повіті. 4 травня 1915 р. будучи в Австрійській Сілезії написав лист о. Платонідові Філясу з проханням про допомогу в оформленні документів на повернення у парафію через Ужок у зв'язку з її деокупацією.	[108, арк. 43; 251, арк. 447; 877, с. 58]
131	**О. Рабій (Рабѣй) Франц**, парох Самбора, Самбірський повіт, Самбірський деканат, орд. комісар для середніх шкіл у Самбірському деканаті, председатель церковного суду у справах спірних і карних, присинодальний консультор, почесний	Покинув парафію з дружиною Юлією, дітьми Єленою, Юліаном, Романом, Михайлом, Марією, Елеонорою, Зофією, Мироном, Дарією та слугою Явою Гудимою. Станом на 19 листопада 1914 р. перебували у м. Угерське Градіште, Моравія. Від 9 грудня 1914 р. жили у Відні. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke VII, Нижня Австрія. Станом на початку літа 1915 р. біженець у Відні, Gemeindebezirke XIV.	[105, арк. 20 (зв.), 52 (зв.); 240, арк. 273, 301; 877, с. XIII, XV, XVI, XVII]

	крилошанин.		
132	**О. Ріпецький (Рѣпецкій) Мирослав (Мирославъ)**, парох с. Великі Мости (Мости великі), повіт Жовква, Угнівський деканат.	Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XII. Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на початок літа 1915 р. біженець у Відні, Gemeindebezirke XVI.	[96, арк. 3 (зв.); 105, арк. 27, 53; 877, с. 330]
133	**О. Савицкий (Савицкій) Іван (Іоанъ)**, катехит при І. гімназії у м. Самбір, повіт Самбір, деканат Самбір.	Покинув Самбір з дружиною Володимирою і сином Романом через наближення фронту. 21 серпня 1914 р. виїхали у повіт Турка. 19 лютого 1915 р. виїхали у Відень. Отримували допомогу від Українського Запомогового Комітету. Станом на 1 травня і 26 червня 1915 р. перебував у Відні, Нижня Австрія.	[108, арк. 113 а; 240, арк. 298; 877, с. XXIV, 398]
134	**О. Савойка (Sawojka) Федір (Теодор, Теодоръ, Theodor)**, парох с. Селиска (Siedliska), Перемишльський повіт, Бірчанський деканат, містодекан Бірчанського деканату.	Див. О. Савойка (Sawojka) Федір (Теодор, Теодоръ, Theodor) у **Додаток Г.1.**	
135	**О. Савчак (Савчакъ) Віктор (Викторъ)**, парох с. Сторожі Великі (Сторожи велики, Stróże Wielkie), повіт Сянок, деканат Сянок, орд. шкільний комісар по нагляду за викладом релігії в народних школах у деканаті Сянок.	Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke VIII. Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Помер у Відні 27 травня 1915 р.	[96, арк. 2; 105, арк. 16 (зв.), 51; 266, L. 9; 877, с. XX, 322]
136	**О. Савчин (Савчинъ, Sawczyn) Антін (Антоній, Anton)**, парох с. Лівча (Ловча, Łówcza, Liwcza), Цішанівський повіт, Любачівський деканат.	Див. О. Савчин (Савчинъ, Sawczyn) Антін (Антоній, Anton) у **Додаток Г.1.**	
137	**О. Савула Теодор (Теодоръ)**, парох с. Дмитровичі (Дмитровичи), повіт	Покину парафію з братаницею Анною і її чоловіком Теодором Бобяком через наступ росіян. Перебували в Пелні, Сяноцький повіт (13 жовтня – 10 листопада 1914 р.), Матієві, повіт Новий Сонч (11	[231, арк. 96; 877, с. XX, 309]

	Мостиська, орд. шкільний комісар по нагляду за викладом релігії в народних школах у деканаті Судова Вишня.	жовтня – 12 листопада 1914 р.). З 23 листопада 1914 р. у Грушовій (?). Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Австрійській Сілезії, м. Грушова (?).	
138	**О. Сембратович (Сембратовичь) Євген (Евгеній) Л.**, парох с. Ісканя (Іскань, Искань, Iskań), Перемишльський повіт, Бірчанський деканат.	Див. О. Сембратович (Сембратовичь) Євген (Евгеній) Л. у **Додаток Ґ.**	
139	**О. Сембратович (Сембратовичь) Любомир (Любомиръ)**, парох с. Завадка (Zawadka), повіт Лісько, Ліський деканат.	Примусово евакуйований з парафії. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у околицях Вольфсбергу, м. St. Ändra, Каринтія.	[105, арк. 16, 48, 55; 225, арк. 122; 877, с. 161]
140	**О. Симко (Семко) Михайло (Михаилъ)**, завідувач у с. Новосільці (Новосѣлцѣ), Мостиський деканат.	Див. О. Симко (Семко) Михайло (Михаилъ), у **Додаток Г.1**.	
141	**О. Слоньский (Слоньскій) Антін (Антоній)**, парох с. Михайлевичі (Михалевичи), Дрогобицький повіт, Дрогобицький деканат.	Станом на початок літа 1915 р. біженець у Відні, Gemeindebezirke III (Wien).	[105, арк. 21, 52; 877, с. 88]
142	**О. Стрийский (Стрыйскій) Микола (Николай)**, сотрудник у с. Фельштин, повіт Старий Самбір, деканат Стара Сіль.	Станом на середину літа 1915 р. біженець у західних і центральних областях в Австро-Угорщині.	[105, арк. 53; 877, с. 18, 399]
143	**О. Татомир (Татомиръ, Tatomyr) Юліан (Юліянъ)**, сотрудник у Самборі, деканат Самбір.	Станом на початок 1915 р. опинився в Чеських Будейовицях де опікувався над українськими біженцями. Попередньо побував у Відні. 28 червня 1915 р. написав листа о. Платонідові Філясу у якому сповістив про запланований свій виїзд у Галичину на 29 червня. Просив допомогти отримати грошову допомогу.	[108, арк. 37; 114, арк. 1; 877, с. 274]
144	**О. Твердохліб (Твердохлїб,**	Впродовж 1914 р. обійняв парафію Краковець, повіт	[105, арк. 27, 53;

	Твердохлѣбъ) Антін (Антоній), завідувач м. Сокаль, повіт Сокаль, деканат Сокаль.	Яворів. Покинув парафію з дружиною Марією і донькою Любомирою через наступ росіян. 13 вересня – 8 листопада 1914 р. перебували у с. Королик Вольський (Królik Wołoski). Далі до 15 лютого 1915 р. в околицях м. Брно. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Брно, Моравія. 29 травня 1915 р. написав листа Платонідові Філясу з повідомленням поточної адреси проживання та проханням про допомогу отримати документів на повернення в Галичину.	108, арк. 25; 253, арк. 103; 877, с. 281]
145	**О. Ткачук (Ткачукъ) Дионизій (Діонизій) Дмитро**, священник ЧСВВ, містоігумен і вчитель новиків монастир Св. Миколая оо. Василіан у Крехові, повіт Жовква, деканат Жовква.	Покинув Крехів з наказу настоятеля Чину через наступ росіян. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Хорватії, місто Загреб.	[222, арк. 142; 877, с. 384]
146	**О. Туна Ілярий (Іларіон, Иларіонъ)**, парох с. Чорна (Czarna Górna), повіт Лісько, Затварницький деканат.	Див. О. Туна Ілярий (Іларіон, Иларіонъ), у **Додаток Ґ.1.**	
147	**О. Тустановський (Тустановскій, Tustanowski) Кирило (Кирилъ, Cirill)**, парох с. Ванѣвка (Вановка, Węglówka), Короснянський деканат.	Див. О. Тустановський (Тустановскій, Tustanowski) Кирило (Кирилъ, Cirill) у **Додаток Г.1.**	
148	**О. Устияновский (Устіяновскій) Мирослав (Мирославъ)**, парох с. Смерек (Смерекъ, Smerek), повіт Лісько, Балигородський деканат, містодекан Балигородського деканату.	Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні. Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на початку літа 1915 р. біженець у Відні, Gemeindebezirke X (Wien).	[96, арк. 4 (зв.); 105, арк. 16, 52; 877, с. 2, 8]
149	**О. Федів (Федевъ, Fedew) Іван (Іоанъ, Johann)**, парох с. Мижинець (Мижинецъ),	Див. О. Федів (Федевъ, Fedew) Іван (Іоанъ, Johann) у **Додаток Ґ.1**.	

	Перемишльський повіт, Нижанківський деканат.		
150	**О. Федів (Федїв, Федевъ, Федѣвъ) Константин (Константинъ)**, парох с. Устрики Горішні (Ustrzyki Górne), повіт Лісько, Затварницький деканат.	Покинув парафію з дружиною Ференцевич Елеонорою, дітьми Мірославом, Адамом, Константином, Марією, Станемиром. Станом на початок літа 1915 р. біженець у Альтхофен, Каринтія. (Althofen у складі сучасної Австрії). 19 липня 1915 р. священнослужитель доповів вікарію о. Платоніду Філясу, що переїхав у Пршерові (Přerov), Моравія.	[105, арк. 6, 17, 52; 225, арк. 118; 877, с. 126]
151	**О. Флюнт (Флюнтъ) Зиновій (Зеновій)**, сотрудник с. Орів (Орове), Дрогобицький деканат.	Покинув парафію з дружиною Анною Моравеською та дітьми Ярославом і Богданом. Отримували допомогу від Українського Запомогового Комітету. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у с. Желіна (Zsolna, Sillein) повіті Тренчин, Королівство Угорщина (тепер Žilina, Словаччина). 20 травня 1915 р. перебуваючи у Желіні написав листа П. Філясові з проханням допомогти оформити документи у де окуповану парафію.	[108, арк. 66, 67; 225, арк. 247; 877, с. 89]
152	**О. Фуґлевич (Фуґлявич, Фуґлевичь) Михайло**, парох с. (Королик волоскій, Królik Wołoski) повіт Сянок, деканат Ясло.	Станом на початок літа 1915 р. біженець у Відні (Wien).	[105, арк. 15, 53; 877, с. 371]
153	**О. Хомицкій (Хоміцкий, Chonicki) Теофиль (Theophil)**, парох с. Биличі, деканат Самбірський повіт, Стара Сіль.	Див. О. Хомицкій (Хоміцкий, Chonicki) Теофиль (Theophil) у **Додаток Г.1.**	
154	**О. Хоминьский (Хоміньский) Євген (Евгений)**, самостійний сотрудник у с. Острів (Ostrów), Перемишльський повіт, Перемишль-місто деканат.	Див. О. Хоминьский (Хоміньский) Євген (Евгений) у **Додаток Ґ.1.**	
155	**О. Хомишин (Хомишинъ) Максим (Максимъ)**, парох с. Потік (Потік Великий, Потокъ великій), повіт	Покинув парафію з дружиною Оленою, дітьми Ольгою, Іриною, Ярославою та Наталією. Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XIV. Долучився до допомоги	[96, арк. 3; 105, арк. 19 (зв.), 52 (зв.); 239, арк. 98; 877,

	Самбір, деканат Старий Самбір.	пораненим у віденських шпиталях. Станом на 1 травня – початок літа 1915 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XIV, Нижня Австрія. Отримував допомогу від Українського Запомогового Комітету.	с. 291]
156	**О. Хотинецький (Хотынецкій) Киприян (Кипріанъ, Кипріянъ)**, парох Ярослава (Jarosław), повіт Ярослав, деканат Ярослав, почесний крилошанин, декан Ярославського деканату, ординаріатський комісар кваліфікаційних іспитів для вчителів народних, виділових і семінарських у Ярославі, орд. відпоручник до ц. к. шкільної ради у Ярославі, председатель церковного суду в справах спірних і карних.	Покинув парафію через евакуацією громади Ярослав перед твердинею Перемишль, через російський наступ. Разом з священником евакуйовано дружину Сидонію Хотинецьку та дітей Стефанію, Ірену та Романа. Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke I. Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях (при Brucknerstraße). Разом з о. П. Філясом та о. Т. Войнаровським став співавтором меморіалу греко-католицького духовенства від 24 березня 1915 р. до уряду Австро-Угорщини щодо актуальних проблем Галицької митрополії. Станом на 1 травня – початок літа 1915 р. перебував у Нижній Австрії, м. Відень, Gemeindebezirke IX.	[96, арк. 3 (зв.), 5; 102, арк. 1–6; 105, арк. 24, 53; 254, арк. 303; 862 с. 512; 877, с. XIV, XVI, XVII, XVIII, 354, 367]
157	**О. Хотинецкий (Хотынецкій, Chotyniecki) Климентій (Климентий, Клеменс, Clemens)**, парох с. Черневе (Чернява, Чернева), Мостиський повіт , Мостиський деканат.	Див. О. Хотинецкий (Хотынецкій, Chotyniecki) Климентій (Климентий, Клеменс, Clemens) у **Додаток Г.1.**	
158	**О. Хотинецкий (Хотынецкій) Стефан (Стефанъ)**, сотрудник с. Гординя (Гордыня), Самбірський деканат.	Примусово евакуйований з дружиною Стефанією, донькою Надею і служницею Марією. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у St. Ändra, Каринтія. Будучи у Санкт Андра 9 червня 1915 р. написав листа о. Платонідові Філясу з проханням допомогти отримати легітимацію для повернення у Галичину.	[105, арк. 48; 108, арк. 32, 33; 235, арк. 1146; 877, с. 270]
159	**О. Ціховляс (Цїховляс, Цѣховлясъ) Василь (Василій)**, сотрудник с. Бірча (Bircza), Добромильський повіт,	Див. О. Ціховляс (Цїховляс, Цѣховлясъ) Василь (Василій) у **Додаток Ґ.1.**	

	Бірчанський деканат.		
160	**О. Цегелик (Цегеликъ) Іван (Іоанъ)**, сотрудник у с. Карликів (Карликовъ, Karlikow), повіт Сянок, Сяноцький деканат.	Покинув парафію з дружиною Софією Цегелик, дітьми Володимиром, Марією, Ольгою і Ярославом. Отримували допомогу від Українського Запомогового Комітету. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke I, Нижня Австрія. Станом на середину літа 1915 р. біженець у Відні.	[105, арк. 16, 53; 247, арк. 98; 877, с. 317]
161	**О. Чайківський (Чайковский, Чайковскій) Володимир (Волод., Володимиръ)**, парох с. Загочев (Загочевє, Zahoczewie), повіт Лісько, Балигородський деканат, декан Балигородського деканату, наділений крилошанськими відзнаками, ордиданіатський комісар в справах сервітутних у Балигородському деканаті, орд. шкільний комісар по нагляду за викладом релігії в народних школах у Балигородському деканаті.	Покинув парафію з дружиною Софією Чайківскою, дітьми Омеляном, Ольгою, Євгенієм, Ярославом через російський наступ. З початку листопада 1914 р. отримував допомогу від Українського Запомогового Комітету. Станом на 1 травня – початок літа 1915 р. перебував у Нижній Австрії, м. Відень.	[105, арк. 15 (зв.), 52; 225, арк. 125; 877, с. XIX, XXI, 2, 5]
162	**О. Чабан (Чабанъ) Назарій**, катехит виділової дівочої школи в Перемишлі, повіт Перемишль, деканат Перемишль-Місто, референт єпископської консисторії, присинодальний сповідник з крилошанськими відзнаками.	Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XVIII (Wien). Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. 22 квітня 1915 р. виїхав на роботу у семінарію у Кромержижі як викладач церковного співу. 30 квітня 1915 р. ректор Й. Коциловський направив лист о. П. Філясові з проханням офіційно затвердити перед урядом посаду о. Чабана. 21 липня 1915 р. будучи у Кромержижі обіймав посаду духівника у Кромержиській семінарії під проводом Й. Коциловського. Написав лист П. Філясові. Просив допомоги в організації повернення в Галичину.	[96, арк. 2; 108, арк. 172; 116, арк. 7; 844, с. 121; 877, с. XV, XXV]
163	**О. Чеснок (Чеснокъ, Czesnok) Захарія (Захарій, Захар, Zacharias)**, парох	Див. О. Чеснок (Чеснокъ, Czesnok) Захарія (Захарій, Захар, Zacharias) у **Додаток Г.1.**	

	с. Гирова, Дуклянський деканат.		
164	**О. Чучкевич (Чучкевичь) Юліан (Юліянъ)**, парох с. Руське Село (Руске село, Ruska Wieś), повіт Перемишль, Бірчанський деканат, орд. шкільний комісар по нагляду за викладом релігії в народних школах в Бірчанському деканаті.	Належав до тов. М. Качковського. Примусово евакуйований. Тимчасово жив у Мансбергу, під Вольфсбергом. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у St. Ändre, Каринтія.	[105, арк. 18, 48, 49; 234, арк. 910; 268, L. 69; 877, с. XIX, 29]
165	**О. Шведзїцкий (Шведзіцкий, Шведзицкій) Антін (Антоний, Антоній) Волод.**, парох с. Старе Село (Старе село, Stare Sioło), повіт Цішанів, Олешицький деканат.	Через наступ росіян покинув парафію з дружиною Марією та дітьми Марією, Йосифом, Іванною та Ярославом. Отримували допомогу від Українського Запомогового Комітету. Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XVIII. Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на середину літа 1915 р. біженець у Відні, Gemeindebezirke X.	[96, арк. 3; 105, арк. 24 (зв.), 52 (зв.); 252, арк. 193; 877, с. 225]
166	**О. Шехович (Шеховичь) Іван (Іоанъ)**, парох с. Твіржа (Цьвіржа), Мостиський повіт, Мостиський деканат.	Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XIX. Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на середину літа 1915 р. біженець у Відні, Gemeindebezirke VII.	[96, арк. 2 (зв.); 105, арк. 22 (зв.), 52 (зв.); 877, с. 200]
167	**О. Юзьвяк (Юзьвякъ) Михайло (Михаилъ)**, катехит виділової жіночої школи у Самборі, повіт Самбір, деканат Самбір.	Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XIV. Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях. Станом на 26 червня 1915 р. перебував у Відні.	[96, арк. 2 (зв.); 108, арк. 113 а; 877, с. XXVI]
168	**О. Юрчак (Юрчакъ) Петро**, сотрудник у Ярославі, Ярославський повіт, Ярославський деканат.	Через наступ росіян покинув парафію з дружиною Марією Юрчак, дітьми Стефанією і Марією та прислугою Марією Чорною. 14 днів перебували у Горлицькому повіті, далі евакуювалися вглиб країни. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Вольфсбергу (Wolfsberg), Каринтія.	[254, арк. 330; 877, с. 367]
169	**О. Юрчакевич (Юрчакевичь,**	Див. О. Юрчакевич (Юрчакевичь, Jurczakiewicz) Емилїян (Емиліянъ, Emil) у **Додаток Ґ.1.**	

	Jurczakiewicz) Емилїян (Емиліянъ, Emil), парох с. Липа, Добромильський повіт, Бірчанський деканат.		
170	**О. Яворський (Яворский, Яворскій) Іван (Іоанъ)**, парох с. Стрільбичі (Стрѣльбичи), повіт Старий Самбір, деканат Старий Самбір.	Покинув парафію з дружиною Ольгою. Тимчасово жили в Угорському Королівстві в околицях міста Гуменне на території сучасної Словаччини. 18 листопада 1914 р. переїхали до Відня. Станом на 1 травня – початок літа 1915 р. надалі проживав у Відні, Gemeindebezirke XVIII, Нижня Австрія.	[105, арк. 19 (зв.), 52 (зв.); 239, арк. 154; 877, с. 295]
171	**О. Ясеницький (Яменицкій) Киприян (Кипріянъ)**, парох с. Жовтанці (Жовтанцї), повіт Жовква, Куликівський деканат, вислужений Балигородський декан, орд. комісар для середніх шкіл у Жовкві, присинодальний консультор.	Покинув парафію через російський наступ 1914 р. Змінював місце проживання: Бабина (Самбірський повіт), Стрільбичі (Старосамбірський повіт), Балигород. Отримував допомогу від Українського Запомогового Комітету. Станом на 1 травня – початок літа 1915 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XVIII.	[105, арк. 25 (зв.), 52 (зв.); 222, арк. 366; 862 с. 166, 226; 877, с. XV, XVII, XXVI, 152]
172	**О. Ясеницький (Ясеницкій) Петро**, парох с. Одрехова (Odrzechowa), повіт Сянок, деканат Сянок.	Станом на початку літа 1915 р. біженець у Відні, Gemeindebezirke XIX (Wien).	[105, арк. 16 (зв.), 53; 877, с. 319]
173	**Богонюк Володимир Василь**, студент філософії, ЧСВВ, Монастир ОО. Василіан у Крехові, повіт Жовква, деканат Жовква.	Покинув Крехів через наказ настоятеля чину спричиненого наступом російських армій. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Хорватії, повіт Jaska (тепер Jastrebarsko).	[222, арк. 122]
174	**Ванькович Методій**, клірик ЧСВВ, Крехів, монастир ОО. Василіан, слухач риторики, повіт Жовква, деканат Жовква.	Покинув Крехів через наступ російських армій. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Хорватії, м. Вараждин (Varaždin).	[222, арк. 114, 133]
175	**Варениця Йосафат Йосиф**, клірик ЧСВВ, Крехів, слухач риторики повіт Жовква, деканат Жовква.	Покинув Крехів з наказу настоятеля Чину, через наступ російських армій. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Хорватії, м. Вараждин (Varaždin).	[222, арк. 118, 140]
176	**Войтанівский Венедикт**	Покинув Крехів з наказу настоятеля Чину через наступ	[222, арк. 125]

	Василь, студент філософії, ЧСВВ, Монастир ОО. Василіан у Крехові, повіт Жовква, деканат Жовква.	росіян. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Хорватії, повіт Jaska (тепер Jastrebarsko).	
177	**Вовк Августин Андрій**, студент філософії, ЧСВВ, Монастир ОО. Василіан, Крехів, повіт Жовква, деканат Жовква.	Покинув Крехів з наказу настоятеля Чину через наступ російських армій. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Хорватії, повіт Jaska (тепер Jastrebarsko).	[222, арк. 124]
178	**Богонюк Володимир**, клірик ЧСВВ з Лаврова, повіт Старий Самбір.	Станом на 1 травня 1915 р. перебував у повіті Яска (Jaska (тепер Jastrebarsko)), Хорватія.	[239, арк. 70]
179	**Вільчиньский Августин**, клірик ЧСВВ з Лаврова, повіт Старий Самбір.	Станом на 1 травня 1915 р. перебував у повіті Яска (Jaska (тепер Jastrebarsko)), Хорватія.	[239, арк. 67]
180	**Войтанівський Венедикт**, клірик ЧСВВ з Лаврова, повіт Старий Самбір.	Станом на 1 травня 1915 р. перебував у повіті Яска (Jaska (тепер Jastrebarsko)), Хорватія.	[239, арк. 69]
181	**Жидан Ілярій**, клірик ЧСВВ з Христинополя, повіт Сокаль.	Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Хорватії, м. Загреб.	[244, арк. 83]
182	**Журавецький Сильвестр Стефан**, студент філософії, ЧСВВ, Монастир ОО. Василіан у Крехові, повіт Жовква, деканат Жовква.	Покинув Крехів з наказу настоятеля Чину через наступ російських армій. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Хорватії, повіт Jaska (тепер Jastrebarsko).	[222, арк. 128]
183	**Калинець Мирон Мариян Йосиф**, новик ЧСВВ, Крехів, повіт Жовква, деканат Жовква.	Покинув Крехів з родичами. Переїхали у Вайскірхен-ін-Штаєрмарк (Weißkirchen in Steiermark), Штирія. Ходив до четвертого класу гімназії. Переїхав у Загреб на новиціат ЧСВВ. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Загребі, Хоратія.	[222, арк. 109]
184	**Камінецький Микола (Николай). Михайло**, клірик ЧСВВ, Крехів, монастир оо. Василіан, слухач риторики повіт Жовква, деканат Жовква.	Покинув Крехів за наказу настоятеля Чину через наступ російських армій. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Хорватії, м. Вараждин (Varaždin).	[222, арк. 117, 139]
185	**Ковалюк Данило**, новик ЧСВВ, Монастир	Покинув Крехів з наказу настоятеля Чину через наступ російських армій.	[222, арк. 130]

	оо. Василіан у Крехові, Жовківський повіт, Жовківський деканат.	Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Хорватії, Загреб.	
186	**Лабай Йосафат**, клірик ЧСВВ, Крехів, монастир оо. Василіан, слухач риторики, повіт Жовква, деканат Жовква.	Покинув Крехів з наказу настоятеля Чину через наступ російських армій. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Хорватії, м. Вараждин (Varaždin).	[222, арк. 113, 136]
187	**Лепкий Адріян Андрій**, клірик ЧСВВ, Крехів, монастир оо. Василіан, слухач риторики, повіт Жовква, деканат Жовква.	Покинув Крехів з наказу настоятеля Чину через наступ російських армій. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Хорватії, м. Вараждин (Varaždin).	[222, арк. 116, 138]
188	**Лишак Мирон Михайло**, клірик ЧСВВ, Крехів, монастир оо. Василіан, слухач риторики, повіт Жовква, деканат Жовква.	Покинув Крехів згідно наказу настоятеля чину через наступ російських армій. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Хорватії, м. Вараждин (Varaždin).	[222, арк. 111, 135]
189	**Провчі Іван Йосиф**, клірик ЧСВВ, Крехів, монастир оо. Василіан, повіт Жовква, деканат Жовква.	Покинув Крехів з наказу настоятеля Чина через наступ російських армій. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Хорватії, м. Вараждин (Varaždin).	[222, арк. 119, 141]
190	**Рибачук Юлїян Йосиф**, клірик ЧСВВ, Крехів, монастир ОО. Василіан, слухач риторики, повіт Жовква, деканат Жовква.	Покинув Крехів через наступ російських армій. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Хорватії, м. Вараждин (Varaždin).	[222, арк. 112, 134]
191	**Розумний Януарий Іван**, студент філософії, ЧСВВ, Монастир оо. Василіан у Крехові, повіт Жовква, деканат Жовква.	Покинув Крехів з наказу настоятеля Чину через наступ російських армій. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Хорватії, повіт Jaska (тепер Jastrebarsko).	[222, арк. 123]
192	**Смашкевич Гавриїл**, клірик ЧСВВ з Христинополя, повіт Сокаль.	Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Загребі, Хорватія.	[244, арк. 85]
193	**Смоликевич Гаврило Григорій**, богослов ЧСВВ з Христинополя, повіт Сокаль.	Через Угорщину виїхав у Загреб де поступив на навчання курсу богослов'я у загребському університеті. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Загребі, Хорватія.	[244, арк. 87]
194	**Строконь Лаврентий**	Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Хорватії,	[222, арк. 110,

	Леопольд, клірик ЧСВВ, Крехів, монастир ОО. Василіан, слухач риторики, повіт Жовква, деканат Жовква.	м. Вараждин (Varaždin).	132]
195	**Сусь Гавриїл**, клірик ЧСВВ з Лаврова, повіт Старий Самбір.	Станом на 1 травня 1915 р. перебував у повіті Яска (тепер Jastrebarsko), Хорватія.	[239, арк. 66]
196	**Теодорович Павло Андрій**, новик ЧСВВ, Монастир ОО. Василіан у Крехові, повіт Жовква, деканат Жовква.	Покинув Крехів з наказу настоятеля Чину через наступ російських армій. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Хорватії, Загреб.	[222, арк. 131]
197	**Тріска Яким**, клірик ЧСВВ з Христинополя, повіт Сокаль.	Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Загребі, Хорватія.	[244, арк. 84]
198	**Чепіль Йосиф**, клірик ЧСВВ, Крехів, монастир оо. Василіан, слухач риторики, повіт Жовква, деканат Жовква.	Покинув Крехів з наказу настоятеля Чину через наступ російських армій. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Хорватії, м. Вараждин (Varaždin).	[222, арк. 115, 137]
199	**Шевага Пасїв Петро**, студент філософії, ЧСВВ, Монастир оо. Василіан у Крехові, повіт Жовква, деканат Жовква.	Покинув Крехів з наказу настоятеля Чину через наступ російських армій. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Хорватії, повіт Jaska (тепер Jastrebarsko).	[222, арк. 129]
200	**Шріска Яким Йосиф**, богослов ЧСВВ, з Христинопольського монастиря, повіт Сокаль.	На початку війни виїхав через західну Галичину до Відня. Через Турку повернувся у Лаврівський монастир. У листопаді 1915 р. виїхав у Загреб. Покинув Галичину згідно наказу Настоятеля Чину через російський наступ. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Загребі, Хорватія. Вивчав богослів'я у Загребському університеті.	[244, арк. 82]
201	**Бариляк (Барилякъ) Дмитро**, станом на кінець 1913 р. – богослов у львівській семінарії з Перемишльської єпархії.	Навчався у греко-католицькій семінарії у Кромержижі з травня по липень 1915 р.	[844, с. 122; 877, с. 382]
202	**Бачинський Йосиф**, станом на кінець 1913 р. – богослов	Навчався у греко-католицькій семінарії у Кромержижі з травня по липень 1915 р.	[844, с. 122; 877, с. 382]

	у львівській семінарії з Перемишльської єпархії.		
203	**Вільчинський (Вѣльчиньскій) Йосиф (Осипъ)**, станом на кінець 1913 р. питомець Папської Руської Колегії у Римі з Перемишльської єпархії.	Покинув Італію після початок війни країни з Австро-Угорщині. З травня по кінець липня 1915 р. навчався в українській семінарії у м. Кромержиж.	[844, с. 122; 875, с. 428; 877, с. 382]
204	**Вітик (Вѣтикъ) Михайло (Михаилъ)**, станом на кінець 1913 р. – богослов у львівській семінарії з Перемишльської єпархії.	Навчався у греко-католицькій семінарії у Кромержижі з травня по липень 1915 р.	[844, с. 122; 877, с. 382]
205	**Волинець Роман**, богослов з Перемишльської єпархії.	Навчався у греко-католицькій семінарії у Кромержижі з травня по липень 1915 р.	[844, с. 122]
206	**Гайдукевич Олександер**, богослов з Перемишльської єпархії.	Навчався у греко-католицькій семінарії у Кромержижі з травня по липень 1915 р.	[844, с. 122; 877, с. 382]
207	**Гамівка (Гамовка) Павло**, на кінець 1913 р. – богослов у львівській семінарії з Перемишльської єпархії.	Навчався у греко-католицькій семінарії у Кромержижі з травня по липень 1915 р.	[844, с. 123; 877, с. 381]
208	**Гараєцький (Горaєцкій) Теодор (Теодоръ)**, на кінець 1915 р. богослов у львівській семінарії з Перемишльської єпархії.	Навчався у греко-католицькій семінарії у Кромержижі з травня по липень 1915 р.	[844, с. 123; 877, с. 382]
209	**Гасько Карло (Кароль)**, на кінець 1913 р. богослов у львівській семінарії з Перемишльської єпархії.	У травні 1915 р. перебував у м. Живець. Подав прохання про зарахування його у духовну семінарію у Кромержижі, Моравія. Не прийнятий.	[116, арк. 23; 875, с. 426; 877, с. 382]
210	**Гіль (Ґіль) Марко**, богослов з Новосілки, повіт Рава Руська, питомець Перемишльської єпархії у семінарії м. Львів.	Див. Гіль (Ґіль) Марко **у Додаток Ґ.1.**	
211	**Головід (Головѣдъ) Стефан (Стефанъ)**, богослов у семінарії м. Перемишль з Торків, повіт Перемишль.	Тимчасово жив у St. Ändra. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Відні, Нижня Австрія. У травні 1915 р. подав документи на вступ на зарахування у греко-католицьку семінарію у	[116, арк. 20, 21; 235, арк. 1169; 877, с. 381]

		Кромержижі. 21 травня 1915 р. отець-ректор Йосафат Коциловський відмовив богословові у прийомі покликаючись на відсутність місць. Богослов повернувся у Ст. Андра.	
212	**Гук (Гукъ) Михайло (Михаилъ)**, станом на кінець 1913 р. – богослов у львівській семінарії з Перемишльської єпархії.	Навчався у греко-католицькій семінарії у Кромержижі з травня по липень 1915 р.	[844, с. 122; 877, с. 382]
213	**Гура Теодор (Теодозій)**, станом на кінець 1913 р.– богослов з Перемишльської єпархії наділений сертифікатом.	Навчався у греко-католицькій семінарії у Кромержижі з травня по липень 1915 р.	[844, с. 122; 877, с. 381]
214	**Бариляк (Барилякъ) Дмитро**, станом на кінець 1913 р. – богослов у львівській семінарії з Перемишльської єпархії.	Навчався у греко-католицькій семінарії у Кромержижі з травня по липень 1915 р.	[844, с. 122; 877, с. 381]
215	**Дашо Евстахій**, богослов з Перемишльської єпархії.	Навчався у греко-католицькій семінарії у м. Кромержиж протягом травня – липня 1915 р.	[844, с. 122]
216	**Дмитраш (Дмитрашь) Іван (Іоанъ)** богослов з Болестрашич, повіт Перемишль, питомець Перемишльської єпархії наділений сертифікатом.	Примусово евакуйований. Тимчасово жив у провінції Крайна, м. Ілірська Бистриця (тепер Ilirska Bistrica, Словенія), згодом у Гмюнді. Переїхав у Кромержиж. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у м. Кромержижі (Kroměříž), Моравія. При духовній семінарії.	[234, арк. 262; 844, с. 122; 877, с. 382]
217	**Заворотюк (Заворотнюк, Заворотюкъ) Михайло (Михаилъ)**, богослов з с. Стаї, повіт Рава Руська, питомець Перемишльської єпархії у семінарії м. Львів.	Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Кромержижі, Моравія при духовній семінарії куди переїхав з Відня. Навчався у місцевій духовній семінарії протягом травня – липня 1915 р.	[236, арк. 118; 844, с. 122; 877, с. 381]
218	**Жук (Жукъ) Іван (Іоанъ)**, богослов з Любачова, повіт Цішанів, питомець Перемишльської єпархії у семінарії м. Львів.	Виїхав через російський наступ. Тимчасово жив у St. Ändra, Каринтія. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у м. Кромержижі (Kroměříž), Моравія. При українській семінарії куди переїхав після її заснування. Навчався у ній до липня 1915 р.	[252, арк. 118; 844, с. 122; 877, с. 381]
219	**Клюфас Іван,** богослов з Перемишльської єпархії.	Впродовж травня – липня 1915 р. навчався у греко-католицькій семінарії у м. Кромержиж.	[844, с. 122; 877, с. 359]

220	**Ковальчик (Ковальчикъ) Михайло**, богослов з Гладишева, повіт Голиці, питомець Перемишльської єпархії у семінарії м. Львів.	Покинув Гладишев через російську загрозу та боявся арешту. З 28 грудня 1914 р. по 4 червня 1915 р працював при шпиталі. Станом на 1 травня 1915 р. перебував в Угорському королівстві, повіті Кошице (тепер Košice, Словаччина). Подав документи на зарахування у семінарію у м. Кромержиж де навчався до кінця липня 1915 р.	[116, арк. 23; 225, арк. 340; 844, с. 122; 877, с. 382]
221	**Кондро Степан (Стефанъ)**, станом на кінець 1913 р. – богослов у львівській семінарії з Перемишльської єпархії.	Впродовж травня – липня 1915 р. навчався у греко-католицькій семінарії у м. Кромержиж.	[844, с. 122; 877, с. 382]
222	**Конюшко Антін (Антоній)**, богослов у семінарії м. Львів з Перемишльської єпархії з Розвижниці, повіт Ярослав.	Виїхав через наступ росіян. Був в Угорщині, бараках у Гмінді. Прийнятий у семінарію у Кромержижі. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у м. Кромержижі (Kroměříž), Моравія. Навчався у семінарії до кінця липня 1915 р.	[254, арк. 174; 844, с. 122; 877, с. 381]
223	**Кузьмінський Дмитро**, богослов з Перемишльської єпархії.	Впродовж травня – липня 1915 р. навчався у греко-католицькій семінарії у м. Кромержиж.	[844, с. 122]
224	**Лещук Йосиф**, богослов з Перемишльської єпархії.	Впродовж травня – липня 1915 р. навчався у греко-католицькій семінарії у м. Кромержиж.	[844, с. 122]
225	**Лозинський (Лозинскій) Йосиф (Іосифъ)**, станом на кінець 1913 р. у львівській семінарії з Перемишльської єпархії.	Впродовж травня – липня 1915 р. навчався у греко-католицькій семінарії у м. Кромержиж.	[844, с. 122; 877, с. 382]
226	**Мазяр (Мазяръ) Петро,** на кінець 1913 р. у львівській семінарії з Перемишльської єпархії.	Протягом травня – липня 1915 р. навчався у греко-католицькій семінарії у м. Кромержиж.	[844, с. 122; 877, с. 382]
227	**Малець Дмитро**, богослов з Селиська, повіт Яворів, питомець Перемишльської єпархії у семінарії м. Львів.	Після виїзду осів у Каринтії, м. St. Ändra, де прожив три місяці. Три місяці після цього жив у Відні. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у м. Кромержижі (Kroměříž), Моравія. До кінця липня 1915 р. навчався у семінарії м. Кромержиж. Рукоположений єпископом Й. Коциловським 28 липня	[253, арк. 221; 844, с. 122; 877, с. 382]

		1918 р., у Перемишлі.	
228	**Малецький (Малецкій) Іван (Іоанъ)**, богослов з с. Стібно, повіт Перемишль, питомець Перемишльської єпархії у семінарії м. Львів.	Виїхав в Угорщину, тимчасово жив у Відні до переїзду у Кромержиж. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у м. Кромержижі (Kroměříž), Моравія. При духовній семінарії. До кінця липня 1915 р. навчався у семінарії.	[234, арк. 1092; 844, с. 122; 877, с. 382]
229	**Менциньскій (Менцїнський, Менцінський) Степан (Стефанъ)**, богослов з с. Торки, повіт Сокаль, питомець Перемишльської єпархії у семінарії м. Львів.	Виїхавши з Галичини тимчасово проживав у м. Угерске Градиште, Моравія (тепер Uherské Hradiště, Чехія). Згодом з родичами переїхав у Кромержижську духовну семінарію. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у м. Кромержижі (Kroměříž), Моравія. Навчався у семінарії до липня 1915 р.	[244, арк. 56; 844, с. 122; 877, с. 382]
230	**Метик (Метикъ) Юрко (Юрій)**, теолог Перемишльської єпархії у семінарії м. Львів з с. Риботичі, Добромильський повіт.	Через російський наступ виїхав у Меджилабірці (Medzilaborce, Mezőlaborc, тепер Словаччина). У подальшому евакуйований у Богемію, с. Novosedla. 29 грудня 1914 р. переїхав до Відня. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у м. Кромержижі (Kroměříž), Моравія. Навчався у семінарії до кінця липня 1915 р.	[218, арк. 221; 844, с. 122; 877, с. 381]
231	**Небожук (Небожукъ) Андрій (Андрей)**, богослов Перемишльської єпархії у семінарії м. Львів з Мостики Великої, повіт Жовква.	До 1 вересня 1915 р. виконував санітарну службу у Коломиї. Не зміг повернутися у Жовківський повіт через російську окупацію. Опинився у St. Ändra, Каринтії. Далі у Відні. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у м. Кромержижі (Kroměříž), Моравія. 22 червня 1915 р. опинився у семінарії в Кромержижі. Навчався у семінарії до кінця липня 1915 р.	[222, арк. 218; 844, с. 122; 877, с. 382]
232	**Опарівський (Опаровскій) Василь** богослов Перемишльської єпархії у семінарії м. Львів з с. Бонарівка, повіт Стрижів.	Покинув Галичину через наступ росіян. Виїхав до Каринтії. Після місячного перебування у Каринтії переїхав у Відень. З Відня виїхав у семінарію у Кромержижі. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у м. Кромержижі (Kroměříž), Моравія. Навчався до кінця липня 1915 р.	[225, арк. 274; 844, с. 122; 877, с. 382]
233	**Орловський (Орловскій) Іван (Іоанъ)**, студент богослов'я з с. Кривче, повіт Перемишль, питомець Папської Руської колегії у Римі з Перемишльської	Виїхав з Італії згідно наказу австрійського уряду через початок війни. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у м. Кромержижі (Kroměříž), Моравія при духовній семінарії.	[234, арк. 1069; 844, с. 122; 877, с. 383]

	єпархії.		
234	**Орський Онуфрій,** на кінець 1913 р. богослов у львівській семінарії з Перемишльської єпархії.	Протягом травня–липня 1915 р. навчався у греко-католицькій семінарії у м. Кромержиж.	[844, с. 122; 877, с. 382]
235	**Павлюк (Павлюкъ) Матвій (Матей)**, богослов Перемишльської єпархії у семінарії м. Львів з Угринова, повіт Сокаль,.	До 27-го серпня 1914 р. виконував санітарну службу у військовому шпиталі м. Львів. Через окупацію Сокальщини 15 вересня 1914 р. виїхав у Богемію. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у м. Кромержижі (Kroměříž), Моравія. При українській духовній семінарії. До кінця липня 1915 р. навчався у семінарії у Кромержижі.	[244, арк. 66; 844, с. 122; 877, с. 382]
236	**Паращак (Паращакъ) Теодор (Теодоръ)**, богослов Папської Руської колегії у Римі з Перемишльської єпархії з Перемишля.	Виїхав з 7 травня 1915 р. виїхав з Італії через наказ австрійського уряду у зв'язку з початком війни. Від 11 травня 1915 р. перебував у м. Кромержижі (Kroměříž), Моравія. При духовній семінарії. Навчався до кінця листопада 1915 р.	[844, с. 122; 235, арк. 428; 877, с. 383]
237	**Перхач Андрій**, богослов з Перемишльської єпархії.	Навчався у семінарії м. Кромержиж з травня по липень 1915 р. Після війни опублікував спогади про навчання «Спомини з побуту гр. кат. Дух. Семинарії в Кромержижі 1915 р.».	[844, с. 122]
238	**Савчак (Савчакъ) Ярослав (Ярославъ)**, богослов Перемишльської єпархії у семінарії м. Львів з Залутина, повіт Сянок.	Див. у Савчак (Савчакъ) Ярослав (Ярославъ) **Додаток Ґ.1.**	
239	**Салук Пантелеймон (Пантелеймонъ)**, на кінець 1913 р. – богослов у львівській семінарії з Перемишльської єпархії.	У травні 1915 р. перебував у Вольфсберзі. Подав документи на зарахування у семінарію м. Кромержиж. Не прийнятий.	[116, арк. 23; 875, с. 426]
240	**(б.) Сїмко (Съмко) Іван (Іоанъ)**, богослов Перемишльської єпархії у семінарії м. Львів з Лежайська, повіт Ланьцут.	Див. (б.) Сїмко (Съмко) Іван (Іоанъ) у **Додаток Г.1.**	
241	**Скварко Іван (Іоанъ)**, богослов Перемишльської єпархії у семінарії м. Перемишль з Даровичі,	Див. Скварко Іван (Іоанъ) у **Додаток Г.1**.	

	повіт Перемишль.		
242	**Стефанка (Стеранка) Олекса (Алексанжеръ)**, богослов з Жегестова, повіт Новий Сонч, питомець Перемишльської єпархії у семінарії м. Львів.	Покинув край через російський наступ. Почав працювати у с. Kasehtitz (нам не вдалося ідентифікувати). Переїхав у Прагу з метою поступлення в університет. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Празі. Подав документи на зарахування у семінарію у м. Кромержиж. Не прийнятий.	[116, арк. 23; 215, арк. 285; 877, с. 382]
243	**Хаба Петро**, богослов Перемишльської єпархії у семінарії м. Львів з Жовкви, повіт Жовква.	Протягом 1–25 серпня 1915 р. перебував у Львові, де ніс санітарну службу. Після 25-го числа не зміг повернутися на Жовківщину. Виїхав у Моравію, в околиці Опави (Opava), де перебував до 15 грудня 1914 р. 15 грудня 1915 р. виїхав у Відень де був до 22 квітня. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у м. Кромержижі (Kroměříž), Моравія. До кінця липня 1915 р. навчався у семінарії м. Кромержиж.	[222, арк. 345; 844, с. 122; 877, с. 382]
244	**Чайковський (Чайковскій) Михайло (Михаилъ)**, богослов з Мигової Волі, повіт Лісько, питомець Перемишльської єпархії у семінарії м. Львів.	Покинув Галичину через російський наступ. Тимчасово жив у Відні. Отримував допомогу від Українського Запомогового Комітету. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у м. Кромержижі (Kroměříž), Моравія. До кінця липня 1915 р. навчався у семінарії у Кромержижі.	[225, арк. 93; 844, с. 122; 877, с. 381]
245	**Шуплат (Шуплатъ) Юліан (Юліян, Юліянъ),** на кінець 1913 р. богослов львівської семінарії від Перемишльської єпархії.	Протягом травня – кінця липня 1915 р. навчався у духовній семінарії у м. Кромержиж.	[844, с. 122; 877, с. 382]

Додаток Д.2

Священнослужителі – біженці в Австро-Угорщині.
Станиславівська єпархія.

№	П.І.Б., посада священнослужителя.	Місце втечі.	Першоджерела.
1	**О. Хомишин Григорій (Григорий)**, Божою Милістю і Сьвятого Апостольского престола Благослоенєм Епископ Станиславівский, Доктор сьв. Богословя, Дійсний Тайний Совітник Єго ц. і к. Апостольского Величества Імператора Франц Йосифа І., Член Сойма Королевства Галичини і Володимирії з Великим Княжеством Краківскьм. Предсідатель єпископської консисторії у Станиславові. Покровитель Комісії управляючої справами Фонду для вдів і сиріт по священниках у Станиславівській єпархії.	28 липня 1914 р. початок війни єпископ застав будучи на вакаціях у Ворохті. 30 липня 1914 р. опублікував відозву з засудження вбивства Франца Фердинанда та закликав громадян зберегти лояльність Австро-Угорщині. 26 серпня 1914 р. передав управління єпархією митратові о. Іоанові Гордієвському. Того ж дня потягом виїхав у Відень через Делятин, Сигіт, Дебречен і Будапешт. Жовтень 1914 р. відвідав Гайдудороцького єпископа Стефана Міклошія у Дебрецені. Листопад 1914 р. відвідав Талергоф. Виступив свідком у розгляді справи русофільського духовенства у м. Грац. 21 листопада 1914 р. відвідав табір для біженців у м. Вольфсберг. Освятив площу для побудови церкви. Через кілька днів обговорив проблему українських біженців з адміністрацією у Клагенфурті-ам-Вертерзе. 25 січня 1915 р. спільно з о. Платонідом Філясом та о. Титом Войнаровським підготували меморіал уряду Австро-Угорщини щодо припинення репресій над греко-католицьким духовенством у державі та протестом проти заходів росіян у Галичині. Березень 1915 р. через Транслейтанію і Пріслопський перевал приїхав у Кимплоунг. 30 березня – 9 квітня 1915 р. перебував у Чернівцях. 10 квітня – 7 червня 1915 р. тимчасово перебував у Коломиї і Стопчатові. Більшість часу проводив у Микуличині в очікуванні деокупації Станиславова та інспектуючи парафії. Кінець червня 1915 р. повернувся у Станиславів. Червень-липень 1916 р. евакуйовує Станиславівську єпископську консисторію у Лаврів, повіт Старий Самбір у зв'язку з російським наступом. 29 жовтня, 22 грудня 1916 р. провів обряд рукоположення молодих священників у Перемишлі. Вересень 1917 р. повернувся у Станиславів. Взявся за	[31, арк. 3; 113, арк. 1–7; 141, арк. 4; 195, арк. 3; 529, с. 3; 538, с. 3; 836, с. 135, 136; 863, с. 219; 879, с. XIII, XV, XIX, XXII; 952, с. 219; 1031, с. 57;

		відновлення єпархії.	
2	**О. Арсенич (Арсенычъ) Авґустин (Августъ)**, духовник у Пістинському деканаті, парох у Пістині, делегат до ц. к. Ради шк. окр., у Печеніжині, асесор єпископської консисторії з крилошанськими відзнаками в Печеніжині. У подальшому виконував обов'язки у с. Уторопи, Печеніжинський повіт, Пістинський деканат	20 вересня 1916 р. у відповідь на циркуляр Чернівецького губернатора № 39 від 5 вересня 1916 р. начальник Печеніжинського повіту повідомив, що священник добровільно виїхав за відступаючими австрійськими військами під час австрійського наступу 1916 р. На момент укладання документу священника та його родини не було в Уторопах.	[198, арк. 2 (зв.), 19, 21; 879, с. 157, 158, 167]
3	**О. Бабяк (Бабякъ) Михайло (Михаіл)**, парох с. Яворів, Косівський повіт, Косівський деканат.	Див. О. Бабяк (Бабякъ) Михайло (Михаіл) у **Додаток Г.2.**	
4	**О. Боклащук Никифор Николай**, сотрудник у Заліщиках, катехит при народних школах у Заліщиках, повіт Заліщики, деканат Заліщики.	Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke I. Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях.	[96, арк. 3; 879, с. 89]
5	**О. Брикович Іван**, сотрудник с. Кривеньке, Гусятинський повіт, деканат Скала.	Покинув парафію з дружиною Оленою та дітьми Романом, Дарією і Марією. Виїхав у с. Дора щоб забрати додому дружину і дітей додому. Через окупацію Гусятинщини не змогли повернутися. Через Угорщину евакуювалися в Rodaun. Отримував допомогу від Українського Запомогового Комітету. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XVIII, Нижня Австрія. Станом другу половину листопада 1914 р. перебував у Відні, Gemeindebezirke XVIII. Долучився до допомоги пораненим у віденських шпиталях.	[96, арк. 3; 217, арк. 22; 879, с. 176]
6	**О. Бурдяк Онуфрій**	15 лютого 1915 р. адміністрація начальника Борщівського	[187, арк. 27–30;

	(Онуфрий) Теодор, ЧСВВ, ігумен монастиря Св. Апостола Павла у Михайлівці, Борщівський повіт.	повіту сповістила губернатору Тернопільської губернії про неблагонадійність о. Бурдяка як і всієї братії монастиря як «ворогів всього російського». Спроба підняти питання про закриття монастиря. 28 лютого 1915 р. Тернопільський губернатор направив на розгляд адміністрації генерал-губернатора у Львові матеріали про «шкідливу діяльність» о. О. Бурдяка з проханням визначити подальші заходи щодо священника. 11 квітня 1915 р. адміністрація Начальника Борщівського повіту сповістила Тернопільського губернатора про втечу о. Бурдяка: братія 6-7 квітня сповістила, що священнослужитель виїхав в Чернівці на операцію сліпою кишки. Насправді зкооперувався з чернівецьким священником К. Костецьким і 10-го березня 1915 р. пересік річку Дністер і виїхав у Чернівці, а звідти – вглиб Австро-Угорщини.	879, с. 290]
7	**О. Вальницкий (Вальницкій) Михайло (Михаіл)**, соборний крилошанин, радник і референт єпископської консисторії, настоятель пресвітерії, колишній парох у Кобаках, виділовий товариства допомоги бідним греко-католицьким церквам ім. Св. Апостола Петра у Станиславові, м. Станиславів, повіт Станиславів, деканат Станиславів.	26 серпня 1914 р. виїхав зі Станиславова. Станом на 15 і 24 березня 1915 р. ще не повернувся у Станиславів.	[31, арк. 5, 6, 8; 879, с. XVI, XVIII, XIX, 298]
8	**О. Воляньский Николай**, парох у м. Радівці (Радауць, Rădăuți), Радауцький повіт, Герцогство Буковина, Сучавський деканат.	25 вересня 1916 р. у відповідь на циркуляр Чернівецького губернатора № 39 від 5 вересня 1916 р. начальник Радауцького повіту повідомив, що священник був мобілізований в лави австро-угорської армії (капелан). На момент укладення документу був за межами Радауцького повіту. Родини в Радауцькому повіті не залишив.	[198, арк. 25 (зв.); 879, с. 271]
9	**О. Гаврич (Гавричь) Антоній (Антонїй)**,	22 вересня 1916 р. у відповідь на циркуляр Чернівецького губернатора № 39 від 5 вересня 1916 р. начальник	[198, арк. 2, 12 (зв.), 22; 879, с. 80]

	священник у с. Лісний Хлібичин (Хлѣбечино, Хлїбичин лїсний), Коломийський повіт, Жуківський деканат.	Коломийського повіту повідомив, що священник з родиною виїхав в Австро-Угорщину під час наступу росіян у 1916 р. Парафія Хлібичин порожня на момент укладення документу.	
10	**О. Гранковский (Гранковскій) Юліян (Емельянъ)**, на початку війни – сотрудник у Чернівцях, станом на 1916 р. – настоятель у Садгорі (Садагура, тепер частина м. Чернівці), Чернівецький деканат.	17 вересня 1916 р. у відповідь на циркуляр Чернівецького губернатора № 39 від 5 вересня 1916 р. начальник Чернівецького повіту повідомив, що з родиною виїхали в Австро-Угорщину під час наступу росіян у 1916 р. Парафія Садгора порожня на момент укладення документу.	[198, арк. 2 (зв.), 15, 16; 879, с. 285]
11	**О. Гробельський (Ґробельский, Ґробельський) Іван (Іоан),** крилошанин, кустош Станиславівської єпархії, колишній дійсний професор богослов'я у греко-католицькій семінарії у м. Перемишль, радник і референт єпископської консисторії у Станиславові, Синодальний сповідник, радник подружнього суду, кафедральний проповідник, м. Станиславів, деканат Станиславів, повіт Станиславів.	26 серпня 1914 р. виїхав зі Станиславова. Станом на 15 і 24 березня 1915 р. ще не повернувся у Станиславів. 30 квітня 1915 р. ректор Йосафат Коциловський направив Платоніду Філясові лист з проханням офіційно затвердити перед урядом посаду о. Гробельського у Кромержиській семінарії. Протягом 26 травня – 30 липня 1915 р. викладав катехитику в українській греко-католицькій семінарії у Кромержижі.	[31, арк. 6, 8; 116, арк. 7; 844, с. 121; 879, с. XVI, XVII, XIX, XX]
12	**О. Добряньский (Добружанскій) Володислав (Владиславъ)**, парох с. Чернелиця, Городенківський повіт, деканат Городенка.	26 вересня 1916 р. у відповідь на циркуляр Чернівецького губернатора № 39 від 5 вересня 1916 р. начальник Городенківського повіту доповів, що священник з родиною виїхав в Австро-Угорщину під час наступу росіян у 1916 р. На момент укладання рапорту перебував там.	[198, арк. 2, 30, 33 (зв.), 34; 879, с. 30, 41]

13	**О. Кейван (Кейванъ) Николай**, священник у с. Погорілівка (Погорилівка), Кіцманський повіт, Герцогство Буковина, Чернівецький деканат.	14 вересня 1916 р. у відповідь на циркуляр Чернівецького губернатора № 39 від 5 вересня 1916 р. начальник Кіцманського повіту повідомив, що священник з родиною виїхав в Австро-Угорщину під час наступу росіян у 1916 р. На момент укладання рапорту перебував там. Парафія Погорілівка порожня.	[198, арк. 2, 11 (зв.); 879, с. 283]
14	**О. Купчиньский (Купчинскій) Володимир (Владимиръ)**, на початку війни – сотрудник у Снятині, повіт Снятин, деканат Снятин, станом на 1916 р. – священник у с. Вашківці, Вашковецький повіт, Герцогство Буковина, Чернівецький деканат.	9 вересня 1916 р. у відповідь на циркуляр Чернівецького губернатора № 39 від 5 вересня 1916 р. начальник Вашковецького повіту повідомив, що священник виїхав в Австро-Угорщину під час наступу росіян у 1916 р. На момент укладання рапорту перебував там. Парафія Вашківці порожня.	[198, арк. 2, 14; 879, с. 198, 288]
15	**О. Ласійчук (Ласїйчук) Константин (Константинъ)**, парох с. Петрів (Петровъ), Городенківський повіт, Жуківський деканат.	26 вересня 1916 р. у відповідь на циркуляр Чернівецького губернатора № 39 від 5 вересня 1916 р. начальник Городенківського повіту доповів, що священник з родиною виїхав в Австро-Угорщину під час наступу росіян у 1916 р. На момент укладання рапорту перебував там.	[198, арк. 2, 30, 32 (зв.), 33; 879, с. 78]
16	**О. Левицкий (Левицкій) Антоній (Антонїй)**, парох у Черемошній (Ферескулъ, Ферескуля), Косівський повіт, Косівський деканат.	28 вересня 1916 р. у відповідь на циркуляр Чернівецького губернатора № 39 від 5 вересня 1916 р. начальник Косівського повіту доповів, що священник виїхав в Австро-Угорщину під час наступу росіян у 1916 р. На момент укладання рапорту перебував там. Помер 10 жовтня 1916 р. за межами парафії	[198, арк. 2 (зв.), 26, 27 (зв.), 28; 879, с. 126]
17	**О. Левицкій (Левицкий) Йосиф (Іосифъ)**, на початку війни – парох с. Кривеньке, деканат Скала, станом на 1916 р. – парох с. Жуків (Жуковъ),	26 вересня 1916 р. у відповідь на циркуляр Чернівецького губернатора № 39 від 5 вересня 1916 р. начальник Городенківського повіту доповів, що священник з родиною виїхав в Австро-Угорщину під час наступу росіян у 1916 р. На момент укладання рапорту перебував там.	[198, арк. 2, 30, 32 (зв.), 33; 879, с. XXVI, 176]

	Городенківський повіт, Жуківський деканат.		
18	**О. Луговий Дмитрій (Дмитро, Димитрий),** парох с. Заріччя, Надвірнянський деканат. Комісар орд. в справах шкільних для сіл Заріччя, Дора, Білі Ослави, Чорний Потік, Луг, Чорні Ослави, Ямна, Микуличин, Ворохта, Тартарів, Яблониця.	15 травня 1915 р. перебуваючи у Ст. Вейтц у Каринтії написав листа П. Філясові з проханням про оформлення документів для повернення у деокуповану парафію.	[108, арк. 56; 879, с. 146, 150]
19	**О. Луцкий (Люцкій) Іван (Иванъ) Юзефовъ**, парох с. Вижниця (Выжниц), Вижницький повіт, Герцогство Буковина, Чернівецький деканат, духовник у Чернівецькому деканаті, радник єпископської консисторії, духовник Чернівецького деканату.	19 вересня 1916 р. у відповідь на циркуляр Чернівецького губернатора № 39 від 5 вересня 1916 р. начальник Вижницького повіту повідомив, що священник з родиною виїхав в Австро-Угорщину під час наступу росіян у 1916 р. На момент укладання рапорту перебував там. Парафія Вижниця порожня.	[198, арк. 2, 17, 18; 879, с. 276, 278]
20	**О. Наконечний Антоній (Антонїй)**, сотрудник у Ворохти, повіт Надвірна, деканат Надвірна.	Покинув парафію разом з дружиною Ольгою Ковч, дітьми Марією та Йосифом Наконечними. До квітня 1915 р. перебували у Тісафельдварі, Королівство Угорщина (тепер Tiszaföldvár, Угорщина). У квітні 1915 р. повернулися у Ворохту.	[232, арк. 536; 879, с. 152]
21	**О. Ніцович (Ницовичъ) Стефан (Стефанъ)**, на початку війни – сотрудник у с. Раковець, Городенківський деканат; станом на 1916 р. – парох с. Видинів (Видино), Снятинський повіт, деканат Снятин.	20 вересня 1916 р. у відповідь на циркуляр Чернівецького губернатора № 39 від 5 вересня 1916 р. начальник Снятинського повіту доповів, що священник з родиною виїхав в Австро-Угорщину під час наступу росіян у 1916 р. На момент укладання рапорту перебував там.	[198, арк. 2 (зв.), 38 (зв.); 879, с. 37]
22	**О. Олесницкій**	26 вересня 1916 р. у відповідь на циркуляр Чернівецького	[198, арк. 2, 30, 32

	Альойзий, парох с. Чортовець, Городенківський повіт, Жуківський деканат, член керуючої комісії справ фонду для вдів і сиріт по священниках у Станиславівській єпархії.	губернатора № 39 від 5 вересня 1916 р. начальник Городенківського повіту доповів, що священник виїхав в Австро-Угорщину під час наступу росіян у 1916 р. На момент укладання рапорту перебував там. Родина священнодіяча залишилася у Чертовці.	(зв.), 33; 879, с. XXII, 82]
23	**О. Петровский (Petrowskyj, Piotrowski) Корнель (Корнило, Корнилий, Kornel)**, парох с. Перерісль (Pererisl), Надвірнянський деканат.	Див. О. Петровский (Petrowskyj, Piotrowski) Корнель (Корнило, Корнилий, Kornel) у Додаток Г**.2.**	
24	**О. Порубальский (Парубальский) Льонгін**, парох с. Кимполунг (Кімполунг, тепер Câmpulung Moldovenesc, Румунія), Кимполунгський повіт, Герцогство Буковина, Сучавський деканат.	Покинув парафію через наступ росіян. Станом на 1 травня 1915 р. вже повернувся у Кимполунг.	[215, арк. 162; 879, арк. 269]
25	**О. Рак (Ракъ, Rak, Rack) Федір (Теодор, Теодоръ Theodor, Teodor)**, сотрудник у с. Рідківці (Раранче, Rarancze), Чернівецький деканат, Герцогство Буковина.	Див. О. Рак (Ракъ, Rak, Rack) Федір (Теодор, Теодоръ Theodor, Teodor) у **Додаток Г.2.**	
26	**О. Редкевич Іван (Іоан),** соборний крилошанин, радник і референт єпископської консисторії, колишній радник і референт митрополичої	В перших днях березня 1915 р. виїхав з Станиславова. Станом на 7 (20) березня 1915 р. його вже не було у місті. Вочевидь, виїзд відбувся 4-го березня у день деокупації Станиславова австро-угорськими військами.	[31, арк. 1, 5, 6; 879, с. XVI, XVIII, XIX, XX]

	консисторії, архикатедральний проповідник, колишній вчитель катехитики і методики у Львівському університеті.		
27	**О. Рожка Яків (Яковъ)**, парох с. Красноілля (Красноила, Красноіля), Косівський повіт, Косівський деканат.	28 вересня 1916 р. у відповідь на циркуляр Чернівецького губернатора № 39 від 5 вересня 1916 р. начальник Косівського повіту доповів, що священник виїхав в Австро-Угорщину під час наступу росіян у 1916 р. На момент укладання рапорту перебував там. Дружина священника залишилася у Красноіллі.	[198, арк. 2 (зв.), 26, 27 (зв.), 28; 879, с. 121]
28	**О. Романовскій (Романовский) Михаіл (Михаилъ)**, парох с. Жукотин з прислученим с. Михалків (Михальки), Коломийський повіт, Жуківський деканата.	22 вересня 1916 р. у відповідь на циркуляр Чернівецького губернатора № 39 від 5 вересня 1916 р. начальник Коломийського повіту повідомив, що священник з родиною виїхав в Австро-Угорщину під час наступу росіян у 1916 р. Парафія Михальки порожня на момент укладення документу.	[198, арк. 2, 12 (зв.), 22; 879, с. 73]
29	**О. Савчиньский (Савчин) Євген (Евген)**, парох Гвіздця (Гвоздець), повіт Коломия, деканат Коломия.	Покинув парафію з дружиною Казимирою та дітьми Юрієм, Євгеном та Іваном через російський наступ. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Вольфсбергу, Каринтія.	[229, арк. 51; 879, с. 102]
30	**О. Свістель (Сьвістель) Юліян**, парох с. Головчинці (Головчинцї), Заліщицький повіт, Заліщицький деканат.	Див. О. Свістель (Сьвістель) Юліян у **Додаток Ґ.2.**	
31	**О. Сірецкий (Сїрецкий) Антін (Антонїй)**, сотрудник у с. Липівка (Ляцьке-Шляхетське), повіт Товмач (Тлумач), Тисменицький деканат.	Родичі священника – дружина Зофія Сірецькою, діти Любомир і Ярослав-Романо виїхали у вересні 1914 р. з о. Володимиром Яновичом. Священнослужитель Антін виїхав 3 березня 1915 р. під загрозою виселення в Сибір відступаючими росіянами. Станом на 1 травня 1915 р перебував у м. Nagyszombat, Королівство Угорщина (тепер Trnava, Словаччина).	[250, арк. 168; 879, с. 228]
32	**О. Сохор (Сохоръ) Йосиф (Іосифъ)**, парох	Див. О. Сохор (Сохоръ) Йосиф (Іосифъ) у **Додаток Ґ.2.**	

	с. Заставна, Кіцманський повіт, Чернівецький деканат.		
33	**О. Хойнацкий (Хойницкій) Вячеслав (Вячеславъ)**, на початку війни – парох с. Гарасимів, Жуківський деканат. Станом на 1916 р. священнодіяв у с. Семенівка, Городенківський повіт.	26 вересня 1916 р. у відповідь на циркуляр Чернівецького губернатора № 39 від 5 вересня 1916 р. начальник Городенківського повіту доповів, що священник з родиною виїхав в Австро-Угорщину під час наступу росіян у 1916 р. На момент укладання рапорту перебував там.	[198, арк. 2, 30, 32 (зв.), 33; 879, с. 71]
34	**О. Чиж (Чиже) Василій (Василий)**, на початку війни – богослов 4-го року навчання у семінарії ім. Св. Івана Золотоустого у Станиславові. Рукоположений 30 квітня 1916 р. у подальшому священнодіяв у с. Пістинь (Пистынь), Косівський повіт, Пістинський деканат.	28 вересня 1916 р. у відповідь на циркуляр Чернівецького губернатора № 39 від 5 вересня 1916 р. начальник Косівського повіту доповів, що священник виїхав з родиною в Австро-Угорщину під час наступу російських армій у 1916 р. На момент укладання рапорту перебував там.	[198, арк. 2, 26, 26, 27 (зв.), 28; 879, с. 295]
35	**О. Чужак Василь (Василий)**, рукоположений у 1914 р., сотрудник у Цапівцях, повіт Заліщики, деканат Заліщики.	Покинув парафію разом з дружиною Наталією Ковч та сином Мироном. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Боснії, повіт Прієдор (Приједор, Prijedor), м. Козарач.	[223, арк. 15; 879, с. 306]
36	**О. Шухевич Зенон**, парох с. Тишківці (Тышковцы), Городенківський повіт, Городенківський деканат.	26 вересня 1916 р. у відповідь на циркуляр Чернівецького губернатора № 39 від 5 вересня 1916 р. начальник Городенківського повіту доповів, що священник з родиною виїхав в Австро-Угорщину під час наступу росіян у 1916 р. На момент укладання рапорту перебував там.	[198, арк. 2, 30, 33 (зв.), 34; 879, с. 41]
37	**О. Щепкович**	26 серпня 1914 р. виїхав зі Станиславова.	[31, арк. 6, 8; 116,

	(Щепковичъ) Франц, соборний крилошанин, доктор церковного права, радник і референт єпископської консисторії, синодальний сповідник колишній префект духовної семінарії у Львові, викладач духовної семінарії ім. Іоана Золотоустого у Станиславові, повіт Станиславів, деканат Станиславів.	30 квітня 1915 р. ректор Йосафат Коциловський написав П. Філясові лист з проханням офіційно затвердити о. Шепковича на посаді викладача у духовній семінарії у Кромержижі. Протягом 26 квітня – 30 липня 1915 р. викладав історію церкви у греко-католицькій духовній семінарії у м. Кромержиж.	арк. 7; 844, с. 121; 879, с. XVI, XVII, XIX, XX, 295]
38	**Овсянин (Овсяний) Станислав Яків (Яков)**, монах (брат) ЧСВВ з монастиря Воздвиження Хреста у Бучачі.	Покинув монастир через наступ росіян і волю настоятеля Чину. Опинився у м. Санкт Андре (Sankt Andrä), Каринтія. Викликаний у Вараждин настоятелем ЧСВВ. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Хорватії, повіт Вараждин, (Varaždin). 20 червня 1915 р. перебуваючи у Вараждині написав листа П. Філясові з проханням про надання легітимації на повернення в Галичину для себе та о. Л. Калужняцького у Санкт Андра.	[108, арк. 84; 214, арк. 26, 30; 879, с. 289]
39	**Апостол Василь**, богослов станиславівської семінарії.	Прийнятий у травні 1915 р. на навчання у семінарії м. Кромержиж. Навчався у греко-католицькій семінарії у м. Кромержиж протягом травня – липня 1915 р.	[116, арк. 20, 21; 844, с. 122]
40	**Базюк Теодор,** богослов з Станиславівської єпархії.	Навчався у греко-католицькій семінарії у м. Кромержиж протягом травня – липня 1915 р.	[844, с. 122]
41	**Бардаховський (Бардаховский) Андрій (Андрей),** богослов у духовній семінарії ім. Св. Івана Золотоустого в Станиславові з Мацьковичів (Maćkowice), повіт	Див. Бардаховський (Бардаховский) Андрій (Андрей) у **Додаток Г.2.**	

	Перемишль.		
42	**Бачинський Яків**, станом на кінець 1913 р. богослов у Станиславівській єпархії.	Протягом травня – липня 1915 р. навчався у семінарії м. Кромержиж.	[844, с. 122; 879, с. 296]
43	**Бігун Богдан**, станом на кінець 1913 р. богослов станиславівської семінарії.	Протягом травня – липня 1915 р. навчався у семінарії у м. Кромержиж.	[844, с. 122; 879, с. 297]
44	**Білас Михайло (Михаіл)**, богослов духовноїй семінарії ім. Св. Івана Золотоустого в Станиславові з Свистільників (тепер с. Світанок), повіт Рогатин.	Виконував санітарну службу при Станиславівському шпиталі. Евакуйований зі шпиталем в Перемишль при наступі росіян. Після закінчення служби виїхав у Прагу. Отримав стипендію від Намісництва для вивчення богослов'я у Празі. У квітні 1915 р. єпископ Григорій Хомишин дозволив богословові залишитися у Празі для допомоги в організації церковного хору для української громади в місті.	[107, арк. 84, 85; 237, арк. 287; 879, с. 296]
45	**Білиньский (Біліньский) Стефан**, на кінець 1913 р. – богослов другого року навчання у гімназії м. Станиславів.	Покинув Галичину через російську окупацію. У наприкінці квітня 1915 р. поступив на навчання у семінарію у м. Кромержиж. 7 травня 1915 р. ректор Йосафат Коциловський вигнав богослова. 12 травня 1915 р. Йосафат Коциловський написав листа з відмовою П. Філясові на прохання останнього прийняти богослова Білинського.	[116, арк. 14 (зв.), 18, 19; 879, с. 296]
46	**Бедзик (Бедзюк) Дмитро**, богослов духовної семінарії ім. Св. Івана Золотоустого в Станиславові з Гвіздця, повіт Коломия.	Покликаний на службу при станиславівському шпиталі. Отримував допомогу від Українського Запомогового Комітету. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Мараморош-Сигет (тепер Сигіт, Румунія), комітат Мараморош, Королівство Угорщина.	[229, арк. 62; 879, с. 296]
47	**Ґорецкий (Горецкий) Іоан**, на кінець 1913 р. богослов у станиславівській семінарії.	27 травня 1915 р. прибув до семінарії у м. Кромержиж з проханням до ректора Й. Коциловського допомогти оформити документи для повернення у Коломию. Того ж дня виїхав у Відень.	[116, арк. 24, 25; 879, с. 296]
48	**Когутяк Стефан**, богослов у духовній	Викликаний на санітарну службу при Станиславівському шпиталі, з яким і залишив місто при евакуації.	[107, арк. 84, 85; 245, арк. 96; 879,

	семінарії ім. Св. Івана Золотоустого в Станиславові з Княгинин-Міста, повіт Станиславів.	Переїхали у Перемишль. Після звільнення зі служби переїхав у Прагу. Отримав стипендію від намісництва у квоті 500 крон. У квітні 1915 р. єпископ Григорій Хомишин дозволив богословові залишитися у Празі для допомоги в організації церковного хору для української громади в місті.	с. 296]
49	**Коропецький (Коропецкий) Володимир**, богослов у духовній семінарії ім. Св. Івана Золотоустого в Станиславові з с. Долина, повіт Товмач (Тлумач), питомець Станиславівської єпархії.	Виконував санітарну службу у військовому шпиталі Станиславова, переведений до Перемишля. Звільнений зі служби 15 вересня 1914 р. Виїхав вглиб Австрії через неможливість повернутися додому. До березня 1915 р. живе Празі, після цього переїхав у Відень. Отримав стипендію від намісництва на теологічні студії у Відні. 22 квітня переїхав у Кромержиж в духовну семінарію. Навчався в ній до кінця липня 1915 р.	[250, арк. 64; 844, с. 122; 879, с. 296]
50	**Лазарів (Лазаровъ) Василь**, станом на кінець 1913 р. – вихованець Папської Руської Колегії в Римі з Станиславівської єпархії.	Покинув Італію після початку війни з Австро-Угорщиною. З травня по кінець липня 1915 р. навчався у українській семінарії у м. Кромержиж.	[844, с. 122; 875, с. 428]
51	**Литвинюк Андрій (Андрей)**, богослов у духовній семінарії ім. Св. Івана Золотоустого в Станиславові з Гадинківців, повіт Гусятин,.	Викликаний військовою командою. До 16 вересня 1914 р. працював у воєнному шпиталі. Того дня звільнений. Через окупацію Гусятинщини виїхав у Каринтію. Перебував у Вольфсбергу, St. Ändra, Відні. Прийнятий в українську семінарію у Кромержижі. Навчався у ній до кінця липня 1915 р.	[217, арк. 7; 844, с. 122; 879, с. 296]
52	**Максимюк Прокіп (Прокоп)**, богослов у духовній семінарії ім. Св. Івана Золотоустого в Станиславові з Видинова, повіт Снятин.	Викликаний на службу у воєнному шпиталі у Станиславові. Евакуйований разом з персоналом. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Мараморош-Сигет (тепер Сигіт, Румунія), комітат Мараморош, Королівство Угорщина при евакуйованому станиславівському шпиталі.	[243, арк. 244; 879, с. 296]
53	**Мандрусяк Василь**	Виїхав з станиславівським шпиталем де виконував	[229, арк. 188; 844,

	(Василий), богослов у духовній семінарії ім. Св. Івана Золотоустого в Станиславові з Назірної, повіт Коломия.	санітарну службу. Тимчасово жив у St. Ändra і Відні доки не переїхав у Кромержиж. Навчався у семінарії м. Кромержиж з травня до кінця липня 1915 р.	с. 122; 879, с. 296]
54	**Махник Михайло,** богослов з Станиславівської єпархії.	Протягом травня – липня 1915 р. навчався у семінарії у м. Кромержиж.	[844, с. 122]
55	**Павлик Василь**, станом на кінець 1913 р. – вихованець Папської Руської Колегії в Римі з Станиславівської єпархії.	Покинув Італію після початку війни з Австро-Угорщиною. З травня по кінець липня 1915 р. навчався у українській семінарії у м. Кромержиж.	[844, с. 122; 875, с. 428]
56	**Семків Лука,** на кінець 1913 р. – богослов у станиславівській семінарії.	Протягом травня–липня 1915 р. навчався у семінарії у м. Кромержиж.	[844, с. 122; 879, с. 296]
57	**Скобельский Андрей** – на кінець 1913 р. богослов у станиславівській семінарії.	Наприкінці травня 1915 р. перебував у Вольфсбергу, подав документи на зарахування у семінарії у м. Кромержиж. Не прийнятий.	[116, арк. 23; 879, с. 297]
58	**Стек (Стекъ) Дмитро**, богослов з Станиславівської єпархії, який з 1912 р. вивчав богослов'я у Папській Руській Колегії в Римі).	Покинув Італію 7 травня 1915 р. згідно розпорядження австрійського посольства через початок війни з Італією. 10 травня 1915 р. прибув у Кромержиж, Моравія. Тут зарахований до української духовної семінарії. Навчався у закладі до кінця липня 1915 р.	[237, арк. 294; 844, с. 122; 875, с. 428]
59	**Томчук Петро** з Трофанівки, повіт Коломия, богослов богослов у духовній семінарії ім. Св. Івана Золотоустого в Станиславові.	Викликаний для санітарної служби. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у Мараморош-Сигет (тепер Сигіт, Румунія), комітат Мараморош, Королівство Угорщина.	[229, арк. 325; 879, с. 296]
60	**Чиж Василь (Василий)**, з Перепельників, повіт	Див. Чиж Василь (Василий) у **Додаток Ґ.2.**	

	Зборів, абсольвент теології, богослов Станиславівської єпархії у духовній семінарії ім. Св. Івана Золотоустого в Станиславові.		
61	**Шишкович Григорій (Григорий)**, на кінець 1913 р. богослов у Станиславівській семінарії.	Наприкінці травня 1915 р. опинився у Сереті. Подав документи для зарахування в українську духовну семінарію у Кромержижі, Моравія. Не прийнятий.	[116, арк. 23; 879, с. 297]
62	**Шпилька Теодор**, студент теології з Перемишля, повіт Перемишль, богослов Станиславівської єпархії у духовній семінарії в Станиславові.	Примусово евакуйований. Станом на 1 травня 1915 р. перебував у м. Грац, Штирія.	[235, арк. 507; 879, с. 297]

Додаток Е.

Священнослужителі та богослови інтерновані в Російську Імперію в 1914–1918 рр.

№	ПІБ, звання до арешту	Місце ув'язнення і перебування в Росії до репатріації	Джерела
1	**О. Шептицький (Шептицкій, Szeptycki) Андрей (Andrzej)**, ЧСВВ, Митрополит Галицький ГКЦ, Архієпископ Львівський, Єпископ Кам'янець-Подільський, таємний цісарсько-королівський радник, член австрійської палати вельмож, член сейму Королівства Галичини і Володимирії з великим князівством Краківським.	2 вересня 1914 р. запропонований російській стороні адміністрацією м. Львова в якості заручника від українського населення міста. Пропозицію не прийнято. Митрополитові визначено домашній арешт. 5 вересня 1914 р. Зустріч з генералом О. Брусиловим в Бібрці. Попередження проти «небажаної» поведінки. 6 вересня 1914 р. виголосив проповідь в Успенській церкві Львова із непрямим засудом росіян. 12, 14, 15 вересня 1914 р. – обшуки в Святоюрському комплексі. 19 вересня 1914 р. вивезений з оо. Й. Боцяном, Й. Ґродським, І. Готрою у Броди, звідти до Києва. 21 вересня 1914 р. прибуття в Київ. 23 вересня – прощання з «почтом», митрополита вивозять у Нижній Новгород. 30 вересня 1914 р. переведений у Курськ, під вартою у приміщенні готелі Полторацького. 24 листопада 1914 р. отримав дозвіл відвідувати під конвоєм католицький костел у Курську. Червень 1915 р. переїхав на нове житло в Курську, вул. Почтовий Переулок, ч. 18. 20 вересня 1916 р. під конвоєм вивезений у Спасоєфимівський монастир у Суздалі. Кінець 1916 р. перевезений у м. Ярославль. 9 березня 1917 р. почато переговори щодо обміну А. Шептицького на російського полоненого М. Рижкова. 21 березня 1917 р. схвалення Тимчасовим Урядом Росії усної пропозиції міністра Олександра Керенського звільнити з ув'язнення А. Шептицького. 25 березня 1917 р. звільнення митрополита з-під варти у м. Ярославль. 31 березня 1917 р. прибуття і перебування в Петрограді, будинок на набережній р. Фонтанка, 118 (тепер музей Г. Державіна). Кінець квітня – 14 травня 1917 р. перебування у Києві, відвідування засідання УЦР, конференція зі священниками ГКЦ, зустріч із секретарем І. Готрою.	[34, арк. 4, 5; 38, арк. 16, 17; 39, арк. 4; 40, арк. 36–54; 41, арк. 24; 156, арк. 2; 273, л. 156, 157, 158, 222, 223, 283; 332, с. 3; 361, с. 262; 403, с. 3; 828, с. 86; 870, с. 104; 875, с. 11, 16; 956, с. 102–110; 962, с. 33–40]

		14–16 травня 1917 р. візит у Москву. 17 травня 1917 р. прибуття в Петроград, зупинка у приміщенні при римо-католицькій церкві Св. Катерини. 20 травня 1917 р. митрополит написав прохання міністрові іноземних справ Росії щодо видачі йому та Іринею Готрі та Йосифу Гродському візи та паспорту на перетин кордону. 29 травня 1917 р. прохання перед російською адміністрацією видати документи на виїзд і для Йосифа Боцяна. 11–13 червня 1917 р. собор греко-католицької церкви у Росії. 22 червня 1917 р. подав повторне прохання міністру Внутрішніх справ ТУ щодо оформлення документів для себе, оо. Боцяна, Й. Ґродського та Іринея Готри. 6 липня 1917 р. А. Шептицький із почтом виїхали з Петрограду на станції Білоостров. 9 липня 1917 р. прибуття у Стокгольм. Обмін А. Шептицького на М. Рижкова. 19 липня 1917 р. прощання з Й. Боцяном та Й. Гродським. Транзит Німеччиною. 21 липня 1917 р. Митрополит пересік швейцарський кордон. 14 серпня 1917 р. прибув у Лозану. 24 серпня 1917 р. митрополит пересік Австро-Угорський кордон у м. Фельдкірх. 26 серпня 1917 р. митрополит прибув у Відень. 9 вересня 1917 р. А. Шептицький виїхав з Відня через Освенцим, Краків, Дембицю, Ряшів, Пшеворськ, Ярослав, Журавицю, Перемишль, Мшану, Городок до Львова. 10 вересня 1917 р. урочиста зустріч А. Шептицького у Львові за участі українського духовенства, інтелігенції та представників влади і УСС.	
2	**О. Аликсевич (Алексевичъ) Станислав (Станиславъ)**, парох Батятич (Батяничи), повіт Жовква, деканат Жовква.	14–16 (27–29) листопада 1914 р. помічник начальника Жовківського повіту провів розслідування діяльності отця Аликсевича з приводу поширення ним неправдивих чуток. Зібрали обвинувачення про небажану активність: належність до «мазепинських організацій», закликав воювати проти росіян, поминав імператора Франца Йосифа, протидіяв русофільським організаціям і т. д. 16 (29) листопада 1914 р. склав розписку перед начальником повіту Жовква що не проводитиме богослужінь. 2 (15) грудня 1914 р. Львівський губернатор передав генерал-губернатору Галичини і Буковини рекомендацію вислати отця Аликсевича за межі краю до кінця війни.	[5, арк. 1–12; 258, арк. 53; 273, л. 267; 274, л. 17; 277, л. 11 ; 332, с. 2; 361, с. 262; 375, с. 1; 862 с. 166, 432; 870, с. 82; 877, с. 103]

		10 (23) грудня 1914 р. генерал-губернатор Галичини і Буковини розпорядився заслати отця в Томську губернію до кінця воєнного стану в Галичині. 2 січня (15) січня 1915 р. дружина священника Єлена Аликсевич подала прохання на ім'я генерал-губернатора Галичини і Буковини прохання помилувати її чоловіка. 8 січня (21) січня 1915 р. дружина священника Єлена Аликсевич подала повторне прохання на ім'я генерал-губернатора Галичини і Буковини прохання помилувати її чоловіка. 26 січня (8 лютого) 1915 р. отець засланий начальником Жовківського повіту через етапного коменданта в Жовкві в розпорядження Томського губернатора. 31 травня 1917 р. А. Шептицький просить перед російським урядом дозволу покинути Росію разом з о. Аликсевичем. Прохання не задоволено. Між травнем і липнем 1917 р. перебуває у Петрограді.	
3	**О. Бачинський (Бачинскій, Бачиньскій) Іван (Иванъ)**, сотрудник у с. Снович (Сновичъ), Золочівський повіт, Радехівський деканат.	8 (21) листопада 1914 р. адміністрацією генерал-губернатора Галичини і Буковини розпочато розгляд клопотання вікарія А. Білецького щодо надання дозволу на виконання обов'язків о. Івана. 13 (26) листопада 1914 р. рапорт начальника Золочівського повіту Львівському губернаторові: отець Бачинський засланий 27 жовтня в одну з Заволжських губерній за шкідливу діяльність. Станом на лютий 1916 р. – червень 1917 р. перебував в Астрахані. Станом на середину липня 1917 р. далі залишався в Астраханській губернії.	[170, арк. 90, 91 (зв.), 142, 146, 153, 155, 156; 274, л. 17; 277, л. 11; 258, арк. 39, 57; 332, с. 2; 361, с. 262; 862 с. 438; 870, с. 102; 875, с. 300]
4	**О. Бачинський (Бачиньскій) Юліан (Юліянъ) Михаилъ,** парох с. Пеняки, деканат Підкамінь.	Мобілізований у капелани 35-го Золочівського полку. Італійський та російський полон.	[875, с. 290; 984, с. 45, 46]
5	**О. Боцян (Боссьанъ) Йосиф**, радник і референт митрополичої консисторії, цензор книг, ректор греко-католицької семінарії у Львові.	2 вересня 1914 р. запропонований російській стороні адміністрацією м. Львова в якості заручника від українського населення міста. Пропозиція прийнята. 19 вересня 1914 р. вивезений разом з митрополитом А. Шептицьким, о. Й. Ґродським та І. Готрою в Броди. 21 вересня 1914 р. прибуття в Київ. 23 вересня 1914 р. прощання з митрополитом, повернення у Львів.	[15, арк. 19, 20, 36, 38; 28, арк. 1–5; 34, арк. 4, 5; 39, арк. 84; 40, арк. 42–45; 59, арк. 30, 30

		Початок жовтня 1914 р. звернувся до російської адміністрації з проханням дозволити зустрітися з митрополитом Шептицьким і передати йому гроші і посилку. 4 (17) грудня 1914 р. повторно звернувся у російську адміністрацію з проханням дозволити йому відвідати митрополита Шептицького та передати йому гроші і посилку. 7 січня 1915 р. відвідав митрополита А. Шептицького у Курську, передав йому гроші і посилку. 28 січня 1915 р. будучи у Львові написав листа Курському губернатору з проханням дозволити передати А. Шептицькому посилку з речами і книгами та лист А. Шептицькому. 28 січня 1915 р. разом з листом до курського губернатора написав лист А. Шептицькому. Повідомив про передачу, що здійснював поповнення музейного каталогу, про успішне святкування Йорданських свят та діяльність вікарія Білецького та ін. подробиці. 18 лютого 1915 р. заарештований у Львові під час масового арешту українських діячів росіянами в місті. Ув'язнений у в'язниці на вул. Казимирівський, згодом – на вул. Баторія. Травень 1915 р. вивезений у Симбірську губернію, м. Мінусинськ, Єнісейська губернія через Київ. Тимчасово перебував у Лук'янівській в'язниці Києва. Далі вимушено проживав у м. Мінусинск (Минусинск), вул. Новоприсутственная ч. 38, приміщення міської аптеки. 13 травня 1917 р. написав листа-відповідь на повідомлення з Києва Андрею Шептицькому де повідомив, що перебуває у Єнісейській губернії, м. Минусинск, вул. Петра Великого, 25 під наглядом поліції. Між 13 і 29 травня 1917 р. прибув у Петроград. 29 травня 1917 р. прохання А. Шептицького перед російською адміністрацією видати документи для перетину кордону о. Й. Боцянові. 6 червня 1917 р. А. Шептицький подав міністрові внутрішніх справ ТУ повторне прохання оформити документи для виїзду о. Йосифа Боцяна. 6 липня 1917 р. А. Шептицький із почтом виїхали з Петрограду на станцію Білоострів. 9 липня 1917 р. прибуття у Стокгольм. 19 липня 1917 р. прощання з митрополитом на о. Рюген в Німеччині. 21 липня 1917 р. прибув у Відень. Дав інтерв'ю журналістам у	(зв.); 156, арк. 2; 258, арк. 39, 57; 273, л. 283; 332, с. 2; 357, с. 2; 361, с. 262; 400, с. 2; 521, с. 3;862 с. 9, 285, 378, 379, 395; 870, с. 89; 875, с. 20, 22, 24; 956, с. 102–110; 947, с. 83–108]

		якому розповів про своє перебування та здобутки А. Шептицького у Росії. 28 липня 1917 р. священник прибув до Львова.	
6	**О. Брунець (Брунецъ) Олекса (Алексѣй, Алексей)**, парох Хлївчан (Хлѣвчанъ), Рава Руський повіт, Угнівський деканат.	Станом на 1 липня 1915 р. виселений у внутрішні губернії Росії. Станом на лютий – квітень 1916 р. перебував у Костромській губернії, Макар'євський повіт, с. Тимошино при поліційній управі військовополонених. Станом на середину липня 1917 р. перебував у Костромі.	[258, арк. 39, 57; 274, л. 17; 332, с. 2; 361, с. 262; 862 с. 477; 870, с. 102; 877, с. 334]
7	**О. Боберський (Боберскій) Омелян (Емельянъ) Володимиръ**, парох с. Николаїв (Миколаїв, Миколаевъ), повіт Бібрка, Винницький деканат.	8 серпня 1914 р. міністр В. Коритовський сповістив А. Шептицького про конфінацію о. Боберського у Миколаєві без права покинути парафію через підозру в москвофільській агітації. 1 червня заарештований помічником етапного коменданта через донос. Доставлений в м. Бібрка, де залишався до 7 червня. 17 (30) червня 1915 р. поміщений в тернопільську в'язницю помічником начальника жандармського управління воєнного генерал-губернатора Галичини і Буковини. 19 червня (2 липня) 1915 р. отець Омелян написав клопотання на ім'я генерал-губернатора Галичини і Буковини: не знає обвинувачення, опинився перед загрозою висилки. Просить розслідування. Покликався на погану поведінку щодо себе з боку призначеного в село православного священника Николая Покровского. Після арешту селяни викинули з плебанії всі речі о. Боберського щоб поселити там о. Николая. 25 червня (8 липня) 1915 р. висланий в Росію. 19 жовтня (1 листопада) 1915 р. канцелярія воєнного генерал-губернатора передала на розгляд дежурного генерала другої армії клопотання отця Боберського щодо його звільнення. Станом на 1 липня 1916 р. засланий у Єнісейську губернію. Станом на лютий–квітень 1916 р. перебував у Єнісейській губернії, Петровская волость, с. Бильское. На початку травня 1917 р. перебував у Казанській губернії, м. Лаишево. Кінець травня 1917 р. Андрей Шептицький призначив священнослужителя адміністратором Городища коло Тернополя на окупованій території. 12 червня 1917 р. о. М. Цегельський сповістив А. Шептицького про виїзд о. Боберського в окуповану Галичину.	[11, арк. 1, 2, 5–7; 68, арк. 111, 112; 87, арк. 35 (зв.); 274, л. 17; 277, л. 10; 332, с. 2; 361, с. 262; 454, с. 4; 862 с. 421; 870, с. 98; 875, с. 92]

		Внаслідок деокупації Тернопільщини австрійськими військами опинився на під австрійській стороні. 25 липня 1917 р. священнослужитель повернувся у свою парафію після 26 місяців перебування у Росії.	
8	**О. Бутринський (Бутринскій) Карл (Кароль, Карлъ) Григорьевъ,** парох с. Чернелиця (Черницы), Бродівський повіт, Підкаменецький деканат.	Протокол від 1 (14) січня 1915 р.: о. Бутринський подав скаргу, що православний священник Філіп Борецький хотів усунути його з парафії у с. Чернелиця. Отець Кароль вимагає розібратися у справі в законний спосіб. 27 березня (9 березня) 1915 р. рапорт начальника Бродівського повіту Львівському губернаторові: о. Бутринський веде агітацію проти православного священника, критикує православ'я. Пропозиція виселити священнослужителя з Галичини разом з сином. 14 (27) квітня 1915 р. постанова генерал-губернатора Галичини і Буковини – виселити о. Карла Бутринського із сином Константином в Єнісейську губернію на період воєнного стану в Галичині. 12 (25) травня 1915 р. рапорт начальника Бродівського повіту: для подальшого відправлення у Єнісейську губернію о. Бутринського та сина передано в розпорядження етапного коменданта м. Броди 11 травня. 27 червня 1915 р. вже був у Красноярську з сином.	[170, арк. 129–135; 862 с. 380; 870, с. 88; 875, с. 293]
9	**О. Вацура Яків (Яковъ),** священник ЧСВВ. Сотрудник у Жовкві, монах василіанського монастиря Різдва Пресвятої Діви Марії, м. Жовква.	2 вересня 1914 р. затриманий у Жовкві. 3 (16) вересня 1914 р. постанова генерал-губернатора Галичини і Буковини Г. Бобринського про заслання священнослужителя в одну із Заволжських губерній. Обвинувачення: українофільській пропаганда. 5 (18) вересня 1914 р. Під конвоєм з чотирьох вартових відправлений з Радзивилова в розпорядження начальника Київського губернського жандармського управління для подальшої пересилки. Станом на 1 липня 1914 р. засланий у Олонецьку губернію. 1 березня 1917 р. переведений у Казань. Між травнем і червнем 1917 р. залишався у Казанській губернії. 8 червня 1917 р. з католицького костелу в Казані на вулиці Большая Лядская спільно з Градюком Віталієм та Мазикевичем Ігнатієм написав заяву генерал-губернаторові Галичини і Буковини Дмитрові Дорошенкові з приводу отримання дозволу на повернення в свої монастирі. Станом на середину липня 1917 р. перебував у Київській губернії.	[89, арк. 107; 98, арк. 1; 119, арк. 1–3; 168, арк. 3–7; 274, л. 17; 277, л. 10; 870, с. 102; 877, с. 106, 386]

		12 грудня 1917 р. о. М. Яцковський написав листа А. Шептицькому про перебування о. Вацури у Києві. Станом на лютий 1918 р. замінив у Києві вікарія Михайла Цегельського і продовжив будівництво греко-католицької церкви, яке завершилося весною того ж року.	
10	**О. Гадзевич (Гадзевичь) Онуфрій**, сотрудник у с. Матієва (Матѣєва, Maciejowa) з осідком у Новому Сончі, заступник катехита ц. к. гімназії в Новому Сончі, Мушинський деканат.	З початком війни – капелан у 33-му полку ландверу. 2 листопада 1914 р. потрапив у полон, етапований у м. Омськ. Захворів на плямистий тиф і бронхіт. Стан погіршився – анемія. П'ять разів подавався до російської воєнної комісії для визнання інвалідності. Постійні відмови. 17 січня 1917 р. переведений у Петроград. Очікував на обмін військовополонених. 26 червня 1917 р. будучи у Петроградському госпіталі № 109 написав листа А. Шептицькому. Розповів про умови потрапляння у полон і поточний статус. Просив митрополита допомогти звільнитися оскільки побутують чутки що Папа Римський виступає проти повернення з полону капеланів обумовлюючи необхідністю задоволення релігійних потреб військовополонених. 4 липня 1917 р. будучи у Петрограді написав листа А. Шептицькому. Подякував митрополитові за допомогу у процесі звільнення з полону у якому вже перебуває три роки. Повідомив про поточний стан римо-католицького капелана Гавеля, який фігурував у справі обміну Андрея Шептицького і Миколая Рижкова. Просив посприяти звільненню отців до кінця та передати інформацію про себе дружині – Галині Гадзевич у Новий Сонч. 16 вересня 1917 р. будучи у Краківському гарнізонному шпиталі Ч. 15 написав А. Шептицькому листа. Повідомив про своє повернення в Галичину. Подякував владиці за допомогу, констатував що проходить військову комісію з надією звільнення від служби. Додав, що разом з ним повернувся і католицький капелан Гавел.	[61, арк. 137–143; 984, с. 53, 54; 877, с. XXIII, 208]
11	**О. Ганкевич (Ганкевичъ) Михайло (Михаилъ, Михаіл)**, парох с. Пороги (Порошъ), Богодчанський повіт, Богородчанський деканат.	На початку війни інтернований в Arad (Транслейтанія, тепер Румунія). Внесений у список ідентифікованих українців представлених на розгляд представників УПР. Після звільнення повернувся у парафію. Опинився під австро-угорським наглядом по підозрі в русофільстві. 6 (19) грудня 1914 р. відмовився служити богослужіння за російського імператора Николая II на вимогу начальника	[2, арк. 1–8, 12, 14–16; 200, арк. 157; 258, арк. 39, 64; 274, л. 18, 19; 332, с. 2;

		Богородчанського повіту. За це заарештований і направлений до начальника дивізії у Надвірну. Обвинувачений в належності до «мазепинської партії». 13 (26) грудня 1914 р. Тернопільський губернатор визнав перебування отця в Галичині небажаним. Запропонував генерал-губернатору вислати отця за межі губернії. 26 грудня (8 січня) 1914 р. генерал-губернатор Галичини Г. Бобринський постановив вислати о. Ганкевича в Томську губернію. 2 (15) березня 1915 р. заарештований в с. Більше Золоте, повіт Боршів (виїхав туди з родиною у зв'язку з бойовими діями в Богородчанському повіті). 7 (20) березня прибув у в'язницю м. Кам'янець-Подільський. 8 (21) березня дружина отця – Анна Ганкевич подала оскарження на вирок обумовлюючи його невинністю священника. 12 (25) березня 1915 р. висланий в Томську губернію. У листі митрополита А. Шептицького від 31 січня 1916 р., опублікованого у газеті «Діло» № 124, 1916 р. митрополит вказав нову адресу перебування о. Склепковича – м. Колпашево, Томська губернія. У березні 1916 р. подав клопотання через Томського губернатора у Міністерство внутрішніх справ Росії щодо звільнення. У листі редактора Бальцкого Ю. від 10 травня 1916 р., опублікованого у газеті «Діло», № 194, 1916 р. вміщено інформацію, що священнослужителя В. М. (о. М. Ганкевича) та інших священників переведено у Казанську губернію. У жовтні 1916 р. переведений переведений в Козьмодемьянськ, Казанська губернія. 15 (28) березня 1917 р. будучи в Козьмодемьянську, Казанська губернія написав клопотання перед міністром юстиції в Росії щодо звільнення та дозволу повернутися додому. 29 квітня (12 травня) 1917 р. написав аналогічне клопотання Обласному Комісарові для Галичини і Буковини Д. Дорошенкові щодо звільнення з ув'язнення. 8 (21) травня 1917 р. Тернопільський губернатор провівши розслідування визнав можливим задовільнити клопотання зятя о. Ганкевича – о. Софрона Левицького щодо звільнення з заслання висланого в Росію. 17 (30) травня 1917 р. Обласний комісар Дмитро Дорошенко	358, с. 3; 361, с. 262; 359, с. 3; 870, с. 82; 879, с. 9]

		санкціонував о. Ганкевичу дозвіл на повернення в Галичину про що сповістив томського комісара.	
12	**О. Горникевич (Горникевичъ) Мирон (Миронъ)**, архікатедральний сотрудник при церкві Св. Георгія у Львові, пресвітер шк. ім. Конарського, секретар і референт в подружніх справах в митрополичому дисциплінарному суді та справах подружніх і інстанційних.	Заарештований у Львові під час масових арештів російськими властями 17–18 лютого 1915 р. Ув'язнений у в'язниці на вул. Казимирівський, згодом – на вул. Баторія. Вивезений у Київ, Лук'янівська в'язниця. Станом на 1 липня 1915 р. відправлений в Єнісейську губернію. Лютий 1916 р. – червень 1917 р., далі перебуває у Єнісейській губернії, Єнісейський повіт, м. Мінусинск (Минусинск), вул. Новоприсутственная, ч. 38.	[258, арк. 40; 277, л. 10; 332, с. 2; 357, с. 2; 361, с. 262; 400, арк. 2; 862 с. 285, 378, 379, 395; 870, с. 88; 875, с. 21, 31, 36]
13	**О. Гордієвський (Гордіевскій, Гордїевский, Гордиевскій) Іван (Іоаннъ, Іоан)**, архіпресвітер, митрат, настоятель капітули, радник і референт єпископської консисторії, сповідник синодальний, радник дисциплінарного суду, делегат до цісарсько-королівської шкільної ради в Станиславові, кафедральний парох в Станиславові, повіт Станиславів, деканат Станиславів.	26 серпня 1914 р. єпископ Станиславівський перед виїздом у Відень передав управління Станиславівською єпархією О. Івану Гордієвському. 3 вересня 1914 р. російські армії захопили Станиславів. Заарештований у лютому 1915 р. після обшуку. 5 лютого 1915 р. Вивезений у Росію через Галич. Приводи: не проведено богослужіння за імператора Миколу II у недільних богослужіннях та на Св. Миколая 19 грудня 1914 р., не вітав графа Бобринського під час побуту у Станиславові у січні 1915 р. Донос катехита Григорія Литвиновича про таємні контакти о. Гордієвського з єпископом Г. Хомишинина у лютому 1915 р. Станом на 1 липня 1915 р. вивезений у Симбірську губернію, де проживав у Симбірську, вул. Миртиновая 64. У 1917 р. повернувся в Станиславівську єпархію.	[31, арк. 3–15; 258, арк. 40, 64; 274, л. 18; 277, л. 10; 290, с. 280–286; 332, с. 2; 361, с. 262; 863, с. 207; 870, с. 94; 879, с. XVI, XVII, XIX, XX, XXI, 208, 302]
14	**О. Гоцкий (Ґоцкий, Гоцкій, Ґоцький Гецкій) Володимиръ (Владиміръ, Василь)** парох с. Колоденце, повіт Жовква,	13 серпня 1914 р. виїхав до Львова. 11 жовтня 1914 р. повернувся в село. Допит. Отримав право на проживання з підпискою про заборону богослужінь. Тимчасово священнодіяв без санкції, в тому числі у порожній парафії Жовтанці. 21 жовтня (3 листопада) 1914 р. рапорт начальника	[168, арк. 62–71, 144, 146, 151; 273, л. 47–52; 274, л. 18;

	Куликівський деканат.	Жовківського повіту на основі слідства: обвинувачення священнослужителя у неблагонадійності на підставі статті у газеті «Прикарпатская Русь». Обвинувачення: богослужіння попри заборону, заклик не ідентифікуватися «руськими», доноси на русофілів, залякування селян поверненням австро-угорського війська, підозра в крадіжці грошей з церковної каси, молитва за австрійського імператора. 27 жовтня (9 листопада) 1914 р. постанова генерал-губернатора: виселити о. Гоцького за межі Галичини в одну із Заволжських губерній до кінця воєнного стану. Невдовзі заарештований у Жовківську повітову в'язницю. 7 (20) листопада 1914 р. Священнослужитель обрав місцем перебування Оренбург. Начальником Жовківського повіту відправлено затриманого в розпорядження Оренбургського міського поліцейського управління. 24 листопада (7 грудня) 1914 р. постанова канцелярії генерал-губернатора Львівського – призупинити заслання отця у зв'язку з виявом доказів невинності. Виконати неможливо. Отець вже засланий. Реальних кроків щодо виправлення ситуації не зроблено. Станом на 1 липня 1915 р. засланий у внутрішні губернії Росії. Станом на лютий–квітень 1916 р. отець перебуває у Томську. 17 лютого – 12 квітня 1916 р. пропозиція російського уряду австро-угорській стороні обміняти священника Гоцького на російського священника М. Рижкова. Австрійська сторона відмовилася. 31 травня 1917 р. А. Шептицький просить перед російським урядом дозволу покинути Росію разом з о. Гоцьким. Прохання не задоволено. Між травнем і липнем 1917 р. перебув у Петрограді.	277, л. 11; 258, арк. 40, 58; 332, с. 2; 361, с. 263; 375, с. 1; 862 с. 166, 227, 432; 870, с. 103; 877, с. 153]
15	**О. Градюк (Градюкъ, Гралюк, Брадюк, Врадюкъ) Віталій (Виталій) Володимиръ,** ЧСВВ, настоятель Василіанського греко-католицького монастиря Різдва Пресвятої Діви Марії в м. Жовква.	2 вересня 1914 р. заарештований у Жовкві. 3 (16) вересня 1914 р. постанова генерал-губернатора Галичини і Буковини Г. Бобринського про заслання священнослужителя в одну із Заволжських губерній. Обвинувачення: українофільська пропаганда. 5 (18) вересня 1914 р. Під конвоєм з чотирьох вартових відправлений з Радзивилова в розпорядження начальника Київського губернського жандармського управління для подальшої пересилки. Станом на 1 липня 1915 р. засланий в Олонецьку губернію Росії. 1 березня 1916 р. переведений в Казань.	[53, арк. 14, 14 (зв.); 119, арк. 1–3; 168, арк. 3–7; 274, л. 18; 277, л. 10; 809, с. 156, 157; 870, с. 102; 877, с. 386]

		31 травня 1917 р. повідомив А. Шептицького, що перебуває у Казані. Отримав запрошення від о. М. Цегельського в Київ. Не може з іншими священнослужителями покинути міста через відсутність дозволу. 8 червня 1917 р. з католицького костелу в Казані на вул. Большая Лядская спільно з Вацурою Яковим та Мазикевичем Ігнатієм написав заяву генерал-губернаторові Галичини і Буковини Дмитрові Дорошенкові з приводу отримання дозволу на повернення в свої монастирі. Станом на середину липня 1917 р. перебував у Київській губернії. 8 жовтня 1917 р. освятив основу для будівництва нової греко-католицької церкви у Києві. Станом на 29 грудня 1917 р. виконував обов'язки вікарія у Києві, продовжував будівництво церкви.	
16	**О. Громницький (Громницкій, Громніцкий) Володимир (Владиміръ)**, парох Тернополя, декан Тернопільського деканату, делегат митрополичого ординаріату до цісарсько-королівської шкільної ради в Тернополі, почесний крилошанин.	Станом на Лютий-квітень 1916 р. перебував у м. Перм, вул. Петропавловська. Станом на 26 квітня 1916 р. газета «Дїло» опублікувала інформацію, що отець перебував у Пермі при Польському комітеті, вул. Покровська 75. 12 червня 1917 р. о. М. Цегельський сповістив А. Шептицького, що о. Громницький вже у Києві, очікує дозволу на призначення у Королівстві Галичини і Володимирії. 18 червня (1 липня) 1917 р. у канцелярії Обласного комісаріату Галичини і Буковини було уточнено інформацію, що о. Володимир був заарештований у серпні 1915 р., засланий у Росію в якості заручника. 21 червня (3 липня) 1917 р. обласний комісар Дмитро Дорошенко виписав дозвіл о. Володимирові Громницькому, який перебував у Києві дозвіл на переїзд для проживання у Тернополі. Станом на 13 січня 1918 р. повернувся в Австро-Угорщину.	[87, арк. 35; 258, арк. 40, 65; 14, арк. 18, 20; 274, л. 18; 277, л. 10; 332, с. 2; 361, с. 262; 362, с. 1; 549, с. 4; 875, с. 19, 22, 27, 366, 372]
17	**О. Гуньовский (Гуневскій) Алексей (Алексѣй)**, катехит при вчительській семінарії і приватній гімназії, сотрудник у Чорткові (Чортковъ).	12 (25) березня 1915 р. начальник Чортківського повіту склав протокол про розслідування діяльності отця Гуньовського Алексія: отець належить до «мазепинської» партії, продовжив проукраїнську активність навіть в умовах окупації, вів агітацію проти православної віри, чинив перепони діяльності православного священника Кавказької Туземної Кінної Дивізії на богослужіння в церкві. Коли православна служба відбулася в греко-католицькій церкві 10–11 березня отець заборонив греко-католицьким віруючим ходити туди до переосвячення храму.	[870, с. 101; 879, с. 261]

		21 березня (3 квітня) 1915 р. Тернопільський губернатор передав на розгляд генерал-губернатора Галичини і Буковини матеріали про отця Гуньовського. Рекомендував вислати його за межі Галичини до кінця воєнного стану. Обумовлення: виступ проти російських інтересів в Галичині, втеча 12 (25) березня з-під нагляду у Чорткові. Оголошений в розшук. 20 квітня (3 травня) 1915 р. постанова воєнного генерал-губернатора Галичини і Буковини Тернопільському губернатору: вислати отця Гуневського в зауральську частину Пермської губернії. У подальшому місце висилки замінено на Симбірську губернію. Станом на 1 липня 1915 р. висланий у Симбірську губернію.	
18	**О. Гура Дамян (Даміянъ, Даніилъ) Федоровъ,** парох с. Кам'янка-Старе Село (Каменка-Старо-Село), Рава-Руський повіт, Потелицький деканат.	Покинув парафію на початку російського вторгнення. Повернувся. 26 жовтня 1914 р. подає клопотання щодо отримання дозволу на виконання пастирських обов'язків. 26 жовтня – 8 листопада 1914 р. розслідування діяльності священнослужителя. 13 листопада 1914 р. постанова генерал-губернатора Галичини і Буковини: вислати отця на весь період воєнного стану в одну з Заволжських губерній. 11 грудня 1914 р. начальник Жовківського повіту відрапортував, що заарештований обрав місцем свого перебування м. Оренбург. Його відправлено в оренбургське міське поліцейське управління для передачі у відання оренбургського губернатора. Станом на 1 липня 1915 р. засланий у внутрішні губернії Росії. Станом на лютий–квітень 1916 р. перебував у Томську при католицькому костелі. 31 травня 1917 р. А. Шептицький просить перед російським урядом дозволу покинути Росію разом з о. Гурою. Прохання не задоволено. Між травнем і червнем 1917 р. перебував у Петрограді. 9 серпня 1917 р. написав листа А. Шептицькому, що Російський Червоний Хрест готується до обміну православних священників на одного з греко-католицьких. Просив митрополита долучитися до можливого процесу обміну. 12 грудня 1917 р. будучи у парафії Кам'янка Старе Село написав лист Юліанові Романчукові. Повідомив що був заарештований росіянами через скарги місцевих жителів по обвинуваченню в протистоянні москвофільству. Насправді у серпні 1914 р. постановою старости Рава-Руського повіту до	[168, арк. 107, 108, 109, 127–135; 258, арк. 40, 65; 259, арк. 14; 260, арк. 312, 313; 273, л. 267; 277, л. 11; 332, с. 2; 361, с. 262; 862 с. 477; 870, с. 103; 877, с. 261]

		отця на зберігання було передано конфісковану русофільську літературу як мужу довір'я. Відбув 4 місяці у в'язниці. Засланий у Сибір. Повернувся. Просив допомоги для утримання родин з хворої дружини і 5 дітей.	
19	**О. Дольницький (Дольницкий) Омелян (Ємилїян)**, парох у Баворові, Тернопільський повіт, Микулинецький деканат.	Станом на лютий–квітень 1916 р., перебуває на інтернуванні в Росії. Між травнем і липнем 1917 р. перебував в Оренбурзі. 20 лютого 1918 р. родичі священнослужителя написали А. Шептицькому листа з проханням посприяти звільненню священника з російського ув'язнення. Помер 21 лютого 1918 р. в Оренбурзі. 5 червня 1918 р. родина священника дізналася про смерть священника.	[90, арк. 4, 15; 258, арк. 40, 65; 274, л. 18; 277, л. 11; 332, с. 2; 361, с. 263; 504, с. 3; 875, с. 218]
20	**О. Дяків (Дяковъ, Дьяковъ) Григорий (Григорій) Якович,** парох Жеребок Королівських, Скалатський деканат.	28 листопада (11 грудня) 1914 р. адміністрацією генерал—губернатора розпочато розгляд клопотання вікарія А. Білецького щодо надання дозволу о. Григорію дозволу на виконання обов'язків у с. Махнівці та Торгові Золочівського повіту. Розпочато розслідування. 12 (25) січня 1915 р. рапорт начальника Золочівського повіту: отець покинув свою парафію на початку серпня, повернувся через 5 тижнів, україноф'іл який не проявляє активності. 30 березня (12 квітня) 1915 р. рапорт помічника начальника Золочівського повіту: отець – україноф'іл, насаджує «мазепинство», підтримує контакти з україноф'ільськими священниками. 22 квітня (5 травня) 1915 р. повідомлення Львівського губернатора генерал-губернаторові Галичини і Буковини: отець неблагонадійний. Засланий у Росію. Між травнем і липнем 1917 р. перебував у Києві.	[171, арк. 39–57; 258, арк. 40, 65; 274, л. 18; 277, л. 11; 332, с. 2; 361, с. 262; 862 с. 438; 875, с. 323]
21	**О. Дякон (Дяконъ, Кьяконъ) Григорий (Григорій),** парох с. Махновці, Поморянський деканат.	Станом на лютий–квітень 1916 р., інтернований у Росії. Між травнем і червнем 1917 р. перебував у Києві. Станом на 29 грудня 1917 р. священнодіяв у Києві в підпорядкуванні вікарія Михайла Цегельського.	[258, арк. 40, 65; 332, с. 2;361, с. 263; 809, с. 156, 157; 875, с. 298]
22	**О. Зїнкевич (Зенкевичъ, Зінкевич) Михайло (Михаилъ)**, парох с. Стоянів, Радехівський деканат,	Згідно дослідження М. Забанджали священнослужитель був капеланом для Золочівського 80-го полку піхоти. Учасник битви під Кам'янкою-Струмиловою. 13–25 серпня 1914 р. виїжджав зі Стоянова до Львова. Повернувся без родини не бажаючи втрачати парафію.	[87, арк. 36; 170, арк. 1–25; 258, арк. 40, 58; 274, л. 18;

	Кам'янко-Струмилівський повіт.	Вересень 1914 р. Росіян призначили православного священника у одну з греко-католицьких церков в Стоянові. Отець Зінкевич затримується при церкві Св. Параскеви, священнодіє без російської санкції. 15 (28) жовтня 1914 р. розписка – зобов'язався виїхати із села протягом двох тижнів. Основа – російський циркуляр № 565 про недопущення до виконання обов'язків священнослужителів, які покинули парафії на початку війни. 23 жовтня (5 листопада) 1914 р. клопотається через вікарія А. Білецького перед генерал-губернатором щодо отримання дозволу на виконання обов'язків у Стоянові. 28 жовтня (10 листопада) 1914 р. православні парохи висунули вимогу поступити їм церквою Св. Параскеви на празник Св. Параскеви. Отець погодився, але не виконав обіцянки і сам відслужив служби за весь день. 28 жовтня (10 листопада) 1914 р. начальник Кам'янко-Струмилівського відвідуючи службу російського православного священника Арсенія Бордюговського у Стоянові повіту став свідком несанкціонованого богослужіння о. Михайла в старій церкві. 28 жовтня (10 листопада) 1914 р. – 25 лютого (10 березня) 1915 р. розслідування діяльності священнослужителя. Підозри: антипатія до православ'я, спроба зайняти парафію іншого стоянівського священника-русофіла Іоанна Сохацького, якого заарештували австрійці та не допустити у село православного священника, «мазепинство». Священнослужитель організував депутацію і намагався опротестувати закиди перед начальником повіту і адміністрацією генерал-губернатора у Львові. 16 (29) березня 1915 р.: постанова генерал-губернатора – отця визнано неблагонадійним, залишати у парафії його небажано. Літо 1915 р. вивезений у Росію. 19 травня 1917 р. газета «Діло» опублікувала повідомлення отця, який повідомив адресу свого поточного перебування – м. Київ, вул. Прозенка Ч. 28. Кв. 4. 12 червня 1917 р. о. М. Цегельський сповістив А. Шептицького про виїзд о. Зінкевича на душпастирську діяльність у Фастів. Станом на 7 серпня 1917 р. перебував у Києві, будинок українського комітету. Станом на 11 січня вже повернувся з Росії в Австро-Угорщину. Пересік кордон Росії і Швеції на контрольно-пропускних	277, л. 11; 332, с. 2; 292, с. 3; 361, с. 263; 368, с. 3; 533, с. 3; 862 с. 164, 165, 480; 875, с. 306; 984, с. 63]

		пунктах Торніо-Гапаранда. Через Швецію прибув в Австро-Угорщину. Після повернення тимчасово осів у в Транслейстанії, м. Rimaszombat (тепер Рімавська Собота (Rimavská Sobota), Словаччина).	
23	**О. Іванець (Иванецъ, Іванецъ) Йосиф (Іосифъ, Йосиф, Осип) Васильович (Васильевича),** парох с. Раменів (Рамановъ, Ременів), Куликівський деканат, декан Куликівського деканату, ординаріятський комісар в справах сервітутних у Куликівському деканаті, орд. шкільний комісар по нагляду за викладом релігії в народних школах в деканаті Куликів.	12–13 серпня 1914 р. заарештований австрійцями. Разом з дружиною вивезені до Львова. Невдовзі звільнений без права виїзду з міста. Служив при церкві Св. Миколая. 3 вересня 1914 р. виїхав у Раменів у день вступу у Львів російського війська, продовжив богослужіння. Друга половина вересня – русофіли поширюють чутки про «мазепинство» священнослужителя та вісті серед властей, що його син служить в УСС. 15 (28) листопада 1914 р. з Раменова о. Йосиф подав прохання на ім'я генерал-губернатора Г. Бобринського щодо санкції на продовження здійснення служб у Раменові. 26 листопада (9 грудня) 1914 р. комендант жандармерії з Яричева заборонив отцеві священнодіяти обумовлюючи втечею діяча перед наступом росіян. 29 листопада (12 грудня) 1914 р. подає клопотання щодо надання йому права священнодіяти у канцелярію генерал-губернатора. 24 грудня 1914 р. (6 січня 1915 р.) Канцелярія Львівського губернатора передала на розгляд воєнного генерал-губернатора передане через вікарія о. Андрія Білецького клопотання о. Йосифа Іванця щодо санкції на службу у Раменові та Вислобоках. Його охарактеризовано як українофіла, який агітує жителів села проти прийняття православ'я. Його повернення охарактеризовано небажаним. 4 (17) січня 1915 р. Воєнний генерал-губернатор Галичини і Буковини сповістив Львівського губернатора про відмову санкціонування діяльності Йосифа Іванця. 12 (25) січня 1915 р. канцелярія Львівського губернатора сповістила начальника Львівського повіту про відову о. Іванцю у санкції на службу. 15 (28) лютого 1915 р. отця сповіщено про відмову. 19 лютого (4 березня) 1915 р. канцелярія Воєнного генерал-губернатора у Львові перенаправила Львівському губернаторові на розгляд повторне клопотання санкціонувати службу о. Іванця. 23 березня (5 квітня) 1915 р. у Раменові проведено провальне балотування щодо призначення православного пароха.	[171, арк. 22–31; 862 с. 197–202; 870, с. 87; 877, с. XIX, XXI, 150, 157]

		26 березня (8 квітня) 1915 р. на вимогу військової влади виїздить до Львова. 2 (15) квітня 1915 р. канцелярія Львівського губернатора повідомила канцелярію воєнного генерал-губернатора, що досі вважає подальшу діяльність отця у Раменові небажаною і шкідливою оскільки у нього розвинута національна свідомість і він агітує проти православ'я. Заарештований на початку квітня 1915 р. 27 квітня (10 травня) 1915 р. канцелярія генерал-губернатора повторно заборонила богослужіння для отця. 27 травня (9 червня) 1915 р. вивезений у Росію з двома синами. Згідно звіту канцелярії воєнного генерал-губернатора Галичини, станом на 1 липня 1915 р. засланий у Єнісейську губернію.	
24	**О. Їжак (Ижакъ) Микола (Николай),** сотрудник у с. Кропивник (Кропивникъ), Калуський деканат.	Мобілізований у капелани. Священнодіяв при УСС. Російський полон. У листопаді 1918 р. долучився до новостворених формуваннях УГА.	[875, с. 188; 984, с. 151, 152]
25	**О. Казанівський (Козановскій) Гавриїд (Гавріилъ),** парох с. Боратин (Боратинъ), деканат Підкамінь.	У другій половині 1916 р. потрапив під російський суд у Підкаменю через обвинувачення в антиправославній агітації. На початку 1917 р. інтернований у Росію, тюрма в Житомирі. Весна 1917 р. звільнений з ув'язнення. У співпраці з римо-католицькими священниками повернувся у Галичину через Волинь.	[66, арк. 92, 93; 875, с. 288]
26	**О. Каленюк (Каленюкъ, Kaleniuk) Омелян (Емиліянъ, Еміліян, Emil),** парох с. Хащоване (Хащованє), Сколівський повіт, Тухлянський деканат.	Див. О. Каленюк (Каленюкъ, Kaleniuk) Омелян (Емиліянъ, Еміліян, Emil) у **Додаток Г.**	
27	**О. Каленюк (Каленюкъ, Kaleniuk) Роман (Романъ, Roman)**, парох с. Надітичі (Надѣтичѣ), Миколаївський деканат.	Мав репутацію русофіла. Мобілізований у капелани при 34-му полку. Служив при обороні м. Ярослав та у Перемишлі при позиціях у Журавиці, при форті № 11 перемишльської фортеці. Пережив облогу міста. У березні (?) 1915 р. потрапив у російський полон. Шість місяців жив у м. Перовск (тепер Кизил-Орда, Казахстан). Через загострення хвороби у спекотному кліматі переведений у європейську частину Росії у с. Терни, Лебединський повіт,	[66, арк. 111–119; 862 с. 213; 875, с. 238]

		Харківська губернія. Перебував в оточенні угорців. 30 березня 1917 р. будучи у Тернах, Харківська губернія написав листа Андрея Шептицькому привітавши його зі звільненням та повідомив про свій статус. 14 травня 1917 р. будучи у Тернах написав листа А. Шептицькому. Розкрив деталі арешту. Скаржився що не може здійснювати богослужіння та не отримує пенсії. 24 червня 1917 р. будучи у Тернах написав відповідь на лист А. Шептицького від 2 червня 1917 р., розповів про додаткові деталі перебування у полоні, просив передати листи і кошти родині в Галичині. 21 липня 1917 р. повідомив А. Шептицького про те що досі перебуває у Тернах, вже отримує пенсію, однак поки не здатен проводити богослужінь.	
28	**О. Клювак (Кливак, Клывакъ) Ілія (Илья),** завідувач с. Марківці, Тисменицький деканат.	Станом на лютий 1916 р. перебував у м. Симбірськ при католицькім костелі. Станом на середину липня 1917 р. перебував у Київській губернії. Станом на 29 грудня 1917 р. виконував душпастирські обов'язки в Одесі.	[258, арк. 41, 58; 274, л. 18; 277, л. 10; 332, с. 2; 361, с. 263; 809, с. 156, 157; 879, с. 229]
29	**О. Кончевич (Концевичь) Горигорій (Григор.),** парох с. Ценів (Ценѣвъ), Бережанський деканат.	У часописі «Дїло» № 239, 1917 р. зазначено, що російські військові при відступі з с. Ценів 21 липня 1917 р. забрали з собою священнослужителя у Росію.	[421, с. 4; 875, с. 39, 46]
30	**О. Котис (Котысъ) Володимир (Володимиръ),** парох с. Дзвиняч Горішній (Дзвинячь горѣшный, Dźwiniacz Górny), Затварницький деканат.	Мобілізований у капелани Самбірського полку піхоти, ч. 77. Російський полон у Владивостоці. Повернувся у Галичину в 1923 р.	[875, с. 122; 984, с. 74, 75]
31	**О. Коцюба Іоан (Иванъ)**, парох в Тисмениці, комісар орд. в шкільних справах у Тисменицькім деканаті.	Станом на 1 липня 1915 р. засланий в Єнісейську губернію.	[870, с. 90; 879, с. 224, 232]
32	**О. Лисинецький (Лїсинецький)**	Станом на лютий 1916 р. перебував у м. Іркутськ при католицькім костелі.	[258, арк. 41, 59; 332, с. 2;

	Володимир, парох у Гвіздці, містодекан Надвірнянського деканату.		361, с. 263; 879, с. 145, 148]
33	**О. Ломницький (Ломницкій) Антін (Антоній),** військовий капелан І. кл. в Ярославі, наділений крилошанськими відзнаками.	Священнодіяв при 24-й дивізії піхоти. Російський полон.	[984, с. 77; 877, с. XXII]
34	**О. Ломницький (Ломницкій, Ломницкий) Єремія (Іеремія) Іоан,** ЧСВВ, ректор духовної семінарії ім. Св. Іоанна Золотоустого в Станиславові, професор пастирського богословія, катехитики і методики.	Вивезений з Станиславова разом з о. І. Гордієвським 5 лютого 1915 р. Станом на 1 липня 1915 р. вивезений у Симбірську губернію. Станом на лютий–квітень 1916 р., перебував у Симбірську, вул. Мартинова 64. Помер 3 липня 1916 р. у Симбірську.	[31, арк. 3; 258, арк. 40, 59; 332, с. 2; 361, с. 263; 477, с. 3; 870, с. 95; 879, с. 295]
35	**О. Любинецький (Любѣнецкій) Йосиф (Іосифъ),** парох с. Дубовиця, Калуський повіт, Войнилівський деканат.	6 (19) грудня 1914 р. відмовився проводити богослужіння за російського імператора Николая II. Відправив богослужіння за імператора Франца Йосифа. 8 (21) січня 1915 р. Тернопільський губернатор направив генерал-губернатору Галичини і Буковини рапорт про службу отця Любінецького за австрійського монарха. Вказав на його належність до проукраїнської партії. 31 січня (13 лютого) 1915 р. генерал-губернатор Галичини направив таємну постанову тернопільському губернатору – заслати отця Любінецьку в Симбірську губернію. 14 (27) березня 1915 р. отець доставлений у в'язницю м. Кам'янець-Подільський. 19 (1) березня 1915 р. священнослужитель відправлений у Симбірськ. Станом на 10 (23) листопада 1915 р. вже перебував у Симбірській губернії. Станом на лютий–квітень 1916 р. перебував у Симбірську, вул. Смолинська 14.	[7, арк. 1, 3, 4, 5; 258, арк. 41, 59; 332, с. 2; 361, с. 262; 363, с. 3; 875, с. 97]
36	**О. Любінецкій Александеръ**	17 (30) березня 1915 р. начальник Жидачівського повіту представив на розгляд Львівського губернатора рапорт про	[177, арк. 53–63;

	(Александръ, Олексій) Емельяновъ, парох с. Новошин (Новошинъ), Жидачівський повіт, Журавенський деканат.	розслідування нелегальної діяльності священнослужителя. 3 (16) квітня 1915 р. рапорт доповнено пропозицією заборонити йому богослужіння та видворення його з села Новошин. 6 (19) квітня 1915 р. рапорт начальника Жидачівського повіту львівському губернатору: священнослужитель затриманий, взятий під варту. Станом на 1 липня 1915 р. вивезений у Єнісейську губернію. 26 липня 1916 р. у газеті «Дїло» опубліковано інформацію, що священнослужитель перебуває у Красноярську, Єнісейська губернія при римо-католицькому костелі.	361, с. 263; 452, с. 3; 870, с. 93; 875, с. 20]
37	**О. Марценюкъ (Мартинюкъ, Марцынюкъ, Марцинюкъ) Поликарпъ,** ігумен монастиря ЧСВВ в Букова, Самбірський повіт, деканат Стара Сіль.	Станом на 1 липня 1915 р. засланий у Симбірську губернію. Між травнем і липнем 1917 р. надалі залишався у Симбірську.	[274, л. 19; 277, л. 10; 870, с. 93; 877, с. 384]
38	**О. Матвієйко (Матвѣйковъ, Матвіенко) Василь (Василій),** парох с. Беремовці (Беремовцы) та Кудиновці (Кудыновцы), Оліївський деканат, Зборівський повіт.	15 (28) січня 1915 р. перша рекомендація львівського губернатора генерал-губернатору Галичини і Буковини вислати отця Матвієйка за межі Галичини за «шкідливу діяльність». 30 квітня (13 травня) 1915 р. львівський губернатор повторно рекомендував генерал-губернатору Галичини і Буковини вислати священника за межі Галичини. Обумовлення: член «мазепинських» організацій, вороже налаштований до російської державності і православ'я, проводить богослужіння попри офіційну заборону, поширює ворожнечу до Росії, чинить перешкоди православному священникові Федору Загуменюку в доступі до церкви. 22 травня (4 червня) 1915 р. таємна записка генерал-губернатора львівському губернаторові: постанова вислати отця Матвієйка в Єнісейську губернію. 3 (16) червня 1915 р. отець переданий в розпорядження етапного коменданта у м. Красне для подальшої висилки в Єнісейську губернію. Станом на 1 липня 1915 р. висланий у Єнісейську губернію. 30 грудня 1915 р. швагро арештанта, о. Микола Юрик отримав листа від священнослужителя. Повідомляє, що живе у с. Аксеново, оплачує вартість за помешкання – 3 рублі у місяць. До найближчого міста Єнісейська – 700 верств та ін. деталі	[10, арк. 1, 2, 3, 6; 14, арк. 5, 12, 13 (зв.); 87, арк. 35 (зв.); 258, арк. 41, 62; 274, л. 19; 332, с. 2; 361, с. 263; 367, с. 3; 383, с. 3; 870, с. 89; 875, с. 265]

		щодо заслання. У листі А. Шептицького від 31 травня 1916 р., опублікованого у газеті «Дїло» № 190, 1916 р. вміщено інформацію, що о. Матвієйко перебуває у м. Казачинское, Єнісейська губернія. 3 березня 1917 р. у канцелярії генерал-губернатора областей Австро-Угорщини зайнятими згідно права війни було уточнено інформацію, що о. Іоан був заарештований і засланий в Росію постановою Галицько-Буковинського генерал-губернатора за поширення серед селян ворожнечі до Росії і залякування поверненням австрійської армії. 12 червня 1917 р. о. М. Цегельський сповістив А. Шептицького про виїзд о. Матвієйка в окуповану Галичину.	
39	**О. Носковський (Носковскій, Носковский) Володислав (Владиславъ, Володимир),** Парох у с. Сороки, Бучацький повіт, Бучацький деканат.	30 листопада (13 грудня) 1914 р. помічник начальника Бучацького повіту представив рапорт з характеристикою о. Носковського: голова і організатор місцевих товариств «Просвіта» в Бучацькому повіті, веде пропаганду щодо невиконання місцевими жителями російських постанов. Подальше перебування отця в парафії описано як небажане. 9 (22) грудня 1914 р. начальник Бучацького повіту описав отця Носковського та його «шкідливу» діяльність: він поширював думку, що Росія не зможе закріпитися в Галичині, поширював ідею окремішності українців від росіян, пишається службою своїх дітей в австрійські армії, виступав проти заслання Шептицького, переконаний українець. 8 (21) січня 1915 р. Тернопільський губернатор подав рекомендацію генерал-губернатору Бобринському вислати отця Носковського в Томську губернію. Обвинуватив в шкідливій діяльності проти російських інтересів в Галичині. 12 (25) лютого 1915 р. доставлений у в'язницю в м. Кам'янець Подільський. 26 лютого (11 березня) 1915 р. відправлений у Симбірську. Станом на лютий – квітень 1916 р., далі залишався у Симбірську у приміщенні на вул. Мартиновая 64.	[12, арк. 1–4, 6; 258, арк. 41, 62; 332, с. 2; 361, с. 263; 870, с. 93; 879, с. 27]
40	**О. Палагицкий Іоан (Иван),** експозит у с. Малі Чорнокінці, деканат Скала.	Станом на початок січня 1917 р. перебував у м. Балаганск, Іркутська губернія. 3 березня 1917 р. у канцелярії генерал-губернатора областей Австро-Угорщини зайнятими згідно права війни було уточнено інформацію, що о. Іоан був заарештований і засланий за антиросійську агітацію командуванням другого кавалерійського корпусу.	[14, арк. 5, 12, 13; 879, с. 187]
41	**О. Паньчишин**	Вересень 1914 р. встановлено слідство. Обвинувачення:	[258, арк. 41,

	(Панчишин, Панчишинъ) Григорий (Григорій), парох с. Гологори (Гологоры), Золочівський повіт, Унівський деканат, коміс. орд. шкільного в Унівському деканаті для Золочівського і Перемишлянського повіту.	антиросійські заклики під час богослужінь – не підкорятися урядові, не використовувати російську мову та книги, сприяти витісненню російської армії, підтримувати лояльність до Австрії. Станом на 1 липня 1915 р. висланий в Росію. Станом на лютий 1916 р. – липень 1917 р., перебуває в Астрахані, вул. Католическа при католицькій церкві.	62; 274, л. 19; 332, с. 2; 168, арк. 17, 18; 361, с. 263; 870, с. 102; 875, с. 382, 384]
42	**О. Пасічинський (Пасѣчиньскій) Теодор (Теодоръ)**, сотрудник у Перемишлі, шкільний катехит при чол. і жін. гімназії ім. Конарського у Перемишлі. Повіт Перемишль, деканат Перемишль-Місто.	Мобілізований у капелани Стрийського піхотного полку ч. 9. Російський полон. 28 червня 1917 р. сповістив А. Шептицького про своє перебування у російському полоні у м. Рязань, дом Никитина.	[77, арк. 19, 20; 875, с. XXV, 233; 984, с. 81]
43	**О. Пелех (Пелехъ) Василь**, рукоположений 1913 р.	Мобілізований у капелани. Священнодіяв при Городоцькому полку піхоти ч. 9. 6 червня 1916 р. служив при 89-му полку піхоти, який дислокувався у районі Луцьк–Крупи. Потрапив у російський полон. Відбував у Дарницькому таборі коло Києва, Орлі, Больхові. 1 лютого 1918 р. у змові з іншими солдатами втекли з Больхова. Через Курськ, Харків, Полтаву, Гадяч, Лубни, Черкаси, Проскурів дістався у Підволочиськ в Галичині. 10 березня 1918 р. будучи у Ряшеві сповістив про свій статус А. Шептицькому та уточнив час перебування у російському полоні – 6 червня 1916 р. – 12 лютого 1918 р. 20 квітня 1918 р. написав листа А. Шептицькому. Повідомив, що відбув 14 денний карантин після повернення і через Перемишль виїхав у Відень. Згодом прикомандирований до 89-го полку у Ряшеві. З початком подій Листопадового чину перейшов в новосформовані українські збройні формування і став капеланом в УГА.	[77, арк. 162, 163; 90, арк. 5–7; 875, с. 466; 984, с. 81, 179–181]
44	**О. Плашовецький**	11 (24) березня 1915 р. повідомлення Львівського губернатора	[171,

	(Плашовецкій) Володимир, парох с. Ляцьке Велике, Золочівський повіт, Золочівський деканат.	начальнику Золочівського повіту: у селі Ляцьке Велике неправильно проведено підрахунок голосів під час балотування за призначення у село православного священника. Вимога провести повторну процедуру. 20 березня (2 квітня) 1915 р. начальник Золочівського повіту представив Львівському губернатору рапорт з повторним балотуванням: 218 з 260 дворів проголосували за православного священника. 17 (30) квітня у село призначено православного священника Кипріана Цимбалу, о. Володимир не допускає його до церкви. 21 липня (3 серпня) 1915 р. питання щодо депортації отця за шкідливу діяльність передано на розгляд командувача арміями. Лютий, квітень 1916 р., Оренбургська губернія, м. Троицк, вул. Оренбурська 12. Станом на 29 грудня 1917 р. священнодіяв у Києві під проводом генерального вікарія о. Михайла Цегельського.	арк. 125–134; 173, арк. 99; 174, арк. 195; 258, арк. 43, 54; 332, с. 2; 361, с. 263; 809, с. 156, 157; 862 с. 438; 875, с. 179]
45	**О. Постригач (Постригачъ) Михайло (Михаилъ),** сотрудник в Золочеві, Золочівський повіт, Золочівський деканат.	Інтернований під час першої окупації росіянами повіту Золочів. Станом на лютий 1916 р. – середина липня 1917 р. перебував у Києві. 12 червня 1917 р. о. М. Цегельський повідомив А. Шептицького, що о. Постригач виїхав на душпастирську роботу в Умань. Станом на 7 серпня 1917 р. знову перебував у Києві при будинку українського комітету. Станом на 29 грудня 1917 р. виконував душпастирські обов'язки у Мотовилівці і Смілі.	[87, арк. 36; 258, арк. 43, 54; 274, л. 19; 292, С. 3; 332, с. 2; 361, с. 263; 809, с. 156, 157; 862 с. 438; 875, с. 178]
46	**О. Процишин Лев Лука,** клірик в монастирі Воздзвиження Чистого Животворящого Хреста в Бучачі, ЧСВВ.	Станом на лютий–квітень 1916 р. перебував у Томську.	[258, арк. 41, 62; 332, с. 2; 361, с. 263; 879, с. 289]
47	**О. Ратич (Ратичь) Іван (Іоанъ)**, пресвітер занять в учительськім званню при 3 класній школі жіночій ім. Міцкевича і народної ім. Словацького в Тернополі.	Станом на лютий–квітень 1916 р. перебував в Оренбурській губернії, Троицк, вул. Оренбурська, польський комітет.	[258, арк. 44, 55; 332, с. 2; 361, с. 263; 875, с. 32]
48	**О. Рицар (Рыцарь, Рыкарь) Николай,** парох с. Богутина,	21 лютого (6 березня) 1915 р. оформлено протокол зборівської поліції щодо розслідування діяльності отця Миколая Рицаря. Свідки довели, що отець на момент складання звіту проживав в	[8, арк. 1–7; 87, арк. 35 (зв.); 173,

	Зборівський повіт, Поморянський деканат.	Поморянах. Залякує місцеве населення загрозою повернення австрійської армії та відновлення репресій за лояльність до росіян та православ'я та закликав залишитися лояльними до цісаря і греко-католицької церкви. 2 (15) березня 1915 р. отець допитаний в Золочівському повітовому управлінні. Спростовував закиди щодо поширення чуток та виступу проти православ'я. 14 (27) березня 1915 р. рапорт начальника Золочівського повіту Львівському губернаторові. Представлено інформацію про шкідливу діяльність священнослужителя: залякування селян поверненням австро-угорських військ і відновлення репресій за лояльність до Росії і православ'я. 24 березня (6 квітня) 1915 р. Львівський губернатор передав генерал-губернатору Галичини і Буковини матеріали на отця Рицаря та рекомендував вислати його Галичини на період воєнного часу. 10 (23) травня 1915 р. постанова генерал-губернатора Галичини і Буковини: вислати о. Николая в Єнісейську губернію. 30 травня (12 червня) 1915 р. начальник Золочівського повіту відзвітував Львівському губернаторові, що о. Н. Рицар переданий в розпорядження етапного коменданта в м. Красне для подальшого відправлення у Єнісейську губернію. Станом на 1 липня 1915 р. вивезений у Єнісейську губернію. У листі о. Матвієйка Василя до свого швагра, о. Миколая Юрика, яке написане наприкінці осені 1915 р. вміщено інформацію про те, що о. Рицар з інтернований у с. Паново (Пановское), Єнісейська губернія, Кежемский повіт. У листі А. Шептицького від 31 травня 1916 р., опублікованого у газеті «Дїло» № 190, 1916 р. вміщено інформацію, що о. Рицар перебував у м. Лаишево, Казанська губернія. 1917 р. Отримав призначення на діяльність у парафіях на окупованій території Обласного комісаріату Галичини і Буковини. 12 червня 1917 р. о. М. Цегельський сповістив А. Шептицького про виїзд о. Рицаря в окуповану Галичину. Повернувся у Королівство Галичини та Володимирії через Тернопіль внаслідок деокупації Австро-Угорщиною Тернопільщини у липні 1917 р.	арк. 22–30; 258, арк. 62; 277, л. 10; 332, с. 2; 361, с. 263; 367, с. 3; 383, с. 3; 454, с. 4; 862 с. 438; 870, с. 89; 875, с. 294]
49	**О. Рудакевич (Рудакевичъ) Петро (Петр),** парох с. Славне	22 грудня 1914 р. (4 січня) 1915 р. російська адміністрація склала протокол допиту селян с. Славне: отець Рудакевич відмовляв місцевих охочих від переходу в православ'я і	[6, с. 1–12; 169, арк. 114–

	(Славное), Золочівський повіт, Зборівський деканат.	закликав залишитися греко-католиками. 29 грудня 1914 р. (11 січня 1915 р.) група селян с. Славне склала скаргу на о. Петра Рудакевича: обвинуватили в привласненні церковної каси. 30 грудня 1914 р. (12 січня 1915 р.) отець допитаний з приводу скарги. Доповів, що кошти були використані на робочі потреби і не проводив агітації проти православ'я. 31 грудня 1914 р. (13 січня 1915 р.) помічник начальника Золочівського повіту доповів, що вважає отця проникнутим українськими ідеями. Навів, що 22 грудня 1914 р. (4 січня 1915 р.) сам став свідком як отець доводив місцевому війтові присутність українців в російській армії та їх окремішність від росіян. 7 (20) січня 1915 р. начальником Золочівського повіту представлено на розгляд Львівському губернаторові результати розслідування скарг жителів с. Славна щодо неблагонадійної діяльності священника: агітація проти православ'я, заклик зберегти лояльність до Австрії, привласнення казенних грошей. 10 (23) лютого 1915 р. Львівський губернатор передав на розгляд генерал-губернатора Галичини і Буковини рекомендацію вислати за межі Галичини отця Рудакевича. Обумовлення: агітація проти приєднання до православ'я, вороже відношення до російської національності. 19 лютого (4 березня) 1915 р. постанова воєнного генерал-губернатора Галичини і Буковини: заслати о. Петра в Симбірську губернію на весь час воєнного стану в Галичині. 6 (19) березня 1915 р. начальник Золочівського повіту відрапортував,що отця передано в розпорядження коменданта етапу в м. Красне для подальшої відправки у Симбірську губернію. Між травнем і червнем 1917 р. надалі перебував у Симбірську.	127; 258, арк. 62; 277, л. 10; 332, с. 2; 361, с. 263; 862 с. 438; 870, с. 93; 875, с. 175]
50	**О. Савицький (Савицкій) Людвик,** парох в Щуровичах, повіт Броди, комісар фонду для вдів і сиріт по священниках у Лопатинському деканаті.	2 (15) грудня 1914 р. повідомлення начальника Бродівського повіту львівському губернаторові: священнослужитель покинув парафію у липні 1914 р., повернувся через 2 тижні. Охарактеризував його, як ворожого до російського влади, симпатика австрійського режиму. Начальник заборонив йому службу. 15 (28) червня 1915 р. повідомлення Львівського губернатора генерал-губернаторові Галичини і Буковини: о. Савицький чинив опір при знятті російськими військовими церковних дзвонів із парафіяльної церкви та протидіяв виселенню	[87, арк. 35 (зв.); 173, арк. 40–53; 258, арк. 62; 274, л. 19; 277, л. 10; 332, с. 2; 361, с. 263; 383, с. 3; 454, с. 4;

		чоловічого населення села в Російську імперію. 17 (30) червня 1915 р. постанова командувача восьмої армії О. Брусилова: «Виселити негайно». 18 червня (1 липня) 1915 р. повідомлення львівського губернатора начальникові бродівського повіту: виселити о. Людвика в Томську губернію. 19 червня (2 липня) 1915 р. священнослужитель переданий в розпорядження етапного коменданта м. Броди для подальшого відправлення в Томську губернію на весь період воєнного стану. Станом на лютий–квітень 1916 р. перебував у Томській губернії, Парабельська волость, с. Парабель. У листі А. Шептицького від 31 травня 1916 р., опублікованого у газеті «Дїло» № 190, 1916 р. вміщено інформацію, що о. Савицький перебував у м. Лаішево, Казанська губернія. Між травнем-червнем 1917 р. перебував у м. Лаішево, Казанська губернія. 1917 р. Отримав призначення на діяльність у парафіях на окупованій території Обласного комісаріату Галичини і Буковини. 12 червня 1917 р. о. М. Цегельський сповістив А. Шептицького про виїзд о. Савицького в окуповану Галичину. Повернувся у Королівство Галичини та Володимирії через Тернопіль внаслідок деокупації Австро-Угорщиною Тернопільщини у липні 1917 р.	875, с. 206, 211]
51	**О. Садовський (Садовскій) Володимир (Володимиръ) Домет**, польовий курат, з крилошанськими відзнаками, пресвітер Львівської архієпархії, стаціонований у Перемишлі.	Капелан при 13-му Золочівському полку. Пережив облогу Перемишля. Після її закінчення потрапив у Російський полон. Станом на січень 1920 р. перебував у Красноярську, викладав на курсах історію і географію України. Повернувся у Львів 1921 р.	[862 с. 390; 875, с. 416; 984, с. 91, 92]
52	**О. Сапрун (Сапрунъ) Стефан (Стефанъ)**, парох Стенятина, Сокальський повіт, завідувач Сокальського деканату.	22 жовтня (4 листопада) 1914 р. отець перебуває у Володимир-Волинській в'язниці. Обвинувачення: шкідлива діяльність, критика російської адміністрації. На отця написали доноси місцеві русофіли. 29 жовтня (11 листопада) 1914 р. Постанова генерал-губернатора Г. Бобринського: вислати о. Сапруна в одну з Заволзьких губерній до кінця воєнного стану.	[66, арк. 133, 134; 82, с. 133; 258, арк. 63; 168, арк. 72–106; 274, л. 19; 277, л. 11;

		15 (28) листопада 1914 р. о. Стефан висланий етапним потягом в розпорядження Вятського міського поліцейського управління, Вятська губернія, м. Вятка (тепер Кіров). Там оселили його в домі Зенковича на вул. Всесьвятській. 26 серпня 1917 р. написав листа своєму братові о. Теодорові Сапруну. Доповів про своє становище у Вятці, заробіток з викладу латинської і німецької мови та катихізацією у німецькій школі. 10 грудня 1917 р. о. Теодор Сапрун написав листа А. Шептицькому у якому повідомив про те, що його брат – Стефан досі полонений у Вятці. Просив допомоги у його звільненню та покращенню свого положення. У березні 1918 р. передав о. Івану Калинському, пароху у Зубкові, повіт Сокаль фотографію надгробків покійних родичі священника у Вятці. Сам о. Сапрун вже перебував у Галичині.	332, с. 2; 361, с. 263; 362, с. 3; 862 с. 218, 488; 870, с. 102; 877, с. 276, 282]
53	**О. Сїрецкий (Сърецкій) Антонїй (Антоній),** сотрудник парафіяльний у Ляцькім-Шляхетськім (Лядское-Шляхетское), Товмацький повіт, Тисменицький деканат.	Станом на 1 липня 1915 р. висланий у Симбірську губернію.	[870, с. 93; 879, с. 228]
54	**О. Склепкович (Склепковичъ, Склепковичь, Скшибкович) Дмитро (Димитрій) Лукичъ,** парох с. Поморяни, Зборівського повіту, Поморянський деканат.	Виїхав з парафії при наближенні лінії фронту. Повернувся через два тижні. 12 (24) жовтня 1914 р. жителі села Поморяни написали донос на священника Склепковича начальнику повітової поліції. Обвинуватили в відступі з австрійською адміністрацією, переконаній українськості, службі за здоров'я австрійського цісаря, залякуванні селян загрозою повернення австрійської армії і репресій. 23 жовтня (5 листопада) 1915 р. отець допитаний поліцейськими з приводу залишення парафії. Доповів, що виїжджав у зв'язку з страхом перед лінією фронту. 15 (28) листопада 1914 р. знову допитаний в Золочівському повітовому управлінні. 15–17 (28–30) листопада поліційні представники проводили розслідування діяльності отця в Поморянах. 12 (25) грудня 1914 р. Львівський губернатор представив матеріали про «шкідливу» діяльність о. Склепковича з пропозицією заслати останнього за межі Галичини. 18 (31) грудня 1914 р. генерал-губернатор Галичини і Буковини	[3, арк. 1–19; 171, арк. 55; 87, арк. 35 (зв.); 258, арк. 63; 277, л. 10; 332, с. 2; 359, с. 3; 361, с. 264; 454, с. 4; 862 с. 438; 870, с. 82; 875, с. 298]

		постановив вислати о. Щепковича в Томську губернію. 4 (17) січня 1915 р. отець Склепкович переданий етапному комендантові у м. Красне для подальшої висилки в Томську губернію. 25 вересня (8) жовтня 1915 р. перебуваючи на засланні у с. Новоильинка о. Склепкович передав через Томського губернатора в міністерство внутрішніх справ Росії клопотання щодо звільнення з заслання. 13 (26) січня 1916 р. урядові структури відхилили клопотання о. Склепковича. У листі митрополита А. Шептицького від 31 січня 1916 р., опублікованого у газеті «Дїло» № 124, 1916 р. митрополит вказав нову адресу перебування о. Склепковича – м. Колпашнево, Томська губернія. Станом на лютий 1916 р, перебуває у Томській губернії, Наримський Край, Коргасок, с. Нарим. Між травень-червень 1917 р. перебував у Казанській губернії, м. Лаишево. Отримав призначення на діяльність у парафіях на окупованій території Обласного комісаріату Галичини і Буковини. 12 червня 1917 р. о. М. Цегельський сповістив А. Шептицького про виїзд о. Склепковича в окуповану Галичину. Повернувся у Королівство Галичини та Володимирії через Тернопіль внаслідок деокупації Австро-Угорщиною Тернопільщини у липні 1917 р.	
55	**О. Скобельський (Скобельскій) Теофіль (Теофилъ, Феофилъ),** парох с. Горуцько (Гірське), Дрогобицький повіт, Дрогобицький деканат.	21 грудня 1914 р. (3 січня 1915 р.) у селі Горуцько місцевими жителями розпочато процес призначення православного священника. Внаслідок голосування у січні 1915 р. російською владою у село призначено православного священника Володимира Крайчика, який 27 січня (9 лютого) просив виселити о. Теофіля. 25 лютого (10 березня) – 4 (17) березня 1915 р. російською адміністрацією проведено розслідування з приводу діяльності священнослужителя. Обвинувачення у виступі проти і саботуванні процесу переходу парафії у православ'я, спроба організації замаху на православного священника. 4 (17) березня 1915 р. перевезений у Дрогобич з підпискою про невиїзд. 17 (30) березня 1915 р. постанова генерал-губернатора про вивезення отця у Симбірську губернію. 30 березня (12 квітня) 1915 р. переданий у розпорядження	[173, арк. 23; 177, арк. 16–34; 258, арк. 63; 274, л. 19; 332, с. 2; 361, с. 264; 462, с. 3; 870, с. 95; 877, с. 81]

		етапного коменданта м. Львів для подальшої відправки. Станом на 1 липня 1915 р. засланий у Симбірську губернію. Лютий, квітень 1916 р, перебуває у Симбірську, вул. Мартинова, 64. 24 травня 1916 р. у 129-му номері «Дїла» вміщено непідтверджену інформацію про смерть священнослужителя. Станом на липень 1917 р. перебував у Росії.	
56	**О. Соболь Іван (Иванъ)**, м. Львів, секретар для спірних і дисциплінарних справ митрополичого дисциплінарного суду для справ подружніх та інстанційних в Львівській архієпархії, префект закристії парафії при архікатедральній церкві Св. Георгія, пресвітер при школі ім. Жовковського.	Заарештований у Львові під час арештів 17–18 лютого 1915 р. Вивезений у Київ, Лук'янівська в'язниця. Станом на 1 липня 1915 р. засланий у Єнісейську губернію. Станом на середину листопада 1915 р. перебував у Єнісейській губернії, м. Минусинск, вул. Новоприсутственная, 38, міська аптека. Між травнем і червнем 1917 р. надалі перебував у м. Минусинск, Єнісейська губернія.	[258, арк. 63; 277, л. 12; 332, с. 2; 357, с. 2; 361, с. 264; 400, арк. 2; 862 с. 285, 378, 379, 395; 870, с. 88; 875, с. 21, 31, 36]
57	**О. Сосенко (Сесенько) Антін (Антоній, Антонъ),** парох с. Оліїв, Зборівський повіт, Оліївський деканат, комісар орд. шкільного в Оліївському деканаті для Зборівського повіту.	29 грудня 1914 р. (11 січня 1915 р.) постанова начальника Золочівського повіту провести розслідування діяльності священнослужителя. Підстава: несанкціонована служба в Олієві де вже призначений православний священник, агітація проти православ'я, пропаганда в церковній проповіді. 2 (15) лютого 1915 р. справу передано на розгляд в канцелярію львівського губернатора. Липень 1915 р. вивезений у Росію. Між травнем і липнем 1917 р. перебував у Києві.	[169, арк. 23–41; 258, арк. 64; 274, л. 19; 277, л. 11; 332, с. 2; 333, с. 2 (зв.); 361, с. 264; 875, с. 263, 266]
58	**О. Стремецкій (Сремецкій, Стремецкий) Анатоль (Анатолій)**, ЧСВВ містоігумен монастиря у Буковій.	Станом на початок січня 1917 р. перебував у Єнісейській губернії, с. Бельское. 13 (26) лютого 1917 р. начальник контр-розвідувального відділення штабу головнокомандуючого арміями Південно-Західного фронту повідомив канцелярію воєнного генерал-губернатора областей Австро-Угорщини зайнятих згідно права війни, що о. Стремецкій з закритого монастиря у Михайлівці був засланий за межі Галичини згідно розпорядження штабу 9-ої армії за «шкідливу діяльність».	[14, арк. 5, 9, 13; 877, с. 384]
59	**О. Тимкевич**	Покинув парафію через початок російського наступу.	[9, арк. 1–15;

	(Тымкевичъ, Тимкович) Евген (Евгеній, Євген), парох с. Кудобинці (Кудобинцы), Зборівського повіту, Зборівського деканату, комісар комісії фонду для вдів і сиріт по священниках в деканаті Зборів, еміграційний референт в деканаті Зборів.	Повернувся. 11 (24) березня 1915 р. поліцейські урядники Зборівського повіту склали протоколи допиту місцевих жителів с. Кудобинці з приводу активності о. Тимкевича: з січня отець поширює чутки про можливість повернення австро-угорської адміністрації і закликав берегти гроші і збіжжя. 23 березня (5 квітня) 1915 р. війт села Кудобинці доповів російській адміністрації, що під час пасхальних богослужінь 22 березня (4 квітня) отець виголосив проповідь з гострим засудом РПЦ та переходу у неї греко-католицьких віруючих. 16 (29) квітня 1915 р. помічник начальника Золочівського повіту склав протокол результатів розслідування активності отця Тимкевича. Зафіксував, що: отець належить до «мазепинської партії», вороже ставиться до Росії, за 6 років активності активно пропагував українську ідею, підозрюваний в доносах на місцевих русофілів під час серпневих арештів здійснених австрійцями, 22 березня (4 квітня) 1915 р. в перший день пасхальних богослужінь у проповіді розкритикував спроби переходу в православ'я. 22 квітня (5 травня) 1915 р. начальник Золочівського повіту представив інформацію про шкідливу діяльність священнослужителя. Обвинувачення: вороже відношення до російського уряду і церкви, покинув парафію під час російського вторгнення. Пропозиція виселити священнослужителя з Галичини. 12 (25) травня 1915 р. Львівський губернатор представив на розгляд генерал-губернатора Галичини і Буковини матеріали про шкідливу діяльність отця Тимкевича. Рекомендував вислати його за межі Галичини через вороже ставлення до православ'я. 22 травня (4 червня) 1915 р. постанова генерал-губернатора Галичини і Буковини – заслати отця Тимкевича в Єнісейську губернію на весь період воєнного стану. 3 (16) червня 1915 р. звіт начальника Золочівського повіту: отець переданий в розпорядження етапного коменданта м. Броди для подальшої висилки в Красноярськ. У листі о. Матвієйка Василя до свого швагра, о. Миколая Юрика, яке написане наприкінці осені 1915 р. вміщено інформацію про те, що о. Тимкевич разом з о. Василем інтерновані у с. Аксеново, Єнісейська губернія. У листі А. Шептицького від 31 травня 1916 р., опублікованого у газеті «Діло» № 190, 1916 р. вміщено інформацію, що	14, арк. 19; 87, арк. 35 (зв.); 173, арк. 38, 39; 177, арк. 122–128; 258, арк. 60; 274, л. 20; 277, л. 10; 332, с. 3; 361, с. 264; 367, с. 3; 383, с. 3; 454, с. 4; 870, с. 90; 875, с. 170, 172]

		о. Тимкевич у м. Лаішево, Казанська губернія. 12 червня 1917 р. М. Цегельський сповістив А. Шептицького про прибуття священнослужителя у Київ. 18 червня 1917 р. будучи у Києві написав звернення до обласного комісара Галичини і Володимирії Дмитра Дорошенка з проханням дозволити йому приїхати на виконання обов'язків у парафію призначену йому вікарієм о. Францом Боном та погодженою митрополитом А. Шептицьким у с. Острів, Тернопільський повіт. Повернувся у Королівство Галичини та Володимирії через Тернопіль внаслідок деокупації Австро-Угорщиною Тернопільщини у липні 1917 р.	
60	**О. Телішевський (Телѣшевскій) Василь (Василій),** парох с. Велика Воля, Миколаївський деканат.	До війни мав репутацію русофіла. Мобілізований у капелани. Священнодіяв у шпиталі Ч. 4 у Перемишлі. Російський полон.	[984, с. 96; 862 с. 213; 875, с. 236]
61	**О. Терещук (Терещукъ, Перещукъ) Василь (Василій),** парох с. Полтва, Глинянський деканат.	Станом на лютий 1916 р. – середину липня 1917 р. перебував у Київській губернії.	[274, л. 20; 258, арк. 60; 277, л. 11; 332, с. 3; 361, с. 264; 875, с. 115]
62	**О. Фединський (Фединскій, Фединьскій) Іван (Иванъ, Иоанъ),** парох с. Великий Любінь (Любень-Великій), Городоцький повіт, Городоцький деканат. Від початку війни – капелан.	Покинув парафію на початку війни у зв'язку з мобілізацією в капелани австро-угорської армії. Захоплений в полон з членами Австро-Угорського Червоного Хреста 14 серпня 1914 р. після битва за Красник. Відпущений. 30 жовтня (12 листопада) 1914 р. підписка про заборону ведення служби. 8 (21) листопада 1914 р. адміністрацією воєнного генерал-губернатора почато розгляд клопотання вікарія А. Білецького щодо надання дозволу о. Іванові виконувати обов'язки. Дозволу не надано. 5 (18) січня 1915 р. почато повторне розслідування діяльності о. Івана. 14 (27) лютого 1915 р. Рапорт начальника Городоцького повіту: священник попри офіційну заборону проводив богослужіння, україноφіл, критика православ'я, залякування селян поверненням австро-угорської адміністрації. Пропозиція усунути священнослужителя. 12 (24) березня 1915 р. у церкві знайдено заховане знамено	[171, арк. 65, 66–88, 103–105; 105, арк. 33 (зв.); 170, арк. 29, 32, 35–37; 258, арк. 42, 60; 274, л. 20; 332, с. 3; 870, с. 95; 875, с. 120; 948, с. 84, 85; 984, с. 97, 98]

		товариства Сокіл. 13 (26) квітня 1915 р. повідомлення Львівського губернатора начальникові городоцького повіту – виселити священнослужителя в Симбірську губернію на період воєнного часу. 20 квітня (3 травня) 1915 р. рапорт начальника Городоцького повіту: о. Фединський переданий в розпорядження львівському етапному комендантові для подальшої висилки в Симбірську губернію. Станом на 1 липня 1916 р. засланий у Симбірську губернію. Лютий 1916 р. жив у Пермі, вул. Большая Ямская, 28 при католицькому костелі. Станом на середину липня 1917 р. перебував у Пермській губернії. Згідно дослідження М. Забанджали священнослужитель був капеланом у резерві Ландштурму на початку війни, після російського полону служив на Італійському фронті.	
63	**О. Хамчук Григорій**, сотрудник у Зборові, Зборівський повіт, Зборівський деканат.	Станом на лютий-квітень 1916 р., інтернований у Росії.	[258, арк. 42, 61; 332, с. 3; 361, с. 264; 875, с. 172]
64	**О. Цегельський (Цегельскій) Михайло,** декан Кам'янко Струмилівського деканату, делегат митрополичого ординаріату до цісарсько-королівської шкільної ради в Кам'янці Струмиловій (батько Льонґина Цегельського).	Попри вступ росіян у Кам'янку-Струмилову 27 серпня 1914 р. залишився у місті. Затримав з собою місцевого о. Крижанівського. У будинку о. Цегельського розмістилися поранені гонведи. 15 вересня 1914 р. зустрівся з новопризначеним начальником повіту Інокентієм Яковлевичем Корочанським. Намагався запобігти кадровому голоду і порожніх парафій у деканаті. 26 жовтня 1914 р. гімназист Красицький написав донос начальнику повіту на о. Цегельського обвинувачуючи в доносах на користь Австрії напередодні і початку війни. Начальник почав розслідувати діяльність отця і його в'язки з сином Льонґином Цегельським. 2 листопада 1914 р. російською адміністрацією встановлено неоголошений нагляд, підозра в україножильській пропаганді. Грудень 1914 р. відмовився забирати присягу у військовополонених галичан на вимогу начальника повіту. 19 січня 1915 р. провів святкову процесію на честь свята Водосвяття у Кам'янці Струмиловій. 4 квітня 1915 р. провів богослужіння на Великдень. Після цього	[66, арк. 76 (зв.); 87, арк. 30–35; 98, арк. 1; 168, арк. 40–61; 258, арк. 42, 61; 274, л. 20; 277, л. 10; 332, с. 3; 292, С. 3; 355, с. 2; 361, с. 264; 459, с. 2; 862 с. 163–171, 480; 875, с. 26, 344]

		почалися суперечки з православним священником за право володіння храмом Св. Николая. Квітень 1915 р. у виданні «Львовский Губернский Вестник» опубліковану статтю «По следам убийц» у якій о. Цегельського обвинувачено у співучасті в австрійських репресіях щодо галичан у серпні-вересні 1914. 23 квітня 1915 р. не провів призначене повітовим начальником богослужіння за російську імператрицю Александру Федоровну. 19 червня 1915 р. православний священник добився постанови повітового начальника про почергове богослужіння у храмі. Після богослужіння 20 червня 1915 р. забраний жандармами до повітового начальника. Вивезений з Кам'янки Струмилової у Радехів, далі у Луцьк і Київ. Його парафію очолив о. Петро Казанівський. Лютий, квітень 1916 р. перебуває у Києві, вул. Большая Подвальная, 36. У листі Андрея Шептицького до о. Володимира Лиска від 27 жовтня 1916 р., який опубліковано у «Дїлі», № 34, 1917 р. вміщено інформацію, що о. Цегельський перебуває у Києві і підтримує переписку з митрополитом. Наприкінці квітня 1917 р. зустрівся з митрополитом Андреєм Шептицьким у Києві. На конференції 30 квітня 1917 р. іменований вікарієм для греко-католицького духовенства в УНР. 20 травня 1917 р. у «Дїлі» вміщено лаконічну інформацію про переговори між Росією та Австро-Угорщиною щодо звільнення о. Цегельського. Між травнем і червнем 1917 р. перебував у Києві. 12 червня 1917 р. сповістив А. Шептицького про чутки у Російській імперії з приводу призначення високо преосвященного митрополитом Київським та поточний статус інших священників у Росії, які повертались в Галичину або виїздили на душпастирську роботу в Україну. Повідомляв про підготовчі роботи щодо будівництва церкви у Києві та участь у святкуваннях свята Божого Тіла. Липень 1917 р. організував богослужіння у бараці в Києві. Станом на 7 серпня 1917 р. перебував у Києві, будинок українського комітету. Станом на 27 грудня 1917 р. продовжував будівництво греко-католицької церкви у Києві.	

		Кінець лютого 1918 р. виїхав з Київа. 6 червня 1918 р. будучи у Кам'янці-Струмиловій сповістив А. Шептицького про продовження зборів коштів на облаштування греко-католицької церкви у Києві. У листах від 17 липня і 14 серпня 1918 р. будучи у Кам'янці-Струмиловій консультувався з А. Шептицьким про кандидатури священників на парафії.	
65	**О. Чайківський (Чайковскій) Теодоръ,** сотрудник у Яворові, катехит приватної гімназії, згодом – Семінарії Сестер Василіанок.	Вивезений 1915 р. у Росію в якості заручника. Станом на лютий–квітень 1916 р. перебував у Полтаві, при міській поліції. Кінець 1917 р. повернувся на Яворівщину.	[258, арк. 42, 61; 332, с. 3; 361, с. 264; 877, с. XXIV, 352; 1013, с. 40]
66	**О. Чубатий (Чубатый) Теодор (Теодоръ, Федоръ)**, катехит народної школи в Княгинин-Гірці, Станиславівський повіт, Станиславівський деканат.	Станом на 1 липня 1915 р. засланий у Єнісейську губернію. Між травнем і липнем 1917 р. перебував у Казанській губернії. Станом на 29 грудня 1917 р. виконував душпастирські обов'язки в Катеринославі.	[274, л. 20; 277, л. 11; 809, с. 156, 157; 870, с. 90; 879, с. XXV, 288]
67	**О. Шкромида (Шкромыда) Ілия (Илья),** парох с. Коньчаки (Копычаки-Новые), Станиславівський повіт, Устецький деканат.	Станом на 1 липня 1915 р. висланий у Симбірську губернію. Станом на середину липня 1917 р. надалі перебував у Симбірській губернії.	[274, л. 20; 277, л. 10; 870, с. 93; 879, с. 239]
68	О. **Щепанюк (Щепанюкъ) Микола (Николай)**, пресвітер при жіночій школі ім. Марії Магдалини і народної ім. Б. Грінченка у Львові, Львівський повіт, Львівський деканат.	Вивезений зі Львова у в ході відступу російських армій з Галичини через воєнні операції під Горлице у травні 1915 р. в якості заручника зі Львова. Доправлений у Київ. Станом на лютий–квітень 1916 р. далі перебував на інтернуванні у Росії. Між травнем і червнем 1917 р. перебував у Києві. 12 червня 1917 р. о. М. Цегельський повідомив А. Шептицького про виїзд о. Щепанюка на душпастирську діяльність в Острополь. Станом на 7 серпня 1917 р. перебував у Києві у будинку українського комітету. Станом на 29 грудня 1917 р. священнодіяв у Києві під проводом	[87, арк. 36, 37; 258, арк. 60; 274, л. 20; 277, л. 11; 292, С. 3; 332, с. 3; 361, с. 264; 809, с. 156, 157; 862 с. 10, 461; 875, с. 31, 37]

		генерального вікарія, о. Михайла Цегельського. 6 червня 1918 р. о. М. Цегельський повідомив А. Шептицького про контакти з о. Щепанюком у Києві, який в цей час облаштовував греко-католицьку церкву у Києві та проводили катихізацію у дитячих притулках.	
69	**О. Юрик (Юрекъ) Стефан (Стефанъ),** парох в Золочеві (Золочевъ), декан Золочівського деканату.	При захопленні російськими арміями Золочівського повіту у серпні 1914 р. залишився у своїй парафії. Заарештований 10 грудня 1914 р. за підозрою у «мазепинських поглядах». Вивезений у грудні 1914 р. в Київ, Лук'янівська в'язниця. Налагодив добрі зв'язки з начальником тюрми за що отримав дозвіл ненадовго покидати межі в'язниці. Взаємодіяв з Дмитром Дорошенком. До лютого 1915 р. перебував у Лук'янцівській в'язниці. Тоді вивезений у Вологду. Червень 1915 р. після наказу влади виїхати з губернського міста у провінційне переїжджає у Рибінськ, Ярославська губернія де осів у домі латинського пароха. Звідси налагодив переписку з А. Шептицьким. Лютий 1917 р. отримано звістку про підготовку обміну у який включено священнослужителя. Середина лютого 1917 р. у супроводі поліцейського офіцера етапований у Петроград, тюрма «Крести». 12 березня 1917 р. звільнений натовпом з в'язниці. Жив у шпитальному в'язничному павільйоні а потім – при американському посольстві та палаті римо-католицького єпископа Цепляка. Кінець березня 1917 р. у Петрограді зустрівся з А. Шептицькми. Відвідав з ним Шевченківський концерт після якого митрополит захворів. Мешкали разом з митрополитом до 13 травня. 13 травня 1917 р. виїхав з Петрограду через Швецію і Німеччину до Відня.	[258, арк. 42, 60; 277, л. 8; 332, с. 3; 361, с. 264; 862 с. 220–223, 379, 397, 437; 870, с. 103; 875, с. 176, 178, 207]
70	**О. Яремко Дмитро (Димитрій),** радник митрополичої консисторії, радник митрополичого дисциплінарного суду для справ подружніх, віцеректор львівської греко-католицької	Станом на лютий–квітень 1916 р., перебував у м. Орел. Помер 3 жовтня 1916 р. у Воронежі.	[258, арк. 42, 60; 332, с. 3; 361, с. 264; 516, с. 3; 568, с. 130; 875, с. 20, 21, 22, 24]

	духовної семінарії.		
71	**О. Яцковський (Яцковскій) Михайло (Михаилъ) Димитрій,** канцлер канцелярії митрополичої консисторії у Львові.	Станом на лютий-квітень 1916 р. перебував у м. Орел, вул. Садова, при римо-католицькій церкві. 21 травня 1917 р. будучи у Казані написав листа А. Шептицькому про своє поточне становище та духовну роботу з військовополоненими в місті та співпрацю з іншими священниками. 26 червня 1917 р. будучи у Казані написав А. Шептицькому про отримання листів від 17 травня та 12 червня. Повідомив про свій намір виїхати у Київ щоб подбати про свою сестру яка перебувала там. Станом на середину липня 1917 р. перебував у Київській губернії. 30 грудня 1917 р. написав листа А. Шептицькому. Описав, що перебуває у м. Курськ, отримав паспорт на внутрішні переїзди у Росії. Мав намір перебувати у місті до кінця війни або до отримання дозволу на повернення до Львова. Повідомив, що звертався по допомогу у Червоний Хрест. 20 лютого 1918 р. перебуваючи у Курську написав листа А. Шептицькому. Повідомив про свій статус і просив допомоги в отриманні австрійського паспорта. 11 вересня 1918 р. написав листа А. Шептицькому про своє прибуття через Тернопіль і Чортків у Борщів.	[89, арк. 105–109; 258, арк. 42, 60; 274, л. 20; 277, л. 10; 332, с. 3; 361, с. 264; 875, с. 20]
72	**Алиськевич (Алиськевичь) Йосиф (Іосафатъ) Юл.**, брат схоластик (богослов) монастиря Св. Онуфрія в Христинополі, ЧСВВ.	Станом на лютий–квітень 1916 р., перебував у Томську, вул. Єфремівська 4.	[258, арк. 43; 332, с. 2; 361, с. 264; 877, с. 386]
73	**Боднарчук (Боднарчукъ, Бондарчук) Омелян Євген (Евген, Евгеній, Евгенъ)**, монах чернечої братії ЧСВВ при монастирі Св. Апостола Павла у Михайлівці.	Станом на початок січня 1917 р. перебував у Єнісейській губернії, с. Плотбище. 8 (21 лютого) 1917 р. у комісію в справах заручників і адміністративно засланих з Галичини при адміністрації Галицько-Буковинського генерал-губернатора прийшло повідомлення з клопотанням представити інформацію про причини заслання священнослужителя. 13 (26) лютого 1917 р. начальник контр-розвідувального відділення штабу головнокомандуючого арміями Південно-Західного фронту повідомив канцелярію воєнного генерал-губернатора областей Австро-Угорщини зайнятих згідно права війни, що о. Боднарчук з закритого монастиря у Михайлівці був	[14, арк. 5, 6, 11, 13; 879, с. 290]

		засланий за межі Галичини згідно розпорядження штабу 9-ої армії за «шкідливу діяльність».	
74	**Готра Іриней (Илярій),** брат схоластик в монастирі Св. Іоанна Хрестителя в Лаврові, ЧСВВ.	Вивезений 19 вересня 1914 р. разом з митрополитом А. Шептицьким, Й. Боцяном та Й. Гродським у Броди, а звідти до Києва. 21 вересня 1914. р. прибуття в Київ. 23 вересня 1914 р. прощання з митрополитом, повернення у Львів. Заарештований і засланий в Росію у 1915 р. Станом на лютий–квітень 1916 р. перебував у Києві, вул. Кузьнечная 61. 20 травня 1917 р. митрополит написав прохання міністрові іноземних справ Росії щодо видачі йому, Іринею Готрі та Йосифу Гродському візи та паспорту на перетин кордону. 6 червня 1917 р. Андрей Шептицький подав повторне прохання міністрові внутрішніх справ ТУ щодо оформлення документів для брата Готри для виїзду з Росії. Червень 1917 р. бюрократична тяганина щодо права виїзду митрополита А. Шептицького та священнослужителів Й. Боцяна, Й. Ґродського та І. Готри. 6 липня 1917 р. А. Шептицький із почтом виїхали з Петрограду на станцію Білоостров. 9 липня 1917 р. прибуття у Стокгольм. 19 липня 1917 р. прощання з о. Боцяном та Гродським на о. Рюген в Німеччині. Повернення діяча у Австро-Угорщину.	[34, арк. 4, 5; 40, арк. 42; 258, арк. 43, 53; 273, л. 222, 223; 332, с. 2; 361, с. 263; 862 с. 438; 877, с. 386; 956, с. 106–108]
75	**Гродський (Гроцкій, Гродзький, Ґродзький, Ґродзкій, Ґродський Гродскій, Гродзкий) Йосиф (Іосифъ, Иосиф Іосиф),** монах ЧСВВ, капелян їх преосв. Митрополит.	Вивезений 19 вересня 1914 р. разом з митрополитом А. Шептицьким, Й. Боцяном та І. Готрою у Броди, а звідти до Києва. 21 вересня 1914 р. прибуття в Київ. 23 вересня 1914 р. прощання з митрополитом, повернення у Львів. Заарештований у Львові під час масових арештів росіянами в місті 17-18 лютого 1915 р. 14 (27) травня 1915 р. висланий у Єнісейську губернію. Станом на лютий–квітень 1916 р. далі залишався у Єнісейській губернії, Єнісейському повіті, с. Иркнїсев (імовірно Ирынгрево). У листі А. Шептицького від 31 травня 1916 р., опублікованого у газеті «Дїло» № 190, 1916 р. вміщено інформацію, що брата Гродського переведено у Красноярськ. У листі засланої галичанки К. Малицької від 7 червня 1916 р., опублікованої у газеті «Дїло», № 205, 1916 р. вміщено	[14, арк. 5, 11, 13; 16, арк. 76; 34, арк. 4, 5; 40, арк. 42, 60, 60 (зв.); 258, арк. 40, 64; 273, л. 222, 223; 274, л. 18; 332, с. 2; 336, с. 3; 361, с. 264; 383, с. 3; 400, арк. 2; 862 с. 285; 870,

		інформацію, що брат Гродський проживає у Красноярську. Станом на початок січня 1917 р. надалі залишався у Красноярську, Єнісейська губернія. 7 (20) березня 1917 р. у Канцелярії генерал-губернатора Галичини було уточнено інформацію, що монах Й. Гродський був засланий у Росію згідно наказу генерал-губернатора Галичини через обвинувачення у «близьких зносинах з керівниками територіальних мазепинських груп». 20 травня 1917 р. митрополит написав прохання міністрові іноземних справ Росії щодо видачі йому та Іринею Готрі та Йосифу Гродському візи та паспорти на перетин кордону. 6 червня 1917 р. Андрей Шептицький подав повторне прохання про оформлення документів на виїзд о. Йосифа Гродського. Червень 1917 р. бюрократична тяганина щодо права виїзду митрополита А. Шептицького та священнослужителів Й. Боцяна, Й. Ґродського та І. Готри. 6 липня 1917 р. А. Шептицький із почтом виїхали з Петрограду на станцію Білоостров. 9 липня 1917 р. прибуття у Стокгольм. 19 липня 1917 р. прощання з митрополитом на о. Рюген в Німеччині. Монах вирушає в Австро-Угорщину.	с. 88; 875, с. 25; 956, с. 105–108]
76	**Іванчевский (Иванчевский) Йосафат (Іосафъ, Іосифъ) Іоан**, монах з чернечої братії ЧСВВ у монастирі Св. Апостола Павла в Михайлівці.	Станом на початок січня 1917 р. перебував у Єнісейській губернії, с. Абалаково. 8 (21 лютого) 1917 р. у комісію в справах заручників і адміністративно засланих з Галичини при адміністрації Галицько-Буковинського генерал-губернатора прийшло повідомлення з клопотанням представити інформацію про причини заслання священнослужителя. 13 (26) лютого 1917 р. начальник контр-розвідувального відділення штабу головнокомандуючого арміями Південно-Західного фронту повідомив канцелярію воєнного генерал-губернатора областей Австро-Угорщини зайнятих згідно права війни, що о. Іванчевский з закритого монастиря у Михайлівці був засланий за межі Галичини згідно розпорядження штабу 9-ої армії за «шкідливу діяльність».	[14, арк. 5, 6, 9, 11, 13; 879, с. 290]
77	**Квіт (Квѣтъ) Василь,** богослов львівської семінарії з Поморян.	Станом на лютий–квітень 1916 р. перебував у Києві, при костелі Св. Николая.	[258, арк. 43; 361, с. 264; 875, с. 422]
78	**Кулинич (Кулиничъ) Василь (Василій) Семеновичъ**, богослов з	Станом на початок січня 1917 р. перебував у с. Челновоко, Єнісейська губернія. 8 (21 лютого) 1917 р. у комісію в справах заручників і	[14, арк. 5, 6, 9; 875, с. 425; 877,

	Перемишльської єпархії у львівській семінарії.	адміністративно засланих з Галичини при адміністрації Галицько-Буковинського генерал-губернатора прийшло повідомлення з клопотанням представити інформацію про причини заслання священнослужителя. 13 (26) лютого 1917 р. начальник контр-розвідувального відділення штабу головнокомандуючого арміями Південно-Західного фронту повідомив канцелярію воєнного генерал-губернатора областей Австро-Угорщини зайнятих згідно права війни, що богослов Кулинич як колишній голова українського товариства (не уточнено якого) був засланий згідно розпорядження воєнного генерал-Губернатора Галичини.	с. 382]
79	**Леонтович (Леонтовичъ) Іван (Іоанъ),** богослов семінарії у Львові.	Станом на лютий–квітень 1916 р., інтернований у Росії. 17 лютого 1917 р. написав листа Платонідові Філясу про перебування у Саратові, просив більше не надсилати коштів.	[121, арк. 1; 332, с. 2; 361, с. 264; 877, с. 382]
80	**Литвин Арсеній,** брат схоластик в монастирі Св. Іоанна Хрестителя в Лаврові, ЧСВВ.	Станом на лютий–квітень 1916 р. перебував у Томську, вул. Єфремівська, 4.	[258, арк. 43, 54; 332, с. 2; 361, с. 264; 877, с. 386]
81	**Мазикевич (Мазыкевичъ, Мазикевичъ) Ігнатій (Игнатій) Ілія,** брат схоластик в монастрі Св. Онуфрія в Христинополі/ монах Василіанського греко-католицького монастиря в м. Жовква ЧСВВ.	2 вересня 1914 р. заарештований у Жовкві. 3 вересня 1914 р. постанова генерал-губернатора Галичини і Буковини Г. Бобринського про заслання священнослужителя в одну із Заволжських губерній. Обвинувачення: українофільська пропаганда. 5 вересня 1914 р. Під конвоєм з чотирьох вартових відправлений з Радзивилова в розпорядження начальника Київського губернського жандармського управління для подальшої пересилки. Станом на 1 липня 1915 р. засланий у Олонецьку губернію Росії. 1 березня 1916 р. переведений у Казань. 8 червня 1917 р. з католицького костелу у Казані, вул. Большая Лядская спільно з Вацурою Яковим та Градюком Віталієм написав заяву генерал-губернаторові Галичини і Буковини Дмитрові Дорошенкові з приводу отримання дозволу на повернення в свої монастирі. Станом на середину липня 1917 р. перебував у Київській губернії. 12 грудня 1917 р. о. Яцковський М. написав А. Шептицькому листа у якому повідомив про перебування о. Мазикевича у Києві.	[89, арк. 107; 119, арк. 1–3; 168, арк. 3–7; 274, л. 19; 277, л. 10; 870, с. 102; 877, с. 385]

82	**Матіїв Кость,** богослов ЧСВВ.	Станом на лютий–квітень 1916 р. перебував у Томську, вул. Єфремівська, 4.	[258, арк. 54; 332, с. 2; 361, с. 264]
83	**Паславський (Паславскій, Поставскій) Георгій,** брат схоластик монастиря Св. Іоанна Хрестителя у Лаврові, ЧСВВ.	Станом на лютий квітень 1916 р. перебував у Києві, вул. Кузьнечная 61. Між травнем і червенем 1917 р. досі залишався у Києві. Станом на середину липня 1917 р. перебував у Росії.	[258, арк. 43; 274, л. 19; 277, л. 11; 332, с. 2; 361, с. 263; 877, с. 386]
84	**Петровский (Петрівский, Петровскій) Николай Симеон**, монах з чернечої братії ЧСВВ при монастирі Св. Апостола Павла в Михайлівці.	Станом на початок січня 1917 р. перебував у Єнісейські губернії, с. Анциферово. 8 (21 лютого) 1917 р. у комісію в справах заручників і адміністративно засланих з Галичини при адміністрації Галицько-Буковинського генерал-губернатора прийшло повідомлення з клопотанням представити інформацію про причини заслання священнослужителя. 13 (26) лютого 1917 р. начальник контр-розвідувального відділення штабу головнокомандуючого арміями Південно-Західного фронту повідомив канцелярію воєнного генерал-губернатора областей Австро-Угорщини зайнятих згідно права війни, що о. Петровский з закритого монастиря у Мизайлівці був засланий за межі Галичини згідно розпорядження штабу 9-ої армії за «шкідливу діяльність».	[14, арк. 5, 6, 9, 11, 13; 879, с. 290]
85	**Пушкарський Павло**, брат схоластик (богослов) монастиря Св. Миколая в Крехові, ЧСВВ.	Станом на лютий–квітень 1916 р. перебував у Томську, вул. Єфремівська, ч. 4.	[258, арк. 43; 361, с. 264; 877, с. 385]
86	**Питель Антін (Атаназій Александеръ)**, брат схоластик (богослов) монастиря Св. Миколая в Крехові, ЧСВВ.	Станом на лютий–квітень 1916 р. перебував у Томську, вул. Єфремівська, ч. 4.	[258, арк. 43; 361, с. 264; 877, с. 385]
87	**Теодорович Павло,** брат схоластик (богослов) монастиря Св. Іоанна Хрестителя в Лаврові, ЧСВВ.	Станом на лютий–квітень 1916 р. перебував у Томську, вул. Єфремовська, 4.	[258, арк. 44; 332, с. 3; 361, с. 264; 877, с. 386]
88	**Федашко Терентій (Терентий) Теодор,**	Станом на початок січня 1917 р. перебував у с. Прутова, Єнісейська губернія.	[14, арк. 5, 6, 7, 9, 11, 13;

	монах братії ЧСВВ при монастирі Св. Апостола Павла в Михайлівці.	8 (21) лютого 1917 р. у комісію в справах заручників і адміністративно засланих з Галичини при адміністрації Галицько-Буковинського генерал-губернатора прийшло повідомлення з клопотанням представити інформацію про причини заслання священнослужителя. 13 (26) лютого 1917 р. начальник контр-розвідувального відділення штабу головнокомандуючого арміями Південно-Західного фронту повідомив канцелярію воєнного генерал-губернатора областей Австро-Угорщини зайнятих згідно права війни, що Федашко з закритого монастиря у Михайлівці був засланий за межі Галичини згідно розпорядження штабу 9-ої армії за «шкідливу діяльність».	879, с. 290]
89	**Фрейшин (Фрейшинъ, Фреѣшинъ) Микола (Николай)**, богослов львівської семінарії ГКЦ.	Станом на початок війни закінчив навчання але не був висвячений. Станом на квітень 1916 р. інтернований російською адміністрацією у Пермі, вул. Петропавловська.	[361, с. 264; 875, с. 421]

Додаток Е.1

Священнослужителі, яким вдалося уникнути російського інтернування попри засуд.

№	ПІБ, звання до арешту	Перебіг справи	Джерела
1	**О. Грушкевич (Грушкевичъ) Константин (Константинъ)**, парох с. Куликів (Куликово), повіт Жовква, Куликівський деканат.	Покинув парафію на початку російського вторгнення. Виїхав у Львів де пробув два тижні після чого повернувся в парафію. 28 жовтня (10 листопада) 1914 р. вимушено дав перед начальником Жовківського повіту підписку про те, що не здійснюватиме богослужіння у зв'язку з виїздом з парафії на початку війни. На нього того ж дня складено протокол: священнодіяв без санкції, поминав під час служб австрійського імператора. 2 (15) листопада 1914 р. Жовківська повітова адміністрація продовжила розгляд справи отця. Обвинувачення в підбурюванні парафіян проти православної віри, відмовлявся виконувати треби для проросійських товариств та ін. обвинувачення. 8 листопада 1914 р. адміністрацією воєнного генерал-губернатора Галичини і Буковини розпочато розгляд клопотання вікарія А. Білецького з приводу надання дозволу на виконання обов'язків о. Константина. 20 листопада і 21 грудня 1914 р. рапорти начальника Жовківського повіту: священник повернувся у с. Куликів. Отримав підпису про заборону ведення богослужінь – порушує припис, мазепинець, богослужіння за австрійського імператора. Пропозиція вислати його з Галичини а у село призначити православного священника. 9 (22) грудня 1914 р. постанова воєнного генерал-губернатора Галичини і Буковини: заслати о. К. Грушкевича в Томську губернію на весь період воєнного стану. 13 січня 1915 р. незадовільний результат обстеження стану здоров'я о. Константина – надто старий і хворий. 25 січня 1915 р. постанова генерал-губернатора – замінити заслання в Томську губернію на можливість проживання в Галичині поза Куликовим. Постанова виконана. Отця не заслано. 1 (14) лютого 1915 р. отримав дозвіл канцелярії генерал-губернатора на вільне проживання в межах Львова. У звіті канцелярії генерал-губернатора Галичини та Буковини помилково зазначено, що станом на 1 липня 1915 р. отець засланий в одну з внутрішніх російських губерній. На ділі – ні.	[4, арк. 2–7, 9; 170, арк. 90, 92, 143–169; 375, с. 1; 862 с. 166, 432; 870, с. 102; 877, с. 155]
2	**О. Калиньскій Климентій**,	Українське видання «Дїло» у № 51, 1916 р. повідомляє, що отець був заарештований росіянами під час їхнього відступу зі Сколівського повіту.	[601, с. 1; 875, с. 377]

	парох с. Головецько (Головецко), Сколівський повіт, Тухлянський деканат.	Священнослужителеві вдалося втекти під час етапування у Стрию.	
3	**О. Туркевич (Туркевичъ) Михайло (Михаилъ) Миколайович (Николаевъ)**, парох с. Пониква Велика (Понины), Бродівський повіт, Підкаменецький деканат.	2 листопада 1914 р. у канцелярії Львівського губернатора піднято питання щодо виселення священнослужителя через шкідливу діяльність. Обвинувачення: відмова прийняти православ'я, молитва за імператора Франца Йосифа та перемогу австрійської армії. 12 листопада 1914 р. постанова генерал-губернатора Галичини і Буковини: виселити священнослужителя в одну з Заволжських губерній. 24 листопада 1914 р. постанова канцелярії воєнного генерал-губернатора Галичини та Буковини Львівському губернатору: припинити процес заслання о. Туркевича у зв'язку з виявом свідчень невинності. Постанову виконано. Отця не заслано. У звіті канцелярії генерал-губернатора за 28 серпня 1914 р. – 1 липня 1915 р. помилково зазначено, що отець засланий у внутрішні губернії Росії.	[168, арк. 136–156; 870, с. 103; 875, с. 291]

Додаток Є.

Священнослужителі ГКЦ – біженці в Російській імперії.

Львівська архієпархія

№	П.І.Б., посада священнослужителя	Примітки	Першоджерела
1	О. **Авдикович (Авдыковичь, Авдиковичь) Артемій**, парох парафії при чоловічому карному закладі у Львові, Львівський повіт, Львівський деканат.	Виїхав у Росію під час Горлицької операції. 20 січня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат у Львові оприлюднив першу канонічну відозву до священнослужителів, які покинули свої парафії і вирушили у Росію внаслідок бойових дій чи інших причин. Вимога повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 31 березня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив другу канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. 15 липня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив третю канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших.	[340, с. 3; 425, с. 4; 705, с. 7; 724, с. 31; 725, с. 74; 862 с. 273; 875, с. 201]
2	О. **Авдикович (Авдыковичь) Лев (Левъ),** парох с. Тростянець (Тросцянец), Долинський деканат.	20 січня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат у Львові оприлюднив першу канонічну відозву до священнослужителів, які покинули свої парафії і вирушили у Росію внаслідок бойових дій чи інших причин. Вимога повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 31 березня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив другу канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. 15 липня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив третю канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших.	[340, с. 3; 425, с. 4; 705, с. 7; 724, с. 31; 725, с. 74; 875, с. 136]
3	О. **Білиньский (Білиньскій, Бѣлиньскій, Билинскій) Емиліян (Емиліянъ),** парох с. Виспа (Выспа), Стрілиський деканат.	20 січня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат у Львові оприлюднив першу канонічну відозву до священнослужителів, які покинули свої парафії і вирушили у Росію внаслідок бойових дій чи інших причин. Вимога повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 31 березня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив другу канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. 15 липня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат	[58, арк. 183–188; 340, с. 3; 425, с. 4; 705, с. 7; 724, с. 31; 725, с. 74; 875, с. 352]

		оприлюднив третю канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. 3 червня 1917 р. будучи у Ростові на Дону написав листа Андрею Шептицькому. У ньому він описував труднощі повернення у Галичину священників-біженців у Російській імперії та тимчасову діяльність священнослужителів у Росії. Утримував греко-католицьку каплицю у Ростові. Просив допомоги щодо допомоги у репатріації отців та поповненню кадрів для катехизації українських біженців у Росії. 15 вересня 1918 р. вже перебував у с. Виспа, своїй парафії в Галичині. Написав листа А. Шептицькому у якому охарактеризував діяльність священника о. Мирона Долошинського у Ростові на Дону.	
4	О. **Брояковский (Брояковскій) Омелян (Емиліянъ),** парох с. Боложинів (Боложиновъ), Буський деканат.	31 березня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив другу канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. Для нього це перша відозва. 15 липня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив третю канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. Для нього це друга канонічна відозва.	[724, с. 31; 725, с. 75; 875, с. 82]
5	О. **Власенко Михайло (Михаилъ)**, парох с. Накваша, деканат Підкамінь.	Ю. Дзерович означив 1916 р. вказав факт переходу священнодіяла у православ'я. 14 вересня 1917 р. о. І. Дольницький написав лист А. Шептицькому. У ньому він повідомив про факт позбавлення о. Власенка парафії (а разом з цим засобів для життя) у зв'язку з встановленням факту спроби переходу у православ'я священнослужителя. Адресант просить допомогти о. Михайлові вказуючи як пом'якшуючу обставину той факт, що постраждалий сам усвідомив хибність вчинку який зробив щоб утримати парафію під час російської окупації та перервав процедуру переходу особисто. Питання виїзду отця у Росію дискусійне.	[64, арк. 124; 862 с. 226; 875, с. 290; 970, с. 14]
6	О. **Возняк (Вознякъ) Андрей**, сотрудник парафії на Жовківському передмістю у Львові, церква Св. Параскеви, катехит 3-кл.	Виїхав у Росію під час Горлицької операції. 20 січня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат у Львові оприлюднив першу канонічну відозву до священнослужителів, які покинули свої парафії і вирушили у Росію внаслідок бойових дій чи інших причин. Вимога повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 31 березня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат	[340, с. 3; 425, с. 4; 705, с. 7; 724, с. 31; 725, с. 74; 862 с. 273; 875, с. 30, 201]

	виділової чоловічої школи ім. Св. Мартина та народної ім. Ісаковича у Львові, Львівський повіт, Львівський деканат.	оприлюднив другу канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. 15 липня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив третю канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших.	
7	О. **Габрусевич (Габрусевичь) Іван (Іоанъ)**, парох с. Рибники (Рыбники), Бережанський деканат.	20 січня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат у Львові оприлюднив першу канонічну відозву до священнослужителів, які покинули свої парафії і вирушили у Росію внаслідок бойових дій чи інших причин. Вимога повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 31 березня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив другу канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. 15 липня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив третю канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших.	[340, с. 3; 425, с. 4; 705, с. 7; 724, с. 31; 725, с. 74; 875, с. 45]
8	О. **Габрусевич (Габрусевичъ) Теодор (Феодоръ),** парох с. Бібщани (Бобщани) та сотрудник у с. Коропець Поморянський деканат.	О. Ю. Дзерович зафіксував факт переходу діяча у православну віру. Дані підтвердилися списком архієпископа Є. Георгіївського, у якому діяч фігурує як православний парох с. Бібшани, повіт Зборів. Вочевидь виїхав у Росію.	[870, с. 76; 875, с. 294, 297; 970, с. 14]
9	О. **Глиньскій (Глиньский, Глинський) Володимир (Володимиръ)**, парох с. Підмонастир (Подмонастыръ), повіт Бібрка, деканат Бібрка.	Заарештований австрійцями 1914 р. Доставлений 7 серпня 1914 р. у повітову в'язницю м. Бібрка. Вочевидь звільнений росіянами при окупації Бібрки. Виїхав з росіянами в Росію влітку 1915 р. 20 січня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат у Львові оприлюднив першу канонічну відозву до священнослужителів, які покинули свої парафії і вирушили у Росію внаслідок бойових дій чи інших причин. Вимога повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 31 березня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив другу канонічну відозву з аналогічними	[340, с. 3; 425, с. 4; 705, с. 7; 724, с. 31; 725, с. 74; 862 с. 421; 867, с. 33, 106; 875, с. 51]

		положеннями. Священник у списку виїхавших. 15 липня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив третю канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших.	
10	О. **Гоцкій (Гоцкий) Йосиф (Іосифъ)**, парох с. Нижный Струтинь, повіт Калуш, Рожнятівський деканат.	Прийняв православ'я, виїхав у Росію. У списку призначених канцелярією архієпископа Є. Георгіївського православних ієрархів зазначений, як парох Войнилова, повіт Калуш. З 23 грудня 1916 р. (5 січня 1917 р.) став православним парохом с. Палашівка, повіт Чортків.	[105, арк. 4; 279, арк. 35; 870, с. 76; 875, с. 321; 970, с. 14]
11	О. **Гошовский (Гошовскій) Іван (Іоанъ),** парох у Крилосі (Крылосъ), Галицький деканат.	20 січня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат у Львові оприлюднив першу канонічну відозву до священнослужителів, які покинули свої парафії і вирушили у Росію внаслідок бойових дій чи інших причин. Вимога повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 31 березня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив другу канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. 15 липня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив третю канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших.	[340, с. 3; 425, с. 4; 705, с. 7; 724, с. 31; 725, с. 74; 875, с. 106]
12	О. **Громадка Михайло (Михаилъ)**, парох с. Ляшки (Ляшковъ), комісар орд. в справах сервітутних в Лопатинському деканаті.	Русофіл. Виїхав у Росію в 1915 р. 20 січня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат у Львові оприлюднив першу канонічну відозву до священнослужителів, які покинули свої парафії і вирушили у Росію внаслідок бойових дій чи інших причин. Вимога повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 31 березня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив другу канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. 15 липня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив третю канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших.	[340, с. 3; 425, с. 4; 705, с. 7; 724, с. 31; 725, с. 74; 862 с. 480; 875, с. 206, 207]
13	О. **Давидович (Давидовичь, Давыдовичъ) Евгеній (Євгенъ, Евгенъ)**, завідувач	Русофіл. Виїхав у Росію в 1915 р. 20 січня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат у Львові оприлюднив першу канонічну відозву до священнослужителів, які покинули свої парафії і вирушили у	[340, с. 3; 425, с. 4; 705, с. 7; 724, с. 31; 725, с. 74; 862 с. 480; 875,

	у Радехові (Радеховъ), Радехівський деканат, катехит при жіночій 3-клас.виділовій школі.	Росію внаслідок бойових дій чи інших причин. Вимога повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 31 березня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив другу канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. 15 липня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив третю канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших.	с. 31, 305]
14	О. **Давидович (Давидовичь, Давыдовичъ) Іван (Іоанъ)**, радник митрополичої консисторії, парох парафії церкви Преображення Господнього у Львові, катехит народної школи кат. ім. Міцкевича, член керуючої комісії фондом для вдів і сиріт по священниках у Львівській архієпархії, асесор митрополичого суду дисциплінарного та для справ подружніх, Львівський повіт, Львівський деканат.	Русофіл. 22 вересня 1914 р. взяв участь у першому засіданні відновленого русофільського РНС у Львові. Залишився греко-католиком. 26 січня 1915 р. увійшов в члени контрольної комісії «Русского учительського союза». Виїхав з міста разом з росіянами до 22 червня 1915 р. 20 січня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат у Львові оприлюднив першу канонічну відозву до священнослужителів, які покинули свої парафії і вирушили у Росію внаслідок бойових дій чи інших причин. Вимога повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. У часописі «Дїло» № 52, 1916 р. вміщено інформацію, що ц. к. Галицьке намісництво добивалося усунення священнослужителя зі списку виїхавших на основі державного закону. 31 березня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив другу канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. 15 липня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив третю канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. У квітні 1917 р. з'явився у складі депутації священників ГКЦ з Ростова на Дону з клопотанням про призначення о. М. Пакіжа генеральним вікарієм для греко-католицьких отців в Російській імперії. Клопотання було не схвалене митрополитом. 24 травня 1917 р. будучи у Чернівцях написав листа А. Шептицькому, що вже прибув у Чернівці з Києва. Повідомив про зустріч з о. Келестином Костецьким 23-го травня та передачу йому документів на вікаріат в Герцогстві Буковина та про свої наміри про подальшу поїздку у Тернопіль. 12 вересня 1917 р. будучи з дружиною у Копачинцях, повіт	[63, арк. 5–7; 340, с. 3; 425, с. 4; 705, с. 7; 724, с. 31; 725, с. 74; 862 с. 88, 90, 184, 185, 190, 223, 273; 875, с. 20, 21, 23, 31, 201; 1053, с. 86, 88]

		Городенка написав листа А. Шептицькому з проханням дозволити повернутися у свою першу парафію.	
15	О. **Дейницкий (Дейницкій) Теофиль**, пресвітер ювілят, парох в Борткові (Бортковъ), Глинянський деканат.	20 січня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат у Львові оприлюднив першу канонічну відозву до священнослужителів, які покинули свої парафії і вирушили у Росію внаслідок бойових дій чи інших причин. Вимога повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 31 березня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив другу канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. 15 липня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив третю канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших.	[340, с. 3; 425, с. 4; 705, с. 7; 724, с. 31; 725, с. 74; 875, с. 33, 110]
16	О. **Дияковский (Діяковскій, Дияковський) Лаврентий (Лаврентій)**, парох с. Полове, Радехівський деканат.	Русофіл. Сприяв збору і вивозу збіжжя з повіту Кам'янка Струмилова у Росію. Виїхав у Росію у 1915 р. 20 січня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат у Львові оприлюднив першу канонічну відозву до священнослужителів, які покинули свої парафії і вирушили у Росію внаслідок бойових дій чи інших причин. Вимога повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 31 березня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив другу канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. 15 липня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив третю канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших.	[340, с. 3; 425, с. 4; 705, с. 7; 724, с. 31; 725, с. 74; 862 с. 164, 169, 478; 875, с. 305]
17	О. **Завадовский (Завадовскій) Яків (Яков, Яковь)**, парох Беньківці (Беньковцѣ), сотрудник у Підкаменю (Подкамѣнь) Стрілиський деканат.	20 січня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат у Львові оприлюднив першу канонічну відозву до священнослужителів, які покинули свої парафії і вирушили у Росію внаслідок бойових дій чи інших причин. Вимога повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 31 березня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив другу канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. 15 липня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив третю канонічну відозву з аналогічними	[340, с. 3; 425, с. 4; 705, с. 7; 724, с. 31; 725, с. 74; 875, с. 351, 356]

		положеннями. Священник у списку виїхавших.	
18	О. **Загайкевич (Загайкевичъ) Корнилій**, сотрудник с. Чехи (Лугове), Оліївський деканат.	О. Ю. Дзерович зафіксував перехід діяча у православ'я. У списку канцелярії архієпископа Є. Георгіївського за квітень 1915 р. значиться, як православний священник с. Заболотці, повіт Броди. Імовірно виїхав в Росію.	[862 с. 226; 870, с. 75; 875, с. 262; 970, с. 14]
19	О. **Зарицкій (Зарицький) Емиліянъ,** парох с. Милошевичі (Милошовичѣ), повіт Львів, Щирецький деканат.	Прийняв православ'я, виїхав у Росію. Зазначений у списку призначених канцелярією архієпископа Є. Георгіївського православних священників, як парох с. Милошевичі, Львівський повіт. Вочевидь виїхав у Росію.	[105, арк. 4; 870, с. 76; 875, с. 398; 970, с. 14]
20	О. **Ілевич (Илевичъ, Млевичъ) Володимир (Володимиръ)**, сотрудник у с. Тростянець, деканат Долина.	О. Ю. Дзерович зазначив факт переходу діяча у православну віру. Факт підтверджений фігуруванням священника у списках архієпископа Євлогія Георгіївського та канцелярії Г. Бобринськго за квітень-червень 1915 р., як православний парох призначений у с. Вільшаниця, повіт Золочів. Через Горлицький прорив виїхав у Росію. Командирований 14 (27) грудня 1916 р. в окупований Скалат в якості православного пароха.	[279, арк. 35; 870, с. 74, 76; 875, с. 136; 970, с. 14]
21	О. **Каленюк (Каленюкъ) Адам (Адамъ)**, парох с. Довголука (Воля Довголуцка), Любінецький деканат.	20 січня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат у Львові оприлюднив першу канонічну відозву до священнослужителів, які покинули свої парафії і вирушили у Росію внаслідок бойових дій чи інших причин. Вимога повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 31 березня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив другу канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. 15 липня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив третю канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших.	[340, с. 3; 425, с. 4; 705, с. 7; 724, с. 31; 725, с. 74; 875, с. 212]
22	О. **Копистяньский (Кипистяньский, Кипистяньскій) Мирон (Миронъ),** станом на початок 1914 р. – парох с. Увин (Увинъ), на	Русофіл. Весною 1915 р. став завідувачем вакантної парафії у Холоєві. Погано виконував свої обов'язки. Називав митрополита А. Шептицького «колишнім митрополитом». Шукав зближення з російськими урядовцями у Кам'янці Струмиловій. Виїхав у Росію в 1915 р. 31 березня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат	[425, с. 4; 724, с. 32; 725, с. 75; 862 с. 165, 480; 875, с. 210]

	момент втечі – завідувач у Холоєві (Вузлове), деканат Кам'янка Струмилова.	оприлюднив другу канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. Для нього це перша відозва. 15 липня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив третю канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. Для нього це друга канонічна відозва.	
23	О. **Клиновский (Клиновскій) Николай**, сотрудник в Середнім Угринові, (Угриновъ середный), Калуський деканат.	20 січня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат у Львові оприлюднив першу канонічну відозву до священнослужителів, які покинули свої парафії і вирушили у Росію внаслідок бойових дій чи інших причин. Вимога повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 31 березня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив другу канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. 15 липня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив третю канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших.	[340, с. 3; 705, с. 7; 724, с. 31; 725, с. 74; 875, с. 191]
24	О. **Комаряньский (Кмаряньскій) Григорій**, парох у с. Серники (Сернки горѣшни), Бурштинський деканат.	20 січня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат у Львові оприлюднив першу канонічну відозву до священнослужителів, які покинули свої парафії і вирушили у Росію внаслідок бойових дій чи інших причин. Вимога повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 31 березня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив другу канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. 15 липня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив третю канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших.	[340, с. 3; 425, с. 4; 705, с. 7; 724, с. 31; 725, с. 74; 875, с. 79]
25	О. **Костишин (Костишинъ) Теодор (Теодоръ)**, парох с. Голоско Велике, Львівський повіт, Львівський деканат.	20 січня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат у Львові оприлюднив першу канонічну відозву до священнослужителів, які покинули свої парафії і вирушили у Росію внаслідок бойових дій чи інших причин. Вимога повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 31 березня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив другу канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. 15 липня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат	[340, с. 3; 425, с. 4; 705, с. 7; 724, с. 31; 725, с. 74; 875, с. 202]

		оприлюднив третю канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших.	
26	О. **Красицький (Красицкий, Красицкій) Роман (Романъ)**, сотрудник парафії Успенської церкви у Львові, наділений крилошанськими відзнаками, катехит виділової чоловічої школи ім. Сташиця, Львівський повіт, Львівський деканат.	22 вересня 1914 р. відвідав перше засідання та долучився до діяльності відноленого русофільського РНС у Львові. 26 січня 1915 р. увійшов до складу заступників «Русского учительського союза» у Львові. Виїхав у Росію під час Горлицької наступальної операції. 20 січня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат у Львові оприлюднив першу канонічну відозву до священнослужителів, які покинули свої парафії і вирушили у Росію внаслідок бойових дій чи інших причин. Вимога повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 31 березня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив другу канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. 15 липня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив третю канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших.	[340, с. 3; 425, с. 4; 705, с. 7; 724, с. 31; 725, с. 74; 862 с. 88, 273; 875, с. 31, 200; 1053, с. 86, 88]
27	О. **Леміщук (Лемищукъ) Йосиф (Осипъ)**, завідувач с. Увин (Увинів), Лопатинський деканат.	20 січня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат у Львові оприлюднив першу канонічну відозву до священнослужителів, які покинули свої парафії і вирушили у Росію внаслідок бойових дій чи інших причин. Вимога повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 31 березня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив другу канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. 15 липня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив третю канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших.	[340, с. 3; 425, с. 4; 705, с. 7; 724, с. 31; 725, с. 74]
28	О. **Мацієвич (Мацѣевичъ) Іван (Іоанъ)**, завідувач у с. Фрага, Стрілиський деканат.	20 січня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат у Львові оприлюднив першу канонічну відозву до священнослужителів, які покинули свої парафії і вирушили у Росію внаслідок бойових дій чи інших причин. Вимога повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 31 березня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив другу канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. 15 липня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат	[340, с. 3; 425, с. 4; 705, с. 7; 724, с. 31; 725, с. 74; 875, с. 357]

		оприлюднив третю канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших.	
29	О. **Мединьский (Мединьскій) Ілярій (Иляріонъ)**, парох у с. Нові Залізці (Залозцѣ нови), Залозецький деканат.	20 січня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат у Львові оприлюднив першу канонічну відозву до священнослужителів, які покинули свої парафії і вирушили у Росію внаслідок бойових дій чи інших причин. Вимога повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 31 березня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив другу канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. 15 липня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив третю канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших.	[340, с. 3; 425, с. 4; 705, с. 7; 724, с. 31; 725, с. 74; 875, с. 154]
30	О. **Менцїньский (Менцѣнській) Николай**, завідувач у Верхньому Синьовидному (Синивідску Вижнім, Синеводско Выжне), Скальський деканат.	5 липня 1915 р. о. Ярослав Мандичевський, який тимчасово обійняв парафію у Верхньому Синьовидному написав листа о. П. Філясу. У ньому він сповістив, що о. Менцїньский добровільно виїхав з росіянами. 20 січня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат у Львові оприлюднив першу канонічну відозву до священнослужителів, які покинули свої парафії і вирушили у Росію внаслідок бойових дій чи інших причин. Вимога повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 31 березня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив другу канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. 15 липня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив третю канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. Встановив контакти з А. Шептицьким. Станом на 29 грудня 1917 р. виконував душпастирські обов'язки в Ростові на Дону.	[108, арк. 9; 340, с. 3; 425, с. 4; 705, с. 7; 724, с. 31; 725, с. 74; 809, с. 156, 157; 875, с. 333]
31	О. **Микула (Микулъ) Михаилъ**, сотрудник с. Мізунь, Долинський деканат.	О. Ю. Дзерович зафіксував перехід священнодіяла у православ'я. У завітах архієпископа Євлогія та канцелярії Г. Бобринського фігурує, як призначений православний парох с. Балучин, повіт Золочів. Імовірно виїхав у Росію в ході Горлицького наступу.	[870, с. 74, 76; 875, с. 133; 970, с. 14]
32	**О. Мриглодович (Мрыглодовичь)**	Прийняв православ'я. За однією інформацією – помер невдовзі після обряду апостазії, а	[862 с. 226; 875, с. 67]

	Іоан (Іоанъ), парох с. Дітківці (Дитковцѣ), деканат Броди.	з іншою – виїзд у Росію.	
33	О. **Насальский (Насальскій) Іван (Іоанъ)**, парох с. Великий Полюхів (Полюховъ Великий), повіт Перемишляни, Глинянський деканат.	Русофіл. Заарештований глинянськими жандармами 1914 р. Відвезений до перемишлянського староства. Виправданий. Повернувся у парафію. Залишився на окупованій росіянами території. Прийняв православ'я. У списку призначених у окуповані території канцелярією архієпископа Є. Георгіївського фігурує як парох с. Великий Полюхів, повіт Перемишляни. Покинув парафію після деокупації краю.	[105, арк. 4; 200, арк. 43; 870, с. 77; 875, с. 116; 970, с. 14]
34	О. **Обрізків (Обрѣсковъ) Андрей**, парох у с. Мальчиці (Мельчицѣ), деканат Городок.	20 січня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат у Львові оприлюднив першу канонічну відозву до священнослужителів, які покинули свої парафії і вирушили у Росію внаслідок бойових дій чи інших причин. Вимога повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 31 березня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив другу канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. 15 липня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив третю канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших.	[340, с. 3; 425, с. 4; 705, с. 7; 724, с. 31; 725, с. 74; 875, с. 121]
35	О. **Павлюк (Павлюкъ, Павлюх) Григорій**, парох с. Серетець, деканат Залізці, комісар орд. шкільного в деканаті Залізці для Бродівського повіту.	Згідно даних о. Ю. Дзеровича прийняв православ'я. У списку архієпископа Є. Георгіївського від квітня 1915 р. зазначений, як православний парох у с. Серетець, повіт Броди. Імовірно виїхав у Росію.	[862 с. 226; 870, с. 77; 875, с. 152, 156; 970, с. 14]
36	О. **Пакіж (Пакиж, Пакѣшь) Мартин (Мартинъ)**, преміальний крилошанин, радник і референт	22 вересня 1914 р. відвідав перше засідання та долучився до діяльності відновленого русофільського РНС у Львові. У лютому 1915 р. долучився до вимог «Народного Дому» Митрополичому Ординаріатові щоб Сестри Василіанки повернули у церкву Непорочного Зачаття зайняту проросійським парохом всі церковні цінності, які вони забрали з собою при виселенні.	[58, арк. 183–185; 340, с. 3; 862 с. 88, 191, 192, 223, 273; 875, с. 18, 19, 21, 22; 1053,

	митрополичої консисторії, пралат, таємний капелан Його Святості Папи Римського, радник папської ревізійної комісії церковних книг, радник митрополичого дисциплінарного суду а також у справах подружніх та інстанційних, синодальний сповідник, член Інституту «Народний Дім».	10 червня 1915 р. виголосив ультиматум щодо згаданих вимог перед храмом Св. Юра. 13 червня 1915 р. виїхав зі Львова на схід в окуповані території. У газеті «Дїло» № 52, 1916 р. вміщено інформацію, що священнослужитель опинився у Росії. Його не внесено у першу і наступні канонічні відозви ГКЦ щодо священнослужителів, які покинули парафії у зв'язку з тим, що він наділений крилошанськими відзнаками, що визначає інший алгоритм притягнення священнослужителя до відповідальності. Квітень 1917 р. о. Мартин Пакіж з'явився у складі депутації священників ГКЦ з Ростова на Дону до митрополита А. Шептицького у Петрограді. Клопотав перед владикою щодо призначення себе генеральним вікарієм для греко-католицьких священників у Росії. Отримав відмову. 3 червня 1917 р. будучи у Ростові на Дону о. Емиліян Білинський написав листа Андрею Шептицькому. У ньому він зазначив, що контактував з о. Пакіжом у Ростові на Дону. Він співслужив в утримуваній першим греко-католицькій каплиці у місті. Помер 16 квітня 1918 р.	с. 86]
37	О. **Потопник (Потопникъ) Іван (Іоанъ)**, парох у Княжому, Золочівський деканат.	Русофіл. Виїхав у Росію у зв'язку з Горлицькою операцією. 20 січня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат у Львові оприлюднив першу канонічну відозву до священнослужителів, які покинули свої парафії і вирушили у Росію внаслідок бойових дій чи інших причин. Вимога повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 31 березня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив другу канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. 15 липня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив третю канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. У листі від 3 червня 1917 р. до Андрея Шептицького о. Білинський Емиліян повідомив, що о. Потопник вирушив в Галичину з Ростова на Дону. Здобув тимчасове завідательство у Колодрібці. Повернувся у Княже. 12 серпня 1918 р. написав листа А. Шептицькому з проханням санкціонувати повернення у с. Княже. Обумовив виїзд у Росію страхом за родину перед наближенням лінії фронту.	[58, арк. 183–185; 79, с. 83, 84; 705, с. 7; 724, с. 31; 725, с. 74; 340, с. 3; 425, с. 4; 862 с. 438; 875, с. 178]
38	О. **Потучко**	20 січня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат у	[340, с. 3; 425,

	Володимир (Володимиръ), парох м. Журавно, референт еміграційний у Журавенському деканаті.	Львові оприлюднив першу канонічну відозву до священнослужителів, які покинули свої парафії і вирушили у Росію внаслідок бойових дій чи інших причин. Вимога повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 31 березня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив другу канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. 15 липня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив третю канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших.	с. 4; 705, с. 8; 724, с. 31; 725, с. 74; 875, с. 144, 147]
39	О. **Приплес (Приплесъ, Переплись) Стефан (Стефанъ)**, парох с. Кустин (Кустинъ), Лопатинський деканат.	Русофіл. Виїхав у Росію в 1915 р. 20 січня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат у Львові оприлюднив першу канонічну відозву до священнослужителів, які покинули свої парафії і вирушили у Росію внаслідок бойових дій чи інших причин. Вимога повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 31 березня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив другу канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. 15 липня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив третю канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших.	[340, с. 3; 425, с. 4; 705, с. 8; 724, с. 31; 725, с. 74; 862 с. 480; 875, с. 207]
40	О. **Пюрик (Пюрикъ) Іван (Іоаннъ)**, парох с. Івачів, Оліївський деканат.	О. Ю. Дзерович зафіксував перехід діяча у православ'я. У списку архієпископа Є. Георгіївського за квітень 1915 р. фігурує, як православний парох с. Івачів, повіт Зборів. Імовірно виїхав у Росію.	[870, с. 76; 875, с. 264; 970, с. 14]
41	О. **Решитилович (Решетыловичь, Рѣшетыловичъ) Филимон (Филемонъ)**, папський шамбелян, парох с. Глиняни (Глиняны-Замостє), повіт Перемишляни, Глинянський деканат.	Прийняв православ'я, виїхав у Росію. У списку призначених канцелярією архієпископа Є. Георгіївського православних ієрархів в окуповані території зазначений як парох с. Глиняни (Глиняни-Замістя).	[105, арк. 4; 870, с. 77; 875, с. 33, 111; 970, с. 14]
42	О. **Рудь Стефан**	20 січня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат у	[58, арк. 106;

	(Стефанъ), завідувач с. Княжолуки, Долинський деканат.	Львові оприлюднив першу канонічну відозву до священнослужителів, які покинули свої парафії і вирушили у Росію внаслідок бойових дій чи інших причин. Вимога повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 31 березня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив другу канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. 15 липня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив третю канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. 16 квітня 1918 р. перебував у с. Черняхів, Житомирський повіт, Волинська губернія. Написав листа А. Шептицькому. Просив у нього інструкцій для подальшої діяльності.	340, с. 3; 425, с. 4; 705, с. 8; 724, с. 31; 725, с. 74; 875, с. 132; 970, с. 14]
43	О. **Рудницкий (Рудницкій) Іван (Іоанъ)**, парох с. Чертіж (Чертѣжь, Чертеж), деканат Журавко.	1915 р. через наказ російських властей виїхав з парафії до свого швагра о. Пакижа. Отримав легітимацію на виїзд у Росію. Через Скалатський повіт прибув у с. Тарноруда. Повернувся у Галичину за сприяння о. декана Заячківського. За посередництва вікарія, о. Ф. Бонна отримав душпастирство у Кийданця, потім – Чернихів і Нижчі Луб'янки. 20 січня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат у Львові оприлюднив першу канонічну відозву до священнослужителів, які покинули свої парафії і вирушили у Росію внаслідок бойових дій чи інших причин. Вимога повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 31 березня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив другу канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. 15 липня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив третю канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. У 20-х числах березня 1918 р. був на аудієнції у А. Шептицького у Львові якому обумовив свій виїзд з парафії у 1915 році в Росію. Просив дозволу продовжити виконання обов’язків у парафії у Чертежі, деканат Журавно.	[81, арк. 79; 340, с. 3; 425, с. 4; 705, с. 8; 724, с. 31; 725, с. 74; 875, с. 151]
44	О. **Сваричевський (Сваричевский, Сваричевскій) Володимир**, сотрудник	22 січня 1914 р. відвідав перше засідання і долучився до діяльності відновленого русофільського РНС у Львові. Грудень 1914 р. зустрічався з архієпископом Є. Георгіївським. Їздив до харківського архієрея Антонія Храповицьккого від якого отримав подарункову Біблію.	[58, арк. 183–185; 340, с. 3; 425, с. 4; 705, с. 8; 724, с. 31; 725, с. 74; 862

	Преображенської церкви у Львові, Львівський повіт, Львівський деканат.	О. Ю. Дзерович відніс діяча у число ренегатів. В тому числі через співпрацю з архієпископом Євлогієм Георгіївським, який проводив богослужіння у Преображенській церкві у Львові. Квітень 1915 р. висунув свою кандидатуру на посаду пароха у церкві Св. апостолів Петра і Павла у Львові через генерал-губернатора і В. Дудикевича. 11 червня 1915 р. виїхав у Росію. 20 січня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат у Львові оприлюднив першу канонічну відозву до священнослужителів, які покинули свої парафії і вирушили у Росію внаслідок бойових дій чи інших причин. Вимога повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 31 березня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив другу канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. 15 липня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив третю канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. 3 червня 1917 р. будучи у Ростові на Дону о. Емиліян Білинський написав листа Андрею Шептицькому. У ньому він зазначив, що о. Сваричевський на прохання першого виїхав у Макіївку.	с. 88, 185, 193, 194, 273; 970, с. 14; 1053, с. 86]
45	О. **Сенишин (Сенишинъ) Юліан (Юлѣянъ)**, до війни – богослов, який закінчив навчання і очікував на рукоположення.	О. Ю. Дзерович зафіксував перехід діяча у православ'я. У списках канцелярії Є. Георгіївського за квітень 1915 р. значиться, як православний священник у с. Розвадів. Виїхав у Росію через Горлицький прорив. Взимку 1917 р. призначений православним парохом у с. Великий Ключів, повіт Печеніжин. Постановою від 12 (25) квітня 1917 р. переведений на парафію у с. Текуча, повіт Печеніжин.	[193, арк. 1, 2, 7, 12, 25; 279, арк. 35; 870, с. 75; 862 с. 217; 875, с. 420; 970, с. 14]
46	О. **Сїрко (Сѣрко) Василь (Василій)**, завідувач у с. Утішків (Утїшкові, Утѣшковъ), Олеський деканат.	20 січня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат у Львові оприлюднив першу канонічну відозву до священнослужителів, які покинули свої парафії і вирушили у Росію внаслідок бойових дій чи інших причин. Вимога повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 31 березня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив другу канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. 15 липня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив третю канонічну відозву з аналогічними	[425, с. 4; 705, с. 8; 724, с. 31; 725, с. 74; 875, с. 261]

		положеннями. Священник у списку виїхавших.	
47	О. **Сойка Володимир (Володимиръ)**, парох с. Цінева (Цѣнева), Рожнятівський деканат, делегат митрополичого ординаріату до ц. к. шкільної ради в Долині, комісар орд. шкільного в Рожнятівському деканаті для Долинського повіту.	20 січня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат у Львові оприлюднив першу канонічну відозву до священнослужителів, які покинули свої парафії і вирушили у Росію внаслідок бойових дій чи інших причин. Вимога повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 31 березня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив другу канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. 15 липня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив третю канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших.	[340, с. 3; 425, с. 4; 705, с. 8; 724, с. 31; 725, с. 74; 875, с. 26, 316, 321]
48	О. **Стеткевич (Стеткевичь) Ярослав (Ярославъ)**, парох у Станіславчику (Станиславчикъ), Лопатинський деканат.	20 січня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат у Львові оприлюднив першу канонічну відозву до священнослужителів, які покинули свої парафії і вирушили у Росію внаслідок бойових дій чи інших причин. Вимога повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 31 березня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив другу канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. 15 липня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив третю канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших.	[340, с. 3; 425, с. 4; 705, с. 8; 724, с. 31; 725, с. 74; 875, с. 209]
49	О. **Сухаровский (Сухаровскій) Іван (Іоанъ)**, парох с. Конюшків (Конюшковъ), Бродівський деканат.	Русофіл. Прийняв православ'я, виїхав у Росію.	[105, арк. 4; 862 с. 157, 226; 870, с. 75; 875, с. 69; 970, с. 14]
50	О. **Теребушка Михаилъ**, парох с. Гологори-Воля, Унівський деканат.	О. Ю. Дзерович зафіксував перехід діяча у православ'я. Припускаємо що це о. Теребушка фігурує у списку православних парохів призначених адміністрацією Г. Бобринського у с. Липівці, повіт Перемишляни та (або) с. Підсоснів, повіт Бібрка. Виїхав у Росію.	[870, с. 74, 75; 875, с. 384; 970, с. 14]
51	О. **Терлецкий**	Виїхав у Росію у зв'язку з Горлицькою операцією.	[724, с. 32; 725,

	(Терлецкій) Василь (Василій), парох с. Гумнисько, Буський деканат.	31 березня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив другу канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. Для нього це перша відозва. 15 липня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив третю канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. Для нього це друга канонічна відозва.	с. 75; 862 с. 437; 875, с. 83]
52	О. **Турчманович (Турчмановичъ) Амброзій**, парох с. Тухолька, Сколівський повіт, Тухлянський деканат.	В українській газеті «Діло», № 51, 1916 р. вміщено інформацію, що священнослужитель покинув Сколівський повіт разом з російськими військами у другій половині травня 1915 р.	[601, с. 1; 875, с. 381]
53	О. **Тягнибок Іван (Іосифъ),** сотрудник церкви Преображення Господнього у Львові, повіт Львів, деканат Львів.	О. Ю. Дзерович зазначив факт співпраці діяча з архієпископом Євлогієм, який проводив богослужіння у Преображенській церкві. Діяч зустрічався з архієпископом у грудні 1914 р. Призначений архієпископом Євлогієм парохом у церкві Непорочного Зачаття у Львові на Стрийському Передмісті. У лютому 1915 р. через Народний Дім у Митрополичий ординаріат подав вимогу Сестрам Василіанкам повернути всі церковні цінності вивезені ними при виселенні з Храму Непорочного Зачаття. Прийняв православ'я, відростив бороду. Виїхав у Росію. У 1915 р. поступив на курси М. А. Лохвицкой-Скалон у Петроград. 20 січня (2 лютого) 1917 р. отримав посвідчення від представників Народного Совета Прикарпатской Руси в Ростові на Дону, у якому охарактеризований, як «лицо русского происхождения, русских убеждений, русской національности», прихильника інтересів Росії. 18 (31) березня 1917 р. живучи в Заліщиках в Заліщицькому повіті подав через Тернопільського губернатора прохання воєнному генерал-губернатору областей війни окупованих згідно права війни документи на отримання російського громадянства. Повідомив, що включений в штат представника протопресвітера воєнного і морського духовенства о. Титова. Склав присягу на російське громадянство. 28 квітня (11 травня) 1917 р. заява про надання підданства була	[13, арк. 1–5; 862 с. 185, 191, 273; 875, с. 201; 970, с. 14]

		скерована тернопільським губернатором воєнному генерал-губернаторові. 3 (16) травня 1917 р. адміністрація генерал-губернатора відхилила заяву Тягнибока покликаючись на несвоєчасність заяви.	
54	О. **Филиповський (Филиповский, Филиповскій) Павло (Павелъ)**, парох у Вишневі (Вишнѣвъ), референт еміграційний Бурштинського деканату.	22 січня 1914 р. взяв участь у першому засіданні та долучився до діяльності відновленого русофільського РНС у Львові. 20 січня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат у Львові оприлюднив першу канонічну відозву до священнослужителів, які покинули свої парафії і вирушили у Росію внаслідок бойових дій чи інших причин. Вимога повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 31 березня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив другу канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. 15 липня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив третю канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших.	[340, с. 3; 425, с. 4; 705, с. 8; 724, с. 31; 725, с. 74; 862 с. 88; 875, с. 73, 74; 1053, с. 86]
55	О. **Штогрин (Штогринъ) Іполїт (Иполитъ, Ипполитъ)**, парох с. Підлипці (Подлипцѣ), повіт Золочів, Золочівський деканат.	Прийняв православ'я, виїхав у Росію. Зазначений у списках канцелярії Галицько-Буковинського генерал-губернатора та канцелярії архієпископа Є. Георгіївського православним священником. У першому – як парох с. Сторки і Стрілки, повіт Бібрка; у другому – як парох с. Підлипці, повіт Золочів.	[105, арк. 4; 870, с. 74, 76; 875, с. 180; 970, с. 14]
56	О. **Яблоньский (Яблоньскій) Іван (Іоанъ)**, парох у Германовъ (імовірно сучасне с. Тарасівка), повіт Львів, Винницький деканат.	Прийняв православ'я, виїхав у Росію. У списку православних ієрархів призначених канцелярією архієпископа Є. Георгіївського фігурує, як парох с. Германівка (Тарасівка), повіт Львів.	[105, арк. 4; 870, с. 76; 875, с. 90; 970, с. 14]
57	О. **Яворський (Яворскій) Андрей**, пенсіонований пресвітер, колишній парох с. Борусів, який проживав у	О. Ю. Дзерович зафіксував перехід діяча у православ'я. Проводив православну агітацію в Радехівському повіті. 19 грудня 1914 р. співслужив з архієпископом Є. Георгіївським у Преображенській церкві м. Львів під час іменин російському імператорові Николаю II. У списку канцелярії архієпископа Є. Георгіївського за квітень	[862 с. 81, 188, 480; 870, с. 78; 875, с. 419; 970, с. 14; 1053, с. 78]

	Станиславові.	1915 р. значиться як православний священник призначений у с. Борусів, повіт Бібрка. Виїхав у Росію.	
58	О. **Яворский (Яворскій) Йосиф (Іосифъ),** парох с. Криве, Радехівський деканат.	Русофіл. Один з радників російської адміністрації у Городоцькому повіті. Прийняв православ'я, виїхав у Росію у 1915 р.	[105, арк. 4; 862 с. 164, 428, 480; 870, с. 74, 75, 77; 875, с. 302; 970, с. 3–16]
59	О. **Яримович (Яримовичь) Юліянъ (Юлїян)**, парох у с. Вільховець (Ольховець), та дочірні Лопушна і Волощина у деканаті Бібрка, декан деканату Бібрка, комісар орд. шкільного в деканаті Бібрка, для повіту Бібрка.	9 (22) серпня 1914 р. затриманий австро-угорськими військовими по підозрі в русофільстві. Три дні утримуваний в постерунку поліції у Великих Глібовичах, після чого звільнений. 18 (31) серпня 1914 р. покинув парафію в страху перед загрозою повторного арешту австрійською адміністрацією. 7 (20) вересня 1914 р. повернувся в парафію після початку російської окупації. 22 вересня (5 жовтня) 1914 р. потав клопотання на ім'я Генерал-губернатора Галичини і Буковини щодо отримання санкції на подальшу службу в парафії. 30 грудня 1914 р. (12 січня 1915 р.) вікарій львівської архієпархії Андрій Білецький подав клопотання щодо санкції отцеві Яримовичу на службу адміністрації генерал-губернатора. 6 (19) лютого 1915 р. львівський губернатор на основі розслідування надав характеристику генерал-губернаторові у Львові на о. Яримовича. Охарактеризував його, як людину «русского» переконання, прихильного до Росії і рекомендував санкціонувати йому дозвіл на діяльність. 13 (26) лютого 1914 р. генерал-губернатор Г. Бобринський видав дозвіл на діяльність отцеві Яримовичу. Виїхав з росіянами у Росію влітку 1915 р. 20 січня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат у Львові оприлюднив першу канонічну відозву до священнослужителів, які покинули свої парафії і вирушили у Росію внаслідок бойових дій чи інших причин. Вимога повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 31 березня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив другу канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. 15 липня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив третю канонічну відозву з аналогічними	[1, арк. 1–6; 340, с. 3; 425, с. 4; 705, с. 8; 724, с. 31; 725, с. 74; 862 с. 421; 875, с. 47, 51]

		положеннями. Священник у списку виїхавших.	
60	О. **Яців (Яцевъ) Демитрій (Димитрій)**, парох у Серниках Середніх (Сернки Середни, Діброва), Бурштинський деканат.	20 січня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат у Львові оприлюднив першу канонічну відозву до священнослужителів, які покинули свої парафії і вирушили у Росію внаслідок бойових дій чи інших причин. Вимога повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 31 березня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив другу канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших. 15 липня 1916 р. греко-католицький митрополичий ординаріат оприлюднив третю канонічну відозву з аналогічними положеннями. Священник у списку виїхавших.	[340, с. 3; 425, с. 4; 705, с. 8; 724, с. 31; 725, с. 74; 875, с. 79]

Додаток Є.1

Священнослужителі ГКЦ – біженці в Російській імперії. Перемишльська єпархія.

№	П.І.Б., посада священнослужителя	Примітки	Першоджерела
1	О. **Вихиньский (Виханьский, Виханьскій) Александер (Александеръ)**, парох у с. Смереків (Смерековъ), деканат Жовква.	Належав до тов. М. Качковського. У шематизмі Перемишльської єпархії за 1918 р. позначений як парох у Смерекові, хоча на місці не був. 5 лютого 1918 р. греко-католицьким єпископським ординаріатом видано першу канонічну відозву. Священників, які покинули парафії після травня 1915 р. і вирушили у Росію зобов'язали повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 19 березня 1918 р. єпископським ординаріатом видано другу канонічну відозву аналогічну за змістом до першої. Отець у списку виїхавших.	[262, L. 127; 721, с. 40; 756, с. 59; 877, с. 111; 880, с. 62, 111]
2	О. **Волошиньскій Іван (Іоанъ)**, сотрудник у с. Липа (Lipa), Бірчанський деканат.	Прийняв православ'я, виїхав у Росію. Не присутній як православний священник у списках Г. Бобринського та Є. Георгієвського про призначення православних ієрархів в окуповані території Галицько-Буковинського генерал-губернатора.	[105, арк. 4; 862 с. 478; 870, с. 74, 75; 877, с. 27]
3	О. **Гермак (Гермак) Казимир (Казимиръ, Казимір)**, парох у с. Гошани (Гошани, Гошаны, Градівка), деканат Комарно.	Належав до тов. М. Качковського. У шематизмі Перемишльської єпархії за 1918 р. значиться, як парох у Гошанах, хоча на місці не перебував. 5 лютого 1918 р. греко-католицьким єпископським ординаріатом видано першу канонічну відозву. Священників, які покинули парафії після травня 1915 р. і вирушили у Росію зобов'язали повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 19 березня 1918 р. єпископським ординаріатом видано другу канонічну відозву аналогічну за змістом до першої. Отець у списку виїхавших.	[263, L. 27; 721, с. 40; 756, с. 59; 877, с. 137; 880, с. 76]
4	О. **Головка Іван (Іоанъ)**, парох с. Новий Яр (Яжовъ новый), повіт Яворів, Яворівський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. Заарештований 1914 р. у с. Новий Яжів австрійцями. Імовірно відпущений на волю російськими солдатами, які окупували Яворівський повіт. Прийняв православ'я, виїхав у Росію. У списку православних ієрархів, призначених канцелярією архієпископа Є. Георгієвського зазначений, як парох с. Новий Яжів, повіт Яворів.	[105, арк. 4; 866, с. 166; 263, L. 36; 870, с. 78; 877, с. 353]

5	О. **Грабец (Грабецъ) Іван (Іоанъ, Йоан) Василь (Василій)**, завідувач у с. Пили (Пилы), деканат Жовква (з 1 червня 1914 р. – парох у с. Матієва (Матѣєва, Maciejowa), Мушинський деканат).	Належав до тов. М. Качковського. 5 лютого 1918 р. греко-католицьким єпископським ординаріатом видано першу канонічну відозву. Священників, які покинули парафії після травня 1915 р. і вирушили у Росію зобов'язали повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 19 березня 1918 р. єпископським ординаріатом видано другу канонічну відозву аналогічну за змістом до першої. Отець у списку виїхавших. Повернувся.	[263, L. 53; 721, с. 40; 756, с. 59; 877, с. 111; 880, с. 76]
6	**О. Грицик (Грыцикъ) Алексій (Алексей, Алексіій)**, катехит ц. к. вчительської семінарії у Сокалі, сповідник науки рел. при ком. екзам. на вчит. до народної школи у Сокалі, повіт Сокаль, деканат Сокаль, наділений крилошанськими віднаками.	Русофіл. Уникнув австрійського арешту у серпні 1914 р. сховавшись у свого родича в Болехівцях, околиця Дрогобича. Повернувся в Сокаль після окупації його російськими військами. Виїхав з парафії у Росію в ході Горлицької операції через проросійську репутацію. У шематизмі Перемишльської єпархії за 1918 р. зазначений тільки, як катехит вчительської семінарії у Сокалі, хоча на місці не присутній. 19 березня 1918 р. єпископським ординаріатом видано другу канонічну відозву аналогічну за змістом до першої. Отець у списку виїхавших. Для нього це перша канонічна відозва.	[263, L. 64; 756, с. 60; 862 с. 218, 486, 488; 877, с. XVIII, XXIII, 277; 880, с. XXIV]
7	О. **Долошицкий (Долошинкій) Мирон (Миронъ),** на початку 1914 р. – парох у с. Вороблячин (Вороблячинъ), Любачівський деканат, від 1 березня 1914 р. – парох у Кунині, деканат Жовква.	У шематизмі Перемишльської єпархії за 1918 р зазначений, як парох у Кунині, хоч на місці присутнім не був. 5 лютого 1918 р. греко-католицьким єпископським ординаріатом видано першу канонічну відозву. Священників, які покинули парафії після травня 1915 р. і вирушили у Росію зобов'язали повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 19 березня 1918 р. єпископським ординаріатом видано другу канонічну відозву аналогічну за змістом до першої. Отець у списку виїхавших. 15 вересня 1918 р. о. Билинський Емиліян написав листа А. Шептицькому у якому на прохання о. Мирона Долошинського охарактеризував діяльність останнього під час трьохрічного проживання у Ростові на Дону. Адресант визнав священнослужителя відданим греко-католицькій церкві і	[58, арк. 183–187; 263, L. 170; 721, с. 40; 756, с. 59; 877, с. 169; 880, с. 60]

		заслуговуючого на милосердя.	
8	О. **Заяц (Заяць) Михайл (Михаилъ)**, парох с. Мала Горожанка (Горожанна мала), повіт Рудки, Горожанський деканат**.**	Русофіл. Належав до тов. М. Качковського. Заарештований 28 серпня 1914 р. обвинувачення – надання свідчень російській адміністрації про пересування австрійської армії. Рудківська в'язниця. Звільнений за браком доказів. 19 грудня 1914 р. відслужив богослужіння на честь іменин імператора Николая II. Прийняв православ'я 1 січня 1915 р. Значиться, як православний парох с. Мала Горожанка, повіт Рудки у списку православних ієрархів призначених канцелярією архієпископа Є. Георгіївського в окуповані території. Виїхав у Росію.	[105, арк. 4; 267, L. 28; 862 с. 214, 215; 866, с. 123, 124; 870, с. 76; 877, с. 331]
9	О. **Каровець Григор (Григорій),** парох с. Пристань, повіт Жовква, Угнівський деканат.	Прийняв православ'я, виїхав у Росію. Зазначений у списку православних ієрархів призначених адміністрацією архієпископа Є. Георгієвського в окуповані території Галицько-Буковинського генерал-губернаторства, як парох с. Любеля і Пристань, повіт Жовква.	[105, арк. 4; 870, с. 76; 877, с. 27]
10	О. **Константинович (Константиновичь) Ераст (Еразмъ, Ерастъ)**, на початку війни – сотрудник у Недільній, парафія Топольниця, згодом – завідувач парафії Середниця (Serednica), деканат Лісько.	У шематизмі Перемишльської єпархії за 1918 р. не фігурує, відсутній на місці. 5 лютого 1918 р. греко-католицьким єпископським ординаріатом видано першу канонічну відозву. Священників, які покинули парафії після травня 1915 р. і вирушили у Росію зобов'язали повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 19 березня 1918 р. єпископським ординаріатом видано другу канонічну відозву аналогічну за змістом до першої. Отець у списку виїхавших. Помер 2 вересня 1919 р.	[721, с. 40; 756, с. 59; 877, с. 399; 880, с. 399]
11	О. **Копко (Копка) Максим (Максимъ),** станом на 1914 р. сповідник при вищих іспитах для м. Перемишль, катехит вчительської семінарії у Перемишлі (у відпустці), голова	У шематизмі Перемишльської єпархії за 1918 р. зазначений, як катехит вчительської семінарії у Перемишлі, предсідатель церковного суду для справ карних і спірних з крилошанськими відзнаками. Примітка: на місці не присутній. 19 березня 1918 р. єпископським ординаріатом видано другу канонічну відозву аналогічну за змістом до першої. Отець у списку виїхавших. Для нього це перша канонічна відозва.	[756, с. 60; 877, с. XVI, XVIII, XXII, XXIII; 880, с. XVI, XXIV]

	церковного суду для справ карних і спірних, з крилошанськими відзнаками, касир керуючої комісії фонду для вдів і сиріт по священниках у єпархії Перемишль, повіт Перемишль, деканат Перемишль-Місто.		
12	О. **Король Кароль**, парох с. Лука, деканат Мокряни.	У шематизмі Перемишльської єпархії за 1918 р. фігурує, як парох с. Лука. На місці не присутній. 5 лютого 1918 р. греко-католицьким єпископським ординаріатом видано першу канонічну відозву. Священників, які покинули парафії після травня 1915 р. і вирушили у Росію зобов'язали повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 19 березня 1918 р. єпископським ординаріатом видано другу канонічну відозву аналогічну за змістом до першої. Отець у списку виїхавших. Повернувся. 1926 р. отримав парафію у Криниці.	[267, L. 159; 721, с. 40; 756, с. 59; 877, с. 183; 880, с. 101]
13	О. **Криницкий (Крыницкій) Антін (Антоній),** парох в П'яновичах (Пяновичи), деканат Сабір.	Належав до тов. М. Качковського. У шематизмі Перемишльської єпархії за 1918 р. зазначений, як парох с. П'яновичі. Не присутній на місці. 5 лютого 1918 р. греко-католицьким єпископським ординаріатом видано першу канонічну відозву. Священників, які покинули парафії після травня 1915 р. і вирушили у Росію зобов'язали повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 19 березня 1918 р. єпископським ординаріатом видано другу канонічну відозву аналогічну за змістом до першої. Отець у списку виїхавших.	[267, L. 190; 721, с. 40; 756, с. 59; 877, с. 273; 880, с. 149]
14	О. **Кунцев (Кунцевъ) Алексій (Антін, Александеръ, Александер)**, парох с. Уличко, деканат	Належав до тов. М. Качковського. Виїхав у Росію через Горлицьку операцію. У шематизмі Перемишльської єпархії за 1918 р. зазначений, як парох с. Уличко. На місці не присутній. 5 лютого 1918 р. греко-католицьким єпископським ординаріатом	[267, L. 214; 721, с. 40; 756, с. 59; 862 с. 478; 877, с. 266; 880,

	Самбір.	видано першу канонічну відозву. Священників, які покинули парафії після травня 1915 р. і вирушили у Росію зобов'язали повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 19 березня 1918 р. єпископським ординаріатом видано другу канонічну відозву аналогічну за змістом до першої. Отець у списку виїхавших.	с. 145]
15	О. **Ладижиньский (Ладижиньскій, Ладыжиньскій) Роман (Романъ) Якса**, парох у с. Звір (Зворъ), деканат Старий Самбір.	Належав до тов. М. Качковського. У шематизмі Перемишльської єпархії за 1918 р. зазначений, як парох с. Звір. На місці відсутній. 5 лютого 1918 р. греко-католицьким єпископським ординаріатом видано першу канонічну відозву. Священників, які покинули парафії після травня 1915 р. і вирушили у Росію зобов'язали повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 19 березня 1918 р. єпископським ординаріатом видано другу канонічну відозву аналогічну за змістом до першої. Отець у списку виїхавших. Повернувся. 8 і 9 травня 1923 р. здав конкурсний іспит.	[264, L. 8; 721, с. 40; 756, с. 59; 877, с. 288; 880, с. 156]
16	О. **Мерена Іван (Йоан, Іоанъ),** парох в Дошні (Дошно, Deszno), деканат Ясло.	Належав до тов. М. Качковського. У шематизмі Перемишльської єпархії за 1918 р. відзначений, як парох с. Дошно. На місці не присутній. 5 лютого 1918 р. греко-католицьким єпископським ординаріатом видано першу канонічну відозву. Священників, які покинули парафії після травня 1915 р. і вирушили у Росію зобов'язали повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 19 березня 1918 р. єпископським ординаріатом видано другу канонічну відозву аналогічну за змістом до першої. Отець у списку виїхавших.	[264, L. 101; 721, с. 40; 756, с. 59; 877, с. 369; 880, с. 201]
17	О. **Минкович (Минковичь) Емілїян (Емиліянъ, Емилїян),** парох в Мхаві (Mchawa), деканат Балигород.	5 лютого 1918 р. греко-католицьким єпископським ординаріатом видано першу канонічну відозву. Священників, які покинули парафії після травня 1915 р. і вирушили у Росію зобов'язали повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 19 березня 1918 р. єпископським ординаріатом видано другу канонічну відозву аналогічну за змістом до першої. Отець у списку виїхавших. У шематизмі Перемишльської єпархії за 1918 р. не фігурує.	[721, с. 40; 756, с. 59; 877, с. 6; 880, с. 252]
18	О. **Ольшаньский**	У квітні 1917 р. був у складі делегації греко-католицьких	[265, L. 9; 721,

	(Ольшаньскій, Ольшанський) Володимир (Володимиръ), парох у Честині (Чесниках, Честынѣ, Честинї), деканат Куликів.	священників з Ростова на Дону до митрополита А. Шептицького у Петрограді з клопотанням про призначення о. М. Пакіжа генеральним вікарієм для священників ГКЦ в Росії. Клопотання не схвалене митрополитом. У шематизмі Перемишльської єпархії за 1918 р. зазначений, як парох с. Честині. На місці не присутній. 5 лютого 1918 р. греко-католицьким єпископським ординаріатом видано першу канонічну відозву. Священників, які покинули парафії після травня 1915 р. і вирушили у Росію зобов'язали повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 19 березня 1918 р. єпископським ординаріатом видано другу канонічну відозву аналогічну за змістом до першої. Отець у списку виїхавших. Помер 27 квітня 1920 р.	с. 40; 756, с. 59; 862 с. 223; 877, с. 159; 880, с. 88]
19	О. **Пелех (Пелехъ) Йосиф (Іосифъ),** парох Желдець, (Желдни, Желдець), деканат Жовква, вислужений декан Куликівського деканату.	Належав до тов. М. Качковського. У шематизмі Перемишльської єпархії за 1918 р. не фігурує. 5 лютого 1918 р. греко-католицьким єпископським ординаріатом видано першу канонічну відозву. Священників, які покинули парафії після травня 1915 р. і вирушили у Росію зобов'язали повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 19 березня 1918 р. єпископським ординаріатом видано другу канонічну відозву аналогічну за змістом до першої. Отець у списку виїхавших.	[265, L. 53; 721, с. 40; 756, с. 59; 877, с. XXVI, 106; 880;]
20	О. **Пизюр (Пизюръ) Андрій (Андрей),** завідувач с. Белжець (Белзецъ, Bełżec), деканат Потелич.	Належав до тов. М. Качковського. У шематизмі Перемишльської єпархії за 1918 р. не фігурує. 5 лютого 1918 р. греко-католицьким єпископським ординаріатом видано першу канонічну відозву. Священників, які покинули парафії після травня 1915 р. і вирушили у Росію зобов'язали повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 19 березня 1918 р. єпископським ординаріатом видано другу канонічну відозву аналогічну за змістом до першої. Отець у списку виїхавших.	[265, L. 62; 721, с. 40; 756, с. 59; 877, с. 255; 880]
21	О. **Полошинович (Полошиновичь) Данило (Даниіл, Даниїл, Даниілъ, Даніилъ)**, парох у Кривій (Крыва,	Належав до тов. М. Качковського. У шематизмі Перемишльської єпархії зазначений, як парох Кривої. На місці не присутній. 5 лютого 1918 р. греко-католицьким єпископським ординаріатом видано першу канонічну відозву. Священників, які покинули парафії після травня 1915 р. і вирушили у Росію зобов'язали	[265, L. 79; 721, с. 40; 756, с. 59; 877, с. 35; 880, с. 21]

	Krzywa), деканат Біцьк.	повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 19 березня 1918 р. єпископським ординаріатом видано другу канонічну відозву аналогічну за змістом до першої. Отець у списку виїхавших.	
22	О. **Радошицкий (Радошицкій) Михайло (Михаіл, Михаилъ)**, парох у Лобізва (Łobozew Górny, Лобозовъ, Лобозів), деканат Устрика.	У шематизмі Перемишльської єпархії за 1918 р. зазначений, як парох Лобізви. На місці не присутній. 5 лютого 1918 р. греко-католицьким єпископським ординаріатом видано першу канонічну відозву. Священників, які покинули парафії після травня 1915 р. і вирушили у Росію зобов'язали повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 19 березня 1918 р. єпископським ординаріатом видано другу канонічну відозву аналогічну за змістом до першої. Отець у списку виїхавших. Повернувся. 16-17 жовтня 1918 р. здав конкурсний іспит.	[265, L. 158; 721, с. 40; 756, с. 59; 877, с. 337; 880, с. 183]
23	О. **Рудавский (Рудавскій) Василь (Василій)**, рукоположений 29 березня 1914 р. в Перемишлі Костянтином Чеховичем, від 14 квітня 1914 р. завідувач Нижні Гаї (Гаї нижні), деканат Дрогобич.	У шематизмі Перемишльської єпархії за 1918 р. не фігурує. 5 лютого 1918 р. греко-католицьким єпископським ординаріатом видано першу канонічну відозву. Священників, які покинули парафії після травня 1915 р. і вирушили у Росію зобов'язали повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 19 березня 1918 р. єпископським ординаріатом видано другу канонічну відозву аналогічну за змістом до першої. Отець у списку виїхавших.	[265, L. 155; 721, с. 40; 756, с. 59; 877, с. 380; 880]
24	О. **Саламон (Саламонъ) Онисім (Онисимъ),** парох у Вороблику Королівському (Воробликъ королевскій, Wróblik Królewski), деканат Сянік.	У шематизмі Перемишльської єпархії за 1918 р. не фігурує. 5 лютого 1918 р. греко-католицьким єпископським ординаріатом видано першу канонічну відозву. Священників, які покинули парафії після травня 1915 р. і вирушили у Росію зобов'язали повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 19 березня 1918 р. єпископським ординаріатом видано другу канонічну відозву аналогічну за змістом до першої. Отець у списку виїхавших.	[266, L. 17; 721, с. 40; 756, с. 59; 877, с. 317; 880]
25	О. **Струсевич (Струсевичъ) Александер**	Належав до тов. М. Качковського. У шематизмі Перемишльської єпархії за 1918 р. зазначений, як парох с. Прилбичі. На місці відсутній.	[266, L. 70; 721, с. 40; 756, с. 59; 877,

	(Александеръ), парох с. Прилбичі (Прилбичи), деканат Яворів.	5 лютого 1918 р. греко-католицьким єпископським ординаріатом видано першу канонічну відозву. Священників, які покинули парафії після травня 1915 р. і вирушили у Росію зобов'язали повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 19 березня 1918 р. єпископським ординаріатом видано другу канонічну відозву аналогічну за змістом до першої. Отець у списку виїхавших.	с. 349; 880, с. 190]
26	О. **Трешневский (Трешневскій) Михайло (Михаіл, Михаїл, Михаилъ),** на початку 1914 р. – парох с. Верхнє Гусине (Гусне выжне), від 1 березня 1914 р. парох у Краснім, Височанський деканат.	Належав до тов. М. Качковського. У шематизмі Перемишльської єпархії за 1918 р. зазначений, як парох с. Красне. На місці відсутній. 5 лютого 1918 р. греко-католицьким єпископським ординаріатом видано першу канонічну відозву. Священників, які покинули парафії після травня 1915 р. і вирушили у Росію зобов'язали повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 19 березня 1918 р. єпископським ординаріатом видано другу канонічну відозву аналогічну за змістом до першої. Отець у списку виїхавших. Помер 19 березня 1924 р.	[266, L. 139; 721, с. 40; 756, с. 59; 877, с. 53; 880, с. 31]
27	О. **Хиляк (Хилякъ) Антін (Антоній)**, сотрудник у с. Старий Кропивник (Кропивникъ старый), деканат Дрогобич.	Належав до тов. М. Качковського. У шематизмі Перемишльської єпархії за 1918 р. зазначений, як сотрудник у с. Старий Кропивник. На місці не присутній. 3 червня 1917 р. будучи у Ростові на Дону о. Емиліян Білинський написав листа Андрею Шептицькому. У ньому він зазначив, що о. Хиляк на прохання першого виїхав виконувати пастирські обов'язки у Таганрог. 5 лютого 1918 р. греко-католицьким єпископським ординаріатом видано першу канонічну відозву. Священників, які покинули парафії після травня 1915 р. і вирушили у Росію зобов'язали повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 19 березня 1918 р. єпископським ординаріатом видано другу канонічну відозву аналогічну за змістом до першої. Отець у списку виїхавших.	[58, арк. 183–185; 268, L. 19; 721, с. 40; 756, с. 59; 877, с. 86; 880, с. 48]
28	О. **Федевич (Федевичь) Емиліян (Емілїян, Емиліянъ),** парох с. Улазів	Належав до тов. М. Качковського. У шематизмі Перемишльської єпархії за 1918 р. зазначений, як парох Улазова. На місці не присутній. 5 лютого 1918 р. греко-католицьким єпископським ординаріатом	[266, L. 189; 721, с. 40; 756, с. 59; 877, с. 226; 880,

	(Улазовъ, Ułazów), деканат Олешицький.	видано першу канонічну відозву. Священників, які покинули парафії після травня 1915 р. і вирушили у Росію зобов'язали повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 19 березня 1918 р. єпископським ординаріатом видано другу канонічну відозву аналогічну за змістом до першої. Отець у списку виїхавших.	с. 124]
29	О. **Шемеляк (Шемелякъ) Леонїд (Леонидъ)**, сотрудник с. Тершів (Тершовъ), деканат Старий Самбір.	Русофіл. Шукав підтримки при російському повітовому управлінні у Старому Самборі. У шематизмі Перемишльської єпархії за 1918 р. не фігурує. 5 лютого 1918 р. греко-католицьким єпископським ординаріатом видано першу канонічну відозву. Священників, які покинули парафії після травня 1915 р. і вирушили у Росію зобов'язали повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 19 березня 1918 р. єпископським ординаріатом видано другу канонічну відозву аналогічну за змістом до першої. Отець у списку виїхавших.	[268, L. 83; 721, с. 40; 756, с. 59; 862 с. 493; 877, с. 295; 880]
30	О. **Шумило Тома**, парох с. Курилівка (Куриловка, Kuryłówka), декан Канчуцького деканату, ординаріатський комісар в справах сервітутних у Канчуцькому деканаті.	Належав до тов. М. Качковського. У шематизмі Перемишльської єпархії за 1918 р. зазначений, як парох Курилівка. На місці не присутній. 5 лютого 1918 р. греко-католицьким єпископським ординаріатом видано першу канонічну відозву. Священників, які покинули парафії після травня 1915 р. і вирушили у Росію зобов'язали повернутися і пояснити свою діяльність під загрозою канонічних санкцій. Священнослужитель у списку виїхавших. 19 березня 1918 р. єпископським ординаріатом видано другу канонічну відозву аналогічну за змістом до першої. Отець у списку виїхавших.	[268, L. 91; 721, с. 40; 756, с. 59; 877, с. XXI, 129, 132; 880, с. 74]

Додаток Є.2

Священнослужителі ГКЦ – біженці в Російській імперії. Станиславівська єпархія.

№	П. І. Б., посада священнослужителя	Примітки	Першоджерела
1.	О. **Бабяк (Бабякъ) Іполит (Ипполитъ),** парох с. Ворона, повіт Товмач (Тлумач), Тисменицький деканат.	Заарештований у Вороні, 1914 р. Імовірно відпущений на свободу російськими військовими при наступі. Прийняв православ'я, виїхав у Росію. Фігурує, як православний священник у списку православних отців призначених канцелярією архієпископа Є. Георгіївського.	[105, арк. 4; 866, с. 151; 870, с. 78; 879, с. 226]
2	О. **Ільницкий (Ильницкій) Михаіл (Михаилъ, Мих.)**, парох с. Ямниця, Станиславівський повіт, Станиславівський деканат.	Прийняв православ'я, виїхав у Росію. Зазначений у списку православних ієрархів призначених канцелярією архієпископа Є. Георгіївського як парох с. Ямниця, повіт Станиславів.	[105, арк. 4; 870, с. 77; 879, с. 212]
3	О. **Кархут Теодор**, на початку 1914 р. – парох с. Жабокруки, Жуківський деканат. Того ж року переведений с. Дубки, Городенківський деканат.	У першій половині 1916 р. Позбавлений посади пароха у Дубках у зв'язку з тим що самовільно покинув парафію з російськими військами 14 серпня 1915 р. 26 вересня 1916 р. у відповідь на циркуляр Чернівецького губернатора № 39 від 5 вересня 1916 р. начальник Городенківського повіту доповів, що священник з родиною виїхав у Росію. На момент укладання рапорту перебував там.	[198, арк. 2, 30, 33 (зв.), 34; 607, с. 5; 879, с. 72, 305]
4	О. **Мардарович Ілия**, парох у с. Велика Кам'янка, Жуківський деканат.	Прийняв православ'я, виїхав у Росію. Не фігурує у списках православних ієрархів призначених канцелярією Г. Бобринського та канцелярією Є. Георгіївського.	[105, арк. 4; 870, с. 74, 76; 879, с. 70, 74]
5	О. **Тимків Атаназий**, завідувач у с. Бояни, Чернівецький деканат, Герцогство Буковина.	2 (15) червня 1917 р. повідомив А. Шептицького про своє з дружиною перебування у Саратові при римо-католицькому костелі на вул. Німецька. 4 липня 1917 р. сповістив митрополита Андрея про своє повернення у Галичину. Отримав відпустку на лікування від Г. Хомишина. Тимчасово проживає у Підмихайлю. Працював над організацією захорони для дітей сиріт.	[84, арк. 3–5; 879, с. 276]

Додаток Ж.

Насадження православ'я у Королівстві Галичини та Володимирії. Населені пункти у які призначено православних священнодіячів (1914–1915 рр.).

№	Повіт.	Населений пункт	Адміністрація Г. Бобринського	Адміністрація Є. Георгієвського.	Священники ренегати
1	Бібрка	Борусів	–	о. Андрей Яворскій	о. Андрей Яворскій
2	Бібрка	Підсоснів	о. Теребушка (?) Призначений у пустуючу парафію на клопотання місцевого населення	–	Імовірно це Михайло Теребушка.
3	Бібрка	Стрілки	о. Ипполитъ Штогринъ Призначений у пустуючу парафію	–	о. Ипполитъ Штогринъ
4	Бібрка	Сторки (імовірно Стоки)	о. Ипполитъ Штогринъ (Див. Стрілки) Призначений у пустуючу парафію	–	о. Ипполитъ Штогринъ (Див. Стрілки)
5	Броди	Батыево (?)	На клопотання парафіян призначений православний священник	–	–
6	Броди	Боратин	–	о. Аверкій Барщевскій	–
7	Броди	Броди	–	о. Аркадій Остальскій	–
8	Броди	Велика Пониква (Пониква)	На клопотання парафіян призначений православний священник	о. Лавръ Барщевскій	–
9	Броди	Волохи (Підгір'я)	На клопотання парафіян призначений православний священник	–	–
10	Броди	Гаї	–	Іеромонахъ Тихонъ (?)	–
11	Броди	Голосковичі	Іеромонахъ Меленокъ Призначений у пустуючу парафію	Іеромонахъ Мемнонъ (?)	–
12	Броди	Дітківці	–	о. Іоанъ Мриглодовим (Мрыглодовичъ)	о. Іоанъ Мрыглодовичъ (помер невдовзі

				о. Михаилъ Скибинскій (призначений замість покійного о. Іоана)	після прийняття православ'я)
13	Броди	Заболотці	На клопотання парафіян призначений православний священник	о. Корнилій Загайкевич (Загайкевичъ)	о. Корнилій Загайкевич (Загайкевичъ)
14	Броди	Кутище	На клопотання парафіян призначений православний священник	о. Іоаннъ Блюмовичъ	–
15	Броди	Конюшків		–	о. Іоаннъ Сухарський (Сухаровскій)
16	Броди	Лешнів	о. Андрей Яцышинъ Призначений у пустуючу парафію	о. Андрей Яцышинъ	–
17	Броди	Лугове (Чехи)	–	о. Михаилъ Божовскій	–
18	Броди	Накваша	–	о. Филиппъ Борецкій	–
19	Броди	Пониковиця	На клопотання парафіян призначений православний священник	–	–
20	Броди	Попівці	–	о. Михаилъ Борецкій	–
21	Броди	Серетець (Серет)	–	о. Григорій Павлюх (Павлюкъ)	о. Григорій Павлюх (Павлюк)
22	Броди	Суходоли	На клопотання парафіян призначений православний священник	о. Николай Ходаковскій	–
23	Броди	Черниця	–	о. Іоаннъ Блюмовичъ (Див. Кутище)	–
24	Броди	Яснище	На клопотання парафіян призначений православний священник	–	–
25	Городок	Галичани	о. Іоаннъ Терещенко Призначений у пустуючу парафію	о. Терещенко (?)	–
26	Городок	Керниця	На клопотання парафіян	о. Павелъ	–

			призначений православний священник	Гордовскій	
27	Добромиль	Княжпіль	На клопотання парафіян призначений православний священник	–	–
28	Добромиль	Липа (Lipa)	–	–	о. Іван (Іоанъ) Волошинский (Волошиньскій)
29	Дрогобич	Горуцька (Гірське)	На клопотання парафіян призначений православний священник	о. Василій Крайчикъ	–
30	Дрогобич	Стебник	На клопотання парафіян призначений православний священник	–	–
31	Жидачів	Демня	о. Афанасій Левитскій Призначений у пустуючу парафію	о. Афанасій Левитскій	–
32	Жидачів	Дроговиж	Іеромонах Іоаннъ (?); Призначений у пустуючу парафію	о. Григорій Курыласъ	–
33	Жидачів	Заболотівці	–	о. Григорій Дьяковъ	–
34	Жидачів	Облазниця	о. Романъ Лѣщишинъ Призначений у пустуючу парафію	о. Романъ Лещишинъ	–
35	Жидачів	Розвадів	–	о. Юліанъ Сенишинъ	о. Юліанъ Сенишинъ
36	Жовква	Батятичі	–	о. Григорій Боечко	–
37	Жовква	Боянець	о. Георгій Крыжановскій; Призначений у пустуючу парафію	о. Іоанн Патроникъ	–
38	Жовква	Великі і Малі Могиляни	На клопотання парафіян призначений православний священник	–	–
39	Жовква	Гребенці	На клопотання парафіян призначений православний священник	о. Дометій Ничай	–
40	Жовква	Жовтанці	–	о. Василь (Василій) Стисло (Стысло)	–
41	Жовква	Колоденці	–	о. Василій Юрченко	–
42	Жовква	Куликів	–	о. Александръ Цихоцкій	–

				(Цихоцкий)	
43	Жовква	Любеля	о. Іоаннъ Денисенко; Призначений у пустуючу парафію	о. Григорій Каровецъ	о. Григорій Каровецъ
44	Жовква	Мацошин	о. Евгеній Цурковичъ о. Александръ Шеметило Призначені у пустуючу парафію	о. Александръ Шеметило	–
45	Жовква	Мервичі	–	о. Іоаннъ Теодоровичъ	–
46	Жовква	Нове Село	–	о. Леонтій Заяцъ	–
47	Жовква	Нагірці	На клопотання парафіян призначений православний священник	Іеромонахъ Евфимій (?)	–
48	Жовква	Надичі	На клопотання парафіян призначений православний священник	–	–
49	Жовква	Предремыны (Великі або Малі Передримихи)	На клопотання парафіян призначений православний священник	–	–
50	Жовква	Пристань	–	о. Григорій Каровецъ (Див. Любеля)	о. Григорій Каровецъ (Див. Любеля)
51	Жовква	Туринка	–	о. Іоаннъ Патроникъ (Див. Боянець)	–
52	Зборів	Беримівці	–	о. Феодоръ Загуменюкъ	–
53	Зборів	Бібщани	–	о. Феодоръ Габрусевичъ	о. Феодоръ Габрусевичъ
54	Зборів	Грабківці	–	о. Алексій Пилиненко	–
55	Зборів	Зарудця	На клопотання парафіян призначений православний священник	о. Скобельскій Анатолій	–
56	Зборів	Зборів	–	о. Всеволод Левицкій	–
57	Зборів	Івачів	–	о. Іоаннъ Пюрикъ	о. Іоаннъ Пюрикъ
58	Зборів	Кабарівці	о. Григорій Лаза; Призначений у пустуючу	о. Григорій Лаза	–

			парафію		
59	Зборів	Кальне	о. Долецкій Алексѣй; Призначений у пустуючу парафію	–	–
60	Зборів	Лопушани	о. Савинъ Кустыновичъ; Призначений у пустуючу парафію	о. Іоаннъ Дьяковъ	–
61	Зборів	Млинівці	–	о. Алексій Пилиненко (Див. Грабківці)	–
62	Зборів	Нище	–	о. Петръ Маркевичъ	–
63	Зборів	Озерянка	о. Ксенофонтъ Соколовскій; Призначений у пустуючу парафію	о. Константинъ Соколовскій	–
64	Зборів	Плісняни	На клопотання парафіян призначений православний священник	–	–
65	Зборів	Поморяни	–	о. Сергій Мартышъ	–
66	Зборів	Присівці	–	о. Николай Левитскій	–
67	Зборів	Славна	На клопотання парафіян призначений православний священник	о. Іоаннъ Шиманскій	–
68	Зборів	Урлов (?)	–	о. Виталій Куриловичъ	–
69	Зборів	Ярославичі	–	о. Мефодій Чуйковскій	–
70	Золочів	Балучин	о. Михаилъ Микулъ; Призначений у пустуючу парафію на клопотання парафіян	о. Михаилъ Микула	о. Михаилъ Микула
71	Золочів	Вільшаниця	о. Владиміръ Илевичъ о. Потаповскій (?) Призначені у пустуючу парафію	о. Владиміръ Илевичъ	о. Владиміръ Илевичъ
72	Золочів	Золочів	–	о. Капріанъ Цимбала (Цымбала)	–
73	Золочів	Ляцьке Велике (Галицьке)	На клопотання парафіян призначений православний священник	о. Капріанъ Цимбала (Цымбала); (Див. Золочів)	–

74	Золочів	Підлипці	–	о. Ипполитъ Штогринъ (Див. Стрілки)	о. Ипполитъ Штогринъ (Див. Стрілки)
75	Золочів	Риків (Поляни)	о. Емельянъ Максимовичъ; Призначений у пустуючу парафію	о. Емиліянъ Бѣлецкій	–
76	Золочів	Сновичі	–	о. Іоанъ Легкій	–
77	Калуш	Войнилів	–	о. Іосифъ Гоцкій	о. Іосифъ Гоцкій
78	Кам'янка-Струмилова (Кам'янка-Бузька)	Дернів	На клопотання парафіян призначений православний священник	–	–
79	Кам'янка-Струмилова (Кам'янка-Бузька)	Соколів	На клопотання парафіян призначений православний священник	о. Евгеній Цурковичъ; (Див. Мацошин)	–
80	Кам'янка-Струмилова (Кам'янка-Бузька)	Стоянів	–	о. Арсеній Бордюговскій	–
81	Кам'янка-Струмилова (Кам'янка-Бузька)	Стрептів	о. Іоаннъ Булаковскій; Призначений у пустуючу парафію	–	–
82	Коломия	Велика Кам'янка	–	–	о. Ілия Мардарович
83	Львів	Великі Підліски	–	о. Лука Ольховый	–
84	Львів	Вербіж	о. Вилигорскій Василій; Призначений у пустуючу парафію	Іеромонах Іоаннъ (?); (Див. Дроговиж)	–
85	Львів	Германівка (Тарасівка)	–	о. Іоаннъ Яблонскій	о. Іоаннъ Яблонскій
86	Львів	Запитів	о. Семенъ Федоронко; Призначений у пустуючу парафію	о. Семенъ Федоронковъ	–
87	Львів	Зарудці	о. Іоаннъ Теодоровичъ; Призначений у пустуючу парафію	о. Іоаннъ Теодоровичъ (Див. Мервичі)	–
88	Львів	Львів			О. Тягнибок Іван (Іосифъ)

89	Львів	Миклашів	о. Антонъ Вышинскій; Призначений у пустуючу парафію	о. Антоній Вышинскій	–
90	Львів	Милошевичі	–	о. Емиліянъ Зарѣцкій	о. Емиліянъ Зарѣцкій
91	Львів	Поршна	о. Антоній Вышинскій (Див. Миклашів); Призначений у пустуючу парафію	–	–
92	Львів	Ременів	о. Антоній Лаурисевичъ; Призначений у пустуючу парафію	о. Антоній Лаурисевичъ	–
93	Львів	Сороки Щирецькі	На клопотання парафіян призначений православний священник	–	–
94	Львів	Сулимів	–	о. Антоній Лаурисевичъ (Див. Ременів)	–
95	Львів	Чорнушовичі	–	о. Іоаннъ Яблонскій (Див. Германівка)	–
96	Львів	Щирець	–	о. Василій Велигорскій	–
97	Мостиська	Кальників (Kalników)	о. Исидоръ Вакуловичъ; Призначений у пустуючу парафію на клопотання парафіян	о. Исидоръ Вакуловичъ	–
98	Мостиська	Черневе	о. Николай Зоринъ; Призначений у пустуючу парафію	–	–
99	Перемишляни	Білка	На клопотання парафіян призначений православний священник	о. Леонтій Яржемскій	–
100	Перемишляни	Борщів (Боршів)	На клопотання парафіян призначений православний священник	о. Нилъ Кроткевичъ	–
101	Перемишляни	Великий Полюхів	На клопотання парафіян призначений православний священник не призначений	о. Іоаннъ Насальскій	о. Іоаннъ Насальскій
102	Перемишляни	Глиняни-Замістя	–	о. Филимонъ Рѣшетыловичъ	о. Филимонъ Рѣшетыловичъ
103	Перемишляни	Женів	На клопотання парафіян	–	–

			призначений православний священник		
104	Перемишляни	Костенів	На клопотання парафіян призначений православний священник	–	–
105	Перемишляни	Липівці	о. Теребушка (?); Призначений у пустуючу парафію на клопотання парафіян; (Див. Підсоснів)	–	–
106	Перемишляни	Лоні	На клопотання парафіян призначений православний священник	–	–
107	Перемишляни	Полтва	На клопотання парафіян призначений православний священник	о. Сергій Красицкій	–
108	Рава Руська	Гійче	о. Евгеній Кушпетъ; Призначений у пустуючу парафію	о. Евгеній Кушпета	–
109	Рава Руська	Гребенне (Hrebenne)	о. Евгеній Мачущакъ; Призначений у пустуючу парафію	о. Евгеній Мачущакъ	–
110	Рава Руська	Рава Руська	–	о. Владиміръ Рогальскій	–
111	Рава Руська	Радруж (Radruż)	–	о. Василій (Василь) Волошинскій (Волошиньскій)	о. Василій (Василь) Волошинскій (Волошиньскій), у подальшому переведений на парафію Кам’янка Старе Село
112	Рава Руська	Кам’янка Лісова	о. Валеріанъ Демчукъ; Призначений у пустуючу парафію	о. Валеріанъ Демчукъ	–
113	Рава Руська	Кам’янка-Старе Село	о. Іосифъ Кодельскій; Призначений у пустуючу парафію	о. Іосифъ Кодельскій	–
114	Радехів	Криве	–	–	о. Іосифъ Яворскій
115	Радехів	Сморжів (Смаржів)	На клопотання парафіян призначений православний священник	о. Стефанъ Клубокъ	–
116	Рогатин	Рогатин	о. Никифоръ	–	–

			Литвиновичъ; Призначений у пустуючу парафію		
117	Рудки	Колодруби	о. Сергій Монаховичъ; Призначений у пустуючу парафію	о. Сергій Монаховичъ	–
118	Рудки	Коропуж	На клопотання парафіян призначений православний священник	о. Василовичъ (?)	–
119	Рудки	Мала Горожанка	–	о. Михаилъ Заяцъ	о. Михаилъ Заяцъ
120	Рудки	Поріччя-Грунтове	–	Іеромонахъ Досифей (?)	–
121	Самбір	Ракова	о. Бѣлецкій (?); Призначений у пустуючу парафію	–	–
122	Скалат	Криве	–	о. Михаилъ Александровичъ	–
123	Скалат	Скалат	о. Михаилъ Александровичъ (Див. Криве); Призначений у пустуючу парафію	Обсаджене православним парохом	–
124	Скалат	Сорока	–	о. Григорій Савечка	–
125	Сокаль	Борятин (Боратин)	о. Николай Турчановскій о. Барщевскій (?); Призначені у пустуючу парафію	о. Николай Турчановскій	–
126	Сокаль	Городиловичі	о. Григорій Сергіевъ; Призначений у пустуючу парафію	–	–
127	Сокаль	Добрячин	На клопотання парафіян призначений православний священник	о. Іоаннъ Олексюкъ	–
128	Сокаль	Завишень	о. Ипполитъ Клюковскій; Призначений у пустуючу парафію	о. Ипполитъ Клюковскій	–
129	Сокаль	Ляшки (Залижня)	На клопотання парафіян призначений православний священник	–	–
130	Сокаль	Свитазів	На клопотання парафіян	–	–

			призначений православний священник		
131	Сокаль	Сілець-Белзький (Сілець)	о. Василій Львовичъ; Призначений у пустуючу парафію	о. Василій Львовичъ	–
132	Сокаль	Скоморохи	–	о. Александръ Митроцкій	–
133	Сокаль	Сокаль	–	о. Митрофанъ Нарушевичъ	–
134	Сокаль	Стенятин	На клопотання парафіян призначений православний священник	о. Антоній Мицевичъ	–
135	Сокаль	Теляж	На клопотання парафіян призначений православний священник	о. Іоаннъ Ілечко (Илечко)	–
136	Сокаль	Торки	На клопотання парафіян призначений православний священник не призначений	о. Іоаннъ Чернодубровскій	–
137	Сокаль	Ульвівок	о. Григорій Сергіевъ (Див. Городиловичі); Призначений у пустуючу парафію	о. Григорій Сергіевъ	–
138	Станиславів	Ямниця	–	о. Михаилъ Ильницкій	о. Михаилъ Ильницкій
139	Тернопіль	Кутківці	о. Сергѣй Красицкій (Див. Полтва); Призначений у пустуючу парафію	–	–
140	Тернопіль	Тернопіль	–	о. Николай Рогальскій	–
141	Тернопіль	Товстолуг	–	о. Константинъ Гнатовъ	–
142	Товмач (Тлумач)	Ворона	–	о. Ипполитъ Бабякъ	о. Ипполитъ Бабякъ
143	Товмач (Тлумач)	Лісний Виноград (Виноград)	–	о. Михаилъ Марморовичъ	–
144	Товмач (Тлумач)	Ляцьке-Шляхетське	–	о. Савинъ Кустыновичъ; (Див. Лопушани)	–
145	Цішанів	Бігалі	–	о. Юліанъ	–

	(Cieszanów)	(Bihale)		Островскій	
146	Цішанів (Cieszanów)	Любачів (Lubaczów)	о. Николай Ковальскій о. Стефанъ Рулинякъ; Призначений у пустуючу парафію	о. Николай Ковальскій	–
147	Цішанів (Cieszanów)	Люблінець (Lubliniec)	о. Василій Михайлевичъ; Призначений у пустуючу парафію	о. Василій Михайлевичъ.	–
148	Цішанів (Cieszanów)	Нове Село (Nowe Sioło)	о. Владиміръ Карашевичъ; Призначений у пустуючу парафію	–	–
149	Цішанів (Cieszanów)	Олешичі (Oleszyce)	о. Николай Савицкій; Призначений у пустуючу парафію	о. А. Савицкій	–
150	Цішанів (Cieszanów)	Старе Брусно	о. Владиміръ Томитіевичъ; Призначений у пустуючу парафію	–	–
151	Чортків	Джурин	На клопотання парафіян призначений православний священник	о. Антоній Сѣницкій	–
152	Яворів	Новий Яжів (Новий Яр)	–	о. Іоаннъ Головка	о. Іоаннъ Головка
153	Яворів	Стариська (Старичі)	о. Никаноръ Абрамовичъ Призначений у пустуючу парафію.	–	–

Джерела: [Додаток Є., Додаток Є.1., Додаток Є.2.; 105, арк. 4; 862 с. 225–227, 229, 330, 438, 477, 478; 870, с. 14].

Додаток Ж.1

Насадження православ'я у Королівстві Галичини та Володимирії. Населені пункти у які призначено православних священнодіячів у 1916–1917 рр.

№	Повіт	Населений пункт	Священнослужитель
1	Борщів	Борщів (Н)	о. Василій Крайчик (Крайчикъ) (з 23 грудня 1916 р. (5 січня 1917 р.)) – під час першої окупації Галичини призначений православним парохом с. Горуцько, повіт Дрогобич.
2	Печеніжин	Великий Ключів (Н)	о. Юліан (Юльянъ) Сенишин (Сенишинъ) (постановою від 12 (25) квітня 1917 р. переведений у с. Текучу; Див. Розвадів) – греко-католицький священник-ренегат, який прийняв православ'я. Під час першої окупації краю виконував обов'язки у Розвадові, повіт Жидачів. о. Емиліан (Емеліанъ) Федевич (Федевичъ).
3	Печеніжин	Текуча (Н)	о. Емеліанъ Федевичъ (Призначений 18 (13) січня 1917 р.; Фактично очолив парафію з 5 (18) березня 1917 р.) (постановою від 12 (25) квітня 1917 р. переведений у с. Великий Ключів). о. Юліан (Юльянъ) Сенишин (Сенишинъ).
4	Скалат	Криве (С)	о. Михайло (Михаилъ) Александрович (Александровичъ) (з 15 (28) вересня 1916 р.) – той самий, що й під час першої окупації.
5	Скалат	Скалат (С)	о. Володимир (Владиміръ) Ілевич (Илевичъ) (з 14 (27) грудня 1916 р.) – під час Першої окупації Галичини був парохом с. Вільшаниця, повіт Золочів. Колишній греко-католицький священник здійснивший апостазію, прийнявши православ'я.
6	Скалат	Сорока (С)	о. Григорій Савечко (з 15 (28) вересня 1916 р.) – той самий, що й під час першої окупації.
7	Тернопіль	Тернопіль (С)	о. Дмитрій Марков (Марковъ) (Призначений 18 (31) жовтня 1916 р., вступив на посаду 3 (16) листопада 1916 р.).
8	Тернопіль	Денисів (Н)	Ієромонах Іоанн (Іоаннъ) Галасс (Галассъ) (Призначений 18 (31) жовтня 1916 р., вступив на посаду 15 (28) листопада 1916 р.).
9	Тернопіль	Кутківці (С)	Ієромонах Іоаннъ Галассъ (Див. Денисів).
10	Тернопіль	Товстолуг (С)	о. Константинъ Гнатовъ (з 15 (28) вересня 1916 р.) – той самий, що й під час першої окупації. о. Аверкій Барщевскій (з 14 (27) грудня 1916 р.) – під час першої окупації призначений православним парохом с. Боратин.
11	Чортків	Джурин (С)	о. Анатолій Сѣницкій (з 15 (28) вересня 1916 р.) – той самий, що й під час першої окупації.
12	Чортків	Паушевка (імовірно Палашівка) (Н)	о. Готскій Йосиф (Іосифъ) (з 23 грудня 1916 р. (5 січня 1917 р.)) – до окупації був греко-католицьким священником. Прийняв православ'я і був призначений православним парохом у Войнилові, повіт Калуш.

			Евакуювався з російськими військами.

(Н) – новий православний осередок.

(С) – православний осередок заснований ще при першій окупації 1914–1915 рр.

Джерела: [180, арк. 1–3; 193, арк. 1, 2, 7, 12, 25; 279, арк. 35];

Додаток З.

Хронологія бойових дій в Королівстві Галичини і Володимирії, Герцогстві Буковина, комітатах Маромарош, Унг.

Подія	Першоджерело
23 липня 1914 р. Австро-Угорщина оголошує ультиматум Сербії.	[938, с. 38]
28 липня 1914 р. Австро-Угорщина оголошує війну Сербії.	[624, с. 4; 938, с. 38]
1 серпня 1914 р. Німеччина оголошує Росії війну. Австро-Угорщина розриває дипломатичні стосунки з Росією.	[311, с. 1; 938, с. 39]
6 серпня 1914 р. Австро-Угорщина оголошує війну Росії.	[938, с. 39]
8 серпня 1914 р. російські військові захопили Лешнів.	[862 с. 178]
9 серпня 1914 р. австрійські війська захопили Новоселицю, Маршинці і Строїнці у Бессарабській губернії.	[850, с. 62]
11 серпня 1914 р. російській військові витіснили австро-угорські війська з с. Залізці.	[456, с. 1; 633, с. 4]
13 серпня 1914 р. російські війська захопили Сокаль.	[341, с. 1; 633, с. 4]
14 серпня 1914 р. російські війська захопили Борщів.	[887, с. 133]
15 серпня 1914 р. російські війська у Торках.	[862 с. 163]
17 серпня 1914 р. Австро-Угорщина захоплює Кам'янець-Подільський.	[938, с. 41; 1097, с. 46]
18 серпня 1914 р. російські війська захопили Белзець (Bełżec); 8-ма російська армія з Проскурова форсує р. Збруч, Займають Гусятин, Мельницю Подільську. Австро-угорські війська захопили с. Шатава (тепер Кам'янець-Подільського району Хмельницької області).	[633, с. 4; 828, с. 76; 887, с. 149; 938, с. 41; 1119]
19 серпня 1914 р. Початок наступу з м. Дубно 3-ої російської армії. Австро-угорській війська залишили м. Кам'янець-Подільський та с. Шатава.	[938, с. 41; 1119]
21 серпня 1914 р. російські війська захопили Броди, австрійські армії залишили захоплені Новоселицю, Маршинці і Строїці.	[850, с. 81, 82; 861, с. 215]
22 серпня 1914 р. австрійське військо залишило кордон Герцогства Буковина і Бессарабської губернії. Російські армії захопили Чортків, Бучач; австрійці залишили Раранче (Рідківці) і Слободзію (Слободу).	[850, с. 84; 862 с. 426; 887, с. 560; 1097, с. 81]
23 серпня 1914 р. російські війська захопили Тернопіль, Радехів.	[975, с. 153; 1097, с. 84; 1013, с. 95]
24 серпня 1914 р. російські війська захопили м. Красник, Зарваницю.	[938, с. 42; 995, с. 45]
25 серпня 1914 р. австрійські війська залишили с. Рідківці.	[850, с. 87]
26 серпня 1914 р. австро-угорські війська витіснені російськими арміями за р. Гнила Липа, останні увійшли в Бережани.	[633, с. 4; 862 с. 417; 945, с. 36]
27 серпня 1914 р. російські війська захопили Кам'янку Струмилову.	[862 с. 163]
29 серпня 1914 р. російські війська захопили Бояни і Топорівці.	[850, с. 88]
30 серпня 1914 р. російські війська остаточно зайняли лінію вздовж р. Гнила Липа. Під їхнім контролем також опинилися Перемишляни. Також ними захоплено с. Добринівці (Доброноуц) в Буковині.	[634, с. 4; 850, с. 89; 938, с. 42]

1 вересня 1914 р. російські війська зайняли Городенку.	[1002, с. 26]
2 вересня 1914 р. російські війська захопили Чернівці. Австрійці відступили на оборонний рубіж вздовж річки Серет у Буковині.	[850, с. 95; 938, с. 42]
3 вересня 1914 р. російські війська захопили Львів, Галич, Станиславів, Отинію, увійшли у Снятин.	[634, с. 4; 911, с. 11; 1002, с. 27]
5 вересня 1914 р. російські війська захопили Калуш.	[862 с. 439]
7 вересня 1914 р. російські війська захопили Миколаїв.	[634, с. 4]
8 вересня 1914 р. російські війська зайняли Рава Руську, Стрий.	[411, с. 1; 886, с. 795]
11 вересня 1914 р. російські війська захопили Пустомили.	[886, с. 576]
13 вересня 1914 р. російські війська захопили Сандомир (Sandomierz), досягли р. Вислока.	[938, с. 43]
15 вересня 1914 р. російські війська захопили Городок, Мостиську, Коломию.	[349, с. 1; 634, с. 4; 1032, с. 229]
17 вересня 1914 р. російські війська захопили Лановичі під Самбором.	[862 с. 235]
18 вересня 1914 р. російські війська формували Сян коло Синяви (Sieniawa).	[983, с. 7]
19 вересня 1914 р. російські війська захопили Самбір, Старий Самбір і Сеняву (Sieniawa).	[634, с. 4; 862 с. 490]
22 вересня 1914 р. російські війська захопили Ярослав (Jarosław), Дубецько (Dubiecko).	[415, с. 1; 461, с. 1; 634, с. 4]
23 вересня 1914 р. російські війська захопили Переворськ (Przeworsk), Старе Місто (Stare Miasto) і Ланцут (Łańcut).	[634, с. 4; 983, с. 7]
24 вересня 1914 р. російські війська захопили Чишки і Фельштин (Скелівка).	[634, с. 4]
24 вересня 1914 р. російські війська захопили Ряшів (Rzeszów), початок російської облоги Перемишля (Przemyśl).	[983, с. 8; 1051, с. 19]
25 вересня 1914 р. російські війська зайняли Ужоцький перевал.	[938, с. 43]
26 вересня 1914 р. російські війська захопили Турку, Хирів.	[410, с. 1; 634, с. 4]
27 вересня 1914 р. російські війська захопили Дембицю (Dębica).	[634, с. 4; 983, с. 8]
28 вересня 1914 р. російські війська захопили Ужок.	[409, с. 1]
2 жовтня 1914 р. російські війська захопили Солотвин. Австрійці залишили Вашківці.	[860, с. 135; 885, с. 101]
4 жовтня 1914 р. австрійські війська зайняли Ужок, залишили Мармарош-Сигіт (Sighetu Marmaţiei).	[625, с. 4]
5 жовтня 1914 р. австрійські війська зайняли Сянки.	[625, с. 4]
7 жовтня 1914 р. австрійські війська зайняли Ряшів (Rzeszów), Мармарош-Сигіт.	[625, с. 4]
8 жовтня 1914 р. австрійські війська витіснили росіян з Сянків до Турки (місто під контролем росіян), у Верецькому перевалі – до Славська (село під контролем росіян) з Великого Бичкова.	[625, с. 4]
9 жовтня 1915 р. австрійські війська зайняли Ланцут (Łańcut), Тухольку.	[625, с. 4]
11 жовтня 1914 р. російські війська знімають облогу Перемишля через наступ австрійських сил. Останні зайняли Динів (Dynów).	[310, с. 1; 1051, с. 19]
12 жовтня 1914 р. австрійські війська зайняли Лежайськ (Leżajsk) і Ярослав (Jarosław), Підбуж.	[626, с. 7]

13 жовтня 1914 р. австрійські війська зайняли Хирів.	[308, с. 1]
15 жовтня 1914 р. австрійські війська зайняли Торуньський перевал на межі Цислейтанії і Транслейтанії.	[422, с. 1]
17 жовтня 1914 р. російські війська захопили Надвірну.	[885, с. 402]
18 жовтня 1914 р. австро-угорські війська (в тому числі УСС) займають Борислав.	[301, с. 2]
19 жовтня 1914 р. австрійські війська зайняли Сторожинець, гору Магера поблизу с. Грушатичі; російські війська захопили Делятин.	[626, с. 7; 850, с. 127; 885, с. 419]
20 жовтня 1914 р. австро-угорські війська зайняли Дрогобич, Стрий, Серет (Siret), Кути, Чернівці.	[626, с. 7; 850, с. 128 62; 938, с. 44; 1097, с. 67].
21 жовтня 1914 р. австрійські війська зайняли Яблуницький перевал. Офіційно в Транслейтанії у росіян позицій не залишилося.	[626, с. 8]
22 жовтня 1914 р. російські війська покинули Коломию, зайняли Яремчу; австрійці зайняли Медику (Medyka).	[608, с. 1; 626, с. 8; 885, с. 427]
23 жовтня 1914 р. австрійські війська зайняли Вашківці.	[860, с. 136]
24 жовтня 1914 р. російські війська повторно захопили Стрий.	[635, с. 4]
27 жовтня 1914 р. російські війська досягли лінії Старе Місто (Stare Miasto) – Турка, зайняли Нижній Березів.	[635, с. 4; 885, с. 380]
9 листопада 1914 р. початок другої російської облоги Перемишля (Przemyśl).	[626, с. 9; 1051, с. 19]
10 листопада 1914 р. російські війська захопили Добромиль і Хирів.	[1097, с. 86]
12 листопада 1914 р. російські війська захопили Ясло (Jasło), Коросно (Krosno), Лісько (Lesko).	[626, с. 9]
14 листопада 1914 р. російські війська захопили Тарнів (Tarnów).	[636, с. 3]
20 листопада 1914 р. російські війська захопили Вісніч (Wiśnicz), Горлице (Gorlice), Дуклю (Dukla), перевал Ужок.	[636, с. 3]
21 листопада 1914 р. російські війська контролюють Кути і Вижницю.	[860, с. 591]
24 листопада 1914 р. російські війська захопили Вашківці.	[860, с. 137]
25 листопада 1914 р. російські війська захопили Гуменне (Humenné), австрійці відбили Ужоцький перевал.	[627, с. 6; 636, с. 3]
27 листопада 1914 р. російські війська знову захопили Чернівці. Австрійські сили вибили російських військових з Гуменного (Humenné).	[627, с. 6; 637, с. 3; 938, с. 44; 1097, с. 69]
28 листопада 1914 р. російські війська закріпилися на лінії Прошовиці (Proszowice) – Бохня (Bochnia) – Вісьнич (Nowy Wiśnicz).	[637, с. 3]
30 листопада 1914 р. російськові армії захопили Бардіїв (Bardejov).	[892, p. 29]
7 грудня 1914 р. австрійські війська зайняли Величку (Wieliczka) і Добчиці (Dobczyce).	[627, с. 6]
12 грудня 1914 р. австрійські війська зайняли Новий Сонч (Nowy Sącz), Грибів (Grybów), Горлиці (Gorlice).	[628, с. 7]
25 грудня 1914 р. австрійські війська повторно зайняли Ужок.	[628, с. 7]
27 грудня 1914 р. австрійські війська контролюють Дуклю (Dukla).	[628, с. 8]
7–8 січня 1915 р. російські війська на буковинсько-румунському кордоні.	[638, с. 4]

21 січня 1915 р. російські війська захопили Ворохту.	[638, с. 4]
22 січня 1915 р. австрійські війська зайняли Кирлібабу (Cârlibaba), Якобені (Iacobeni).	[629, с. 13; 1097, с. 138]
26 січня 1915 р. австрійські війська знову зайняли Ужоцький перевал.	[629, с. 13]
4 лютого 1915 р. австрійські війська зайняли м. Ізвори (Izvoarele Sucevei).	[630, с. 23]
5 лютого 1915 р. російські війська захопили Межилабірці (Medzilaborce) у Транслейтанії.	[1097, с. 140]
6 лютого 1915 р. австрійські війська зайняли рубіж вздовж річки Молдова та м. Кимполунг (Câmpulung Moldovenesc).	[630, с. 23; 850, с. 159]
8 лютого 1915 р. австрійські війська захопили с. Вама (Vama).	[630, с. 23]
12 лютого 1915 р. австрійські війська зайняли Яблуницький перевал, Вижницю, Кути, Косів, Делятин, Пасічну, Заріччя (повіт Надвірна).	[108, арк. 56; 630, с. 23]
14 лютого 1915 р. австрійські війська зайняли Надвірну.	[630, с. 23]
15 лютого 1915 р. австрійські війська формували р. Серет. Російські військові залишили Вашківці.	[630, с. 23; 860, с. 142]
16 лютого 1915 р. австрійські війська зайняли Коломию.	[630, с. 23]
17 лютого 1915 р. російські війська вийшли з м. Чернівці.	[630, с. 23; 850, с. 159; 938, с. 45]
18 лютого 1915 р. австрійські війська зайняли Снятин, Стецеву.	[1097, с. 140]
20 лютого 1915 р. австрійські війська зайняли Станиславів, Товмач і Нижнів.	[911, с. 11; 938, с. 45; 1001, с. 65]
24 лютого 1915 р. австрійські війська зайняли Підпечари.	[862 с. 500]
28 лютого 1915 р. лінія фронту по лінії Ясеновець – Рожнятів.	[639, с. 4]
4 березня 1915 р. російські війська захопили Станиславів.	[639, с. 4; 911, с. 11]
10 березня 1915 р. російські війська захопили с. Малковичі (Małkowice) в околицях Перемишля (Przemyśl).	[1051, с. 19]
22 березня 1915 р. капітуляція м. Перемишль (Przemyśl). Російські війська входять у місто.	[631, с. 15; 639, с. 4; 1051, с. 19]
29 квітня 1915 р. російській війська захопили Городенку.	[1001, с. 65]
4 травня 1915 р. початок Горлицького прориву Австро-Угорщини.	[632, с. 22]
6 травня 1915 р. австрійські війська зайняти Тарнів (Tarnów).	[632, с. 22]
7 травня 1915 р. австрійські війська зайняли Дуклянський перевал, форсували р. Вислок в околиці Коросно (Krosno), росіяни залишили позиції на р. Ондава.	[632, с. 22]
8 травня 1915 р. австрійські війська зайняли Заліщики, формували р. Вислок коло Фриштака (Frysztak), перейшли лінію Ужок – Команча (Komańcza) – Коросно (Krosno) – Дембиця (Dębica).	[632, с. 22]
11 травня 1915 р. австрійські війська форсують р. Сян між містами Сянік (Sanok) і Динів (Dynów), зайняють Ряшів (Rzeszów) і Мелец (Mielec), залишили м. Заліщики.	[632, с. 22]
12 травня 1915 р. російські війська захопили Коломию.	[862 с. 489; 1032, с. 229]
13 травня 1915 р. російські війська захопили Снятин.	[862 с. 489]
14 травня 1915 р. німецькі і австро-угорські війська займають Ярослав (Jarosław),	[632, с. 22].

Рудник (Rudnik nad Sanem), Лежайськ (Leżajsk), Добромиль, Старий Самбір і Борислав.	
16 травня 1915 р. австрійські війська зайняли Самбір.	[632, с. 22]
17 травня 1915 р. австрійські війська займають Дрогобич, початок австрійської облоги Перемишля (Przemyśl).	[632, с. 22]
19 травня 1915 р. австрійські війська займають Сеняву (Sieniawa).	[632, с. 23].
21 травня 1915 р. австро-угорські війська на лінії Ярослав (Jarosław) – Радава (Radawa) – Сенява (Sieniawa), контролюють весь лівий берег р. Сян.	[632, с. 23; 640, с. 4]
24 травня 1915 р. австрійські війська зайняли Радимно (Radymno).	[632, с. 23]
1 червня 1915 р. німецькі і австро-угорській війська зайняли Стрий.	[632, с. 23]
2 червня 1915 р. австрійські війська зайняли Перемишль (Przemyśl).	[366, с. 1]
7 червня 1915 р. австро-угорські війська зайняли Калуш.	[143, с. 1–5; 632, с. 23]
8 червня 1915 р. австрійські війська зайняли Станиславів, Снятин.	[632, с. 23; 862 с. 489; 911, с. 11; 938, с. 47]
10 червня 1915 р. австрійські війська зайняли Коломию.	[1032, с. 229]
13 червня 1915 р. австрійські війська зайняли Тлумач (Товмач).	[632, с. 23]
14 червня 1915 р. австрійські війська зайняли Жидачів, Млиниська.	[317, с. 1]
15 червня 1915 р. австрійські війська зайняли Тухлю, Сколе, Пискорович, Мостиська, Журавно.	[315, с. 1; 318, с. 1; 351, с. 1; 641, с. 2; 865, с. 34]
16 червня 1915 р. російські війська остаточно відійшли на державний кордон Герцогства Буковини і Бессарабської губернії між р. Прут і р. Дністер. Австрійці зайняли Цівків (Cewków), Дахнів (Dachnów), Любачів (Lubaczów), Братишів.	[555, с. 1; 632, с. 24; 641, с. 2]
17 червня 1915 р. австрійські війська вийшли на державний кордон поблизу м. Сенява, Судову Вишню, Рудки.	[605, с. 1; 632, с. 24]
19 червня 1915 р. австро-угорські і німецькі війська зайняли Немирів, Мегерів, Городок, Комарно.	[632, с. 24; 938, с. 48]
20 червня 1915 р. австро-угорські і німецькі війська зайняли Рава-Руську, Цішанів (Cieszanów).	[335, с. 1; 388, с. 1; 632, с. 24; 938, с. 48]
22 червня 1915 р. австро-угорські і німецькі війська зайняли Львів.	[552, с. 3; 632, с. 24; 641, с. 2; 938, с. 48]
23 червня 1915 р. австрійські війська формують Дністер, зайняли Миколаїв, Жидачів, Островець (Ostrowiec Świętokrzyski), Сандомир (Sandomierz).	[353, с. 1; 632, с. 24]
24 червня 1915 р. австрійські війська зайняли Ходорів.	[632, с. 24]
27 червня 1915 р. австро-угорські війська (в тому складі УСС) увійшли у Галич.	[295, с. 3]
28 червня 1915 р. російські війська відійшли на позиції за р. Гнила Липа.	[642, с. 2]
29 червня 1915 р. австрійські війська зайняли Бурштин, Рогатин, Ферліїв.	[354, с. 1]
3 липня 1915 р. австрійські війська закріпилися на лівому березі р. Гнила Липа.	[642, с. 2]
4 липня 1915 р. австрійські війська відбили Бережани.	[862 с. 417]
5 липня 1915 р. російські армії відходять за р. Золота Липа. Австрійці зайняли Маріямпіль і Нараїв.	[352, с. 1; 642, с. 2]
16 липня 1915 р. австрійські війська зайняли Устя єпископське.	[307, с. 1]

17 липня 1915 р. австрійські війська зайняли Іване-Золоте, Костільники, Сеньків.	[307, с. 1]
20 липня 1915 р. австрійські війська залишили Бузьк.	[423, с. 1]
21 липня 1915 р. австрійські війська зайняли Добротвір.	[372, с. 1]
26 липня 1915 р. австрійські війська зайняли Сокаль.	[309, с. 1]
29 серпня 1915 р. австро-угорські і німецькі війська закріпилися на позиціях вздовж лівого берегу Золотої Липи – вони контролюють також Поморяни, Конюхи і Козову, зайняли Золочів.	[316, с. 1; 319, с. 1; 643, с. 3]
1 вересня 1915 р. австрійські війська зайняли Зборів.	[385, с. 1]
2 вересня 1915 р. австрійські війська зайняли Броди, Зарваницю.	[382, с. 1; 995, с. 45]
4 вересня 1915 р. австрійські війська зайняли Залізці.	[384, с. 1]
7 вересня 1915 р. австрійські війська зайняли Підкамінь і Радивилів.	[387, с. 1]
9 вересня 1915 р. австрійські війська зайняли с. Острів.	[386, с. 1]
10 вересня 1915 р. австро-угорські і німецькі війська закріпилися вздовж річки Стрипа.	[643, с. 3]
11 вересня 1915 р. австрійські війська зайняли Буцнів.	[389, с. 1]
12 вересня 1915 р. австрійські війська зайняли Довжанку.	[331, с. 1]
4 червня 1916 р. початок Брусиловського наступу.	[938, с. 50]
9 червня 1916 р. російські війська захопили Язлівець і Трибухівці.	[644, с. 4]
10 червня 1916 р. російські війська захопили Золотий Потік і Стінку.	[342, с. 1]
11 червня 1916 р. російські війська захопили Бучач.	[644, с. 4]
13 червня 1916 р. російські війська захопили Зарваницю, Заліщики, Городенку. Австрійці вийшли з Садгори.	[343, с. 1]
14 червня 1916 р. російські війська захопили Снятин.	[344, с. 1; 644, с. 4]
17 червня 1916 р. російські війська зайняли Почаївську лавру.	[644, с. 4]
18 червня 1916 р. російські війська захопили Чернівці.	[644, с. 4; 850, с. 166; 938, с. 50]
20 червня 1916 р. австрійські війська зайняли Садову (Sadova), Сторожинець, Глибоку, Вашківці.	[345, с. 1; 860, с. 156]
22 червня 1916 р. російські війська формують р. Серет у Буковині.	[644, с. 4]
23 червня 1916 р. російські війська захопили Радівці (Rădăuți).	[644, с. 4]
24 червня 1916 р. російські війська захопили Вижницю, Стражу (Straja), Ґурагумору (Gura Humorului).	[346, с. 1; 644, с. 4]
25 червня 1916 р. російські війська захопили Кути, Тулову, Келихів.	[346, с. 1; 644, с. 4]
26 червня 1916 р. російські війська захопили Кимполунг (Câmpulung Moldovenesc), Сокирчин, Петрів.	[347, с. 1; 644, с. 4]
30 липня 1916 р. російські війська захопили Обертин.	[348, с. 1]
1 липня 1916 р. російські війська захопили Коломию.	[645, с. 4]
10 липня 1916 р. російські війська захопили Делятин.	[645, с. 4]
26 липня 1916 р. російські війська захопили Лешнів.	[414, с. 1]
28 липня 1916 р. російські війська захопили м. Броди, Озеряни.	[526, с. 1; 645, с. 4; 938,

	с. 51]
29 липня 1916 р. російські війська захопили Надвірну.	[885, с. 402; 938, с. 51]
8 серпня 1916 р. російські війська захопили Отинію, Братишів, Палагичі, Надорожну, Чорнолізці, Нові Кривотули.	[416, с. 1]
9 серпня 1916 р. російські війська захопили Тлумач.	[417, с. 1; 646, с. 4]
10 серпня 1916 р. російські війська захопили Тисменицю, Хриплин.	[419, с. 1; 646, с. 4]
11 серпня 1916 р. російські війська захопили Станиславів, зайняли гирло р. Золота Липа.	[646, с. 4; 911, с. 11]
12 серпня 1916 р. російські війська захопили Монастириську, Глядки, Козлів, Воробіївку, Цебрів, Озерну, Покропивну, Надвірну, Фітьків.	[431, с. 1; 646, с. 4]
14 серпня 1916 р. російські війська захопили Підгайці та Маріямпіль, Зборів, Високе (Товстобаби).	[412, с. 1; 646, с. 4]
16 серпня 1916 р. російські війська захопили Яблуницю, Ворохту, Солотвин і Маняву.	[413, с. 1; 420, с. 1; 646, с. 4]
21 серпня 1917 р. російській війська захопили Черемошну (Ферескул) і Яблуницький перевал.	[527, с. 1]
29 червня 1917 р. початок Червневого наступу російських військ з позицій у Станиславові і Богородчанах (вздовж річки Бистриця Надвірнянська) на Калуш та з позицій Годів, Конюхи, Бишки на Поморяни і Бережани.	[938, с. 53]
6 липня 1917 р. початок австро-німецького контрнаступу.	[938, с. 54]
9 липня 1917 р. російські війська захопили Єзупіль, Тязів, Павлівку, Старий Лисець, Загвіздя.	[320, с. 1]
10 липня 1917 р. російські війська захопили Вікторів.	[320, с. 1]
11 липня 1917 р. російські війська захопили Галич, Бабин, Блюдники, австрійські війська відійшли за р. Лімницю.	[321, с. 1; 938, с. 53]
12 липня 1917 р. російські військові захопили Калуш. Також до 11 липня 1917 р. держава-агресор захопила Солотвин, Кривець, Росільну, Дзвиняч, Лесівку, Грабівку, та ін. села в Чорному Лісі. Атаки на бережанщину і поморянину зазнали невдачі.	[321, с. 1; 394, с. 3; 938, с. 53]
14 липня 1917 р. російські війська захопили с. Новицю.	[322, с. 1]
16 липня 1917 р. російські війська залишили м. Калуш.	[938, с. 54]
18 липня 1917 р. австрійські війська витіснили росіян за р. Лімниця.	[323, с. 1]
20 липня 1917 р. австрійські війська зайняли Блюдники.	[323, с. 1]
21 липня 1917 р. російські війська залишили Ценів. Австрійці зайняли Бабин.	[323, с. 1; 421, с. 4]
22 липня 1917 р. австрійські війська зайняли Настасів, Беневу, Вівся, Загребелля.	[323, с. 1; 324, с. 1]
24 липня 1917 р. австрійські війська зайняли Станиславів, Галич, Підгайці.	[324, с. 1; 911, с. 11; 938, с. 54].
25 липня 1917 р. австро-угорські війська зайняли м. Тернопіль, Надвірну, Березовицю, Чарторії, Микулинець.	[325, с. 1; 394, С. 3; 975, с. 167].
26 липня 1917 р. австрійські війська зайняли Коломию, Бучач, Тлумач, Отинію, Делятин, Янів (Долина), Буданів, Звиняч, Нижнів.	[325, с. 1; 326, с. 1]
27 липня 1917 р. австрійські війська зайняли Плотичу і Чистилів.	[326, с. 1]

28 липня 1917 р. австрійські війська зайняли Теребовлю і Чортків.	[326, с. 1]
29 липня 1917 р. австрійські війська зайняли Кути, Ясенів, Топорівці.	[326, с. 1]
30 липня 1917 р. австрійські війська форсували Збруч під Скалою, зайняли Вашківці.	[327, с. 1; 860, с. 188]
31 липня 1917 р. австрійські війська зайняли Снятин і Веренчанку, Заліщики.	[327, с. 1]
1 серпня 1917 р. австрійські війська зайняли Залуччя, Гермаківку і Устя єпископське.	[328, с. 1]
2 серпня 1917 р. австрійські війська зайняли Перебийлівці, Чорний Потік, Добринівці, Горошівці.	[328, с. 1]
3 серпня 1917 р. австрійські війська зайняли Чернівці, Давидівку, Чудей, Садову (Sadova), Кимполунг (Câmpulung Moldovenesc), Латківці, Трубчин і Вовківці.	[329, с. 1; 860, с. 189]
4 серпня 1917 р. австрійські війська зайняли Дорна-Ватру (Vatra Dornei), Рідківці.	[329, с. 1]
5 серпня 1917 р. австрійські війська зайняли Молодію.	[329, с. 1]
6 серпня 1917 р. австрійські війська зайняли Глибоку, Кам'янка, Вовчинець, Гадікфальву (Dornești) і Радівці (Rădăuți).	[330, с. 1]
7 серпня 1917 р. австрійські війська зайняли Сату-Маре (Satu Mare), Бурла (Burla) і Кліт (Clit).	[330, с. 1]
30 серпня 1917 р. австрійці зайняли с. Бояни.	[428, с. 1]
17 грудня 1917 р. укладення 28 денного перемир'я між Австро-Угорщиною, Росією і Румунією.	[860, с. 202]
14 січня 1918 р. кінець 28-денного перемир'я.	[860, с. 202]
3 лютого 1918 р. у Сучавський повіт увійшли румунські війська замінивши російські позиції на лінії фронту.	[1025, с. 68]
9 лютого 1918 р. Брестський договір Четверного блоку з УНР.	[938, с. 5]
13 лютого 1918 р. австрійські війська на основі договору у Бресті про відновлення кордонів 1914 р. армії увійшли в Броди.	[609, с. 2; 861, с. 215]
19 лютого 1918 р. австро-угорські війська вже контролюють Старий Скалат і Скалатський повіт.	[78, арк. 1, 2; 1025, с. 69]
28 лютого 1918 р. австро-угорські війська увійшли в Подільську і Бессарабську губернії – зайнято міста Новоселиця, Хотин і Кам'янець-Подільський.	[306, с. 1; 350, с. 1; 888, с. 28]
2 березня 1918 р. українські і німецькі війська захопили Київ.	[860, с. 211]
3 березня 1918 р. Брест-Литовський договір з РСФСР.	[860, с. 211]
5 березня 1918 р. підписано прелімінарний мир у Буфті з Румунією.	[860, с. 211]
7 березня 1918 р. австрійські війська увійшли в Серет.	[338, с. 3]
16 березня 1918 р. з повітів Ґура-Ґумора, Сучава і Серет вийшли румунські війська.	[860, с. 211]

Додаток И.

Світлина з підписом «Київ 28.IV.1918. Галицька гр.-кат. церква. М.У.Б.» на якій зображено греко-католицьку церкву споруджену в Києві протягом літа 1917 р. – літа 1918 р. Автор фотографії: Михайло Угрин-Безгрішний

Джерело: [1120].

Додаток І.

Термінологічний словник

Австрорусинство – сукупність поглядів, які сформувалися на зламі XVIII–XIX ст. та відображали позитивне ставлення української інтелігенції та селянства Галичини до Габсбурзького двору й Австрійської імперії як вияв вдячності руського (українського) населення краю за поліпшення (порівняно з останніми десятиліттями існування Речі Посполитої) свого соціального та матеріального становища.

Австрофільство – сукупність поглядів, які сформувалися у 1890-х рр. внаслідок трансформації австрорусинства; характерною їх рисою є сприйняття австрійського уряду як тактичного союзника у боротьбі за національні інтереси українців – у Галичині проти поляків, а в загальноукраїнському масштабі – проти росіян, водночас прихильне ставлення до Відня не означало відсутності планів самостійного національно-державного існування в майбутньому.

Адміністратор (парафії) – священик, який тимчасово виконує обов'язки управителя парафії до призначення пароха.

Архиєпархія (від грец. αρχή – головний; ἐπαρχία – володарювання) – адміністративно-територіальна одиниця у східних християнських Церквах, рангом вища за єпархію, підлягає митрополії; в Католицькій Церкві – це архидієцезія.

Архієпископ (грец. αρχή – старший; επισκοπος – наглядач) – старший єпископ, один із вищих титулів у християнській церкві, середній між митрополитом і єпископом.

Бенефіція – винагорода духовної особи прибутковою посадою; будь-яке майно чи прибутки духовенства, пов'язані з церковною посадою.

Візитація канонічна – практика відвідування єпископом усіх церковних інституцій на території єпархії (парафій, паломницьких місць, монастирів, навчальних закладів тощо) з метою перевірки їх стану.

Виказ – список, перелік; виклад, висновок.

Греко-Католицька Церква – одна з двадцяти трьох Східних Католицьких Церков «свого права» (sui iuris), яка перебуває у сопричасті з єпископом Риму та зберігає Константинопольську (Візантійську) літургійну традицію, має безперервну ієрархічну спадкоємність з часу заснування в X ст. Київської митрополії, але інституційно сформувалася внаслідок прийняття Берестейської унії 1596 р. У 1807–1946 рр. існувала в формі Галицької митрополії, яка, відповідно до папської булли, розглядалася як канонічна правонаступниця Київської Церкви (= митрополії).

Декан – священик, який очолює деканат, призначений єпископом для нагляду за поведінкою та діяльністю священиків деканату; в сучасній УГКЦ деканів, відповідно до норм ККСЦ, називають протопресвітерами.

Деканальний уряд – орган управління деканатом (з власною печаткою); до деканального уряду, як правило, належали декан, віце-декан (один або два), духівник деканату, ординаріатський комісар у шкільних справах, ординаріатський комісар у справах сервітутів.

Деканат – адміністративно-територіальна одиниця (округ) у складі єпархії; деканат у сучасній УГКЦ, відповідно до норм ККСЦ, називають протопресвітератом.

Диспенза – диспенсація: індивідуальне звільнення певної особи від дії певного церковного правила або обітниці.

Дієцезія – церковно-адміністративна одиниця Римо-Католицької Церкви, яку очолює єпископ-ординарій; дієцезія в східних Церквах називається єпархією.

Духовенство – особлива, як правило, за ієрархічним принципом сформована соціальна група професійних служителів релігійного культу. Духовенство поділяється на біле (парафіяльне, одружене) та чорне (монахи, ченці). До духовенства належать клірики трьох ступенів священства – диякони, пресвітери (священики) та єпископи.

Екуменізм (грец. οἰκουμένη, буквально означає «заселений світ») – ідеологія співпраці, взаєморозуміння та єдності між християнами різних конфесій (в першу чергу греко-католиків та православних).

Етимологічний правопис – традиційно-історичні правки характерні для староукраїнської мови.

Єпархіальний синод (собор) – збори представників священнослужителів і монаших чинів єпархії, яке очолює єпископ (Кодекс канонів 1917 р., кан. 356-362); його основна функція – допомагати єпископові порадами щодо прийняття правових норм чи загальних рішень стосовно душпастирської діяльності у довіреній йому єпархії; ці збори не були законодавчим органом, члени єпархіального синоду мали votum consultivum (дорадчий голос), який брав до уваги єпископ, будучи єдиним законодавцем і головою єпархії як партикулярної Церкви.

Єпархія (грец. ἐπαρχία – володарювання) – 1) основна адміністративно-територіальна одиниця (округ) у Церкві на чолі з єпископом, який визначає систему єпархіального управління; єпархія поділяється на менші округи – деканати (протопресвітерати); 2) у богословському та канонічно-правовому трактуванні – «частина Божого народу» або «партикулярна Церква».

Єпископ (грец. επισκοπος – наглядач, охоронець) – найвище ступінь священства в християнській Церкві. Єпископ висвячує в диякони, священики (самостійно) і єпископи (разом з іншими єпископами), призначає клір на посади, освячує храм, керує церквами свого округу (єпархії).

Завідатель – завідувач, керівник.

Зарядження (-ннє) – звернення, розпорядження, постанова; організація, запровадження.

Захоронок – притулок.

Ієрарх – представник вищого християнського духовенства (Папа, патріарх, митрополит, кардинал, архієпископ, єпископ).

Інтронізація єпископа – урочиста церемонія введення на посаду єпископа, що супроводжується прийняттям єпископом від вищого ієрарха (митрополита, патріарха) символів єпископської влади (жезл) і введенням єпископа на престол дорученої йому єпархії.

Канонічна територія – територія, в межах якої діє християнська Церква або її частина (єпархія, архиєпархія, митрополія, патріархат).

Капелан (лат. capellanus – священик при домашній каплиці) – священик, який здійснює душпастирське служіння для окремої категорії населення: 1) військовий священик в армії; 2) священик у в'язниці; 3) священик у лікарні (шпиталі); 4) священик – помічник пароха для дочірньої церкви парафії.

Катехизація (грецьк. – κατεχεσις – оголошення, настанова) – процес виховання людей шляхом організації вивчення Закону Божого. Книга – катехизм – містить короткий популярний виклад основ християнської віри і моралі (у формі запитань і відповідей).

Катехит – вчитель релігії; в ГКЦ катехитами були, як правило, священики, в окремих випадках – світські особи, наділені єпископом правом викладання катехизму.

Кафедральний собор – головний храм міста, яке є центром єпархії.

Квестія – проблема, питання.

Клір (грецьк. kleros – жереб) – у християнській церкві узагальнена назва священнослужителів.

Консисторія (лат. consistorium – співприсутність) – адміністративно-виконавчий орган при єпископові; до його складу належать: радники та референти (дійсні, ординаріатські, почесні, в духовних справах), канцлер та його

заступник, скарбник-архіваріус-нотар, що обираються, як правило, із членів капітули та інших єпархіальних священиків; протоколіст-секретар і канцеляристи, що можуть бути світськими особами.

Конфесійна ідентичність – це співвіднесення з певною релігійною організацією (конфесією), яке ґрунтується на схожості світоглядних орієнтирів, спільністю віровчення, культової практики та організаційної структури.

Крилошани – члени єпископської капітули; крилошани поділялися на три групи – прелатів (архипресвітер, архидиякон і кустош), соборних та почесних.

Митрополит (грецьк.) – у східно-римській імперії єпископ головного міста провінції, що, крім своєї єпархії, мав ще деяку владу над іншими єпископами цієї провінції.

Митрополія – адміністративно-територіальна одиниця (округ) у Церкві, що об'єднує декілька єпархій.

Містодекан – заступник декана.

Монах – особа, яка прийняла обряд постригу в чернецтво і дала обітницю вести аскетичне життя в монастирі згідно з монастирським статутом. Вища церковна ієрархія – єпископи, архієпископи, митрополити, екзархи, кардинали, патріархи, як правило, вихідці з чернецтва.

Молодіж – молодь.

Новик – новачок.

Обсадження (-ннє) – посідання парафії.

Ординаріат єпископський – керівний орган в єпархії, до якого входять безпосередньо єпископ-ординарій, а також єпископ-помічник, генеральний вікарій і члени капітули. Єпископ-ординарій володіє законодавчою, судовою, пастирською і адміністративною владою у своїй єпархії. На період вакантного єпископського престолу з членів капітули обирається генеральний вікарій єпархії, який має обмежену владу.

Ординаріатський комісар у шкільних справах – священик, уповноважений єпископом для нагляду за викладанням релігії в школах певного округу (деканату чи повіту).

Ординаріатський комісар у сервітутових справах – священик, уповноважений єпископом для нагляду за сервітутами на території деканату; такі посади були у Львівській, Перемишльській і Станиславівській єпархіях ГКЦ до 1939 р.

Офіціал – офіційний представник.

Парастас – заупокійне богослужіння, що його відправляють за душі померлих.

Парохія – парафія.

Патронат – правовий інститут, регламентований канонічним і державним правом; право патронату в ГКЦ полягало в обов'язку поміщика надавати матеріальну підтримку церкві (кошти на будівництво, ремонт, оздоблення храму, утримання парафіяльних будинків, забезпечення священика) в межах свого помістя та праві впливати на вибір священика для парохії (лист «презенти») серед кандидатів, запропонованих єпископським ординаріатом; право патронату передавалось у спадок та набувалося з придбанням помістя, позбавити цього права могли через невиконання обов'язків патроном.

Парафія (парохія, приход) – первинна адміністративно-територіальна одиниця Церкви з власною церквою та священиком.

Парох – священик, якому єпископ передав самостійне право душпастирства; наставник парафії.

Післанництво – посланництво, місія.

Повіт – найменша адміністративно-територіальна одиниця, яку очолював повітовий староста: 1) складова частина округу в Австро-Угорщині у 1853–1918 рр., запроваджена внаслідок адміністративної реформи (1853 р. в коронному краї Галичини і Володимирії створено 16 округів з поділом на 176 повітів; 1867 р. замість округів

створено 74 повіти; у 1914 р. було 76 повітів); 2) складова частина воєводства у Польщі у 1920–1939 рр.; 3) складова частина округу в дистрикті Галичина у 1941–1944 рр.

Прокуратор – повірений у справах.

Репрезентація – представництво.

Реченець – термін.

Рукоположення – урочиста церемонія посвячення в духовний сан диякона та пресвітера (священика), яку проводить єпископ.

Священик – назва сану священнослужителя, поставленого єпископським рукоположенням для виконання священних таїнств, відправлення церковних Богослужінь та релігійного обслуговування вірних церкви.

Семінарія духовна – богословський навчально-виховний заклад для підготовки священиків.

Сервітут (лат. servitus – повинність, зобов'язання) – звичаєве або законом встановлене право користуватися частково або спільно чужою власністю; внаслідок реформи 1848 р. в Австрійській імперії питання власності на ліси і пасовища не були законодавчо врегульовані, тому виникали суперечки селян із поміщиками щодо користування ними на основі права сервітуту; патентом імператора від 5 липня 1853 р. запроваджено викуп та регулювання сервітутів, ліквідація яких тривала до 1890 р., в окремих випадках – до 1918 р.

Сотрудник – священик-помічник пароха.

Справоздання (-ннє) – звіт.

Ставропігія – автономна православна церковна одиниця.

Хіротонія (грец. χειροτονια – рукопокладання) – урочиста церемонія висвячення через покладання рук у святилищі під час Літургії: для дияконів – після освячення дарів, для священиків – після великого входу, для єпископів – після читання Апостола.

Целібат (від. лат. caelebs – неодружений) – обов'язкова безшлюбність католицьких священиків. Запроваджений в II ст. Папою Григорієм VII. Серед служителів католицького культу були в минулому і є тепер противники целібату. В 1967 р. Папа Павло VI енциклікою «Caelibatus Sacerdotalis» («Про целібат священиків») підтвердив непорушність целібату.

Церковний суд у шлюбних (супружих) та дисциплінарних справах – дорадчий орган при єпископові, завданням якого є розгляд та вирішення справ у сфері сімейно-шлюбних відносин та стосовно духовенства на основі канонічного права; до його складу належать: єпископ як голова, заступник голови, радники суду, оборонець шлюбу і нотар, що обираються, як правило, із членів капітули та інших єпархіальних священиків.

Чернець або монах (від грецьк. monachos – самітний, відлюдний) – самітник, людина, яка посвятилася аскетичному життю, щоб досягнути вищу релігійну досконалість. На Україну чернецтво прийшло з Візантії (за Ярослава Мудрого).

Шематизм (грец. Σχήμα – схема, фігура) – список осіб чи установ; статистичний збірник; розрізняють політико-адміністративні та церковні шематизми. У церковних шематизмах подано списки духовних осіб, з найважливішими даними, списки усіх парафій, кількість вірних та церковних товариств, стан церковного майна тощо. Церковні шематизми почали видавати в Австро-Угорській імперії: з 1814 р. – в Мукачівській єпархії, з 1828 р. – у Перемишльській єпархії. з 1832 р. – у Львівській архиєпархії, з 1886 р. – у Станиславівській єпархії.

Джерела: [822, с. 919, 920, 924, 927, 933, 938, 939, 941, 942, 951, 952, 958, 962, 963, 965, 974–976, 979, 982, 984; 1000, с. 63; 1098, с. 62, 296–297; 1103, с. 302–306].